

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ *и образованието 1944–1989*

**НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!**
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание: & 17 от ПЗР на Здрдопбгдсрсбна
Длъжност: секретар на КРДОПБГДСРСБНА

The Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Armed Forces
(CDDAABCSSIBNAF)

State Security
and the Education 1944–1989

Collection of Records

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

Държавна сигурност

И ОБРАЗОВАНИЕТО 1944—1989

Документален сборник

София, 2011

Редакторски екип

Отговорен редактор
д-р Орхан ИСМАИЛОВ

Съставители
д-р Орхан ИСМАИЛОВ
д-р Румяна МАРИНОВА-ХРИСТИДИ

Научен консултант
д-р Румяна МАРИНОВА-ХРИСТИДИ
проф. д.т.н. Веселин ЦЕЛКОВ

Рецензент
доц. д-р Тодор ПОПНЕДЕЛЕВ

Технически сътрудник
Хюля ИБРАХИМОВА
Гюрсел САЛИМ

Editor in charge:
Dr. Orhan ISMAILOV

Compiled by:
Dr. Orhan ISMAILOV
Dr. Rumiana MARINOVA-CHRISTIDI

Scientific consultant:
Dr. Rumiana MARINOVA-CHRISTIDI
Veselin TSELKOV, Professor, D.Sc.

Advisory Editor:
Todor POPNEDELEV, Ph.D.

Technical Assistants:
Hulya IBRAHIMOVA
Gyursel SALIM

© Комисията за разкриване на документи и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, 2011 г.

ISBN 978-954-2986-02-7

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение – д-р Орхан ИСМАИЛОВ..... 6 <i>заместник-председател на КРДОПБГДСРСБНА</i>	6
2. Предговор – д-р Румяна МАРИНОВА-ХРИСТИДИ	10
3. Списък на документите.....	16
4. Факсимилета на документите	26
5. По-често срещани съкращения	515
6. Именен показалец	519
7. Списък на документите с анотация	524

CONTENTS

1. Introduction – Dr. Orhan ISMAILOV	8
<i>Vice Chairperson of the CDDAABCSSIBNAF</i>	
2. Preface – Dr. Rumiana MARINOVA-CHRISTIDI	13
3. List of documents	21
4. Facsimiles of documents	26
5. Frequently used abbreviations	517
6. List of names	521
7. List of documents with annotation	524

ВЪВЕДЕНИЕ

Сборникът „Държавна сигурност и образованието 1944–1989“ е шестото документално издание на Комисията за разкриване на документите и обявяване на принадлежност на българските граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. То представлява значима част от дейността на Комисията в изпълнение на законовото изискване за осигуряване на достъп до архивните дела, които осветляват същността и действията на бившите тайни служби в България в периода 1944–1989 г.

Документът е най-ценния извор за историка, а документите на Държавна сигурност представляват наистина богата съкровищница за изследователя. В по-голямата си част непознати и неизследвани, години наред съхранявани в архивите на различни институции (най-вече в МВР), тези документи дълго време остават недостъпни или трудно достъпни за читатели. Голямата промяна настъпва с приемането през декември 2006 г. на Закона за достъп и разкриване на документите и обявяване на принадлежност на българските граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. По силата на този закон документите на ДС се декласифицират и се обединяват в единен централизиран архив, под прекия контрол на избраната през 2007 г. от парламента Комисия по досиетата. Огромна заслуга на Комисията е, че успя да събере, съхрани и осигури достъпа на граждани до тези документи така, както го изисква законът.

Темата за Държавна сигурност и образованието е твърде любопитна за изследователите, а и за обикновените читатели, тъй като е пряко свързана с идеологията, прокарвана активно във всички сфери на живота по времето на социализма в България. Известен е фактът, че интелигенцията, в това число и цялата академична общност от студентите до професорите, са постоянен обект на службите за сигурност. Като най-образованата и будна част от обществото, в средите на българската интелигенция се оформят възгледи и се изказват мнения, често пъти в дълбок разрез с официалната марксистко-ленинска идеология и нейните постулати. Това прави Държавна сигурност особено бдителна към тези среди. Под наблюдение са също така учениците и учителите, за които често пъти ДС констатира, че са опозиционно настроени или извършват „вражески прояви“. На непрекъснат отчет подлежат и се водят и всички младежки организации и съюзи в страната. Мрежата от оперативни работници, агенти, секретни сътрудници, информатори, доверени връзки и осведомители на ДС се разпростира във всички институции, учебни заведения, организации, формални или неформални групи и непрекъснато осведомява службите за политическите възгледи, вражеските прояви, изказванията и настроенията сред наблюдаваните обекти.

При подбора на документите са прегледани над 700 архивни единици, като от тях са извадени документи с общ обем около 1500 страници. Използвани са няколко фонда от Архива на Комисията: Ф. 1 (Секретариат на МВР), Ф. 12 (Трудово-възпитателни общежития, Въдворени и изселени), Ф. 13 (Борба с вътрешната контра-революция) и Ф. 22 (VI управление – ДС). От тях са подбрани над 200 документа, които читателите могат да видят в електронното издание на този сборник. В съкратения книжен вариант намериха място 60 от тях. В разнообразието от документи, преобладаващият брой са отчетите на различните отдели и отделения на ДС, които се занимават с интелигенцията, младежите и учебните заведения в страната. Те са изключително подробни и предоставят интересна информация не само за политическото състояние на обектите, но и за работата на агентурно-оперативния апарат, внедрен в тях. На следващо място по многочисленост се нареждат справките, информацията и докладните записки. Не малко количество представляват и докладите до различни служби и отдели в ДС, както и плановете, мерките и задачите за работа, набелязвани от органите на ДС. Писма, рапорти, телеграми, лекции, тезиси и други материали по идеологическите въпроси

също намират място сред документите по темата. Сред по-интересните документи, които са включени в сборника, са:

Документ № 1: Това е документът с най-ранна дата, включен в сборника. Той представлява отчет за работата на отделение „А” при Дирекция на народната милиция за 1946 г. и съдържа сведения за мрежата от информатори и секретни сътрудници на отдела в средите на учащите се и на преподавателите в страната.

Документ № 14: Документът представлява отчетен доклад на отделение III при отдел II – ДС и съдържа сведения за вражеския контингент сред младежта, наблюдаван от ДС и за агентурния апарат, действащ сред студентите и преподавателите.

Документ № 22: Документът е от 1960 г. и представлява справка на ДС за работата по обекта на обслужване Софийски държавен университет. Съдържа важна информация за политическата ориентация на преподавателите и студентите, както и за агентурния апарат, сътрудниците и доверителните връзки на ДС в Софийския университет.

Документ № 24: Документът е от 1961 г. и представлява справка на ДС за същността и разбирането на идеологическата диверсия, като разглежда различни нейни форми и методите за противодействие на тези форми.

Документ № 27: Документът е от 1971 г. и представлява оценка на МВР за работата на службите по изпълнението на задачите, поставени от ЦК и Политбюро на ЦК на БКП за работа с младежите по повишаване на тяхното образование и идеологическо възпитание, както и за работата с Комсомола.

Документ № 37: Документът представлява информация от началника на VI управление – ДС относно подривната дейност на врага срещу младежта в НРБ през 1973–1974 г. Той анализира главните тенденции в младежките групи с антисоциална насоченост; формите, методите и средствата за религиозна обработка на младежта; проявите на идеологическа диверсия във висшите учебни заведения и подривната дейност, развивана от някои чуждестранни студенти.

Документ № 41: Документът е от 1976 г. и представлява лекция, разпространявана в ДС, относно идеологическата диверсия на противника, насочена срещу интелигенцията и младежта в НРБ. С тази лекция служителите в ДС са запознати с методите и средствата за идеологическа диверсия, както и с някои по-характерни прояви сред интелигенцията и младежта, получени като резултат от тази диверсия.

Документ № 60: Това е документът с най-късна дата, включен в книжното издание на сборника – 1985 г. Той представлява отчет за работата на отдел II при VI управление – ДС и акцентира върху няколко основни теми. Това са дейността на противника сред студентите, преподавателите и по линия на научния международен обмен; отражението на идеологическата диверсия и тревожните тенденции в оформящите се младежки групи от различни среди; състоянието и работата на агентурния апарат; конкретната работа по сигналите и делата; взаимодействието и координацията с братските органи и централи. Към този документ е приложена таблица за агентурата, делата, контингента и профилактиката по линия на VI управление – ДС.

При подбора на документите водещо е било желанието да се въведат в научно обръщение непознати и непубликувани досега документи, хвърлящи допълнителна светлина върху работата на ДС в сферата на образованието. Материалите в сборника са публикувани фототипно и в хронологичен ред, като най-ранният датира от 1946 г., а най-късният от 1985 г. Документи от 1944 и 1945 г. не са включени в книжния вариант на изданието, тъй като в този период образованието не е приоритет на ДС и намерените документи по темата не представляват особен интерес. Документи след 1985 г. също не са включени, поради факта, че архивите на VI управление на ДС, което в този период основно се занимава с интелигенцията и младежта, са прочиствани и документи с особена важност по темата след тази дата не бяха намерени. За улеснение на читателите е съставен списък с кратки анотации на всеки документ, както и списък с по-подробно описание на всеки от публикуваните документи.

INTRODUCTION

The book “State Security and the Education 1944–1989” is sixth a documentary edition of the Committee for Disclosing of the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian People’s Army. It is an important part of the activities of the Committee under the legal requirement to provide access to archival works that illuminate the nature and actions of the former secret services in Bulgaria in the period 1944–1989.

The document is the most valuable source for the historians while the documents of the State Security are indeed a rich treasure trove for researchers. For the most part, unknown and unexplored for years, kept in archives of various institutions (especially in the MI), these documents remained for a long time inaccessible or difficult to access for readers. The big change came with the adoption in December 2006 of the Law on Access and Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian People’s Army. Under this law the State Security documents are declassified into one centralized archive under the direct control of a Parliament Committee elected in 2007. A great merit of the Committee was that it managed to collect, preserve and provide public access to these documents as required by law.

The National Security and Education theme is very interesting for researchers and also for the ordinary readers, as it is directly related to ideology, going actively through all spheres of life under socialism in Bulgaria. It is also known that the intelligentsia, including the entire academic community of students and professors are constantly subject to the security services. As the most educated and awake part of the society, among the Bulgarian intellectuals was formed views and some opinions expressed, often in deep conflict with the official Marxist-Leninist ideology and its postulates. That makes the State Security especially vigilant to these circles. Under observation are also students and teachers, for which the State Security often noted that they were committing or attempting to commit “hostile acts.” All youth organizations and unions in the state are subject to continuous observation. The network of operational workers, agents, secret assistants, informants, and trusted links and collaborators of the State Security extends to all institutions, schools, organizations, formal or informal groups and it continuously informs the services about the policy views, hostile acts, statements and attitudes among the observed individuals.

During the selection of the documents there have been reviewed over 700 archival units, while 1500 pages were removed. Several institutions files were used from the archives of the Committee: IF. 1 (Ministry of Interior Secretariat), IF. 12 (Instructive Dormitories, Set in and Displaced), IF. 13 (Combating Internal Counter-Revolution) and IF. 22 (6th Directorate of the State Security). 200 documents were selected and the readers can see them in the online edition of this book. 60 of these documents were published in the paper version of the book. In the variety of documents, most of the reports are prepared by various directorates and divisions of the State Security, which deal with intellectuals, young people and schools within the state. They are extremely detailed and provide interesting information not only on the political status of individuals, but the work of agents, operating system, embedded in them. The next place is for the references, information and memos. There also many reports by the different departments and services of the State Security, as well as plans, measures and targets for work identified by the authorities of the State Security. Letters, reports, telegrams, lectures, thesis and other materials on the ideological issues are also among the documents. Some of the most interesting documents in the book:

Document № 1: This document is the earliest included in the book. It is a record of Division “A” to the People’s Militia Directorate in 1946 and contains information about the network of secret informers and collaborators of the division among students and teachers in the country.

Document № 14: The document is a report of Division III to the 2nd Directorate of the State Security and contains information on enemy contingents among youth, supervised by the State Security agents and the system of agents among students and teachers.

Document № 22: The document is from 1960 and it is a reference/information of State Security on the work of the services in relation to the Sofia State University. It contains important information about the political orientation of teachers and students, as well as about the system of agents, associates and trust relationships of State Security in the Sofia State University.

Document № 24: The document is from 1961 and it is information of State Security on the nature and understanding of the ideological subversion by examining its various forms and methods of combating these forms.

Document № 27: The document is from 1971 and it is an evaluation of the Ministry of Interior for the services in implementing the tasks set by the Central Committee and Politburo of the Bulgarian Communist Party to work with youth in improving their education and ideological training, as well as the work with the Komsomol.

Document № 37: The document represents information from the Head of the 6th Directorate of the State Security on the subversive activities of the enemy against the youth of the People's Republic of Bulgaria in 1973-1974. It analyzes the major trends in youth groups, antisocial orientation, forms, methods and tools for religious treatment of the youth; manifestations of ideological subversion in universities and subversive activities developed by some foreign students.

Document № 41: The document is from 1976 and it is a lecture spread by State Security on ideological subversion of the enemy against the intelligentsia and the youth in the People's Republic of Bulgaria. By this lecture the State Security employees and officers were familiarized with the methods and means of ideological subversion as well as some typical manifestations among the intelligentsia and youth, resulting from this diversion.

Document № 60: This is a document with the latest date included in the book edition – 1985. It is a report on the work of Division II to the 6th Directorate of the State Security and it is focused on several main themes: the enemy activity among students, teachers and under the international scientific exchange; the impact of the ideological subversion and disturbing trends in the emerging youth groups from different background; condition and operation of the system of agents; specific work on signals and cases, interaction and coordination with fraternal bodies and plants. A table of agents, cases, contingent and prevention in relation to the 6th Directorate of the State Security is also enclosed to this document.

The selection of documents has been led by the desire to put into scientific circulation unknown and unpublished documents, throwing further light on the work of the State Security on the education. The materials in the book were published chronologically, as the earliest dates from 1946 and the latest from 1985. Documents from 1944 and 1945 are not included in the book version, as in this period the education was not a priority of the State Security and the documents on the subject are not of particular interest. Documents after 1985 are not included, because the archives of the 6th Directorate of the State Security, which in this period mainly dealt with the intelligentsia and youth, were cleaned and essential documents on the subject after that date were not found. For the convenience of readers, it has been drawn a list of brief summaries for each document and a list with detailed description of each of the published documents.

Dr. Orhan ISMAILOV

ПРЕДГОВОР

Д-р Румяна МАРИНОВА-ХРИСТИДИ

Образованието заема особено място в концепцията за социализма. То представлява важен компонент от системата, в която социалистическият човек трябва да бъде образован, а неграмотността се счита за недъг, който грози социалистическото общество. Поради тази причина властта в периода на държавния социализъм в България (1944–1989) обръща сериозно внимание на образованието и науката в страната. Като техен неизменен компонент обаче присъства наложената като господстваща марксистко-ленинска идеология, през чиято призма се пречупва цялата образователна система¹.

Ролята на Държавна сигурност в областта на образованието е много осезаема. Тук трябва да подчертаем, че тя се занимава не с образованието като учебен процес, а предимно с хората, които работят в тази сфера. Тъй като интелигенцията е най-будната част от обществото, това я прави потенциално опасна за една система, налагаща редица ограничения. Естественият стремеж към свобода на мнението и изказа се чувства най-много в средите на образованите хора. Това прави учителите, студентите, университетските преподаватели и цялата академична общност постоянен обект на наблюдение и интерес от страна на органите на ДС. Още от самото създаване на тази служба през 1944 г. в нея има отдели, които наблюдават младежта и интелигенцията. По-късно през годините различни отделения и служби в ДС изпълняват тази роля, а през 1967 г. е създадено прословутото VI управление на ДС, чиято основна задача е работата сред интелигенцията.

Документите на ДС, засягащи образованието в България не са особено разнообразни по вид и характер, тъй като основната задача на тези органи е наблюдение, отчет и докладване на събраната информация. Информацията обаче, която тези документи носят, е изключително интересна. Многобройните доклади, справки, сведения и информации на ДС разкриват широка мрежа от агенти, сътрудници и информатори, с които службите разполагат в училищата, висшите учебни заведения, Българската академия на науките, младежките съюзи и в различните академични, научни и студентски и младежки организации.

В първите години след установяването на Отечественофронтовската власт на 9 септември 1944 г. образованието не е приоритет за управляващите, които насочват своите усилия към утвърждаването на властта си. Поради тази причина документите на ДС от втората половина на 40-те години засягат просветната сфера по-слабо. Тези, които съществуват, се отнасят предимно до следенето на опозиционно настроени ученици, учители, студенти и преподаватели. Те дават сведения най-вече за вражески изказвания, коментари, разпространяване на слухове или позиви, намиране на

¹ По-важни книги за развитието на образованието и науката в България в периода 1944–1989 г., издавани след 1989 г. са: Чичовска, В. Политиката срещу просветната традиция. С., 1995; Летопис на просветното министерство 1879–1995. Съставители: В. Колев, Д. Димитров, Л. Коспартова и Н. Генев. С., 1995; Поппетров, Н. История на съюза на учените в България, С., 2004; Маринова-Христиди, Р. Българското образование между съветизацията и традицията 1948–1959. С., 2006.; Живкова, Н. Усмиряване на разума: Преустройството на БАН 1944–1953. С., 2006; University of Sofia: The first 120 years, by Ivan Ilchev, Valery Kolev, Evgenia Kalinova, Iskra Baeva, Tzvetia Todorova, Sofia, 2008; Бояджиева, П. Социалното инженерство. Поликити за прием във висшите училища през комунистическия режим в България, С., 2010.

надписи с вражеско съдържание по стените на училищата или с хулигански прояви в училище.

През 50-те години управляващата БКП вече достатъчно силно е укрепила властта си, за да насочи своите усилия по-сериозно към средите на учащите и техните преподаватели. От този период има много документи, които изчерпателно проследяват броя, политическата ориентация, активност и поведение на целия контингент на ДС. Този т.нар „вражески контингент“ са хора из средите на младежта и интелигенцията, които по-някакъв начин са попаднали в полезрението на службите, било заради техни изказвания извън рамките на марксизма-ленинизма, било поради начина им на преподаване, било поради негативните донесения на агенти и информатори. Счита се, че основният вражески контингент в младежките среди се състои главно от синове и дъщери на репресирани или засегнати от мероприятията на отечествено-фронтовската власт, както и от членове на бивши фашистки организации. Тук е мястото да отбележим, че в този контингент намират място и много от чуждестранните студенти, учащи се в България, на които по принцип се гледа като на потенциална опасност и проводници на чуждо влияние. Особено подозрителни органите на ДС са към пътуващите в чужбина по линия на международния обмен учени, преподаватели и студенти. Преди тези пътувания те получават ясни инструкции от ДС за това как да противодействат на евентуална идеологическа диверсия от страна на врага в чужбина. При завръщане от тях се изисква да представят отчет за престоя си, мероприятията, в които са участвали, хората с които са се срещали и разговорите, които са водили с тях.

През 50-те години документите на ДС свидетелстват за това как самата служба, както и органите на МВР като цяло, поставят акцент върху повишаването на общата култура и образованието сред собствените им служители. Констатира се, че нивото на образованието в службите е незадоволително и се предприемат редица мерки за неговото издигане. По доклад на министъра на вътрешните работи до председателя на Министерския съвет, е издадено постановление, с което на базата на Висшата двугодишна школа към МВР „Г. Димитров“ се създава Висш институт при МВР с тригодишен срок на обучение и правен профил.

За периода на 50-те години е характерно също разкриването на редица нелегални младежки групи, за които документите на ДС свидетелстват. За тези групи се счита, че са с антисоциална насоченост, като те са ориентирани предимно към извършването на хулигански прови и опити за бягство на младежите през граница. Като цяло за този период прояви впечатление, че усилията на службите са насочени предимно към установяване и постоянно агентурно наблюдение на вражеския контингент, повишаване активността и самоинициативата на оперативните работници и усиляването на координацията и взаимодействието между различните поделения в ДС.

През 60-те години акцентът, който откриваме в документите на ДС е поставен върху идеологическата диверсия и пропаганда. Редица негативни обществени явления се обясняват със засилването на подривната дейност на врага и с неговото проникване сред българската интелигенция и младеж. На българските студенти, участващи в международни студентски фестивали, се дават инструкции как да противо-

действат на капиталистическата пропаганда и да не се поддават на западно влияние. На служителите в ДС се изнасят лекции за същността на идеологическата диверсия, ревизионизма, религиозно-сектантския фанатизъм и им се дават препоръки за това как да се борят с тези явления. Всичко това се дължи на все по-очевидното увлечение на младите хора по западния стил и начин на живот, което в България се изразява най-вече във формално подражание в стила на обличане, прическите и музиката, която младежите предпочитат.

През 70-те години увлечението по западната мода се засилва и документите на ДС свидетелстват за особено внимание, което властта обръща на насочването на младежите към професионален труд и на вземането на строги мерки срещу незаетите с труд или учене младежи. Многобройни са информацията за нарежданията до органите на МВР най-активно да подпомагат ДКМС, ОФ и други държавни и обществени организации в провеждането на агитационно-разяснителна работа сред младежта. Тя трябва да бъде насочена към правилното естетическо възпитание и към преодоляването на увлеченията по „упадъчната“ западна мода. Редица доклади са посветени на мерките, които се предприемат за незабавно пресичане на вражеската дейност на противника, за разширяване на агентурния апарат в младежките и академичните среди, както и за повишаване на неговата ефективност. Не малък брой сведения говорят за разкриването на нови нелегални младежки групи с различна насоченост. Констатирано е, че религиозността сред българската младеж бележи процес на устойчивост и слабо повишение. Затягат се наблюдението и контролът и върху чуждестранните студенти и аспиранти в страната.

През 80-те години признаците на кризата в българското общество и държава се открояват все по-релефно. Проблемите се обясняват със засилената западна идеологическа диверсия, която е дефинирана като главна причина и подбудител на младежта за увлечение по западния начин на живот и за непризнаване на достиженията на социалистическото общество. Обект на работа на ДС стават и дискотеките и увеселителните заведения, тъй като се наблюдава засилен интерес от страна на младежта към посещението на тези заведения. В МВР се приема програма за издигането на по-високо равнище на миогледното, класово-партийното, нравственото, партиотичното и интернационалното съзнание и на социалната активност на комунистите и служителите. В плановете за работа на VI управление на ДС през този период залягат следните главни задачи: провеждане на настъпателни действия срещу идеологическите посегателства на противника и пресичане на проникването им сред младежта, студентите и преподавателите; разкриване и предотваряване на дейността на чуждите служби на противника сред чуждестранните студенти в НРБ; издигане равнището и ефикасността на работата с агентурния апарат. Всичко това е показателно за главните проблеми, които службите констатираат и за приоритетите, които си поставят за решаване през този период.

P R E F A C E

Dr. Rumiana MARINOVA-CHRISTIDI

Education occupies a special place in the concept of socialism. It is an important component of a system in which the socialist man must be educated and illiteracy is considered a handicap that threatens the socialist society. Therefore, in the period of state socialism in Bulgaria (1944–1989) the Government paid serious attention to education and science in the country. Their invariable component was Marxist-Leninist ideology, imposed as the dominant ideology, through whose prism the whole educational system was refracted¹.

The role of the State Security in the field of education was very tangible. Here we must emphasize that the State Security did not deal with education as a learning process, but mostly with the people who worked in this area. As the intelligentsia is the most active part of the society it is potentially dangerous for a system imposing a number of restrictions. The natural desire for freedom of opinion and speech is felt most among educated people. This made teachers, students, university professors and the entire academic community a permanent object of interest, which was monitored by the State Security. Ever since its establishment in 1944, the State Security had departments that monitored the youth and the intelligentsia. In later years various State Security sections and services played this role, and in 1967 the notorious Division VI of the State Security was established. Its main task was to work among the intelligentsia.

The State Security documents concerning education in Bulgaria are not very diverse in appearance and character as the main task of the authorities was to monitor, report and submit the information gathered. However, the information that these documents contain is very interesting. The big number of State Security reports, written references and information reveal the existence of an extensive network of agents, collaborators and informers, which was set up by the State Security in schools, higher institutes of learning, the Bulgarian Academy of Sciences, Youth Unions and various academic, research and student's and youth organizations.

In the first years after the establishment of the Government of the Fatherland Front on 9 September 1944, education was not a priority for those in power who directed their efforts towards the consolidation of their own power. Therefore, in the documents of the State Security in the second half of the 40s the educational sphere was a target of less significance. The existing documents are mainly concerned with monitoring dissenting pupils, teachers, students and lecturers. They provide mostly information about hostile statements, comments, spreading of rumours or leaflets, finding inscriptions of hostile nature on school walls or acts of school hooliganism.

In the 50s the ruling Bulgarian Communist Party had consolidated its power to such

¹ The most important books on the development of education and science in Bulgaria in the period 1944–1989 published after 1989: Chichovska, V. Policy against the educational tradition, S., 1995; Chronicle of the Ministry of Education from 1879 to 1995. Compilers: V. Kolev, D. Dimitrov, L. Kospartova and N. Genov. S., 1995; Poppetrov, N. History of the Union of Scientists in Bulgaria, Sofia, 2004; Marinova-Hristidi, R. Bulgarian education between Sovietization and tradition 1948–1959, S. 2006.; Zhivkova N. Suppression of Mind: Reconstruction of BAS 1944–1953. S., 2006; University of Sofia: The first 120 years, by Ivan Ilchev, Valery Kolev, Evgenia Kalinova, Iskra Baeva, Tzveta Todorova, Sofia, 2008; Boyadjieva, P. Social Engineering. Policies for admission to higher education during the communist regime in Bulgaria, S., 2010;

an extent that it could direct its efforts more seriously towards students and their lecturers. From this period there are many documents that exhaustively track the number, political orientation, level of activity and behaviour of the entire contingent of the State Security. This so-called “enemy contingent” was constituted of people from among the youth and the intelligentsia, who in one or another way had come to the attention of the State Security, either because they had made statements beyond the limits of Marxism-Leninism, or because of their way of teaching, or because of negative reports made by agents or informers. It was considered that the main part of the “enemy contingent” in the youth community consisted mainly of sons and daughters of persons who were repressed or affected by the measures of the Government of the Fatherland Front, as well as members of the former fascist organizations. Here we should note that this contingent also included many foreign students, who studied in Bulgaria, who were generally seen as a potential danger and conductors of foreign influence. The State Security was particularly suspicious to scholars, teachers and students who travelled abroad through the international exchange. Before such trips they received clear instructions from the State Security on how to counteract the possible ideological diversion by the enemy abroad. When they returned they were required to submit a report on their stay abroad: the events in which they participated, the people whom they met and the talks they had with them.

In the 50s in the State Security documents there were testimonies of how the State Security itself and the Ministry of the Interior as a whole focused on raising general culture and level of education of their own employees. It was found that the level of education was unsatisfactory and a number of measures for its promotion had to be undertaken. Based on a report from the Minister of the Interior to the Prime Minister a decree was issued to transform the G. Dimitrov two-year Higher School of the Ministry of the Interior into a Higher Institute with the Ministry of the Interior with three years of training and a legal profile.

For the period of the 50s it was also typical that many illegal youth groups were exposed which was evidenced by State Security documents. It was considered that these groups had antisocial orientation, being mainly oriented to the commission of acts of hooliganism and attempts of young people to flee abroad. Generally, it is noteworthy that the efforts of the State Security in this period were aimed primarily at establishing continuous monitoring by agents over the enemy contingent, increasing the activity and self-initiative of operative workers and improving operational coordination and interaction between different units in the State Security.

In the 60s the focus that we found in the documents of the State Security was on ideological subversion and propaganda. A number of negative social phenomena were explained by the strengthening of the subversive acts of the enemy and its penetration among Bulgarian intellectuals and young people. Bulgarian students participating in international student festivals were given instructions on how to counteract capitalist propaganda and not succumb to Western influence. The State Security employees were lectured on the nature of ideological subversion, revisionism, religious and sectarian fanaticism and given instructions on how to combat these phenomena. All this was due to the obviously increasing infatuation of young people with Western lifestyle, which in Bulgaria was expressed mainly in formal imitation of fashions in dress styles, hairstyles and music that young people preferred.

In the 70s infatuation with Western fashion became more intensive and State Security documents testify that the Government paid particular attention to directing young people to professional work and taking strict measures against young people who were not engaged in work or study. A large amount of the information contains orders to different units of the Ministry of the Interior to most actively support the Dimitrov Young Communist League, the Fatherland Front and other state and public organizations in conducting agitation and explanatory campaigns among the youth. They had to be directed to the proper aesthetic education and to overcoming the infatuation with “decadent” Western fashion. A number of reports are devoted to the measures that were undertaken to immediately cut off enemy activities of opponents, extend the agents’ network in youth and academic circles and increase the efficiency of the agents’ network. Quite a number of reports show the exposure of new illegal youth groups of different nature. It was found that religious beliefs among Bulgarian youth marked a process of stability and a slight rise. Monitoring and controls over foreign students and postgraduates in Bulgaria were tightened.

In the 80s the signs of crisis in the Bulgarian society and the Bulgarian state became more and more vivid. Problems were explained by increased Western ideological subversion, which was defined as the main cause and instigator of youth infatuation with Western lifestyles and non-recognition of the achievements of the socialist society. Discotheques and places of entertainment became part of the scope of activity of the State Security, as there was an increasing interest among young people to visit these places. The Ministry of the Interior adopted a programme for the promotion of aesthetic, class and party, moral, patriotic and internationalist consciousness and social activity of communists and employees. The plans for the work of Division VI of the State Security during this period contain the following main tasks: conducting offensive operations against the ideological attacks of the enemy and preventing their penetration among youth, students and lecturers; exposing and preventing the activities of the foreign services of the opponent among foreign students in the PRB; raising the level and efficiency of working with agents’ networks. All this is indicative of the main problems ascertained by the State Security and its priorities that had to be resolved in this period.

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ

1. **Отчет за работата на отделение „А” при ДНМ по разузнаването в основните, средни и висши училища. 20 август 1946 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 104, л. 1 – 3
2. **Два броя информационни доклади на отделение „В”, I-ви отдел ДС за прояви на младежта в София. 10-11 юни 1947 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 194, л. 7 – 8
3. **Доклад от отделение „В” на ДС до директора на Народната милиция за периода от 1 април до 1 юли 1947г. 1947г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 154, л. 1, 55 – 56
4. **Годишен доклад на отделение „В” при I-ви отдел ДС за организационното и политическото състояние на обектите за 1947 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 143, л. 1 – 2
5. **Доклад до началника на отделение „В” при IV-ти отдел ДС относно вражески прояви сред студентите. 5 януари 1948 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 409, л. 79 – 80
6. **Справка на ДС относно вражеските прояви сред учениците и студентите в периода 1949–1950 г. 29 май 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 742, л. 1 – 8
7. **Справка на началник група „Студенти” при ДС относно агентурно-оперативната работа по линия на учащата се младеж – студенти към 1 октомври 1950 г. 7 октомври 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 743, л. 1 – 7
8. **Годишен отчет за работата на отделение „Интелигенция и младежи” към ДС за времето от 1 януари до 31 декември 1950 г. януари 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 619, л. 7 – 11
9. **Отчетен доклад на отделение III при II-ри отдел на ДС за агентурно-оперативната работа по линия „Младежи” през 1954 г. 15 януари 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1075, л. 1 – 21
10. **Справка на отделение III при II-ри отдел на ДС относно вражеските прояви по линия „Младежи” за времето от 9 септември 1944 г. до края на 1954 г. 25 януари 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1123, л. 1 – 8
11. **Справка на ДС за констатирани и извършени различни престъпления, хулигански прояви и нарушения от младежи-ученици за 1955 г. Декември 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а.е. 3602, л. 1 – 8
12. **Заповед на министъра на вътрешните работи относно повишаване общото образование на служителите от МВР. 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 2, а.е. 264, л. 9 – 11
13. **Доклад от министъра на вътрешните работи до председателя на МС относно реорганизиране на висшата школа „Георги Димитров” – МВР във висш институт при МВР. 16 юли 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 2, а.е. 224, л. 1 – 3

14. **Отчетен доклад на отделение III при II-ри отдел на ДС за агентурно-оперативната работа и някои вражески прояви сред младежта през 1956 г. 6 януари 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1339, л. 1 – 21
15. **Доклад от началник отделение III ДС за състоянието на агентурно-оперативната работа по враждебната младеж към 30 юни 1957 г. Юли 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 2, а.е. 320, л. 1 – 22
16. **Справка от началника на Софийското окръжно управление – МВР относно разкритата младежка организация сред учащите се в гр. Радомир. 16 април 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а.е. 3970, л. 71 – 74
17. **Отчетен доклад на отделение III при II-ри отдел на ДС за агентурно-оперативната работа сред младежта през 1957 г. 30 януари 1958 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1487, л. 92 – 117
18. **Препис от протокол № 155 на ПБ на ЦК на БКП от 4 юли 1956 г., изпратен до министъра на вътрешните работи. 25 март 1958 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а.е. 46, л. 27 – 28
19. **Отчетен доклад на ДС по обслужването на Инженерно-строителния институт, Минно-геоложкия институт и студентите от ВИИИ „Н. Павлович“. 24 декември 1958 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1608, л. 1 – 3
20. **Докладна записка от началник отделение III ДС относно агентурно-оперативната работа по „Враждебна младеж“ в светлината на решението на ПБ на ЦК на БКП от 18 май 1957 г. 14 август 1959 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1794, л. 1 – 5
21. **Информация № 3 от министъра на вътрешните работи до секретаря на ЦК на ДКМС. 19 октомври 1960 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 12, оп. 10, а.е. 70, л. 11 – 13
22. **Справка на ДС за работата по обекта на обслужване Софийски държавен университет. 22 декември 1960 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1924, л. 21 – 25
23. **Информация № 4 на МВР до секретаря на ЦК на ДКМС. 1960 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 12, оп. 10, а.е. 70, л. 14 – 16
24. **Справка на ДС относно разбирането за идеологическа диверсия. 15 май 1961 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1947, л. 1 – 6
25. **Предложение от началник управление III ДС до зам. министъра на вътрешните работи относно мерките за ограничаване на западното влияние в страната. 26 май 1961 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1947, л. 7 – 11
26. **Предложение от министъра на вътрешните работи до Секретариата на ЦК на БКП относно необходимостта от вербовка на агентура из средите на чуждестранните студенти, учащи се в НРБ. 17 юли 1964 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 9, а.е. 34, л. 1 – 2

27. Оценка в МВР по въпросите за изпълнение на Тезисите на ЦК на БКП за работа с младежта и Комсомола и решението на Политбюро от 23 март 1971 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 963, л. 167 – 182
28. Мероприятия на МВР за изпълнение Разпореждане № 631 на МС от 28 декември 1971 г. за професионалната подготовка и настаняване на работа на младежите, които не учат и не работят и за подобряване дейността по училищното и професионално ориентиране на младежта. 27 януари – 4 февруари 1972 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 1755, л. 1 – 5
29. Справка от началника на Софийско градско управление на МВР и директора на Народната милиция относно хулигански прояви и нарушения на реда в някои училища на територията на град София. 18 юли 1972 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 1759, л. 2 – 5
30. Докладна записка до VI-то управление ДС относно допускането на някои слабости при подбора и изпращането на студенти, аспиранти и специализанти във висшите учебни заведения и институти на Съветския съюз. 31 юли 1972 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 1830, л. 1 – 7
31. Доклад от началник отдел II ДС за състоянието на контраразузнавателната работа на органите на ДС сред чуждестранните студенти, учащи се в НРБ. 19 февруари 1973 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 13, л. 31 – 54
32. Телеграма № 722 от министъра на вътрешните работи до началниците на подразделенията на МВР относно увлечения на младежите по западната мода. 20 юли 1973 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 2027, л. 6 – 8
33. Обзор на МВР относно изпълнение решението на Секретариата на ЦК на БКП за правилното естетическо възпитание на народа, за преодоляване на увлеченията на някои млади хора по упадъчната западна мода. 25 август 1973 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 2027, л. 1 – 5
34. Телеграма от първия зам.министър на вътрешните работи до началниците на централните подразделения, Софийското градско и окръжните управления на МВР относно усилване борбата срещу увлеченията по западната мода. 2 август 1974 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 2027, л. 9 – 10
35. Справка от зам. началника на управление VI ДС относно враждебно-престъпната дейност и антиобществените прояви сред средношколската младеж в страната през 1973 г. – 1974 г. 5 март 1975 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 13, л. 22 – 30
36. Справка от зам. началник отдел II-ри, управление VI ДС относно оперативната обстановка във висшите учебни заведения. Април 1975 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 36, л. 1 – 8
37. Информация от началника на VI-то управление ДС относно подривната дейност срещу младежта на НРБ през 1973 – 1974 г. 26 август 1975 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 13, л. 1 – 21

38. **Справка от началник отдел II, управление VI ДС относно някои нови моменти в контраразузнавателната работа на отдела по пресичане вражеската дейност на противника. 9 октомври 1975 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 36, л. 28 – 32
39. **Справка от началник VII отдел, VI управление ДС относно използването на агентурния апарат по линиите и направленията на II-ри отдел в периода юни–август 1975 г. 9 ноември 1975 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 36, л. 33 – 39
40. **Справка от началника на VII отдел, VI-то управление ДС относно подривната дейност на противника сред преподавателите и студентите от ВУЗ и чуждестранните учаци се в НРБ през 1975 г. 30 декември 1975 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 36, л. 40 – 53
41. **Лекция за идеологическата диверсия на противника, насочена срещу интелигенцията и младежта в НРБ – VI-то управление ДС. 12 май 1976 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 55, л. 35 – 51
42. **Мероприятия за подобряване на работата по чуждестранните специализанти и аспиранти, учаци се в НРБ, утвърдени от министъра на вътрешните работи. 2 ноември 1976 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 43, л. 112 – 115
43. **Справка от началник поделение 17065 до VI-то управление ДС относно противообществените прояви с политически, криминален и друг характер сред младежта в НРБ. 14 декември 1976 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 43, л. 116 – 120
44. **Общ характер и идеи на движение „Непримиримост” – документ на VI-то управление на ДС. 1976 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 55, л. 52 – 53
45. **Справка от началник управление VI ДС за работата по оперативното обслужване на студентите български турци и мероприятия за подобряването ѝ. 29 юли 1977 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 60, л. 198 – 205
46. **Отчет от началник отделение I отдел II управление VI ДС относно контраразузнавателната работа по линия „Висши учебни заведения” през 1977 г. 16 декември 1977 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 64, л. 70 – 79
47. **Информация от началника на Софийско окръжно управление на МВР относно вражеските прояви сред младежта в Софийски окръг през 1977 – 1978 г. 30 януари 1979 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 70, л. 55 – 62
48. **Справка до VI-то управление ДС относно оперативната обстановка и вражеските прояви сред студентската младеж във ВУЗ-овете по изкуствата през 1977–1978 г. 5 февруари 1979 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 70, л. 186 – 190
49. **Справка от началник отдел III-ти управление VI ДС относно религиозните настроения и прояви сред младежта. 6 февруари 1979 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 70, л. 191 – 195

50. **Информация от Софийско градско управление на МВР до управление VI-то ДС относно вражески прояви сред учащите се в столицата през периода 1978–1979 г. 30 януари 1980 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 85, л. 163 – 170
51. **Справка на VI-то управление ДС за състоянието на престъпността сред учащите се през 1978 – 1979 г. 14 март 1980 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 85, л. 212 – 217
52. **Информация на VI-то управление ДС за вражеските и противообществени прояви сред учащите и преподавателите в средните и полувисшите учебни заведения през периода 1978 – 1979 г. 27 май 1980 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 85, л. 1 – 20
53. **Програма на партийния комитет при МВР за идеологическа кампания във връзка с XII партиен конгрес и юбилейните годишнини на партията, държавата и на видни партийни ръководители през 1981 – 1982 г. 19 ноември 1980 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 178, л. 34 – 44
54. **Аналитична справка на Софийско градско управление на МВР относно неофашистки младежки групи на територията на град София. 22 април 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а.е. 409а, л. 4 – 13
55. **Справка от началника на Софийско градско управление на МВР относно опит за провеждане на младежка демонстрация в центъра на София. 23 ноември 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а.е. 409а, л. 39 – 40
56. **Справка от окръжно управление на МВР гр. Благоевград до VI-то управление ДС относно броя на дискотеките, увеселителните заведения в Благоевградски окръг и проблемите, свързани с тях. 25 февруари 1982 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 164, л. 12 – 15
57. **Телеграма от окръжното управление на МВР – гр. Велико Търново до VI-то управление ДС относно основаването на младежки „Сократов клуб”. 4 март 1982 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 164, л. 26
58. **План за основните агентурно-оперативни мероприятия, които ще се проведат от отдел II-ри на VI-то управление ДС през 1983 г. 10 декември 1982 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 196, л. 1 – 22
59. **Справка до VI-то управление ДС относно придобитите оперативни данни във връзка с IX международен конгрес по славистика. 13 октомври 1983 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 206, л. 64 – 68
60. **Отчет за работата на отдел II-ри при управление VI ДС през 1984 г. 9 януари 1985 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а.е. 226, л. 17 – 39

LIST OF THE DOCUMENTS

1. **Report on the work of Division “A” to the People’s Militia Directorate about the intelligence in institutions of primary, secondary and higher education, August 20th, 1946.**

ACDDAABCSSISBNA - M (Archive of the Committee for Disclosing of the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian People’s Army), Institutions file 13, op. 1, Number 104, pp. 1 – 3

2. **Two information reports of Division “B”, 1st Directorate of the State Security on youth events in Sofia. June 10-11th, 1947.**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 194, pp. 7 – 8

3. **Report of Division “B” of the State Security to the Director of the People’s Militia for the period from April 1st to July 1st 1947. 1947**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 143, pp. 1 – 2

4. **Annual report of Division “B” to the 1st Directorate of the State Security on the organizational and political condition of the sites for 1947. 1947**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 143, pp. 1 – 2

5. **Report to the Head of Division “B” to the 4th Directorate of the State Security on the enemy activities among students. January 5th, 1948.**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 409, pp. 79 – 80

6. **Information of State Security on enemy activities among students in the period 1949–1950. May 29th, 1950.**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 742, pp. 1 – 8

7. **Information of the Head of group “Students” to the State Security on the work of the agents in relation to the youth in the universities until October 1st, 1950. October 7th, 1950.**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 743, pp. 1 – 7

8. **Annual report on the work of the department “Intellectuals and Young People” to the State Security for the period from January 1st to December 31st, 1950. January 1951**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 619, pp. 7 – 11

9. **Report of Division III to the 2nd Directorate of the State Security on the work of the in relation to the “Youth” in 1954. January 15th, 1955.**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 1075, pp. 1 – 21

10. **Information of Division III to the 2nd Directorate of the State Security on the enemy activities in relation to the “Youth” for the period September 9th, 1944 - end of 1954. January 25th, 1955.**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 1123, pp. 1 – 8

11. **Information of the State Security on various crimes, hooliganism and disorder committed by young people – school students in 1955. December 1955.**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 1, Number 3602, pp. 1 – 8

12. **Order issued by the Minister of Interior on increasing the general level of education of the Ministry of Interior officials. 1955.**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 2, Number 264, pp. 9 – 11

13. **Report by the Minister of Interior to the President of the Council of Ministers concerning the reorganization of Georgi Dimitrov High School – Ministry of Interior to a Higher Institution to the Ministry of Interior. July 16th, 1956.**

ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 2, Number 224, pp. 1 – 3

14. **Report of Division III to the 2nd Directorate of the State Security of State on the work of the agents and some hostile activities among the youth in 1956. January 6th, 1957.**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 1339, pp. 1 – 21
15. **Report of the Head of Division III of the State Security on state of work of the agents in relation to the hostile youth until June 30th, 1957. July 1957**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 2, Number 320, pp. 1 – 22
16. **Information from the Head of the Sofia District Directorate of the Ministry of Interior – on about organization formed among the students in Radomir. April 16th, 1957.**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 1, Number 3970, pp. 71 – 74
17. **Report of Division III to the 2nd Directorate of the State Security on the work of agents among the youth in 1957. January 30th, 1958.**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 1487, pp. 92 – 117
18. **Copy of Protocol № 155 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of July 4th, 1956 which was sent to the Minister of Interior. March 25th, 1958**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 5, Number 46, pp. 27 – 28
19. **Report of the State Security on the supervision of the Higher Institute of Civil Engineering, the Mining and Geology Institute and students from Higher Institute of Economics” N. Pavlovich” December 24th, 1958**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 5, Number 46, pp. 27 – 28
20. **Memorandum from the Head of Division III of the State Security on the work of agents on the “Hostile Youth” in the light of the decision of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of May 18th, 1957 August 14th, 1959**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 1794, pp. 1 – 5
21. **Information № 3 of the Minister of Interior to the Secretary of the Central Committee of the Dimitrov Young Communist League. October 19th, 1960**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 12, op. 10, Number 70, pp. 11 – 13
22. **Information of the State Security on the assistance for the Sofia State University. December 22nd, 1960**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 1924, pp. 21 – 25
23. **Information № 4 of the Ministry of Interior to the Secretary of the Central Committee of the Dimitrov Young Communist League. 1960**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 12, op. 10, Number 70, pp. 14 – 16
24. **Information of the State Security on understanding the ideological subversion. May 15th, 1961**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 1947, pp. 1 – 6
25. **Proposal by the Head Division III of the State Security to the Minister of Interior on the measures to limit the Western influence in the country. May 26th, 1961**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 13, op. 1, Number 1947, pp. 7 – 11
26. **Proposal by the Minister of Interior to the Secretariat of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party on the need of recruitment of agents from the community of foreign students who study in the People’s Republic of Bulgaria. July 17th, 1964**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 9, Number 34, pp. 1 – 2

27. **Evaluation of the tasks to be completed by the Ministry of Interior in relation to the theses of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party to work with youth and the Komsomol and a decision of the Politburo of March 23rd, 1971** 1971
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 10, Number 963, pp. 167 – 182
28. **Actions of the Ministry of Interior to execute Order № 631 issued by the Council of Ministers on December 28th, 1971 for vocational training and job placement of young people who do not study and work in order to improve the performance of school and vocational guidance of youth. January 27th – February 4th, 1972** r.
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 10, Number 1755, pp. 1 – 5
29. **Information from the Head of the Sofia City Directorate of the Ministry of Interior and the Director of People’s Militia on hooliganism and cases of disorder in some schools in Sofia. July 18th, 1972**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 10, Number 1759, pp. 2 – 5
30. **Memorandum to the 6th Directorate of the State Security on some weaknesses in the selection and transfer of students, graduate and postgraduate students in universities and institutes of the Soviet Union. July 31st, 1972**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 10, Number 1830, pp. 1 – 7
31. **Report by the Head of Division II of the State Security on the state of the counterintelligence work of the organs of the State Security among foreign students who study in the People’s Republic of Bulgaria. February 19th, 1973**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 13, pp. 31 – 54
32. **Telegram № 722 from the Minister of Interior to the heads of the divisions at the Ministry of Interior on the passions of youth in Western fashion. July 20th, 1973**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 10, Number 2027, pp. 6 – 8
33. **Overview of the Ministry of Interior on implementation of decision issued by the Secretariat of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party for the proper esthetic education of the people to overcome the passions of some young people in the decadent Western fashion. August 25th, 1973**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 10, Number 2027, pp. 1 – 5
34. **Telegram from the first Deputy Minister of the Interior to the heads of the central divisions, Sofia City and the District Directorates of the Ministry of Interior on strengthening the fight against passions in Western fashion. August 2nd, 1974**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 10, Number 2027, pp. 9 – 10
35. **Information from the Deputy Head of the 6th Directorate of the State Security on the hostile criminal activity and anti-social activities among secondary school youth in the country in the period 1973 - 1974 March 5th, 1975**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 13, pp. 22 – 30
36. **Information from the Deputy Head of Division II to the 6th Directorate of the State Security on the operational situation in the institutions of higher education. April 1975**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 36, pp. 1 – 8
37. **Information from the Head of 6th Directorate of the State Security on the subversion activity against the youth in the People’s Republic of Bulgaria for the period 1973–1974. August 26th, 1975**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 13, pp. 1 – 21

- 38. Information from the Head of Division II to the 6th Directorate of the State Security on some new points in the work of counterintelligence departments in preventing hostile enemy activity. October 9th, 1975**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 36, pp. 28 – 32
- 39. Information from the Head of Division VII to the 6th Directorate of the State Security on the use of the agents in relation to the directions of the 2nd Directorate in the period June - August 1975 November 9th, 1975**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 36, pp. 33 – 39
- 40. Information from the Head of Division VII to the 6th Directorate of the State Security on the enemy's subversive activity among teachers and students from universities and foreign students in the People's Republic of Bulgaria in 1975. December 30th, 1975**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 36, pp. 40 – 53
- 41. Lecture on the ideological subversion of the enemy against the intelligentsia and youth in the People's Republic of Bulgaria – 6th Directorate of the State Security. May 12th, 1976**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 55, pp. 35 – 51
- 42. Activities to improve the performance of foreign students and postgraduates, students who study in the People's Republic of Bulgaria approved by the Minister of Interior. November 2, 1976**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 43, pp. 112 – 115
- 43. Information from the Head of Division 17065 VI-17065 to the 6th Directorate of the State Security on the nuisances with political, criminal and other aspects amount the youth in the People's Republic of Bulgaria. December 14th, 1976**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 43, pp. 116 – 120
- 44. General character and ideas of a movement called "Intolerance" – Document of the 6th Directorate of the State Security 1976**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 55, pp. 52 – 53
- 45. Information from the Head of 6th Directorate of the State Security about the operational work on the students - Bulgarian Turks and activities for improving it. July 29th, 1977**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 60, pp. 198 – 205
- 46. Report by the Head of Division I to the 2nd Directorate of the State Security Division on counterintelligence work in relation to the Institutions of Higher Education in 1977. December 16th, 1977**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 64, pp. 70 – 79
- 47. Information from the Head of the Sofia District Directorate to the Ministry of Interior on the enemy activities among youth in the Sofia District in the period 1977 – 1978. January 30th, 1979**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 70, pp. 55 – 62
- 48. Information to the 6th Directorate of the State Security on the operational situation and enemy activities among the young students in art institutions of higher education in the period 1977 – 1978. February 5th, 1979**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 70, pp. 186 – 190

49. **Information from the Head of Division III to the 6th Directorate of the State Security on the religious attitudes and activities among youth. February 6th, 1979**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 70, pp. 191 – 195
50. **Information from the Sofia City Directorate to the Ministry of Interior to the 6th Directorate of the State Security on enemy activities among students in the capital during the period 1978 - 1979 January 30th, 1980**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 85, pp. 163 – 170
51. **Information of 6th Directorate of the State Security on the state of crime among students in the period 1978 – 1979, March 14th, 1980**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 85, pp. 212 – 217
52. **Information of 6th Directorate of the State Security on the enemy and antisocial behavior among students and teachers in secondary schools and universities in the period 1978 – 1979. May 27th, 1980**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 85, pp. 1 – 20
53. **Program of the party committee at the Ministry of Interior for ideological campaign in relation to XII Party Congress and anniversaries of the party, state and prominent party leaders in 1981 – 1982, November 19th, 1980**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 10, Number 178, pp. 34 – 44
54. **Analytical report of the Sofia City Directorate to the Ministry of Interior on the neo-fascist youth groups on the territory of Sofia. April 22nd, 1981**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 12, Number 409a, pp. 4 – 13
55. **Information from the Head of the Sofia City Directorate of the Ministry of Interior on the attempt to conduct a youth rally in downtown Sofia. November 23rd, 1981**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 1, op. 12, Number 409a, pp. 39 – 40
56. **Information from the provincial directorate of the Ministry of Interior - Blagoevgrad to the 6th Directorate of the State Security on the number of nightclubs and places of amusement in the Blagoevgrad District and the problems associated with them. February 25th, 1982**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 164, pp. 12 – 15
57. **Telegram from the Veliko Tyrnovo District Directorate of the Ministry of Interior to the 6th Directorate of the State Security on the establishment of youth “Socrates Club.” March 4th, 1982**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 164, pp. 26
58. **Plan of the main agents’ events to be held by Division II to the 6th Directorate of the State Security in 1983 December 10th, 1982**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 196, pp. 1 – 22
59. **Information to the 6th Directorate of the State Security on the operational data obtained in connection with the IX International Congress of Slavic Studies. October 13th, 1983**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 206, pp. 64 – 68
60. **Reports on the work of Division II to the 6th Directorate of the State Security in 1984. January 9th, 1985**
ACDDAABCSSISBNA– M, Institutions file 22, op. 1, Number 226, pp. 17 – 39

М.В.Р.
Дирекция на Народната
Лигия

До Господина Началника
на "А"отделението

Отчет за
едногодишната работа на групите по районното разузнаване в
столицата и по разузнаването в основните, средни и висши училища.

Господин Началник,
На 9 Септември 1944 год. районното разузнаване се обслужва от една група, начело с групов началник и 14 разузнавачи, като разузнавачите имаха създадени групи от информатори в всички райони, изключая X район/на брой 319. Кадрите от информатори се вербуваха измежду най-добрите антифашисти в районите, като в някои райони имаше разузнавачи, които подбора на информаторите си изключително взоред младежите, а в същите райони имаше разузнавачи, които организираха кадрите си само от възрастни антифашисти. Там където имаше разузнавач за работа изключително с младежите, биваше обхваната в нашето разузнаване и верната антифашистка младеж, която ни е оказвала ценно съдействие и обратно - враговете без такива разузнавачи младежта оставаше немобилизирана за нашето разузнаване.

Общо в столицата към тази дата имашме 319 информатори, които събирахме на конференции по предприятия, квартали и учреждения, с които се правеха периодични срещи и на конференциите и срещите се поставяха разпородни задачи: разширяване на мрежата от информатори в предприятията, учрежденията, кварталите и тяхното издигане до по-високо съзнание за отговорната работа, която им се възлага; създаване на секретни сътрудници в вражеските среди и в нелегалните и легални политически организации; събиране на данни за дейността на всички фашистки и реакционни елементи в столицата по задачи, поставяни от Д.С. и задачи, възникващи в процеса на работата; изготвяне списъци на всички злостни фашисти и реакционери в столицата; проследяване живота на масовите организации и О.Ф. комитетите за разкриване дейността на вражеските елементи; събиране на данни за настроението на населението в връзка с економическите и политически въпроси на деня; проследяване на дейността на собствениците, висшите ръководители, чиновниците и работниците в държавните и частни предприятия и учреждения за разкриване на саботажническите дела на саботажниците в економическия и културен живот на столицата.

Групата се създаде с основна задача да дава верна информация за политическото настроение на населението в връзка с економическите и политически въпроси по тази задача изпълняваше между разпородните други задачи, които неизбежно условява на работата ни налагаха.

До м. Март групата работеше босманово, в много отношения кампанийски, безотчетно, поради което въпреки извършената количествено огромна работа не можем да представим точни данни за извършената работа.

От този период групата се разраства, както с цитните си работници, така и с мрежата от информатори и секретни сътрудници, реорганизира се, като се създадоха три групи с групов началник за всяка група и инспектор, а също така създадоха се здрави връзки с училищата и университетите и там се разгърна усилена работа за организиране на здраво разузнаване, точна се планова работа, информаторите се организираха в постоянни групи с редовен организационен живот, всяка работа се отчиташе и по този начин нарастна количествено и качествено и информаторския кадър и извършената работа.

На днешна дата ние имаме/без училищата и университетите/ 102 информаторски групи с 511 информатори;

Проведени са с информаторите 564 конференции с 3219 присъстващи, направени са за обслужване на работата 10810 срещи, от информаторите са получени 4460 донесения, голяма част от които са използвани за рапорти на разузнавачите;

Завербовани са 61 секретни сътрудници в политическите организации, мнозина с централен характер, като голямата част от сътрудниците са предадени на други групи и отделения;

Разузнавачите са представили 117 рапорта за политическото настроение на населението;

Разучили 191 учреждения и предприятия и представили 209 рапорта;

Разучили 124 масови организации и представили 109 рапорта;

Представили 95 рапорта за дейността на политически организации;

Разучили по самоинициатива 300 реакционни елементи и представили 300 характеристики;

Изпълнили поставени от Д.С. 837 задачи;

Представили списък за приблизително 300 злостни врагове на Отечествения фронт;

За различни случаи се ...

Общо за отчетния период от 1. Март до днешна дата са представени 2061 рапорта.

Освен посочената извършена работа, групите се явяват като основни помощници в работата както на другите групи в отделението, така и за другите отделения в Държавна Сигурност, като за тази цел всеки ден нашите разузнавачи имат дожурство за обслужване на другите групи с нашия информаторски кадрър, така че когато се отчети таквата работа и особено работата на информаторите, трябва да се има в предвид, че тя не се изчерпва с отчетената за групите работа, а се слива и в работата на другите групи и отделения, особено с работата на отделение "Д", проучванията на което се извършват изключително от нашия информаторски кадрър.

За работата в училищата

В средните училища имаме създаден информационен апарат сред учениците в 23 училища, като в всяко училище има гимназиален отговорник, който има отговорници за всички класове, а отговорниците по класове имат отговорници за всяка паралелка и в паралелките се разпростира мрежата от информатори.

За отчетния период нашите информатори работеха добре, първака се редовно на конференции и срещи и всеки месец даваха доклад за фашистките прояви в училищата;

Към края на учебната година предстои списък на ученици-фашисти, които не трябва да се допуснат в висшите учебни заведения. Списъка е за 584 фашисти, от които за 336 са събрани и необходимите обвинителни материали.

За сега, поради ваканцията, връзките с информаторите са протегнати, но е започнало подготовянето за подновяване връзките.

Освен учениците, в училищата се създадоха връзки и с учителите на 18 средни училища. С учителите са проведени 3 конференции за изясняване на работата, обаче през целия отчетен период работеха зле, оправдавайки се с протрупаност, но действителната причина за лошата работа е била неправилното отношение към нашето разузнаване, подценяването му, поради което пред четката, която стои като днешна неотложна задача за училищата не разполагаме с никакви данни за фашистките проявления на учениците-фашисти. От няколко дни е в действие код работата по събиране данни за четката, която работа трябва да се завърши до 25 Август.

В първоначалните училища имаме 25 информатори-учители. Информаторите се ръководеха от един отговорник, но тъй като такова ръководство се оказва неэффективно, запна ед връзката с първоначалните учители не се поддържа по райони от съответните разузнавачи.

В училищата в Б.И.П. имаме общо 71 информатори и 10 секретни сътрудници; състояли се с информаторите и с.с. 516 срещи и конференции; Представени 167 доносения;

Списък за 32 учители-фашисти
познати ученици фашисти-584.

За работата в университетите

Работата по организирането на разузнаването в университетите се възложи през м.Април на двама антифашисти-студенти, които създадоха отговорници в всеки факултет и в всички дисциплини и курсове, а в курсовете се създаде гъста мрежа от информатори, които отпочнаха събирането на сведения за легалната и нелегална дейност на враговете на Отечественния фронт. Създадох се секретни сътрудници почти в всички факултети, които своевременно донасяха за дейността на вражеските организации и елементи.

За ваканцията работата се приспособи и по околии, като за 73 околии се zaangażираха верни наши информатори, за да съберат данни по околии за всички студенти-фашисти и за кандидат студентите-фашисти. За 20 околии не се намериха подходящи хора.

В работата по събиране на сведения се мобилизираха общо 158 информатори-студенти.

Извършената работа не може да се отчете, поради отсъствието на отговорниците от София.

Основната трудност в работата на нашите групи се явяваше тежестта както в щатния кадрър, така и в информаторските кадри, обстоятелство, което ни представяше постоянно неподготвени хора, които все нагово и наново трябваха да се подготвят и опознават с работата.

С тази трудност в последно време групите се справят, отстранявайки непостоянните и несигурни хора, или заетите в друга политическа работа антифашисти, но за окончателното и ликвидиране е необходима и постоянната помощ на здравите антифашистки политически организации, където е нужна постоянна разяснителна работа за важността на задачите, които се поставят на сътрудническия ни кадрър;

Друга трудност се явява претрупаността от разнородни задачи, които

-п 3-

3

ни се поставят внезапно и срочно и пречат за изпълнението на основните задачи;

На последно място като сериозна пречка се явява неподготвеността на някои от разузнавачите, неподдаващи се на развитие и усъвършенствуване в службата, тормозящи службата, които трябва или да бъдат освободени, или преместени на подходяща работа.

На днешна дата групите са съставени от 18 разузнавачи, 1 машинист, 3 групови началници и 1 инспектор.

Многочисления информаторски кадър, който все повече се разраства и ще се разраства се ръководи извънредно трудно, контролира се недостатъчно ефективно, поради което се налага допълване на щатния кадър.

В групите се проявява следните разузнавачи и групови началници:
1. Стефан Иванов Василев, 2. Васил Цанев Димитров, 3. Ганчо Танов Петров, 4. Николай Георгиев Попов, 5. Стефан Янков Караджов, 6. Катя Стоянова Лопсва, 7. Елена Костадинова Трайкова, 8. Трайчо Лицев Терзиев и 9. Станчо Стоянов Домсчиев.

20 Август 1946 г.
София

Инспектор:

До Господин Началника
на отд. "В" I-ви отдел Д.С.

Т У К

ИНФОРМАЦИОНЕН ДОКЛАД

за проявите на младежта от-София
по отпразднуването празника на Хр. Ботев

А. СРЕДНИ УЧИЛИЩА

Почти в всички училища с малки изключения в час по демократично възпитание, са били изнесени беседи за Хр. Ботев. В Бренския колеж не е било направено нищо за отпразднуването на празника.

На 1 юний от всички училища, с малки изключения, са замислили за в. "ВОЛА" по 20 - 30 ученици с по един учител. От тези ученици повечето са били антифашисти и през време на отпразднуването не са забелязани реакционни прояви. На 1 юний вечерта на в. "Вола" е група студенти анархисти е бил задържан и ученикът МИЛЧО ИВАНОВ ИВАНОВ - уч. от VIII кл. на Мех. Техн. Училище - София. В училище той е известен като двоен анархис

Б. УНИВЕРСИТЕТИ

В малка част от университетите са били изнесени сказки за Хр. Ботев. За тържеството на в. "Вола" замиснаха малък брой студенти, като от някои факултети нямаше и представители. Причината за това слабо участие на студентите в отпразднуването на техния празник е, че изпитите им са насрочени още в началото на месец юний и са заети с повече четене. На тържеството на в. "Вола" всички студенти бяха отишли организирано от О.С.Н.С., чието ръководство беше взело мерки за осигуряване на реда. На 1.VI вечерта на в. "Вола" е била задържана група от студенти - анархисти. В нея са влизали: Тасе Данов Дойчинов - студент медицина III к. Кольо Стоянов Кърджалийски - студент медицина; Мирчо Радеков Стойменов студент администрация и ученика Милчо Ив. Иванов

Те имали за задача да разпръснат позиви още през нощта по пътеките. При обиска не са намерени позиви.

На 2.VI през време на тържеството под един камък е била намерена една чанта с 480 позива надслов "анархиста Хр. Ботев говори". Цялата група е била препратена в София. Тържествата минаха при добър ред и без особени инциденти.

В. СПОРТНИ И МАСОВИ ОРГАНИЗАЦИИ

По случай честването на Хр. Ботев в някои спортни клубове са били изнесени беседи. От някои дружества са ходили малки групи на тържество на в. "ВОЛА". Не са забелязани никъде реакционни прояви.

10.VI.1947 год.

София

н-к I група:

Мирчо

8

До Господин Началника
на отд. "В" I-ви отдел Д.С.
Т.У.К.

ИНФОРМАЦИОНЕН ДОКЛАД

за проявите на младежта от София
да времето от 2.VI до 8.VI.1947 год.

А. СРЕДНИ УЧИЛИЩА

Поради това, че тази седмица е последна за всички ученици и те еса заети изключително с учение и изпитване не са забелязани особени прояви.

На 6.VI.1947 год. учениците от Френския колеж след като узнали за карикатурата на директорката в в. "Стършел" всички без разлика на политическа принадлежност изнаднали в възторг. Сестра Ангела след прочитане на карикатурата казала: "Сигурно някои глупаци са го писали".

На 6.VI.1947 год. в IV кл. на Френския колеж, ученицата МИНА ЛЕРИСКА, дъщеря на опозиционера Лерински в час предала листче на Маргарита . . . в което и съобщавала, че някогашния Н.Петков е арестуван и че в Народното събрание е имало пердах. И накрая завършва "Прибраха ни воданите в лагери, но няма да ни изплашат. След 1 излизат 1000".

На 5.VI.1947 год. в I-ва вечерна гимназия ученика Кирил М.Лазаров ученик от VII кл. -известен като опозиционер, подстрекавал учениците да не слушат комунистите като казал: "Още малко остава внимавайте! В вечерните гимназии, арестуването на Н.Петков от болшинството се посреща с радост и одобрение, а сред режисионните среди има затишие

на 7.VI.1947 год. разпуснаха всички ученици от гимназиите, а остакаха да учат до 20.VI учениците от долните класове на търговските училища, вечерните гимназии и девически професионални училища.

Б. УНИВЕРСИТЕТИ

В всички факултети семестъра е завършил и лекции не се преподават и поради това студентите не се събират в факултетите и не са забелязани никакви прояви. На някои места са правени събрания в връзка с бригадите на които са искали да се отмени дан на ходят на втората смяна, защото им е разкъсвано времето.

В. СПОРТНИ И МАСОВИ ОРГАНИЗАЦИИ

Т.обслужването спортни и масови организации не са константирани никакви реакционни прояви.

София, 11.VI.1947 год.

Н-к I група: *Мини*

ДО ГОСПОДИНА ГЛАВНИЯ ДИРЕКТОР
НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ И
ДИРЕКТОР НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ.

Т У К.

Д О К Л А Д

За времето от 1 април до 1 юни 1947 год.

І. ОПОЗИЦИОННИ ПАРТИИ

ВЗНС-Н. ПЕТКОВ. И ЗМС-СЪРБИНСКИ.

ВСРЕД ПП, УС, ВСС И СОФИЙСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ.

1. Политически курс, нови моменти, промени.

а/Поодавялящата част от членовете на ПП, УС и ВСС по всички актуални въпроси от международната политика са заставали много често открито, но обикновено скрито, на реакционни и фашистки позиции. Така напр.: За Парижката конференция-Асен Павлов е казал, че плана на Маршал имал за цел да подпомогне нудавците се страви, което Съветския съюз не можел да направи, понеже сам имал нужда от всичко. Ако Молотов не се съгласил с плана Маршал, Европа щяла да бъде разделена на две и Америка щяла да подпомогне само тия, които искали. България трябвало да иска помощ.

На 6 юни Недко Ботев се изказал, че арестуването на Н. Петков е политическа последица, от развиващата се офанзива за обграждане на Съветския съюз от Америка и Англия. Това, което ставало в Унгария и България било контраофанзива на СССР.

б/Към Съветския съюз, почти всички от ПП, УС и ВСС са показвали неавиств, озлобление присъщи само на представителите на капиталистическата класа. Въпреки честите публични изявления на някои от водачите, за вечна дружба със Съветския съюз и Югославия, дълбоко в сърдцата си те таят истинските си чувства, не успяват да ги въздържат в себе си:

Асен Стамболийски между приятели в своя аперитив е казал: "Сама американците се увериха в поддръжката на българския народ с поканата, която направиха за емиграция в Америка. Пред американската легация се трупа хиляди народ, а за Русия никой не иска да замине. Това показва кой се ползува с симпатията на българския народ".

На 6 юни Иван Костов казал, по повод гласувания закон в Съветския съюз за отменяване смъртното наказание и осигуряване на частната собственост, че това е само прах в очите на руския народ.

На 17 май в клуба на VIII районна дружба-Н.П. Васил Стефанов е казал, че цялото наше производство отивало в ръцете на руснаците и че те били по-големи илчакджии от германците.

Към Англия и Америка членовете на ПП, УС и ВСС хранят най-добри надежди и очаквания за намеса в уреждане на вътрешните работи на България.

На 4 април 1947 г. на вечерята устроена от Етридж, Робертсон, двама англичани, военният представител в комисията, с преводчик Бляк, е присъствувал и Н. Петков, който им поставил съвършено открито въпроса: "Какете какво смятате да правите с нас? С какво можете да помогнете, така ли ще ни държите в неяснота и недостатъчна определениост? Какете ни да знаем в какво ще се изрази вашата помощ?"

циозни слухове. Общо взето положението в тези села се очертава не особено добро. Отношението на голяма част от селяните към изпълнението на двегодишния стопански план е отрицателно. За това е спомогнала наредбата за учредяване на строг контрол при вършитбата, която не се прави не само на опозиционерите, но и на отечественофронтовците. Така например на 30 юни т.г. на събранието на групата на РП в с. Бояна, членът на същата Величко Стойков Младенов заявил: "Не ми харесват нашите комунисти, защото издават такива наредби." По правилно е всеки стопанин да си вършее в къщи."

V. ВЪРЕД МЛАДЕЖТА

СРЕДНО ШКОЛСКА МЛАДЕЖ

Средно 80% от учениците средношколци са обхванати в ЕМОС. Най голям процент има в 2 девическа гимназия, в 1 мъжка търговска, в 1 девическа търговска. Дейността на ЕМОС е по слаба в професионалните училища, в промишлените училища, а най слаба в девическия френски колеж.

Процента на учениците - ремсисти в соф. средни училища се движи около 42%.

Процента на учениците от другите ОФ организации е значително много по малък от този на ремсистите. Повечето от тях развиват по-скоро опозиционна дейност, отколкото отечественофронтовска и се стремят само към ръководящи места в ЕМОС.

Откритите опозиционери от всички училища са към 6%. По-голямата концентрация на опозиционен елемент има в: мъжкия френски колеж 42%; девически френски колеж 43%; 6 мъжка гимназия 15%; 4 мъжка гимназия 13%; 1 мъжка търговска 13%; държавно средно техническо у-ще 10%; втора девическа професионална гимназия 10%; керамично у-ще 35%; дърводелско у-ще 10%.

В младежките строителни бригади са се записали много ученици и неутрални, а даже и фашисти. Опозиционерите водят агитацията против бригадите.

По стопанския план опозиционерите водят агитацията, че не е осъществим и ще се провали.

УНИВЕРСИТЕТСКА МЛАДЕЖ

От общия брой на студентството една четвърт са членове на РП/к/ и РМС, другите ОФ организации - от 1-2 процента, активна опозиция 3-4 процента.

В ОСНС членуват към 50 процента. Останалата част от студентството е неактивна политическа маса, "неутрална", като част от нея е под влиянието на народно прогресивното студентство, част под влиянието на реакционното студентство.

ИЗВЪН ШКОЛСКА МЛАДЕЖ.

Ръководствата на всички младежки организации/спортни/ са в членовете на РП/к/ и РМС. Във всички масови младежки организации се очертават отделни лица-реакционери.

Характерно за спортните клубове е, че в отборните тимове на футбол, волей-бол, баскет-бол, хазена и пр., играят в голямото си болшинство, стари играчи, проявени като хулигани и кариеристи.

Към спортен клуб "Юнак" се забелязва насочване на опозиционни елементи от цяла София.

VI. ВЪРЕД ИНТЕЛИГЕНЦИЯТА.

АДВОКАТИ.

Основните въпроси, които се поставят са професионално - кариеристичните. Адвокатите претендиращи да са отечественофронтовци, комунисти и пр. се стремят да задоволяват своите собствени интереси,

Из архивите на ИС

правят големи компромиси и услуги на реакционните елементи в ущърб на отечественофронтовските интереси. Адвокатите: Вапцаров и Гавраилов не рядко отсъствуват от заседанията на адвокатския съвет, с което предрешават недоволството на реакционните елементи по разглежданите въпроси. В Софийския градски съвет, реакционните елементи имат относителен привест.

АРТИСТИ.

Оперните артисти се вълнуваха слабо от политическите въпроси. Интересуваше ги главно въпроса за бюджета, разглеждането на който приключи през м. юни; въпроса за плащането на извънредните представления и пр.

Голяма концентрация на реакционни елементи има в балета при Операта. Тук свободно се сипят хули по адрес на О.Ф. и личността на М-р Председателя. Някои балерини, като Александрова и др. се възмущават, че постоянно ги разкарвали по работнически представления, по бригади и пр., което нещо "никога до сега не е било".

В народната филхармония концентрацията на опозиционно настроени елементи е значителна.

ПРОФЕСОРСКО ТЯЛО.

Голяма концентрация на вражески елементи има всред професорското тяло в Държавния университет. Болшинството от професорите са реакционери и открито проповядват своите реакционни теории, като иронизират О.Ф. Голяма част от професорите реакционери са взели при себе си асистенти-комунисти, за да се презастраховат.

ЛЕКАРИ.

Положението всред лекарите в Александровска болница е не добро. Отечественофронтовците не могат да овладеят останалата маса лекари и се наложат над опозиционните елементи. Под миловидните лозунги: "да щадим персонала", "да не се преуморява персонала", се нарушава грубо дисциплината, като нарушенията граничат с саботажи. Не се преглеждат навреме болните, не се правят навреме операции, не се изписват навреме здравите, връщат се спешните случаи, щом като работния ден е към своя край, на работа се явяват по-късно, а се излиза преди време и пр.

УЧИТЕЛИ.

Вражеските елементи всред столичните гимназиални учители са намалели, вследствие размястванията от миналата и тази година. Опозиционно настроени учители има по-вече в Първа мъжка гимназия, Четвърта дев. гимназия и Четвърта мъжка гимназия. Опозиционни политически прояви не се забелязват. По време на арестуването на Н. Петков и отнемане мандата на 23-мата не бяха констатирани изказвания в подкрепа на горните лица. В някои гимназии, като Първа мъжка, този "твърд" курс се хареса на по-колебливите.

АРХИТЕКТИ.

Голяма концентрация на вражески елементи има всред архитектите. Около Кръстан Атанасов Гечев, председател на И.А.К., има обособила се опозиционна група от 6-7 активни опозиционери, които по време на конгреса на инженери и архитекти готвеха опозиционна листа, която не пуснаха, поради компромисната листа на О.Ф.

V11. ВСРЕД ДУХОВЕНСТВОТО.

По вътрешните правителствени мероприятия, двегодишния стопански план, официалното отношение на духовенството е положително. На свещеническият конгрес Екзарха, обръщайки се към свещениците делегати е апелирал да подкрепят правителствените мероприятия и двегодишния план, но същевременно е заявил, че имало нещо още неуредено между Цър

Един от докладите В. М. Тито, 1944 г.

ОРГАНИЗАЦИОННОТО И ПОЛИТИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТИТЕ

I. ВЪСРЕД МЛАДЕЖТА.

1. Средношколската младеж.

От всичко 20000 средношколци в София в ЕМОС миналата учебна година са членували около 80%, а тази година над 85%, като в отделни гимназии 100%.

За отбелязване е, че докато миналата учебна година в ЕМОС имаше малък процент опозиционно настроени, сега са навлезли повече, обаче опозиционните прояви са намалели. Подписването благодарствение адрес на Сталин е станало навсякъде със желание, но имало тук-там и лоши прояви. Валентина Бакъвчиева от VI клас при VI дев. гимназия е казала на съученичките си: "хайде да му подпишем смъртната присъда", а Харалampi А. Донков от VII клас на III м. гимназия не го интересува този въпрос.

В края на миналата учебна година опозиционните прояви бяха повече. Съществуването на открити опозиционни младежки организации позволяваше на учениците да развиват по активна опозиционна дейност. На 29 май е бил заловен Йордан Кралев да разпространява позиви писани на ръка против ЕМОС и бригадите. Учениците от Френския колеж при един случай викана "долу ЕМОС".

В бригадите взеха участие гол. м. и трой. средношколци. Много голяма част не можа да застане поради липса на място.

Отношението на учениците към учебните занимания е слабо задоволително. Учениците от I търговска мъжка гимназия са се радвали особено много при посрещането на м. Тито, защото нямало да учат. Дисциплината, особено в мъжките гимназии е слаба. На 9. X. т. г. 100 ученици от I т. м. гимназия подведени от група спортисти-запалняковци избягали от училище и отишли да играят футбол. В девическите гимназии, въпреки строгостта на правилника ученичките все още ходят с цветни рокли и фризури. В пансиона "Лабатонка", обаче, режими е прекалено строг, като се стига до диктаторство от страна на директорката.

През последното тримесечие също така се срещат опозиционни прояви. В I дев. гимназия имало разпръснати позиви въсред горните класове, напечатани с шемпъл д. "долу ОФ". Във Френския девически колеж е бил съзсан портрет на Георги Димитров. В мъжкия френски колеж учениците IV реал. клас се наговорили и ненаписали домашно за Великата Октомврийска революция. През този период най-голяма концентрация на вражески елементи се забелязват в I м. т. г., VI м. г., I дев. т. г., I дев. г. и др. всички чужди училища начело с френския колеж, Санта Мария, Италианско училище и други.

2. Университетската младеж.

От всичко 34500 студенти в София по не пълни данни се знае, че в ОСНС са обхванати около 85%. Организираны чланове в ИП/к/ и РМС около 50%. Сега СНДМ изгражда усилно своята организация. Общият брой на злостни фашисти "антинародни елементи" е около 5000 души, които са концентрирани в Политехниката, Медицинския факултет, Стопански ф-т и Фрид. ф-т.

ОСНС чрез кръжоци и скъзки засили много интереса на студентите към научните и просветни занимания. След влизане в сила новия Закон за висшето образование, голяма част от студентите посещават редовно лекциите. Деинтересирани в това отношение са студентите при ти, стопановъди.. Тук голяма част от студентите са токива за да убият свободното си време.

Дисциплината въсред университетската младеж е на извънредно ниско ниво. При посрещане на м. Тито студентските козлови се разположиха в най-голям безпорядък.

Открити опозиционни прояви са забелязани, ~~като~~ ^{както} след приемането на ЗВО и опита "на бойците от фронта" да проведат организиран натиск за увеличаване броя на приетите кандидат-студенти. В Машинния отдел при Политехниката при идването на м. Тито са били надраскани портретите на Сталин, Тито и Димитров..

3. Работата на младежката бригада започна през 11. април. Поради не добрата организация в началото, почти навсякъде прехраната бе слаба, което бе причина за протести от страна на бригадирите. В Националната бригада взеха участие над 100 хиляди младежи.

Поради страха да не би да бъдат взети за "VI бригада", изветна част

От буржоазната младеж навлезе и Нац. бригада. Това особено се почувства в батальоните с Софийска младеж. Вражеските елементи всред тях не забързаха да се проявят. Те описаха бригадите до своите близки като лагери, че тук живота е по-тежък и от казармата. На Хаинбоаз беше скъсана телефонната линия между два отряда. На линията Перник-Болуек няколко пъти беше намиран зареден взрив по обектите. Това ставаше не винаги, умислено, а и по невниманието и нехайство.

В последната смяна намирането стана без особен подбор. То даде възможност на реакционни елементи да навлезат в бригадата като към края започнаха да се проявяват по-смело. В стан "Гадуй" на л. Перник-Болуек, бригадирът Георги П. Христов се опита да разложи Преславската чета, обаче бе изгонен от бригадата и се предаден на милицията. В тунел №2 е имало чести случаи и резане кабела на компресорите. Техникът Теодор Лудиянов е водил разложителна дейност всред бригадирите. От страна на снабдителните органи в бригадата е имало чести случаи на кражба храната на бригадирите. По ярки случаи имаме в станове Гадуй и Пенчов Мост.

4. Спортната младеж.

В София организирани спортисти има около 20000. Преобладаващ елемент е Отечественофронтовския - към 60%. Почти на всекъде раководствата на спортните дружества са в ръцете на Отечественофронтовци. По активни спортисти са младежите с опозиционни разбирания. Спортната младеж е слабо културна с много чести хулигански прояви. През последното тримесечие всред спортистите има прояви на опозиционни настроени елементи. Крум Тошев - уволнен офицер, сега инструктор при комитета за Въздушен спорт при НССТ се идкавал, че въздушни спорт служи за подготовка на война и че и ние трябва да се готвим за такава. Същият на едно събрание е казал да се отпуснат самолети за упражнение на уволнени офицери-летци. На празника на Физкултурата е била сръзана една палатка в лагера на физкултурниците. И пр.

II. ВСРЕД ИНТЕЛИГЕНЦИЯТА.

1. Художници.

На брой са 780. От тях 400 работят и живеят в провинцията. В София 80 души са комунисти и около 60 вражески настроени. Останалите са безпартийни и вт с незначителна част от другите ОФ партии. Управителният съвет на Съюза на Художниците се състои от комунисти и безпартийни. Няма вражески елементи.

Художниците подкрепиха акцията за издигане паметник на Червената армия и почти всички подписаха адреса до др. Сталин. Те вземат участие в украсяването на столицата при тържествени случаи. Голямото от художниците не са още укрепнали идейно. Вътре в тях се водят борби между различни идейни направления в изобразителното изкуство. Все още всред прогресивните художници има и качественици, които са далеч от художествения реализъм. XX художествена изложба прави опит да покаже нашето реалистично изкуство но този реализъм е още твърде груб, не убедителен за качествениците и символиците.

Враждебно настроени към ОФ са Илия Божков, проф. Никола Маринов, Ст. Райнов и др. Пасивна отрицателно позиция е зает художникът Борис Ангелушев. Той демонстративно е изземва своите расоти от XX худ. изложба като отказва да вземе участие в нея. Само Стаменов е отказал да подпише един художествен адрес до др. Димитров.

2. Музиканти.

За сега обслужваме само Народната филхармония. От 110 музиканти, комунисти са 15, а вражески настроени 37. Главния диригент Само Попов, не е приобщен здраво към ОФ. Музикантите в повече са зле настроени към ОФ. Никола Пенчев е изказал мнение, че с идването на Тито, че нашето стопанско положение щяло още повече да се затрудни.

3. Артисти.

Артисти в България имаме 1000, а в София 240. Артистите обслужваме в Народния театър и опера, Театър на младежда, Народната оперета. Директорите в горните театри са комунисти, с изключение на оперетата - Асен Русков безпартийен. Секретарите са също комунисти. Раководството на Съюза на театралните служители е в ръцете на комунисти: Председателят, подпредседателят,

Строго поверително!

МВР
ДДС
ОТДЕЛ I
V ГРУПА
5. I. 1948 г.

179

ДО ГОСПОДИНА НАЧАЛНИКА
НА "Б" ОТДЕЛЕНИЕ

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДР ДОПВГДСРБНА

Т У К

Д О К Л А Д

От Тома Димитров Трайков, I-К V група,
"Б" Отделение, Отдел I.

Господин Началник,

Представените студенти замесени за изключване от университета са лица, които преди 9 Септември са били активни членове на ученическите младежки секции-Иван Михайловици. Болшинството от тези членове и след 9 Септември си остават на старите позиции, които студентствуват в София. След 9 септември на два пъти се опитват да възобноват ВМЮ-Ив. Михайлов, активизират македонската борба. В връзка с това бяха образуващи два процеса 1945 и 1946 година, както в първия, така и в втория процес членовете са имали за задача да възобноват и организират терористически групи по градовете и една част да минат в нелегалност в Балкана.

В връзка с тоя процес имаме трима души нелегални, от които двама студенти, а именно: Коста Изов и Христо Багадинов, както и в затвора има които са студенти-Георги Бигъмов, Тома Малечков и др..

Дейността на представените 17 члена --студенти Ив. Михайловици, се състои в това, че продължават да се събират, да обмислят техната дейност в сред студентите. Настройват и подържат духа на бившите членове от младежките секции, привличат нови съмнителини и настройват ги против властта на О. З., респективно против И/к/, усетно пропагандират, че скоро ще дойде развръзката между великите сили и че те трябва да бъдат готови за тилова борба и диверсионни акции. Това се доказва от произведеното посещение в връзка с лицата които бяха задържани при процесите през 1945 и 46 година.

От представените за изключване Кирил Давитков, Коста Филев, Христо Рашев и др., всички студенти бяха замесени в процеса в 1946 г., обаче някои от тях бяха освободени от Г-н прокурора, а други оправдани от съда.

Например Коста Христо Филев продължава след освобождението му да конспирира, да подържа връзки предимно с тяхните хора от Ст. Врач, по сведение същия през месец април, великденската ваканция в Ст. Врач заедно с свои другари да се събрали и са взели решение, разпределяйки си работата по околии кой каква работа да върши, респективно насочена против Оф власт и търсейки старите кадри и привличане нови съмнителини, пропагандирайки, и разясняват Македонския въпрос за освобождението на Македония.

Ляляна Линова Поцова-организира студентите михайловици, като поддържа връзки с тях. Организира масово посещение скаските на Ив. Чаджов, където акламираат багистките пасажи от речите му. Тя се очертава като центъра в студентското михайловицкото движение. Същата е противник и се изказва против Оф власт и ОСНС.

Из архивите на

SO

Методи Петров Чеков, е в връзка с хората на Ив. Михайлов, участвувал е в секциите на ВМРО-Ив. Михайлов, още от тогава е бил надъхан с противонародни разбирания. След 9 септември е бил в дружба с легионери, бранници и ратници, като е членувал в ЗМС-И. Петков. Той е начело на опозиционните среди младежи в селото.

Кирил Янев Мавитков, е бил деен член на ил.ученически секции, като са му възлагали надежди за бъдещ водач, през което време е бил много деен, избран е на отговорни постове секретар и председател. Познава и е в връзка с всички членове на секциите от Г. Джумайска околия. След 9 септември продължава да участвува в конференции в връзка с организирането на ВМРО-Ив. Михайлов. Съглия е вклучен и в пропеса на михайловистите през 1946 г. но освободен. Той е с противонародни разбирания, както против ОЗ, ШП/к/, така и против ОСНО.

Христо Борисов Делистоянов, като ученик е бил член на ВМРО. След 9 септември продължава дейността си на македонствувач, като се свързва с ръководителите на движението. Държи се много провокационно спрямо колегите си и спрямо Об. власт. Голям противник е на дневния строй, който работи съвсем подмолно и прикрито за свичването на власта.

Александър Димитров Белогречки, е бил активен член на ВМРО, Ив. Михайлов, организиран е съборания, на които е изнасял реферати за македонското движение. Участвувал е в акциите на организираната и е дружил с техните ръководители. Уязвява комунистите навсякъде и по всякакъв повод. Движи се в най-реакционната среда в София и Г. Джумая.

Борис Иванов Михоз-бил е активен член на ВМРО-Ив. Михайлов, имал е лошо държане с учениците реимисти, като им е устройвал посояла. Бил е доносчик на полицията, правел е разпити над задържани лица. След 9 септември се проявява като активен спозиционер. Движи се в опозиционна и реверуистка среда присъствува на съборнието, на което обмислят за създаване на стол на студентите пиринци, където да се събират по месно и да им служи и "за друга работа".

Всички горепосочени, както и останалите представени за изключване студенти-Ив. Михайловисти, са лица, които провеждат подмолна и опасна дейност, троят думите на останалата учава се младеж, македонци от Пиринска Македони и тук, пропагандирайки за война, разпространявайки зловередни слухове и пр., възхвалявайки моша на англоамериканците и че утрешната победа ще бъде тяхна. С това те разлагат единството както в оред учащата се младеж така и в сред целия български народ. Затова заслужено следва да бъдат изхвърлени от Университетите, не заслужавайки да бъдат в редовете на студентите в бъдещата отечествено-фронтова интелегентия и общественост.

Н-К УГРЕША:

/Томас Д. Трайков/

29 май
1950 год

13

Строго поверително!

С П Р А В К А

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

ОТНОСНО: Вражеските прояви всред учениците и студентите през 1949 - 50 го;

В много от реализираните вражески, нелегални организации като членове, а в доста случаи като организатори са засечени ученици и студенти.

Така напр. Васил Михайлов Попов, уч. от VII кл. при Варненската търговска гимназия, бивш организатор на нелегална орг. през 1948 година и тогава освободен, е организиран нелегална група от 8 души която е реализирана и 4-ма от тях изпратени в ТВО, а другите освободени.

Николай Филипов Пенев, уч. от гр.Хасково е организиран нелегална младежка антикомунистическа военна организация, като е отпочнал въоръжаване и изготвяне устав на организацията. Организацията имала за цел да води въоръжена борба против народната власт и към средата на м.януари взела курс към създаване на бойни групи, готвещи се в последствие да минат в нелегалност. След задържането на Николай Филипов Пенев са били намерени три пистолета, патрони и препис от устава. От арестуваните 15 души - 7 са предадени на съда, 3-ма в ТВО и 5 освободени.

През м. април 49 год. в гимназията СТ.Загора, учениците Вълчо Стойчев Велев, Любомир Пенев Чакалов, Петко Христов Желев, Димитър Господинов Желев и Таньо Велев са се организирали в нелегална организация "Народна заплата". Същата е реализирана в момента когато са разлепвали позиви.

В началото на м. април в с.Арчар, видинско бе реализирана нелегална група поставила си за цел да се въоръжи и си създаде канал за нелегално преминаване в Югославия, а също да се снабди с радиопредавател и направи скривалище за нелегална дейност. Задържани са 20 души, от които 10 души уч. от VII кл. и един студент.

В началото на м.май 49 год. в гр.София е реализирана нелегалната фашистка организация "Всеебългарско движение на народно единство", образувана от студенти и някои ученици от VII кл. Организатори на същата са били - Димитър Николов Димитров, и Костадин Първанов Димитров от Княжево-София.

Организацията си поставила за цел идеологическо и политическо „обединение“ на българския народ и борба за реставрация на фашисткия режим. За целта организацията е издала няколко бюлетина със статии от политически и теоритически характер. Разполагала е с циклостилна машица и печат на организацията. Печатани са и разпространявани от членовете на същата позиви, лозунги и други материали.

През втората половина на м. май 49 г. в пловдивска околия бе реализирана нелегална организация, която си поставила за цел, подпомагане с пари, храни и други средства репресираните опозиционери в околията, а така също за провеждане на вражеска дейност и разпространяване на позиви. Между задържаните са Васил Николов Даскаров-изключен студент и Райко Даскалов-уч. от VIII кл. при търговската гимназия гр.Пловдив. И двамата са бивши чл. на ЗМС/о/.

На 22 май 49 г. гр. Шумеш е реализирана младежка нелегална група, поставила си за цел, преминаване при удобен момент в нелегалност и отпочване въоръжена борба с народната власт. В групата са участвували Радослад Стойчев, Панталей Куртев Панталеев, Пенчо Рахнев Пенчев, Ангел Димитров Миленков - всички уч-ци от V кл. при шуменската гимназия.

В началото на м.юни 49 г. в силистренската околия, бе реализирана нелегална група поставила си за цел да води борба срещу народната власт и подпомага репресираните от властта н.петковисти и чл. на ЗМС/о/. Подбудител на същата е бил Григор Захариев-изключен студент от София, който натоварил Иван Чернев Радев да ръководи групата като го инструктирал. Ангел Ив. Пандов, изключен студент от София също е инструктирал Чернев по работата на нелегалната група и го информирал за съществуването на "Зеления интернационл", който заседавал в Люксембург.

В края на м.Юни 49 год. в асеновградската гимназия е реализирана нелегална ученическа група поставила си за задача да се свърже с американската легация и потърси помощ за бягство в САЩ, Турция или Гърция. Групата се състояла от 5 души ученици и за отговорник на същата бил Борис Георгиев Тумбаков от с.Червен, асеновградско.

На 9.IX.49 год. в гр. Пловдив избухналите 3 бомби пред сградата на турското консулство, са били поставени от Иван Атанасов Захариев и Иван Кръстев Раденков, студенти в Пловдив и двамата от гр. Панагюрище. Същите заедно с Стоян Петров Илѝов през м.II.49г. са образували нелегална група "Народна антиболшевишка съпротивител-

на организация". В нея са били организирани освен тримата и Стою Ив. Джуджов, изключен студент; Евгени Л. Зумпалов-изключен студент, Петър Кръстев Шишков-железар, Луко Добрев Ланджев-чиновник, Коста Иванов Длъгнеков-ученик и Никола Луков Еров-ученик- всичките легионери. При реализацията и направения обиск в домовете им са намерени и иззети: една бомба, един циклостил, една тротилова ^мшайка, една яйцевидна бомба, капсули, 4 пушки, три пистолети, една лента патрони, бикфордov шнур, две противопожарни мушамы, 72 инжекции и др.

На 17.IV.50 г. бе реализирана нелегалната организация "Нелегален БЗНС" или "Нелегален ЗМС", която си поставила за задача да води борба против народната власт и вербоване на нови членове. Учениците - Ангел Димитров Попов, Георги Борисов Първанов, Христо Пенчев I Пенчев, Теодоси Николов Теодосиев, Георги Филипов Филипов и Ангел Д. Попов са основатели на организацията съотговорник Ангел Д. Попов. На 16 април същите са изготвили и разпространили позиви озаглавени "Апел" и подписани "Нелегален БЗНС".

На 22 април т.г. е реализирана нелегалната група в гр. Трявна при опит да оберат кооперативния магазин в с. Мишеморков-хан, търновско от учениците, Генчо Георгиев Цанков, Димитър Николов Фрьоли, Колю Ив. Георгиев и Дамян Първчев Дамянов всичките от техническата гимназия - Трявна. Същите си поставили за задачи да извършват диверсии на важни обекти, да разпространяват позиви, да се въоръжат и минат в нелегалност.

БЯГСТВА - Отбелязани са също така голям брой случаи на бягства всред ученици и студенти, както групови така и еденични.

Така напр. на 13 април 49 г. в гр. Свиленград е заловен Кярдим Мурадов Турлаов от с. Княжева поляна, кубратско ученик от IV кл в разградската гимназия при опит за бягство в Турция.

На 5 юли 49 г. са задържани учениците от разлошката гимназия Васил П. Къркачев, Дивизия Н. Дивизиев и Васил П. Китин, анархист-вухаши при подготовка да избягат нелегално в Гърция.

През м. октомври 49 г. Георги Крумов Иванов, уч. от VI кл. Димитър Иванев Каймакански от VII кл. организирани група младежи: Васил Борисов Попов, Христо Димитров Христов, Любен Ненков Андонов и Борис Ненков Петров ученици от кюстендилската гимназия, с цел да преминат нелегално в Югославия и там да дочакат падането на народната власт в България. В Каймакански е намерен един пистолет.

- 4 /-6

И

На 23.II.50 г. бе реализирана група студенти подготвяща се за бягство в Югославия. В групата са участвали Георги Ив. Симеонов от гр. Толбухин, Георги Ангелов Георгиев от гр. Луковит, Георги Паскалев Калинин - изключен студент, Бончо Ив. Недков от гр. Толбухин и Бою Ив. Василев, чиновник в гр. Толбухин,

На 28 март т.г. 16 души ученици от турската гимназия в с. Мишево момчилградско са напуснали селото и се опътили към границата с цел да я преминат, но били заловени от граничните войски при с. Фотино, момчилградско.

На 23.II.т.г. са задържани Георги Ив. Симеонов - от гр. Толбухин, студент правист -София, Георги Ангелов Георгиев от гр. Луковит студент от Стопанската академия и Бончо Ив. Недков от гр. Толбухин също студент, поради това, че са готвели да минат границата за Югославия.

През 1949 и настоящата година са отбелязани следните случаи на нападения и побоища извършени от ученици и студенти.

Така напр. учениците Георги Михайлов и Иван Христов от с. Любимец, свилеградско са нанесли побой над ученикът Иван - чл. на ДСНМ от същото село.

Учениците и студентите се явяват най честите автори на разпространяваните анонимни документи, писане позиви, лозунги, чупене на портрети, кт ане на афиши, стенвестници и позиви, извършване хулиганства с политическа тенденция и др.

Така напр. в IV-та мъжка гимназия по стените на клозетите са н написани следните лозунги: "Да живее зеления интернационал, смърт на палача Димитров, да живее Г.М.Димитров".

В гимназията гр. Видин са намерени позиви със съдържание: "Смърт на ВКП, да живее делото на Н.Петков и съпротивата"

В Първа девическа софийска гимназия върху катедрата на учебната стая е написан позив със съдържание: "Слушайте гласът на Америка. Смърт на комунистите".

На 28 април 49 г. Рудолф Едуат Вайнбергер от София, студент - зъболекарство е разлепвал написаните от него позиви със съдържание "България очаква на вас. Първи май е най сляпото оръдие на комунистите. Долу комунистите привърженици на СССР. България иска да бъде свободна", поради което бил задържан.

- 5 - 17

5

В началото на м. юни 49 г. на купа от люцерна, близо до шосето Ихтиман - Чернова било намерено пизивче, с което се апелирало към селяните да не се тревожат, че била отпъкана люцерната, защото това било извършено от хора тръгнали в Балкана да се борят срещу властта, която ги ограбвала. В същото е писано: "Ние изключените 6.000 студенти от София ще се борим заедно с вас за спасението на народа" и най отдолу е било подписано: "От студентите партизани."

Учителката при мъжката гимназия Враца - Паунова е получила две анонимни писма със заплашително съдържание във връзка с зрелостните изпити по физика. Първото писмо завършвало с немските думи: "Алес фюр дойчланд!" с печат "Гестапо" и думите "Бляк-горд", а на второто е написано да се откаже от комунистическите си възгледи, защото щяла да бъде отвлечена от същата група.

В началото на м. април 49 г. учителката Спирова от търговската смесена гимназия гр. Бургас е получила анонимно заплашително писмо, в което се казва, че трябвало същата да си изглади отношенията спучениците защото те щели да ѝ нанесат побой.

Учителя Минко Минков, чл. на БКП е получил заплашително писмо от изключен ученик. Със същото писмо са били отправени заплахи и към ръководството на ДСНМ.

На 24 юни 49 г. в гр. Горна Оряховица са задържани Борислав х. Мирчев и Никола Антонов Попов ученици от VII кл. при мъжката гимназия Г.Оряховица, поради това че са писали позиви и лозунги с вражеско съдържание.

На 4.X.49 г. директора на гимназията гр.Левски е получил анонимно писмо, писано от Виктор Дамянов Генов, уч. в същата гимназия, е написал наредбата за вечерния час на учениците, в което заплашва директора, че ще отговаря с живота си ако не изпълни предлаганата от него наредба за промените в училището. Писмото изхождало от някаква организация на легион при същата гимназия.

През м.ноември 49 г. Никола Вутов Колев уч. VIII кл. При техническо у-ще Враца е написал позив със антикомунистическо съдържание, в което издига лозенг за спасяване на Тр. Костов и апелира за борба против правителството на комунистите. Позива завършва с думите: "Долу мракобесието, долу комунизма. Да живее нашия народ. Да живее Трайчо Костов".

- 6 - 18

6

В гр. Сталин бе реализирана нелегалната ученическа група, разпространяваща нелегални позиви, която се състои от: Теохари Алексиев Радев, Георги Стоев Андреев, Възкресия Аргирова Рапова, Бонка П.Петрова и Марийка Станиславова Стоилова, всичките ученички по на 16 год.

На 17. XII.49 г. в ученика Рангел Славов Милачков от с. Габрашевци, къстендилско, са намерени и иззети 173 позива с вражеско съдържание.

На същата дата в ученика Налоян Захариев Павлов от с. Тръляне, са намерени 30 лозенги и хартия за 200 лозенги ненаписани.

В началото на м. май 49 г. Станю Димитров Станев, студент в Худ академия и Георги Митков Гелев от Стопанския факултет, са написали около 40 лозунги на пишуща машина със съдържание: "Комунизма е враг на българското село! Да живее великото дело на Стамболийски! Комизмът - това значи тормоз, глад и нищета! Смърт на комунизма!" и други подобни, част от които е изпратил на вуйчо си на село, а останалите раздал на студенти в София за разпространяване.

В един от клозетите на политехниката - София са написани следните лозунги: "15 май ден на пасивната съпротива", "Свалете шапки, умря един диктатор". В клозетите на Стопанския ф-т е написано: "Да живее Трайчо Костов", "Да живее легиона", а в Медицинския ф-т: "Смърт на убийците на Трайчо Костов". В клозетите на Агрономическия ф-т бия написано: "Който иска да гласува, има да гладува", а в политехниката: "Смърт на Сталин, Долу Сталин", "Трайчо Костов ще унищожи, но духът в неговите последователи не ще одуше". В VI мъжка гимназия в София в една от класните стаи е написано: "Смърт на комунистите".

В природоматематическия ф-т, София бяха откраднати три стенвестници и няколко пъти късани поставените лозунги и афиши, а в селско-стопанската академия скъсани два лозунга и свален портрета на др. Сталин.

На 23.I.50 г. по стаите на смесената гимн. с.Д.Дъбник, плевенско са разпространени позиви със следното съдържание: "Да живее Литлер, верен защитник на собствения сувернитет и независимост. На борба с червените гадове от Москва и всички червени държави. Унищожавай всичко, което осквернява националната чест. Да живее народната опозиция - защитник на прогресивната частна собственост".

На 24.I.т.г. в коридора на първа мъжка гимназия, Пловдив са намерени анонимни позиви - рисунки изобразяващи на единия лист гроби-

- 7 - 19

7

ша и един човек яхнал друг и написан текст със следното съдържание: "Съветския съюз ни води към социализъм" - следва стрелка сочише гробищата, На втория лист - нарисуван град с много паметници и кръстове и написан текст със съдържание: "Строим нови социалистически градове, който иска нека да участвува в такъв строеж.", автор на същите е бил Стоян Йорданов Блазов уч. от VII кл. и изключен чл. от ДСНМ.

На 11.II.т.г. в механо-техническата гим. в Коларовград е намерен позив със съдържание: "От следва нарисуван браннически знак/техническата гимназия. Под знамето на САЩ, под ръководството на безсмъртния Н.Петков, напред за сваляне на комунизма в България. Долу В.Червенков. Макар, че ни изключиха от ДСНМ, ние не сме се изплашили. Напред дружари за свалянето на комунизма." Същия носи подпис "Нелегална група".

Разпространяване слухове и вражески изказвания и закани от страна на ученици и студенти.

Илинка Георгиев уч. VII кл. при машиноплетачното у-ще в София във връзка с изборите се изказала, че скоро ще хвърчат главите на комунистите и те ще опитат вкуса на макареновците /концлагеристите/ и то няма да бъде късно- скоро ще бъде.

Тодор Николов Пешков, уч. от VIII кл. при лесовъдното у-ще София, е казал за активистите в квартала следното: "Тези активисти в квартала много внаят, но ще дойде техния край и тогава ще им направя проект за паметници".

Рафаел Рафаелов, уч. VI кл. при Vта мъжка гимн. във връзка със смъртта на Маршал Толбухин е казал следното: "Толбухин сигурно е умрял от много ядене. Той е типична свиня,.....за целият Балкански полуостров завзе. Не е изключено да е убит от руснаците".

Тодор Танев, студент жив. "Екзарх Йосиф" 1, се изказал, че др. Вълко Червенков бил мразен от всичките членове на кабинета и ЦК с изключение може би на Райко Дамянов и Титко Черноколев.

Иван Кинов, студент медицина, се изказал, че научил от радио Лондон за откриването на водородната бомба и заявил: "На комунистите им треперят гатите. Тази бомба е страшна работа и при една бъдеща война ще изиграе решителна роля."

Крачун Димитров Крачунов, студент-право се изказал на едно агитационно събрание във връзка с планът "Маршал", че ако помоща която получавали държавите по плана "Маршал" ги заробвала икономи-

чески, то същото се отнасяло и до помоща на СССР дадена на България

Чаушев, жив. на ул. "Евлоги Георгиев" 17, студент-медицина, се изказал, че комунистите си гледали най напред интересите, а после мислели за народа. Партията им се разпадала, понеже всеки гледал да ди осигури най първо материалното положение и това щяло да я доведе до гибел. Разпадането на партията щяло да сетане след падането на първите атомни бомби, хвърлени от американците.

Цветан Николов Цвятков, студент-стопански ф-т, София не изказал, че с повишаване стойността на рублата, стопанските ни затруднения ще нарастнат, тъй като щели сме да купуваме скъпи материали от СССР, а той щял да взема нашите стоки на безценица.

Петър Диков, студент-архит. София се изказал, че силно мрази комунистите, но привидно се представял пред тях, че ги харесва, но всъщност чувствувал, че в жилите му течяла синя кръв и не можел да ги обича.

Тодор Дюлгеров, студент-ветер. медицина във връзка със скъсване дипломатическите връзки с САЩ е заявил, че това ще даде повод за една близка война и всеки момент трябвало да очакваме американски бомбардировачи. Не напразно американците тъй бързо създадоха Западна Германия, като военна сила, за да се бие заради тях.

Кина Василева, от VI кл. при I дев. гимна. София в час по социалистическо възпитание се изказала, че работниците в Америка били поставени при много добри условия, а относно филма "Рапсодия в синьо" е заявила, че го е гледала 10 пъти.

Богдан Денков Диков, в разговор е каза дледното: "Сталин е червен Хитлер и иска да завладее света и всички народи да работят за СССР. В Сибир се строел голям лагер, в който ще бъдат изпратени всички които се борят против комунизма. Съшия казал, че американския м-р на външните работи запитал др. Вишински, защо е СССР е заграбил няколко китайски провинции, той веднага не можал да отговори и е поискал 8 дена, за да помисли по този въпрос. Всъщност на др. Вишински не му трябвали 8 дена, за да си помисли, а за да може да прегледа "хулигантския си речник" и да отговори "с остри нападки и хулигантски изрази срещу САЩ и Англия".

Огнян Маринов, уч. от VI кл. при I мъжка гимна. София се изказал, че в СССР, хората насилва са постъпвали в земеделските стопанства и това което се говорело, че там е хубаво, било вятър работа "Америка, там е истината момчета", казал той.

1 1
Строго поверително!

С П Р А В К А

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Относно агентурно-оперативната
работа по линия на учаща се
младеш - студенти към 1.X.1950
година.

Учащата се младеш е концентрирана в гимназиите, полу-
висшите институти и висшите учебни заведения в страната.

Преди 9 септември 1944 година у нас фашистката власт
съзнателно спъваше образователното дело, като го правеше недо-
стъпно за широките народни маси. Съществуващите 347 гимназии
в цялата страна, 10 полувисши институти и 7 висши учебни заве-
дения не бяха в състояние да задоволят стремежите на младежта
за получаване на повече знания.

След 9 септември 1944 година при народната власт се от-
вориха широко вратите на учебните заведения за синовете и дъще-
рите на трудещите се. Средните гимназии от 347 нарастнаха на
552 с 188831 ученика. Полувисшите институти от 10 нарастнаха
на 31 с 17215 курсисти, а висшите учебни заведения от 7 с
9793 студенти нарастнаха на 9 с 56514 студенти.

Историята си нашето висше образование води от началото
на освобождението ни от турско иго, когато през 1889 година в
София е бил открит едногодишен висш педагогически курс, преи-
менован в последствие във висше училище. Последното имало два
факултета: исторически и филологически със 43 студенти. В пос-
ледствие биват открити физико-математически и юридически факул-
тети. През 1904 година висшето училище бива преименувано в
университет и по късно биват открити: медицински, агрономо-ле-
совъден, ветеринарно-медицински и богословски факултети.

След ликвидирането на монархо-фашистката власт на 9
септември 1944 година при софийския университет биват открити
два нови факултета: стопански и зоотехнически, а агрономо-лесо-
въдния се разделил на два самостоятелни факултети. При устано-
вяването на новата власт и демократизирането на образованието,
числото на студентите при софийския университет се увеличава
три пъти, поради което през 1948 година агрономическият, зоо-
техническият, лесовъдния и ветеринарно-медицинския факултети се
обособяват в ново висше учебно заведения - днешната селско-сто-
панска академия.

През 1896 година в София е било създадено държавното
училище по рисуване, което през 1921 година е преименувано в
държавна художествена академия с два факултета: изящно изку-
ство и приложно изкуство. След 9 септември 1944 година към ху-
джествената академия биват открити още два нови факултети: за
подготовка на преподаватели за рисуване и факултет за графичес-
ко изкуство.

Съществуващата понастоящем държавна музикална академия
е основана през 1904 година.

Основите на съществуващия сега държавен университет в
гр. Сталин са положени през 1921 година, когато е бил основан,
като висше търговско училище с двегодишен срок за обучение.
След 9 септември 1944 година то бива преименувано в универси-
тет с два факултета: стопански и строителен.

Настоящото висше стопанско училище в гр. Свишов е било
открито в 1936 година

2

Държавната политехника в гр.София е основана през 1942 година с два отдела: строително инженерство и земемерно инженерство, а през 1943 година и архитектурен отдел. Народната власт откри още два факултета: хидротехнически и машино-строителен с отдели: машинно инженерство, електро-инженерство и индустриална химия.

2

Сегашното висше училище за физкултура е било открито през 1942 година.

През 1945 година в гр.Пловдив се откри държавен университет с два факултета: агрономически и медицински и в София - държавно висше театрално училище с два отдела: актьорски и режисьорски.

В резултата на проявените след 9 септември 1944 година реформи подемократизирване на висшето образование, числото на студенти след 9 септември 1944 година значително нарастна.

До 1947 година ръководството на висшите учебни заведения бе упражнявано от Министерството на Народната просвета, но след тази година, то бе поето от новосъздадения Комитет за наука, изкуство и култура, който пристъпи към коренна реорганизация на висшето образование в съответствие с дълбоките преобразования на народната демокрация в нашата страна. Нашите бивши учебни заведения бе необходимо да създават високо квалифицирани кадри за изграждането се социалистическо стопанство.

Още през учебната 1948/49 година бяха ликвидирани всички стари специалности във висшето стопанско образование и си създадоха следните 13 нови специалности: политическа икономия, държавно планиране, икономика на труда, индустриална икономика, селско стопанство, икономика на транспорта, финансово и банково дело, стопанска отчетност, статистика и застрахователно дело и търговия.

Селско-стопанската академия също бе изменена и бяха създадени следните отдели: обща агрономия, винарство-овощарство, селекция, горско стопанство, горска промишленост, ветеринарна медицина, зоотехника и технология на селското стопанство.

В същото време бе проведена реконструкция и във висшите технически заведения и сега те готвят кадри по следните специалности: конструкция, инженерство по пътни съобщения, водоснабдяване и канализация, хидромелиорация, землемерство, инженерство на селско-стопанската техника, автомобилна промишленост, индустриална химия и др.

След 9 септември 1944 година, когато вратите на висшите учебни заведения бяха широко отворени, без добър подбор, влезнаха много студенти без намерение да завършат. Някои от тях презаписаха всяка година, а други завършваха семестриално без да са взели изпитите. Има случаи, когато студенти следвали от 1944 година до днес, са взели вама по един или два изпита.

Социалния състав във висшите учебни заведения е в пръв ред на студенти от буржоазен и дребно-буржоазен произход. Това наложи правителството да вземе мерки за подобряване социалния състав на студентите и за целта издаде постановление за създаване на социалистическа интелигенция. Докато за някои висши учебни заведения, като например селско-стопанската академия може да се каже, че преобладават синовете и дъщерите на трудещите се, то в Политехниката преобладаваха число са от буржоазен произход - синовете на висши чиновници и със свободни професии; стопанския факултет от едро-буржоазен - синовете и дъщерите на търговци, индустриалци и др. Сравнително по добър е социалния състав в първите и втори курсове при приемането на които подбора бе по прецизен.

Посещенията на лекции и упражнения от страна на студентите въпреки подобряването се е все още незадоволително, с изключение на медицинския факултет, държавна политехника, ВУФ

и ДВТУ. Голяма част от непосещаващите лекции и упражнения студенти са буржоазни синове и дъщери, вражески настроени към днешната власт, които използват студентската да престояват в София и често пъти от страх да не бъдат изключени и изгонени от София се хващат на работа в некое предприятие. Останалата част от нередовните студенти са такива поради липса на средства или заангажирани в производството.

ХАРАКТЕР НА ВРАЖЕСКАТА ДЕЙНОСТ КЪМ 1.X.1950 год.

През м. септември 1950 година вражески прояви и изказвания всред студентите зачестиха. Международната политическа обстановка и особено събитията в Корея и поставянето в ООН въпрос са относно България окучаиха вражеските елементи, които все по открито говорят против ОФ за една нова война в която те хванят надежда, че ~~ши САШ~~ ще победи СССР и народните демокрации.

Така например Венцеслав Найденор Христов от Стопанския факултет, обект на предв. р-ка "Развалина" на 18. септември се е изказал, че американците са обградили пътя на народните войски в Корея и по тоя начин ще победят. Димитър Илиев Стоянов от Медицинската академия обект на предв. р-ка "Горянин" на 21 септември се е изказал, че американците направили десант южно от 38 паралел и войната в Корея щяла да свърши скоро, казал още, че както в Корея е паднал духа на комунистите, така и всеки опит на комунистическа агресия ще бъде разбит където и да биле. Сътия се е изказал, че сега в ООН се разглежда въпроса за България и че след едни свободни избори у нас с комунистите щяло да се свърши.

Рангел Рангелов от Ветеринарно-медицинския факултет, член на легиона на 29.9. се е изказал, че след победата на американските войски в Корея, Китай щял да бъде тласнат от СССР да се бие. Според него американците щяли да направят десант на няколко места в Китай с японски войски и щял да бъде докаран на власт пак Чан-кай-ши. Михаил Николов Михайлов от Стопанския факултет гр. Сталин се е изказал, че няма да може да завърши, тъй като войната скоро щяла да изухне и в България според него народа бил напладен и не смеел нищо да говори.

Освен вражески изказвания и злословения, вражеските елементи преминават и към открити заплахи над комунистите.

Така например, Кръстю Михайлов Трифунов на 25.9. се е заканил на студента Асен Тодоров Стаменов, като е казал, че дошло време да търси сметка и че хората които той е изгорил щели да го окачат на въжето, казал също че американците са готвели списъци и като дойдат щели да теглят курсум на комунистите.

Желязко Петров Козарев от Юридическия факултет на 31 август се е изказал, че като се обърнело положението на такива като Лимо и други щял да си го върне и да си кажат думата и те.

Освен вражеските изказвания и закани вражеските елементи пристъпват и към действия. Така например в клозетите на ректората на университета "Климент Охридски" на 21.9. са били написани лозунгите: "Смърт на комунистите" "да живеят западните демокрации", "да живее Труман" и др. /автора не е открит/.

Прилагането на закона за Висшите учебни заведения по който онези студенти, които не са ликвидирани с изпитите си се изключват, беше използвано от вражески елементи, които се опитаха да направят демонстрация. На 6 октомври в Държавната политехника е било закачено съобщение да се съберат подлежащите на изключване студенти. Събраните около 20 души студенти в една аудитория се опитали да изберат делегация, която даж предяви искане за преразписване, но благодарение намесата на

- 4 -

У

членове на БКП и ДСМ и проведената от тях разяснителна работа са били разколебани и пръснати.

На следващия ден в Медицинската академия по предварително закачени на няколко пъти обяви от някакъв акционен комитет се събрали около 50 студенти. В по-голямата си част не членове на ДСМ. На това събиране политически характер не е имало, коментирали са как да уредят записването си макар, че са изгубили право за това. Акционният комитет се е състоял от белогвардейци, сега съветски граждани, начело с Валентин Петров Тренлафилов и други студенти бивши членове на легиона и бранник. Същите са избрали делегация представители от всички курсове, която да защити техните интереси пред ректората и друге. Благодарение разяснителната работа проведена от страна на БКП и ДСМ и наши агентурно-оперативни мерки, същите бяха разколебани и се разпръснаха.

В Станата следват всичко 36,514 студенти, а в София 30,956. От горните студенти са взети на агентурно-оперативен отчет много малко. Има открити предв. разработки на 12 студенти. На спомагателен отчет са взети около 1500 студенти.

В ДДС се роди една активна разработка с едно засечено лице и една активна разработка е взета на контрол. Също така се водят 6 предв.р-ки всичко на 12 лица.

По линия на Ушаша се младеж във всички окръзи на страната се водят 7 активни разработки на 17 лица, 25 предварителни разработки на 33 лица и 7 ОНД

По важни предв. разработки които се водят на студенти са предв.р-ка "Горянин" и "Развалина".

Предв.р-ка "Горянин" е открита на 6.8.1950 година на Димитър Илиев Стоянов - студент медицина. Произхожда от градско буржоазно семейство. Преди 9 септември 1944 година е бил член на бранник. През м. август обекта е предложил на инф. "Иван" в случая на ро̀на да сформират една групичка от 304 души, които да излезат в планината. По разработката работи инф. "Иван", който се ползва с доверие пред обекта. Не са установени още връзките на обекта и не е изяснено имали изградена група и ком влизат в нея. Поради това, че досега обекта беше зает с изпити не е говорил за групата, а е правел вражески изказвания по събитията в Корея. Досегашния ход на разработката не е залогопителен. Главната задача ще бъде да се установят връзките му и чрез инф. "Иван" да се изясни дали има изградена група.

Предварително разработка "Развалина" открита на 15. III 1950 година на Венцеслав На̀денев Христов от Стопанския факултет. Произхожда от чиновническо семейство. Обекта беше заподозрян в нелегална дейност. По разработката използваме рез. "Раня" инф. "Карето" и агент "Вихър". От досегашния ход на разработката се установи, че обекта само злослови против народната власт и храни належа, че скоро ще се промени положението в нас. Като по опасен враг изпъкна един от връзките на обекта - Кръстю Миха̀лов Трифонов - проявил се със злостни изказвания и закани. Поради това в на̀скопо време обекта на разработката ще бъде вербован и разработката закрита, а ще се открие такава на Трифонов.

За активните разработки полагаме справки.

Общия брой на агентурата работеща по линия на студентите е 93 от които резиденти 10, информатори 80 и агенти 3. По политическа принадлежност същите се разделят както следва. По

- 5 -

5

вражески елементи - 39, безпартийни - 30, членове на БКП-24. От горните сътрудници по ценни, които дават добра работа са 10, а останалите посредствени. Въпреки направеното почиства не все още голяма част от агентурата е с непроверени възможности и няма връзки с вражески елементи. Поради това, като главна задача пред групата стои проверка на сътрудниците, изключване на негодната и придобиване на нова ценна агентура

Поради горното състояние на агентурно-информационния апарат, трябва да се отчете, че агентурно-оперативната работа по линия на студенти и учаща се младеж е слаба и незадоволителна. В повечето случаи се констатирват и улавят вражески изказвания и закани, но без да се задълбочава повече работата за разобличаване централите, които ръководят вражеските елементи.

За подобрене агентурно-оперативната работа по окръжните отделения на ДС е необходимо да се засили конкретното ръководство по изготвянето на подробни и реални планове. За оказване по конкретна помощ на по-важните разработки е необходимо да се изпращат по често О.Р. по окръзите, а така също да се викат О.Р. от окръзите в София.

Приложение:

1. Списъци на разработките в София и окръзите-2 листа.
2. Справка по активна р-ка "Неловчил" взета на контрол.
3. Справка по активна р-ка "Глупак"

София, 7 октомври 1950 година

Н-к гр. "Студенти":

/Г. Подгоров/

6

БРОЙ НА РАЗРАБОТКИТЕ И О.Н.Д.В СОФ.УНИВЕРСИТЕТИ.

АКТИВНИ

№	град	псевдоним	колко лица	кога е открите.
1.	София	"Глупак"	1	3 авг.1950 год.
2.	акт.контр.	"Недоучил"	1	22 февр.1950 год.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ.

№	град	псевдоним	колко лица	кога е открита.
1.	София	"Измемици"	5	29 март 1950 год.
2.	"--"	"Чиган"	1	9 февр.1950 год.
3.	"--"	"Развалина"	1	15 март 1950 год.
4.	"--"	"Горя миз"	1	9 август 1950 год.
5.	"--"	"Подрадинок"	1	15 юли 1950 год.
6.	"--"	"Музикант"	1	10 юли 1950 год.

7

БРОЙ НА РАЗРАБОТКИТЕ И О.Н.Д. ПО ЛИНИИ НА УЧАСТАТА СЕ
ВЛАДЕЖ В СОФИИ И СТРАНАТА КЪМ 1.ОКТОМВРИ 1950 ГОД.

АКТИВНИ.

№	Град	псевдоним	на колко лица	кога е открита.
1.	Сталин	"Хаплю"	1	1949 год.
2.	Русе	"Спасов"	1	Февр. 1950 год.
3.	Плевен	"Келчо"	1	5 март 1950 год.
4.	Плевен	"Цародери"	1	1950 год.
5.	Хасково	"Спортюнисти"	4	3 март 1950 год.
6.	Хасково	"Авантюри"	7	17 Февр. 1950 год.
7.	Пловдив	"Банда"	2	1950 год.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ

№	Град	псевдоним	на колко лица	кога е открита
1.	Русе	"Кръшкач"	1	3 март 1950 год.
2.	Русе	"Пират"	1	20 март 1950 год.
3.	Браца	"Бърборко"	1	януари 1950 год.
4.	Браца	"Катил"	1	1949 год.
5.	Хасково	"Туз"	1	
6.	Хасково	"Трик"	1	
7.	Хасково	"Брабче"	1	ноември 1949 год.
8.	Ст. Загора	"Щурец"	2	
9.	"--"	"Хлапак"	1	27 дек. 1949 год.
10.	"--"	"Змия"	1	
11.	"--"	"Хишик"	1	
12.	"--"	"Кръсник"	1	31 януари 1950 год.
13.	"--"	"Блудник"	1	6 януари 1950 год.
14.	Пловдив	"Барок"	1	10 май 1950 год.
15.	Пловдив	"Фантазиор"	1	4 май 1950 год.
16.	Коларовград	"Владост"	4	21 май 1950 год.
17.	Бургас	"Врагове"	5	май 1950 год.
18.	София	"Бухал"	1	7 март 1950 год.
19.	София	"Кожспиратор"	1	
20.	София	"Скакалец"	1	
21.	Г. Оряховица	"Гарвам"	1	януари 1950 год.
22.	Г. Оряховица	"Евреин"	1	28 февр. 1950 год.
23.	Сталин	"Диваци"	3	

О. Н. Д.

№	град	псевдоним	на колко лица	кога е заведено.
1.	Плевен	"Александров"	1	1949 год.
2.	Браца	"Хоро"	1	януари 1950 год.
3.	Браца	"Тинка"	1	януари 1950 год.
4.	София	"Титовист"	1	
5.	София	"Динамит"	1	
6.	София	"Оса"	1	
7.	София	"Вихър"	1	

7
СТРОГО - ПОВЕРИТЕЛНО

УТВЪРЖДАВАМ
Н-к ОТДЕЛ - I - й ДДС:
.....1951 ГОД.
СОФИЯ / Б. ДУМКОВ/

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

ЗА РАБОТАТА НА ОТДЕЛЕНИЕ "ИНТЕ-
ЛЕГЕНЦИЯ И МЛАДЕЖИ" ОТДЕЛ. П. ДДС
ЗА ВРЕМЕТО ОТ 1. I. ДО 31. XII.
1951 ГОДИНА.

ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД СЕ ХАРАКТЕРИЗИРА С АКТИВИЗИРАНЕ ВРАЖЕСКИТЕ ЕЛЕМЕНТИ, КОИТО В СЛЕДСТВИЕ НА ВЗЕТИТЕ НАКАЗАТЕЛНИ МЕРКИ СПРЯМО ТАХ, ПРЕМИНАХА КЪМ ПО-ПРЕКРИТА ПОДМОЛНА БОРБА СПРЯМО ВЛАСТА НА О.Ф. ДО КАТО ПРЕЗ МИНАЛАТА 1949 ГОДИНА, ИМАШЕ СЛУЧАИ НА ОТКРИТИ ВРАЖЕСКИ ИСКАЗВАНИЯ, ЗЛОСЛОВЕНЕ И ДР. ТО ТЪЗИ ГОДИНА ПОЛОЖЕНИЕТО Е СЪВСЕМ ДРУГО. ВРАГЪТ НЕ Е ПРЕУСТАНОВИЛ СВОЯТО ДЕЙНОСТ, А НАПРОТИВ - АКТИВИЗИРАЛ СЕ Е, НО Е ПО ПРЕКРИТ И КОНСПИРАТИВЕН.

ОТ ДОСЕГАШНАТА РАБОТА НЕ Е УСТАНОВЕНО, ОРГАНИЗИРАНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВРАЖЕСКА ДЕЙНОСТ ИЛИ ОПИТИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НЕЛЕГАЛНИ ГРУПИ И ПРЕМИНАВАНЕ КЪМ ПО-ОСТРИ ФОРМИ НА БОРБА. НАПРОТИВ, ПОЧТИ ВСИЧКИ ДЕЙСТВУВАТ САМОСТОЯТЕЛНО И РАЗПОКЪСАНО, РЪКОВОЗЕНИ ОТ СВОЯТО КРЪВНА ОМРАЗА КЪМ НАРОДНАТА ВЛАСТ. ОКУРАЖЕН ОТ СЪЗДАЛАТА СЕ НАПОСЛЕДЪК МЕЖДУНАРОДНА ПОЛИТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА, ДЕЙНОСТА НА ВРАГА СЕ ИЗРАЗЯВА ГЛАВНО В РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ СЪС ТЕНДЕНЦИОЗНО СЪДЪРЖАНИЕ, ЧУТОТО ОТ ЗАПАДНО-ЕВРОПИЙСКИТЕ РАДИОСТАНЦИИ, ОТПРАВЯНЕ ОСТРИ ЗАКАНИ СПРЯМО ВЛАСТА И ВИДНИ НАШИ РЪКОВОДИТЕЛИ, ОЧАКВАНЕ НА НОВАТА ВОЙНА ЧРЕЗ КОЯТО ДА СЕ ПРОМЕНИ РЕЖИМА У НАС И ДР.

ТАКА НАПР. ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ ГОЧЕВ, СТУДЕН ПРАВО 4 ГОДИНА - ВРАЖЕСКИ НАСТРОЕН Е РАЗПРОСТРАНЯВАЛ РАЗНИ ВИДОВЕ ПО АДРЕС НА ВИДНИ ДЕЙЦИ НА СССР И НАШЕТО ПРАВИТЕЛСТВО. ОТПРАВЯЛ Е ЗАКАНИ КЪМ КОМУНИСТИТЕ, КАТО КАЗВАЛ, ЧЕ СЛЕД ПРОМЯНА НА РЕЖИМА ЩЕЛ ДА СТАНЕ ПРОКУРОР, ШЕ РАЗГЛЕЖДА ПРОЦЕСИ СРЕЩУ ТАХ /Н/ И ИСКА НАЙ-ТЕЖКИ ВИДОВЕ СМЪРТ. КОМУНИСТИТЕ СПОРЕД НЕГО, ТРЯБВА ДА БЪДАТ БЕСЕНИ ПО ЕЛЕКТРИЧЕСКИТЕ СЪЛБОВЕ ДА СЕ КАСТРИРАТ И ПОДЛАГАТ НА ИЗЯЖДАНЕ ОТ ГЛАДНИ ПЪЛХОВЕ. ОЧАКВАЛ С НЕТЪРПЕНИЕ СКОРОШНА ВОЙНА И ОКУПИРАНЕТО НИ ОТ АМЕРИКАНСКИ ВОЙСКИ.

СТОЯН ЧОРБАНОВ - СТУДЕН ОТ МЕДИЦИНСКАТА АКАДЕМИЯ, ВРАЖЕСКИ НАСТРОЕН Е КАЗВАЛ, ЧЕ АМЕРИКА Е ЗАЯВИЛА НА СВЕТА, ЧЕ Е ГОТОВА ЗА ТРЕТАТА СВЕТОВНА ВОЙНА И АКО СССР ИМАЛ КУРАЖ БИ СЕ НАМЕСИЛ, НО ЩЕЛ ДА ОТСТЪПИ.

ТОНЧО ТОНЧЕВ, ОТ С. АЛЕКСАНДРОВО-ЛОВЕШКО, СТУДЕНТ ПРАВО-БИВШ ЛЕГИОНЕР Е ГОВОРИЛ, ЧЕ АМЕРИКАНЦИТЕ ЩЕ ЗАСТАВЯТ С АВИАЦИЯТА СИ, ВСИЧКИ ПРОТИВНИКОВИ СИЛИ В 24 ЧАСА ДА НЕ МРЪДНАТ ОТ МЕСТАТА СИ. КАЗВАЛ ОЩЕ, ЧЕ ПО СИЛАТА НА НЕКАКВО СПОРАЗУМЕНИЕ АНГЛИЯ, ФРАНЦИЯ И АМЕРИКА СА СИ РАЗПРЕДЕЛИЛИ РОЛИТЕ В ПРЕДСТОЯЩАТА ВОЙНА.

ДИМИТЪР ИЛИЕВ СТОЯНОВ - СТУДЕНТ МЕДИЦИНА, БИВШ БРАНИК СЕ Е ВЪЗХИЩАВАЛ ОТ ПОБЕДИТЕ НА АМЕРИКАНЦИТЕ В КОРЕЯ И АКАЗВАЛ, ЧЕ АКО СТАНЕ ВОЙНА В НАС, ЩЕЛ ДА СФОРМИРА ЕДНА ГРУПА ОТ 3-4 ДУШИ, ДА СЕ ВЪОРЪЖАТ И ИЗВЯГАТ В ПЛАНИНАТА ЗА БОРБА СРЕЩУ ОФ.

КРЪСТЮ МИХАЙЛОВ ТРИФОНОВ - СТУДЕНТ В СТОПАНСКИЯ Ф-Т, БИВШ ЧЛ. НА СБНЛ И ЗМС /СЪРБИНСКИ/ СЕ Е ИСКАЗВАЛ НАЙ-ЦЕНИЧНО И ВУЛГАРНО ПО

АДРЕС НА ДР. СТАЛИН. ОЧАКВАЛ СКОРОШНО ИДВАНЕ НА АНГЛО-АМЕРИКАНЦИТЕ У НАС. ГОВОРИЛ, ЧЕ ТЕ ИМАЛИ СПИСЪЦИ НА КОМУНИСТИТЕ, КОИТО ЩЕЛИ ДА БЪДАТ БЕСЕНИ ОТ ТЯХ.

МИНДО НЕДЕВ ~~НАРАДЖОВ~~, СТУДЕНТ ГЕОГРАФИЯ - ВРАЖЕСКИ НАСТРОЕН ЕЛЕМЕНТ, ВЪЗХВАЛЯВАЛ ХИТЛЕР И СЕ ВОЪДУШЕВЛЯВАЛ ОТ АМЕРИКАНСКИТЕ ПОБЕДИ. ОПРАВДАВАЛ РАСОВАТА ДИСКРИМИНАЦИЯ В САЩ.

ОСВЕН ТОВА НАПОСЛЕДЪК В НЕКОИ ФАКУЛТЕТИ ПРИ СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ИМА НЕКОЛКО СЛУЧАЙ НА ПИСАНЕ ЛОЗУНГИ С ВРАЖЕСКО СЪДЪРЖАНИЕ ПО СТЕНИТЕ, РАЗЛЕПВАНЕ ПОЗИВИ И ДР.

ДИМИТЪР Н. ДИМИТРОВ, СТУДЕН ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГЕЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ ВРАЖЕСКИ НАСТРОЕН, НА 7.XII. Т.Г. Е РАЗЛЕПИЛ В РЕКТОРАТА ПОЗИВИ С АНТИНАРОДНО СЪДЪРЖАНИЕ. ОСВЕН ТОВА, ПРАВИ ОПИТИ ЗА СЪЗДАВАНЕ ГРУПА ОТ СТУДЕНТИ ЗА БОРБА СРЕЩУ НАРОДНАТА ВЛАСТ.

МАЛКО ПО ДРУГО Е ПОЛОЖЕНИЕТО СРЕД ВИШИТЕ СРЕДИ НА ИНТЕЛЛЕГЕНЦИЯТА И СПОРТИ РЪКОВОДИТЕЛИ. ЗНАЧИТЕЛНА ЧАСТ ОТ ТЯХ СА СТАРИ КАДРИ ДОБИЛИ СВОЕТО ОБРАЗОВАНИЕ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ В ЗАПАДНО-КАПИТАЛИСТИЧЕСКИТЕ СТРАНИ, КОИТО ВСЕ ОЩЕ СИ ОСТАВАТ НА СТАРИТЕ БУРЖОАЗНИ ПОЗИЦИИ, ПО МЕТОДИТЕ В РАБОТАТА, МОРАЛА, ЖИВОТА И Т.Н. СЪЩИТЕ ПО-НАСТОЯЩЕМ УМЕЛО СЕ НАГАЖДАТ КЪМ СЕГАШНАТА ОБСТАНОВКА И РЕАГИРАТ СЪОБРАЗНО ВЪТРЕШНО-ПОЛИТИЧЕСКИТЕ И МЕЖДУНАРОДНИ СЪБИТИЯ. С ТЪЗИ СИ ДЕЙНОСТ, ТЕ СЪЗНАТЕЛНО СЪБОТИРАТ ПРОВЕЖДАНИТЕ ОТ ПРАВИТЕЛСТВОТО МЕРОПРИЯТИЯ, СПЪВАТ ИЗДИГАНЕТО НА НОВИ КАДРИ, ОТРИЧАТ СЪВЕТСКИТЕ МЕТОДИ НА РАБОТА, ЗАСНИМАТ ОБЕКТИ ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ ДЪРЖАВНА ТАЙНА И ДР.

АКТИВНОСТА НА ВРАГОВЕТЕ СРЕД ИНТЕЛЕГЕНЦИЯТА И СПОРТНИ РЪКОВОДИТЕЛИ В СРАВНЕНИЕ С МИНАЛАТА ГОДИНА Е ПОВИШЕНА И ТО ГЛАВНО ПО ЛИНИЯ НА ШПИОНАЖА, ВРЕДИТЕЛСТВОТО И ДР.

ТАКА НАПР. ДИРЕКТОРА НА "БЪЛГАРСКА КИНЕМОТОГРАФИЯ" - СРАШИМИР РАШЕ, ЧЛЕН НА БКП СЪС СВОЯТА СЪБОТАЖНИЧЕСКА, ВРЕДИТЕЛСКА И УЛИКИ ЗА ШПИОНСКА ДЕЙНОСТ, НАНЕСЕ ВРЕДИ НА НАРОДНОТО СТОПАНСТВО ЗА КОЛО 13 МИЛИОНА ЛЕВА И ЗАМРАЗИ ЕДНА СУМА ОТ ОКОЛО 60 МИЛ. ЛВ.

ОПЕРАТОРИТЕ ГЕОРГИ БАКЪРДЖИЕВ И КОНСТАНТИН КОСТОВ, СА ЗАНИМАЛИ ОБЕКТИ ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ ДЪРЖАВНА ТАЙНА.

ХУДОЖНИЦИТЕ ПРОФ. ДЕЧКО УЗУНОВ, ИЛИЯ БЕШКОВ, ДАВИД ПЕРЕЦ, ИЛИЯ ПЕТРОВ И ДР. СА ЗАСЕЧЕНИ В ПОДЪРЖАНЕ ВРЪЗКИ С БРИТАНСКАТА ВОЕННА МИСИЯ У НАС.

ЛАУРЕАТКАТА НА ДИМИТРОВСКАТА НАГРАДА ПРИМА БАЛЕРИНАТА НА НАРОДНАТА ОПЕРА ЛИЛИ БЕРОН, ПОНАСТОЯЩЕМ НА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ В СССР Е ГОВОРИЛА РАЗЛИЧНИ НЕЛЕПОСТИ И ДОЛНИ НЕЩА ЗА СЪВЕТСКИТЕ ХОРА НА ИЗКУСТВОТО, ЖИВОТА В СССР И ДР.

АЛЕКСАНДЪР ШОЙЛЕВ - ВРАЖЕСКИ ЕЛЕМЕНТ, БИВШ СЪСТЕЗАТЕЛ ПО БАСКЕТБОЛ, ПРИ ВИЖДАНЕ НА ЧУЖДЕНЦИ ДЕЛЕГАТИ В СОФИЯ ПРЕД ТЯХ Е КАЗАЛ, ЧЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ ОТ ЧУЖБИНА БИЛИ СБИРЩИНА, КОИТО СЕ ПАЗПРАВЯТ СЪС СВОИТЕ НАРОДИ САМО С ШМАЙЗЕРИ, А ДОШЛИ В НАС ДА СЕ РАЗХОЖДАТ

БОРИС АЛЕКСИЕВ ОТ ВКФС СЕ Е ИСКАЗАЛ, ЧЕ У НАС НАРОДА Е НЕДОВОЛЕН И ЧАКА САМО СИГНАЛ ДА СЕ ВДИГНЕ И СВАЛИ СЕГАШНАТА ВЛАСТ. КАЗАЛ ЧЕ КРАЙ ВИТОША ИМАЛО 300 ЗЕНИТНИ ПРОТИВОСАМОЛЕТНИ ОРЪДИЯ И ПО ВСИЧКО СЕ ВИЖДАЛО ПОДГОТОВКАТА ЗА НОВА ВОЙНА.

СЪСТОЯНИЕТО НА ОПЕРАТИВНИЯ ОТЧЕТ

НА 1.1. 50. ГОДИНА В ОТДЕЛЕНИЕТО СА ЗАВАРЕНИ 2 АКТИВНИ, 15 ПРЕДВАРИТЕЛНИ И 26 ОНД.

ПРЕЗ НАСТОЯЩАТА ГОДИНА СА ОТКРИТИ 11 АКТИВНИ 1 АКТИВНА КОНТРОЛНА, 27 ПРЕДВАРИТЕЛНИ И 10 ОНД. В РЕЗУЛТАТ НА ДОБРЕ РАБОТА ПО НЕКЪИ РАЗРАБОТКИ, СА РЕАЛИЗИРАНИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД - 3 АКТИВНИ, КАТО 2 ДУШИ СА ИЗПРАТЕНИ В ТВО, А 6 ОСЪДЕНИ ОТ 5 ДО 15 ГОДИНИ СТРОГ ТЪМНИЧЕН ЗАТВОР. РЕАЛИЗИРАНИ СА ОЩЕ 1 АКТИВНА КОНТРОЛНА И 3 ПРЕДВАРИТЕЛНИ Р/КИ ПО-НАСТОЯЩЕМ В ОТДЕЛЕНИЕТО СЕ ВОДАТ 9 АКТИВНИ, 20 ПРЕВАРИТЕЛНИ И 27 ОНД. НАЙ ВАЖНИТЕ Р/КИ КОИТО СЕ ВОДАТ В МОМЕНТА СА:

① лична активна р/ка "Хамелион", възникнала на 27.VIII. 50 година на Страшимир Христов Рашев, член на БКП, директор на кинепроизводствената дирекция при ДП "Българска кинематография". Обекта се уличава във вредителство, съботажи, шпионажи и разхищение на народни средства в дирекцията възглавявана от него.

Рашев е роден на 15.IV.1906 година в гр. Разград. Произхожда от заможно занаятчийско семейство. Има незавършено средно образование. По професия фотограф и фото-журналист. Женен. Преди 9 септември е имал близки връзки с фашистката власт по специално с ген. Кочо Стоянов и Б. Филов. Чрез тях заедно с германец - Гестаповец и хърватина Йосип Антон Новак е успял да вземе от Германия голямо количество фотоматерияли и станал акционер, с последните двама на филмовата лаборатория "Победа филм". Новак е осъден през м. септември 50 година на 25 год затвор за шпионажи в полза на Югославското разузнаване. След 9.IX.44 година Страшимир Рашев е член на БКП.

До сега по р/ката е установено, че обекта в качеството си на директор на производствената дирекция е направил това държавно предприятие, параван за прекриване на врагове и шпиони. Нанесъл е вреди на народното стопанство с доставки на недоброкачествени машини и киноматерияли в размер на 10 мил. лв. Освен това са заснемани обекти предствляващи държавна тайна и много често липсваше от заснемания материал голямо количество.

По р/ката на обекта се използва следната агентура:

Инф. "Фокс" вербован на компроментираща база. Връзките му с обекта са добри, но не се ползва с особено доверие пред него. Може да донася по въпросите от характер на съботажи и вредителство по отношение употребата на машините за производство на филми, понеже е голям специалист в тази област.

Агент "Габер" вербован на добър компроментиращ материал. Разкрил е доста връзки на обекта и целата негова спекулантска дейност. Има добри възможности за работа.

Инф. "Обектив" вербован на патриотична база. Очертава се като добър сътрудник. Може да се използва и ни държе в течение по всички въпроси относно финансирането на филмите, плановете при провеждането им и пр.

② еднолична активна р/ка "Драскач" възникнала на 10.XII 50 година на димитър николов димитров - студент, бвиш член на легиона вражески настроен, за това, че на 27.7.XII. м.г. е написал и разлепил в ректората 2 вражески позива със следното съдържание "Смърт на комунизма..." - наближава..... ТРК /ТАЕН РЕВОЛЮЦИОНЕН КОМИТЕТ/.

Димитров е роден през 1925 година в с. Чаканчево, елинпелинско, понастоящем жив. ул. "Б. Киро" №-43 София. Произхожда от средно селско семейство. В миналото е бил член на СВНЛ, понастоящем член на ДСНМ, майсторски прекрил се и заблудил ръководството на съюза. Дружи и поддържа връзка с вражески настроени студенти.

До сега по р/ката е установено, че обекта е автор на писаните и разпространени вражески лозунги в ректората. Освен това той се явява като вдъхновител и организатор на група студенти за борба против народната власт. Целта на сформиращата от него група е, да се сдобие с печати и др. материяли за писане на позиви, като за идеология ще има умразата спрямо народната власт и любов към западните демокрации. /Тъзи негова дейност е документирана/. Връзки въвн от страната не са установени, но поддържа такива с вражески настроени студенти като Валентин Анбелов, Милчо Лазаров и др. Освен това, обекта на р/ката говори и разпространява разни нелепости по адрес на народната власт, неите ръководители, съветския съюз и др.

По р/ката за момента работят двама доброволни сътрудници, членове на ДСНМ, върху които той прави опити да ги вербова за членове на организацията. Същите се ползват с доверие пред него и са във състояние да ни информират напълно за развиваната от обекта вражеска дейност. До сега не е установено, групата да се ръководи от ценатър.

3) АКТИВНА РАЗРАБОТКА "МЕРЗАВЕЦ" ВЪЗНИКНАЛА НА 26.X.50 ГОД. НА ВЛАДИМИР АЛЕКСАНДРОВ ПЧЕЛАРОВ, АСИСТЕНТ В СЕЛСКО-СТОПАНСКАТА АКАДЕМИЯ "ГЕОРГИ ДИМТРОВ" ЖИВ. СОФИЯ, УЛ. "Л. КАРАВЕЛОВ" №-81, ВЪЗ ОСНОВА НА ДАДЕНИ ПОКАЗАНИЯ ОП ПОСЛЕДСТВЕН НА VII ОТДЕЛ, ОТ КОЕТО СЕ ВИЖДА, ЧЕ ОБЕКТА СЕ ЗАСИЧКА КАТО АГЕНТ НА ЮГОСЛАВСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ.

ПЧЕРАВО Е РОДЕН НА 9.VI.1914 ГОДИНА В С. ЗЛАТНА ЛИВАДА - ЧИРПАНСКО. ПРОИЗХОЖДА ОТ СРЕДНА СЕЛСКО СЕМЕЙСТВО. ЗАВЪРШИЛ Е СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ, СЛЕД КОЕТО ЗАЕДНО С БРАТА СИ ЗАМИНАЛ ДА СЛЕДВА АГРОНОМСТВО В ЮГОСЛАВИЯ. В НАЧАЛОТО НА 1945 ГОДИНА Е БИЛ В РЕДОВЕТЕ НА ТИТОВАТА ВОЙСКА. СЛЕД М. ЮНИИ 45 ГОДИНА СЕ ЗАВЪРЩА В БЪЛГАРИЯ.

ПРЕДИ 9 СЕПТЕМВРИ Е ЧЛЕН НА РМС, А СЛЕД ТЪЗИ ДАТА ЧЛЕН НА БКП, ПРОЯВЯВЪЩ СЕ АКТИВНО.

ПО РАЗРАБОТКАТА НЕ СА ПОСТИГНАТИ НИКАКВИ СЪЩЕСТВЕНИ РЕЗУЛТАТИ. ОТ ПРОВЕДЕНОТО ВЪНШНО НАБЛЮДЕНИЕ СЕ УСТАНОВИ, ЧЕ ОБЕКТА СЕ СРЕЩА ИЗКЛЮЧИТЕЛНО С ЛИЦА СТУДЕНТИ-ЧЛЕНОВЕ НА БКП, БОЛШИНСТВОТО ОТ КОИТО СА СЛЕДВАЛИ В ЮГОСЛАВИЯ. ОСВЕН ТОВА ПРЕЗ ВРЕМЕ НА ВЪНШНОТО НАБЛЮДЕНИЕ, ОБЕКТА СИ Е ПРАВИЛ ЧЕСТИ ПРОВЕРКИ ДАЛИ НЕ Е ПРОСЛЕДЯВАН. ЗАСЕЧЕНИТЕ ВРЪЗКИ ОТ ВЪНШНОТО НАБЛЮДЕНИЕ, СА В ПРОЦЕС НА ПРОУЧВАНЕ.

ПО РАЗРАБОТКАТА РАБОТИ САМО СЪТРУДНИКА "РОЗА" ВЕРБОВАНА НА ПАТРИОТИЧНА БАЗА. СЪЩАТА Е В БЛИЗЪК КОНТАКТ С ОБЕКТА И ИМА ВЪЗМОЖНОСТ ДА НИ ДОНАСЯ САМО ПОВРЪХНОСТИ НЕЩА, НО НЕ И ДА РАЗРАБОТВА ЦЕЛОСТНО ОБЕКТА. ПРЕДСТОЯЩО Е ВЕРБОВКА НА ДВАМА АГЕНТИ ПО Р/КАТА.

4) АКТИВНА РАЗРАБОТКА "ХИЩНИК" ВЪЗНИКНАЛА НА 4.III.50 ГОДИН НА ИВАН ХРИСТОВ СЕЛВЕЛИЕВ, ЗАВЕЖДАЩ ФОТО - СЛУЖБАТА ПРИ ИЗДАТЕЛСТВО "ФИЗКУЛТУРА", ЖИВ. СОФИЯ УЛ.="ГЕН.ПАРЕНСОВ" №-28, ВЪЗ ОСНОВА ВРЪЗКИТЕ МУ С НИКОЛАЙ ГРФ ИГНАТИЕВ, КОРЕСПОНДЕНТ НА ФРЕНСКАТА ТЕЛЕГРАФНА АГЕНЦИЯ И УЛИЧЕН В ПОДЪРЖАНЕ ВРЪЗКИ С ЧУЖДТО РАЗУЗНАВАНЕ.

СЕЛВЕЛИЕВ Е РОДЕН НА 24.XI;1902 ГОДИНА В ГР. СОФИЯ. ПРОИЗХОЖДА ОТ БОРЖУАЗНО СЕМЕЙСТВО. ПРЕДИ 9 СЕПТЕМВРИ Е БИЛ РЕДАКТОР И СОБСТВЕНИК НА В."СПОРТ". ПОДЪРЖАЛ Е ТЕСНИ ВРЪЗКИ С ДОЧО ХРИСТОВ И БАТЕМБЕРСКИ И ЧИНОВНИЧКАТА ОТ АНГЛИЙСКАТА ЛЕГАЦИЯ ОКСЕЙ. ОБИКОЛИЛ Е НАД 10 СТРАНИ В ЕВРОПА. ПО-НАСТОЯЩЕМ ВРАЖЕСКИ НАСТРОЕН, НО МНОГО УМАЛО ПРЕКРИВАЩ СЕ ПОД ФОРМАТА И МАСКАТА НА ОТЕЧЕСТВЕНОФРОНТОВЕЦ.

ДО СЕГА ПО Р/КАТА Е УСТАНОВЕНО, ЧЕ ОБЕКТА ПОДЪРЖА ВРЪЗКИ С ВРАЖЕСКИ НАСТРОЕНИ ЛИЦА И В СЛУЖБАТА СИ НАЗНАЧАВА ТАКИВА С СЪМНИТЕЛНО МИНАЛО. ТАКА НАПР. ЗА ФОТО-РЕПОРТЕР Е ВЗЕЛ ВАСИЛ ВАСИЛЕВ, ПОДЪРЖАЛ СЪМНИТЕЛНИ ВРЪЗКИ С ХОРА ОТ АНГРИЙСКАТА ЛЕГАЦИЯ. ПРЕЗ ВРЕМЕ НА ОБИКОЛКАТА НА БЪЛГАРИЯ Е ИЗПРАТИЛ ФОТО-РЕПОРТЕРА ПЕНЧО ПЕТРОВ, КОИТО Е ЗАСНИМАЛ ОБЕКТИ ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ ДЪРЖАВНА ТАЙНА, КАТО Ж.П. МОСТОВЕ, МЕСТНОСТИ С ЗАВОДИ И ДР.

ПО Р/КАТА РАБОТЯТ ИНФ. "ОГНЕВ" И "ДИМО" ПО МЕСТОРАБОГА, ВЕРБОВАНИ НА ПАТРИОТИЧНА БАЗА, КОИТО СА ВЪВ СЪСТОЯНИЕ ДА НИ ДОНАСЯТ САМО НЕКОИ ПОВРЪХНОСТНИ НЕЩА ЗА ОБЕКТА, ОТНОСНО НЕГОВОТО ДЪРЖАНИЕ В ФОТО-ОТДЕЛА, ЛИЦАТА КОИТО ГО ПОСЕЩАВАТ И ДР.

ИНФ. "ИВКА" ИЗХОЖДАЩА ОТ БЛИЗКИТЕ ВРЪЗКИ НА ОБЕКТА, КОИТО ТЪРСИ МНОГО ЧЕСТО НЕЙНАТА ДРУЖБА. СЪЩАТА Е НОВОВЕРБОВАНА И Е В ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ ВРЪЗКИТЕ НА ОБЕКТА И НЕГОВАТА ДЕЙНОСТ. НЕ Е УСТАНОВЕНО ДО СЕГА ОБЕКТА ДА ПОДЪРЖА ВРЪЗКА С НЕКАКЪВ ЦЕНТЪР.

ДО СЕГА НЕ Е УСТАНОВЕНО СРЕД ОБЕКТИТЕ НА ОТДЕЛЕНИЕТО ДА СЪЩЕСТВУВА ОРГАНИЗИРАНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВРАЖЕСКА ДЕЙНОСТ, ИЛИ ПОТИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ГРУПИ ЗА ПО ОСТРА ФОРМА НА БОРБА ПРОТИВ НАРОДНАТА ВЛАСТ. ТЯХНАТА ДЕЙНОСТ СЕ ИЗРАЗЯВА ИЗКЛЮЧИТЕЛНО В РЕДОВНО СЛУШАНЕ НА ЗАПАДНИТЕ РАДИОСТАНЦИИ И РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ С ТЕНДЕНЦИОЗНО СЪДЪРЖАНИЕ НА ЧУТОТО ОТ ТЯХ. ОСВЕН ТОВА РАЗПРОСТРАНЯВАТ ВСЕВЪЗМОЖНИ ТЕНДЕНЦИОЗНИ СЛУХОВЕ ПО АДРЕС НА НАРОДНАТА ВЛАСТ, МЕРОПРИЯТИЯТА ПРОВЕЖДАНИ ОТ НЕЯ, ХУЛЕНЕ НА ВИДНИ НАШИ ОБЩЕСТВЕНИЦИ, ПО АДРЕС НА СССР И ДР.

СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРНО-ИНФОРМАЦИОННИЯ АПАРАТ:

ОТДЕЛЕНИЕТО В МОМЕНТА РАЗПОЛАГА С 236 СЪТРУДНИЦИ. ВЕРБОВКИТЕ НА ГОРНИТЕ СЪТРУДНИЦИ / С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА 87 КОИТО СА ВЕРБОВАНИ ПРЕЗ 50Г СА ИЗВЪРШЕНИ ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ПРЕЗ 1948/49 ГОДИНА, КАТО СЕ Е ВЕРБОВАЛО БЕЗОБРАЗНО, БЕЗ ДА СА СЕ СПАЗВАЛИ ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ, ПРИ ПОДБОРА И ВЕРБОВКАТА НА АГЕНТУРАТА, В РЕЗУЛТАТ НА КОЕТО, АГЕНТУРНО-ИНФОРМАЦИОННИЯ АПАРАТ Е НАСИТЕН С НЕГОДНИ СЪТРУДНИЦИ. МНОЗИНА ОТ ТЯХ СА ЧЛЕНОВЕ НА БКП, БЕЗ ВСЯКАКВИ ВРЪЗКИ С ВРАЖЕСКИ ЕЛЕМЕНТИ И СЕ ИЗПОЛЗВАТ ИНФОРМАТИВНО И ЗА ПРОУЧВАНЕ. В ПРОЦЕСА НА СЕГАШНАТА ПРОЕВРКА, ГОЛЯМА ЧАСТ ОТ ТЯХ ЩЕ БЪДАТ ИЗКЛЮЧЕНИ ПОРАДИ НЕГОДНОСТ ЗА РАБОТА.

ВЪОБЩЕ НАЛИЧНИЯ АГЕНТУРНО ИНФОРМАЦИОНЕН АПАРАТ, КАЧЕСТВЕНО НЕ Е ДОБЪР И НЕ Е В СЪСТОЯНИЕ ДА ОБЕЗПЕЧИ ЦЕЛОСТНОТО И РЕДОВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ОБКТИТЕ, НИТО ПЪК ДА ДАДЕ РЕЗУЛТАТНА РАБОТА ПО ОТКРИТИТЕ И ВОДЕНИ РАЗРАБОТКИ.

ПРЕЗ ДВУМЕСЕЧИЕТО СМЕТАМЕ ДА РЕАЛИЗИРАМЕ АКТИВНИТЕ Р/КИ "ХАМЕЛИОН", "ДРАСКАЧ" И ПРЕДВАРИТЕЛНАТА Р/КА "ПАЛАЧ", ПО КОИТО ИМАМЕ НАПРАВЕНИ ДОКУМЕНТАЦИИ, ВРАЖЕСКАТА ДЕЙНОСТ НА ОБКТИТЕ Е ИЗЯСНЕНА, ОСТАВА САМО ДА СЕ УСТАНОВИ, ДАЛИ СЪЩИТЕ НЕПОДЪРЖАТ ВРЪЗКА С НЕКАКЪВ ЦЕНТЪР ИЛИ ДЕЙСТВУВАТ САМОСТОЯТЕЛНО.

3 ДЕКЕМВРИ 1950 ГАДИНА
СОФИЯ

СЪСТАВИЛ
ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ
"ИНТЕЛЕГЕНЦИЯ И МЛАДЕЖИ": *Григорий*
/ СТ. КАРАДЖЕ

Строго поверително!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д

За агентурно-оперативната раб-
та по линия на "Младежи" през
1954 година.

Отделение III-то при II-ри отдел на управлението, в съста
7 ОР, 2 инспектори и 1 началник отделение, след реорганизацията пре-
м. август 1954 год. има за обслужване главно две линии: "Младежи" и
"Физкултура и ДОСО". Заедно със съответните учебни заведения и Физ-
културни организации, където са концентрирани младежите и физкултур-
ниците.

На непосредствено обслужване от отделението са само Вис-
шите учебни заведения в столицата с около 21,000 студенти и 2,200
професори, преподаватели и друг технически персонал, както и ВКФВ, ЦС
на ДСО, ЦС на ДОСО и МНП и ръководи и контролира работата по линии
"Младежи" и "Физкултура" в цялата страна.

Работата по линия на "Физкултура и ДОСО" е предмет на от-
делен отчетен доклад, а състоянието на работата ни по ВУЗ към края
на 1954 год. е следното:

1. ПО БРАДЕСКИЯ КОНТИНГЕНТ

ВУЗ	Студенти			Професори и др.		
	общ брой	Вр.конт.	%	общ брой	Вр.конт.	%
1. М.Г.И-т	1970	32	1.6	158	18	14
2. И.С.и-т	2365	81	3.4	189	33	17.04
3. Х.Т.И-т	717	38	5.3	108	5	4.05
4. М.Е.И-т	2500	32	1.3	310	18	5.08
5. Соц.у-т	4950	139	2.8	393	53	13
6. ВИИ	2200	33	1.5	168	12	7.01
7. Худ.акад.	339			110		
8. Муз.акад.	619	41	2.5	197	26	5.07
9. В.И.Ф.	672			139		

ВУЗ	Студенти			Професори и др.		
	общ брой	Вр.конт. %		Общ брой	Вр.конт. %	
10. ССИ Агр.ф-т	1263			117		
11. Зоот.ф-т	690			67		
12. В.В.М.И-т	760	240	6.04	192	100	22
13. В.Л.Т.И-т	1000			80		
14. В.М.И-т	3300	147	4.4	-	-	-
Общо	53143	783	3.06	2208	265	12.04

2. ПО ОПЕРАТИВНИЯ ОТЧЕТ

Категории	Водени през 1964		Реализирани 54г.		Наличност 31.12.64		Общ
	студ.	профес.	студ.	профес.	студ.	профес.	
1. Л.А.р-ки	1	3	1	-	-	3	3
2. Л.Пр.р-ки	4	1	3	-	1	1	2
3. Н.д.	2	17	2-закр.	3-закр.	1	14	15
4. О.д.	+	-	-	-	8	59	67
						77	87

3. АГЕНТУРНО-ИНФОРМАЦИОНЕН АПАРАТ

	На 1.1.1964 г.		Новопридоб. 54 г.		На 31.12.64г.		Общо
	студ.	проф.	студ.	проф.	студ.	проф.	
Агенти	28	1	-	-	13	1	13
Информатори	92	5	1	-	36	5	41
Резиденти	12	1	1	-	8 2	8 1	10
Я/к-ри	13	-	3	-	-	-	17

От горните данни може да се направят следните по-важни изводи за работата ни във Висшите учебни заведения, като обекти на обслужване:

1. Вражеския контингент, както всред студентите така и всред професорите, все още не е напълно установен. В това отношение по-добра е работата всред професорите, тъй като са по постоянни кадри. По-зле стои този въпрос по отношение на студентите, и то предимно за началните курсове. Съществена причина тук се явява и постоянното тек;

чество всред студентите-ежегодно едни завършват, други нови посвпат.

2. По-голяма концентрация на вражески елементи има в следните висши учебни заведения:

а/ Всред студентите- главно в ССИ,ЛТИ,ВМИ и ИСИ.

б/ в ред професори и преподаватели-главно в ССИ,ИСИ,МГИ и Соф.у-т.И

Показателен факт е ,че най-много вражески елементи са концентрирани, както всред професорите, така и всред студентите, в тези висши учебни заведения, които имат за задача научно да разработват и движат напред въпросите, свързани със селското стопанство, техниката и медицината, както и да подготвят специалисти-висши кадри в тези области.

3. Вражеския контингент не се наблюдава като цяло, а работим по отделни обекти за които имаме данни, че развиват вражеска дейност. Съществена причина за това положение е липсата на достатъчна по количество и качество агентура, агентура произхождаща из тези вражески среди. Това особено важи за работата ни всред висшата интелигенция/професори и преподаватели/ от които среди имаме само 1 агент и 5 информатора, далеч недостатъчни и без възможности да наблюдават и разработват този контингент.

4. Установения за сега вражески контингент не е оформен напълно като такъв съгласно зап.276. Не са заведени ОД на по-голяма част от контингента. От 783 студенти, установени като вражески контингент, на оперативен отчет и ОД се водят само 51/1 л. пр.; 4 Нд; 8 ОД ; и 38 сс/, а от 265 професори и преподаватели-вражески контингент, на оперативен отчет се водят само 83/3 л. 1 л. пр., 14 Нд, 59 ОД и 6 сс/. Има даже и институти/ВУЗ/ в които не се водят нито едно ОД-Худ. академия, Муз. академия, Театр. академия и ВИФ.

Това е съвсесем на кратко състоянието на нашата работа висшите учебни заведения в София. Но тъй като и работата всред професори и преподаватели ще бъде отчетена в друг доклад по линия на "интелигенция", то за нас остава да се спрем обстойно на главната наша линия "Младежи"., обхващайки агентурно-оперативна работа по тази линия за цялата страна и за цялата младеж и преди всичко учащата се младеж от средните и висши учебни заведения в страната.

Най-голяма част от младежите е концентрирана в учебните заведения, друга не-малка част е във войсковите подразделения, в производството/промишлените, държавни и кооперативни предприятия, ТКЗС ДЗС, МТС и др./, в държавния апарат, във физкултурните организации и др. Поради тази причина не само III-то управление, но и други подразделения на ДС/V-то у-ние, IX-ти отдел и др./ обслужват младежи и това се явява пречка за цялостна и системна ръководене и направляване на агентурата по линия на младежи за цялата страна от страна на III-то у-ние и по-специално на отделението ни. Ето защо основни обекти на обслужване по тази линия за отделението ни и третите отделения по места се явяват преди всичко младежите, концентрирани в учебните заведения.

1. ПО ВРАЖЕСКИЯ КОНТИНГЕНТ

От данните от годишните отчети на окръзите, положението по вражеския контингент по линия на "младежи" за цялата страна к края на 1954 год. е следното:

1. Софийски - 182, без 7 околии
2. Врачански - няма данни
3. Плевенски - 28, без околиците
4. Търновски - 221
5. Русенски - няма данни
6. Коларовградски - няма данни
7. Сталински - няма данни
8. Бургаски - няма данни
9. Ст. Загорски - няма данни
10. Хасковски - няма данни
11. Пловдивски - 452
12. Благоевски - 156
13. Мед. Акад. - 147
14. III отделен. 636

783

Всичко ===== 1822 =====

От горното ясно се вижда, че вражеския контингент по линията до края на 1954 год. не е установен напълно. Редица важни окръзи, като Сталински - където има и висши учебни заведения, а така също Плевенски, Русенски не се дават никакви данни относно установеността на вражеския контингент. Не по-добро е положението в някои гранични окръзи, като Хасковски, Бургаски, Врачански и др

Причината за това състояние, въпреки наличието на редиц сигнали за вражеска дейност на младежи, се крие преди всичко в недооценяването на тази линия, в изоставане и несистемно работен по нея. Това се вижда, както от отчетите на окръзите, така и от впечатленията на бригадите от управлението, посетили Бургаски и Русенски окръзи в края на 1954 год. Това особено важи за окръзите Плевенски, Сталински, Ст. Загорски, Хасковски, Русенски и Бургаски. Ясно е, че все още не са изпълнени до край заповедите на ръководството на министерството по установяване на вражеския контингент и това с особена сила се отнася за горепоменатите окръзи. Освен недооценяването и несириозното отношение на ръководствата по мента към тази линия, изоставане на работата по нея на последно място не съществува никаква причина за неизпълнението или неизпълнение до-край на тази важна и отговорна задача.

Доколкото е работено по установяването на вражеския контингент по тази линия, трябва да се отбележи това, че е подхордено правилно съгласно заповедта, нато при определяне на контингент е спазен класовия подход. Във вражеския контингент по тази линия сега са включени предимно синове и дъщери на "бивши хора", банкери, индустриалци, царски офицери, кулаци и други засегнати от мероприятията на народната власт, които младежи поради класовия си произход и влиянието на чуждата пропаганда и на своите близки, лесно се явяват проводници на контрареволуционните замисли и намерения на враговете ни. Така, общо взето сега има намаление на вражески контингент по линията спрему онова което се е считало за вражески контингент през миналата година, защото след пререгистрацията са изключени из вражеския контингент всички социално близки нам младежи немаша особени прояви. Така например Търновски окръг от 346 младежи вражески контингент в началото на 1954 год., остават като действителен вражески контингент само 221; Висшите учебни заведения в София от над 1500 души за сега контингента е сведен на 63 души.

Както там, където е установен контингента, до известна степен, така и по останалите окръзи, същият не се наблюдава като цяло, а се работи главно и преди всичко по отделни младежи за които има сигнали за вражеска дейност. Поради тази причина ние не знаем какви са настроенята всред контингента, какво правят тези врагове и какво замислят да правят, За това говорят и редицата факти по всички окръзи, че ние научаваме за извършената вражеска дейност след извършването на ^{същия} вражеската дейност/разхвърляне на

вражески листовки, писане на вражески лозунгии други анонимни актове, оягство през граница, нанасяне побой и др. Всичко това се явява в резултат на това, че както по окръзите, така и в столицата, не разполагаме с достатъчно по количество и ценна по качество агентура, която да бъде с възможности цялостно да наблюдава и разработва вражеския контингент по тази линия, която да произхожда от самите младежки вражески среди. При пререгистрацията през първото полугодие на 1954 год. беше изключена голяма част от агентурата, преди всичко такава без възможности, разконспиративна и предателска. Лошото обаче е в това, че и тази част от агентурата която остана да действа се оказа в състояние на невъзможност цялостно да наблюдава и разработва контингента, а нова такава с възможности с авторитет пред враговете беше придобита такава недостатъчно. Така от агентурата по студентите в столицата беше изключена над 50 %, а през годината е придобит само 1 информатор. Такова е положението и в повечето от окръзите: Плевен има само 3 агенти и 1 инф. за целия окръг по линията, а новопридобита през 1954 год. нямат; Сталин, Бургас и Медицинския и-т в София също нямат придобити нито един сътрудник през годината; Русе и Коларовград - имат нововербовани през годината само по един информатор. По добре в това отношение през годината са работили окръзите: Търново, /нововербовани 5 агенти и 6 инф./; Пловдив /нововербовани 3 агенти и 9 инф./; Ласково/нововербовани 4 агенти и 7 инф./ и др.

За слабата работа по линията говори и този факт, че навсякъде без изключение, установения ненапълно за сега вражески контингент не е оформен напълно като такъв съгласно зап. 276. Н са заведени отчетни дела на по-голямата част от контингента. Така окръг Търново, където работата по линията в сравнение с другите окръзи е сравнително по-добра, има само 39 Од, които представлява едва 17 % от контингента; Софийски окръг - 48 % - /80 Од/, а в окръзите Плевен, Русе, Бургас, Ст. Загора, Ласково и Благоевград не се води нито едно Од по линията. Общо за цялата страна в края на 1954 год. се водят 197 Од.

И през 1954 год. най-характерна и най-често срещана форма и насока на вражеска дейност сред младежите е изграждането на нелегални организации и групи за борба срещу народната власт.

За това говори и факта, че през 1954 год. от установените активни развиващи вражеска дейност 266 младежи, само по линия на III-то управление/съгласно данните за реализациите през годината и наличните р-ки за 1954 год./, от тях 199 младежи или 75 % са развивали контра_революционна дейност, организирани в нелегални организации и групи.

Основна насока на дейността на тези организации е била:

- а/ писане и разпространяване на листовки, лозунги и други анонимни актове.
- б/ вражеска агитация и пропаганда.
- в/ Въръжаване и бягство през граница.
- г/ Извършване терористически и диверсионни актове.
- д/ Остри групови хулигански прояви, разлагане на дисциплината в училищата, нанасяне побоища и др.

Най-характерни нелегални организации през годината са следните:

Разкритата и реализирана нелегална организация в селата Брестовица и Целапица-Пловдивско, в която са засечени 33 младежи и 2 възрастни. Организацията е установила и подържала връзка с военни, снабдили се с пистолет ТТ и много патрони. Най-важни участници в съдата са били АРИСТО АНГЕЛОВ ХОДМЪВ-24 годишен от с. Голямо Конаре-Пловдивско, чл. на ЗМС/Сърбински/, от средно селско семейство, членове на ТКЗС; ТОДОРЪ АТАНАСОВ ВИРИШАПКОИ 24 годишен, СТОИЛ ТОДОРОВ ЛАУТЪРОВ-24 годишен, ТОДОР КОСТАДИНОВ ТОМЪАКОВ-24 годишен, АСЕН ЛОРДАНОВ МЪРДЪАНОВ-24 годишен-всички от село Целапица-Пловдивско, произхождащи от средни селски семейства, повечето членове на ТКЗС, ТОДОР ДИМИТРОВ РАИЧЕВ-19 годишен от с. Брестовица-Пловдивско, член на ДСНМ от средно селско семейство и др. От 33 души на съд са предадени 6 младежи и 2 възрастни, а останалите са филтрирани и някой освободени с операти на цел.

Реализираната ГПР "ДУРАЦИ", водеща се от ДС Михайлоград, Браченско, на 5 обекти-ученици, уличени в създаване на младежка нелегална организация. Обектите произхождат от средни селски семейства. По разработката е установено, че действително има изградена такава младежка нелегална организация, която взела решение да се въръжава за борба срещу народната власт. Характерен е и това, че единият от обектите ГОРАН НАМЪРАНОВ КОТОВ и през 1952 год. е участвал в ученическа нелегална организация в гимна

зията в с.Криводал-Враченско, по делото на която един от участниците е бил осъден на 10 години лишаване от свобода, а самия Наметанов е бил прокурорски свидетел. ГИР"дураци" е реализирана, като само един от обектите е осъден на 4 години, един е вербован и останалите филтрирани.

Разкритата и реализирана младежка вражеска група в дърводелския техникум гр.Разград, в състав от 8 ученици от техникума, произхождащи от средни и бедни семейства си е поставила за задача да завербоват нови младежи, заслушвали вражески информации по международното положение при своите сбирки, търсели оръжие, снабдили са с боксове и ножове с които нанасяли побоища над други младежи. Крайната цел на организацията е била да завербоват повече нови членове и да бъдат готови при външна намеса, която очаквали да стане в скоро време, за да съдействат на чуждите войски за свалянето на властта. Всички членове на организацията са разпитани, признали вината си, предупредени с протокол и разобличени, без да бъдат съдени поради социалния им произход. Организатори на същата са били СТОЛКО ГЕОРГИЕВ СТОИКОВ и РУСИ ПЕТРОВ РИСЕВ - и двамата членове на ДСНМ, произхождащи от средни селски семейства.

От разпита на задържани 4 младежи в ДС Хасково, водещи се на разработка, се е установило, че двама от тях са членове на нелегална младежка група, която се е обособила през м.май 1954 год. в състав от 7 ученици, под название "СЪБОБОДЕН ЛЪВ". Задачите на групата са били да разширяват членския си състав, да изготвят и разпространяват вражески листовки и нелегални весници, да се въоръжат и при удобен момент да извършат терористички актове. Положили клетва за верност пред групата и си определили псевдоними на всеки от участниците. Характерно за тази група, че организатор на същата се явява ДАНИЛ КРУМОВ БУМБАРОВ, 18 годишен, син на евангелски пастор. Групата е изготвила и разпространила на два пъти из улиците на гр.Хасково общо 1000 брой вражески листовки и изготвила нови листовки, които да разпръсне в навечерието на 9 септември, но поради задържането на обектите това е било предотвратено. Всички членове на групата са ученици от техникума по "Минна и рудна промишленост" в гр.Хасково. Същите при задържането им са разпитани и освободени/някой от тях по оперативни съображения/, а само организатора на групата - сина на евангелския пастор, Бумбаров е подведен под съдебна отговорност.

- 9 -

В края на 1954 год. е реализирана ГИР "ПАЗИТИ" водена от ДС Айтос. през време на разработката и от следствието е изяснено, че организатор на същата е ИОРДАН РУСЕВ ЧОРЕВ - 19 годишен от село Българово-Айтоско, ученик X-ти клас, член на ДСНМ, от заможно селско семейство, има брат изменник на родината. Останалите членове на групата са: ДИМО ДИМИТРОВ СТОИМЕНОВ - 16 годишен, от село Пирня, Айтоско, ученик X-ти клас, член на ДСНМ, от средно селско семейство, баща му бивш жандармерист, понастоящем изменник на родината; ИВАН БЕЛЧЕВ СЪБЕВ - 17 годишен, от село Българово, Айтоско, ученик X-ти клас, член на ДСНМ, от средно селско семейство, член на ТКЗС и НАДЕЛЧО ПЕТРОВ БЛКЪНЪВ - 20 годишен от село Българово, Айтоско, завършил XI-ти клас, от кулашко семейство, засегнат от специалните закони на народната власт. Групата си е поставила за задача да пише и разпространява позиви с остро вражеско съдържание каквито м. септември до април 1954 год. е разпространила на видни места в гр. Айтос; да води разложителна работа сред младежите и да вербува нови членове. При реализацията задържаните членове в групата са признали напълно дейността си и всички са предупредени и разобличени, като само организатора Чорев е даден под съд.

По р-ка "КАТРЕЦ" ДС-Поморие е установено, че обекта КОС ТАДИН ГЕОРГИЕВ ЗАМАЧЕВ - от село Гълабец, поморийско, от кулашко семейство, засегнат от аграрната реформа и национализацията, е побудил друг младеж, произхождащ от близки нам среди, члан на ДСНМ и заедно с него написали и разпространили позиви с вражеско съдържание, призоваващи селяните да напуснат ТКЗС и да съботират правителствените мероприятия. Обекта е задържан, разобличен и освободен с оперативна цел,

През септември 1954 год. по данни от доброволен заявител е разкрита младежка група от ученици, организатор на която е ЛИВОИН СТАНОЕВ РАДОИКОВ, родителите на когото са в Югославия, невъзвращенци. Групата е написала и разпространила в Пловдив към 30 вражески листовки.

По характерни примери за вражеска агитация по линия на "младежи" могат да се посочат следните:

Кухинистката ^{от Икономическия техникум} Уза прогимназиални учители в Бургас-Царина Кавалджиева, родом от с. Стралджа Ямболско, изключена от ДСНМ, по повод намаление на цените през 1954 год. се изказала, че "това не било много радостно за народа, защото те били достатъчно ограничени и не разполагали с пари да купуват стоки на тези цени".

Ученика от "Икономическия техникум" в гр. Бургас - ДИМО КО.

НИЧАРОВ- от средно селско семейство, член на ДСНМ, в час по полмтическа икономия, по въпроса за ценовата политика в капиталистическите страни, обръщайки се към учителката и другите ученици е казал: " на вас ви казват каквото им е изгодно и това искат, а вие нас лъжете".

Обекта по Ид "ХРЪТНА" в ДС Коларовград е писал стихове с вражеско съдържание. Характерно за съдия е това, че е репресиран и е лежал в затвора за опит за бягство през границата, а пак се занимава с вражеска дейност.

През отчетната година бяха установени и редица опити на религиозните секти да превличат на своя страна младежи членове на ДСНМ. Такива случаи са отбелязани в гр. Бургас, където ученицката от "икономическия техникум" СИСА АНСТИЛВА-евангелистка, от работническо семейство е въздействала върху две свои съученички и курсовия секретар на ДСНМ, като ги превлякла за членове на евангелистката църква. ГИ на ДСНМ е изключил от организацията на ДСНМ тези младежи. Подобни опити са правили и ученичките РУСИКА КОЛБВА, СЛАВЦА ИВАНОВА МАРКОВА и МАРИЯ ПРВОСЛАВА-всички от педагогическата гимназия от Бургас, от работническо семейство.

Обеспокоителен е факта, че през 1954 год. 44 младежи са излягали зад граница, от които само 3 легално. Освен това има правени редица опити и подготовки за бягство, които са предотвратени от страна на нашите органи. Само Благоевградски окръг има предотвратени 32 опита за бягство.

Младежа ВЛАДИМИР ИЛИВ ДУКОВ-роден 1937 год., безпартиен, безработен, от белогвардейско семейство, който е правил опит през 1953 год. да премине границата с още 3 младежи-през 1954 год. е успял да създаде нелегална група от младежи-ученици и свободни, в състав от 10 души, всички от средни градски семейства, с задача да се организират и преминат границата. Групата е реализирана, като всички младежи са предупредени и освободени. Подбудите на организатора дукров са били от авантюристичен характер, плод от четената от него криминална и порнографска литература.

Най-много младежи са избягали от Хасковски окръг-17 души. По характерни случаи са: Бягството на 3 младежи от гр. Хасково ЛЬВОМИР СТАЙКОВ СТАЙКОВ-18 годишен, ученик, от др. търговско семейство; ИОРДАН КИРИЛОВ ШЕРЛЕВ-17 годишен, син на живш индустриалец и ГЕРАСИМ КОСТОВ КАРАКОВ-18 годишен, от работническо семейство. Същите са напуснали Хасково под предлог, че отиват да тъ

сят работа в с.Турско-поле, Харманлийско и избягали през границата. Органите на ДС не са имали никакви предварителни агентурни данни за бягството.

*Данни са
добити
от младежите*

От Благоевградски окръг през годината са избягали общо 14 младежи, предимно от Гоце-делчевска и Петричка околии. Характерно тук е това, че в повечето случаи службата не е имала никакви предварителни данни за бягството, а избягалите са от бедни и средни селски семейства, попаднали под влиянието на вражески настроени младежи.

За отбелязване във Врачански окръг е това, че от общо 16 души минали в нелегалност през годината, 10 от тях са младежи.

Редица случаи през годината говорят, че от младежите са замисляни и извършени и някои терористични и диверсионни актове. Така обектите по реализираната през годината ГПР "ДИВЕРСИТИ" - ДС Ст.Димитрово са направили опит да запалят склада с храна на ТКЗС с.Крайници-Ст.димитровско. Диверсията е била предотвратена. Тримата младежи са осъдени на по 1 1/2 година лишаване от свобода.

При реализацията на ГПР "ШАПКАНИ" ДС-Нови-Пазар са потвърдени агентурните данни относно от четиримата младежи за бягство през границата и са придобити нови данни от следствие то, говорещи за намерението на обектите да крадът коне от кооперативното стопанство, да убият партийния секретар, да вземат оръжието на охраната на стопанството и др. При обиска в тях е намирен един пистолет. Един от обектите е вербован, останалите филтрирани.

Също да терор е и водещата се понастоящем ГАР "Палачи" - ДС Михайловград, на трима младежи уличени в създаване на нелегална организация с цел извършване на терористически акт. От разпита на един от обектите първоначалните данни са потвърдени и е установено също връзката на организацията с още двама младежи войници. По същата е направено предложение за реализация.

Понастоящем се води ГАР от III-ти районен отдел ДС-Г.Оряховица, по линия на "транспорта", по която се уличават група младежи като автори на диверсионен акт извършен на 9.XI.1954 година на гара Ресен-Търновско, в резултат на който е дерайлирал товарен влак по ж.п. линия Ресен-Подикраице.

Характерна в това отношение е и разкритата през година та младежка група в с.Върбовка-Павликенско, готвеща се да извърши терористичен акт и да преминат зад граница. Единият от обектите е кулашки син, другия е изселен от Благоевградско и има брат изменник на родината, а третия-от близки нам среди.

Не са малко през годината и случаите на остри групови хулигански прояви всред младежите, някои от които носят ярък политически характер. Например в Санданска и Петричка околия бяха задържани през м.август и осъдени 16 младежи, на възраст от 15-17 години, които са изнасилвали девойки, извършвали са кражби, нанасяли побоища и пр. За тази им дейност са осъдени на лишаване от свобода от 1-20 години.

Подведено е под съдебна отговорност и младежка хулиганска група в гр.Габрово, чиято дейност се е изразила в отдаване на пиянство, игра на карти, нанасяне на побой над добри младежи и на после един от групата извършил и убийство.

Характерни са и проявите на младежката хулиганска група в с.Рудник-Бургаско. Същата е организирана през 1952 год. от ЗЛАТИ ЙОРДАНОВ ЗЛАТЕВ и НАЧО БАСИЛЪВ МЕРСИНКОВ-и двамата вражески елементи. Първоначалните им прояви са били: викане по улиците на "зверове", връзване от вълн вратите на стопаните и др. По-късно групата започва да прави скандали и побоища по ресторантите. Нанесена са побой освен на многото младежи и жени, също така и на сержант при мина "Черно море" Станко Великов, както и на кварталния милиционерски началник Йосиф Герасимов. За тези им действия двамата организатори са осъдени на 8 месеци лишаване от свобода, а останалите на 4 месеца. Осаче, някои от групата след излежаване на присъдата отново започнали да се проявяват.

Подобни хулигански прояви има и в Бургас, които също нанасят побоища на граждани и други престъпления. Тук хулиганите са предимно синове на "бивши хора", като ДИМИТЪР ПЕХЛИВАНОВ-понастоящем в затвора осъден за хулиганство; ЛЪВЕН БОГДАНОВ ГЕНЧЕВ-судент, син на царско офицер; СТЕФАН ИВАНОВ ДРЪНСКИ-ученик, член на ДСНМ, син на полковник и др.

През годината също и в София имаше характерни хулигански прояви всред младежта. През м.май група от 15 младежи-хулигани от кв.Надежда-София, ученици и безработни, произхождащи от заможни, др. буржоазни и работнически семейства. Същите са изнасилвали девойки, нанасяли побой над учители и др. Бяха съдени и осъдени на различни срокове лишаване от свобода.

В Тятковския техникум гр. Пещера е била изградена хулиганска група под името "седемте смели", които имали за основни задачи да разлагат училищната дисциплина, да внедряват хулиганщина всред младежите и да насаждат буржоазни привички и буржоазна идеология всред младежта. Същите са разобличени и предупредени, като някои са изключени от училище.

От всичко казано до тук може да се направят следните основни изводи относно вражеския контингент по линия на младежи, за цялата страна, насоката на вражеската дейност по тази линия през годината и нашата агентурно оперативна работа всред този контингент:

1. Не е установен контингента по линията, ^внякой окръзи не е доведена тази работа до край, както и в София, а на други места въобще не е работено по този въпрос.
2. Контингента не се наблюдава като цяло, не е наситен с достатъчна по качество и количество агентура, поради което ние не знаем какво прави и какво замисля да прави врага по тази линия и за редица негови проявления научаваме чак след извършване на вражеската дейност/Хасково, Благоевград и др.
3. През годината най-характерна насока на вражеската дейност всред младежите е била образуването на нелегални организации, писане и разпространение на вражески листовки, бягство зад граница, терор и диверсия и особено острите хулигански прояви.
4. Инициатори подбудители и ръководители на вражеската дейност всред младежите са преди всичко синовете и дъщерите на "бивши хора", кулаци, царски офицери, и др. засегнати или репресирани след 9. IX. 44 год. от мероприятията на народната власт.
5. Правилно сме се насочили към действителните врагове, както при определянето на контингента, така и при изясняването на сигналите за вражеската дейност. Това се вижда от факта, че повечето от разкритите врагове младежи са синове на "бивши хора", репресирани и засегнати от мероприятията на народната власт.
6. Слабо наблюдаваме и издирваме възрастните врагове, поддържащи връзки с младежи и подтикващи ги към вражеска дейност. /Пловдив, Русе и др./
7. Не наблюдаваме репресираните след 9. IX. 44 год. младежи, които отново проявяват вражеска дейност/Враца, Коларовград/
8. Не наблюдаваме живота на младежите извън училищата, средата в която прекарват свободното си време и от която най-често получават вражески влияния и подбуждане към престъпна дейност. Причина за това е липсата на агентура по местоживееене.

9. Общо взето незадоволителна е работата на органите на ДС по линията на "младежи". Главно подценяването на тази линия е причина за това състояние. Общо така и организациите на ДСНМ водят недостатъчно политико-просветна дейност за правилното превъзпитание на младежта. За това ясно говорят фактите, че на редица места враговете са увлекли в контра_революционна дейност и не малко младежи, произхождащи от социално нам близки среди./Благоевград, Ласково, Пловдив и др./

10. Отделението е работило слабо по тази линия, като ръководител по линията за цялата страна. Помощ на окръзите почти не е указвана с изключение на помощта от двете бригади на управлението посетили в края на 1954 год. Бургаски и Русенски окръзи. Общо взето отделението е откъснато от окръзите. Фактът, че неведнъж нито една разработка на контрол в отделението говори ясно за това. Връзката с окръзите до сега сме поддържали предимно по отделни сигнали или по някои по-важни групови р-ки, по които сме им искали справки.

11. Общо взето има намаление на вражеската дейност срещу младежите през 1954 год. в сравнението с 1953 год. Характерно е, че 75 % от младежите, извършили контра революционни престъпления през годината, са извършили същата групово, а не поединично. Що се отнася до хулиганските прояви, трябва да се каже, че същите са нарастнали през 1954 год. в сравнение с 1953 год./Пловдив, София и др./

11. ПО ОПЕРАТИВНИЯ ОТЧЕТ

Състоянието на оперативния отчет по линия на "младежи" за цялата страна през 1954 год. е видно от следната таблица:

ОКРЪЗИТЕ	На 1.1.1954 година							На 31.XII.1954 година							
	Гр.	А	Гр.	Ш	Л.	А	Л.	Ш	Л.	А	Л.	Ш	Л.	Д	О
1. София	-	-	-	-	-	-	-	-	2/4	-	1	2	80		
2. Враца	-	-	-	-	-	-	-	1/3	-	2	1	-	-		
3. Плевен	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-		
4. Търново	1/4	2/5	4	4	3	-	-	1/2	-	1	2	4	39		
5. Русе	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
6. Коларовград	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12		
7. Сталин	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	25		
8. Бургас	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
9. Ст. Загора	1/2	2/3	-	2	1	-	-	1/2	1/5	-	-	1	-		

3/7

	Гр.А	Гр.П	Л.А	Л.П	Н.Д	Ю.Д	Гр.А	Гр.П	Л.А	Л.П	Н.Д	Ю.Д
10. Хасково	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
11. Пловдив	-	-	1	7	3	12	-	1/2	3	6	2	33
12. Благоевград	1/2	2/9	3	1	2	-	-	1/2	1	1	2	-
13. III отделение	-	-	2	3	2	-	-	-	-	1	1	8
14. Студ.медици	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Всичко	3/2	6/23	11	17	18	12	3/7	5/13	7	13	23	137
							7	13	7	13	23	

За по-пълното и цялостно изясняване състоянието на оперативния отчет по линията през годината, говорят и данните за нововъзникналите р-ки и проведените реализации, а именно:

ОКРЪЗИ	Новооткрити през 54 г.						Реализирани през 54 г.						без р-ки	остатък	всичко
	Гр.А	Гр.П	Л.А	Л.П	Н.Д	Ю.Д	Гр.А	Гр.П	Л.А	Л.П	Н.Д	Ю.Д			
1.София	2/6	6/13	2	2	2	2/3	4/15	2	1	-	4	4	1	23	
2.Враца	2/3	-	1	1	-	1/3	1/3	1	1	-	2	1	-	11	
3.Плевен	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4.Търново	2/7	-	1	4	1	2/3	1/3	-	1	-	-	-	-	12	
5.Русе	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6.Коларовград	-	3/12	-	-	-	-	3/12	-	-	-	-	1	-	11	
7.Сталин	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	
8.Бургас	-	1/4	-	3	-	-	1/4	1	3	-	-	1	1	6	
9.Ст.Загора	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	25	1	-	25	
10.Хасково	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	15	-	1	15	
11.Пловдив	-	1/2	1	3	-	-	-	1	-	1	66	6	-	62	
12.Благоевград	-	1/2	1	1	2	1/2	2/3	3	1	2	-	-	-	17	
13. III отделение	-	-	-	4	-	-	-	1	3	-	-	-	-	4	
14.Студ.Медици	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Всичко	6/21	12/39	6	17	5	6/13	12/46	11	11	3	112	14	3	187	

/ По данни от доклада "Темни" /
 I човешки - 9/20 г. 67 - 9 78
 II човешки - 24/72 г. 45 14 109

От горните 2 таблици може да се направят следните основни изводи относно оперативния отчет и реализациите по линия на "младежи" за цялата страна, като се имат предвид и посочените в отчета най-характерни примери на разработки и реализации:

1. Общо взето заведените р-ки по линията са правилно заведени като такива, на обекти които действително са вражески елементи, развиващи вражеска дейност. Това е видно и от посочените примери на разработки реализирани през годината, където се потвърждават дейността им и данните по разработката. /ГНР "Паразити"-Айт

ГПР "Шашкьни"-Нови-Пазар, ГПР "Диверсанти"-Ст.Димитровско, ГПР "Хитрец-Поморие, младежката организация "Свободен лъв" в Хасково и др.

2. От дадените примери е видно също така и това, че общо взето е спазен класовия подход по линията от службите по места, както при вземането на оперативен отчет, така и по време на водене разработките, реализациите и предаването им на съд. За това говорят и данните, че повечето от организаторите на младежки контра-революционни организации и подбуждането им към вражеска дейност са класови врагове: Акулацки синове, близки на изменници на родината, синове и дъщери на репресирани или засегнати от мероприятията на народната власт и др./ ГПР "Паразити"-Айтос, ГПР "Хитрац"-Поморие, организацията "Свободен лъв"-Хасково, и др./ Редица нелегални младежки организации са разложени още по време на разработването им, други-след бързо изясняване на обстановката и разпит на лицата са разложени и обектите освободени с предупредителен протокол. Така е постъпвано при всички случаи, когато разработваемите са произхождали от социално близки нам среди/ бедни и средни селски семейство, работнически и др./ Такива са случаите с реализираната младежка група от "дърводелския техникум" в гр. Разград от 6 ученици; реализираната младежка група в състав от 10 души в Пловдив; ГПР "Шашкьни"-ДС Нови-Пазар и др./

За проявен класов подход и даването им на съд говорят данните, че от реализираните през годината общо 204 младежи, само 17 /8%/ са осъдени или подследствени, а 187 младежи / 92% / са разложени, предупредени, някои вербовани, и изобщо филтрирани. Характерни примери в това отношение са реализираната нелегална организация в с. Врестовица и Целапица-Пловдивско, при която от засечени 31 младежи на съд са предадени само 6, а останалите са филтрирани-освободени. Също така характерен е и примера с реализирана младежка нелегална организация "Свободен лъв" ДС-Хасково, при която от 7 обекти на съд е предаден само 1, който е главния организатор и син на евангелски пастор./

3. По сигналите за вражеска дейност е реагирано бързо от службите по места. Общо взето разработките по линията са водени с бърз темп, тъй като и подготвяната от обектите вражеска дейност е била в повечето случаи остра такава-образуване на нелегални организации, бягство зад граница, терор и диверсия и др. Освен това, бързото реагиране на сигналите се налага и от това, защото обектите по тази линия не са никакви закоравели вояци, а младежи, които поради особения си темперамент, вражески произход и влиянието на възрастния враг, лесно се увличат и решават на вражеска дейност./предождратените 32 бягства зад граница в Благоев-

градски окръг, предотвратената диверсия-опит за палеж на склада с храни на ТКЗС с. Крайници-Ст. димитровско и др./

4. Характерна слабост на службите по места е това, че при получаване на сигнал за вражеска дейност по линията, работят по сигнала, изясняват случая, но без да завеждат разработка. Това особено важи за окръзите: Русе - не водят никакви разработки по линията, а работят по сигнали за образувани младежки организации в Русенска и Разградска околии; Хасково - водят по линията само 1 нд, а са реализирали през годината 15 младежи без р-ки; Пловдив - реализирани през годината 66 младежи без разработки, а само 2 по разработки; Ст. Загора - реализирани през годината 25 младежи без разработка, а само 1 по разработка и др. По добре в това отношение са окръзите: Търново, Бургас, Благоевград и Коляровград които наमत реализация по младежи без водене на р-ка по обектите. Общо взето за цялата страна повечето от половината от реализираните младежи са без р-ка /112 без р-ки, 92 по р-ки/.

III. ПО АГЕНТУРНО-ИНФОРМАЦИОННИ АПАРАТ

Състоянието на агентурно-инф. апарат през отчетната година по линия на "младежи" се вижда от следната таблица:

Окръзите	Към 1.1.1954 г.				Непопридобита				Към 31.XII.1954 годин			
	аг. ин. рез.		я/к		аг. ин. рез.		я/к		аг. ин. рез.		я/к	
1. София	-	-	-	-	4	1	-	-	16	7	-	-
2. Враца	-	-	-	-	1	3	3	-	18	39	12	-
3. Плевен	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-
4. Търново	25	56	-	-	5	6	-	-	17	30	-	-
5. Русе	-	-	-	-	-	1	-	-	8	76	1	-
6. Коляровград	-	-	-	-	-	1	-	-	5	12	-	-
7. Сталин	-	-	-	-	-	-	-	-	9	21	3	-
8. Бургас	-	-	-	-	-	-	-	-	1	13	-	-
9. Ст. Загора	5	19	7	-	2	4	4	-	6	13	8	-
10. Хасково	10	20	4	-	4	7	-	-	8	11	3	2
11. Пловдив	19	61	8	-	3	9	1	-	18	33	8	-
12. Благоевград	9	32	6	-	1	6	2	-	3	36	8	-
13. III отделение	28	92	12	14	-	1	1	3	12	36	8	17
14. Студ. медицина	9	21	2	-	-	-	-	-	7	10	1	-
Всичко	106	295	35	14	20	45	11	3	134	402	52	19

Въз основа на данните от отчетите на окръзите, а също и от горната таблица може да се направят следните изводи за състоянието на агентурно-информационния апарат и работата ни с агентурата по линия на "младижи" за отчетната година за цялата страна, а именно:

1. Исно е, че поради непълнота на горните данни, не може да се види действителния брой на агентурно-инф. апарат в началото на 1954 год. Истината, обаче, е че броят на агентурата по линията в началото на годината е бил далеч по-голям от този, посочен в отчетите на окръзите и че с пререгистрацията с прочистен агентурно-инф. апарат от предателята, разконспирирала се или без възможности агентура. Това обстоятелство е спомогнало на службите по места да подобрят използването на останалата агентура, нейното ръководство и възпитание, обаче съдбата е далеч недостатъчна за цялостното обслужване на вражеския контингент.

2. Новопридобитата през годината агентура - 20 агента, 45 информатора, 11 резидента и 3 явочни квартири, в повечето случаи е добра, ценна агентура, произхождаща из средите на вражеския контингент по линията. Вербовките са извършени главно на компроматериал/при реализациите/ и на постепенно привличане. Такива примери могат да се посочат:

а/ агент "Максим" - вербован от III-то отделение от ДС-Хасково, през м. юни 1954 год. на компроматериал, след вербовката работи активно, изпращан в маршрут е дал добра работа и изяснил дейността на обект като автор на анонимни материали.

б/ агент "Матросов" - вербован също от III-то отделение ДС-Хасково, през м. август 1954 год., на базата на постепенно привличане, работи активно и по негови данни са разкрити 11 обекти, обособили се в нелегална младежка група, която е писала и разпостранявала вражески лозунги.

в/ информатор "Стоянов" - вербован от ДС Лом, на компроматериал/за вражеска агитация и пропаганда/, произхожда от кулачко семейство, има добри възможности за работа вред вражеския контингент.

г/ агент "Соколов" вербован през м. септември от ДС-Димитровград, на компроматериал, след вербовката работи активно и по негови данни са изети три пистолета.

Такива вербовки има извършени и в окръзите Пловдив, Благоевград, Ст. Загора, Търново, Враца и София. Тези окръзи в това отношение са работили по-добре спрямо останалите и имат постигнати резултати.

Наличната към края на годината агентура за цялата страна - 134 агенти, 402 информатори, 52 резиденти, независимо от подобряването на качеството ѝ след пререгистрацията и новопридобитата такава, все още далеч не е достатъчна за цялостно обслужване и наблюдение на **вражкия** контингент в страната. Такава е констатацията и на службите по места. Факта, че има **околии** без нито един сътрудник по линията, като например: Омуртагска, Търговишка и др. говори ясно за това, а Плевенски окръг има всичко 3 агенти и 1 инф. по линията за целия окръг. Зле са в това отношение също така и окръзите: Сталин, Поларовград, Русе и др. Единствен от всички окръзи е само Врачанския, който прави констатация, че агентурата му по тази линия е достатъчна и е в състояние да наблюдава цялостно **вражеския** контингент. Съдият има 10 агенти, 89 инф. и 12 резидент. В редица **околии**, наситени с доста вражески контингент по тази линия, има и не малко сигнали за вражеска дейност вред младежите а няма достатъчно агентура, не е обезпечен с наблюдение контингента/ Разград, София, Кистендил, Димитрово и др./ Редица учебни заведения в Бургаски окръг нямат нито един сътрудник в тях. Такова е положението и с някои **ф-ти** в София, като например: "Промислено транспортен", "Планово статистически", "Електротехнически" и др., а в Биолого-Геолого Географския **ф-т** има само един информатор

3. Общо взето за цялата страна ръководството и възпитание на агентурно-информационния апарат по линията е подобро. Това е видно и от констатациите на службите по места - че се подрабават по-добре задачите на агентурата, указва ѝ се по-конкретна линия на поведение, насочват се сътрудниците към определени обекти/ окръзите Ст. Загора, Ласково, Гърново и др./ Чувствително са намалени и срещите на открито, както и състояните се срещи без донесения. За това говори и факта, че с агентурата по висшите учебни заведения-студентите през м. декември 1953 год., ние сме имали около 100 срещи на открито, а през м. декември 1954 год. - само 4 срещи, наложени се по уважителни причини. Със същата агентура ние сме имали през декември 1953 год. 57 срещи без донесения, а през декември 1954 год. - само 3 такива. Обаче в някои **околии** все още работата в това отношение не е подобряна. ДС-Либол има проведени на открито през годината 27 % от срещите си с агентурата по тази линия, а на ДС-Злиян 30 % от срещите през годината са провалени. Не срещани сътрудници по няколко месеци има в Благоевград, от ОР Ив. Васев и Дим. Димитров/, Бургас-инф. "Проиков" и "Ивайло", Русе-инф. "Станчев" и др.

- 20 -

4. Слабост на службите по тази линия е и това, че не се използват напълно възможностите на наличната агентура. Такава констатация прави Благоевградски окръг - че повечето от агентурата използва за обща информация, а по малко от нея по р-ки; Хасковски окръг - че не се използва пълноценно агентурата, главно поради неустановеността на контингента по линията и липсата на резидентурни групи. Това важи и за висшите учебни заведения в София. От получените донесения пр агентурата в ВУЗ само 16 % са по разработки. А от наличната агентура през м. декември 1954 год. само 8 с.с. са работили по р-ка, а 56 за обща информация.

По отношение проверката на агентурата Търновския окръг е работил по-добре в това отношение и има 80 % проверена агентура през годината /съгласно данните от годишния отчет/, Ст. Загорски окръг и Хасковски окръг, където е разкрит и сега се разработва като агент-предател с.с. "Петко" - при III-то отделение ДС Хасково, вербован през 1941 год. на компро материал, разконспирирал се веднага пред обектите. Същият през отчетната година е рабодбилен като агент-предател и веднага след разпита отново е предупредил обектите, като е разказал в подробности разпита му. Сигнали за нейскреност има и по отношение на агент "Плувец" ново вербован през 1954 год., който се проверява понастоящем чрез парадна агентура.

Като пример на добро ръководство и възпитание на агентурата може да се посочи случая с агент "Мак" ДС-Хасково, чрез който е разкрита нелегална николапетковистка организация и по негови данни е предотвратен диверсионен акт.

Общо взето през отчетната година, в агентурно оперативната работа по линия на "Младежи" в цялата страна има известни успехи / правилно категоризиране на вражеския контингент, класов по ход при реализациите и предаването им на съд, вербовка на качествена агентура и др. / Но това е съвсем недостатъчно и не отговарящо на нуждите. Трябва да се дивидира с подценяването на работата по тази линия и да се засили контрола и помоща на службите на местата. В резултата на слабата агентурно оперативна работа по линията не са провеждани агентурно профелактични мероприятия за предпазване на младежите от увлечения и влияние от страна на вражеските елементи. Слаба е била връзката и съгласуваността на нашите служби с партийните и младежки организации за провеждане на политико възпитателна работа и разяснителна дейност.

- 21 -

21

Характерно е да се отбележи и това, че главната насока на врага през годината е била към средношколската младеж, до 18 годишна възраст, от която идват и по-важните контра революционни прояви през годината. На нея по-лесно врагът влияе и по-лесно подбужда и склонява към вражеска дейност. По-малко активна се оказва в това отношение студентската младеж.

София 18.1.1955 година

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ III:

лейт. Григоров

Строго поверително!

1

С П Р А В К А

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРОПБГДСРБНА

Относно вражеските прояви по линия на "младежи" за времето от 9.IX.1944 год. до края на 1954 г.

След 9.IX.1944 година вражеският контингент по линия на "Младежи" се състои главно от синовете и дъщерите на репресирани-те и засегнатите от специалните мероприятия на народната власт, както и членовете на бившите фашистки организации/ легиона, ратник, кубрат, отец паисии, бранни и др./.

След нанесеният им удар на 9.IX.1944 год. и формалното и фактическо разтуряне на тези организации получи се известно затихване за кратко време. С обособяването на опозиционните партии/ЗМС-Сърбински, ВНС-Н.Петков и БРСДП /о/- Лулчев, както и на легализираното на демократическата партия, се отпочна оживление във вражеската дейност по линия на "младежи".

насоката на вражеската дейност през 1945 год. и след това върви в две направления:

а/ Масово навлизане на бившите членове на фашистките организации в легалните младежки опозиционни организации/ЗМС-Сърбински, ССМ-Лулчев, и организацията на младежите демократи/, от където, използвайки тези легални организации водеха активна борба срещу мероприятията на народната власт и отечественофронтовските младежки организации. Това направление на врага беше използвано най-пълно до края на 1947 год., когато с закон бе разтурен ЗМС-Сърбински, а по-късно преустановиха своята формална дейност и другите опозиционни младежки организации. Особено активно се проявяваха земсистите опозиционери главно около отлагането на изборите през 1945 год. и изборите за ВНС в края на 1946 год.

б/ Образуване на нелегални организации и отпочване на контрареволуционна дейност. Това се потвърждава от разкритите легионерски центрове и др. контрареволуционни организации.

През 1945 год. в София бе образуван първия легионерски център по инициатива на легионера Петър Вѝтов. Привличат главно за членове младежи легионери, повечето студенти и си поставят за цел сваляне на народната власт. През 1946 год. същата беше разкрита и

2

разгромена.

Също през 1945 год. е образуван и втория легионерски център-нелегална организация на легионерите под ръководството на техните водачи Илия Станев, Илия поп. Николов и Петър Христов Петров. Същата е създадена и е действала по указания на американското разузнаване с цел да обедини легионерските кадри в цялата страна и да ги подготви за борба при външна намеса. В нея са участвали младежи легионери-ученици и студенти.

Под ръководството на тази организация през 1947 год. се създава и третата легионерска нелегална организация - "Национален християнски кръст" в Асеновградско, която се явява пробно огнище на втория легионерски център. Тя също действа по указания на американското разузнаване и под непосредственото ръководство на Илия Станев. И при тази организация ръководителите са й възрастни легионери /Илия Станев/ и кулаци /Ангел Иванов/, поставяйки си за задача да привлекат за борба срещу народната власт главно младежи. Същата организация е имала бандитска група от 28 души в Асеновградско, шпионска дейност в полза на американското разузнаване и вражеска агитация и пропаганда /позиви, листовки и др./. Имали са указания да влизат в опозиционните партии и организации и да ги използват като завземат ръководни места.

През май 1948 год. е разкрита нелегална младежка организация "Национално борческо движение" /НБД/ с център село Сливница-Софийско и членове главно бивши бранници.

След разгромяването на опозицията основна насока на вражеската дейност по линия на "младежи" се явява образуването на нелегални организации:

През 1949 год. в София е разкрита нелегална младежка организация "Всенародно движение за народно единение" /ВДНЕ/, създадена по инициатива на бившия браннически дружинник КОНСТАНТИН ПЪРВАНОВ ДИМИТРОВ и ДИМИТЪР НИКОЛОВ ДИМИТРОВ, от Княжево-София. Включвала е в състава си студенти и ученици. Целта на организацията е била борба за реставрация на фашиския режим. Разполагала е с циклостил и свой печат. Издаване на нелегален весник "Единение". Също така отпечатали и разпространили позиви, лозунги и др. материали.

По същото време в гр. Хасково е разкрита нелегална младежка военна организация, с организатор НИКОЛАЙ ФИЛИПОВ ПЪНЗЕВ ученик от Хасково. Отпочнали въоръжаване и изготвили устав на организацията. Поставили са си за цел въоръжена борба против народната власт и към средата на м. януари 1949 год. започнали създаване на бойни гру-

- 3 -

3

пи, които в следствие да минат в нелегалност. С задържането на ПЕНЕВ са били намерени 3 пистолета, патрони и препис от устава. Арестувани 15 души, от които 7 предадени на съд, 3 на ТВО и 5 освободени.

През април 1949 год. учениците от гимназията в Ст. Загора - ВЪЛЧО СТОЙЧЕВ ВЪЛЧЕВ, ЛЬВОМИВ ПЕНЕВ ЧАКАЛОВ, ПЕТКО ХРИСТОВ ЖЕЛЕВ, ДИМИТЪР ГОСПОДИНОВ ЖЕЛЕВ и ТАНЮ ВЪЛЧЕВ организирали нелегална група "Народна защита". Групата е реализирана в момента когато обектите разлепвали позиви.

През 1949 год. беше разкрита легионерска организация в Пловдив. Дело на организацията е избухналите 3 бомби пред сградата на турското консулство на 9. IX. 1949 год., в връзка с честването на 5 годишнината от 9 септемврийското въстание. Организатори и извършители на този акт са ИВАН АТАНАСОВ ЗАХАРИЕВ и ИВАН КРЪСТЕВ РАДЕНКОВ и двамата от гр. Панагюрище, студенти в Пловдив. Същите заедно с СТОЯН ПЕТРОВ ИЛЪОВ са създали тази младежка легионерска организация под името "Народна антиболшевишка съпротивителна организация". В нея включили още: СТОБО ИВАНОВ ДЖУДЖОВ - изключен студент; ЕВГЕНИ Л. ЗУМПАЛОВ - изключен студент, КОСТА ИВАНОВ ДЪЛЪГНЕКОВ - ученик, НИКОЛА ЛУКОВ ЕРОВ - ученик, ПЕТЪР КРЪСТЕВ ШИШКОВ - железар и ЛУКО ДОНЕВ БРЕВ ЛАНДЖЕВ - чиновник - всичките легионери. При реализацията са намерени и извзати: 4 пушки, 3 пистолети, 1 лента патрони, 2 бомби, 1 тротилова шашка, капсули, бикфордov шнур, 72 инжекции и др.

Бъв връзка с разгромяването на БЗНС /никола петков/ дейността на младежите ЗМС-ти главно се изрази в следното:

В гимназията в гр. Видин бяха намерени позиви със съдържание: " СМЪРТ НА БКП, ДА ЖИВЕЕ ДЕЛОТО НА Н. ПЕТКОВ И СЪПРОТИВАТА!

В IV-та мъжка гимназия в София по стените на клозетит бяха написани лозунги: " ДА ЖИВЕЕ ЗЕЛЕНИЯ ИНТЕРНАЦИОНАЛ, СМЪРТ НА ПАЛАЧА Г. ДИМИТРОВ, ДА ЖИВЕЕ Г. М. ДИМИТРОВ "

На 16 април 1950 год. нелегална младежка никола петковистка организация "нелегален ЗМС", поставила си за задача да води борба срещу народната власт и да вербова нови членове, Изготвила и разпространила позиви, подписани от долу "нелегален БЗНС". Същата е включвала в състава си учениците: АНГЕЛ ДИМИТРОВ ПОПОВ - основател и отговорник, ГЕОРГИ БОРИСОВ ПЪРВАНОВ, ХРИСТО ПЕНЧЕВ ПЕНЧЕВ, ТЕОДОСИ НИКОЛОВ ТЕОДОСИЕВ и ГЕОРГИ ФИЛИПОВ ФИЛИПОВ.

През май 1949 год. в Пловдивска околия е реализирана нелегална младежка организация поставила си за цел подпомагане с пари, храна и парични средства репресираните опозиционери в околията,

а така също и провеждане на друга вражеска дейност главно разпространяване на позиви. В състава ѝ са били и ученикът РАЙНОТ ДАСКАЛОВ от търговската гимназия в Пловдив, ВАСИЛ НИКОЛОВ ДАСКАЛОВ - изключен студент, и двамата членове на ЗМС/Сърбински/ и др.

След проведената чистка на вражеските елементи в сред студентите през февруари 1949 год. при която бяха изключени общо 3,612 студенти бяха разкрити нелегални младежки организации на които се явяваха ръководители изключени студенти.

В началото на м. юни 1949 год. в Селистренска околия бе реализирана нелегална група, поставила си за цел да води борба срещу народната власт и да подпомага репресираните никола петковисти и земсисти. Подбудител на същата се явява ГРИГОР ЗАХАРИЕВ - изключен студент от София, който натоварил ИВАН ЧЕРНЕВ РАДЕВ да ръководи групата и го инструктирал. Също така инструктаж на Радев дал и АНГЪЛ ИВАНОВ ПАНДОВ - също изключен студент от София, като го информирал за съществуването на "земния интернационал" който заседавал в Люксембург.

В началото на м. юни 1949 год. на купа от сено близо до шосето Ихтиман-Чернова, бил намерен позив, в който се апелирало към селяните да не се тревожат, че е отпъкано сеното, защото това било извършено от хора тръгнали в балкана да се борят срещу властта която ги ограбва. В същият позив е казано: "Ние изключените 6,000 студенти от София, щесем борим заедно с вас за спасението на народа". Най-отдолу е било подписано "от студентите партизани".

След измяната на Тито и неговото разобличаване вражеската дейност в сред младежите се характеризира главно в бегства в Югославия и агитация в полза на титовци:

През м. април 1949 год. в село Арчар-Видинско е реализирана нелегална младежка група, поставила си за цел да се въоръжи и си създаде канал за нелегално преминаване в Югославия. Предвиждали също да се снабдят с радиопредавател и си направят скривалище за нелегална дейност. Групата е наброявала 20 души от които 10 ученици от VII клас и 1 студент.

През м. октомври 1949 год. ГЕОРГИ КРУМОВ ИВАНОВ - ученик от VI клас и ДИМИТЪР ИВАНОВ КАЙМАКАНСКИ - ученик от VII клас на Кюстендилската гимназия организирали група включваща още: ВАСИЛ БОРИСОВ ПОПОВ, ХРИСТО ДИМИТРОВ ХРИСТОВ, ЛЮБЕН НЕНКОВ АНДОНОВ и БОРИС НЕНКОВ ПЕТРОВ - всички ученици от Кюстендилската г-зия, поставяйки си за задача да преминават нелегално в Югославия и там да дочакат падането на народната власт в България. В Каймакански е намерен пистолет.

На 23.II.1950 год. е реализирана група студенти подготвяща се за бегство в Югославия. В групата участвали: ГЕОРГИ ИВАНОВ СИМОНОВ от гр. Толбухин, ГЕОРГИ АНГЕЛОВ ГЕОРГИЕВ от гр. Луковит, ГЕОРГИ ПАСКАЛЕВ КАЛИНКОВ-изключен студент, БОНЧО НАДКОВ ИВАНОВ-от гр. Толбухин и др.

През 1951 год. е била образувана недегална организация под название "Младежка против отеченофронтowska организация" с цел във време на война да вдигне народа на бунт за сваляне на народната власт и да установят такава власт, която да строи "истински социализъм" в нашата страна какъвто Тито строи в Югославия. Организатори на същата са били СТАНОЙ НИКОЛОВ АНГЕЛОВ-студент по философия и ТОДОР СТОИЧКОВ ИВАНЧОВ-също студент и двамата от средно селско семейство. Установяват връзка с Югославската легация от където искат указания за работа. Правят опит да се свържат и с Английската легация. Изработват си устав в който предвиждат организацията да има център със свой поделение в селата и градовете, като използват организациите на ДСНМ за покритие. Започват да развиват вражеска агитация и пропаганда, като поставят на центъра да изготви доклади по следните въпроси: "Положението на българския народ днес. Вътрешна и външна политика на ОФ власт", "Против извращението на БКП, на къде ни води лежекомунистическата партия на чело с В. Червенков и чии интереси устоява същата," Военно подпалваческата и грабителска политика на СССР", "Положението на Тито, Борба да братски и дружелюбни отношения с Югославия" и др. Поставят си за задача да направят нелегална радио станция чрез която да смущават радио предаванията на радио станцията "Хр. Ботев" и съедновременно да предават радиоемисиите на "гласът на Америка". Същата беше разкрита през 1952 год. и обектите бяха осъдени.

Във връзка с изборите за народни съвети от 15 май 1949 г. и изборите за народно събрание от 18 декември 1949 год. по характерни прояви на врага могат да се отбележат следните:

Студента по медицина ИВАН АТАНАСОВ МАИДОВ-член на ССМ е говорил в защита на Тр. Костов, изказал се против чистката в университета и изразил възмущението си от това, че няма свобода при провеждането на изборите. Същият е чел пред студенти позив с противонародно съдържание в навечерието на изборите от 15 май.

Вражески елементи също в навечерието на 15 май 1949 год. разпространявали англо американската пропаганда, че "ако искараме 100 % да не забръмчат американски самолети довечера?".

На 29 ноември 1949 год. ученичката КИНА ГЕНЧЕВА КОСТОВА от VII клас на девическата г-зия Н. Загора пред съученичките си каза-

- 6 -

B

ла следното: "Когато ни даваха значките ГТО гледат дали сме изключени от ДСНМ или не, а когато ни карат да гласуваме-не гледат това. Взеха ни трактора, нивите, сега ме изключиха от ДСНМ, а ще ме карат да гласувам за ОФ. Защо ще гласувам? За да ни вземат всичко и да ни карат да ядем като прасета на казан в колхозите".

На 2.XII.1949 год. ученицката ИОРДАНКА ДАНЕВА от V-ти клас П.Загора каза: "Знаете ли защо гласуваме? Ще ни правят руска губерния-17 република на СССР. Така малко ни скубит, ама после здравата ще ни обират всичко."

На 7.XII.1949 год. ученика Калоян Захариев Павлов от с. Трекляно-Кюстендилско казал: "Моята цел е сега да напиша позиви проти ОФ и против изборите. Ако не бяха задържали Тр.Костов и ако беше взел властта, щях да коля комунистите като шилета. Или пък Тито ако настъпи от Югославия, аз тогава ще сторя това. За изборите на 18 декември 1949 год. щях да пусне лозунги със следното съдържание: "Селяни и селянки, опитайте се да измъкнете Тр.Костов из подияте ръце на Московските слуги. Те са които съдят Тр.Костов".

На 12.XII.1949 год. ученика ПЕТЪР ИВАНОВ МИТОВ от с. Родославци-Кюстендилско казал: "Това не е свобода, карат ни насилва да гласуваме. Остава още с шмайзери да гласуваме".

В клозетите на агрономическия ф-т е бил написан вражески лозунг: "Който иска да гласува, има да гладува".

На 17.XII.1949 год. в навечерието на самите избори са намерени и изети 173 позиви с вражеско съдържание в ученика РАНГЕЛ СЛАВОВ МИЛАЧКОВ от с. Габрашевци-Кюстендилско.

На същата дата са намерени и изети други 30 лозунги и приготвена хартия за още 200 такива в ученика КАЛОЯН ЗАХАРИЕВ-ПАВЛОВ от с. Трекляно-Кюстендилско.

Няколко дни преди изборите от 15 май 1949 год. студентите СТАНЮ ДИМИТРОВ СТАНЕВ-от Художествената академия и ГЕОРГИ МИТКОВ ГЪЛЕВ от Стопанския ф-т, са написали и разпространили около 40 влажески лозунги на пишуща машина със съдържание: "Комунизма е враг на българското село!, Да живее виликото дело на Стамболийски!, Комунизмът-това значи-тормоз, глад и нищета! Смърт на комунизма!". Част от тях Станев изпратил на вуйчо си на село, а останалите раздал на студенти в София за да ги разпространяват.

Бив връзка със смъртта на др.Димитров на 2.VII.1949 год. всред вражеските елементи по линия на "младежи" бяха разпространени клевети относно смъртта на др.Димитров насочени срещу СССР.

- 7 -

7

Относно разобличаването и разгромването в края на 1949 год. на Тр.Костов и неговата банда вред вражеските елементи по линия на "младежи" са констатирани следните по-важни действия и изказвания в подкрепа на Тр.Костов, както и съжаление, че не е могъл да изпълни своите замисли:

Студента по медицина ИВАН КИЧОВ ИВАНОВ е казал следното: "Тр.Костов трябва да бъде обесен, защото не е имал смелостта да действа по указанията на Тито, да да премахне Г. димитров. Ако беше направил това, сега нямаше да има комунисти и руснаци и щяхме да си живеем свободно. Процеса е нагласен. Всички грешки, които комунистите са правили, ще ги препишат на Тр.Костов, а после ще търсят друг да обесят за новите грешки, които ще правят."

НОНА ИВАНОВА ПАПАЗОВА-студентка от Стопанския ф-т се изказала, че Тр.Костов бил най-добрия българин.

Студента по агрономство СТОЛН КЮБАЧЕВ говорил, че с Тр.Костов комунистите искали да оправдаят грешките си и да омият ръцете си.

ПЕТЪР СТОЕВ-студент, се възхищавал от поведението на Тр.Костов.

ПЕТКО КОСИЧОВ -студент по медицина говорил: "Подадената молба от Тр.Костов е шантаж, Той не е толкова глупав за да не знае, че ще го обесят и в никакъв случай няма да моли за милост."

На 2.XII.1949 год. ученичката МИЛИАНА Ст.ПАНЧЕВА от VII-ми клас при вечерната г-зия Н.Загора, на устроения митинг против Тр.Костов е казала: " Преди беше-даживее Тр.Костов, а сега-смърт на Тр.Костов. Много хубаво иска Тр.Костов, какво все СССР, СССР, като че не сме българи, а руснаци. Тр.Костов е единствен български патриот-комунист."

През м.ноември 1949 год. НИКОЛА ВУТОВ КОЛЕВ ученик от VIII клас при техническото училище гр.Враца е написал позив с противокмунистическо съдържание, в което издига лозунг да спасяването на Тр.Костов и апелира за борба срещу правителството на комунистите. Позива завършва с думите: " долу мракобесието, долу комунизма! Да живее нашия народ! Да живее Тр.Костов!

В клозетите на Стопанския ф-т е бил написан също лозунг: " Да живее Тр.Костов! да живее легиона!"

В медицинския ф-т в София е бил написан също лозунг в защита на Тр.Костов, със съдържание: "Смърт на убийците на Тр.Костов!".

В политехниката в София също така са били написани следните лозунги: "Тр.Костов ще унищожите, но духът на неговите последователи не ще одушите."

- 8 -

8

Във връзка с честванията на 1-ви май също така са били писани и разпространявани вражески лозунги, от страна на вонтингента по линия на "младежи".

Така например РУДСЛФ ЕДУАРД БАЙНБЕРГЕР от София студент по зъболекарство е написал и разлепил на 28 април 1949 год. позиви със съдържание: " Шърви май е най-сляпото оръдие на комунистите. Долу комунистите пръвърженици на СССР, България иска да бъде свободна"!.

Относно плана Маршал ,КРАЧУН ДИМИТРОВ КРАЧУНОВ-студент по право, се изказал на едно събрание във връзка с този план, че ако помоща, която държавите получавали по плана Маршал ги заробвала икономически, то същото се отнасяло до помоща дадена от СССР на България.

По повод скъсването на дипломатическите отношения между България и САЩ по линия на "младежи" също бяха констатирани вражеска агитация и пропаганда в полза на САЩ и агитация за нова война.

Така например ТОДОР ДЖУЛГЕРОВ-студент ветеринарна медицина, във връзка със скъсване на дипломатическите връзки със САЩ е заявил, че това ще даде повод за една близка война и всеки момент трябвало да очакваме американски бомбардировачи. Не напразно американците тъй бързо създали западна Германия като военна сила, за да се бие заради тях.

25 януари 1955 година

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ III-ТО

лейт.: *Григоров*

Строго секретно!

СПРАВКА

За констатирани и извършени различни престъпления, хулигански прояви и нарушения от младежи-ученици за изтеклите месеци от настоящата година съпоставени с тия от 1954 година.

От данните, с които разполага Министерството на вътрешните работи се вижда, че през последните години - 1954 и 1955 година, вражеските елементи в нашата страна под една или друга форма насочват своите усилия за провеждане на разномислелна дейност сред една част от учащата се младеж в средните училища, като в някои случаи и особено там, където е слаба възпитателната работа на семейството, училището и ДСНМ, врагът успява да осъществи подривните си действия. За това говорят и следните по-характерни примери:

Членовете на разкритата през 1955 година в гр.София група, състояща се от бивши земсови опозиционни дейатели, начело с Милан Дренчев и др., са имали и задачата - всеки един от тях да привлече на своя страна по няколко ученици, да ги откъснат от марксистко-ленинската идеология и възпитание и ги използват за вражеска дейност. Под тяхно влияние са били създадени няколко младежки групи в страната.

Наред с това, вражеските елементи отделят и не малко усилия да подготвят и използват младежи-ученици за провеждане на остри форми на подривна и контрареволуционна дейност.

Така например, през т.г. бе разкрита нелегална организация в с.Малево, Хасковско, в състав от 7 ученици, под название "Зелените огньове", която е написала и разпространила над 500 позиви със съдържание против ТМСО и държавните

доставки. Същата група през 1954 година е преминала към остра дейност, като членовете ѝ слагали жезла в снопите на ТКЗС, правили опит да запалят житните блокове на ТКЗС, замислили да повредят тракторите, да разрушат моста по който се движат камионите за язовир "Студен кладенец" и други диверсионни актове. Характерно е, че почти всички членове на организацията произхождат от средни и бедни селски семейства.

Група младежи от с.Караисен, Навликенско, състояща се от 14 ученици, си поставила за задача - борба против ТКЗС, пален на обществени складове и заведенията на ТКЗС и при удобен момент - бягство зад граница.

Ученикът Димитър Тодоров Чолаков от смесеното училище в гр.Поляновград в началото на т.г. е направил опит да създаде нелегална организация за борба срещу народната власт с още трима други ученици, които решили да пишат и разпространяват позиви с вражеско съдържание. Същите са разкрити преди да пристъпят към практическа дейност и с помощта на ДСНИ разобличени.

През м.май т.г. беше разкрита нелегална младежка организация от 5 ученици от смесената гимназия в с.Хисар - Момина баня, Левскиградско, която си била поставила за задача - борба срещу народната власт, чрез писане и разпространяване на листовки и др.действия.

В началото на 1955 година в с.Тръстеник, Плевенско беше разкрита младежка група от 5 ученици, които на проведените няколко събрания обмислили начина за борба срещу народната власт, а така също са положили и клетва. Един от учениците влязъл във връзка с негов братовчед, съден и лежал в затвора за вражеска дейност след 9.X.1944 година, който му дал указания да започнат събирането на пари за подпомагане на затворници осъдени за антинародна дейност.

В борбата за разложение и идеологическо отравяне на една част от младежите-ученици, чрез разпространяване на опозиционна, порнографска, криминална и друга вражеска литература,

3.-

напоследък са се активизирали и религиозните секти - евангелисти, адвентисти, католици, хожите и др. За тази цел те използват обрядите, религиозните сборки и други. В това отношение характерен е случая с протосингела Александър Аргиров от гр. Сталин, който е раздавал на ученици религиозни учебници останали от преди 9.IX.1944 година.

Ученичката Недялка Кралева от икономическия техникум гр. Бургас, адвентистка, е отказала в час по литература да направи разбор на стихотворението на Хр. Ботев "Моята молитва", като се е мотивирала, че не споделя възгледите на Ботев и си седнала.

Друга форма на вражеска дейност, която намира място сред младежите-ученици е стремежът да се въоръжават и бягат през границата. Така, за времето от 1.I.1955 година до 1.XII. същата година са направили опити да нарушат границата 28 ученици, от които 6 са успели да избягат през границата, срещу 20 ученици от 1954 година, от които 5 са преминали безнаказано границата.

От нарушителите и направили опит да нарушат границата през 1955 година ученици, 8 от тях са извършили тези деяния поради слаб успех в училището, а останалите 20, според дадените обяснения, са сторили това по подбуди на вражески елементи, домашни причини и др. 16 от тях са били членове на ДСНМ.

Най-много нарушения и опити за нарушения на границата са извършени от ученици от Бургаска, Свиленградска, Кулска, Софийска и Гоце Делчевска околии.

Наред с вражеските действия на младежи-ученици, напоследък се забелязва и известно увеличение на хулиганските прояви и криминални престъпления от учащата се младеж, които са пряк резултат на стремежите на врага да разлага и противопоставя съдите срещу усилията на Партията и народната власт за изграждане на социализма в нашата Родина.

Това се вижда от следните данни, с които разполага Министерството на вътрешните работи:

За времето от 1. I. до 1. XI. 1955 година от младежи ученици са извършени криминални престъпления в сравнение с 1954 година както следва: убийства - 4 срещу 3 през 1954 година; грабежи - 8 срещу 4; взломни кражби от обществения и частен сектор - 269 срещу 224; обикновени кражби в обществения и частен сектор - 732 срещу 570; джепчийски кражби - 35 срещу 24 и други криминални престъпления - 25 срещу 14, по характерни от които са:

През м. февруари 1955 година учениците от Народно основно училище "Пансион" - Ст. Загора Иван Радославов Вучков, Костадин Владимиров Киров и Иван Владиславов Тасев излизайки през нощта от училището отишли в парк "Ленин" и чрез взлом са извършили кражба, като разбили покрива на павилиона на "Наркооп", намиращ се в парка, от където са откраднали спиртни напитки, хранителни продукти и др.

На 27. IV. 1955 година учениците Иван Николов Иванов, Костадин Владимиров Киров и Иван Митев Бакалов пак от същото училище в гр. Стара Загора избягали и късно през нощта извършили взломна кражба от ресторант "Градина", находящ се в парк "Петко Енев" - Стара Загора. Кражбата са извършили като се промъкнали през един от прозорците на мазето, след това разбили капана на същото, водещ за самия ресторант, от където са откраднали спиртни напитки, цигари и хранителни продукти.

На 3 април 1955 година ученичката Маргарита Асенова Тричкова - 16 годишна, от гр. Димитрово, е извършила убийство на роденото от нея дете.

На 9 май 1955 година ученичката Витка Петрова Василева - 17 годишна, от гр. Пловдив, е извършила също убийство на роденото от нея дете.

Общо за 10-те месеци през 1955 година от деца до 13 годишна възраст и младежи от 13 годишна възраст до 18 години,

5.-

са извършени 2,984 криминални престъпления, при 2,795 през 1954 година. При извършването на тези престъпления са взели участие 8,121 младежи и деца, от които 1,077 са били ученици, срещу 846 през 1954 година. По възраст те се разпределят както следва: до 13 години - 788 и от 13 до 18 години - 2,338. Ако се направи сравнение с цялата 1954 година, то излиза, че престъпността за 1955 година сред малолетните, макар и за 10 месеци, е повишена с 47.4%, сред непълнолетните с 42%, а само сред учащите се с 26%. Тези данни показват, че детската престъпност, както сред свободните, така и сред учащите се малолетни и непълнолетни през 1955 година в сравнение с 1954 година значително е увеличена. Освен това, има редица случаи, когато от младежи-ученици са извършвани не малки и доста отбратителни престъпления, което се вижда от следните по-характерни примери:

На 17 октомври 1955 година бяха заловени учениците Георги Проданов Георгиев, 15 годишен и Васил Димитров Велев - 13 годишен, и двамата от София, които чрез разбиване на вратата влизат в млекарницата на ТКЗС село Петърч, Софийско, намираща се на ул. "Молотов" № 16 - гр. София и след като не намерили никакви пари се нахранили, а след това разляли по земята почти всички съдове с прясно и кисело мляко, като в един от съдовете се изходили по голяма естествена нужда. При разпита те са признали, че са извършили още редица други взломни кражди по будки, павилиони, обществени магазини и частни домове. И двамата са предадени на съда.

През м. ноември 1955 година в гр. Търново беше разкрит публичен дом организиран от младежите Никола Костов и Иван Обчаров, в който са се събирали предимно ученички и ученици от средните училища, където са устройвали гуляи и са водили неморален живот.

Повечето от престъпленията, които се извършват, са дело на организирани младежки групи /голям процент от които

са учащи се/, като по начина на действие понякога те превъзхождат възрастните престъпници. Такъв е случая с организираната група от учащи се, оглавявана от ученика Емил Тодоров Вълев от гр.София, която от 1948 година до задържането ѝ през м.април т.г. е извършила 71 взломни и обикновени кражби.

През 1955 година има констатирани и разкрити от органите на Министерството на вътрешните работи редица случаи на хулигански прояви от учащи се, които със своите действия пречат на работата на ДСН и оказват разложително влияние сред някои по-неустойчиви младежи-ученици.

Така например, в гр.Търново през м.февруари 1955 година ученика Димитър Тасев след като нанесъл тежък побой на друг ученик и ученичка, организирал група от ученици да бият класният си ръководител, поради това, че получил слаба бележка.

Група младежи от Второ смесено училище в гр.Стара Загора си поставили за задача да привличат ученици и ученички на своя страна ~~ва~~ неморални деяния.

Учениците Стефан Добрев Неделков и Ибраим Арифов Яшаров - 16 годишни, и двамата от с.Мирово, Горно Оряховско решили да убият учителката си затова, че са получили слаби бележки. За целта открадват от селсъвета една стара бойна пушка и един патрон и на 6 април 1955 година през нощта отивайки в училището са стреляли срещу нея, но не успели да я убият. При разпита те са признали, че са имали намерение да я изнасилват, след което да я убият, като за целта през деня са изровили предварително един трап,където цели да я заровят.

В гр.Коларовград по време на танцова забава организирана в училището "Н.Й.Ванцаров" група от ученици на брой от 20 души вързали връв на училищната камбана и започнали силно да я бият. Част от групата извадила бушоните и прекъснала осветлението, а друга част от тях съборила една тухлена стена и започнали да бият безогледно всеки показал се на входа на училището. В тази суматоха при намеса на училищния прислужник

с цел да ги разгони, хулиганите го повалили на земята, запушили му устата и го оставили в безсъзнание от нанесения му побой.

Чести са случаите, когато по време на танцови забави по училищата или след напускане на забавите да се допуснат случаи на морална разпуснатост, побоища, пеене на песни с цинично съдържание по улиците, влизане в пререкания и нанасяне побой над мирни граждани и други деяния, които силно възмуцават гражданството.

Могат да се посочат още редица характерни примери на хулигански прояви, особено сред учащите се младежи, каквито органите на Министерството на вътрешните работи са разследвали.

За пресичане извършването на престъпления и хулигански прояви от учащата се младеж, от органите на Министерството на вътрешните работи са провеждани и понастоящем се провеждат редица мерки. Почти всички случаи на извършени престъпления от ученици са разследвани от нашите органи и виновниците за това са предавани на съда за търсене съдебна отговорност. Освен това, при получаване на данни за престъпни наклонности или при установени хулигански прояви на учащи се, органите на Министерството на вътрешните работи са отнасяли въпроса до обществените организации, уведомявали са родителите и директорите на училищата за вземане мерки от тяхна страна и са излизали с предложения пред Министерството на просветата за настаняване на морално застрашените и криминално проявени деца и ученици в макаренковските училища.

Посочените престъпни и хулигански прояви допускани от учащата се младеж умело се използват от вражеските елементи, които имайки в предвид някои от специфичните особености на младежта, като неустойчивост, любознателност, склонност към лек живот, приключения, рискове, авантюризм и други, полагат

8.-

усилия да им влияят и ги държат далече от възпитателната дейност на Партията, ДСНМ, учителите и родителите. Вместо любов към труда, врагът чертае на младежите "перспективи" за лек безсмислен живот, увлича ги в безделие, морална неустойчивост и редица други пороци, които се явяват основа и причина за хулигански и други престъпни прояви от тяхна страна.

София, XII.1955 год.

МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ-

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно повишаване общото образование на служителите от МВР.

№.....

София,.....1955 год.

За укрепване на органите на МВР, след 9.IX.1944 г. Партията изпрати на работа в МВР значителен брой активни свои членове-партизани, политзатворници, ятаци, работници от предприятия и заводи и др. Повечето от тях постъпиха на работа без да имат необходимото средно или прогимназиално образование.

Предвид необходимостта от повишаване на общата култура и образование на служителите от МВР, Политбюро на ЦК на БКП в решението си от 23.XI.1953 година, задължи ръководството на МВР и партийните организации да набележат мерки за срочно повишаване служебната квалификация и обща култура на служителите и в близките няколко години офицерите от МВР да завършат средно образование, а сержантите и милиционерите - прогимназиално.

В изпълнение на това решение, ежегодно от поделенията на МВР в страната се учат в различните форми на общото образование значителен брой офицери, сержанти и милиционери.

Само през настоящата учебна година благодарение на упорития труд на учащите се служители, контролът и грижите на служебните и партийни ръководства, политотделите и управление "Кадри"-МВР, завършиха даден клас около 3,600 служители. От тях около 150 офицери завършиха средно образование и 400 сержанти и милиционери прогимназиално.

От служителите, които трябва да завършат средно или прогимназиално образование броят на учащите се, обаче, едва достигна 50%.

Въпреки постигнатите резултати до сега, все още има някои началници и служители, които подценяват въпроса за повишаване на образованието.

Особено сега, след историческите решения на XX Конгрес на КПСС и Априлския пленум на ЦК на БКП, в обстановката на растящия

подем във всички области на нашия живот, изискванията към служителите на МВР стават все по-големи. Това налага да се вземат мерки за срочно повишаване общото образование на служителите от МВР.

Предвид гореизложеното и за срочно изпълнение решението на Политбюро на ЦК на БКП,

З А П О В Я Д В А М:

1. Всички офицери от поделенията на Министерството на вътрешните работи, които нямат завършено средно образование /реално или специално/, а сержантите и милиционерите – прогимназиално, да го завършат до края на учебната 1962/63 година. С оглед на този срок, началниците на поделенията да преработят перспективните планове.

Това задължение се отнася и за служителите от ППЗ, които нямат съответно образование – ръководния състав – средно, а пожарникарите – прогимназиално.

2. Ръководният състав в поделенията на МВР, който няма необходимото образование, да дава личен пример в учението и в срок да завърши образованието си.

3. Следването на служителите във вечерните училища да става с разрешение на началника на поделението. Разрешение да се дава на тези служители, служебната работа на които им дава възможност да бъдат редовни в посещението на учебните занятия.

Броят на учащите се служители от дадено поделение за всяка учебна година да се определя съобразно перспективните планове.

4. Служителите, които нямат средно образование, а работата им изисква да имат средно специално образование /техническо, търговско, стопанско и др./ да се насочват към съответните вечерни и задочни техникуми.

5. За служителите, които нямат възможност да учат във вечерни училища и трябва да се явяват на изпити като частни ученици или екстернанти, на базата на досегашния положителен опит, да се организирват общообразователни подготвителни курсове и консултации по трудните предмети.

За поделенията на МВР в София курсовете да се организират от Дома на културата при МВР, а за останалите поделения в страната от съответните началници.

Организирането на курсовете да става съгласно Правилника на Министерството на народната просвета за откриване на курсове за частни ученици, публикуван в бр.66 на в."Известия" от 16.VIII.1955 г.

3- //

Занятията в подготовителните курсове и организирането на консултации да започват не по-късно от 15 септември.

6. Началниците на поделенията да създадат условия за учещите се, като се обзавеждат димитровските стаи, клубове и др. подходящи места с учебни пособия като: карти, черни дъски, глобуси и др., като предвидят средства за закупуване на тези пособия.

7. Началниците на поделенията, политотделите и работниците от управление "Кадри", кадровите отделения и отдели периодически да обсъждат въпросите по състоянието на подготовката на служителите и вземат необходимите мерки за оказване на конкретна помощ.

8. Служители показали добър успех в учебната и служебна работа и началници, които много добре са организирали работата по повишаване на общото образование да се награждават с подходящи награди.

9. Началниците на поделенията ежегодно най-късно до 20 септември да изпращат в управление "Кадри" отчет за извършената работа, резултатите от изпитите и как е организирана новата учебна година, а управление "Кадри" най-късно до 1 октомври да докладва на ръководството на Министерството.

10. Началниците на поделенията да ми представят за даване разрешение за кандидатстване за задочно следване във висшите учебни заведения само онези офицери, които работят добре и желаят да следват по специалност, която има връзка със служебната им работа. Ако няма такава-по общообразователна специалност или език.

Служителите - не офицери, да се представят за кандидатстване направо във висшите учебни заведения от съответните началници, ако отговарят на условията предвидени в наредбите.

11. Контролът по изпълнението на настоящата заповед ВЪЗЛАГАМ на началника на управление "Кадри"-МВР и съответните началници на поделенията.

Препис от заповедта да се изпрати до всички поделения на МВР, да се прочете и разясни пред целия състав и се набележат конкретни мерки за нейното изпълнение.

М И Н И С Т Ъ Р -
-генерал-полковник:

ДО
{ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ }
{ СЪВЕТ НА НРЕ ДР. АНТОН ЮГОВ }
Т У К

Д О К Л А Д
ОТ МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ - ГЕОРГИ ЦАНКОВ

ОТНОСНО: Реорганизиране ВИСША ШКОЛА
"Г. ДИМИТРОВ"-МВР във ВИСШ ИНСТИТУТ
ПРИ МВР.

ДРУГАРЮ ПРЕДСЕДАТЕЛ,

С решение на Политбюро на ЦК на БКП от 3 юли 1952 година при МВР беше създадена двегодишна Висша школа "Г.Димитров" МВР. До тогава обучението на работниците от ДС се извършваше предимно в 3 и 6 месечни курсове.

Правното положение на школата е уредено с Постановление на Министерския съвет № 1876 от 28.IX.1954 година.

Досегашната работа на школата допринесе за повишаване служебната и политическа подготовка на работниците от ДС и за подобряване на тяхната работа.

През последните години, особено във връзка с решенията на XX конгрес на КПСС и Априлския пленум на ЦК на БКП, условията на борба с капиталистическите разузнавателни служби и контрареволуционните елементи значително се измениха. При новите условия и нарасналите изисквания към работата на органите на МВР, двегодишната школа вече не е в състояние да задоволява нашите нужди.

Двегодишният срок не позволява в необходимата ширина да се застъпят специалните предмети и задълбочено да се разгърне изучаването на социал-икономическите дисциплини.

Обстановката, в която понастоящем органите на МВР работят и условията при които за в бъдеще ще водят борбата с престъпности все повече изискват работниците от ДС и НИ да притежават не само широк политически кръгзор, оперативно майсторство и обща културно заедно с това да придобият и задълбочена правна подготовка.

- 2 -

Досегашният опит показва, че успешното разкриване и пресичане под-
молната дейност на врага и строгото спазване на социалистическата
законност в значителна степен зависят от правната подготовка на
органите на МВР. Двегодишният срок на обучение обаче не позволява
задълбоченото изучаване на правните дисциплини.

Поради това е необходимо досега съществуващата двегодишна
висша школа "Г.Димитров" да се преустрои във ВИСШ ИНСТИТУТ ПРИ
МВР с тригодишен срок на обучение и юридически профил.

Удължаването срока на обучението и създаването на тригоди-
шен ВИСШ ИНСТИТУТ ПРИ МВР ще позволи, наред с по-задълбоченото
изучаване на служебните и социал-икономически дисциплини, да се
изучат правните дисциплини по тематиката на Юридическия факултет.
С това ще се реши и важната задача - даване правна подготовка и
висше юридическо образование на органите от ДС и НМ.

Създаването на такъв институт ще бъде нова, голяма крачка
за повишаване на общата култура, политическата закалка, специал-
ната и правна подготовка на нашите работници, което ще осигурява
положителни резултати в борбата срещу престъпността и опазване
социалистическата законност в нашата страна.

За създаване на ВИСШ ТРИГОДИШЕН ИНСТИТУТ ПРИ МВР съществу-
ват реални, налични възможности.

От направените изчисления и проведеното обсъждане съвместн
с компетентни ръководители и професори от Юридическия факултет
и Министерство на културата се установи, че при пансионните
начала, при които работи настоящата двегодишна школа "Г.Димитров"
е напълно възможно за три години да се поеме и изучи от слушате-
лите материала по тематиката на Юридическия факултет и военно-
служебните дисциплини. Материалът в Юридическия факултет се
изучава за 4 години, но при 30 работни седмици годишно т.е. за
120 работни седмици, включително и занятията по военни дисциплини
за признаване военна служба. При нашите условия слушателите ще
изучават материала за 3 години в 120 работни седмици, без обаче
да водят военните занятия на Университета, тъй като още преди
приемането им са отслужили военната си повинност.

Създаването и функционирането на ТРИГОДИШНИЯ ВИСШ ИНСТИ-
ТУТ ПРИ МВР няма да бъде свързано с шатно-преподавателски
затруднения, тъй като преподаването ще се поеме от наличния про-
фесорско-преподавателски състав на Юридическия факултет и от
сегашния преподавателски състав от школите на ДС и НМ.

- 8 -

Създаването и функционирането на ТРИГОДИШНИЯ ВИСШ ИНСТИТУТ ПРИ МВР няма да влияе и на държавното планиране за подготовката на юристи, тъй като в него няма да се приемат слушатели отвън. Той ще бъде предназначен за подготовка и даване квалификация и висше юридическо образование на наличните кадри на МВР, утвърдили се като надеждни и перспективни работници в Министерството, които ще бъдат използвани за работа в органите на МВР.

Излагайки Ви горното, моля, др. Председател, да предложите на Министерския съвет за приемане следното

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е:

1. На базата на досегашната ВИСША ДВЕГОДИШНА ШКОЛА "Г. ДИМИТРОВ" - МВР да се създаде ВИСШ ИНСТИТУТ ПРИ МВР "ГЕОРГИ ДИМИТРОВ" с тригодишен срок на обучение и правен профил.

2. Учебният план и учебните програми по правните, политически и езикови дисциплини да се изготвят съвместно с Юридическия факултет и се утвърждават от Министъра на културата съгласувано с Министъра на вътрешните работи. Учебните програми по военно-служебните дисциплини да се утвърждават от Министъра на вътрешните работи.

3. Обучението при Института да се води от професорско-преподавателския състав при Юридическия факултет на Държавния университет и този на катедрите при Института.

4. На завършилите Института се признава висше юридическо образование. Работници от МВР, завършили Института, могат да добият юридическа правоспособност, след като с разрешение на Министъра на културата и съгласие на Министъра на вътрешните работи, преминат установения стаж и положат държавния изпит съгласно Закона за висшето образование.

Завършилите успешно Института служители са задължени да работят в органите на МВР най-малко 5 години след завършването му.

5. Занятията в Института да започнат на 1 септември 1956 година. Набирането на слушатели да става с конкурсен изпит и от мандатна комисия назначена от Министъра на вътрешните работи.

6. Възнаграждението на слушателите в Института да се определя съгласно Постановление на Министерския съвет 1876 от 28.IX. 1954 година.

16.VII.1956 год.
София

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:

Строго секретно!

1

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д

За агентурно-оперативната работа срещу вражеските прояви сред младежта през 1956 година.

Отделение III при отдел II-ои при Управлението в състав 7 ОР, 2 инспектори и 1 н-к на отделение има за задача да води борбата срещу вражеските прояви сред младежите в цялата страна, като непосредствено обслужва само ВУЗ в столицата с над 22,000 студенти и над 2,700 професори преподаватели и друг технически персонал, както и централните ръководства на физкултурните организации/ ВКС, ЦС на ДСО, републиканските отбори/ ЦС на ДССО, МНП и др.

I. ПО ВРАЖЕСКИЯ КОНТИНГЕНТ - към 31.XII.1956 година

ВУЗ	СТУДЕНТИ			ПРОФЕСОРИ и др.		
	Общ брой	вр. контг.	%	Общ брой	вр.контг.	%
1. МГИ	1772	20	1.1	85	3	3.5
2. ИСИ	2322	32	1.3	195	31	16.0
3. ХТИ	1010	27	2.7	108	4	4.0
4. МБИ	2992	41	1.4	258	15	5.9
5. СДУ	<u>5832</u>	87	1.5	686	30	4.5
6. БДК	630	12	2.00	160	10	6.2
7. ВИТИЗ	407	13	3.2	87	5	5.7
8. ВМИ	2057	35	1.7	150	12	8.0
9. ВИФ	750	8	1.00	114	4	2.6
10. Агрн.ф-т	1701	15	0.8	206	16	7.6
11. Зоотех.ф-т	740	34	4.7	93	8	8.6
12. ВВМИ	798	17	2.00	195	13	7.5
13. ВЛТИ	970	25	2.3	133	3	2.2
14. ВИИИ	265	11	4.1	68	5	7.3
15. МНП				195	7	
ВСИЧКО	22.247	377	1.7	2733	166	6

- 2 -

2

ДОСО и ФИЗКУЛТУРА

ОБЕКТИ	ОБЩ БРОЙ	ВР. КОНТГ.	%
1. ДОСО	657	37	5.6
2. ДОСО и нац. отбори	780	48	5.00
3. ВКФС	180	7	4.00
Всичко-	1617	92	5.1

II. ПО ОПЕРАТИВНИЯ ОТЧЕТ

Категории	На 1. I. 1956 г. Нововъзникнали реализирани Към 31. XII. 1956 г.											
	студ. проф. физк.			студ. проф. физк.			студ. проф. физк.			студ. проф. физк. общо		
ГАР				1/3	1/2		1/3	1/2				
УПР												
ЛАР		3			1			1			2	2
ЛПР					1			1				
НД	3	19	6	2	3					3	21	6
ОД	331	133	112	10	-	5		1		365	146	86
												30

III. АГЕНТУРНО-ИНФОРМАЦИОНЕН АПАРАТ

Категории	На 1. I. 1956 г.			Новопридобити			Към 31. XII. 1956 год.			
	студ.	проф.	физк.	студ.	проф.	физк.	студ.	проф.	физк.	общо
АГЕНТИ	18	2	6	1	-	-	21	3	2	26
ИНФОРМАТОРИ	44	8	26	8	-	1	43	4	17	64
РЕЗИДЕНТИ	5	1	1	2	-	1	7	-	1	8
Я/Н		21			6					22

ОПЕРАТИВНА ОБСТАНОВКА

Характерна особеност за вражеския контингент сред студентите е текучеството, свързано със ежегодното вливане на нов курс и отпадане на завършващия такъв. В основни линии вражеския контингент сред студентите е установен и възлиза на общо 377 души. Не е установен контингента в първите курсове на всички ВУЗ и не е взет на отчет. Причината за това е последвалите международни събития в края на годината и свързаните с тях акционни и срочни задачи. Освен това не е напълно установен контингента във някои от западните филологии на СДУ и Агрономическия факултет. Сега първа и неотложна наша задача е - използвайки получените от окръжните справки по изключването на студентите, кадровите данни и наличните наши агентурни и други материали, да преоценим, уточним и изясним напълно този основен за нас въпрос, като някои от отчетни дела, в зависимост от данните, трябва да преминат на по-виш оперативен отчет.

От горната таблица е видно, че най-голяма концентрация на вражески елементи сред студентите има в ФМФ - 6.4 %, Зоотехн. ф-т - 4.7 %, БИИИ - 4.1 %, ВИТИЗ - 3.2 % и ХТИ - 2.7 % - при среден процент за всички ВУЗ 1.7 %. За някои от тези обекти, като ФМФ и Зоотехн. ф-т причината за тази концентрация се крие в това, че тях кандидатствуват като първа специалност по-малко студенти и след като не бъдат приети кандидатите в другите ВУЗ постъпват в тези ВУЗ за да не губят годината, други - за да не отиват войници и други съображения. Що се отнася до ВУЗ по изкуствата и техническите науки ориентацията на кандидати от вражески произход е свързана с известна предварителна подготовка по тези изкуства, стремеж към по-лек живот и други причини.

По социален състав обслужвания от отделението вражески контингент се разпределя както следва:

	Буржоазен	кулашки др.	буржоазен	сред. селски	работнически
СТУДЕНТИ	121	65	135	40	3
ПРЕПОДАВАТЕЛИ	53	12	85	9	1
ФИЗКУЛТУРА	29	5	45	1	5

От горното е видно, че вражеския контингент сред студентите - над 50% е от класово чужд произход /буржоазен и кулашки/, около

- 4 -

M

30% са от дребно-буржоазен произход и останалите 20% от средно селски и работнически произход.

По политическа принадлежност контингента се разпределя така:

	б.чл.опз.парт.	б.цар.оф.	фаш.орг.	безпартийни	ДСНМ
СТУДЕНТИ	11	-	46	66	276
ПРЕПОДАВАТЕЛИ	3	8	59	84	-
ФИЗКУЛТУРА	1	14	18	18	39

Видно е, че към 74% от вражеския контингент всред студентите са членове на ДСНМ, но имати класово чужд произход и вражески проявления. Всред професорско-преподавателския състав 44% от контингента са бивши членове на фашистки организации, на опозиционни партии и бивши офицери, а останалите са предимно следвали и специализирали в капиталистически страни и поддържаши широки връзки с Западния свят.

През отчетната година, до събитията в Полша и Унгария, постъпилите по агентурен и официален път данни за състоянието на вражеските елементи всред студентите, отразява главно настроението на този контингент - критикуване във вражески дух вътрешните и международни събития, мероприятията на Партията и Правителството, нежеланието им да изучават идеологическите дисциплини, искания за намаляване учебната програма и пр. По голямо раздвижване с получи около XX конгрес на КПСС и последвалия Априлски пленум на ЦК на БКП, което се изрази предимно във вражески изказвания, проти Партията и използвайки нейната самокритика - и против марксизма ленинизма. Засили се още повече вражеското отношение към идеологическите дисциплини. / ВМФ - ТОДОР АНАСТАСОВ, обект на НД, вражески елемент; ХТИ - БОГДАН АНГЕЛОВ, легионер, репресиран, обект на НД; СДУ - ПЕТЪР МИТЕВ, родителите му членове на БКП; и др. /

Малко преди събитията в Унгария М-во на културата бе поставило на по широко обсъждане въпроса за внасяне някои изменения в системата на висшето образование у нас, което беше подетто с ентузиазъм от всички ВУЗ. Това обстоятелство, с започване на събитията в Унгария, беше умело свързано и използвано от вражеските елементи. Данните, че студентите от тези събития са взели най-дежно участие, активизираха и вражеските елементи всред студентите у нас, които започнаха не само усилен вражески коментари по тези събития, но на някои места и открито, пред цялата учебна група или курс,

да издигат искания от името на всички студенти, да се поставят в позата на "зашитници" на студентските интереси, да предлагат разни петиции до съответните декани, ректори или М-во на културата, насочни главно срещу идеологическите дисциплини. Характерно е, че в началото дори партийни членове и ръководства на ДСМ по места се солидаризираха с инициаторите и не даваха нужния отпор на нездравите искания. / III курс руска филология, II курс ВИТИЗ и др. / На първо място оживление се получи в СДУ - особено в Юридическия ф-т, ФФ и ФИФ, във ВИТИЗ, ВМИ, БДК и др. Обобщени исканията на студентите от ВУЗ се свеждаха главно до незабавно посещение на лекциите, премахване на идеологическите дисциплини, руски език и други програмни изменения

От започване събитията в Унгария до края на годината само сред студентите се получи над 40 сигнали за вражески прояви, свеждащи се главно до остри вражески изказвания и закани че и у нас "студентите шели да направят нещо" и пр. Повечето от тези сигнали бяха получени от доверени лица - 24 случая, а по агентурен път - 17 случая. От тях до края на годината са останали над 15 такива, а останалите са изяснени и е взето отношение. В процеса на изясняването им не се получи данни за някаква организирана вражеска дейност. Характерно е и това, че през този период, повечето от допуснатите вражески проявление студенти са от социално близки нам среди. От известните нам автори на горепосочените сигнали 22 са от социално близки среди и 13 от вражески произход. Също така само няколко от проявилите се студенти се водеха на оперативен отчет, а всички останали се проявиха като нов контингент, което е особено характерно за създамата се обстановка. Обектите Часовникарков и Арпаджиков - студенти IV курс английска филология, от вражески произход, родителите им засегнати от народната власт, разполагаха с оръжие, правиха остри вражески изказвания и замислях бягство зад граница - същите са реализирани и предадени на съд. Студента БОЧЕВ от IV курс ВМИ, от средно-селско - търговско семейство, бивш член на ЗМС /о/, след започване на събитията говори пред ДЗ, че жертвите които се дадоха в Полша и Унгария не са напразно, че събитията в Унгария са само проба и че следват такива в другите народо-демократични страни. Същият запитал ДЗ дали ще бъде съгласен да разпространява позиви. Студента АНГЪЗОВ - ФМФ, от вражеско учителско семейство, досега нямаш никакви прояви, след започване на събитията, заговори, че с тях се е доказало нестабилността на народно-демократичния строй, че у нас имало тоталитарен режим, че бил по голяма свобода на личността за инициатива и дейност и пр. В началото на м. декември 1956 година

Заб. да се даде
сигнал до всички
участници
4.11.56
4.11.56
4.11.56
4.11.56

в ИСИ, МГИ и ЕССИ бяха разлепени 5 броя вражески листовки с текст "Студенти да бъдем солидарни с унгарската революция". Вражески лозунги бяха написани по това време и в клозетите на СДУ, ФМФ и БДК. Авторите на тези анонимки досега не са разкрити.

В първите дни след унгарските събития съществуваше нереагиране и известна тропимост към вражеските прояви от страна на служителите, партийни и ДСНМ ръководства във ВУЗ. Чрез Партията това беше преодоляно бързо и се почувствува цялостна мобилизираност и активност. Наред с проведените от тях мероприятия ние също така проведохме бързи такива за предотвратяване вражеските прояви и разложение на увлечените младежи. На 5.XI.1956 год. бяха задържани и предадени на следствие 5 студенти. Други 6 души бяха също задържани на 6 и 7 ноември 1956 год., разпитани, разобличени и освободени. По наши указания други 10 студенти, допустнали вражески прояви, но произхождащи от социално близки нам среди, бяха разобличени и предупредени от служебните, партийни и ДСНМ ръководства в ВУЗ. Зачестени бяха срещите с агентурата, на една част от която бяха поставени разложителни задачи. Всичко това даде положителни резултати. Освен това през месец декември 1956 год. бяха изключени от ВУЗ 260 студенти за вражески прояви, произхождащи от буржоазни среди или остро засегнати от някоя мероприятия на народната власт. Всички тези мероприятия доведоха до по голямо заздравяване на политическото състояние във ВУЗ, във които се бяха вмъкнали голямо число вражески елементи.

Вражеските прояви сред професорско-преподавателския състав през отчетната година се характеризират изключително с вражески изказвания, коментиране вътрешната политика и международните събития във вражески дух, а след събитията в Унгария - засилване на тези вражески коментари и обнадеждаване за скорошно падане на народната власт. Проф. ЖИВКО СТАЛЕВ - СДУ, обект на ОД, говори, че "Дълбоката погрешност на комунизма довежда неминуемо до резултатите до които се дойде в Унгария, че комунизма няма нищо общо с демокрацията, че станалия провал ще продължи, защото не би могъл да спре до тук и че и в България съществуват предпоставки и условия за такива събития". Проф. АСЕН ПЕТКОВ - ВВМИ, обект на ЩЦ, вражески елемент, окуражен от събитията, открито и нагло в Академичния съвет злослови против Партията и народната власт, че СССР е в упадък, в упадък била и неговата наука, а разцвета бил на Запад и възкликва: "До кога ще продължава това антикултурно положение, докога ще се държи нашия народ изолиран от свободния западен свят." Същият е уволнен от Института.

- 7 -

През отчетния период всред физкултурниците не са отбелязани остри форми на вражеска дейност. Проявите им са сведени предимно с излизанията им зад граница, където установяват връзки с изменници на Родината, незаконно пренасяне на валута и разни други валутни и търговски сделки, както и вражески изказвания. Всред радиолюбителите бяха получени сигнали за нерегистрирани "пиратски радиостанции, като _____ и др. Обекта на НД "Унлист" установи връзка с австрийски радиостанции по време на събитията и прояви голям интерес към унгарския радиолюбител ЯНЧИК ЕМЕР, преминал на страната на контрареволуцията.

ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ

През годината, по водените от отделението /разработки не са провеждаха достатъчно активни мероприятия и комбинации за изясняване действителното отношение, замисли и прояви на вражеските елементи, особено тези из професорските среди. Малко са активните разработки / само две/, повечето са наблюдателни дела / 30/ и преобладават изключително отчетни дела / около 600/. Необходимо е бързо да се прегледат и преоценят някои от отчетните дела, въз основа на получените агентурни и други данни напоследък, и някои от тях да преминат в по висша форма на отчет, в зависимост от данните и опасността която представляват обектите. Факта, че по студентите имаме само три наблюдателни дела и никаква друга разработка потвърждава горното. През годината са реализирани 8 обекта, от които 7 по разработки и един без разработка. От тях 4 са предадени на съд, 2 въдворени в ТБО и 2 освободени по оперативни съображения. По социален произход реализираните се разделят: от буржоазен произход - 3, от кулашки - 1, от дребно буржоазен - 3 и от средно селски - 1. По политическа принадлежност 3 от тях са легионери, 4 са безпартийни и 1 член на ДСНМ. По окраска на вражеската дейност на тези обекти, същата се състои предимно във вражеска агитация /АБРАМОВ, НЕЙКОВ, НИКОЛОВ/, въоръжаване /АБРАМОВ, ЧАСОВНИКАРОВ, АРПАДЖИКОВ/, криминална престъпност /НИКОЛОВ/ и бягство зад граница /ЧАСОВНИКАРОВ, АРПАДЖИКОВ/. От горното е видно, че нашите органи правилно са насочили своите удари през годината срещу действителни и действали класови врагове.

От оперативна и техническа страна операциите бяха проведени много добре.

Освен горните бяха задържани и след това освободени други

въз основа на непроверени агентурни данни, изхождащи само от агент "Янев", които се оказва предател, а за единия въз основа на данни на ДЗ - в.чл. на БКП, който в известна степен не ги потвърди пред следствието. Горчивият опит от тези случаи ни подчертава още веднъж необходимостта от проверка и документация на всички данни, в което отношение ние допустнахме слабост, главно поради предоверяването на агент "Янев" от страна на др. капитан Стойчев.

АГЕНТУРЕН АПАРАТ

Както по отношение на контингента, така и при агентурния апарат всред младежите студенти съществува тази особеност - постоянно текучество. Докато се оформи като "сс" и започне да работи, след три - четири години завършва ВУЗ. Това налага ежегодно подновяване на част от апарата.

Агентурния апарат на отделението в края на годината се състои от 26 агенти, 64 информатори и 8 резиденти. Същият не е в състояние да наблюдава и разработва вражеския контингент в обектите.

От проведените през годината общо 1315 срещи, от тях 181 са проведени на открито /13.7%/, 313 са без донесения /23.8%/, и са получени общо 950 донесения. Само през IV тримесечие са проведени 440 срещи //34% от общия брой за годината/ и са получени 314 донесения //34% от общия брой за годината /. Най-малко срещи най-малко донесения са получени през III тримесечие / 184 срещи - 14% и 62 донесения - 7% /. Горните данни говорят за активизирането на агентурната работа през IV тримесечие във връзка с международните събития и активизирането на обектите.

Нашите слабости по въпроса за агентурния апарат и за работата с него се свеждат до следното, проявено особено ярко след унгарските събития:

1. Не разработваме добре задачите на агентурата, както и слабо я подпомагаме за да и създадем повече връзки и да наблюдава повече обекти, поне тези от същата специалност, курс или землячество а задачите са в повечето случаи обща, неконкретни, нецеленасочени.

2. Не вербоваме нова агентура с необходимия темп, въпреки ясното разбиране на този въпрос от страна на всички ОР за крепящата нужда от нова агентура. Особено лошо е положението в Западните филологии на СДУ, Геолого-проучвателния ф-т на МГИ и др., където няма никакъв сътрудник, а такива големи ВУЗ, като Агрономическия

39

факултет и ВЛТИ, в които има само по един сътрудник. Анализа на данните за вербовка на нова агентура из студентските среди след 1953 година /след заповед № 308 / показва следното: през 1954 год са вербовани само 2 души, от които единия резидент; през 1955 годин 4 са, а през 1956 година - 13 са от които 8 през първото и 5 през второто шестмесечие. Очевиден е известен прогрес в тази насока, които обаче е съвсем недостатъчен. Този въпрос е поставен като първостепенна задача пред оперативния състав и при по-голям контрол и личен пример от страна на ръководството, ще бъде разрешен, като се започне от най-слабите места.

3. Слабо работим с резиденти, дори наличните 8 такива ние не използваме пълноценно. Вербовката на нови резиденти и обособяването на резидентурни групи за по-голяма част от агентурата всре студентите стои също пред нас като много важен въпрос за следващата година.

4. Нямаме достатъчно явочни квартири, а наличните такива 22 почти половината от тях не се използват по негодност. Този въпрос стои и за резидентите.

*31. Свободен В. М.
4. 1956 г. и др.*

Агентура из средата на буржоазните професори и преподаватели от ВУЗ притежава качества и възможности да разработват тези обекти, нямаме. Наличните трима агенти и четири информатори са крайно недостатъчни. От редица години не е вербована такава агентура. През отчетната година се подработваха около 10 кандидати из тези среди, но много трудно се предвижда този въпрос, липсата на компроматериал, както и интеллигентското отношение към сътрудничество с органите на ДС от тези среди, се явяват сериозни препятствия. Най-голямата бела за непридобиване агентура из тези среди е липсата на пример в това отношение от ръководителите на отдела и У-нието.

Особенно остро стои въпроса за придобиване агентура в ДООО, каквата за сега почти няма, след уволненията на част от контингента, и почти цялата агентура през изтеклата година. Работи се по три кандидати. Необходимо е да се придобие агентура предимно в по важните сектори на ДООО като стрелково дело, морски спорт, аеро дело, тил и др. Така стои този въпрос и за някои от републиканските спортни отбори като баскетбол - жени, волейбол, фехтовка и други, с която задача трябва да се заемем незабавно и практически, подбирайки по-млади надежни състезатели или треньори.

ПО ВРАЖЕСНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ ВСРЕД МЛАДЕЖИТЕ ПРЕЗ 1956 ГОДИНА ЗА
ЦЯЛАТА СТРАНА

I. ОПЕРАТИВНА ОБСТАНОВКА

Данните за вражеските елементи всред младежите към 31.XII.1956

ОКРЪЗИ	На 1.I.1956 година		Към 31.I.1956 година	
	ОБЩО	ВЗЕТИ НА ОТЧЕТ	ОБЩО	ВЗЕТИ НА ОТЧЕТ
СОФИЙСКИ	142	142	153	153
ВАРНАНСКИ	92	32	182	34
КОЛАРОВГРАДСКИ	40	40	35	35
ТЪРНОВСКИ	125	75	114	98
ПЛЕВЕНСКИ	153	48	33	33
РУСЕНСКИ	78	6	228	25
ПЛОВДИВСКИ	282	172	229	229
БЛАГОЕВГРАДСКИ	111	66	81	81
СТ.ЗАГОРСКИ	49	49	35	35
ХАСКОВСКИ	18	18	32	32
БУРГАСКИ	14	14	7	7
ВРАЧАНСКИ	-	-	264	70
III ОТДЕЛЕНИЕ	346	346	377	377
ВСИЧКО -	1457	1002	1770	1209

Установените вражески елементи всрещ младежите в края на годината обто 1770 души за цялата страна, от които 1209 взети на отчет /предимно отчетни дела/, показват известно увеличение по отношение началото на годината. В действителност повечето от тях са взети на отчет само поради произхода, а много от проявяващите се вражески елементи не се водят на никакъв отчет. Необходимо е да се направи преоценка на този отчет, в духа на новата заповед по III Управление, като на отчет се вземат действителните вражески елементи в тези среди //репресиращи, стоящи на вражески позиции; попаднали под влияние и обработвани от възрастните врагове, и др.

Според непълните данни ^{от окръзите} през годината, са проявили престъпна дейност ³²⁵ ~~317~~ вражески елементи всрещ младежите. Фактически това число е по голямо. По формите на вражеската дейност тези прояви се разпределят както следва: нелегални групи и организации за идеологическо обработване и борба срещу властта

*Като са взети
всички отчета*

*Като са -
взети - като
отчета.*

отца и т.н.

- 11 -

11

126 души / или 40% / от общия брой; бягство зад граница - 113 души / или 35% /; писане и разпространяване вражески листовки и лозунги 38 души / или 11% /; вражеска агитация - 32 души / 10% /; диверсии и терор - 4 души и хулигански прояви - 8 души.

Броя на участвувалите във вражеска дейност младежи от 1951 год. до сега показва следните изменения: 1951 год. - 2017 души; 1952 год. - 1505 души; 1953 год. - 1343 души; 1954 год. - 204 души; 1955 год. 282 души и 1956 год. - 317 души. Горните данни показват ясно активизирането на вражеските елементи сред младежите и нарастналата престъпност през отчетната година по отношение на 1955 и 1954 год.

Основни причини за вражеските прояви сред младежите през годината са били: дейността на възрастните врагове в страната, вражеската агитация и пропаганда на чуждите радиостанции, писма на изменници на Родината и други причини нямали политически характер, като слаб успех в училище, авантюризъм, семейни недоразумения и други. От възрастните врагове най-голяма активност към младежите проявиха деятелите на бившата земеделска опозиция. Активност проявиха също така някои членове на легиона и на бившия ССМ /о/. Характерно е и това, че в повечето случаи инициаторите и организаторите на вражеската дейност сред младежите са репресирани такива или филтрирани за предишна контрареволуционна дейност.

Участвувалите във вражеска дейност през годината младежи са предимно от класово чужд произход - снове и дътери на кулаци, бивши търговци, царски офицери, репресирани или филтрирани за вражеска дейност, близки на изменници на Родината или такива на засегнати от мероприятията на народната власт. Обаче една не малка част от проявилите се младежи произхождат от социално близки нам среди, но попаднали под влияние и увлечени от вражеските елементи. Особено след унгарските събития, когато се получи и по голямо активизиране на вражеската дейност сред младежите, на фона на вражеската дейност излязоха редица младежи, за които преди това не е имало никакви особенни данни. Това особено се отнася до студентите от София, младежите от Варна, Плевен и др. Характерно за студентите от цялата страна е тази обща линия и проява на организирано и настоятелно поставяне въпроса да не изучават идеологическите дисциплини и руския език. / София, Варна, Русе Пловдив, Плевен /.

От наличните данни е видно, че и през отчетната година особенност във вражеската дейност сред младежите се явява изключителното предимство на колективната, организираната вражеска дейност, и само в редки случаи - вражески прояви на отделен младеж. От проявилите вражеска дейност през годината 317 младежи само 17 или 5.3 % от общия

брой са проявили вражеска дейност поотделно, а останалите 300 души /или 94.7 % / са действували организирано в групи или организации.

Характерно за вражеската дейност през годината е и многообразието и преливането в формите на вражеска дейност. Обичайно проявилите вражеска дейност младежи са започвали с вражеска агитация и след това си поставят за задача и преминават бързо към писане и разпространяване вражески листовки, обособяват нелегална организация / в редица случаи с клетвени декларации с членски внос и др/ след което започват да се въоръжават, замислят терор, диверсии и бягство зад граница. Това ясно се вижда от възникналите и реализирани през годината ГАР "Таралежи" и "Келемета" - Плевен, "Продажници" - Димитровград и др.

За нарастналото внимание и насоченост на враговете вътре и вън от страната към младежите говори и речта на Гемето от 1.VI. 1956 год., произнесена в Париж пред II конгрес на "Съвета на свободната младеж от Централна и Източна Европа", в която между другото казва: "Дългът, един свят дълг на по-старите общественици и борци е да подготвят и млади свои заместници, по достойни от тях, ако искрено служат на интересите на народите си. Младежта трябва да стане най-подготвения и най-мошен пионер за свобода и народни правдини." / В-к "Свободна и независима България" брой 7 от юли 1956 А НИНО ЧАКЪРСКИ - бивш народен представител и активен деятел на БЗНС /о/ казва: "Бъдещето в Съюза/става дума за БЗНС/ е на младите. Тях да държим будни на поста си - да сме в контакт с тях и да сме внимателни" /Донесение от сс "Балабанов" от 10.8.1956 год., V отдел

През годината беше открита и реализирана от ДС Димитровград ГАР "Продажници". Главния обект по същата ИВАН КЪНЕВ ЖЕЛОВ - 20 г. от кулашко семейство, баща му съден и лежал в затвора за контрареволуционна дейност след 9.IX.1944 год. а самия ИВАН на два пъти филтриран / 1952 и 1954 год./ за участие в контрареволуционна дейност, ученик - подържал връзка с опозиционните земеделски деятел: ЧАПАРОВ и ХРИСТО ЗАПРЯНОВ, за кратко време успя да организира нелегална младежка организация "МОГ" /Младежка оранжева гвардия/ в която увлече 30 младежи, предимно ученици от Старозагорско, Димитровград и гр. Марица. Главна задача пред организацията той постави идеологическо укрепване чрез четене на опозиционна земеделска литература, посвличане нови членове, като всеки от участници образува такава група в родното си село през ваканцията и наказване със смърт пълномощниците при събиране на държавните доставки. Оказанията

13

Когато се пробират
на всички младежи
и освободени

на опозиционния лидер ЧАПАРОВ са били да се окрепват идеологически тези младежи, като четат повече земеделска литература и да работят така че да се чувствуват организирани без да създават организации. Всички са филтрирани и освободени.

Такъв характер има и откритата и реализирана през годината от ДС Хасково ГАР "Келеши", заведена на 8 младежи от селата Горски Извор и Светлина Хасковско, бивши членове на ЗМС /о/, занимаващи се с земеделие, които са образували нелегална организация като са подържали връзка и получавали съвети от опозиционните лидери - ДИМИТЪР АРГИРОВ и БАНГЕЛ ГОРОВ. Задачите на организацията също са били идеологическо укрепване в опозиционен земеделски дух и събиране помощи за репресиранни опозиционери и техни семейства.

Младежка организация от подобен характер беше разкрита и в с. Брезово, Пловдивско в състав от 13 младежи подържали връзка със опозиционните младежки дейтели в селото.

При разкритата и обезвредена през годината нелегална младежка организация в Плевен, протичаща по ГАР "Келемета" се установи, че главния обект ТОДОР АЛЕКСАНДРОВ - 28 годишен, бивш чл. на ССМ /о/, освободен от затвора през миналата година за контрареволуционна дейност - че още докато бил в затвора със тези младежи се сбособили в група, водили организационен живот, развивали някои теоретически въпроси за различието между комунисти и социалдемократи и пр. И обещал пред групата, че като излезе навън ще подбере младежи по културни и с образование, които да подготви теоретически и да ги запознае с идеологията на социалдемократическата партия, което и направи. Подбрал ученици произхождащи от вражески семейства. Двама са осъдени и другите 6 филтрирани.

ДС Търново разкри през годината нелегална младежка група от 7 души, създадена под влияние на легонера ИОРДАН АРРАМОВ - 31 год. от София, въвеждан в ТРО, понастоящем в затвора. Двамата ръководители на същата ОШАРОВ и БОРИСОВ са от занаятчийски семейства, филтрирани са през 1955 год. за опит за бягство и са осъдени а останалите 5 младежи са филтрирани.

През декември 1956 год. се получи сигнал от ДС Дулово, че в същия град и с. Цар Асен, Дуловско се изгражда нелегална младежка организация. По оказания на ХРИСТО РАЧЕВ - 26 год. от средно селско семейство, репресиран за вражеска дейност - ученика ДИМИТЪР КОЛЕВ ПЕНЕВ започнал изграждане на нелегалната организация всред учащите се младежи, като предложил на 4 ученици кои от които му отказали. Заведена е ГНР и се провеждат мероприятия за изясняване на сигнала. Сигнали за нелегални младежки организации има в Нови-Пазар,

219

Ноларовградско и Сливен Старозагорско. По същите се работи.

От наличните данни е видно, че през отчетната година има значително увеличение на бягството задграница всрещ младежите. Особено остро стои този въпрос в окръзите: Хасково/предимно околията Свиленград, Ива̀ловград и Мадан/ от които през годината са избягали 19 младежи и предотвратено бягството на 30 други младежи; Благоевград /особенно околията Петрич и ГоцеДелчев/, където през годината има около 30 случая, при 13 такива през 1955 год.; Барна - над 10 младежи; Пловдив и Бургас - също по 10 случая. Основна причина за тази форма на вражеска дейност се явява вражеската агитация, провеждана от близки на измениници на Родината, възхвалявайки "хубавия" живот в капиталистическия свят, както и пропагандата на чуждите радиостанции. Повечето от увлечените младежи са от вражески семейства, на които особено благоприятно влия тази пропаганда, но има и голяма част от социално близки нам среди /особенно от Петричка околия/ които замислят или се опитват да избягат поради слаб успех в училище, нежелание да служат войници, неприемане във ВУЗ, авантюризм и др.

През месец септември беше реализирана група от 5 души ученици от Ямболската гимназия, които, начело със АТАНАС ИВАНОВ ГРАМАТИКОВ от с. Горска-поляна, Грудовско, ученик в X клас направиха опит да избягат задграница, поради слабият успех в училището и вражеското им настроение към народната власт.

Младежите КИРИЛ КЮТЮКЧИЕВ, ДИМИТЪР ДУЕВСКИ, БОРИС ТРАЯНОВ, ИЛИЯ ЧАУШЕВ, ЯНКО ШОПОВ, ГЕОРГИ ГАБРИЛОВ и др., произхождащи предимно от бедни и средни семейства, направиха опит през годината да избягат задграница под влияние на вражеската агитация на близките на измениници от Петричка околия, които получили подаръци - долари, снимки и др. от измениниците и възхвалявали пред младежите "хубавия" живот в капиталистическите страни, където ще завършат висше образование и пр.

Увеличение през годината се отбелязва и по отношение писанет и разпространяването на вражески листовки от вражеските елементи всрещ младежите. Това ярко беше изразено през пролетта на годината главно около масовизацията на ТКЗС и в края на годината около унгарските събития.

През месец март 6 ученици от Кюстендил разпространиха листовки против ТКЗС и при залавянето им подготвиха за разпространяване други такива.

Заловени бяха други двама ученици от Кюстендил, които разпространиха една част от листовките си и бяха приготвили други 100 такива.

През декември бяха разкрити младежите СТЕФАН БОЯДЖИЕВ, ИВАН РАДЕВ, ПЕНЮ СТОЙЧЕВ и ГЕОРГИ ВЕЛИКОВ, които бяха написали вражески

119

лозунг върху чешмата с.Средище,Тервелско със съдържание "Смърт на комунистите свобода на народа" и др.хитлеристки и доларови знаци. От разследването е установено,че към това ги е подбудило редовното слушане на чуждите радиопредавания и с цел да заинтересуват възрастните врагове за да отпочнат съвместна работа с тях.Стъпите са разобличени и предупредени пред родителите им.

В края на годината в село Бистра ,Търговишко,бяха разкрит и разобличени двама младежи,автори на вражески листовки.Стъпите са извършили тази дейност под влияние на чуждите радиостанции,а един от тях е бил под влиянието на възрастен анархист от селото,който постоянно му е говорил против Партията и властта,обещавал му да го прехвърли задгранича и пр.Анархиста е видворен в ТЕО.

През отчетната година вражеската агитация сред младежите също така се увеличи,особенно след унгарските събития.Голямо оживление се получи сред студентите във София,Варна,Плевен и другаде.

Ученичката РУМЯНА ГЕРАСИМОВА от Врачански окръг,дъщеря на свещеник,след унгарските събития заплашвала приятелката си да не кореспондира със СССР "защото това е опасно сега",а когато бил поставен въпроса за изключването и от ДСНМ,е била защитена от кулашки и търговски синове членове на ДСНМ,който провалили събранието. Случай на открито пропагандиране на идеализма и против марксизма имаше в Икономическия институт София от студента ИВАНИЧ,от вражеско семейство,който при изключването му от ДСНМ беше защитен от нездрави и други увлечени младежи,събранието провалено и д-вото на ДСНМ разтурено от ЦК на ДСНМ.

Открита вражеска агитация с призови да излезат на улицата и с революционни песни пред ректора имаше в края на месец октомври и сред студентите от ВИНС гр.Варна.

Активна дейност през годината прояви баптистката секта в Петрич,като чрез вражеска агитация успя да привлече и направи баптисти 20 младежи от Петрич.

Проявите на диверсии и терор сред младежите през годината са най-малко по количество,но по своята острота и опасност заслужават много сериозно внимание.

Младежа ПЕТЪР АРНАУДОВ от с.Дъбравино,Провадийско,баша му активен член на БЗНС /о/ беше поставил транпони на ж.п. линията между гарите Юнак и Дъбравино с цел да предизвика авария на товарни влак.Престъплението е предотвратено.Стъпният е разкрит и разобличен.

Подобен случай беше разкрит и на ж.п. линията край села Арковна,където младежа ИЛЯ ЖЕЛЕВ,от белно семейство,член на ДСНМ, беше сложил траверса с цел предизвикване авария.

- 16 -

16

Бяха разкрити група от трима ученици от с.Селановци,Обяховски от кулачки произход, които си поставили за задача наред с писането и разпространяването на вражески листовки да палят сламите на комунистите по изготвен от тях списък на 15 души. Имали програма и устав. Съшит са разпитани, разобличени и предупредени..

Предствратен е бил терористическия акт над партийния секретар и председателя на ТКЗС в село Пудрия, Врачанско, от страна на младежа ИЛИЯ ЦРЕТКОЕ, 22 годишен от бедно семейство, който решил да извърши убийствата поради нежеланието си да стане член на ТКЗС. Същият е осъд

ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ

ОКРЪЗИ	На 1.1.1956 година					Към 31.XII.1956 година				
	ГАР	ГПР	ЛАР	ЛПР	НД	ГАР	ГПР	ЛАР	ЛПР	НД
СОФИЯ	-	-	-	1	11	-	1/2	3	3	4
ВАРНА	-	1/4	-	2	-	-	-	1	3	-
КОЛАРОБГРАД	-	-	1	-	-	-	-	2	1	2
ТЪРНОВО	1/6	1/5	-	-	3	-	-	-	-	7
ПЛЕВЕН	-	1/8	1	2	2	1/2	-	1	1	1
РУСЕ	-	2/7	-	1	1	1/3	1/4	1	-	1
ПЛОВДИВ	-	1/2	3	8	6	-	1/4	1	6	13
ВЛАГОБЕВГРАД	-	1/3	-	1	7	-	-	-	-	13
СТ ЗАГОРА	-	-	-	2	1	-	-	-	-1	2
ХАСКОВО	-	1/3	-	-	3	1/2	-	-	1	8
БУРГАС	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
ВРАНА	-	-	1	1	4	1/2	-	1	1	5
III ОТДЕЛЕНИЕ	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
ВСИЧКО	1/6	8/32	6	19	42	4/10	3/10	10	17	69

От горната таблица е видно че към 31.XII.1956 година на оперативен отчет в цялата страна се водят общо 105 младежи при 106 такива в началото на годината, от тях повечето от половината са на НД. Също така характерно е и това, че всички групови разработки в началото на годината са реализирани и доведени до край през отчетния период.

Движението на оперативния отчет и реализациите на вражеските елементи всред младежите се вижда от следната таблица:

ОКРЪЗИ	Новооткрити - 1956 год.					Р реализирани					без съд. филт. р-ки		
	ГАР	ГПР	ЛАР	ЛПР	НД	ГАР	ГПР	ЛАР	ЛПР	НД			
София	2/4	1/3	1	2	1	2/4	1/3	1	-	-	34	3	39
Варна	-	-	-	2	-	-	3/10	-	-	-	11	1	20
Коларов.	-	1/3	1	1	2	-	1/2	-	-	-	4	3	4
Търново	-	-	-	-	4	-	1/6	-	1	-	6	3	10
Плевен	2/8	-	-	1	-	3/14	-	3	1	-	6	6	18
Русе	1/3	1/3	1	-	1	-	1/3	-	2	-	3	-	8
Пловдив	-	4/11	-	5	6	-	3/6	-	-	-	26	7	25
Благоевгр.	1/2	-	1	-	4	1/2	-	1	1	-	30	2	32
Ст. Загора	1/4	-	-	1	-	-	1/4	-	1	-	30	1	34
Хасково	3/42	4/11	-	-	4	3/42	4/11	-	-	-	28	1	80
Бургас	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Браца	-	-	-	-	-	1/3	1/2	1	-	-	12	1	17
3 отдела	-	-	-	-	2	1/3	-	-	-	-	6	3	6
ВСИЧКО	10/68	11/31	4	12	24	11/68	16/47	6	8	-	196	31	294

а. Към 31.XII 1955 год. данните по същата таблица показват:

4/16 18/80 2 17 7 7/24 17/88 5 15 2 150 16 266

От горното е видно, че от увлечените през отчетната година във вражеска дейност (общо 325 младежи само 31 са осъдени /9.5% от общия брой, а останалите 294 души /над 90%/ са били разложени, разпитани, предупредени, вербовани или изобщо филтрирани. Като се има предвид че това са младежи, неукрепнали политически и голяма част от тях произхождат от социално близки нам среди, увлечени от вражеските елементи, правилно е постъпено без да се губи политическата перспектива от страна на органите на ДС и да се съдействува за превъзпитанието на тези младежи не само чрез затвора. Редица примери на разобличени и филтрирани младежи понякога в присъствието на родители, учители или чрез ръководствата на ДСНМ потвърждават това...

Поради бързината с която се развива вражеската дейност всред младежите в редица случаи службите по места не са откривали разработка при получаване на сигнал, а работят за неговото изясняване и вземане отношение към младежа. Това е видно и от горната таблица - 196 от увлечените във вражеска дейност през годината младежи /над 60%/ са реализирани без да е заведена разработка и останалите 129 /към 40%/ са реализирани по разработки. Това особено се отнася

325

Данни по списък

129

- 18 -

AB

за окръзите: София, 34 младежи реализирани без разработки; Благоевград и Стара-Загора - по 30 младежи реализирани без разработки; и Пловдив 26 младежи.

Не във всички случаи през отчетната година е реагирано с необходимата бързина при получаване сигнал за вражеска дейност всрещ младежите. Примера със нелегалната организация "МОГ" в Димитровград и бързото и разрастване до 30 младежи потвърждава ясно необходимостта от много бързо реагиране на сигналите по тази линия. Такива случаи има и във Враца и други окръзи.

През отчетната година са открити 21 ГАР със 93 обекти и 40 лични разработки, като почти всички групови и по голяма част от личните са били реализирани. Тези данни също така показват групов /колективен/ характер на вражеската дейност, както и бързината на нейното проявление.

По важни ГАР по които предстои провеждането на редица мероприятия са тези в Русе - Дулово, Нови Пазар, Хасково - по сигналите за бягства и Сливен - сигнала за младежката организация "Хр. Ботев".

АГЕНТУРЕН АПАРАТ

ОКРЪЗИ	Към 1. I. 1956 г.				Новопридобити				Към 31. XII. 1956 год.			
	аг.	инф.	резд.	общо	аг.	инф.	резд.	общо	аг.	инф.	рез.	общо
София	31	90	1	122	11	53	8	72	46	100	12	158
Варна	8	17	1	26	- 7.	5	-	5	3	18	1	22
Коларовгр.	4	31	1	36	-	3	-	3	8	29	2	39
Търново	27	46	6	79	1	11	-	12	26	53	4	83
Плевен	23	59	6	88	6	15	1	22	23	49	3	75
Русе	5	45	-	50	1	15	3	19	7	59	3	69
Пловдив	26	47	4	74	11	16	-	27	35	82	4	121
Благоевгр.	14	42	7	63	6	33	3	42	15	39	5	59
Ст. Загора	9	37	6	52	-	23	-	23	6	45	9	60
Хасково	13	28	4	45	3	9	-	12	19	35	4	58
Бургас	-	11	-	11	-	10	1	11	6	30	2	38
Враца	19	64	12	95	-	- 7.	-	-	20	62	8	90
III отдел.	18	44	5	67	1	9	3	13	23	60	8	91
ВСИЧКО	197	561	53	811	40	202	19	261	237	661	65	963

40
19
261

26. 64 8 78

263 725 23 1061

Общата констатация на всички окръзи е, че наличната агентура състояща се от общо 963 сътрудници за цялата страна / 237 агенти, 661 информатори и 65 резиденти / е недостатъчна за да обезпечи наблюдение и разработването на вражеските елементи сред младежите. Редица околии нямат нито един сътрудник по младежи, други имат само по един или два такива / Чирпан, Ст. Загора, Толбухин, пограничните околии Малко Търново и Мичурин, някои околии на Софийски окръг и др. /.

От наличния агентурен апарат за цялата страна в края на отчетната година 24% са агенти, 69% са информатори и останалите резиденти. Такива са процентите и в края на миналата 1955 година.

През отчетната година е нововербован по линията общо 261 сътрудници от които 40 агенти /15%/ и 202 информатори /80%/. Нововербованата агентура през годината е с 41 сс повече отколкото нововербованата такава през 1955 година, а общия брой на наличната агентура в края на годината е увеличен с 152 сс по отношение общия брой в края на миналата година. Най много агентура са вербовали през годината окръзите: София - 72 сс, Благоевград - 42 сс, Пловдив - 27, Плевен - 22 и Стара-Загора - 23 сс. Обаче, по отношение е на качеството на нововербованата агентура добри сътрудници са придобили окръзите: Хасково - 12 сс / 3 агенти и 9 информатори - всички вербовани на компрометираща база и работят много добре - агент "Петьо", агент "Караджов", агент "Жоро", инф. "Грънчаров", инф. "Тончев" и др. агент "Петьо" има и пеализация на младежка нелегална група /; Вургас - 11 сс / инф. "Демирев" - реализирал младежка група /; Пловдив и др.

През отчетната година някои окръзи правилно се ориентираха към по широко използване на доверени лица сред младежите / без оформянето им като сс, без декларации псевдоним и други / и успяха да голяма степен да запълнят нуждата от повече агентура. Примерът в това отношение на окръзите Коларовград, Плевен - 40 доверени лица и Благоевград е поучителен и за останалите окръзи. По този въпрос, във връзка със изучаването и прилагането на новата заповед по III управление, трябва да се обърне внимание на всички окръзи. Обаче, наред с изграждането на тази мрежа от доверени лица, необходими за наблюдение на вражеските елементи в младежките среди, опита през годината показва и добрите резултати от нововербованата на компрометираща база агентура от състава на реализираните младежки организации и групи, която, при добро ръководство и възпитание за укрепването и на здрави политически позиции, има най добри възможности за разработване на вражеските елементи сред младежите и бързо изясняване на сигналите. Такава агентура също така трябва да се придобие.

Новоб. са
С. Коларов
В. Коларов
В. Коларов

020

От данните е видно, че общо взето има известно подобрене в ръководството и възпитанието на агентурата всред младежите през отчетната година. Особенно добре е работил в това отношение Хасковски окръг в резултат на което и агентурата е работила резултатно целенасочено и успешно е била изведена при реализациите. Обаче допуснати са и редица случаи на лошо ръководство и възпитание на агентурата в резултат на което има разшифрована и предателска агентура. Информатор "Максим" ДС Дулово се рашифровал и отпочнал създаване на младежка нелегална група. Същият е взет на разработка. СС "Максимов" - ДС Ямбол, влезъл в състава на нелегална група без за това да уведоми службата. Разшифрован сътрудник има и ДС Тополов град. Известен е случая и с агент "Янев" - III отделение, които е разшифрован и по негови неверни данни бяха задържани невинни граждани.

Необходимостта от разрастване на агентурния апарат от секретни сътрудници и доверени лица поставя и въпроса за обособяване на резидентурни групи. Според конкретните условия на някои места тези секретни сътрудници и ДВот младежите може да се придат на ръководство и възка на наличния резидент, към състава на наличната резидентурна група в града или селото, а в други случаи трябва да се създават нови резидентурни групи и придобиват нови резиденти. Последното особено се отнася за агентурата в ВУЗ в София и други места.

ИЗВОДИ

От наличните данни определен и ясен е извода, че през отчетната година има увеличение на вражеската дейност всред младежите в страната. Такава констатация правят всички окръзи и разрастването на вражеската дейност е свързано в най-голяма степен с унгарските и другите международни събития. Характерно е и това, че нарастват по острота и дързост вражеските прояви всред младежите, особено нелегните организации, вторъжаването и бягствата задграница. През годинат само от Русенски окръг са иззети 17 пистолети, а от Плевенски 12 такива.

В светлината на получените през годината данни и особено след проявите около унгарските събития, необходимо е да се направи преоценка на вражеските елементи всред младежите, които трябва да се наблюдават от органи е на ДС. Тук трябва да се има предвид и проявилите се нови, неизвестни досега младежи, репресираните, филтрираните, попадналите под влияние на възрастни врагове и всички други проявили вражески замисли или дейност. Особенно внимание трябва да

- 21 -

21

се обърне на възрастните врагове, проявяващи интерес към младежите за обработването им във вражески дух, както и вражески настроените младежи из средата на свободната /неучаща се/ младеж.

Необходимо е още веднаж да се обърне вниманието на окръжнит и околицки служби за незабавното и бързо реагиране на всички сигнали за вражеска дейност всрещ младежите с цел недопускане увеличаването на повече младежи, както и върху съществуващото подценяване работата по тази линия в редица окръзи като: Бургас, Браца и други.

Трябва също да се създадат необходимия апарат от доверени лица из средите на младежите с които да се обхващат цялостно и да се наблюдават вражески настроените елементи из тези среди, а агентура да се вербова предимно за разработване на вражеските елементи, според нуждата, като се осигури добро политическо ръководство и възпитание на същата.

Съществуващата през отчетната година връзка между отделение то и окръзите беше слаба и незадоволителна. Освен исканите справки по някои по важни разработки и сигнали и отиванията до някои ст окръзите, друго нищо не е направено. Липсва постоянна, жива и делова връзка между отделението и окръзите. Като се има предвид активизиран то на вражеските прояви по тази линия и бързината на проявяването им, считам че е необходимо да се увеличи шата на отделението с един инспектор или с.р. които да се занимава изключително с работата по тази линия в окръзите, да поддържа постоянна връзка с тях, да държи на контрол по важните разработки и да им оказва необходимата помощ заедно с ръководството на отдела и Управлението ни. Причина, мотивира ша горното предложение е и обстоятелството, че сегашния оперативен състав на отделението е достатъчно много натоварен с работата по пряко обслужваните обекти и не е в състояние да оказва необходимата помощ на окръзите.

6. I. 1957 година
СОФИЯ

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ III -

- ст. лейтенант: *Григоров*

Строго секретно!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

За състоянието на агентурно-оператив-
ната работа по враждебната младеж
към 30.VI.1957 година.

В Народна република България към края на 1956 година има общо младежи и девойки от 15 до 26 годишна възраст 839,454 от които девойки 334,285 и младежи 505,169.

Към същата дата имаме студенти общо в страната и в чужбина 37,451, ученици общо - 288,111.

Организираны младежи в ДСНМ -929, 500 (от 14 до 26 години и има толкова над 26 годишна възраст).

Незаети в производството младежи до 26 годишна възраст към 1.VI.1957 година 42,683.

Нашата младеж възпитавана от БКП и ДСНМ в духа на марксизмо-ленинизма, в преданност и верност към народната власт, към Партията, към Съветския съюз и световното комунистическо движение стои здраво на отечественофронтовски позиции. Благодарение на това на врагът не се отдаде нито през миналите години, нито по време на унгарските събития да увлече масово враждебните и неукрепнали младежи и да ги противопостави на политиката на Партията и Правителството и увлече в открита и масова вражеска дейност.

2.-

Капиталистическите разведки и контрареволуционното подполие, обаче, всячески се стремяха да отклонят известна част от младежите и да ги заангажират в престъпна дейност против народната власт.

Трябва да се стчете, че колкото и трудно да им се отдава това, те успяват в някои случаи да заангажират някои младежи в престъпна дейност, като използват особеностите в характера на младежите, политическа незрелост, експанзивност, доверчивост, фалшивата представа за живота в западните страни и пр. Нещо повече данните за вражеска дейност сред младежите от 1954 до 1957 година показват известно увеличение на броя на вражески проявяващата се младеж. Това се вижда от следната таблица:

години	1951г.	1952 г.	1953 г.	1954 г.	1955 г.	1956 г.	I шестмесе- чие на 57г.
брой на заан- гажираните във вражеска дей- ност	2017	1505	1343	204	480	877	508

Причините за това увеличение което е подчертано и през I шестмесечие на 1957 година трябва да търсим преди всичко в засилената дейност на контрареволуционните елементи, в опитите им да използват младежта за свои цели и от друга страна активната идеологическа обработка, провеждана от капиталистическите разведки и емигрантските централи чрез вражеска литература и листовки изпращани в страната със самолети и балони, чрез специални предавания на радиостанциите "Горянин", "Гласът на Америка", "Свободна Европа" и други.

Наред с това трябва да се отбележи, че незадоволителната работа на редица дружества на ДСНМ и др. масови организации в някои околии, слабата превъзпитателна работа позволява на врага по-лесно да отклонява младежи в престъпна дейност.

Друга причина за увеличаване броя на увлечените във враждебна дейност младежи е все още незадоволителната профилактична дейност на органите на ДС. Макар и подобрена, като цяло

работата на органите на ДС по тази линия, все още са слаби мерките по изолацията на младежите от влиянието на врага. В много случаи поради бавно реагиране на сигналите, лоша организация на агентурно-оперативната работа и късно долавяне на сигналите, се създават условия за увличане голям брой младежи във вражеска дейност.

Освен увеличението което се наблюдава, данните за 1956 г. и 1957 година показват, че преобладава груповата вражеска дейност. Така например през 1956 год. са обезвредени от органите на ДС 77 младежки групи, с 446 участници, а през I шестмесечие на тази година - 64 групи с 323 участници.

През периода 1956-1957 година не са единични случаите на разкрити групи с над 15-20 участници.

Най-активна дейност за привличането, организирането и използването на младежи за контрареволюционна дейност през 1956 и 1957 година прояви бившата земеделска опозиция.

В тази връзка още през 1955 година задграничния център БНК в специална инструкция обърна особено внимание на младежта и даде указания как да се работи всред тях, за организирането им в борбата против народната власт.

В края на 1956 година в Димитровград беше обезвредена нелегална младежка група "МОГ" (Младежка оранжева гвардия) с ръководител ИВАН КЪНЕВ ЖЕКОВ, син на кулак, репресиран от народната власт, а самия той на два пъти досега задържан и филтриран за участие във вражеска дейност. Бившите активни опозиционери - ШАПАРОВ и ЗАПРЯНОВ, са го съветвали "да четат опозиционна литература, да се чувствуват подготвени и организирани, без да оформят организации". В групата бяха увлечени над 20 младежи, предимно ученици.

В началото на т.г. ДС - Левскиград реализира групова активна разработка "Хайдутти" на трима ученици 18-19 годишни, от средни селски семейства, вражески настроени към народната власт, членове на ДСНМ. Организатор на същата е бивш деятел на земеделската опозиция. Същият е изпратен в затвора, а останалите младежи са филтрирани, предупредени и освободени.

През тази година беше разкрита и обезвредена вражеска група от студенти, организирани от ПЕТЪР ТРИТОНОВ, бивш член на земеделската опозиция и член на задграничния геметовски център.

Понастоящем се разработва младежка група в Хасковска околия (групова активна разработка "Непокорници"). Обектите са 22-23 годишни младежи, от вражески семейства, самите те участвували в младежки нелегални групи и филтрирани за вражеска дейност като деятели на ЗМС/о/. Организаторът е агент-предател, участвувал досега в две нелегални младежки организации на ЗМС/о/, другия от обектите е син на бившия секретар на опозиционната земеделска дружба в селото и бивш член на околийското ръководство на БЗНС/о/. По данни на агент "Стамболов" главният обект БОРАЧЕВ възложил на сътрудника през м. февруари т.г. да подбере 7-8 младежи от тяхното село, предимно деца на стари земеделци, с които да изучават опозиционна земеделска литература, която той ще им даде. Такива групи щели да бъдат изградени и в други села на Хасковска околия.

ДС - Мадан работи понастоящем по сигнал за нелегална младежка организация, подбудител и организатор на която се сочи обекта - НЕДЕВ, 40 годишен, бивш царски фелдфебел и бивш активен деятел на БЗНС/о/. Същият се насочва към младежи и ги подработва за вражеска дейност.

Бившите legioneri също проявиха активност в опитите си да заангажират младежи във вражеска дейност.

През м. май т.г. в София беше разкрита и обезвредена нелегална младежка организация "СВНСП" (Славяно-българска национал-социалистическа партия) в която бяха увлечени 35 младежи-ученици 16-17 годишни, от 7 средни училища в София. Организатора на същата ученика ИВАН ЕМИЛОВ - родителите му членове на Партията, баща му професор в СДУ, попаднал под влияние на бившия legioner ПАЛАЗОВ, който постепенно го обработил идеологически и в края на 1956 година го подбудил да образува нелегална младежка организация, със задача да се бори за свалянето на народната власт. Така, ЕМИЛОВ, в период от 3-4 месеца е успял да привлече в организацията общо 35 младежи, всички ученици, от които 8 са от вражески произход, 5 са синове на членове на Партията, а

останалите 22 са от дребнобуржоазен и работнически произход. Всички младежи са филтрирани в присъствието на техните родители и учители и освободени, а легионера ПАЛАЗОВ е предаден на съд.

През 1956 година се установи, че една група от 10 младежи, наскоро излезли от затвора за контрареволуционна дейност (за вражески листовки и нелегални младежки организации), произхождащи предимно от дребнобуржоазни семейства, са били обработени в затвора от намиращите се там възрастни легионери и завербовани като легионери.

Вражеските елементи из средите на духовенство и сектите активизираха своята дейност сред младежите, особено през 1956-1957 година, което се изрази в открити предложения за въвеждане изучаването на вероучението в училищата, на корана в турските училища (Мадан, Момчилград, Смолян), в увличането от религиозни секти (главно петдесетници и баптисти) над 150 младежи, предимно ученици в активна религиозна дейност.

Задържания от органите на МВР, 19 годишен ЦОНКО КОЦЕВ ПЕТРОВ от с. Севар, Кубратско, член на ДСНМ при следствието е признал, че в продължение на 7-8 месеца го е обработвал за борба против народната власт свещеника АЛЕКСАНДЪР БРИЧКОВ от с. Варненци. БРИЧКОВ му е възложил да изготви и разпространи листовки с вражеско съдържание като му дал написан текст. На 9.1.1957 год. трима младежи са се събрали в дома на ЦОНКО КОЦЕВ където написали 33 вражески листовки и ги разпространили в селото. Общо взето, обаче, духовенството и сектите не се ползват с влияние сред младежите.

Сериозно внимание заслужава създаденото напоследък настроение главно сред учащата се младеж в Благоевградски окръг за създаване на нелегални организации за обединяване на Македония в рамките на Югославия или като самостоятелна държава.

От началото на годината до сега са разкрити и обезвредени 4 такива националистически организации с 48 участници, предимно ученици и изключени такива между 16 и 18 години. Подбудителите за създаване на такива организации не са разкрити. Напоследък в следствието се получиха данни, че един от участниците в организация "Искра" от Банско се е срещнал с артисти от

6.-

Шипския театър, които през 1956 година бяха на турне в Благоевград и му предложили да изгражда такива организации. Данните се проверяват. Търсейки причините за създаването на такива младежки организации не трябва да изключваме влиянието на разкритата през 1956 г. всред възрастните националистическа организация "ООМ", влиянието на вражеската агитация за свободния живот във Вардарска Македония и влиянието на стара шовинистическа литература за борбите на македонския народ. Някои от групите са имали устав, поставили си задача да се въоръжават и търсили връзка с представители на югославското посолство. Всички младежи са филтрирани, като някои са вербовани, а 5 души са подследствени.

През периода 1956-1957 година на органите на ДС се отдаде да разкрият и редица други младежки нелегални организации създадени под косвеното или пряко влияние на бивши хора - анархисти, под влиянието на радиопропагандата и пр.

Бившият деец на лулчевистите - Т.АЛЕКСАНДРОВ, докато е бил в затвора за контрареволуционна дейност е създавал там нелегална младежка група, а след излизането си от затвора към средата на 1956 година отпочнал вербоване на ученици от вражески семейства за нова подривна дейност. Групата беше бързо обезвредена, АЛЕКСАНДРОВ е в затвора.

През м.април т.г. в Софийски окръг беше реализирана ГАР "Язовци" с 5 обекти, младежи, 17-19 годишни. При следствието беше разкрито, че групата съществува още от 1956 год., в състав от 3 младежи, които през м.април 1956 год. унищожиха първомайската украса в гимназията в гр. Ст.Димитров, писали и разпространявали вражески листовки и пр. По-късно в групата привлечени още 2-ма младежи, провеждали свои сбирки, дали клетва за вяност към групата, чели и преразпространявали вражески листовки разпръснати от самолети, решили да откраднат пишуща машина и да пишат листовки против ТКЗС. Иззето им беше 1200 гр. взривно вещество, 25 капсули, 3.7 м.бикфордов шнур, 19 патрони за пушка, 10 за пистолет, един негоден пистолет и вражески листовки.

Общо от разкритите през I шестмесечие т.г. 508 младежи увлечени във вражеска дейност, 37.2% са участвували в нелегални организации. Характерно е, че в такава дейност се увличат предим-

но ученици от средните учебни заведения. Освен споменатите нелегални младежки организации "МОГ", "СБНСП" националистическите организации в Благоевградски окръг, такива бяха разкрити и в Хасковска околия, Пловдивска, Русенски окръг и други.

Една от най-често срещаните форми на вражеска дейност сред младежите се явява бягството зад граница, характерна особеност за пограничните окръзи Хасковски, Бургаски и Благоевградски.

През 1956 година и I шестмесечие на 1957 година в сравнение с 1955 година този вид вражеска дейност в страната показва рязко увеличение. Ако през 1955 година такава дейност проявиха 198 младежи от които 59 избягаха зад граница, то през 1956 година са увлечени 302 младежи от които 67 измениха на Родината. През I шестмесечие т.г. в бягство и опити за бягство бяха увлечени 219 младежи, от които 32 измениха на Родината, 120 са заловени от ГВ при опит за бягство и останалите 67 са били филтрирани, предупредени, разложени, вербовани и пр, от органите на ДС. В края на I шестмесечие на т.г. има сигнали за бягство за 60 младежи, от които 37 са в Хасковски окръг.

Анализа на наличните данни показва, че отделни вражески елементи бягат зад граница, боейки се от отговорност за извършени от тях политически и криминални престъпления срещу народната власт други подали се на вражеската агитация, бягат зад граница с надежда да намерят "по-добри" условия за живот в капиталистическите страни и пр. Наред с вражеските елементи, значително число от нарушенията на границата се извършва и от политически неукрепнали младежи, с авантюристични наклонности, търсейки приключения и пр. Има и такива факти, когато ученици от гимназиите и техникумите бягат зад граница във връзка със слаб успех в училището или някакви недоразумения в училище, в семейството, в организациите на ДСНМ и т.н. През учебната 1956-1957 година от средните училища и техникумите в страната са изключени 1552 ученици, от които 37% за недисциплинирани прояви, 20% за слаб успех и останалите поради хулигански, криминални и други проявления.

По данни на УГВ повечето от половината от опиталите се да изменят на Родината през I шестмесечие т.г. младежи са от средно селски семейства. По професия над 40% от всички тези младежи се занимават със земеделие, 20% учащи се, 17% работници, 15.8% са военнослужащи и пр.

Из средата на изменилите на Родината младежи капиталистическите разведки вербоват агенти, обучават ги в специални школи и ги прехвърлят на територията на страната ни с разузнавателни задачи. Органите на ДС са разкрили и арестували през 1956 година 9 такива агенти. Така например:

Поради слабата работа на органите на ДС, главно ненаблюдението на филтрираните за вражеска дейност младежи, беше допуснато от окръжно управление МВР - Бургас да избягат през тази пролет младежите БОЙЧО ДИМИТРОВ САВОВ и ДИМО АНД.КОЛАРОВ, 19 годишни, от работнически семейства, членове на ДСНМ. Същите бяха взети на разработка от ДС - Бургас по сигнал за бягство. При проведената им филтрация се установило, че към такава престъпна дейност ги е подбудил завърналия се изменник на Родината - МИХАИЛ КОЧЕВ СТАВРЕВ, убеждавайки ги "в хубавия живот на Запад". След филтрацията, вместо да продължи наблюдението над тях, те са били оставени, изолирали д.в. и избягаха зад граница заедно с войника от Гранични войски ГРОЗДАН ИВАНОВ.

Поради слаба работа на ДС - Петрич и необръщане внимание на авантюристичния характер на вербованите двама младежи, тежкото им положение поради трудова незааетост и голямото влияние върху тях от изменници на Родината посредством кореспонденцията, беше допуснато на 30 януари т.г. да избягат в Гърция заедно трима сътрудници. Службата не е имала никакъв сигнал преди бягството им.

През тази година беше разкрита и филтрирана нелегална ученическа група в Плевенски окръг от трима ученици, от кулашки семейства, които се подготвили за бягство зад границата, сдобили се с оръжие, топографска карта и отбелязали маршрута за преминаване на границата.

През м.март т.г. беше разкрита и филтрирана група от 5 души ученици от Елховска околия, които бяха решили да бягат

след като получили по няколко двойки в училище, страхувайки се от своите родители. Такава група беше разкрита и филтрирана през м.март т.г. и в гимназията в с.Дерманци, Луковитско и други.

Пред органите на ДС стои с много голяма острота задачата за предотвратяване опитите за бягство на младежи зад граница. По данни на УГВ през I шестмесечие 1956 година са проявили такава дейност 53 младежи, а през същия период 1957 година - 152 младежи или приблизително три пъти увеличение. В това направление на окръзите бяха дадени указания, но въпреки това тази задача не е разрешена. Поради слабостите в агентурната работа - липсата на достатъчно агентура, неустановяване и ненаблюдение на податливите на вражеска дейност младежи, не се узнават своевременно от органите на ДС намеренията на младежите за бягство, а при получаване на такива сигнали на някои места се реагира бавно, не се проявява оперативност, творчество и гъвкавост, поради което много младежи успяват да стигнат до границата или да изменят на Родината. Бъв връзка с многото сигнали за измяна на Родината от враждебни младежи от Хасковски, Благоевградски и Бургаски окръзи е необходимо решително да се подобри организацията на агентурно-оперативната работа по линията в тези окръзи. Считаме, че ще бъде правилно, в тях да се задели по един оперативен работник (може и зам.н-к отделение III), който да работи само или предимно по младежи.

Писането и разпространението на вражески листовки от враждебно настроените младежи през 1956 година и I шестмесечие на 1957 година е също значително. От разкритите през 1956 година 457 анонимчици 149 (или 30%) са младежи. От тях 117 са членове на ДСНМ. Най-много прояви в това отношение през 1956 година бяха разкрити в Пловдивски, Врачански, Софийски и други окръзи. През I шестмесечие на 1957 година най-много вражески листовки бяха разпространени в Старозагорски, Благоевградски и Хасковски окръзи, а от разкритите автори и разпространители в страната 60% са младежи. Най-много вражески анонимки се получиха по време на масовизацията на селското стопанство през 1956 година, както и по време и след унгарските събития.

През м.март т.г. в Ямболско-младежа ЖЕЛЯЗКОВ, 19 годишен, баща му бивш активен член на ЗМС/о/ бивш кандидат за народен представител, въдворяван в ТВО-написал на пишуща машина на селкоопа 70 броя вражески листовки с призив към младежта да се бори против комунизма, като последва примера на унгарската младеж.

Данните с които разполагаме за вражеската дейност сред студентите показват, че врагът по тази линия използва легалните възможности да се прикрива в организациите на ДСНМ и прикрит заддемагогски "общомладежки", "общодемократични", "общостудентски" лозунги да влияе вражески на студентската младеж. Показателен е случая с това отношение с реализирания и осъден в края на 1956 год. студент БЪЛОВ, който, прикрил се умело като активист на ДСНМ и циклостилчик в ЦДНА, използвал легалните възможности на това прикритие и провежда контрареволуционна дейност като организира група, печатил вражески позиви, стихове, укривал оръжие и пр.

През м.април т.г. студента АЛЕКСАНДЪР ГОСПОДИНОВ - IV курс английска филология, от вражеско семейство - прикрит от ЦК на ДСНМ като преводач към прогресивен ирански журналист, по различни поводи направил пред същия остри вражески изказвания против народната власт.

Прикрити в ДСНМ някои вражески елементи всред студентите умело се възползуваха по време на унгарските събития от обсъждането на учебните програми като издигнаха лозунги за премахване задължителността на лекциите, "Демократизация" на висшето образование, против изучаването на марксистическите дисциплини и руски език, призови за "излизане" на улицата и други. Обаче, общо взето както по време на унгарските събития, така и преди и след тях, всред студентите от ВУЗ в страната не се получиха данни за сериозна организирана вражеска дейност. Най-характерни вражески проявления в тези среди бяха разпръсването през м.ноември 1956 г. на 5 броя вражески листовки в ИСИ и МТИ със съдържание за солидаризиране и подкрепа на унгарските студенти, открита вражеска агитация и призив да се излезе на улицата с "революционни песни от студенти във ВИНС - Варна, разкритата по това време група на студентите от СДУ - ЧАСОВНИКАРОВ, син на осъдени за шпионаж родители и АРПАДЖИКОВ, от буржоазно семейство- които

отпочнаха издирване оръжие и подготовка в измяна на Родината. Всички останали случаи се свеждаха главно до вражеска агитация, вражески изказвания, повечето от които са изяснени, взето е отношение от органите на ДС в някои случаи съвместно със служебните и партийни ръководства на висшите учебни заведения, а по 10 сигнали са заведени предварителни разработки в отделението (единия за нелегална организация, един за писане и разпространение на вражески стихове, а останалите за вражеска агитация). ДС Варна заведе през м.юли т.г. предварителна разработка на студенти от ВИНС по сигнал за нелегална организация.

Вражеските елементи из средите на професорско-преподавателския състав също оказват отрицателно въздействие върху правилното възпитание на студентите.

По данни на аг."Бригита" от м. април т.г. проф. ЦЕКО ТОРБОВ от СДУ, вражески настроен, имал своя група от студенти, произхождащи от вражески семейства, с които ходели заедно на екскурзии и ги обработвал в духа на немската идеалистическа философия. Сигнала се проверява.

Асистента от Химико-технологическия институт - ВЪЛЧЕВ, безпартиен, с недобро отношение към народната власт, системно прави вражески изказвания пред аг."Бойко", насочени срещу партийната и правителствена политика, срещу мероприятията на народната власт. Същият е взет на предварителна разработка.

Нездрави изказвания пред студентите по време на унгарските събития правеше и проф. ГЕОРГИЕВ от МТИ, член на БКП.

По време и след унгарските събития под влиянието на вражеската агитация и пропаганда попаднаха и някои неустойчиви младежи от българските студенти и аспиранти, следващи в Съветския съюз и народнодемократичните страни. В резултат на това избягаха в Австрия 6 български студенти, следващи в Унгария и 3 от Чехословакия, а 10 други студенти бяха отзовани от Съветския съюз заради прояви на дребнобуржоазна разпуснатост и антисоциалистически изказвания.

Оценявайки в посочената оперативна обстановка работата на органите на ДС по линия на враждебната младеж през 1956-1957 година, както на отделението, така и на окръжните управле-

ния на МВР трябва да посочим като цяло, че те се справиха с поставените задачи. Обезвредени бяха редица организации, предотвратени много бягства, разкрити автори на анонимни материали и пр. Независимо от това, обаче, анализа на състоянието на агентурно-оперативната работа по тази линия показва, че органите на ДС имат сериозни недостатъци.

Установяването на контингента сред враждебната младеж, както в някои от обслужваните обекти от отделението, така и в повечето от окръзите, не е изцяло завършено. В някои обекти и окръзи и особено градските служби Варна, Пловдив, Русе, София и други, тази задача все още не е разрешена и сериозно се подценява. I, III и V районно управления МВР - София с 25 училища, околните Ст.Димитров, Кюстендил, Казанлък, Сливен и други не водят никакъв отчет по линията. В някои висши учебни заведения като ВМИ, някои факултети и курсове на СДУ, ВССИ и други все още не е напълно установен вражеският контингент. Тази слабост беше отчетена в края на 1956 година и особено ярко пролича тя по време на активизацията на вражеските елементи след унгарските събития. Значителна част от засечените във вражеска дейност лица не прождаха по отчета. От 40 такива студенти на отчет се водеха само 5. Причината за да се стигне до това положение през 1956 година е тази, че отдела не разполагаше с достатъчно агентура сред студентите, а наличната не беше използвана пълноценно за навременно разкриване и наблюдение на вражеските елементи из тези среди. От друга страна, контрареволуционните елементи успяха да окажат влияние и на не малък брой социално близки нам студенти, за които преди това не е имало основание да се водят на отчет. Това ненормално положение беше оценено и през I шестмесечие т.г. ръководството на отделението взе мерки за пълното изясняване на контингента във висшите учебни заведения. В средните учебни заведения и особено сред неучащата младеж въпроса с изясняването на контингента не е решен и стои много остро. Такова е положението почти във всички окръзи с изключение на Коляровград и до известна степен Бургас и Русе, където през тази година започнаха системна работа по тази задача.

Значителна част от вражеския контингент по линията и до сега не е обезпечен с агентурно наблюдение, в резултат на което голяма част от сигналите за вражески проявления сред младежите постъпват не от агентура, а от д.з. и други официални източници.

Към 1.І.1957 година отчета, особено този на отделението имаше пасивен характер. В отделението се водеха по младежи само 3 НД на студенти и 594 Од.

Оценявайки след унгарските събития това положение, от ръководството на отдела и управлението бяха взети срочни мерки за ликвидиране на тази слабост. В резултат на това през І шестмесечие на тази година само от отделението бяха заведени 1 ГПР, 11 ЛПР и 3 ОНД. Груповата предварителна разработка и една лична предварителна разработка в резултат на бързо проведените активни агентурно-оперативни мероприятия бяха реализирани в къс срок.

По другите предварителни разработки се провеждат мероприятия за изясняване сигналите за вражеска дейност на разработваемите обекти.

В окръзите през шестмесечието също се увеличиха активните разработки на вражеските елементи сред младежите. Открити бяха 4 групови активни разработки, 9 ГПР, 2 ЛАР, 17 ЛПР и 44 ОНД.

През първото шестмесечие тази година по-добре в това отношение работиха окръзите Хасково, Коларовград, Плевен, Русе и Търново, а окръжните управления Враца и Стара Загора не са завели никакъв нов отчет по линията. ДС - Благоевград е завел само една ЛПР въпреки наличието на няколко сигнала.

Най-важните разработки на окръзите се водят на контрол в отделението, а така също и по-важните сигнали.

От посочената по-горе таблица е видно, че от реализираните 508 младежи за вражеска дейност през І шестмесечие тази година на 416 от тях не е заведена разработка, а е работено като по сигнал. Най-много реализации без разработки са извършени през това шестмесечие в окръзите: Бургас - 107 младежи, Благоевград - 64 младежи, Хасково - 63 младежи и Пловдив - 40 младежи. Това е много сериозен недостатък, защото не позволява да се води

организирано и нацелено системно агентурно-оперативно разработване на тези обекти, а от друга страна се занижава контрола, както от окръжните управления, така и от Министерството. С този сериозен недостатък малко се воюва от окръжните управления.

Най-много реализации през шестмесечието са извършени от окръзите София, Коларовград и Русе. От отделението бяха реализирани две разработки с 3 обекта. Най-слаба работа в тази насока са дали през шестмесечието окръзите: Търново - няма реализирана нито една разработка и Враца - реализирани 5 обекта.

Повечето от заведените за активна вражеска дейност разработки са водени с бърз темп, което осигуряваше бързото изясняване, документиране и пресичане на вражеската дейност (напр. ГАР "Бегълци" София; ГАР "Келемета", ЛАР "Непокорния", "Таралеж" при окръжно управление МВР - Плевен, някои разработки и сигнали в Хасковски окръг и други).

Обаче, много от активните вражески елементи водещи се на отчет от органите на ДС, се разработваха нецелестремно, неоправдано се удължаваха сроковете на тези разработки, което позволи на обектите да разширят своето влияние сред младежите и да увлекат в нелегалните младежки групи голямо число участници. (Например "МОГ" - 20 младежи, "СВНСП" - 35 младежи, младежката македонска организация "Искра" - 20 младежи и други).

Някои агентурни разработки, обектите по които имат изменнически намерения, се водят неквалифицирано, допуска се с нищо неоправдана бавност и така се създават неволно условия на вражеските елементи за изпълнение на техните замисли за бягство.

Има факти, когато агентурата работеща по такива разработки, вместо да разубеждава обектите в нецелесъобразността на бягството зад граница и да ги разлага, проявява пасивност, а понякога и провокационна държава.

Ниското качество на водените агентурни разработки сред младежите и повърхностното следствие на разкритите участници в нелегални младежки групи се явяват основна причина за да не могат органите на Държавна сигурност да разкриват подбудителите и организаторите на вражеската дейност сред младежите.

Окръжно управление МВР - Благоевград през последните няколко месеца разкри 4 нелегални младежки групи с националистически характер, обаче, истинските подбудители и вдъхновители на тази вражеска дейност сред младежите цялостно и досега не е установена.

Повечето от участниците в нелегалните младежки организации и групи са били филтрирани, без да са предадени на съд. От общо 508 младежи, увлечени във вражеска дейност през първото шестмесечие на тази година на съд са предадени само 35/7%, а останалите 416/93% са били разложени, филтрирани, предупредени и някои вербовани.

Обаче трябва да се отбележи, че някои ръководители на окръжни и околийски управления МВР недооценяват важноста на тези мероприятия, следствието и профилактичната дейност се възлага на недостатъчно опитни оперативни работници, провежда се шаблонно, без да се отчитат индивидуалните особености на всеки участник от групата и организацията.

На редица места органите на МВР са установили вредна практика, като изключват от учебните заведения някои от участниците в нелегални организации и по този начин се лишават от по-нататъшното възпитателно въздействие на обществото, озлобяват се и окончателно попадат под влиянието на вражеските елементи.

В някои поделения на МВР неправилно се счита, че работата с филтрираните младежи завършва след разпита и предупреждението, които се правят в управленията и по този начин не организират по-нататъшното агентурно наблюдение на същите. Това води до положение, че редица участници в нелегалните организации и групи след филтрацията безнаказано продължават своята вражеска дейност. Слабо е организирана разложителната и възпитателната работа сред младежите, които излежават присъди в затвора или ТВО. Има случаи, когато младежи, които се намират в затвора попадат под влиянието на бивши опозиционери, легионери и други враждебни елементи и ги въвличат в активна вражеска дейност.

Такъв е случая с една група от 10 младежи от затвора Белене, които са били обработени в легионерски дух, случая с реализираната групова разработка "Келемета" - ДС - Плевен и пр.

Най-важни разработки и сигнали, които понастоящем се водят в страната са следните:

ГАР "Непокорници" на 4 обекта - ДС Хасково, ЛПР на обект ПАНАЙОТОВ ДС - Варна, за нелегална организация от 8 студенти; ГПР "Апаши" ДС - Никопол на 8 младежи, сигнала за НЕДЕВ, от ДС - Мадан за нелегална организация и други.

Анализа на данните за вражеската дейност сред младежите през 1956 година и първото шестмесечие на 1957 година показва, че активният контингент, който подстрекава и организира вражеските прояви се свежда до репресирани от народната власт младежи, синове и дъщери на засегнати и репресирани вражески елементи и бивши хора. Тяхната дейност се подсилва от усилията на бившите опозиционни земеделци, близките на изменници на Родината и други вражески елементи. Трябва да се подчертае, обаче, в тази връзка и това, че врагът се стреми и успява да увлече под свое влияние в борба против народната власт и младежи от социални близки нам среди и даже от семейства на комунисти, например, младежката организация "Славяно-българска националистическа партия" в София, македонските младежки националистически организации в Благоевград и други.

Във връзка с активизацията на вражеската дейност и с цел успешното разкриване и пресичане на тази дейност, стои остро въпроса за изясняване линията и поведението на възрастния вражески контингент. Не само в процеса на разработката, но дори и при реализацията на младежки групи, в редица случаи остава неизяснен цялостно въпроса кой подбужда тези младежи към вражеска дейност, кой друг враг стои зад тях.

В отделението работеше по младежи в много малко случаи постъпват данни за отношението на бившите опозиционни дейци, бившите legionери, бившите офицери, анархисти и други към младежите. В това отношение бяха дадени указания на окръзите да съобщават за всички такива случаи в управлението, но резултатите са незадоволителни.

Събитията през 1956 година и особено периода около унгарските събития ясно показаха, че агентурата всред враждебната младеж е недостатъчна и в количествено и в качествено отношение, както за обектите на отделението, така и за цялата

страна. Изхождайки от това Ръководството на управлението и отдела още в началото на тази година поставиха пред отделението като основна задача срочното придобиване на качествена агентура за да се обезпечи системно и целенасочено разработване и наблюдение на вражеските елементи из тези среди за отдела нието и цялата страна.

През I шестмесечие т.г. по линията в цялата страна са вербовани 106 аг. и 4 рез., а към 30.VI. общо наличната агентура по линията брой 872 агенти и 51 резиденти.

Освен това по линията се използват още 323 доверителни връзки за наблюдение на вражеските елементи, а именно - Бургас - 96, Плевен - 90; Стара Загора - 78, Благоевград - 31, София - 12 отделение III - 16. Някои от тези доверителни връзки особено тези из средите на излизащите зад граница студентски и спортни групи се очертават с добри възможности и ще бъдат оформени като агенти.

Пифровите данни показват известен напредък при изпълнението на задачите за придобиване нова агентура през I шестмесечие на тази година, особено в окръзите - Пловдив, Враца, Благоевград, Русе, Бургас и Хасково.

Докато през 1953 година общо по линията в страната бяха придобити 220 секретни сътрудници през 1956 година 261 с.с., а през I шестмесечие на 1957 година бяха придобити 110 с.с. от които в отдела нието - 17. Добре работиха като проявиха повече инициативност и упоритост другарите: ТОДОР ЛОЗАНОВ, БЪЛКО БЪЛКОВ, ЦАЧКО ЦАЧКОВ, напоследък ТЕНЕВ и РАНГЕЛОВ от отделението. Най-слабо са работили по този въпрос през шестмесечието окръзите - Търново, Варна и Стара Загора, които са вербовали по 2-3 агента през този период. От отделението изостават другарите ЦЕТКО ЛАЗАРОВ, който не е придобил нито един с.с. от началото на годината досега и СТЕФАН ДИМИТРОВ, който още няма извършени вербовки, но е установил д.в. със 6 души, предимно във връзка с някои от излизащите в чужбина отбори, където няма или е недостатъчна агентурата. Общо взето инициативността и активността по въпроса за придобиване нова агентура, както за отделението - по някои курсове и факултети където има концентриран вражески контингент, а няма или е слаба агентурата - например в СДУ, ВССИ,

МЕИ и други, така и в окръзите и околийските управления, главно сред неучащата младеж, все още не е на необходимата висота. Затова независимо от горните резултати задачата за придобиване на нова агентура из средите на студентската младеж, както в София, така и в другите ВУЗ в страната стои много сериозно.

В окръжните и околийски управления стои много сериозно въпроса за подsigуряване агентурното наблюдение на враждебната средношколска и неучащата се младеж.

Такива градски, районни управления и околии, като II и III районно управление МВР - София, Димитрово и Толбухин, Габрово, Елхово, Грудово, Поморие, нямат никаква агентура или само по 1-2 секретни сътрудници по линията. Слабо се работи за придобиване нова агентура в околията: Мадан, Ардино, Момчилград и Крумовград и други, а във всички тези околии по тази линия имат сравнително голям вражески контингент, който проявява активност, разработването и наблюдението на който не е обезпечено. Разпоредбите на заповед 10 от 1957 година да не се вербова агентура из средите на непълнолетните граждани се разбира неправилно и са превърнати до голяма степен в догма. Ние считаме че е правилно да се обърне внимание на окръзите, че там където има вражеска дейност сред младежите и с наличните агентурни възможности не е възможно да се изясни, трябва по-смело да се отива на вербовки и на агентура из средите и на непълнолетни граждани между 16 и 18 годишна възраст и особено из средите на учащите се X и XI класове и да не се подменя агентурата с доверителни връзки.

Придобиването на нова агентура из средите на враждебната младеж се налага и поради обстоятелството, че показаните по-горе данни за наличния агентурен апарат не разкриват истинското му състояние от гледище на неговото качество, тъй като в апарата има значителен брой неработоспособни агенти.

Малко се използват маршрутните възможности на наличната агентура по линията. През тази година отделението в това отношение направи опит за подобряване и бяха маршрутирани няколко агента от окръзите които разрешиха редица въпроси по няколко разработки в резултат на което същите бяха реализирани.

Слабо е възпитанието на агентурата особено тази придобита от вражески среди на сериозен компрометиращ материал. Линията на поведение на агентите работещи по разработки и по конкретни задачи не винаги се подработва. Малко са мероприятията, които се провеждат за проверка на агентурата и недостатъчен е контролът по работата на оперативния състав с агентурата.

Отделението в III управление, което работи по линия на враждебната младеж се състои от 1 началник отделение, 2 зам. началници отделение и 7 оперативни работници.

Отделението има на пряко обслужване всички висши учебни заведения (без медицинския институт) с 22,247 студенти и 2,733 преподаватели, ДОСО и неговите централни поделения, Българския съюз за физкултура и спорт, Народно-ловно рибарския съюз, редакциите на вестниците "Народен спорт" и "Народна младеж" и националните отбори по различните дисциплини.

Всеки оперативен работник в отделението обслужва по две или три висши учебни заведения, средно с по 4,500 студенти и преподаватели със 100 души контингент и 12 до 18 агенти.

За работата по линията в окръзите - контролиране, подпомагане и ръководене, което е една от основните задачи на отделението е натоварен зам.началник отделението лейтенант ИВАН КРЪСТЕВ, заедно с началник отделението ст.лейт. ТРАЙКО ГРИГОРОВ.

Оперативният състав на отделението е със сравнително добра служебна квалификация, партийно-политическа подготовка и обща култура, с добри качества и възможности и познават добре агентурно-оперативната работа. В повечето от тях не липсва инициативата, съобразителност, правилна насоченост в работата, каквито са о.р. В.ВЪЛКОВ, ЦАЧКОВ, ЛОЗАНОВ и други.

Въпреки това, обаче, работата на отделението не е на нужната висота, в някои факултети контингента не е напълно установен, агентурата е недостатъчна.

След унгарските събития ръководството на отдела и управлението разгледа състоянието на агентурно-оперативната работа по тази линия и бяха набелязани редица мероприятия за излизане от това положение. Разработен беше перспективен план, както за работата на отделението, така и за подпомагане на

окръзите, създаде се постоянна връзка с окръзите, висква се за срочното изясняване на постъпващите сигнали, за работата на комунистите от отделението беше докладвано пред партийното бюро, провеждат се и някои други мероприятия. Засили се изискателността и контрола от ръководството.

Направеното обаче, е незадоволително. Има оперативни работници, като ЦВЕТКО ЛАЗАРОВ, които трудно се преустройват и не полагат достатъчно усилие за подобряване на работата си.

Тревожно явление в организацията на работата в отделението понастоящем е отделянето на повече от половината от работното им време за работа по текущи, бързи и срочни задачи свързани с излизания в чужбина на студентски групи, спортни делегации и групи, фестивални такива и др. Това отклонява вниманието на оперативния състав и вместо същия да се заеме с работата по най-важните разработки, по придобиване на агентура из средите на студентите и професорите, той се занимава с подготовката на тези излизашки групи, проучвания и проверки на лицата, придобиване секретни сътрудници и доверителни връзки в групите, справка за отказ на някои от предложените и пр.

Във връзка със заминаващите студенти, спортни групи, и научни делегации трябва да се изтъкне, че не се използват напълно възможностите на агентурата в тези групи за задгранична работа. Вражеският контингент зад граница е на отчет към I и II управления ДС, а съгласуваността между нас и тези подразделения е слаба. Главното внимание на отдела досега е било насочено преди всичко към опазване на излизашите групи, недопускане вражески елементи в тях, наблюдение и разработване на същите.

От направения анализ на състоянието на агентурно-оперативната работа по младежи могат да се направят следните изводи:

1. Органите на ДС в борбата с враждебната младеж общо взето са се справяли със стоящите пред тях задачи. Не допускаха врагът да увлече масово младежта и да я противопостави срещу Партията и народната власт.

Линията, която се провежда за филтрация и разлагане на увлечената във вражеска дейност на социално близки младежи е провеждана правилно.

2. Органите на ДС обаче, допускат сериозни слабости в организацията на агентурно-оперативната работа по линия на враждебната младеж.

3. Отделение III при II отдел на III управление ДС все още не е направило прелом в обслужваните от него обекти. Незадоволителна е работата по линия на професорско-преподавателския състав. Отделението не е обхванало цялостно работата с окръжите.

4. Поради подценяване на работата по линия на враждебната младеж, както в учебните заведения, така и извън тях от ръководствата на някои окръжни и околийски управления, същата е незадоволителна.

а/ не се издирва възрастния враг, който косвено или пряко влияе, подбужда и организира неукрепнали младежи за борба против народната власт;

б/ не е напълно издирен контингента и не е осигурена необходимата агентура за наблюдението му. Не се наблюдават филтрираните и разложени младежи;

в/ профилактичната работа за откъсване на младежите от влиянието на врага е незадоволителна. Филтрациите и разложителните мероприятия не винаги се провеждат навреме и правилно;

г/ не винаги се реагира бързо по изясняване сигналите за вражеска дейност сред младежите и особено за измяна на Родната и за нелегални организации. По сигналите в много случаи не се завеждат разработки.

За подобряване състоянието на агентурно-оперативната работа по линия на враждебната младеж стоят да се решат следните задачи:

1. Ръководството на управление III ДС и окръжните управления да вземат мерки за ликвидиране на всякакво подценяване на агентурно-оперативната работа сред враждебната младеж.

2. До края на 1957 година да се завърши с установяването на враждебния контингент сред младежта и се осигури агентурното му наблюдение.

3. Ръководствата на окръжните управления и другите управления (II, V, VII и I отдел ДС) да изясняват какво е отношението на възрастния вражески контингент към младежите и своевременно да уведомяват III управление ДС.

4. В окръжните управления да се задели специален оперативен работник, който да работи само по линия на вражеската младеж. Това особено много се налага за окръзите - Благоевград, Хасково и Бургас.

5. Ръководството на управление III ДС да реорганизира отделението така, че да може напълно да обхване работата по младежи в цялата страна.

6. По всички по-важни сигнали за нелегални организации и групи за бягство, ръководни другари от управлението и отдела да посетят съответните окръзи и да окажат помощ и контрол за най-бързото изясняване на съществуващите сигнали, предотвратяване на вражеската дейност, недопускане разширяването ѝ и подобряване организацията на агентурно-оперативната работа сред младежите.

7. Срещу влиянието на вражеската агитация увличаща младежите в бягство зад граница и друга вражеска дейност, да се уреди по-честото излизане в централния печат на изявления на завърнали се изменници и се набелязват и провеждат с ОК на БКП партийно-политически мероприятия за изолиране на младежите от вражеско влияние.

8. До 15 октомври 1957 година да се завърши окончателно работата по набелязаните кандидати за вербовка за разработване вражеските елементи из средите на студентите, по-точно в някои курсове на СДУ, ВССИ - агрономи, МЕИ, ВИФ и други.

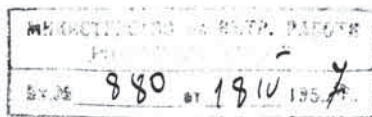
Изпълнил:

Н-к отделение III
ст.лейт.Тр.Григоров

ЦС

Строго секретно!

XV
21

20.11
6.10.1957
Д. Димитров

С П Р А В К А

ОТНОСНО:Разкрита младежка органи-
зация сред учаци се в гр.Радомир.

В гр.Радомир от органите на МВР е разкрита младежка орга-
низация "ЕМ" с 16 членове, ученици от VIII-ми и IX-ти клас на
гимназията и техникума. Сигнал за събиране на учениците е полу-
чен от, Борис Димитров от гр.Радомир, който се оплакал на органи-
те на МВР, че синът му Димитър-ученик в гимназията закъснявал
вечер, че посещавал махлата "Турските гробища" в Радомир, че вло-
шил успеха си и пр.

Пред баща си Димитър Борисов разказал, че двама ученици
напуснали училище и щяли да преминат границата, та те се събирали
и гадаели на карти, дали вече са избягали. /Същите ученици са
се укривали в София и сега са се завърнали в Радомирско при ро-
дителите си/.

Органите на МВР-Радомир веднага вземат мерки и устано-
вяват, че Димитър се среща с много ученици и младежи. При повиква-
нето му от органите на МВР, той разказал, че Александър Стефанов
ученик в IX^Г клас на гимназията му доверил за изградена орга-
низация. Обещал му, че ще го приемат като подаде заявление и пла-
ти членски внос 80 ст., но след няколко дни Александър уведомял
Димитър, че няма да го приемат, понеже дружел с цивилни и имало
опасност да ги издаде.

Веднага зашифровано в МВР-Радомир е бил извикан Алек-

което са били неподготвени за училище и отсъствували.

Връзка с цивилни лица не са имали, даже са се пазели от такива, да не би да ги разкрият.

Кратки данни за членовете на организацията:

1. Юри Станъов Митков-"Ал", шеф, роден през 1938 год. в гр. Радомир, ученик, произхожда от средно чиновническо семейство. Член на ДСНМ, но разхайтен младеж, изпаднал под влиянието на криминални романи, със силно развита фантазия. Няколко пъти е предупреждаван от училище да престане да се занимава с подобна литература, като такава му е била и иззета. Баща му е член на БКП.

2. Ангел Виденов Николов-"Джек", пом. шеф, роден през 1941 год. в Радомир, учил във II-ри курс на техникума и напуснал по слаб успех, а понастоящем тракторист в МТС-Радомир, член на ДСНМ, произхожда от средно чиновническо семейство, недисциплиниран.

3. Живко Николов Димов-"Джо", секретар, роден през 1940 г. в с. Червена Могила -Радомирско. Член на ДСНМ, произхожда от средно селско семейство, баща му е миньор, а майка му работи в ТКЗС.

4. Николай Драганов Янев-"Ник", началник на разузнаването, роден през 1939 година в Радомир. Член на ДСНМ, ученик в IX клас, произхожда от средно семейство.

5. Александър Стефанов Григоров-"Пипи", пом. н-к, роден през 1941 год. в София, живущ в Радомир, член на ДСНМ, ученик, произхожда от средно чиновническо семейство. Разхайтен младеж, недисциплиниран, със слаб успех.

6. Димитър Стоянов Димитров-извънреден член, роден през 1938 год. в с. Горна Глоговица-Радомирско, ученик, член на ДСНМ. Произхожда от работническо семейство. Свирел добре на акордеон.

7. ВЪГЕНИ ГЕОРГИЕВ КУЗМАНОВ-роден през 1941 год. в Радомир, ученик в IX клас, член на ДСНМ, произхожда от прогресивно семейство с псевдоним "Хари", редови член. Баща му е безпартиен.

8. Любомир Йорданов Топалов-"Бил", роден през 1941 година, ученик в VIII-ми клас, член на ДСНМ, произхожда от реакционно семейство, разхайтен, имал наклонност към криминални престъпления, редови член на организацията.

9. Никола Иванов Кръстев-"Боби", член на организацията, роден през 1941 год., ученик във II-ри курс, член на ДСНМ, произхожда от семейство на царски офицер, свирел в училищната музика.

10. Иван Станков Христов-"Бимбо", член на организацията,

сандър Стефанов, който в неспринуден разговор разказал, че имат изградена организация "ЕМ". Целта на организацията била да закупят музикални инструменти със парите от членския внос и образуват джаз, да подготвят и изнесат пиеса в околните села; да подпомагат материално членове на организацията и се защитават, ако се опитат други ученици да ги бият.

Обмисляли са и въпроса в случай на война и окупиране от чужди войски да станат партизани и се бият против поробителите.

При разпита на останалите ръководни и редови членове на организацията горното се е потвърдило и последните без да скриват са разказали за целите и строежа на организацията.

Инициаторите са били ЮРИ СТАНЬОВ-ученик в IV-ти курс на техникума, ЖИВКО НИКОЛОВ и НИКОЛАЙ ДРАГАНОВ-ученици в IX^б клас на техникума, които ^{за създаване на организацията} под силното влияние на четените от тях ^{и написани са} криминални романи, "Следите остават" и др. През декември 1956 година се събрали в квартирата на Живко и решили да образуват организация, като в нея включат и приятелите си.

Главният инициатор е бил Юри Станьов, който е и "шеф" на организацията, написал е текстовете на клетвата, устава, членските марки и проект за членска карта на организацията. Ръководството се е състояло ~~се е състояло~~ от 6 членове: шеф, пом. шеф, секретар, началник на разузнаването, пом. н-к и извънреден член.

Секретарят е събирал членския внос-встъпителна вноски 80 ст. и ежемесечен членоски внос 40 стотинки; н-кът на разузнаването е проучвал новите кандидати за членове на организацията, разузнавал къде може да се изнесе забава или се съберат на банкет кои ученици искали да ги бият, като вземали контра-мерки и т.н.

Организацията е провела няколко сбирки в квартирата на Живко, където са приемали нови членове, отчитали са събрания членски внос и взели решение да отидат в с. Николаево-Радомирско, където свирили на забави им било заплатено по 10 лева.

Като разбрали, че по този начин не могат да съберат пари за закупуване на музикални инструменти, а освен това станали няколко сбивания между учениците, от което се уплашили, Юри Станьов-шефът наредил на секретаря да се разтури организацията, като през лятото работят и съберат пари. Това станало през м. февруари 1957г.

При срещите са имали парол, а ^{в същото време} членовете предварително си избрали псевдоними.

От организацията няма извършени престъпления от политически характер, но често са се събирали да играят карти, поради

- 44 -

24

роден през 1939 година, ученик в VIII-ми клас, член на ДСНМ, произхожда от бедно работническо семейство. Има физически недостатък-накуцвал.

11. Генади Василев Николов-"Фори", член на организацията, роден през 1941 год. слабограмотен, безработен.

12. Георги Александров Модев-член на организацията, ученик през в VIII-ми клас, роден от с. Копаница-Радомирско, член на ДСНМ, произхожда от бедно семейство.

13. Николай Спасов Николов-член на организацията, роден в с. Копаница, ученик в VIII клас, член на ДСНМ, произхожда от средно семейство.

14. Йордан Рангелов Стойнев-редови член, роден в с. Копаница, ученик в IX-ти клас, член на ДСНМ, произхожда от средно семейство.

15. Симеон Тодоров Тасев-редови член, роден през 1941 год. в с. Екриняно-Кюстендилско, напуснал гимназията и се укривал в София като ползвал чужди документи, криминалист. Сега се намира на село.

16. Владимир Георгиев Николов-роден през 1940 година в с. Пчелинци-Радомирско, напуснал VIII-ми клас и се укривал заедно със Симеон в София, сега е на село. Разхайтен младеж, произхожда от работническо семейство.

- участници в организацията
Учениците са предупредени от органите на МВР, да не се занимават за в бъдеще с подобни неща, а с родителите им е проведено съвещание, на което е имало представители на Партията в Радомир, ДСНМ, профсъюза и от училището, където родителите са се изказали и са искали съдействие за контролиране поведението на учениците им.

София, 16.IV.1957 год.

Написано в 4 екз. ПД.
изх. 4784 / 17. IV. 57г.

НАЧАЛНИК СОФ. ОКР. У-НИВ МВР:

-генерал майор

Изпълнител:

-полковник

Строго секретно!

012

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

За състоянието на агентурно-оперативната работа сред враждебната младеж през 1957 година.

I. ОПЕРАТИВНА ОБСТАНОВКА

Според наличните данни, през 1957 година са проявили вражеска дейност в страната общо 798 младежи, от които 545 са били организирани в 108 младежки групи, а през 1956 година бяха увлечени общо 877 младежи, от които 446 бяха организирани в 77 групи.

От тези данни е видно, че през 1957 година 9% са по-малко увлечените във вражеска дейност младежи, докато от друга страна е нараснал броя на групите и на участниците в тях, т.е. увеличена е организираната вражеска дейност сред младежите.

Намаление на вражеската дейност по линията през отчетната година има в окръзите Стара Загора, Търново и Варна, а определено увеличение на същата ^{и в Бургаски} Бургаски - 155 срещу 78 младежи 1956 г., Хасковски, Благоевградски, Софийски и Пловдивски, като за другите точна цифра не може да се посочи, но такава е преценката на самите окръзи. Последните пет окръзи са и най-активни по отношение линията враждебна младеж, и само те имат 607 / или 75% / от враждебно проявилите се младежи през 1957 год. за цялата страна.

От данните е видно, че през годината 40% / 314 младежи / от общия брой на страната са проявили замисли, приготовления и опит за бягство или бягство зад граница, 25% / 201 души / са били увлечени в нелегални организации, 12.7% / 94 души / автори и раз-

2. 93

пространители на вражески листовки, 12.5 % / 92 души / правили вражеска агитация и останалите – терор, диверсия, остри хулигански, стопански и др. вражески прояви.

Анализа на причините за горните вражески прояви, показва че капиталистическите разведки и контрареволуционното подполье всъщности се стремят да заангажират в престъпна дейност против народната власт известна част от младежите, умело използвайки особеностите в характера на младежите – политическа незрялост, експанзивност, доверчивост, фалшива представа на живота в капиталистическите страни и пр.

Данните потвърждават, че макар и по-голяма част от увлечените във вражеска дейност младежи да са от трудови семейства, обаче подбудители и организатори на вражеските прояви са такива младежи, които са попаднали под влияние на вражеската агитация на чуждите радиостанции и задграничните вражески централи на изменници на Родината и техните близки примамващи младежите към измяна на Родината, чрез писма, увещания в по-добър живот там, и пр. „влиянието и агитацията на възрастните вражески елементи сред бившата земеделска опозиция, „легионерите, националистическите елементи в Благоевградски окръг, ^{младежи, агитатори и др. и т.н.} реакционното духовенство и пр. Трябва с особена сила да подчертаем, че в много от случаите, организаторите на вражеска дейност сред младежите са младежи, които са участвували през миналите години във вражеска дейност, били са репресирани, филтрирани и предупредени, обаче се оказват най-податливи за вражеска дейност, най-лесно възприемат вражеската агитация, имат известен опит, а нашите органи по места не-достатъчно обръщат внимание и ненаблюдават добре такива младежи / Елхово, Бургас, Поляновград, Благоевград и др./.

Освен горепосочените причини, що се отнася до бягствата зад граница, известна част от тях се дължат и на чисто авантюристични наклонности, слаб успех в училище, слаб родителски контрол, лоши отношения в семейството и др. причини, нямащи политически характер.

Слабостите в идейно-възпитателната работа на някои дружества на ДСНМ по места / Благоевград, Петрич и др./ също така улесниха дейността на вражеските елементи след младежта.

През годината вражеските задгранични централи увеличиха своята активност в работата си сред младежите – изменници. На-

По довесение на аг. "Русев" от месец юни 1957 год., Асен Стамболийски направил следното изказване:

- "Аз не знам защо трябваше да се ликвидира ЗМС, кому беше нужно това. Ако се смята, че не е удобно от политическа гледна точка, да не разсъдим комунистите, можем да не поставяме този въпрос, обаче да има младежки земеделски съюз е повече от необходимо. Иначе съюза/БЗНС,/ няма от къде да се подмладява, а тези които идват от ДСНМ са много комунизирани, защото ДСНМ е паракселанс комунистическа организация. А ако има младежка организация, ще е възможно на тези младежи да се дава земеделско възпитание."

3.

94

всякъде в капиталистическите страни изграждат младежки дружества, подчинени на младежката секция при БНК, със задача да обработват и поддържат вражески дух сред изменниците - младежи, а така също и да усилят вражеската си работа сред младежите в страната ни. В бр.8 на вестник "Младежка борба" - орган на младежката секция при БНК, от м.септември 1957 година, е поместена статия на Герасимов, под заглавие "Болна младеж". В нея авторът като се оплаква, че една част от емигрантската българска младеж следяла събитията с безразличие и незаинтересованост, гледали си личното положение и не се интересували от борбата на вражеската емиграция, заклучава, че вече се налагало, покрай дейността в емиграция, да се насочат усилията и в страната и да се започне там къртовска организационна работа, за да се изгради стегната нелегална организация.

Особено характерна за младежките нелегални групи и организации - влиянието на репресираните и класово чужди младежи, бързото разрастване и ~~дръжките~~ замисли, е реализираната през м.август 1957 година младежка нелегална организация в Бургаско.

По сигнал на агент "Стефанов" от м.май 1957 година, се уличавал младежа Христо Иорданов Христов / Жак/, роден 1935 г жител на с.Коларово, Тутраканско, от кулашко семейство, женен, разведен, съден, лежал в затвора до 1952 година за участие в нелегална организация, на работа в мина "Върли бряг", Бургаско, като шлосер - че през м. февруари 1957 година предлагал на П. Димитров от с.Камено, Бургаско да го запознае с младежите от с. Камено, които да организира за борба срещу народната власт. Казал му още, че имал пишуща машина и щял да печати позиви, които да се разпространят в Стара Загора и др. градове.

В процеса на разработката П.Димитров е бил вербован и е негова помощ е разкрита нелегалната организация, образувана от Христов, нейният състав, дейност, цели и задачи, потвърдени покъсно при реализацията през м.август 1957 година.

Христов, след излизането си от затвора, напуснал родния си край и се настанил на работа в Сливенските мини. През 1955 година той ^{в организацията} намерил на тавана на спалното помещение на миньорите ^{литература} пистолет. Взел пистолета и няколко книги в квартирата си. Особено

4. 95

му допаднала книгата "Ида, ти си комунист", която подсилила омраза му към народната власт и у него отново се утвърдила идеята, да създаде нелегална организация. Наскоро след това пистолета му бил взет от милицията, а той напуснал Сливенските мини и идва на работа в мина "Върли бряг", Бургаско.

Тук отначало привлякъл младежа Вълчо Ганев, род. 1937 г. в с. Дебелт, Бургаско, от бедно селско семейство, неженен, работник, зидар, член на ДСНМ, на когото открил замислите си да създаде нелегална организация, в която да привлекат повече младежи, със задача да пишат и разпространяват листовки, за която цел да откраднат пишуща машина и след това да избягат в Турция. Така той привлякъл в организацията още: Мирчо Димов Райнов - род. 1932 година с. Алефат, Румъния, жител на Дубротица, Тутраканско, от богатото селско семейство, женен, задържан и филтриран през 1956 год. в. Димитровград за участие в група за бягство, по занаятие автомонтъор, безпартиен; Генко Иорданов Малешков - род. 1928 година в с. Рудник, Бургаско, от бедно работническо семейство, работник, зидар, член на ДСНМ; Никола Янков Коларов - род. 1938 година в с. Светлина, Грудовско, от бедно селско семейство, ученик, член на ДСНМ и Иван Веселинов Нановски - род. 1937 година в с. Рудник, Бургаско, от работническо семейство, минен работник, член на ДСНМ.

Горните младежи са парашутисти към аероклуба на ДОСО - Бургас. Групата си поставила за цел да усвои пилотирането на самолет, като впоследствие да откраднат самолет от ДОСО и с него да избягат в Турция. Провеждали често сбирки по своите жилища и на открито, като обмисляли въпроса как да се снабдят с оръжие, да нападнат летището и да задигнат самолет. Преценявайки, че тези самолети летят бавно и лесно биха ги заловили, те решили да откраднат линейка / кола за бърза медицинска помощ / тъй като по малко проверяват такива коли на пропускателните пунктове и с нея под предлог че возят тежко болен, да отидат до границата и от там да избягат в Турция. Решението им било като отидат в Турция там да се поставят в услуга на турското разузнаване. Определили в България да остане Коларов, който отказал да бяга, като уговорили с него чрез парола "Батарла" да приема изпращани от Турция шпиони.

5.

96

При обиска е намерена фашистка литература и парола. Следствието е завършено. От задържаните 9 младежи, вербовани са 2, ще бъдат използвани за свидетели двама и на съд са предадени 5 души.

През 1957 година рязко и изведнаж в Благоевградски окръг се появили нелегални младежки националистически организации, каквито бяха разкрити 9 с 81 младежи. / 6 в Петричка околия, 1 в Разлог, 1 в Сандански и 1 обща за окръга / и които се характеризират с големия брой участници - от 15 до 20 души/. Наличните агентурни и следствени данни показват, че причините за тези прояви са от една страна влиянието от разкритата в края на 1956 година националистическа македонска организация - "ООМ" и изкуствено раздухване на националистически настроения от враговете чрез неправилно тълкуване на Македонския въпрос, подбуждателството на някои артисти, гости и др. от Югославия, а от друга страна - слабата изразителна работа на ДСНМ и учителите по отношение македонския въпрос.

Особен интерес представлява разкритата през м. октомври 1957 година в Петрич такава националистическа младежка организация от 20 души, ръководител и организатор на която е Кирил Томов Кочев, роден 1923 година в град Петрич, от средно селско семейство, служащ, осъден, бивш задграничен агент на ГВ, член на БКП. Вербован 1950 година от ГВ и прехвърлен в Югославия, е бил проверван и използван от УДБ, прехвърляйки го в България през 1951 година в гр. Струмица, Югославия, той се срещнал с изменника на Родината - Иван Пороиски / Чоната / от гр. Петрич, довели си един на друг прехвърлянето в България и Пороиски му казал, че желае да го прехвърлят не с шпионски задачи, а да работи за обединяването на Македония. Кочев е осъден в Югославия на 20 години затвор през 1954 година по собствено желание се завръща в България, проявявайки искане да му се заплати за целия престой в Югославия. Неодовлетворен от това той се озлобил и започнал да говори против народната власт.

→ През м. август 1957 година той получил писмо от Пороиски, в което последният му възлага задача да създаде нелегална организация, предимно от младежи, чрез които да подготвят населението за предстоящо присъединяване на Пиринския край към Вардарска Македония, ~~за което~~ имало споразумение между българското и

ум

Маи 1918
Иван Кочев

#

срещан в 1957

Историческите на ДС

6.

OH

югославското правителство, което споразумение българското правителство пазело в тайна. организацията да се създаде на принципа на тройки и петорки, да се съставят протоколи за проведените заседания, които да съхранява в себе си и на 15 -то число всеки месец да стои пред даракчийницата в гр. Петрич от 8 до 12 часа като очаква специален човек, с когото ще се свържат чрез парола и от когото ще получава указания и ще му предава протоколите.

Така Кочев изградил организация от младежи, предимно от средни и бедни семейства, трудово незаети, ученици и общи работници. Провел едно събрание, на което Кочев изнесъл доклад. Протокола от събранието и 7 броя други протоколи за срещите между главния организатор Кочев и неговия най-активен помощник - Стоян Георгиев - безработен, който вербовал предимно младежи които са имали вражески прояви ^{са инициатори на реализирането}. Така само за два месеца организацията нараснала на 20 души.

При реализацията през м. октомври 1957 година 15 души бяха филтрирани и 5 души са предадени на съд.

Такъв характер имаха и други младежки нелегални националистически организации: в Разлог - от 8 души, която направи опит с писмо да се свърже с югославското посолство в София за оказване помощ; в Банско от 22 души, пряк подбудител на която, наред с другите причини, се явява и отговорника на Шипския театър от Югославия, посетил този край през 1956 година. Сложили име на организацията - Младежка македонска революционна организация "Искра", всички членове положили клетва и приели устав на организацията. Пет души са осъдени, а останалите 17 филтрирани.

Доколко е слаба работата на ДСНМ в Благоевградски окръг говори и факта, че когато в комитета на ДСНМ в с. Самуилово, Петричко се получил сигнал, че младежа Бинов разпространява вражески листовки с националистическо съдържание, комитета не уведомил за това околийското ръководство на ДСНМ, а когато един от членовете на младежкото ръководство в с. Самуилово изрично поставил пред председателя на същото въпроса да се съобщи в гр. Петрич, председателя отговорил, че не е желателно въпроса да се отнася по-горе, а още повече пък до милицията.

В гр. Петрич 200 младежи завършили средно образование са регистрирани в бюро за трудови резерви като безработни,

№.

98

търсещи само чиновническа работа, а отказват да работят предлаганата им физическа работа в предприятия, ТКЗС и др. обекти.

Показателна за бързото разрастване и влияние на възрастния враг е разкритата и обезвредена през и.май 1957 година в София нелегална младежка организация "СБНСП" / Славяно-българска националсоциалистическа партия/, организирана от ученика Иван Ем.Георгиев, на 18 години, баща му професор и член на БКП, при подбuditелство от страна на легионера Папазов, 45 годишен като само за 3 месеца Георгиев увлече 35 младежи - ученици от няколко училища в София, произхождащи предимно от социално близки нам среди. На съд е предаден само подбuditеля - легионера Папазов, а всички останали младежи са филтрирани и предупредени в присъствието на учителите и родителите им.

През март 1957 година по данни на д.в. след контролен арест беше разкрита и разобличена младежка група от 5 ученици от Елховската гимназия, подготвящи се да изменят на Родината. Установи се, че причината за тези им намерения е вражеската агитация на близки на изменници на Родината, възхваляващи живота в капиталистическите страни, както и влиянието след унгарските събития. Освен това те имали и слаб успех в училище. Поради социалния им произход всички са били филтрирани. Малко след филтрацията, двама от учениците - Ангел Д. Хаджиев и Георги Др. Караджов, отново направиха опит да избягат, и само благодарение на доброто им наблюдение след филтрацията бяха деловени своевременно новите им замисли и предотвратено бягството.

При подготовка и опит за бягство бяха задържани и се намират под следствие 5 младежи от Санданска околия. От Гоцеделчевска околия избягаха 4 младежи, докато предварително не е имало никакви данни. От същата околия избяга и младежа Никола Илчев, за когото въпреки че службата е получила сигнал за бягството му, не е взема необходимите мерки, поради което Илчев избяга в Гърция и по-късно беше прехвърлен на наша територия с разузнавателни задачи от гръцкото разузнаване.

В Хасковски окръг - Ардино, завърналия се изменник на Родината - Юсеин Хасанов Бодуров, роден през 1934 година в с. Ахрянско, Ардинско, подбудил към бягство и организирил младежка група от 6 души, на които говорил, че живота в капиталистическите страни е "по-хубав" и заедно направиха опит да избягат. Бодуров

8.- 99

и още един младеж са осъдени, а останалите филтрирани и предупредени.

Младежа Кирил П. Стойчев от Станкедимитровско, произхождащ от вражеско семейство, баща му бивш водач на земеделската опозиция в този край, узнавайки за една младежка група която върши криминални престъпления, устройва сбирка на групата и решават да се въоръжат, да извършат по-големи кражби и след това да избягат в Гърция.

В София, група от 5 младежи, под ръководството на Иван Димитров, бивш опозиционер, замислиха да избягат в Гърция и оттам в Америка.

По агентурни и следствени данни е установено, че младежа Илия Сапунджиев, роден 1939 година в с. Черничево, Крумовградско, произхождащ от вражеско семейство, работи в Рудозем, е групирал около себе си още 4 младежи, работници в Рудозем, на които говори за "хубавия живот" в Гърция и ги убеждавал да изменят на Родината.

Такова подбудителство направи и Богдан Стоев, обект на ЛАР в ДС - Мадан по линия на тежка промишленост, за диверсия, който успява да групира около себе си 4 младежи, на които говорил, че живота на Запад е "по-хубав" и че след като отидат зад граница, щели да завършат разузнавателни школи, да имат леки коли, хубави жени и пр. Групата е разложена, като Стоев и други двама са изгонени от граничния район, а един е предаден на съд за криминални престъпления.

Характерно за бягствата е, че увлечените в това младежи от другите окръзи на страната се насочват към граничните и най-активни в това отношение окръзи, под предлог да работят в намиращите се в тези райони промишлени обекти / Хасково и Бургас / и оттук след като работят известно време да избягат в Гърция или Турция. Затова именно в Бургаски окръг от проявилите се вражески през годината 155 младежи, 93 от тях / или 60% / са за бягство, а от тях 45 души / или 50% / са младежи от другите вътрешни окръзи на страната. Такива случаи има и в Хасковски окръг, където също така бягствата са над 60% от всички вражески прояви. В Маданска околия само през м. март от 13 такива сигнали, 12 от тях се отнасят за младежи, дошли от други вътрешни окръзи, а само един е от Маданска околия. От такъв характер е и сигнала за бягство на

9.

100

на младежа Никола Гаделов от гр. Първомай, работи в гр. Кърджали, произхождащ от богато търговско семейство, има чичо изменник на Родината. Гаделов говори пред агент "Трендафилов" през м. декември 1957 година, че ще работи в Кърджали и ако има опасност да го вземат войник през м. юли т.г. ще мине в нелегалност и ще избяга зад граница, като се заканва преди това да извърши убийство и обир на касиера на едно предприятие и придружаващия го милиционер.

Вражеската агитация - възхваляваща живота в капиталистическите страни и агитация за борба срещу народната власт, през годината също така беше проявена от вражеските елементи сред младежите.

Ученика Едуард Керестеджан, баща му часовникар, частник с отрицателно отношение към народната власт, получил писма от свои близки от Западна Германия и говорил пред съучениците от класа си, че в ГФР живота е по-хубав отколкото в България и пр. Същият е разобличен пред събрание на ДСНМ.

Ткава вражеска агитация прояви и ученика Петър Бунов, от гр. Бургас, произхождащ от вражеско семейство, който също така е разобличен на събрание на ДСНМ.

Ученичката Недялка Димова Калъчева и Антоанета Антонова, от гр. Бургас получиха писма от унгарски младежи, които им пишат че унгарските събития са "народна революция", че в тях е участвувал целия унгарски народ и пр. Девойките разпространили съдържанието на тези писма всред съучениците си. И двете са разпитани и разобличени на събрание на ДСНМ, а писмата иззети.

През годината беше разкрита и обезвредена младежка група в Чирпанско от 4 души, единят от членовете на която давал указания как да се работи и води борба на идеологическия фронт, а именно - да се говори на хората против народната власт, против целия демократичен лагер и да се снабдяват с оръжие. Същата е била в подготовка за бягство. Трима от групата са осъдени на затвор.

Активност във вражеската агитация проявиха и реакционните елементи из средите на духовенството и религиозните секти. Излязоха с открити предложения за въвеждане "вероучение" в училищата и корана в турските училища / Мадан, Момчилград, Смолян и др. Така задържаният от органите на МВР, 19 годишен Цонко Коцев Петров от с. Севар, Кубратско, чл. на ДСНМ пред следствието е признал, че в продължение на 7-8 месеца го е обработвал за борба

против народната власт свещеника Александър Бричков от с. Варненци. Бричков му е възложил да изготви и разпространи листовки с вражеско съдържание като му дал написан текст. На 9.1.57 год. трима младежи са се събрали в дома на Цонко Коцев, където написали 33 вражески листовки и ги разпространили в селото.

Активност през годината сред младежите показва секта петдесятници в гр. Димитровград, която привлече 15 ученички от гимназията. Чрез ГК на БКП и ДСНМ бяха изнесени няколко антирелигиозни беседи пред учениците, с някои от горните бяха проведени лични беседи, в резултат на което 11 ученички се отказаха от сектата, а останалите 4, произхождащи от религиозни семейства заявиха открито, че от ДСНМ се отказват, но от сектата няма да се откажат. Сега през м. декември е получен нов сигнал, че 7-8 младежи започнали да посещават сбирките на сектата. По сигнала се провеждат мероприятия.

Реакционното мюсюлманско духовенство, използвайки шовинистическия и религиозен фанатизъм сред турската младеж, провежда активна вражеска агитация за противопоставяне турската младеж срещу мероприятията на народната власт.

В Ардинска околия в селата Падина, Диамандиево, Жълтуша и др. много младежи, предимно членове на ДСНМ, се събирали на групи и ходжите ги обучавали в Корана и на арабска азбука. Когато др. Димитров, член на ОК на ДСНМ, Ардино, направил бележка на един от младежите и го посъветвал да не посещава за в бъдеще ходжата, младежа отговорил, че не можел да не ходи при ходжата, и да не учи корана, тъй като баща му го е заплашил, че ако не изучава корана, ще го изгони от дома. Такива случаи има и в редица други околии с турско население и поради законната свобода на религията, трудно се води борба срещу тази форма на вражеска дейност.

Има данни, че през декември 1957 година девойката Ембие Алиева, дъщеря на хожда и други нейни приятелки, всички от село Фотиново, Момчилградско, съчинили песента " ТКЗС гирмеин тюркмен гидиже" /ВТКЗС не влизайте, ще ходиме в Турция/, която пяли на 25.XII.57 година на свадба. Придружавали им и други девойки от селото. Набелязани са мерки и са уведомени ОК на БКП и ДСНМ - Момчилград за спиране на песента.

11.

402,

50% от разкритите през годината автори на вражески листовки са младежи. Най-много такива прояви на младежи имаме в Благоевградски, Старозагорски, Пловдивски и Софийски окръзи.

През м. март 1957 година младежа Атанас М. Атанасов от село Стралджа, Ямболско, разпространил листовки с вражеско съдържание - че Гемето начело с БЗНС щял да освободи страната ни от "о разния комунизъм". Същият е осъден.

През м. март пак в Ямболско младежа Желязков - 19 годишен, баща му бивш активен член на БЗНС /о/, бивш кандидат за народен представител, въдворяван в ТВО, написал на пишуща машина на селкоопа 70 броя вражески листовки с призив към младежта да се бори против комунизма, като последва примера на унгарската младеж. Същият е осъден.

През м. февруари 1957 година в Петрич беше разкрита нелегална младежка група от 18 души, от които 15 ученици от прогимназията 14 годишни и 3 ученици в гимназията, която група написа и разпространи в гр. Петрич 130 броя листовки с вражеско националистическо съдържание, като "Смърт на българските комунисти", "Вън чужденците от Македония", "Македонци, борете се за своята независимост" и др. Всички са филтрирани.

Друга националистическа младежка група от 6 души в с.с. Скрът и Ключ, Петричко, разпространи 80 вражески листовки и написа заканателно писмо до партийния секретар в с. Скрът. Двама са осъдени, а останалите филтрирани.

В с. Устина, 1-ва Пловдивска околия, след бягството на 6 младежи-турци в Турция, беше разкрита и обезвредена друга младежка група от 5 души. Всички тези младежи са образували нелегална организация, откраднали пишущата машина от българската прогимназия и на нея написали и разпространили вражески листовки с остро съдържание против ТКЗС, водели агитация сред младежите да избягат в Турция и имали решение в случай на война да подпомагат противниковите войски за сваляне на народната власт. На същата машина написали и положената от тях клетва с остро шовинистично съдържание.

Терористически и диверсионни действия и замисли за такива проявиха през годината около 20 младежи в окръзите Софийски, Пловдивски и Русенски.

През пролетта на 1957 година в Пазарджишка околия, младежите хулигани Спас, Никола и Димитър Соколови, от с.Белово, Пазарджишко, убиха оперативния работник от околийско управление МВР - Пазарджик. Същите често са пиели заедно с възрастни^{те} вражески елементи братя Дорови и Канафилски от същото село, бивши кръчмари. Последните по този начин, чрез пиене ги разлагали и подтиквали към вражеска дейност, без това да са им говорили конкретно.

Пак в Пазарджишка околия беше предотвратено убийството на подпредседателя на народния съвет в с.Белово от трима младежи, които дружейки с възрастни вражески елементи - Димитър Дичин, бивш полицай, и Бончо Цулкинов, бивш собственик на содо-лимонadena работилница, вражески елемент, Последните постоянно им говорили против мероприятията на народната власт, с най-вулгарни изрази окачествявали местните ръководители и с това подбудили младежите към убийство на подпредседателя на народния съвет.

Такава младежка група беше разкрита и в Силистренска околия, поставяща си за цел да убие председателя на с. Попина, и след това да избяга зад граница.

В Софийски окръг - в околните Пирдоп и Радомир бяха разкрити и предотвратени два опита за диверсии по ж.п. линия от две младежки групи с по двама участници. Данните с които разполагаме за вражеската дейност сред студентите показват, че врагът по тази линия използва легалните възможности да се прикрива в организациите на ДСНМ и в по-тесен кръг да провежда вражеска агитация против партийните и правителствени мероприятия.

След унгарските събития с предприетите в началото на 1957 година административни и др. мерки / изключване от ВУЗ, разобличаване пред ДСНМ, предупреждаване от партийните и служебни ръководители, разпит и предупреждения от органите на МВР/се получи известно свиване и по-голяма конспиративност. Затова и получените през отчетната година в отделението, работещо по ВУЗ, общо 63 сигнали, от тях 37 / или 60%/ са за вражеска агитация, 9 за бягство, 4 за нелегални организации и пр.

През м.април 1957 година студента Александър Господинов IV курс английска филология, секретар на дружеството на ДСНМ при класа, от вражеско семейство - прикрепен от НК на ДСНМ като преводач към прогресивен ирански журналист, по различни поводи на-

404

правил пред същия остри вражески изказвания против народната власт.

Сту ента М. Диловски пише вражески стихове против народната власт и поддържа връзка с младеж от Пловдив, бивш активен член на ЗМС/о/.

Владимир Кусев, студент в МГИ, произхождащ от вражеско семейство, през м. ноември 1957 година написа писмо до своя приятелка в САЩ с остро вражеско съдържание. Между другото той пише: " Не, не вярвам в комунистическото приятелство. Това е най-лощото правителство, което светът познава. Комунистите са лицемерни Държат народа в голяма мизерия... Всички / селяни, работници, дружествата на учените/ ненавиждат комунистите... Ние вярваме, че най-много след 1-2 години ще бъдем пак свободни".

Характерно за вражеските елементи сред студентите, които замислят бягство зад граница, е това, че се стремят да използват предимно легалните начини за бягство - заминаване на студентски групи за чужбина по различни поводи, отиване в чужбина под предлог да следват и др. По такъв начин измени на Родината през август 1957 година Стоян Кръстев - студент по право, с анархистични ^{намерения} намерения, родителите му членове на БКП, който замина за Париж със студентска група и отказа да се завърне.

Обекта Б. Стоянов - студент в МЕМ, беше подал документи да бъде пуснат да следва във Франция на издръжка на леля си, но с получаване на сигнала, че има изменнически настроения, му беше отказано заминаването.

Сигнали за нелегална организация сред студентите има във ВИНС - Варна, ВМИ - София, които са в процес на изясняване.

Общо взето, предвид характера на вражеската дейност по линията, изтъкнат по-горе, от органите на МВР по места е реагирано бързо и своевременно, чрез срочно провеждане на агентурно-оперативни мероприятия, в повечето случаи без да се завежда р/ка и след изясняване на сигналите е вземано правилно отношение. Поради това, че повечето от увлечените през годината във вражеска дейност младежи са от социално близки среди, прилагани са предимно филтрации, предупреждение пред родителите, учителите, прокурора, разобличаване пред ДСНМ, вербоване и пр. От проявилите вражеска

дейност през годината 798 младежи, само 106 са съдени. Макар и малко, но има случаи когато поради непредприемане бързи превантивни и ограничаващи дейността мерки, беше допуснато да избягат някои младежи или да се разрастне организацията / Благоевград, София и Бургас/.

Въздействието на взетите мерки е положително за трудеците се.

II.

ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ

Вражеският контингент по линията на 31.XII.57 година за цялата страна, съпоставен с цифрови данни със същият в края на 1956 година, показва следното:

	ГАР	ЛАР	ГПР	ЛПР	НД
На 31.XII.1956 г.	4/10	10	3/10	17	59
На 31.XII.1957 г.	2/8	8	9/22	27	613
=====					

Към това, като се вземат предвид и данните за новооткритите разработки през годината, съпоставени с 1956 година:

	ГАР	ЛАР	ГПР	ЛПР	НД
През 1956 г.	10/62	4	11/31	12	24
през 1957 г.	6/58	9	14/34	31	364
=====					

Става ясно, че има подобрене на отчета по линията през 1957 година. Двойно повече са новооткритите и налични предварителни разработки. Що се отнася до ОНД, причина за тяхното голямо нарастване е, от една страна по добрата работа на някои окръзи за изясняване вражеския контингент всред враждебната младеж и от друга страна - пререгистрацията на ОД в ОНД, съгласно изискванията на заповед 25/57 година.

За някаква особена концентрация на вражеските елементи по линията не може да се каже, с изключение на граничните окръзи, предимно Бургаски и Хасковски, към които се насочват вражеските елементи, под предлог да работят в промишлените предприятия, с оглед по лесно да избягат зад граница. В училищата, поради естестве-

15.

406

ното събиране на младежите на големи компактни маси, също така се явяват по благоприятни условия за вражеските елементи за увеличаване в престъпна дейност други младежи / Разлог, Банско, Петрич, Велинград, София и др./Това обстоятелство задължава още повече нашите служби по места да обезпечат добро наблюдение над податливите на вражеска дейност ученици и още по-добро обслужване на учебните заведения като обекти, за да се долава своевременно и парира всякакъв замисъл за вражеска дейност. Това сега е и една от нашите сериозни слабости по линията за цялата страна, тъй като не се работи и не се обслужват както трябва гимназиите, техникумите и др. учебни заведения. Данните за годината показват, че повече от половината от увлечените във вражеска дейност младежи са учащи се и произхождат от средно селски, занаятчийски и работнически семейства, а организаторите и подбудителите са предимно младежи, произхождащи от вражески семейства, или самите те са участвували по-преди в престъпна дейност, или такива попаднали под влиянието на вражеската агитация на задграничните централи и възрастни вражески елементи у нас / земеделска опозиция, легионери и др./Например, в най-активните окръзи - Бургаски - от проявилите се през годината 155 младежи, от тях 64 са от средно селски семейства, 53 - от бедно селски, 21 от работнически и само 17 / или 11%/ са от буржоазен произход; Благоевградски - от увлечените в младежките националистически организации през годината общо 81 души, от тях 45 са от средно селски, 31 от бедно селски и 5 от семейства на служаци.

Макар и подобрен, оперативния отчет не отговаря на активността на вражеските елементи по линията. Трябва с особена сила да се подчертае и другата много съществена слабост по вражеския контингент, валидна почти за всички окръзи - не са издирени, не са взети на отчет и не се наблюдават всички онези младежи, които са филтрирани или репресирани за вражеска дейност. А от данните е видно, че те си остават най-податливи на престъпна дейност елементи по линията. Само в Елховска околия има 17 такива младежи, които не се водят на никакъв отчет, в гр.Бургас - 10 такива, в Поляновград - 3 и др.

В гр.Бургас през м. април 1957 година бяха филтрирани за подготовка за бягство младежите Бойчо Савов и Димо Коларов, и само поради невземане мерки за наблюдението им след филтрацията, наскоро след това същите избягаха в Турция.

Такъв опит след филтрацията им направиха Ангел Ханджиев и Георги Караджов - ученици от Елховската гимназия, но благодарение на доброто им наблюдение след филтрацията, новия опит беше осуетен. Репресирани и филтрирани младежи не са установени и не се наблюдават и в София. Същевременно окръжно управление Бургас води само 26 ОНД, от тях за гр. Бургас само 7 ОНД. В София - III районно управление МВР има само 1 ОНД по враждебна младеж, а околията Ст.Димитров, Р. домир, Самоков, V-то районно управление, I-во районно управление водят от 2 до 5 ОНД по линията.

Гр. Варна с 11 училища / без студентите /, не се води на оперативен отчет нито един. Такова е положението в Толбухин - с 8 училища и техникуми, Балчик, Гн.Тошево и др. околии, в които по враждебна младеж не се води никакъв оперативен отчет. Общо Варненски окръг води 1 ГПР с 4 обекти, 2 ЛПР и 12 ОНД за целия окръг. Не по-добре е положението по този въпрос и в окръзите Ст. Загора - 1 ЛПР и 11 ОНД или общо 12 души на отчет; и Русе - 5 ЛПР и само 15 ОНД, общо 20 души за целия окръг, дъдето има не малко филтрирани през миналите години участници в младежки групи.

По-добре е работило през годината Околийско управление МВР - Петрич, което е привело в известност всички филтрирани и репресирани младежи, и сравнително добре ги е обезпечило с агентурно наблюдение.

През отчетната година, независимо от казаното по-горе известно подобрене в оперативния отчет, отново беше допусната същата слабост - да не се завеждат разработки при получаването на сигнали за вражеска дейност, а да се изясняват същите без разработки, като сигнали. От проявените през годината 798 младежи, само на 146 / или 18% / от тях са водени разработки, а останалите 652 / или 82% / са изяснени и реализирани без разработки. С тази слабост се намалява чувствително контрола върху сигналите за вражеска дейност, както от страна на окръзите към околията, така и от наша страна.

Особено фрапираща е тази слабост за някои окръзи като например Благоевградски - реализирани 102 младежи, от които предадени на съд 39, без да е заведана разработка на нито един от тях; Бургаски - реализирани 155 младежи, като само 12 са по р/ка

17.

108

/ новозаведени през годината 2 ГАР/, а останалите 143 младежи - без разработка; Софийски, Хасковски и др.

От водещите се понастоящем разработки по линията в страната по-важни и по които трябва да се организира от наша страна системен контрол и помощ за по-бързото им изясняване, са следните:

ГАР "Бунак" - при околийско управление МВР -Благоевград с 4 обекти, най-активен от които се очертава Александър Тунтев от село Логодаж, Благоевградско. Възникнала е по агентурен сигнал от м. декември 1957 година, че обекта заедно със свои приятели, подготвя създаването на нелегална младежка организация, за борба срещу властта. Разработката се води на контрол в отделението, има план с мероприятия, които се провеждат понастоящем, с оглед бързото изясняване и вземане отношение.

ГАР "Непокорници" - при околийско управление Хасково, 4 обекта, възникнала през м. април 1957 година по сигнал, че главния обект П. Борачев е възложил на агент "Стамболов" да подбере и организира 7-8 "добри" младежи от неговото село, на които да дава земеделска литература и да ги просвещава, за да станат опитни борци против комунизма. Борачев и останалите трима са активни опозиционери - земсисти, участвувал е ^{Борачев} досега в две нелегални младежки групи за което е филтриран, вербован и се оказал агент-предател. Установено е, че групата на Борачев обикаля често няколко села в Хасковска околия и Борачев поддържа връзка с по-възрастни опозиционери от с. Малево и други младежи, съдени като участници в младежки опозиционни земеделски групи, като Генчо Йорданов, Милчо Тенев - съдени и лежали в затвора, обекти на ОНД по линия на БЗНС/о/, Георги Пинчев - съден за участие в нелегална организация, сега обект на ОНД и др. Има данни, че с тях Борачев разговарял по бъдещия курс на опозиционерите, по това какъв курс ще имат като дойдели на власт и пр. Досега по разработката е работено с незадоволителен темп, с недостатъчна комбинативност за по-бързото изясняване и вземане отношение.

ГПР "Крокодили" - при Софийско окръжно управление МВР, с 3 обекти, уличаващи се в опит за създаване на нелегална организация със задача да знаят хората си и при удобен момент да отпочнат борба срещу властта. Работи се за разлагането им. Има данни, че замисляли това, но са се отказали.

ЛАР с обект Панайот Ат.Панайотов, студент във ВИНС - Варна, вражески елемент, заведена през яни 1957 година по сигнал за нелегална организация сред студентите във Варна, която поради бавното провеждане на някои мероприятия и липса на комбинативност не са изяснени въпросите по разработката. Сега се предвижда активизиране на работата по тази разработка и реализирането ѝ в началото на 1958 година. Отделението ни е оказало също така недостатъчна помощ и контрол по тази разработка.

ГПР "Лентяи" - на отчет при околийско управление Лом, По разработката протичат двама обекти, които по донесение на аг. "Георги" е видно, че се готвят да създадат нелегална организация за борба против народната власт. От проведените мероприятия е установено, че един от обектите - Дойчин Савов Марков има в дома си листовки с вражеско съдържание, които е донесал като войник. Същите листовки обекта е пазил в подвързията на романа "Под игото". Изготвено е предложение за провеждане комбинация за изземване на листовките и арест на обекта.

ЛАР "Конспиратор" при ДС Кубрат, заведена въз основа на агентурни данни, че обекта иска да изгради нелегална организация. Установено е, че същият възнамерява да пише и разпространява листовки и търси да привлече нови членове за организацията. Установено е, че обекта има съвместна вражеска дейност с друг обект по ЛПР "Безделник", също автор на вражески листовки. Набелязани са и се провеждат мероприятия за скорошно реализиране.

ЛАР "Предател" - заведен на Димитър Иванов Коцев, от с.Паволче, Врачанско, по повод разпространените от него листовки против ТКЗС. Същият е бивш с.с. на службата. По разработката недостатъчно бързо се е действало за изясняване цялостната дейност на обекта, макар, че по него имат възможност за работа два агента.

ЛАР - заведена от ДС Омуртаг на лицето Тефик Хасанов Менджепов, от с. Соводо, Котленско, учител в гимназията в гр. Омуртаг. Обекта през 1949 година е правил опит за измяна на Родината, но е бил заловен и осъден. През 1957 година по данни на аг. "Емилия" се е изказал, че възнамерява да измени на Родината, че познавал каракачани в край границата, като са прехвърляли лица зад граница, но той знаел кога е било най-удобно.

Говорил е, че имало група учители които също са възнамерявали да изменят на Родината. Обекта е поставен под постоянно агентурно наблюдение, на агентурата са разработени конкретни задачи за изясняване изнесеното от обекта, по отношение наличието на

19.

110

група учители с изменнически намерения.

Разработките, съпоставени със сигналите по линията през годината, не отговарят на активизацията на врага. Това беше обяснено и по-горе, че не се завеждат разработки при всички сигнали.

Общо взето, разработките са водени с бърз темп. Но в някои случаи, макар и малко, ^{са дръж} се е допускало забавяне и слаба профилактика. Такъв е случая с ГАР "Змей" при Окръжно управление МВР София, по която се допусна да бъдат увлечени 35 младежи-Ученици. Поради бавност в провеждане мероприятията и липса на комбинативност, настъпателност и активност, ~~Все~~ още не е изяснен сигнала за нелегалната организация във ВИНС - Варна, в с.Малево, Хасковско и др. сериозни сигнали.

В края на отчетната година има сигнали, че развиват вражеска дейност общо 107 младежи в цялата страна, от които 62 се водят на активни и предварителни разработки, а по останалите 45 се работи без разработки. По наличните данни, от тези 107 младежи 70 се уличават в замисли и подготовки за измяна на Родината, 23 - за създаване нелегални организации, 10 за вражеска агитация, листовки и 4 за връзки с чужденци. Само в Хасковски окръг има 24 сигнали за бягство, в Благоевградски - 14, в Бургаски - 7 и пр. Предстои зам. началниците на отделенията др.др. Ковстев и Стефчев, да посетят през м. февруари и март най- активните по линията окръзи / Хасково, Благоевград, Бургас, Пловдив и др./ за да подпомогнат и проконтролират по-бързото изясняване на всички сигнали и вземане отношение.

През 1957 година от реализираните 798 младежи, 106 / 13%/ са предадени на съд, а останалите 692 са филтрирани, разложени, предупредени, разобличени и някои вербовани. Трябва да се изтъкне, че поради подценяване обектите по тази линия, в някои случаи не се провежда квалифицирано разследване и филтриране, не се ~~в~~никва в конкретните особености в характера на различните младежи, прилага се шаблонна филтрация и не винаги се вземат мерки за недопускане увеличането на тези младежи в нова вражеска дейност. Посочените примери в оперативната обстановка / Бургас, Благоевград и др./ потвърждават това. Съществува слабост в работата на нашите органи, а именно че не се прави всичко необходимо, със съдействието на партийните и младежки ръководители по места, за да се въздейства положително и укрепващо върху такива младежи, като се за-

сили изолацията им от други вражески елементи. Правилно е подхо-
дено, като на съд са предадени само организаторите, подбудителите
класово чуждите и най-активно проявили се младежи, а останалите
произхождащи от трудови семейства и увлечени от първите, са пре-
димно филтрирани. Съпоставени данните за осъдените младежи през
1956 година - 113 души от 877 и 1957 година - 106 от 798 - про-
цента е почти еднакъв. Необходимо е да се засили наказателната
отговорност спрямо онези младежи, които след като са филтрирани
и предупредени веднаж за проявена вражеска дейност, отново пред-
приемат такава. Защото в някои окръзи, като например Иван Кънев
Жеков от Старозагорски окръг, П.Хр. Борачев от Хасковски окръг и
други, факта, че на два пъти са филтрирани за вражеска дейност,
без да са предадени на съд и осъждани, им въздейства активизиращо
и затова те наново замислят вражеска дейност.

Агентурното обезпечение на контингента е незадоволително
- средно за страната около 50%. Малко по-добро е в Плевенски
окръг, Петричка и някои други околии, но общо взето не е добро.

III.

АГЕНТУРЕН АПАРАТ

Цифровите данни за агентурния апарат през 1957 година
съпоставени с 1956 година показват следното:

	Наличност на 1. I		нововерб. през год.			изключени през год.			наличност на 31. XII,			ДВ
	аг.	рез.	аг.	рез.	общо	аг.	рез.	общо	аг.	рез.	общо	
1956 г.	756	53	242	19	261				898	65	963	около 150 ДВ
1957 г.	898	65	217	19	236	136	-	136	916	63	979	384

Наличната агентура е недостатъчна за обезпечаване сис-
темно агентурно наблюдение на вражеските елементи, както и над
податливите за вражеска дейност елементи по линията. Особено
остро стои нуждата от агентура всред уличните и в повечето окръзи
всред свободните младежи / незаетите в училище или в производ-
ството/. Сравнително по-добро е положението във Врачански окръг,
Плевенски окръг, отделни околии в други окръзи, като например,
Петрич, Чирпан, Ямбол и други. Но в повечето от районите агентура.

21.

115

та е недостатъчна. В такива гранични и активни за линията околии като Мадан, Ардино, Крумовград и др. не се работи упорито за придобиване на необходимата агентура. Лошо е положението и в Градските управления МВР, в които има най-голяма концентрация на младежи, като например София - в V районно управление, в което има най-много училища, нямат нито един агент по линията; в IV районно управление - нямат с.с. от учащите, I районно управление, Варна, Бургас, Толбухин, Балчик и други, също работят слабо в това отношение.

През годината, от нововербованите 217 агенти по линията, по-голяма част от тях са с добри възможности, развиват се добре и дават хубава работа. Такива с.с. вербовани предимно на компрометираща база или на постепенно приличане и произхождат от вражески следи или самите те са участвували в престъпна дейност. Така в Благоевградски окръг са нововербовани 23 агенти, Бургаски - 21 агенти, Пловдивски - 21, Хасково - 15, София = 14, Русе - 28 и други. Отделението е придобило през годината 26 агенти и 4 резиденти. Трябва да изтъкнем добрата работа на нововербованите агенти като "Рибников" - Благоевградски окръг, вербован като организатор на нелегална младежка националистическа организация, по негови данни беше получен сигнала и беше проведена реализацията на друга, по-голяма младежка националистическа организация, обхващаща няколко околии; агент "Петров" - на ДС Ст.Димитров, наскоро след вербовката му, за кратко време има две реализации; аг. "Гелев" - на ДС Трън, реализира ГАР; агент "Василев" - Градско управление Бургас, засекал досега над 20 интересни връзки сред младежите; агент "Стефанов" - ДС Поморие, дал сигнал за нелегална младежка организация; агент "Тигър" - околийско управление МВР Благоевград, чрез когото са предотвратени бягства на младежи за Гърция, агент "Иван" ДС Михайловград; агент "Пистолет" - ДС Видин и други.

Бие на очи такава слабост по линията, че след излизането на заповед № 8 на Ръководството на Министерството за ползването на доверителни връзки, в редица окръзи и околии се впуснаха само по придобиване на ДВ, защото е по-лесно, без да вербоват агентура по линията. Например в Сливенска околия са придобити само 48 п.в., в Бургаска околия също така само п.в., без да вербоват нито един агент, и други. Данните показват, че докато през 1956 година по линията се ползваха около 150 д.в. и то изключително в окръзите Плевен - с 40 д.в., Благоевград и Коларовград и Стара Загора, то в края на 1957 година се ползват 384

ДВ или са придобити към 230 нови ДВ / Стара Загора - 58, Плевен - 50, Хасковски - 21 и др./ На някои места са образували неправилно резидентурни групи от ДВ / Бургас, Благоевград и др./, когато ДВ съгласно заповедите не се предават на резидент. Това довежда и до формална, безрезултатна работа с ДВ / Бургаски окръг/.

Добре работят с ДВ само тези служби, които работят пряко не чрез резиденти, с ДВ и в редица слумаи получават от тях ценни данни, сигнали и пр. Например Елховска околия, Петричка околия Плевенски окръг, който ~~ома~~ получените през годината 14 сигнала по линията, 6 от тях са получени от ДВ, и други.

Друга по-съществена слабост е това, че не се използват пълноценно възможностите на агентурата по линията с оглед разширяване връзките ѝ с интересувачи ни обекти, както и маршрутирането до обекти в други окръзи и околии. В това отношение отделение III което държи на ръководство сътрудници - студенти от всички окръзи на страната, много малко е работило за да използва своите 110 агента при заминаването им по родните места през ваканциите, или изпращането им по други поводи. Не по-добро е положението с маршрутирането на с.с. между окръзите. Известно по-добро използване не се извършва само между околията в рамките на окръга / Хасково, София, агент "Черния" бе маршрутиран в гр. Станке Димитров, където бързо изясни въпросите по ГАР и доведе до реализация-и др./ Също така пак поради липса на взаимодействие и съгласуваност, не се използва за работа по враждебната младеж агентурата, работеща по другите линии на ДС и преди всичко тази из средите на бившата земеделска онозилия, легионерите и др. Хасковски окръг, например, е издирил и използва по младежи 25 агенти от други линии, които обекти имат връзки и възможности сред младежите. Тази агентура ще ни бъде особено полезна за долавяне престъпните намерения, замисли, побуди и др. на възрастните вражески елементи по отношение на младежите, за да бъдат своевременно пресичани и младежите изолирани от другия враг.

Ръководството и възпитанието на агентурата по линията през годината беше задоволително. Най-голяма слабост си остава за повечето от окръзите това, че нямат достатъчно ЯК и не малка част от срещите провеждат на открито, затова и 50% от срещите с агентурата по младежи в Софийски окръг са без донесения. Поради нередовно срещане, в Бургаски окръг, агент "Пеня" и "Ставрев"

115

отказаха да работят и бяха провалени като сътрудници. По причина на лошо ръководство агент "Петров" в Софийски окръг, иначе добър агент, се допусна същият да си послужи с провокации при изпълнени на възложените му задачи. Трябва за пример на добра работа с агентурата да се посочи о.р.Шопов от околийско управление МВР - Петрич, който чрез добро ръководство и поставяне комбинативни и целенасочени задачи, добре обслужва вражеския контингент и долавя сигналите.

От казаното по-горе могат да се направят следните изводи

1. Органите на ДС в борбата с враждебната младеж общо взето са се справили със стоящите пред тях задачи. Недопуснаха през 1957 година врагът да увлече масово младежта и да я противопостави срещу Партията и народната власт.

Линията която се провежда за филтриране и разлагане на увлечените във вражеска дейност на социално близки младежи е провеждана правилно.

2. Органите на ДС обаче допускат сериозни слабости в организацията на агентурно-оперативната работа по линия на враждебната младеж.

3. Отделение III при II отдел на III управление ДС все още не е направило прелом в обслужваните от него обекти. Незадоволителна е работата по линия на професорско-преподавателския състав. Отделението все още не е обхванало цялостно работата с окръзите.

4. Поради поценяване на работата по линия на враждебната младеж, както в учебните заведения, така и вън от тях, от ръководствата на някои окръжни и околийски управления, същата е незадоволителна.

а/ Не се издирва възрастния враг, който косвено или пряк влияе, подбужда и организира неукрепнали младежи за борба против народната власт.

б/ Не е издирен контингента и не е осигурена необходимата агентура за наблюдението му, главно не се наблюдават филтрираните и разложени младежи.

в/ Профилактичната работа за откъсване на младежите от влиянието на врага е незадоволителна. Филтрациите и разложителните мероприятия не винаги се провеждат навреме и правилно.

г/ Не винаги се реагира бързо по изясняване на сигналите за вражеска дейност сред младежите и особено за измяна на Родината и за нелегални организации. По сигналите в повечето случаи не се завеждат разработки.

За подобряване състоянието на агентурно-оперативната работа по линия на враждебната младеж стоят да се разрешат следните задачи:

1. Отделение III, с помощта на ръководството на отдела и управлението, да вземат мерки за ликвидиране на всякакво подценяване на агентурно-оперативната работа всред враждебната младеж.

2. До края на м.майт 1958 година да се установи вражеският контингент всред младежта и особено участвувалите в престъпна дейност - и след това съдени, филтрирани и разложени, като се осигури агентурното му наблюдение.

3. По пътя на съгласуваността и взаимодействието да се иска от окръжните управления и други управления в центъра / II, VII и I отдел ДС/ да изяснят какво е отношението на възрастния вражески контингент към младежите и своевременно да уведомяват III управление ДС.

4. В окръжните управления - Бургас, Хасково, Благоевград и Пловдив, които се явяват най-активни, да се задели специален оперативен работник, който да работи само или изключително по линия на вражеската младеж. Това да се уреди чрез ръководството на МВР.

5. По по-важните сигнали за нелегални организации и групи за бягство, ръководни другари от управлението и отдела да посетят съответните окръзи ^(Хашово, Бургас, Битово, Битово - Пазарик) и да окажат помощ и контрол за най-бързото изясняване на съществуващите сигнали, предотвратяване на вражеската дейност, недопускане разширяването ѝ и подобрене организацията на агентурно-оперативната работа всред младежите /завеждане на разработки по получените сигнали, по вербовките и пр./

6. Срещу влиянието на вражеската агитация увеличава младежите в бягство зад граница и друга вражеска дейност, да се уреди по-честото излизане в централния окръжен печат на изказвания на завърнали се изменници и се набелязват и провеждат с ОК на БКП партийно-политически мероприятия за изолиране на младежите от вражеско влияние.

7. Наред с обезпечаване агентурно наблюдение над установените вражески елементи по линията, да се подsigури с наблюдение чрез агентура и ДВ на всички обособили се младежки групички, имащи хулигански, недисциплинирани и др. прояви, изключваните от училищата, такива останали без здрав родителски контрол и пр.

25. *117*

8. Да се обърне сериозно внимание при посещение на окръзите върху увличането в придобиване на ДВ, а избягване вербовки на агентура по линията. За агенти да се подбират по-възрастни младежи такива поддържащи връзки с ученически и др. младежки групички и се подобри ръководството и възпитанието на агентурата по линията.

9. До 31.III.57 година инспекторите Иван Кръстев и Гр. Стефанев ще посетят окръзите: Благоевград, Бургас, Хасково, Варна, Търново и Пловдив, с оглед оказване помощ и контрол по бързото изясняване на сигналите и подобряване работата по линията.

30.I.58 година
София

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ III -

- ст. лейтенант: *Султанов*

Подлежи на връщане

27

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

София, 25.III. 1958 г.

*Да се започне 188
Тодорове. см. Колетовски*

До
д-р Георги Цанков

Илиев - 1.11.58

Препис от протокол № 155 на
Политбюро на ЦК на БКП от 4 юли 1956 година

ВЪПРОСИ
НА ДНЕШНИЯ РЕД:

РЕШЕНИЯ:

.....
III. Предложение на
Министерството
на културата да
бъде разрешено
на студенти или
други научни ра-
ботници да след-
ват или специа-
лизират на соб-
ствени средства
в чужбина.
Докладва
д-р Д. Ганев

Не възразява:

1. Министерството на културата да
дава съгласието си за заминаване на специали-
зация на **собствена** издръжка в чужбина на наши
дейци на науката и изкуството.

2. Министерството на културата да
дава възможност на наши младежи да следват на
собствена издръжка в чужбина, в това число и
в капиталистически страни, като се спазват
всички изисквания на Закона за висшето образо-
вание и правилника за студентите, следващи в
чужбина, а също така да се разрешава на младе-
жи от другите страни, включително и от капи-
талистическите, да следват в нашите висши
учебни заведения на **собствена** издръжка, като
всеки конкретен случай се разглежда и решава
отделно.

Желаещи да следват в чужбина на
собствена издръжка да се насочват към такива
специалности, от каквито нашата страна има
нужда.

*Решението е приемано
от ЦК на БКП
на 1.11.58*

Да не се разрешава специализация и следване в капиталистическите страни по идеологическите дисциплини, Да имат възможност да следват в чужбина само тези кандидати, които успешно са издържали приемния изпит в нашите висши учебни заведения по специалността, която желаят да следват, или за сродна на нея специалност.

Верно с оригинала

Строго секретно!

24

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

По обслужването на Инженерно-строителния институт, Минно-геоложкия институт и студентите от ВИИ "Николай Павлович"

На обслужване имам Инженерно-строителния институт, Минно-геоложкия институт и ВИИ "Н.Павлович". Дейността на **вражеските** елементи от тези институти се изразява в коментиране на международното положение, злословене по адрес на правителствени мероприятия, възхвала на западната култура, техника, начин на живот и подготовка за измяна на Родината.

Така например по данни от агент на II управление ЛС студентката от МСИ - Виолета Дикова се е изказвала, че ще посети Полша от там ще иска да отиде във Франция и намяла да се върне. Пред същия агент е казвала, че действа да и се разреши да отиде в Берлин при нейна братовчедка, а от там щяла да избяга на запад. Същата бе взета на предварителна разработка и сигнала бе изяснен.

На 22 октомври 1958 година е открита ЛПР "Тапир" на студент дипломант от Инж.строителния институт. Същия пред агент "Памя" се е изказал, че чака от ГДР да му изпратят декларация за пребиваване там за известно време на разменни начала, щял да посети гр. Берлин от там в западен Берлин и със самолет щял да замине за гр. Лондон при негов земляк /изменник на Родината/. Обекта през 1958 г с група студенти е посетил ГДР, създавал си е много връзки с лица от ГДР и Западна Германия. Работи се по изясняване на сигнала. Някои неща се покриват-обекта има **наменически** настроения.

Ст.асистент Поло Цоканов обект на ОНД пред аг. "Борисов" на 29 ноември се е изказал: "Положението у нас ще се промени с външна сила, това няма да е за дълго. Комунистите губят влияние, какъвто е например случая с Франция, където не само мандатите ио и гласовете намаляват. За погребението на Г.Дамянов у нас идва милиция, не мога да разбера какво искат от мене и защо не ме оставят на мира. Не искам да се включа в тяхната работа по Об линия

- 2 -

и няма защо да ме търсят и преследват с милиция. Аз съм недоволен и недоволствам само в собствения си дом."

В края на м. февруари 1958 година бе реализирана ЛАР "Предател". Обекта до свой познати във Франция и Италия пишеше писма с много мръсно вражеско съдържание против мероприятията на Партията, Правителството и комунистическите партии в света.

В началото на 1958 година бе открита ЛПР "Предател" на студент от ВИИИ "Н. Павлович" затова, че на два пъти е посетил турската легация. Сигнала е изяснен, обекта разпитан и разработката е закрыта.

В началото на 1958 година оперативния отчет е бил както следва:

ГАР	ГПР	ЛАР	ЛПР	ОНД	общо на отчет
-	-	1	-	29	30

През 1958 година са открити 5 ЛПР, 1 ЛАР и 3 ОНД

ЛПР "АСИСТЕНТА" заведена на асистент от ИСИ по данни на аг. "Връбчев" на ДС Бургас. Обекта е правил мръсни вражески изказвания по адрес на Партийни и Правителствени мероприятия. Делото премина в ОНД и обекта се наблюдава.

ЛПР "КОЛЕЖАНКАТА" заведена на студентка от ИСИ за изменчески настроения. Сигнала е изяснен и материалите са свалени в архив.

ЛПР "ПРЕДАТЕЛ" заведена на студент от ВИИИ "Н. Павлович" затова, че е посетил турската легация. Сигнала е изяснен и материалите са свалени в архив.

ЛПР "ТАПИР" заведена на студент от ИСИ за изменчески настроения. По разработката се работи и в скоро време ще бъде доведена до успешен край.

ЛПР "ПЛАГИАТОР" заведена на професор от ИСИ. Получиха се данни, че същия е станал професор и Лауреат на Димитровска награда с крадени трудове и открития. По същия се работи.

ЛАР "ПРЕДАТЕЛ" обекта е чиновник в ИСИ. Заведена е затова, че обекта се е интересувал от военни обекти, имал е връзки с френска фирма преди 9.9.1944 година, също така злослови по адрес на Народната власт.

Към 24 декември 1958 година е както следва:

ГПР	ГАР	ЛПР	ЛАР	ОНД	общо на отчет
-	-	2	1	40	43

- 3 -

29

3

На отчет се водят 12 лица от професорско-преподавателския състав от ИСИ и МГИ. За отбелязване е, че повечето от тях са стари професори и са зав. катедри. От агент "Борисов" се получиха данни, че между старите професори има създадена солидарност за взаимно поддържане за да защитават службата си. В тази групировка влизат около 13-14 стари професори и преподаватели. По този въпрос се работи за изясняването му.

Останалите 28 дела са на студенти от трита института.

ПО АГЕНТУРАТА

В началото на 1958 година агентите, резидентите и явките са били както следва:

агенти	резиденти	явки
10	1	3

През годината са вербовани 2 агенти. Един студент от МГИ и един от преподавателския състав на ИСИ. Агента от МГИ е вербован на компроментираш материал. Същия бе много близък с обекта на ЛАР "Предател", който бе осъден за вражеска дейност която е била известна и на КДВК "Гайдаров", който бе използван за прокурорски свидетел и след това вербован. Притежава много добри качества на агент и работи много добре. Има много връзки сред вражески настроени младежи-студенти.

Втория агент "Борисов" бе вербован на постепенно привличане. Същия има много големи връзки сред лица интересувачи органите на ИС - сред преподаватели в ИСИ, сред бившите членове на БЗНС /о/, ЗМС /о/, сред легионери, ратници и други. В процеса на работата има данни да се оформи като много добър агент.

Получени от други служби 8 агента. Изключени 2, един по негодност и един разконспирирал се.

Към 24 декември 1958 година разполагам със следната агентура:

агенти	резиденти	явки
18	1	4

Работи се по 2 кандидата за вербовка.

24.XII.1958 год

ст. лейтенант- И.И. Славин

Строго секретно!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: състоянието и изводите от агентурно-оперативната работа по "Враждебна младеж" в светлината на опита на съветските дургари и изпълнение решението на ПБ на ЦК на БКП от 18 май 1957 г.

С решението си от 18.V.57 година ПБ на ЦК на БКП постави задача да се установи действителния вражески контингент и се осигури активното му разработване и постоянно агентурно наблюдение, да се повиши решително активността и самоинициативата на всеки оперативен работник, да се усили координацията и взаимодействието между различните поделения и пр.

За да се оцени правилно как се изпълняват тези задачи от страна на отделението, работещо по линия на враждебна младеж", необходимо е да се види каква е била оперативната обстановка по тази линия от 1957 година досега, която се характеризира със следното:

След 1956 година, когато във връзка с унгарските събития се получи увеличение на вражеската дейност сред младежите, през 1957 година и след това се забелязва постепенно намаляване на тези прояви. През 1957 година са били увлечени във вражеска дейност общо 798 младежи в страната, а през 1958 година - 487 души, като непълните данни за седемте месеци на т.г. показват също така намаление. Взет по форма на вражеската дейност 40% от тези младежи през 1957 година са проявили измяна на Родината, подготовка и опит за измяна, а за 1958 година този процент е 53%, 25% за 1957 година са били увлечени в нелегални организации и групи, а за 1958 година - 26% и останалите са били увлечени главно в писане и разпространяване вражески листовки, терористически и диверсионни актове и други престъпления. Най-характерното е това,

че около 50 % от проявилите враждебна дейност младежи през този период са от социално близки нам среди и са били увлечени от други такива от вражески среди или са изпаднали под влияние на националистическа литература, слаб успех в училище, семейни и др. лични причини. Общо към 75% от вражеската дейност сред младежите са подготовката и опити за бягство и изграждане нелегални групи и организации. Главна идейна основа на тези нелегални младежки групи и организации през този период беше на първо място националистическата македонска протитовска такава на организациите в Благоевградски окръг, при които младежите си поставяха за задача да се борят за самостоятелна македонска държава, против мероприятията на народната власт в които подбудителска роля имаха артисти от Щип, сп. "Македония", изменници на Родината, намиращи се в Югославия и др. През 1957 година в този окръг бяха разкрити и разобличени 9 такива организации с 81 участници, а през 1958 година - 5 организации с 80 участници. През 1959 година няма данни за такива групи. Други младежки организации носят характер на ЗМС/о/ като си поставяха за цел да обработват в опозиционен дух младежи, да разпространяват сред тях опозиционна литература и пр. Такава беше разкрита през 1958 година в Хасковски окръг нелегална младежка организация с 20 младежи. През тази година няма данни за нелегални ЗМС - ови организации. Наскоро беше разкрита в София нелегална организация сред студентите от ХТИ, които под влияние на възрастен вражески елемент се опитаха да създадат нелегална организация, която беше своевременно предотвратено и обектите филтрирани.

При реализациите досега, както и преди 1957 година, поради младежката незрялост, политическа неукрепналост и социалната близост на голяма част от увлечените младежи, в повечето случаи те са били филтрирани, предупредени и освободени, като в редки случаи са били предавани на съд. Така, от 798 младежи през 1957 година 692 са били филтрирани и 106 са съдени и изпратени в ТВО, /13.3%/, а през 1958 година от 487 души, били са филтрирани 415 души и 72 са съдени и изпратени в ТВО / 14.7%/. Малко по-голям процент увеличение на осъдените през 1958 година младежи идва главно от зачестилите нелегални младежки организации и необходимостта да бъдат осъдени някои от организаторите.

През 1957 година по линията в цялата страна е имало 916 агенти и 384 ДВ, а през 1958 година - 985 агенти и 306 ДВ. Подобрена е работата с агентурата и бяха придобити по-качествени с.с. по линията. На окръзите беше оказана по-добра помощ и контрол по работата сред младежите. След преглеждане на оперативния отчет и закриване на отчетните дела чувствително намаля и вражеския контингент по линията, към които беше прехвърлен и контингента сред учителите. Към 31.XII.58 година оперативния отчет по линията за страната / без обектите обслужвани от отделението/ се състои от 3 ГАР с 8 обекти, 4 ГПР, 21 ЛПР и 731 ОНД или общо 768 обекти. Освен това по ВУЗ в София отделението води на оперативен отчет 181 души, от които 7 ЛАР, 4 ЛПР и 170 ОНД, или всичко за цялата страна сега се водят на оперативен отчет 949 души. От тях по професорския състав има 5 ЛАР, 1 ЛПР и 85 ОНД и по студенти - 2 ЛАР, 3 ЛПР и 85 ОНД.

Агентурното наблюдение на вражеския контингент е подобрен. От 55% средна наблюдаемост на отделението през 1957 година, в края на 1958 година този процент е 82%.

Общо взето, оперативния състав подобри работата си в светлината на указанията, дадени в решенията на ПБ на ЦК на Партията от 1957 година и последвалите заповеди на ръководството на МВР в тази насока.

Като се има предвид изменението на сегашното състояние на оперативната обстановка по линията, предлагам:

1. Да се направи преоценка на поведението и отношението към народната власт на водените на оперативен отчет обекти и като се има предвид че това са преди всичко младежи, онези от тях, за които няма данни за вражеско отношение и прояви, да бъдат закрити техните разработки.

2. Да се засили провежданата и досега профилактична работа сред младежите като на съд биват предавани само най-непоправимите и рецидивисти, проявили за втори път вражеска дейност, на които другите възпитателни средства не могат да помогнат.

След цялостно и общо изясняване на получаваните сигнали, със санкция на окръжния началник, а за центъра - на началника на III управление ДС да се уведомяват устно или с писмо партийните, комсомолските и административни ръководства за антинародните, кри-

миналните или други престъпни прояви на младежи, за да им потърсят отговорност по техен път и се окаже възпитателно въздействие върху останалите младежи. Целта е да се привлече обществеността в борбата срещу всякакви незаконни и враждебни прояви сред младежите, а след разобличаването да може да се окаже по-пряко въздействие и патриотично възпитание върху такива младежи, главно чрез комсомолските организации.

3. Досегашният опит показва, че голяма част от попадналите в затвора младежи, поради това, че в затворите и ТВО са в постоянен контакт с възрастни и закоравели вражески елементи, под тяхно влияние се оформят още повече като врагове и след излизането си от затвора продължават да стоят на вражески позиции, като някои дори стават отново организатори на вражески прояви.

Ще бъде по-правилно, младежите до 26 годишна възраст, които попаднат в затвора, да бъдат напълно изолирани от останалите възрастни врагове - затворници, като върху тях се провежда по-определена и целенасочена политико-възпитателна и трудова работа, с оглед изграждането им като добри граждани.

4. Като се имат в предвид особеностите на младежкия характер, правилно ще бъде сред младежите до 18 годишна възраст /пълнолетие/ да не се вербоват агенти, освен по изключение при наличие на сигнали за вражеска дейност, а да се ползват предивно ДВ.

За работа сред студентите да се ползват също така ДВ, като се вербова и качествена агентура, както за наблюдение и разработване на вражеските елементи из тези среди, така също и като перспективна агентура за производството и други области на живота - инженери, агрономи, лекари, художници, артисти и пр.

За ДВ да се взема санкция от началник на участъка или началника на отделението, като кандидатите предварително се изучат и се преценят дали са подходящи за ДВ и необходимостта от ползването им. За утвърдените такива о.р. води само списък. Псевдоними нямат, донесения не пишат и се срещат не в явки.

5. Поради това, че младежите ~~не~~^{са} вече такива, които са изградени като хора след 9.IX.44 година в наша обстановка и в огромната си част са активни и съзнателни строители на социалистическото общество и от друга страна поради това, че все пак вражески проявления из средите на младежите ще има и за в бъдеще по причини и подбуди от най-различен характер, по правилно ще бъ-

5.-

5

де да се оформи по отчета на ДС линия "враждебни прояви сред младежите", а не "враждебна младеж".

6. Да се придобие нова и качествена агентура из средите на професорско-преподавателския състав предимно такава, която има връзки и естествени поводи и възможности за излизане в капиталистически страни, за да бъде ползвана най-активно за разузнавателни задачи, съгласувано с I и II управления ДС. За успешното разрешаване на тази задача да се окаже конкретна и практическа помощ от страна на ръководството на отдела и Управлението.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ БII -

- капитан: *Биликов*

14.VIII.59 година
София

ДС 2 екз.

Биликов 2 екз.
Биликов

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Лично строго секретно!

ДО
ДР. ИВ. АБАДЖИЕВ
СЕКРЕТАР НА ЦК НА ДКМС
Т У К

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 3

Според съществуващи сведения, неотдавна правителството на една от западноевропейските страни е внесло на разглеждане в НАТО въпроса за световните фестивали на младежите и студентите, като е изложило при това своите препоръки, от които, според него трябва да се ръководят страните-участнички в НАТО. Към тези препоръки се отнасят преди всичко следните:

- с цел да се неутрализира комунистическото влияние страните-участнички в НАТО трябва да продължават сегашната политика на противодействие срещу провеждането на международни фестивали на младежите и студентите в капиталистическите страни, особено в страните-участнички в НАТО;

- да се продължат усилията, насочени към дискредитиране на световните фестивали на младежите и студентите и да се вземат мерки за да се "разобличат тези фестивали като комунистическа инициатива" и да се сведе до минимум тяхното влияние. Необходимо е предварително широко да се разгърне антифестивална

2. - 12

пропагандна кампания, като се подчертават политическите цели на комунистите за да се намали поне броя на участниците във фестивалите;

- да се проведат редица съвместни активни мероприятия на Запада с цел да се въздейства на младежта от Азия, Африка и Латинска Америка. Тук трябва да влизат семинари, свободни дискусии и срещи от просветен, социален и културен характер, които е необходимо да се организират под покровителството на някоя некомунистическа национална или международна организация, несвързана с правителствата на западните страни. Освен това, по време на фестивалите трябва да се организират информационни центрове, за които да се осигури популярна западна литература и специално подбрани филми. Целесъобразно е в тези центрове да се издават ежедневни антифестивални вестници на основните езици;

- важно е, щото представителните младежки и студентски организации да продължават да бойкотират фестивалите, организирани от Световната федерация на демократичната младеж /СФДМ/ и Международния студентски съюз. Правителствените органи на западните страни не трябва при каквито и да е обстоятелства да посървяват участието на своята младеж в тези фестивали. Ако отделни лица решат да вземат участие в такива фестивали, то на тях следва да се разяснят политическите цели и методи, преследвани от СФДМ и младежките организации на СССР и страните с народна демокрация при провеждането на мероприятия от такъв род;

- по възможност в западната преса и по радиото да не се осветляват световните фестивали, провеждани под ръководството на СФДМ.

Правителството на тази страна счита, че една от главните проблеми на НАТО понастоящем е разработката на комплекс от мероприятия, които биха могли да се противопоставят от Запада на световните фестивали на младежите и студентите, провеждани от СФДМ. То призовава Съветът на НАТО постоянно да изучава въпроса за младежките и студентски движения в целия свят. Според сведе-

3. - 13

ния, изхождащи от журналистическите среди на Лондон, правителството на друга страна-участничка в НАТО счита, че Западът не следва самостоятелно да организира световни младежки фестивали; вместо това частни младежки организации при поддръжката на своите правителства трябва да организират по-скоро регионални или специализирани срещи, за участие в които следва по-смело да се привлича младежта от Азия, Африка и Латинска Америка.

По сведения, изхождащи от дипломатическите кръгове в Париж, въпросът за фестивалите се е обсъждал в ръководните органи на НАТО през месец юли т.г. Взето е решение да се одобрят горепосочените препоръки и се продължи изучаването на този въпрос. Освен това, е било решено да се предадат тези препоръки на съответните органи на СЕАТО и СЕНТО.

МИНИСТЪР:

Чокров

Строго секретно!

21

С П Р А В К А

За работата по обекта на обслужване
Софийски държавен университет.

1-4

Софийски държавен университет има пет факултети: философски, исторически, филологически, биолого-геолого-географски и юридически, филозофско-математически. Последния се обслужва от о.р. Цветко Лазаров.

Задачите, които стоят пред съответните факултети са както следва: философско-историческият факултет готви учителски и преподавателски кадри и научни работници по идеологическите дисциплини; филологическият факултет има за задача да подготвя учителски кадри по езици за средните училища, преводачи и журналисти; биолого-геолого-географският факултет подготвя кадри от учители по биология, геология и география и геолози за изследване на земните недра; юридическият факултет готви кадри за съда, прокуратурата и държавния апарат.

Броя на професорско-преподавателския кадър, студентите и администрацията се вижда от следната таблица:

	проф. и преподават.	редовни студ.	заочн. студен.	БКП преп. и профес.	БКП админис.	общ брой
Филос. ист. ф-т	90	800	690	75	-	1580
Филолог. ф-т	170	2700	1250	70	-	4120
биол. геол. геогр.	70	900	350	35	-	1320
Юридически	50	840	730	30	-	1620
администрация	-	-	-	-	26	110
	380	5240	3020	210	26	8750

Голяма част от безпартийните са били младежи-активисти в ЦКМС, а сега честни безпартийни. Тенденцията е да се приемат за научни работници синове и дъщери на членове на БКП или те самите да са партийни членове. Повече безпартийни има в ония катедри, които се оглавяват от безпартийни професори, в катедрите по руски език и западните филологии. Прави впечатление, че безпартийните професори се стремят да приемат за асистенти безпартийни или пък изтъкват като добри научни работници безпартийните.

2

Из средите на проф есорско-преподавателския кадър, интерес за органите на ИС представляват над 50 души. Това са главно професори от преди 9.IX.1944 година, които са завършили на запад, или заемали отговорни длъжности в буржоазния държавен апарат. Такива са например професорите Владимир Кутиков, Ангел Ангелов, Иван Петканов, Константин Минков, Генчо Пирвор и други. Някой от тях са подържали в миналото или подържат понастоящем връзки с представители на капиталистически-те легации и капиталистическите страни. Има и такива за които има данни, че подържат престъпни връзки с капиталистическите разведки.

Сред студентите, интерес за органите на ИС представляват повече ония, които следват западни филологии. Някой от тях знаят езика и установяват връзки с представители на капиталистически страни или подържат писмени връзки с чужбина. Лица с отрицателно отношение към мероприятията на народната власт се срещат и в други специалности, но в по малка степен. Такива има в юридическия, филологическия факултети и др.

Врага в Софийски държавен университет може да проявява вражеска дейност в следните насоки: да провежда вражеска агитация и пропаганда, да бъде в услуга на чужди разузнавания, да създава нелегални организации, да провежда вредителство като се създават неподготвени кадри за нашия стопански, обществен и културен живот.

В специалността геология се борави с геоложки топографски карти, на които са нанесени данни за всички полезни изкопаеми в цялата страна, което представлява интерес за чуждите разузнавания.

Имаме данни в университета да се разработват научни проблеми представляващи интерес за чужди разузнавания.

Понастоящем в университета, без физико-математическия факултет има следната агентура и доверителни връзки:

	агенти	довер. връзки	ивочни кварт.
професори	<u>1</u>	<u>14</u>	
студенти	<u>6</u>	<u>13</u>	<u>2</u>

В началото на годината броя на агентурния апарат бе доста голям. Изключени бяха 13 души, много от които се ползват сега като доверителни връзки, а други двама агенти са предадени на други служби.

Трябва да се подчертае, че агентурата сред проф есорско-преподавателския кадър е крайно недостатъчна. Макар, че имама сред тях доверителни връзки, това е недостатъчно, ^{и е така} тъй като се използват агенти на други поделения.

23
1

Понастоящем в Софийски държавен университет се водят от отделението 2 лични активни разработки и 8 ОНД.

В началото на годината броя на ЛАР бе 4, а на ОНД-21.

Горните цифри посочват, че в началото на годината, броя на разработките е бил много голям. Това имаше отражение и върху работата по разработките.

След решението на ПБ на ЦК на БКП от 14. I. 1960 година по голямата част от работата бе съсредоточена върху основното преглеждане и оценка на агентурата с която работим и оперативните дела. Много от делата, които са без особена перспектива, или са заведени по формални признаци са закрити. Останаха ония дела, които действително представляват интерес за нас.

По голямата част от агентурата в Софийски държавен университет бе изключена. В агентурния апарат имаше доста сърудници произхождащи от близки нам среди, активисти в ЦК С, които само отежняваха агентурния апарат. След изключването им, много от тях понастоящем ~~са~~ се използват като доверителни връзки.

Разширяват ни се връзките сред студентите и професорско-преподавателския апарат. Понастоящем поддържа връзки с повече от 25 души. Тоя контакт от ден на ден се увеличава. Освен това установява се връзка с лица от СМУ по конкретни поводи. Поддържа се близка връзка с личен състав, някой от заместник ректорите и деканите на факултети.

През изтеклата година из средите на студентите се проявяваше вражеска дейност като подготовка за измяна на Родината, вражеска агитация и др. но тя по обем не обхваща голям брой младежи.

Така например Гаро Александров Костадинов-студент III курс английска филология, заедно с Георги Ненчев Златарев-инженер от Пловдив, се подготвяше да измени на Родината. Той е изпращал клеветнически писма в капиталистически страни против нашата страна, през лятото на 1960 година като войник открадна от казармата боеприпаси.

Мимитър Енчикиев Енчикиев-студент V курс български език, Стоян Иванов Стоянов-студент III курс право и др. правят остри вражески изказвания по адрес на мероприятията на Партията и правителството.

През пролетта, голяма част студенти-съратени офицери се бяха организирали за да водят борба срещу решението на министерството на просветата и културата за спиране на стипендиите на ония от тях, които нямат общ успех добър/4/.

От университета най активно участваха студенти от юридическия факултет. За тая цел бе изградена комисия, бяха проведени няколко събрания на които се вземаха решения какви искания да предявяват пред партийни и административни инстанции.

Димлян Пачев Пачев-студент III курс право бе написал стихотворение насочено срещу дисциплината и бойния дух в армията за което бе разпитан и разобличен. /Тъж я се волеше на ЛАР/.

Много от студентите, следващи в западните филологии подържат писмени връзки с капиталистически страни. Незина от тях вършат това със цел да получават подаръци, а други пък за обогатяване на езика. Има и много студентки, които подържат връзки с студенти от арабските страни следващи у нас.

В началото на годината ми бяха предадени окръзите: Плевенски, Довешки, Габровски и Търновски. Трябва да се отбележи, че по окръзите не е работено. От там не изпращат почти никакви материали, а и от нас не е искано. През цялата година не е ходено нито един път в командировка в посочени окръзи. Понстоящем не знаем какъв оперативен отчет се води там и с каква агентура разполагат.

Преди решението на ЦК от 14. I. 1960 година разполагах с голям брой агентура и много оперативни дела. Това пречеше за съсредоточаване работата по отделните дела, за набелязване конкретни въпроси за изясняване и придвижване делата напред. Сега вече по всяко дело са набелязани мероприятия по които се работи.

От друга страна срещите с агентурата, които бяха в много случаи без донесения ни губеха доста от времето.

Решението на ЦК доведе до освобождаване от излишни дела и безперспективна агентура. Създаде се възможност за набелязване конкретни мероприятия по делата и провеждане на по добре обмислени и целенасочени мероприятия.

По студентите от капиталистическите страни и новоосвободените африкански държави се занимава II управление ЦС. Независимо от това, до сега е имало известна координация с тях по работата сред чуждестранните студенти. Оказвали сме им помощ в създаване на доверителни връзки, установяване връзките на някои от интересувашите ги студенти. Получавали сме донесения за араби, и наши агенти са изпълнявали задачи по техни обекти. Все пак до сега не е поставен ребром въпроса за работата по чуждестранните студенти и координацията със II управление ЦС в тая насока и всичко което е правено е било по край другото, слабо. Възможност за работа по чуждестранните студенти и в тая връзка координация

-5-

25

сп II у-ние ДС има, вбъдаче тя може да се разширява.

За постиженията в работата с няколко думи може да се каже следното: изпълнена е оная част от решението на ПБ, която е свързана с освобождаването от ония дела и агентура, които нямат перспектива. Изпълнява се задачата за създаване доверителни връзки и разширяване на контакта с повече преподаватели, професори и студенти.

Като слабост трябва да се изтъкне, че все още не е придобита агентура из средите на професорския кадър.

Основните задачи, които стоят сега са: да се придобива качествена агентура из средите на професорския кадър, из средите на студентите поддържащи връзки с капиталистически страни, работа за изясняване въпросите по оперативните дела, разширяване връзките сред преподавателския кадър и студентите в университета.

София, 22.XII.1960 година

капитан: *В. Кузнец*

РАЗПИСКА

Подписаният Иван Н. Багдасаров
началник на секретариат на ДКМС
удостоверявам, че получих екземпляр № 2 от
информация № I- 4 /1960 г. на др. Министър.
.....19..... год.

Получател: Иван Багдасаров

14

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Лично строго секретно!

ДО
ДР. ИВАН АБАДЖИЕВ
СЕКРЕТАР НА ЦК НА ДКМС
Т У К

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 4

В Столицата беше разкрита младежка група, която определила за свое седалище една барака на ул. Цар Симеон № 92. Те нарекли бараката "Кафене Латино". В нея се събирали да пушат, пият, играят на комар и др. Приемането за членове на "кафенето" ставало със специално заявление, което било преподписвано от "управата на кафенето". Встъпителният членски внос бил две кутии цигари "Арда".

В "управата на кафенето" са влизали следните младежи:

Владимир Иванов Генов, роден през 1942 година в Габрово, член на ДКМС, ученик. Баща му е член на БКП и е преподавател в университета по Диамат. Майка му е също членка на БКП и е служащ. Този младеж бил "Директор на кафенето".

Александър Иванов Велев, ученик и член на ДКМС, бил "Зам.директор". Родителите му са безпартийни, служащи.

Георги Вълчев Драганов, роден през 1943 год. в София, член на ДКМС, ученик, бил "Главен счетоводител". Родителите му са разведени и са членове на БКП. Баща му е директор на студио за игрални филми, а майка му е художничка.

"Домакини на кафенето" били младежите Борис Георгиев Захариев и Захари Георгиев Захариев, без баща, а майка им се омъжила и живее

2.- 16

в Пазарджик.

Членове на "кафенето" са били младежи членове на ДКМС.

Двама са имали пистолети, които са иззети.

Освен пушене, пиене, игра на комар, някои от младежите са се отдавали на полови извращения.

Пред нашите органи разкритите младежи са направили самопризнак разкаjali са се и са обещали повече да не се събират. Ще бъдат уведо- мени и родителите им.

ЗАМ.МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ:

Строго секретно!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

КРАТКА СПРАВКА ОТНОСНО РАЗВИРАНЕТО
ЗА ИДЕОЛОГИЧЕСКАТА ДИВЕРСИЯ

Империалистическите разузнавания и сътрудничащите им вражески емигрантски и църковно-сектантски централи наред със шпионска и друга подривна дейността провеждат активна идеологическа диверсия срещу страните от социалистическия лагер и срещу другите страни, които наскоро са се освободили от колониално робство и капиталистическа експлоатация.

Задачата и целта на тази подривна дейността, най-широко провеждана от злостните врагове на социализма и комунизма е: - да противопоставят буржуазно-идеологическата, упадъчна, човеконенавистническа идеология на загиващото и отживяващо своя век капиталистическо общество на могъщата марксистко-ленинска комунистическа идеология, неизбежно обхващаща със всеки изминат ден все повече и повече трудящи се маси на земната планета. Идеолозите и слугите на капитализма разчитат с това да попречат на бурният процес на развитие на световната система на социализма и да продължат съществуването на обреченият от историята на неминуемо загиване капиталистически строй.

Мерките, методите и средствата на идеологическата диверсия, провеждани срещу прогресивното човечество са многочислени и разнообразни.

Ще посочим само някои, които са най-разпространените от тях, широко прилагани срещу социалистическите страни, а също така и срещу комунистическите и работнически партии и прогресивните организации на многие страни в света.

п Т. Вражеска пропаганда

В посоката ѝ главно е пропаганда на "преимуществото" на капитализма перед социализма, възхваляване на тъй нареченият "свободният свят" и живота в капиталистическите страни /особено в Америка/, разпространяване на клевети и всевъзможни измислици за социалистическите страни, тяхното политическо и икономическо положение, разпространяване на клеветнически "сведения" за ръководителите на правителства, комунистическите и работнически партии, разпространяване на клевети срещу комунизъмът и комунистите изобщо. Тази вражеската пропаганда се провежда:

а/ чрез многочисленните радиостанции от типа на "Гласът на Америка", "Свободна Европа", "Горянин", "Христо Ботев" и други;

б/ чрез изданията на масовите и малки тиражи и изпращане в социалистическите страни чрез легални и нелегални канали на всевъзможна антикомунистическа, контрареволуционната, ревизионистическа, а също така гангстерска, религиозно-мистическа, порнографска и др. вредна, враждебна на духа марксистко-ленинската идеология пропагандна литература;

в/ чрез популяризация на извратената музика, тъй нареченият модернизъм в живописа и в другите форми на изобразителното изкуство, дивашина в облеклото, причешките, танците, маниерите, /"суинги"/ и развратеният живот;

г/ чрез обработване на отделни неустойчиви граждани от социалистическите страни, посещавани по различни поводи и причини капиталистическите страни, а също временно намиращите се в социалистическите страни представители на капиталистическия свят - разузнавачи или агенти, прикривани се под формата на "туристи", "търговци", "дипломати", "делегати" на различни международни конгреси, "моряци" от инблот и т.н.

3.

В резултат на тази широка и настойчиво провеждана идеологическа диверсия някои неустойчиви граждани, особено из средите на младежта и интелигенцията, попадат под влиянието на вражеската пропаганда, стават привърженици, носители и разпространители на буржуазната идеология и морал, а някои от тях стават изменици на родината.

7. II. Ревизионизъм

В съвместните планове за работата на разузнаванията на западните капиталистически страни срещу комунистическите и работнически партии голяма роля играе използването на ревизионизмът, който се счита като важен фактор, действащ в полза на Запада.

Ръководителите на разузнавателните служби в западните капиталистически държави в края на 1958 г. дойдоха до извода, че ревизионизмът в голяма степен е изгубил силата си. Във връзка с това те решиха да вземат мерки, за да не загубва ревизионизмът.

Набелязвайки пътищата за решаване на тази задача, империалистическите разузнавания считат, че най-ефектни резултати може да получат, използвайки ревизионистите, действащи вътре в комунистическите и работнически партии. Във връзка с това империалистическите разузнавания започнаха да се стремят да установяват пълни или частичен контрол върху ревизионистическите групи вътре в партиите и да ги използват за подривна работа. Също така те се опитват да внедрят агентурата си в ръководните органи на комунистическите и работнически партии, за да събират разузнавателна информация и да провеждат чрез тази агентура секретни акции, насочени към идеологическо въздействие на членовете на партиите, към разкол на единство в партиите и дезорганизация на работата им.

Многото опити на империалистическите разузнавания да създадат и разширят фракционните ревизионистически групи вътре в партиите нямаха успех и затова те без да се отказват от тези опити започнаха да търсят други методи за подривна дейност.

4.

Като най-ефектен метод за подривна работа срещу комунистическите партии капиталистическите разузнавания считат разпространяването на лъжливи сведения за съществуване на фракциони ревизионистически групи вътре в компартиите. От името на такива измислени групи разузнаванията разпространяват между членовете на комунистическите партии, а също така и сред ръководящите звена, анонимни писма и различни документи със ревизионистическо съдържание.

Като пример на такава подривна акция може да се посочи мероприятието на западните империалистически разузнавания срещу Комунистическата партия на Германия през 1949-50 г. Разузнаванията успяха да внедрят свой агент в Хамбургският партиен комитет на КПГ и използвайки получените от него имена и адреси, изпратиха на ръководните лица на КПГ писма със ревизионистическо съдържание. Тези писма бяха написани така, че да създадат впечатление, че вътре в хамбургската организация на КПГ действа ревизионистическа група, в която влизат и някои ръководни лица. Както твърдят ръководителите на едно от западните разузнавания, в резултат на дадената акция ръководството на КПГ е било принудено да извърши чистка в Хамбургският комитет на партията.

Империалистическите разузнавания в плановете си за работа срещу компартиите също така предвиждат използването на отделни ревизионисти, които са скъсали с комунистическата партия. При това от гледна точка на ръководителите на империалистическите разузнавания, на Запада по-изгодно е, ако ревизионистите, изключени от редовете на комунистическите партии или престанали да членуват по своя инициатива, бъдат обединени в "съюзи" или "асоциации", които нямат политическа платформа и твърда дисциплина /като, например, "Социалистическият форум" на Питер Фрайер в Англия или съществуващият по едно време "Социалистически съюз" на Реале в Италия/. Разузнаванията смятат, че такива обединения на ревизионистите могат да служат като притягателна сила за неустойчивите комунисти, които са готови да напуснат комунистическата партия и да поведат борба срещу мероприятията ѝ.

5.

Империалистическите разузнавания също така планират мероприятия за изготвяне и изпращане на комунистическите компартии изфабрикувани документи със ревизионистическо съдържание.

По-конкретно империалистическите разузнавания имат намерение да подготвят за разпространяване сред членовете на комунистическите партии на редица страни фалшиви "директиви", "циркуляри", писма и други документи, в които в ревизионистически дух изтъкват такива въпроси, като: "за ръководящата роля на КПСС", "за партийната демокрация", "за формите и пътищата на строителство на социализма", "за необходимостта от революция" и т.н. В тази работа голяма услуга на вражеските разузнавания правят югославските ревизионисти.

Характерно в този план е разкритата ~~от~~ ~~органите на държава~~ на сигурност на НР България и разгромена през март 1961 г. от ЦК на БКП антипартийна, фракционна ревизионистическа група, действаща в градовете София и Пловдив ~~в разработката "Оси"~~.

III. Религиозно-сектантският фанатизъм

Империалистическите разузнавания и преди всичко американското, широко използват в подривната си дейност срещу социалистическите страни религиозно-сектантските обединения и централи. Това е също така активно действаща сфера на идеологическата диверсия, основана на това, че голямата част от населението в социалистическите и другите страни изповядват една или друга религия и още не са освободили от религиозният идеализъм и мистика, отслабващи волята на хората и отвличащи ги от политическото развитие, а следователно и от активната дейност в построяването на социализма и комунизма.

Голяма роля за пълната поддръжка и разпространяването на религиозният фанатизъм и използването му в борбата срещу комунизма

от империалистическите разузнавания и преди всичко от американското разузнаване играе католицизмът и неговата централа-Ватикан^а.

Имайки предвид обстановката през последните години, която е особено тревожна за капитализмът в Африка и Азия, където народите изповядват главно мюсюлманската вяра, освобождават се от колониално робство и получават свобода и национална независимост, тръгват по пътя на социалистическото развитие в своите страни, империалистите и разузнаванията им почнаха активно да използват в своята подривна дейност мюсюлманските религиозни обединения и служителите от този култ.

Сектанството във всички движения и направления също така играе благоприятна роля в целото на идеологическата диверсия от страна на империалистическите разузнавания, действащи срещу социалистическите страни и всички прогресивни народи на другите страни, които са стремят към своето светло бъдеще - към комунизма.

15.V.1961 г.

отп. 1 екз.БР.

УТВЪРЖДАВАМ

Строго секретно!

Екз. № _____

ЗАМ.МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ

Генерал лейтенант:

София, _____ 1961 год.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Относно: мерки за ограничаване
западното влияние в страната.

Империалистическите разузнавания и сътрудничатите им вражески емигрантски и църковно-сектански централи, наред със шпионската и друга подривна дейност, провеждат активна идеологическа диверсия срещу страните от социалистическия лагер.

Задачата и целта на тази подривна дейност е да против поставят буржоазната идеология на капиталистическото общество на марксистко-ленинската - комунистическа идеология, да разбият морално-политическото единство на народа и Партията, всячески да попречат на бурният растеж на нашата социалистическа икономика.

Мерките, методите и средствата на идеологическата диверсия провеждани срещу нашата страна са многочислени и разнообразни.

Анализирайки получаваните пред последните години данни от подобен характер се установява, че в голям процент при тях, като подбудител и вдъхновител се очертава предимно западната пропаганда.

Вражеската агитация и пропаганда от страна на западните капиталистически разузнавания и централи е една основна форма на идеологическата диверсия срещу социалистическите страни.

Преди всичко чрез вражеската пропаганда се възхвалява тъй наречения " свободен свят", живота в капиталистическите страни, " преимуществото" на капиталистическия строй и " превъзването" му над социалистическия строй във военно, икономическо и културно отношение, разпространение на всевъзможни измислици за социалистическите страни и клевети по адрес на комунизма и комунистите въобще.

Вражеската агитация и пропаганда срещу НР България се провежда чрез вражеските радиостанции от типа на "Свободна Европа", " Гласа на Америка", " Горянин" , "Христо Ботев" и др.

Чрез внасянето по всевъзможни пътища различна вражеска литература и списания, религиозна и порнографска литература и др.

Чрез популяризиране на извратена музика, модернизъм в изкуството, извращения в облеклото, танците, маниерите и пр.

Чрез осъществяване непосредствен контакт на наши граждани с капиталистически такива, било в страната или в чужбина и пр. и пр.

В резултат на тази широко и настойчиво провеждана идеологическа диверсия, някои неустойчиви граждани ,особено част от младежта и интелигенцията попадат под влиянието на вражеската пропаганда, стават непосредствени носители и разпространители на западното влияние и в някои случаи стават и преки извършители на по-остри вражески действия от рода на вредителството, диверсията и саботажа или измяна на Родината.

В предаванията си вражеските радиостанции "Горянин" и "Христо Ботев", наред с другото открито подтикват вражеските елементи към по-активна вражеска дейност. В едно от предаванията си радиостанцията " Горянин" дава следната директива: " Нашето оръжие сега нека бъде " ежедневна, ежечасова съпротива срещу комунистическите изедници. Нека обективните причини Ви бъдат най-доброто оръжие за саботиране противонародните заповеди". В други случаи подканват младежите към неподчинение на социалистическата законност и към измяна на Родината.

При съдебния процес на инж. ДИМИТЪР НАНОВ, преди на работа в Родопския минен басейн се установи, че същият е провеждал вредителство, подтикван и поощряван от западната пропаганда.

3.-

Обект по линия на анархисти е подстрекавал своите съидейници, че " дълг на всеки български гражданин е да слага прът в колелото, което води народа към комунизма. Всеки честен и предан българин трябва да саботира действията на Правителството, защото с мълчалива позиция и с бездействие в работата по изпълнение на стопанските задачи не ще се спре развитието на социализма". Линията на поведение провеждана от вражеските елементи съвпада с враждебната пропаганда провеждана от вражеските централи.

Установява се, че редица специалисти следвали на Запад и били там по един или друг повод ревностно възхваляват западната техника и западните начини на живот.

Най-характерната форма на вражеска дейност в сред младежта в страната е подготовката и измяна на Родината. През 1959 г. са изменили 41 младежи, а в подготовка за бягство са били заангажирани 220 младежи. През 1960 година са изменили 17 младежи а в подготовка са били заангажирани 266 младежи.

Причините за подготовка и измяна на Родината са главно пропагандата на чуждите радиостанции, влиянието на западната литература, посещението на капиталистически граждани в нашата страна, писма на изменници до близките им и пр.

При филтрацията на едно семейство се установява, че в тях са се породили изменнически намерения, в резултат на предаванията на капиталистическите вражески радиостанции и кореспонденцията със западните страни.

Двама оркестранти от Софийската филхармония, под въздействието на изменник на Родината в Париж, измениха на Родината.

Обект на ЛАР " Бацил", научен работник в Института по имунология и контрола на биопродуктите, който през последните години няколко пъти е ходил в Белгия и Франция, след което с възхищение е разказвал пред своите колеги ^{за} "сблазнителният" живот в тези страни и, че СССР е много изостанал. Обекта е слушал редовно италиански радиостанции и след това е разпространявал чутото от тях.

Някои от нашите специалисти, които работиха в ОАР и др. арабски страни, бяха изпаднали под силното влияние на капиталистическата пропаганда и започнаха те от своя страна да възхваляват западния начин на живот.

110
4.-

Разполагаме с редица данни, от които се вижда, че внесената по най-различни начини западна упадъчна и порнографска литература оказва отрицателно влияние при възпитанието на нашата младеж.

Внесената ревизионистическа литература и посещението на различни делегации и отделни лица от Югославия, оказва влияние над част от нашите граждани в Македония и ги подстрекава за създаване на националистически настроения.

Част от пребиваващите в страната западни специалисти, екипажите на западните кораби отседнали в нашите пристанища, разни туристи, спортисти и др., провеждат злостна агитация и пропаганда против нашата страна, обработват наши граждани за измяна на Родината или пък оказват вредно влияние над отделни неуравновесени граждани със своя упадъчен начин на живот, музика, танци и облекло.

Западногерманският специалист по монтажа в Захарния завод Горна Оряховица злослови срещу режима у нас, подстрекава работниците за измяна на Родината и пр.

Дипломатическите представители от капиталистическите легации, упорито навличат сред хората на науката, литературата и изкуството и разширяват връзките си с тези среди. По най-различни пътища, чрез лични беседи, уреждане на срещи по домовете и пр., те изучават едни или други интересуващи ги лица, опитват се да критикуват и злепоставят нашето изкуство, лансират модернизма, западните танци и пр.

В съвместни планове за работата на разузнаванията на западните капиталистически страни срещу комунистическите и работнически партии, голяма роля играе използването на ревизионизма, който се счита като важен фактор действащ в полза на Запада.

В своите предавания, вражеската радиостанция "Христо Ботев" редовно подстрекава към разбиване единството в Партията, за неподчинение на партийните решения, възхвалява разколниците в Партията и ревизионистите от Югославия.

Характерен пример в тази насока е разкритата и разгромена през м.март 1961 година от ЦК на БКП антипартийна и фракционна ревизионистическа група, действаща в градовете София и Пловдив.

5.-

Империалистическите разузнавания нашироко използват в подривната си дейност срещу социалистическите страни религиозно-сектанските обединения и централи. Това е също така активно действаща сфера на идеологическата диверсия, с което изповедващите една или друга религия граждани се отвличат от политическото развитие и от там от активното им участие в построяването на социализма. Голяма роля в това отношение играе католицизма и неговата централа Ватикана.

Политбюро на ЦК на БКП от м.март 1961 година, отчитайки последиците от разрастващото се западно влияние, взе решение за провеждане на активни партийно-политически мероприятия за борба против упадъчното западно влияние.

Във връзка с горното,

П Р Е Д Л А Г А М :

Да се създаде разширена, компетентна комисия от различните поделения на ДС, която да се задължи да подработи подробен план за отпочване активна, настъпателна работа против западното влияние и пресичане на идеологическата диверсия срещу НР България.

ПРЕДЛАГА,

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III ДС -

Ген. майор:/п/ Г.КРЪСТЕВ

София, 26.V.61 година

*Водени от
чича 17 март
31 V 1961 м
Генерал*

*за Ватикан
свободно*

111

№ 8. № 2434/64. Строго секретно!
екземпляр № 2

806
20.7.64

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП

Т У К

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От ДАКО ДИКОВ - Министър на вътрешните работи

ОТНОСНО: необходимостта от вербовка на
агентура из средите на чуждестранните
студенти, учещи се в НРБ.

ДРУГАРИ,

В нашите висши и средни учебни заведения понастоящем се
учат 950 студенти и ученици от капиталистическите и слаборазвити
страни.

Значителна част от тях са завършили френски, английски
и американски колежи, получили са пронападно възпитание и са от-
рицателно настроени към нашата страна и социалистическия лагер.
Друга част са неукрепнали в политическо отношение и с погрешна
представа за нашата действителност.

Разузнаванията на империалистическите страни, техните
дипломатически мисии и реакционни организации, провеждат активна
поддривна дейност за всяване раздори сред чуждестранните студенти
и създаване враждебни настроения и действия срещу социалистически-
те страни.

Международният разменен университетски фонд в гр. Лайден,
Холандия, който служи като прикритие на разузнаването на САЩ,
разви активна поддривна дейност сред африканските студенти, уче-
щи се у нас по време и след станалите инциденти в началото на
1963 г. В тази дейност активна помощ оказаха холандската въздушна

2.-2

компания КЛМ и дипломатите от американската и други легации. В страната ни бе изпратен и "представител на фонда" - американският гражданин ЖОРЖ РАНЕЙ, който осъществи връзки с африкански студенти и направи опит да вербова един от тях, на когото възложи определени задачи за изпълнение.

Досега разработката и наблюдението сред тези младежи се провежда с агентура и доверителни връзки от български граждани и зашифровано от името на други учреждения с доверителни връзки от самите студенти.

Липсата на агентура от средите на чуждестранните студенти ни дава възможност винаги и навреме да получаваме информация за дейността на капиталистическите разузнавания, за настроенията, намеренията и действията на студентите и провеждане активни мероприятия, което доведе до редица вражески и антиоблесвени прояви, насочени против нашата страна.

Органите на ДС си дават ясна сметка за отговорността която поемат върху себе си в една бъдеща работа с агентура из тези среди. Ето защо, обработката и вербовката на агентура ще се извършва след щателна проверка и подготовка.

За подобряване работата по наблюдението и разработката на студентите и учениците от капиталистическите и слаборазвити страни, учещи се в НРБ, за оказване влияние върху дейността на техните федерации, земеделски организации и отделни студенти,

П Р Е Д Л А Г А М

Секретариата на ЦК на БКП, ако счете за целесъобразно да даде съгласието си, органите на ДС да вербоват и работят с агентура из средите на чуждестранните студенти.

- Приложение: справка за някои прояви сред африканските студенти, учещи се в НРБ.

София, _____ 1964 г.

отп. 2 екз.
№ 1 - ЦК
№ 2 -
изпълн. Меранзов
отп. Севдина

МИНИСТЪР

:/h/ Д. Димитров
17.7.64 г.

О Ц Е Н К А

по въпросите за изпълнение на Тезисите на ЦК на БКП за работата с младежта и Комсомола и решението на Политбюро от 23 март 1971 г. в М В Р

I. ЗА РАБОТАТА НА КОМСОМОЛА

Тезисите на ЦК на БКП за работата с младежта и Комсомола като дълбоко обоснована и научно-прогнозирана програма за решаване на младежките проблеми, както и решението на ПБ на ЦК на БКП от 23 март 1971 г. бяха приети в МВР като непосредствено адресирани документи към ръководството на министерството, ПК, служебните и партийни ръководства на поделенията и най-вече към комсомолските организации и дружества. В работата с младежта настъпиха коренни изменения, които касаеха най-напред промяната в начина на мислене на служебните, партийни и комсомолски ръководства, а след това и в непосредствената дейност за практическата реализация на Тезисите. Най-сериозно се измениха основните дейности, към които Комсомола трябваше да насочи усилията на своята организаторска работа, като централно място заеха:

- Участието на младежта в труда и свързаното с това повишаване образованието, квалификацията и научно и техническо творчество.

- Идеологическото и естетическо възпитание подчинено на съвременните критерии за неговите качествени измерения и приложимост в живота.

Как Комсомола в МВР намери своето място като организатор на участието на младежта в труда.

- Най-сериозно внимание бе отделено на комсомолския дял в организацията на всенародното социалистическо съревнование и свързаните с това чисто комсомолски почини и инициативи. Младите служители подеха движения като "Ние от VI петилетка", "Днес отличници в учението, утре отлични служители на МВР", "Всеки с личен принос" и т.н. Комсомолът разработи методологически в конкретните поделения тези движения и ефекта от тяхното прилагане забележимо нараства. Недостатък на почините беше съдържателното оформяне на показателите им комплексно съобразено със служебните планове и изравнено със задълженията на младите служители /т.е. изравняването им с тези на другите служители/. Такава една комплексност изискваше повече участие на служебните ръководства в предварителната подготовка и в следващото точно и правилно реализиране на движенията във всеки един етап. По същия начин бихме разгледали и основната младежка инициатива поставена от XII конгрес на ДКМС "Да овладеем майсторството и достигнем резултатите на челника в труда и учението". Рационално замислена с обещаващ общ ефект тя бе реализирана по различен начин от Комсомола в МВР. Трудностите дойдоха от недостатъчната инициативност и активност от страна на Комсомола за правилното ѝ осмисляне с помощта на служебните и партийни ръководства /някъде изобщо не запознати с нейната същност/ и от забавянето на определянето на специфичното за конкретните условия в МВР.

- Утвърдена форма на работа на Комсомола по участието на младежта в труда, заложена в изпълнение на Тезисите и непрекъснатото доразвиване, са младежките производствени единици. За минис-

терството това са комсомолски постове, бригади, маршрути, взводове, отделения, патрули, обекти; МТКБ и т.н. Тези единици станаха и ударно ядро на младежта в социалистическото съревнование. Работещите в тях се изяха като инициативни и търсещи младежки, творчески прилагаша новите почини. Ценна помощ оказваха партийните и служебни ръководства при формирането на младежките единици, при разпределянето на задачи за тях и при оценката им, както и при непрекъснатото търсене на нови възможности за създаване на такива единици. Действен е и комсомолския контрол върху тяхната работа, разпространението и опита им. Независимо от всичко това все още е недостатъчен процентния дял на младежките единици отнесен към общия брой комсомолци.

- Комсомола в работата си за усъвършенстване участието на младежта в труда използва редица форми с периодичен характер: ударни месеци и седмици, срещи с служебни ръководители, вечери и конкурси, обсъждане на организационни събрания, прегледи и т.н. Тези форми на организаторска работа са усвоени и успешно се прилагат и то най-вече в дружествата. Сериозни успехи Комсомола постигна и в работата си по повишаване квалификацията и образованието на младите служители, нещо непосредствено свързано с труда им и главно с ефективността му. Най-изявени и използвани средства за това са изучаването опита на съветските чекисти, опита на служителите на министерството - отличници и най-добри в професията, вечерите на професията, конкурсите, езикови кабинети и т.н. Комсомолските ръководства отделят внимание и на повишаващите образованието си младежки чрез вечерно и заочно обучение, главно в правилното определяне на тяхните комсомолски задължения и поръчения.

Предстои създаването на учебен център, аналогичен на ПУЦ-сред работническата младеж.

В това направление има какво да се желае от координацията

на служебните и комсомолски ръководства за правилно насочване на дейността на Комсомола по квалификацията, така че тя да допълва и подпомага всеобщото обучение, извършвано по служебна линия. Вниманието на Комсомола особено следва да се насочи към организацията на труда и нейното изучаване и внедряване в съвременен стил.

Голям дял в цялостното трудово възпитание на младежите в МВР има участието им в движението за ТНТМ. Работата на Комсомола след 1969 г. по въпросите на научното и техническо творчество бележи непрекъснато възходящо развитие и може да се каже, че Комсомола е станал главен организатор на ТНТМ в МВР. За правилното развитие на движението решаваща заслуга има неговото правилно разбиране и безрезервно подкрепяне от ръководството на министерството, служебните и партийни ръководства на поделенията.

Решаваща роля играе Комсомола в решаване проблемите на служебната, трудова, технологична и воинска дисциплина, в нейното конкретизиране, в нейното контролиране, в нейното укрепване и здравяване. В това отношение комсомолските ръководства имат успехи, но има и проблеми, върху които трябва по-задълбочено да се работи; издигане общото ниво на микроколективите като естествена среда на трудовото възпитание, изучаване на индивидуалните особености, потребности, възможности на младежите в служебния бит и свързаното с това опознаване на средата и живота им извън министерството, което би помогнало за правилното организиране и насочване на индивидуално-възпитателната работа с комсомолците.

Сериозен проблем, върху който Комсомола би следвало да съсредоточи усилия за правилното му решаване е комсомолския контрол, особено по участието на младежта в труда и повишаване квалификацията и образованието. В основата си връзката между комсомолеца и орга-

низацията се гради на комсомолските поръчения в направлението на комсомолската дейност. Считаме, че контрола върху изпълнението на поръченията има малко повече констативен характер, а недостатъчно действеност, особено при изпълнение на поръченията. Става дума за издигане степента на отговорност на всеки член на Комсомола към организацията и за помощта в това отношение на комсомолските ръководства. Въпросът има две страни - първата се отнася до най-детайлното обмисляне на поръченията, а втората до възискателността към изпълнението им или формалното им изпълнение. В това отношение трябва да се издига на пределно ниво взаимодействието между служебни, партийни и комсомолски ръководства за правилното функционално разпределение на отговорностите. Проблема особено касае служебната работа и квалификацията. Би следвало в тази област всеки комсомолец да има един единствен комплексен план, изпълнението на който ще бъде контролирано от служебните, партийни и комсомолски ръководства - всеки по специфичните форми и средства за това, разбира се точно съгласувано. Така например биха се оформили съвършено най-точно комсомолските поръчения в областта на труда, квалификацията и образованието.

- По работата на Комсомола в областта на художествената самодейност, физкултурата, спорта и туризма, отдиха и развлеченията. Художествената самодейност като форма и средство за естетическо възпитание се развива добре в МВР. Организаторската роля на Комсомола е голяма, но от изключително значение е помощта и съдействието най-вече на служебните ръководства и партийните комитети и бюра. Положителни са тенденциите за нарастване броя на съставите в Министерството, подобряване на материалната база, разширяването на жанровото разнообразие. Все още обаче няма масовост в желаната степен, което главно се отнася до недостатъчната инициатива у някои ДК на

172

комсомола, за организиране на тази дейност, като изключим разбира се съвсем обективни фактори за нашето министерство, които се отнасят до ненарушаване изискванията на служебната работа за сметка на художествената самодейност.

Работата на комсомолските организации по въпросите на физкултурата, спорта и туризма има няколко страни.

- Подпомагане на служебните ръководства в задължителните спортни мероприятия за служителите.

- Съвместната дейност със физсъветите към физкултурния клуб на МВР и дружество "Левски-Спартак". Тази дейност обхваща състезателните прояви на колективите, в отборите на които участват предимно комсомолци. Считаме, че правилно организацията на тази дейност да бъде в ръцете на физсъвета, а те само да се контролират от комсомолските ръководства.

- Самостоятелни изяви на комсомолските дружества и организации - състезания по стрелба, лека атлетика, плуване, шах, тенис и др. Тук липсва необходимата масовост, особено сред девойките.

Главна организаторска задача на Комсомола в министерството за физкултурата и спорта е мобилизирането на всеки комсомолец да изпълни нормативите на учредения от ръководството на МВР комплекс от бойни и приложни дисциплини "Народен страж".

Работата по организираня отход и развлеченията на комсомолците е съсредоточена главно в дружествата.

Културно-масовата работа е съобразена с интересите на младежите. Провеждат се най-различни мероприятия. За да се осъществява още по-мощно тази дейност е необходимо да се разшири

7 173

материалната база. Нужен е младежки дом на Комсомола в министерството, който би разрешил доста проблеми на културно-масовата работа, на художествената самодейност, на цялостното естетическо възпитание. Тук не можем да не споменем, че естетическото възпитание, отдиха и развлеченията в значителна степен се влияят от средствата за масова пропаганда - кино, телевизия, театър и т.н. и задачата на Комсомола е правилно координиране с тези органи. В това отношение считаме за крайно недостатъчно вниманието на клубовете на младата художествено-творческа интелигенция към младежта в МВР, особено за състава на НМ, където е допустимо да се организира съвместна дейност и това би допринесло за издигане общото ниво на милиционерските служители.

Ако направим една обща оценка на Комсомола в МВР по работата му в областите, за които стана дума по-горе трябва да заявим, че темповете на преустройството след решението на Политбюро от 23 март 1971 г. са ускорени.

Сериозен принос за това беше нарасналата активност и голямата организаторска дейност на комсомолските ръководства и всички младежи за достойното посрещане на X конгрес на БКП, 90-годишнината от рождението на Г.Димитров, XII конгрес на ДКМС, 50-годишнината от Септемврийското въстание 1923 г. Огромно влияние върху работата на Комсомола оказаха бележитите партийни решения и документи за VI петилетка, особено решенията на Декемврийския пленум от 1972 г. Нов подем сега чертаят резултатите от Юлския и Октомврийския пленум на ЦК на БКП. Като сериозен успех на Комсомола в МВР считаме съсредоточаването на комсомолската дейност в дружествата. Болшинството от дружествата сега са ядра на Комсомола с многостранна и добре организирана дейност в основните направления, диктувани от Тезисите.

174

Непрекъснатото разширяване и активизиране на идеологическата работа намира силно отражение на дейността на Комсомола в МВР. Поставянето на проблемите и решаването на задачите в тази област се диктува от партийните решения, а за нашите комсомолци, водещи остават поръките на др. Тодор Живков за идеологизиране на органите на МВР, дадени в речта му по случай 25-годишнина на органите на МВР. Тази поръка и изискванията на Тезисите спомогнаха за най-сериозно преустройство на дейността на Комсомола в МВР по работата му за идейно-политическо израстване на младежите.

Идеологическата работа сред младежта има солидна база в проявите на политическата учебна година, като в МВР тя е организирана еднакво за комунисти и комсомолци. Това отговаря напълно на характера на работата на колективите, засилва отговорността на младежите и не противоречи на възрастовите и психологически особености на младежта. Естествено за това спомага подбора на нашите кадри, както и работата на млади комунисти с партийни поръчения сред младежта. Разнообразни са и другите форми за идеологическа работа, добре усвоени от нашите младежи - теоретични и тематични конференции, конкурси, просветни събрания и т.н. Може да се каже, че комсомолската организация правилно и навреме реагира за запознаване на младежите с актуалните идеологически задачи, произлизащи от решенията на Партията. Сега основния проблем, стоящ за усъвършенстване пред Комсомола е пълното свързване на идеологическата работа с изпълнението на служебните задачи, трансформиране на общите проблеми в конкретни за всеки колектив, за всеки комсомолец, както и въпроса за контрола и изследването на ефективността от идеологическата работа.

Недостатъчно Комсомола работи срещу отрицателните прояви.

175

Борбата срещу тях е доста пасивна, няма необходимата острота и навременност на реакцията. Недостатъчно се изследват от Комсомола корените на отрицателните прояви сред младежта за да води борба срещу тях планомерно и обосновано научно. Недостатъчно се изучават приятелската среда, вътрешния живот на колективите, личния живот и проблемите на отделния човек в допустимите граници, откъдето се проявяват и недостатъци в индивидуално-възпитателната работа. Ето защо, въпреки изолираността и малкия брой на отрицателните прояви на младежта в МВР, Комсомола трябва да обърне сериозно внимание върху работата си по тези въпроси.

Сериозни постижения и добра организация на работа е постигнал Комсомола за възпитание на младежта в патриотичен и интернационален дух, в любов и уважение към бойните и революционни традиции на партията и народа, към социализма и комунизма.

Комсомола активно подпомаган от ПК при МВР, Съвета на АБГФК, Дома на културата работи целенасочено и комплексно по патриотичното и интернационално възпитание, използва разнообразни и нови форми.

Правилно се съчетават източниците за патриотично възпитание, но все още тежестта пада върху историческото и близко минало, за сметка на бъдещето.

Добре се съчетава патриотичното и интернационално възпитание. Тежестта на последното пада изключително върху възпитаване на любов към КПСС, СССР. Многостранни са връзките на нашите младежи със съветските комсомолци от КГБ и МВР. Обмяната на групи и делегации, обмяна на материали са в основата на изучаването и внедряването на богатия съветски опит. Нашите комсомолци вече внедриха в работата си няколко съветски почина и инициативи в комсомолската дейност.

Разнообразена е и дейността на клубовете за българо-съветска дружба. Считаме, че дейността по класово-партийното, патриотично и интернационално възпитание на Комсомола е добра в МВР и нашата младеж стои здраво на партийни позиции, предана е на делото на партията и народа, вярна е на интернационализма, на братската дружба със СССР.

Как стои въпроса със символите и ритуалите?

Комсомолската организация в МВР в изпълнение решенията на партията за съчетаване на моралните и материални стимули учреди свои морални награди - вимпели на РК на ДКМС, медал за почетен член, значка на районната организация.

Всички организации и болшинството дружества имат патрони, за които се организират ритуални чествания.

Подходящ ритуал се въведе при постъпване на млади служители, за правилното учредяване и въвеждане, на който допринесе разбирането и помощта на управление "Кадри" - МВР.

Недостатъчна е работата на Комсомола при въвеждането на новите ритуали - сватба, новородено, награждавания и т.н. Провеждат се епизодично и не навсякъде, не са станали напълно комсомолска дейност.

Недостатъчна организаторска и политическа работа провежда Комсомола за увеличаване на нацията. Трудностите идват от жилищния проблем и проблема за гледането на малките деца.

Оценявайки Комсомола в МВР общо трябва да отбележим, че той работи в духа на Тезисите и се превръща все повече в самодейно обществено-политическа организация за всестранното развитие на младежта.

Базата, необходима за провеждане на комсомолката работа, предоставяна от ръководството на министерството и поделенията се разширява. Комсомола е осигурен с добра база за организационна, идеологическа и физкултурна дейност. Добра база има за почивка на младежите служители.

Не е достатъчна базата за културно-масовата работа.

За кадрите на Комсомола.

Ръководството на министерството, ПК на МВР, служебните и партийни ръководства обръщат голямо внимание на кадрите в Комсомола. Сериозно се решава въпроса за подбора на комсомолските ръководители и контрола върху цялостната им дейност. Това предопределя работата им. Болшинството от комсомолските ръководители правилно чувстват и виждат комсомолските проблеми и организират изпълнението на поставените пред младежите задачи. Голяма част от тях са млади комунисти на работа в Комсомола.

Не напълно решени проблеми има в усъвършенствуването на стила и метода на работа в Комсомола, за въвеждането на съвременен научен преход и рационална организация на труда, особено при контрола и помощта за точното и навременно изпълнение на решенията, за заангажирането на всеки млад човек със значимо комсомолско поръчение.

Изискванията на ЦК на БКП за минимум на щатния комсомолски апарат е спазено в МВР, като се разгръща общественото начало чрез комисии, съвети, лични поръчения и др.

II. ЗА РАБОТАТА НА ДЪРЖАВНИТЕ, СТОПАНСКИТЕ И ОБЩЕСТВЕНИ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Заповедта на др. министър за по-нататъшното подобряване

178

работата на служебните ръководства с младите служители и Комсомола насочва и регламентира дейността на служебните ръководители в тази насока в съответствие с Тезисите и решенията на Декемврийския пленум на ЦК на БКП от 1967 г.

Стана традиция в повечето от поделенията в София в началото на годината ръководствата на същите да се срещат с партийните и комсомолски ръководства. На тези срещи съвместно се обсъждат проблемите и задачите по участието на Комсомола в изпълнение служебните задачи, служебната и идеологическа подготовка на младежите и девойките, някои нерешени въпроси, свързани с комсомолския живот в поделенията.

Все по-често при решаването на задачите на отделните управления се канят да вземат участие и представителите на Комсомола /секретарите на ДК на ДКМС/. При повишаване и налагане на наказания на комсомолци се изисква мнението на комсомолските ръководства, макар че все още това не е станало стил и метод на работата на всички служебни ръководители.

Изгражданите по места /УПО, II отдел, НТУ, ДНМ, НИОСУ и др./ съвети за ТНТМ /техническо и научно творчество на младежта/ с директното участие на служебното и партийно ръководство по същество дава възможност на младите служители конкретно и пряко да участвуват в решаването на проблемите на техническия прогрес и научната мисъл в Министерството на вътрешните работи.

Представители на комсомолските ръководства участвуват и при решаването на въпроси от битов характер /раздаване на квартири, карти за почивка и т.н./.

Видно е, че поврат в отношението на служебното ръководство към проблемите на младежта е очевиден и той непрестанно проявява количествен и качествен растеж, съгласно изискванията на документите на ЦК на БКП.

III. ЗА РАБОТАТА НА ПАРТИЙНИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Под непосредственото ръководство на ПК при МВР в партийните организации е проведена значителна работа за изпълнение решенията на Декемврийския пленум на ЦК на БКП от 1967 г. и решението на Политбюро от 23 март 1971 г. Партийните комитети и първичните партийни организации имат мероприятия за изпълнение на решенията и оказват съществена помощ на комсомолските ръководства при разработката и планирането на тяхната работа.

Партийните органи полагат не малко усилия за правилното организационно изграждане и укрепване на комсомолските комитети и дружества. В ръководството на комсомолските организации и дружества при МВР в центъра са изпратени на работа 225 млади комунисти. Партийните комитети и бюра отделят особено внимание на идеологическата подготовка на младите служители от министерството. Особено големи грижи се полагат за ръководителите на младежките семинари и там се изпращат най-добрите пропагандатори.

Все по-добре се изпълнява изискването "политическата дейност на голяма част от комунистите да протича сред младежта". Това става във всички дейности на комсомолския живот. Ръководството на министерството и другите служебни ръководители оказват близка помощ на комсомолските ръководства и дружества. Те участвуват на заседания на РК, КК и ДК на ДКМС, изнасят доклади и беседи на семинари, срещи с млади служители и други. В централни-

те поделения съвместната работа на комунистите и комсомолците по овладяването на оперативното майсторство дава възможност служебната квалификация на младите работници непрекъснато да се повишава и обогатява.

Съвместната работа на РК на ДКМС и комисията на АБПФК дава положителни резултати при патриотичното възпитание на младежите и девойките. Всички дружества провеждат срещи със стари революционери, заедно с тях се посещават исторически места, музеи, партизански лагери, обсъжда се мемоарна литература.

Все още, повече може да се направи за разширяване участието на комунистите в естетическото възпитание на младежите, за издигане на общата им култура, особено за състава на НМ.

Форма за участие на комунисти в младежката дейност е статута на почетните членове на ДКМС, с което звание са удостоени редица служебни и партийни ръководители, които непосредствено участвуват в дейността на дружествата и организациите.

След Тезисите на ЦК на БКП и особено след решенията на Политбюро от 23 март 1971 г. партийните комитети и организации изживяха слабостите в партийното ръководство на Комсомола и по-непосредствено, по-близко стоят до младежта и младежките проблеми, по-обосновано на базата на конкретната обстановка насочват тяхното правилно решаване. Особено внимание се обръща на подбора и обучението на комсомолските кадри и активисти. Под ръководството на ПК при МВР, РК на ДКМС ежегодно организира семинар за подготовката на комсомолския актив. Комсомолските активисти - /секретари, членове на ДК/ участвуват в партийни семинари, партийни школи, съвещания на служебния и партиен актив. Комсомолските активисти -присъствуват при изнасяне на лекции и беседи на отговор-

ни ръководители по вътрешната и външна политика на партията, на международното комунистическо и работническо движение.

Партийните комитети и партийни бюра на свои заседания разглеждат работата на комсомолските ръководства по различните направления на младежката дейност, взимат участие на комсомолски събрания, мероприятия и инициативи.

ПК при МВР разгледа редица информации от РК на ДКМС, на отделни партийни организации, поделения, касаещи решаването на проблемите на Комсомола и младежта.

На тяхна база са направени много предложения до ръководството на министерството за подобряване на обстановката в границите на възможното за решаване на младежките проблеми и активизиране на комсомолската дейност.

Все още има места, където партийните организации се задоволяват само с изслушване на информации от комсомолски секретари, не вникват в реалната обстановка, в която работят комсомолските колективи и не могат да окажат конкретна помощ.

Партийните комитети и организации оказват нужното доверие на Комсомола и младежта, като предоставят на комсомолските дружества и организации да решават основните младежки проблеми и те да бъдат активна страна при разрешаването на всички въпроси, свързани с младежите и девойките. Всички секретари на КК на ДКМС и повечето на ДК на ДКМС са членове на ПК и партийните бюра и това допринася не само за издигането на авторитета на Комсомола, но и за по-качественото решаване на неговите проблеми.

Но има и отделни изолирани случаи, в които служебните и партийни ръководства все още не оказват цялостна помощ на Комсо-

мола, рядко ходят при комсомолците и недостатъчно се интересуват от въпросите, които те решават и недостатъчно осигуряват необходимата материална база за разгръщане на инициативите на младежите. Има случаи, когато комсомолци се разместват, повишават или наказват, но при решаване на тези въпроси не се иска мнението на Комсомола. Не навсякъде комсомолските секретари участвуват на заседания и съвещания, които провеждат служебните ръководители. Има случаи на необосновано недопускане на комсомолци да участвуват в мероприятията на длужествата, организациите и РК на ДКМС.

В недостатъчна степен някои партийни и служебни ръководства изучават въпросите и проблемите, които вълнуват младежите за да могат те да израстват и се развиват като добри служители и граждани.

Ръководството на МВР и Партийният комитет считат, че са положени добри основи за по-нататъшното изпълнение на Тезисите на ЦК на БКП и решенията на Политбюро от 23 март 1971 г. за работата с младежта и Комсомола.

ПК ПРИ МВР

ПЪРВИ СЕКРЕТАР:

Н Р Б
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
СЕКРЕТАРИАТ
- № 1403
4. II 1972 год.
СОФИЯ

18

187

ДО
НАЧАЛНИЦИТЕ НА
ЦЕНТРАЛНИТЕ ОПЕРАТИВНИ ПОДЕ-
ЛЕНИЯ, СОФИЙСКОТО ГРАДСКО И
ОКРЪЖНИТЕ УПРАВЛЕНИЯ НА МВР

Приложени изпращаме Ви за сведение и изпълнение:

- Мероприятия на Комитета за младежта и спорта при Министерския съвет, Министерството на труда и социалните грижи и Министерството на народната просвета за издирването, картотекирането и професионалната подготовка и настаняването на работа на младежите, които не учат и не работят и за подобряване работата по училищното и професионално ориентиране на младежта.

- Утвърдени от др. министър мероприятия за работата на органите на МВР за изпълнение разпореждане № 631 от 28.XII.1971 г. на Бюрото на Министерския съвет.

ПРИЛОЖЕНИЕ: мероприятията.

НАЧАЛНИК НА СЕКРЕТАРИАТ МВР

Полковник

УТВЪРЖДАВАМ: *Ганел*
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Генерал-полковник

3.2 1972 год.

С о щ и я

2 *53*
МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
КРЕТАРИАТ
Зл. № 1045 от 31. 1. 1972 г.

М В Р
ГЛАВ. О УПРАВЛЕНИЕ — Н М
х. № 560 от 29. 1. 1972 г.

М Е Р О П Р И Я Т И Я

за изпълнение Разпореждане № 631 на бюрото на МС от 28.XII.1971 год. за професионалната подготовка и настаняване на работя на младежите, които не учат и не работят и за подобряване дейността по училищното и професионално ориентиране на младежта. ~~от организациите на МВР — Ш.~~

Решенията на X конгрес на БКП за възпитанието у подрастващото поколение чертите на строителя на социалистическото общество се явяват основен въпрос в цялостната дейност на всички държавни органи и обществени организации.

Развитието на нашето общество по пътя на социализма и комунизма дава възможност на всичките му членове да се учат и повишават своята квалификация — решаващо условие за всестраниното и хармонично развитие на личността в процеса на комунистическото възпитание.

Дотолкова, доколкото в страната се срещат младежи които не продължават образованието си, отдали са се на безделие и водене паразитен начин на живот и най-често те се явяват носители на антиобществени прояви, разпореждането на бюрото на Министерски съвет под № 631/28.XII.1971 год. задължава органите на МВР, да вземат своевременно мерки за подпомагане на народните съвети по издирването за картотекиране и настаняване в школи и курсове за

- 2 -

3 ~~5~~

професионална подготовка или настаняване веднага на работа такова младежи.

За изпълнение на горното, предлагам от ДНМ и подразделенията на МВР в страната да бъдат проведени следните

М Е Р О П Р И Я Т И Я :

1. Начелниците на Софийското градско и окръжните управления на МВР, да разяснят пред състава 631-то разпореждане на Бюрото на Министерския съвет от 28.XII.1971 год. и произтичащия от него задачи за органите на МВР.

Срок -

отг.: началниците на Соф.градските и окръжните управления на МВР

2. Съобразно оперативната обстановка в районите им, подразделенията на МВР в страната да допълнят своите планове с мероприятия за изпълнението на 631-то разпореждане на Бюрото на МС, а именно :

а/ в срок до 20.II.1972 год. да представят в съответните окръжни, градски и общински народни съвети поименни списъци на младежите от 15 години нагоре, които са водени или и сегашно се водят на отчет в детските педагогически стаи, но не продължават образованието си и не работят, за да бъдат картотекирани включени в курсове и школи за професионална квалификация, или настанени на подходяща работа;

б/ да се постави постоянна задача на оперативния и охранителен състав и инспекторите от ДПС, системно да издирват и изучават непълнолетни младежи и девойки от 15 години нагоре, които отпадат от училищата, освободени са от ТВУ, поправителните домове, затворите или от казармата, които не продължават образованието си и не се залавят на работа. Списъци за такива младежи да се изпращат своевременно в съответните народни съвети за картотекирането им;

в/ в срок до 30.VI.т.г. да се представят в отделите " Народна просвета " при съответните народни съвети, списъци на

4

- 3 -

онези малолетни и непълнолетни, които подлежат на задължително обучение но не учат, с оглед включването им в системата на образованието през учебната 1972/73 год., както и за вземане административни мерки от страна на народните съвети спрямо родителите.

3. Поделенията на МВР в изпълнение 631-то разпореждане на Министерския съвет, да засилят борбата срещу безделието и вземат решителни мерки по чл. 329 от НК и чл. 14 от УНМ, спрямо предупредените и нежелаетелите да се заловят на постоянна работа и отклонилите се от училище и работа.

За родители, които поощряват безделието на своите сине и дъщери, поделенията на МВР да информират другарските съдилища и ръководствата на кварталните обществени организации, за на месата им и оказване на обществено въздействие на лицата.

Срок - постоянен

отг.: зам.н-ците на Соф.град. у-ние МВР и окръжните и районни управления на МВР по НМ.

4. За безнадзорно скитащите малолетни и непълнолетни, подлежащи на задължително обучение, поделенията на МВР да предлагат своевременно на съответните народни съвети и да им съдействуват за тяхното прибиране в началните или основни училища и интернати.

Срок - постоянен

отг.: зам.н-ците на Соф.град. у-ние МВР, окръжните и районни управления на МВР по НМ.

5. През летния период на водещите се на отчет в детските педагогически стаи младежи и девойки над 15 години, които продължават образованието си, чрез местните комисии за БППМН да им бъде подсигурирована временна работа, а тези, на които не може да се осигури такава и нямат родители, да се предлагат на комитетите на ДКМС за изпращане в извънградски лагери и трудови бригади.

Срок - постоянен

отг.: зам.окръжните н-ци по Н

58

- 4 -

6. Управление " Охранително " и отдел " Криминален " . ДНМ, до края на II-то тримесечие т.г. да окажат помощ на Софийско градско и окръжните управления на МВР, по организиране работата и системно да контролират изпълнението на 631-то разпореждане : МС.

Срок - 1.VII.1972 год.

отг.: ген.майор Вл.Симеонов
полк. Г.Павлов

7. Управление " Охранително " и отдел " Криминален " при ДНМ и тяхните служби по места, да организират работата, контрола и отчитане дейността на състава по цялостното изпълнение на решенията на Секретариата на ЦК на БКП, от 11.XI.1971 год., обявени със заповед № I-5884/71 год. на МВР и Разпореждане № 631/7 на Бюрото на Министерския съвет.

Срок - 20.II.1972 год.

отг.: ген.майор Вл.Симеонов
полк. Г.Павлов и зам.
н-ците на Соф.градско и окръжните у-ния на МВР по НМ.

8. Всяко шестмесечие, Софийското градско и окръжните управления на МВР, да изпращат обобщени справки за резултатите от работата на подразделенията по изпълнението на 631-то разпореждане Бюрото на МС.

Срок - постоянен

отг.: зам.н-ците на Соф.град
и окръжните у-ния на МВР -

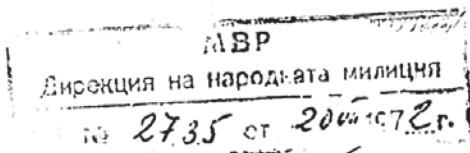
9. Отдел "Пропаганда" - МВР, да разработи тематичен план за подготовка на документални филми, предавания по радиото телевизията и материали за пресата, отразяващи борбата на органите на МВР срещу безделието сред младежта, за насочването им към труд и учение.

Срок - 30.IV.1972 год.

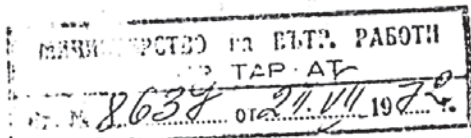
отг.: н-ка на отдел "Пропаганда".

София,
27.I.1972 г.ДИРЕКТОР НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ
Генерал-майор *[Signature]*

2 123

СПРАВКА

За извършената проверка по повод на хулиганските прояви и нарушения на реда в някои училища на територията на гр. София.

Във връзка с резолюцията на др. Министър на вътрешните работи - ген.полковник Ангел Цанев по сигналното писмо № IV-И-1569/13.V.1972 г. на М-во на народната просвета за допуснати хулигански прояви и нарушения на реда в някои училища бе извършена проверка от Софийско гр.у-ние МВР, съвместно с ДНМ. Установи се, че изнесеното в писмото напълно отговаря на истината.

По писменните и устните сигнали от ръководството на V-та гимназия и другите учебни заведения в Кирковски район за хулигански и други прояви от VI-то районно у-ние на МВР са вземани мерки, но те са били формални и безрезултатни.

Установено бе, че действително в Кирковски район се е оформила хулиганска група от 5-6 младежи, оглавена от Румен Тодоров Манолов - син на бивш служител на МВР. Още като малолетен е криминално проявен, а от м.май т.г. е задържан и изпратен в затвора за излежаване на присъда. Сега групата е разложена, взето е отношение към участниците в нея и се оказва съдействие на ръководствата на училищата за въвеждане ред в бъдеще.

3 ~~10/11~~

- 2 -

За формалното отношение и проявено нехайство от служители в VI районно у-ние МВР след проверката са наложени дисциплинарни наказания на 6 офицери.

Нарушения на реда са станали и около училищата в други райони на Столицата. Така в Техникума по обувно производство - Дмитровски район хулиганска група е пиянствала и хвърляла бутилки по дежурния учител. През м. май т. г. неизвестна хулиганска група е проникнала в сградата на 72-ро основно училище - кв. "Суходол" и е наводнила всички помещения. Наложило се е занятията да бъдат прекъснати за няколко дни.

За престъпните и хулигански прояви ръководствата на училищата са уведомявали съответните районни управления на МВР, но не по всички случаи е реагирано своевременно.

Извършителите на проявите са предимно младежи изключени от училищата за лошо поведение, както и такива с престъпни наклонности.

Причините за противообществени прояви в училищата са най-различни, но има и общи. Много от училищата нямат огради и външни лица свободно преминават през тяхните дворове. На площадките на други, деца и младежи спортуват или се учат да карат велосипеди и мотопеди. Поради липса на квартални спортни площадки много от училищните дворове са се превърнали в квартални игрища.

Сега учебно-техническата база в Столицата е доста богата. Стойността ѝ възлиза на около 20 милиона лева. В училищата има почти 200 киномашини, стотици магнетофони, телевизори, радиоапарати, оптически и др. скъпи апарати. Тази ценна апаратура и техника представлява голям интерес и към нея се насочват и престъпни елементи. Техните намерения се улесняват от неукрепените училищни сгради, лаборатории, кабинети, салони и др.

4 133

- 3 -

В някои училища щата на помощния апарат не е попълнен, а други нямат такъв. По този въпрос през 1971 г. от Софийско гр.у-ние МВР е направено предложение до СГНС.

Проверката констатира, че оперативните работници, кв.отговорници и инспекторите от ДПС са обхождали училищата и с тяхните ръководства са обсъждали мероприятия за премахване на условията, които способстват за нарушаване на реда и извършване на престъпления. Въпреки това само за шестте месеца на т.г. в учебни заведения са извършени 169 кражби, от които 78 не са разкрити. От извършените кражби 34 са взломни, от които разкрити са само 17.

По време на проверката бяха посетени 198 училища. Проведоха се съвещания с участието на директорите, партийните секретари, профпредседателите и командирите на ДОТ. На съвещанията се обсъждаха съвместни мерки за пресичане и недопускане нарушения на реда около училищата.

Във връзка с проверката бяха установени много лица и 63 "сборища", където се вършат непристойни прояви, нарушения на обществения ред и престъпления. Анализирани бяха извършените кражби в училищата и за тяхното ограничаване бяха разработени допълнителни мероприятия. Взети са мерки оперативните работници, кв.отговорници и инспекторите от ДПС в бъдеще да осъществяват редовно връзка, един-два пъти седмично да обхождат училищата и с тяхните ръководства да провеждат съвместни мероприятия.

В работата на Софийско гр.у-ние на МВР по обезпечаване на реда в училищата има редица пропуски. Не винаги са вземани своевременни и ефикасни мерки по получените сигнали. Съвместната работа на ОР, КО и инспекторите от ДПС все още не е на необходимата висота. Ръководствата на районните управления на МВР не са взели достатъчни мерки за по-широко заангажиране обществеността в борбата срещу тези прояви.

4 133

- 3 -

В някои училища щата на помощния апарат не е попълнен, а други нямат такъв. По този въпрос през 1971 г. от Софийско гр.у-ние МВР е направено предложение до СГНС.

Проверката констатира, че оперативните работници, кв.отговорници и инспекторите от ДПС са обхождали училищата и с тяхните ръководства са обсъждали мероприятия за премахване на условията, които способстват за нарушаване на реда и извършване на престъпления. Въпреки това само за шестте месеца на т.г. в учебни заведения са извършени 169 кражби, от които 78 не са разкрити. От извършените кражби 34 са взломни, от които разкрити са само 17.

По време на проверката бяха посетени 198 училища. Проведоха се съвещания с участието на директорите, партийните секретари, профпредседателите и командирите на ДОТ. На съвещанията се обсъждаха съвместни мерки за пресичане и недопускане нарушения на реда около училищата.

Във връзка с проверката бяха установени много лица и 63 "сборища", където се вършат непристойни прояви, нарушения на обществения ред и престъпления. Анализирани бяха извършените кражби в училищата и за тяхното ограничаване бяха разработени допълнителни мероприятия. Взети са мерки оперативните работници, кв.отговорници и инспекторите от ДПС в бъдеще да осъществяват редовно връзка, един-два пъти седмично да обхождат училищата и с тяхните ръководства да провеждат съвместни мероприятия.

В работата на Софийско гр.у-ние на МВР по обезпечаване на реда в училищата има редица пропуски. Не винаги са вземани своевременни и ефикасни мерки по получените сигнали. Съвместната работа на ОР, КО и инспекторите от ДПС все още не е на необходимата висота. Ръководствата на районните управления на МВР не са взели достатъчни мерки за по-широко заангажиране обществеността в борбата срещу тези прояви.

5 ~~100~~

- 4 -

Всички констатирани слабости са разгледани в ръководството на Софийско гр.у-ние МВР и са набелязани мерки за провеждане непрекъснат контрол по обществения ред около учебните заведения.

За подобряване на работата ръководството на Софийско градско управление на МВР ще предприеме и допълнителни мерки в следните насоки:

- Ще информира ГК на БКП за нарушенията на реда около училищата.

- Отново ще предложи на ИК на СГНС да се потърсят възможности в близките години за построяване квартални спортни площадки, както и мерки за създаване на надежна охрана в помещенията, в които има ценни учебни пособия.

Ще се разширяват връзките между районните управления и ръководствата на учебните заведения за провеждане на съвместни мероприятия с цел недопускане нарушения на реда около училищата.

- Още повече ще се засили профилактичната работа и другите мерки с цел те да се утвърждават като постоянни и трайни, а не кампанийни.

За в бъдеще ще се взисква най-строго от онези служители, които не реагират своевременно на сигналите за непристойни прояви и престъпления около училищата.

Н-К СОФ.ГРАДСКО У-НИЕ МВР
Ген.лейтенант: Иванов
19 III 1972 г.

ИД ДИРЕКТОР НА НАР.МИЛИЦИЯ
Ген.майор: Розова
18.7 1972 г.

2

199

- 2 -

За намаляване процента на проявите от политически, криминален и антиобществен характер, в това число и дисциплинарни нарушения, заслуга има и оперативната група на МВР в Съветския съюз, която провежда системни мероприятия с профилактична насоченост/предупреждения, информирание на съответните партийни и комсомолски органи, информирание на студентската служба и пр/.

Няма съмнение, че тези успехи биха били още по-големи и положителни, ако все още не се допускат някои съществени слабости по подбора и изпращането на студенти, аспиранти и специализанти в институтите на Съветския съюз.

В какво се състоят тези слабости?

1. Все още се допуска изпращането на студенти, аспиранти и специализанти във висшите учебни заведения и институти на политически не укрепнали и с лош политически произход младежи и девойки.

Анализа на постъпилите данни показва, че най-често носители на антисъветски и други нездравни политически прояви се явяват именно такива студенти, аспиранти и специализанти. Най-голям е техният процент на установени връзки и поддържане контакт с лица от капиталистическите страни.

Характерни примери за неудачен подбор и изпращане на такива студенти, аспиранти и специализанти във ВУЗ и институти могат да бъдат посочени следните:

През тази учебна година бе изключен от МГУ студента от II курс Август Мичев за груби антисъветски прояви. От извършените проучвания се установи, че баща му е изключен от БКП за антипартийни прояви и че самият Август Мичев е имал неприязнено отношение към народната власт.

В МЕМ II-ри курс се учи студента Петър Георгиев Петров от гр. Варна. Произхожда от силно религиозно семейство. Баща му по време на образование на опозицията в нас става активен член на БЗО /Н.Петков/. За вражески прояви няколко пъти е задържан от органите на МВР. Три пъти е изпращан в ТВО. И сега стои на вражески позиции.

Самият Петър не се включва в Комсомола. Държи се настрана от другите студенти.

От проучването извършено от районното управление гр. Сандански от 4.IV.1972 г. за студента от МИНХ Иван Илиев Транджиев се казва, че същият се проявявал като националист по македонския въпрос. Същият притежавал магнетофонни ленти и плочи с македонско националистическо съдържание. В България и "Москва" парадирал с "македонското си националистическо" разбиране. Говорил е против политиката на БКП по Македонския въпрос. Баща му има резервирано отношение към политиката на БКП по този въпрос.

За студента от художествената академия в Москва Кирчо Русев Петров се получи справка от Окръжно управление МВР Толбухин от която е видно, че баща му Руси Петров преди 9.IX.1944 г. е бил с фашистки разбирания и е ненавиждал съпротивителното движение. Самият Кирчо Петров не взема никакво участие в работата на Комсомола.

За студента от МГУ Лазар Георгиев Лазаров от с. Лазар Станево, Ловешки окръг, се получи изложение, че произхожда от реакционно семейство. Баща му след 9.IX.44 г. е изпращан в ТВО за вражеска дейност. Имат национализирана мелница.

През 1970 г. се омъжва за студент от Танзания студентката от МИСИ Любка Ваташка. От извършеното проучване се установява, че същата произхожда от буржоазно семейство и че тя се ползва с име на леко поведение и не се включва в работата по комсомолска линия.

В МИСИ работи по научна дисертация Атанас Марков Сяро от гр. Варна. Същият произхожда от буржоазно семейство. Баща му е вражески настроен към народната власт.

Към Академията на медицинските науки в Москва следва аспирантура Мария Илиева Хаджикирова, лекар от гр. Ямбол. Същата произхожда от бивше търговско семейство. Баща ѝ преди 9.IX.44 година е бил търговец. Поддържал връзки с полицията, представителите на фашистката власт и германците. Имал близки в Гърция с които е вършил търговски и спекулативни сделки. Като търговец забогатява. След 9.IX.44 година

- 4 -

е конфискувана голяма част от имуществото му. Има вражеско отношение към Народната власт. Майка ѝ също е с буржоазно възпитание и с вражеско отношение към народната власт. Тя има близки/роднини/ в Гърция с които поддържа кореспондентски връзки.

Мария Хаджикирова сред познатите в Ямбол се ползува с име на буржоазно възпитана девойка. Правила е лошо впечатление с прозападното си настроение, с лекото поведение и моралната разпуснатост. Често в тях се събирали пиански компании. Държи се настрана от комсомола. В Москва поддържа връзки с чуждестранни студенти и аспиранти.

Аспиранта от МГУ Георги Георгиев Иванов, специалност физика произхожда от буржоазно фабрикантско семейство. Баща му, който имал фабрика преди 9. IX. 44 година е бил привърженик на фашистката власт. След 9. IX. 44 г. е изменил на Родината и сега се намира в гр. Лозана, Швейцария. С него той поддържа писмени връзки и получава от него подаръци.

Брат му Стефан за вражески прояви е изключван от художествената гимназия и е изпращан в ТВО.

Аспирантката от МТИ Величка Христова Тодорова от гр. Русе има брат изменник на Родината.

В ОИЯИ-Дубна са изпратени на специализация за 2 години лицата:

Илия Пенев Илиев - от гр. Айтос. Произхожда от богато кулашко семейство. Баща му като студент в Бърно е давал показания в полицията за студенти комунисти. Майка му преди 9. IX. 44 г. е работила в Околийското полицейско управление гр. Айтос като машинописка. Дядо му Илия Пенев Радев е бил най-богатия човек в селото-Винарско и той и четиримата му братя са били членове на Панковия стовор.

Петър Николов Дойчев произхожда от реакционно кръчмарско семейство. Баща му е имал собствена кръчма и е членувал в Панковия стовор. След 9. IX. 44 г. е изселван от София. Петър Дойчев има нехайно отношение в работата си в института-ОИЯИ-Дубна.

Мария Георгиева Гешева/вече завърнала се в България/ създава писмени връзки с лица от Западна Германия и Швеция. Произхожда от богато търговско семейство. Баща ѝ е имал собствена фабрика, която след 9. IX. 44 г. е национализирана. След

- 5 -

9.IX.44 год. е изселван от София. Дядо ѝ, който я осиновил бил собственик и представител на търговска фирма. След 9.IX.44 са конфискувани имуществата му. Тя по време на пребиваването си в Дубна се е държала лошо, усмивала съветския начин на живот.

Петър Райчев Петров, произхожда от буржоазно реакционно семейство. Баща му като фашистки прокурор е участвувал в преследването на комунисти и прогресивни лица. В Института Райчев има вулгарно-пиянско държание. Поддържа връзки с лица от капиталистическите страни. Изказвал се против ограниченията на свободата на личността в социалистическите страни, отправял критични бележки към някои установени порядки в Съветския съюз и др. Одобрявал събитията в Чехословакия и считал, че и у нас трябва да станат такива.

Преди известно време сред специалистите, българи и др. от Дубна се разнесе слух, че Красимира Кадемова, била също на специализация в ОИЯИ-Дубна преди 2 години, е изменила на Родината и се намирала в Австрия, или някоя друга западна страна. По този повод се правят коментарии в смисъл, че тя е била с буржоазно възпитание, с много леко поведение и т.н. Много от специалистите изразяват очудване как могат да се допускат на специализация в този институт хора като Кадемова. Ние не сме информирани за случая - верен ли е, или не този слух, но той е повод за изява на недоумение от страна на някои чужди специалисти в това число и съветски.

Тези примери посочваме с цел да се видят последствията от допусканите слабости по подбора и изпращането на студенти, аспиранти и специализанти във ВУЗ и институти на Съветския съюз и се вземат мерки за недопускане изпращането на политически чужди и морално неустойчиви лица.

Напълно основателна е тревогата на някои другари, че с подценяване въпроса за подбора на кандидати за студенти, аспиранти и специализанти за Съветския съюз се подценява въпроса въобще за създаване бъдещите кадри в научните институти и управлението, като се има предвид, че на завършилите в Съветския съюз се дава заслужено място и предпочитание в нашата

6
10/8

- 6 -

страна. Такава тревога бе изразена от партийното и служебно ръководство на групата български специалисти в ОИЯИ Дубна, по повод на което бе дадена нрочна записка и др.

Този въпрос буди основателна тревога още повече, че посочените примери са на базата на извършени проучвания—/по наше искане, по сигнали/ на много малък процент от студентите, аспирантите и специализантите. Наверно има още много подобни случаи, за които ние не знаем, тъй като имаме представа за тях само от списъците, или ако са получени някакви сигнали.

2. Слабости се допускат и след като са вече утвърдени студентите, аспирантите и специализантите за Съветския съюз. Тези слабости се допускат преди всичко от органите на ДС по изучаването на горните лица и информирането на оперативната група на МВР в Съветския съюз по съответния ред и със съответни документи/справки, проучвания и др/.

Оперативните работници работещи по студентите в Съветския съюз освен един списък с трите имена на студентите и аспирантите не разполагат с никакви данни. Очевидно е, как може да се организира наблюдението при липсата на каквито и да е данни/поне първични/ за тази категория хора. Обикновено работата се провежда на тъмно и само когато се получи някой сигнал тогава се отпочва изучаване и други мероприятия.

В нас има разбиране, по повод на което се прави и предложение, оперативните работници от оперативната група на МВР в Съветския съюз работещи по студентите, след като бъдат утвърдени кандидат студентите и аспирантите за Съветския съюз да бъдат командировани в България за да се запознаят с личните им дела и да извършат необходимата подготовка—изучаване вербовка на с.с. и др. съвместно със съответните линейни отдели и окръжно управление.

3. Друга слабост, която се допуска както от КНГПВО така и от органите на ДС е, че утвърдените вече студенти, аспиранти и специализанти не се информират предварително/преди да бъдат изпратени в Съветския съюз/ за обстановката при която ще живеят и се занимават, за техните права и задължения, поведение, отношението им към студентската служба в посолството и др.

- 7 -

До сега, обикновено, всичко това става в Посолството, на среща с новите студенти. Като се има предвид голямото напрежение което се създава при приемането на студентите, ненавременното пристигане на всички студенти и аспиранти и под силните впечатления от първото пребиваване в Москва не всякога се получават желаните резултати.

Ние считаме за целесъобразно да се предложи на КНТПВО да утвърди практика предварително да провежда инструктаж на утвърдените студенти и аспиранти за Съветския съюз. На тези срещи да се изнася от органите на ДС беседа по обиделността, както се заостри вниманието им, че се намират в Съветския съюз и че заедно ще живеят и учат със студенти и аспиранти и от капиталистическите страни.

Това са въпросите които считаме, че заслужават вниманието на ръководството на Министерството. При тяхното обсъждане ние предлагаме на вниманието и следните наши съображения:

- за изпращането на студенти, аспиранти и специализанти зад граница/ в това число и социалистическите страни/ да се иска мнението и на органите на МВР. Каква да бъде формата на съгласуването да се обсъди съвместно с КНТПВО:

- след утвърждаване на студентите и аспирантите за Съветския съюз/ а вероятно и за другите социалистически страни, оперативния работник от Съветския съюз работещ по тази линия да бъде командирован в България за срок от 10-15 дни за предварителна подготовка- изучаване, вербовка на с.с. и др.

- Да се използват семинарите провеждани от КНТПВО с утвърдените студенти за Съветския съюз и другите страни на които да се изнасят беседи от наш представител по обиделността. Тези беседи да се съобразят с местните условия/характерните особености за страната в която ще се обучават/.

- Своевременно да бъде информирана оперативната група на МВР в Съветския съюз по всички сигнали, постъпили за студенти, аспиранти и специализанти учещи се в Съветския съюз.

2 екз. 31.VII.1972 г.
1 - Междунар. отдел МВР
2 - лит. дело - Москва
изготвил - Р. Станков

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ:
генерал лейтенант _____

претис в 1 екз.
38 у-ме 6-70 ДС - 11.8.

Да се обиколят
всички екземпляр
за архив VII

19 II 1973

Гузар
Др. Дримић
21 2 1973
Улозар

16

ИНФОРМАТИВНИ АРХИВ
СЛУЖБА
РАЗПОВЕРЕНО
№ Рег. № 605
10.03.1973

31

Стр. секретно!
Екз. ~~двукратно~~ 2

МЕР-У РАЛЛИНЕ VI-ДС
1188
20 FEB 1973 г.

За състоянието на контраразузнавателната работа на органите на ДС сред чуждестранните студенти учащи в НРБ.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Непрекъснато се разширяват политическите, икономически и културни връзки на НРБ с развиващи се страни от Африка, Азия и Латинска Америка. Верна на принципите на марксизма-ленинизма, нашата партия следи с внимание развитието им и според възможностите оказва помощ на национално-освободителните движения, като част от световния революционен процес.

Изпълнявайки своя интернационален дълг и укрепвайки културните връзки с другите страни и народи, НР България разширява приема на чуждестранни учащи се в нашите ВУЗ и средни специални учебни заведения, усъвършенствува процесът на тяхното обучение и издига нивото на възпитателната работа свързана с тях.

До 1956 г. в България се учеха ^{само} младежи от социалистическите страни, когато пристигнаха първите студенти от Сирия, Судан, Гвинея, Ирак и Ливан. От тогава броят на чуждестранните учащи се у нас ежегодно се увеличава и понастоящем възлиза на около 3,800 от 90 страни: от социалистическите /в това число Виетнам и Югославия/ - 1550; от развиващите се - 2100 и от капиталистическите - 150. Най-големи са групите от Виетнам - 800, Сирия - 450, Судан - 200, Алжир - 165, Йордания - 120 и др. През последните години значително се увеличиха учащите се от Югославия - 250.

Болшинството от чуждестранните учащи се учат в София, а останалите - в по-големите градове на страната, като най-многобройни са групите: Пловдив - 425, Варна - 100, Русе - 35, Бургас 25 и др.

Приемането на чуждестранни младежи и девойки в НРБ за продължаване образованието става главно на базата на сключени културни спогодби и по линия на ЦК на БКП. По линия на комунистически партии са приети учащи се главно от Латинска Америка и по-малко от арабските и африканските страни. Те се отнасят положително към България и социализма, но имат по-слаба теоретическа и обща подготовка. Отделни младежи са с неизяснен мироглед и разбираня по марксистко-ленинското учение и стоят на объркани или неправилни идейни позиции.

Чуждестранните учащи се, приети по културни спогодби, имат различен класов произход, социално положение и степен на политическа зрелост и култура. Болшинството произхождат от средната буржоазия, носители са на различни противоречия, произтичащи от трудовите им навици, племенни борби, религиозна принадлежност, политически течения и др., които те пренасят и в земляческите си организации в България. Типичен пример в това отношение са групите на Судан, Сирия, Нигерия, Кения и др. Нашите компетентни органи и организации имат възможност за какъвто и да е политически подбор на кандидатите. Той става изключително на базата на образователния им ценз.

Чуждестранните студенти в НРБ са организирани в землячески организации, чиито права и задължения са утвърдени от специален статут на КНТПВО от 1970 г. и те трябва да се занимават само с учебния процес и културно-масовата работа сред тях. С решението на Секретариата на ЦК на БКП от 17.VII.1970 г. изрично се забранява съществуването на политически организации и групи сред чуждестранните учащи се, но практически земляческите организации стават проводници на определени политически и партийни настроения в зависимост от техния състав. Това е логично, тъй като болшинството са свързани с партиите и движенията в собствените им страни.

Характерен е примерът със Сирийската земляческа организация. Около 80 студенти са привърженици на Националния студентски съюз и са покровителствувани от управляващата партия БААС и

3.
33

посолството им в София. Те не успяха да създадат отделна земляческа организация и се включиха в съществуващата ръководена от комунисти и прогресивни младежи. Независимо от това, продължават да работят за да подчинят организацията на техните интереси. Лично посланикът Ел Боши ги поддържа, оказва им подкрепа, застъпва се за възстановяването на слаби студенти, подпомага ги материално, съдействува им за организиране на събрания, при отпечатване и разпространяване на пропагандни материали. С това той цели да урони престижа на ръководството на земляческата организация пред сирийските учащи се, за да може същото да се оглави от привърженици на Националния студентски съюз.

Земляческите организации сред чуждестранните студенти се обединяват в три федерации: на африканските, арабските и латиноамериканските студенти.

Федерацията на африканските студенти през миналите години в някои отношения стоеше на антисоциалистически позиции и създаваше условия за антибългарски настроения. Вълненията на африканците станали в края на 1969/70 г. създадоха обективни предпоставки за разпадането ѝ, като за това спомогнаха и възникналите противоречия, съзнателно използвани и засилвани от нас, от КНТНВО и от Клуба на дружбата. Прекратяването дейността на федерацията доведе до действително успокоение сред националните групи от африканските страни и възможност за по-диференцирана дейност с тях, което и в бъдеще ще подкрепяме.

Федерацията на студентите от Латинска Америка не служи като обединително звено в техните среди и съществува формално. Задачите, които тя си поставя не се осъществяват главно поради различните политически позиции, на които стоят студентите от този континент, въпреки че болшинството са членове на съответните компартии или изпратени от прогресивни движения. Провежданата линия от нас и КНТНВО за активизиране работата сред земляческите групи неминуемо ще доведе и до нейното ликвидиране.

4.
ЗН

По-активна роля играе федерацията на арабските студенти. Заедно с националните организации тя дава тон и е инициатор на редица политически мероприятия, като семинари, спортни и културни прояви и др. Поради противоречия по въпросите за борбата против израелските агресори, палестинското освободително движение и др., напоследък тази организация също намали своята дейност.

Редица чуждестранни студенти са завършили американски, английски, френски и други колежи, възпитавани са в буржоазен дух, членували са в реакционни националистически партии и организации, поради което идват в страната ни с предубеждение към социалистическата ни действителност. Някои посещават капиталистическите дипломатически представителства в София, откъдето вземат пропагандна литература, пребивават в западните страни през ваканциите, където противникът ги обработва и разлага. Внасят в страната стоки от западните страни или поддържат връзки с чужди граждани, временно пребиваващи в България и извършват с тях незаконна търговия и трансфер на валута.

Много африкански студенти проявяват болезнена чувствителност и реагират остро на отделни неправилни действия към тях, като ги таксуват за расова дискриминация. На тази основа, както показва инцидентите с нигерийски и алжирски студенти, те проявяват солидарност и се организират бързо за общи действия.

Идвайки със слаба или незадоволителна общообразователна подготовка, част от чуждестранните младежи не завършват в определен срок или биват изключвани за слаб успех. Своите неуспехи те оправдават с политическата система в страната и "расовата дискриминация", отцравяйки хули срещу НР България.

От гореизложеното е видно, че съществуват различни и многообразни предпоставки благоприятстващи противникът успя да работи из средите на чуждестранните студенти и да ги ангажира в антиобществена и вражеска дейност против нашата страна и социализма. Анализът на данните показва, че за главен прицел на тоталната атака на идеологическата диверсия на противника е избрана

младежта, демократичните младежки движения и организации. Те полагат титанически усилия за откъсването им от комунистическите и работнически партии. Стремят се да внесат разкол в младежките организации и движения, за да могат да държат в подчинение развиващите се страни и колкото е възможно да забавят световния революционен процес. Идеологическите диверсанти разчитат на непълнотите в класовото съзнание на чуждестранните младежи, на по-малкия им житейски и политически опит и в редица случаи успяват да ги разложат в политическо отношение и ги използват за своите враждебни цели.

Усилията на органите на ДС са насочени към разкриване и пресичане подривната дейност на чуждестранните учаци се, провеждана срещу нашата страна и социалистическата система, използване възможностите за набиране на разузнавателна информация, оказване на наше политическо влияние и обработка, провеждане на профилактични мероприятия и своевременно информиране партийното и държавно ръководство за настроенятия, процесите и явленията сред чуждестранните учаци се. Изпълнението на горните задачи се осъществява съгласно и във взаимодействие с подразделенията на МВР и особено с ПГУ, ВГУ и Софийско градско управление на МВР, а в отделни случаи и с окръжните управления на Пловдив, Варна и др.

Чуждестранните младежи и девойки прекарват в нашата страна от 5 до 7 години. Запознаването им с идеите на марксизма-ленинизма и с постиженията на социалистическото строителство оставят трайни следи в тяхното съзнание и са основа за оформяне на техния политически мироглед.

Това обстоятелство се отчита и анализира, както от противника като цяло, така и от управляващите среди в развиващите се страни, които полагат усилия да неутрализират влиянието на социализма върху собствените си народи и особено сред младежта, като носител на новото и прогресивното. За постигане на своите цели те провеждат разможителна дейност, както от наша, така и от чужда територия.

52
36

Особено ярко тези усилия намират отражение в дейността на разузнавателните служби на страните на НАТО, работещи у нас под дипломатическо прикритие. Те проявяват подчертан интерес към живота и дейността на чуждестранните учащи се от бившите колонии стремят се да установяват контакти с тях, привличат ги да посещават посолствата и библиотеките, организират им кинопрожекции, конференции, канят ги да им гостуват и пр. Използват и най-малките поводи за дискредитиране целите и стремежите на нашата страна по тяхното приемане и обучение. В разговори умело и тактично акцентират върху политическите елементи в образователния процес, изтъкват "недостатъчната им икономическа обезпеченост", с което целят да им въздействуват да напуснат НРБ и да заминат да продължат образованието си в капиталистическите страни. Такива предложения те правят на най-перспективните в политическо отношение и показващите положителни данни да се развият като добри специалисти.

Внимателно следят за инциденти между български граждани и чуждестранни учащи се. Установено е, че след такива случаи средствата за масова информация в техните страни веднага започват да коментират проявите на "расова дискриминация" в България. Използват всички поводи за да компроментират нашата политика по отношение на развиващите се страни.

Интересът на патовските дипломатически представителства у нас по горните въпроси най-красноречиво пролича по време на възникналите в навечерието на 1970 г. инциденти между български граждани и чуждестранни учащи се.

Тогаваша част от африканските учащи се се организираха и проведоха демонстрации пред сградата на ЦК на БКП, където предадоха протест за това, че уж спрямо тях се провежда расова дискриминация. Разполагаме с данни, че в основата на тази дейност е стояло посолството на САЩ. В момента, когато африканците се събраха пред ЦК на БКП, там веднага се появиа американските дипломати Джонс и Лоуренс – установени разузнавачи. Те разговаряха оживено с група младежи и с бившия техен студент Джеймс Мартинов, който

6
37

бе използван за връзка между африканците и посолството на САЩ. По негова инициатива бяха направени снимки на демонстрантите /филмът бе осветен/ и издигани лозунги и скандирания, че в България има расова дискриминация.

Дипломатите от посолството на Великобритания се отнасяха предпазливо към действията на африканските студенти. Когато последните предявиха към тях различни искания, първият секретар Мартин веднага информира колегите си от посолството на САЩ.

Кенийският студент Дънкан Кабирос е разговарял с английския дипломат Лонг и го информирал за демонстрацията. Това потвърди нашия извод, че те в трудни моменти се обръщат за съдействие и помощ към дипломатическите представители на капиталистическите страни.

Лонг е търсен и от родезийски студент, който искал да му предаде информация, но ~~Лонг~~ изказа опасения и отказа да се срещне с него.

~~Към демонстрацията проявиха интерес и някои сътрудници от посолството на КНДР и Сирия. Те се срещнаха и разговаряха с председателя на ФАСВ Ламин Жуара, който ги информира подробно по поставените му въпроси.~~

Отделни чуждестранни студенти са използвани от разузнавачи на противника за събиране на интересуваша ги информация:

Характерен е примерът с един студент от ~~една~~ развиваща се страна, който установи подозрителни връзки с разузнавач от ~~една~~ посолство на капиталистическа страна. При периодическите си срещи същият го информира за прогресивните студенти, за отношението им към тяхното правителство, за някои процеси и явления сред чуждестранните

7
38

студенти. По указания на дипломата посети редица социалистически и капиталистически страни, включително и родината си, след което предаде подробна писмена информация за своите сънародници учащи в Европа, за техните политически възгледи ~~и политическото и политическото положение на България~~. Разузнавачите от посолството даваха добри оценки на получаваните информации. За дейността му в полза на ~~изпълнен~~ ^{свободен} екоето разузнаване е получавал парични възнаграждения, за което е подписвал и разписки. По оперативни съображения към същия не бе взето отношение и след завършване на образованието си се завърна в страната.

Дипломатическите представителства на развиващите се страни работят сред своите студенти главно от контраразузнавателна гледна точка. Служителите от посолствата на Алжир, Сирия, Ирак, Индонезия и други, активно работят за наблюдение на поведението им, изясняват характера на връзките им с българските граждани и власти и информират своите органи. За събиране на необходимата информация те използват студенти, най-вече привърженици на управляващите върхушки в техните страни. Усилията им са насочени главно за наблюдение на прогресивните младежи и тяхната дейност в прогресивните организации, а останалите се стремят да предпазят от комунистическото влияние за да ги запазят верни на управляващата класа. Стремят се да отглавят земляческите организации, за да ги използват за свои цели.

Суретмен орудни
Носел Фарах посещава често *Техното* ~~сврийското~~ посолство и информира за поведението и проявите на техните прогресивни младежи.

8
39

През 1972 г. Хасан Нур Ел Амин, културен аташе в суданското посолство в Москва, посети страната за да установи дейността на техните прогресивни студенти срещу правителството.

Група иракски студенти със съдействието на посолството развиват активна дейност за създаване на нова земеделска организация, която да се ръководи от баасисти. Обработват поотделно всеки студент. Заплашват ги, че ако не станат членове на новата организация ще им бъдат спрени стипендиите, а след като се върнат в Ирак няма да им се признаят дипломите, да им дадат работа и пр.

Разколническа дейност сред чуждестранните учаци се провежда в китайското посолство в София. Обект на тяхната дейност са студентите от Африка, Азия и Латинска Америка. На често организираните приеми, кинопрожекции, коктейли и пр. присъстваха по 50-60 чуждестранни учаци се, от които 20-25 от Виетнам. В посолството им бе предоставена неограничено количество пропагандна литература, която те изнасяха и разпространяваха сред свои колеги чужденци и българи. След проведените агентурно-оперативни мероприятия посещенията в посолството бяха прекратени. Независимо от това, някои от африканските и азиатски студенти са прокитайски настроени и са привърженици на политиката провеждана от ККП.

Служителите при виетнамското посолство от близко следят дейността и проявите на техните студенти, наблюдават ги и контролират посредством отговорниците, които са назначили. Задължили са ги да се движат в групи от 3-5 човека. За най-малките "прегрешения" ги отзовават. Типичен е примерът с Ма Тхи Бак, която макар и много добра студентка, през 1972 г. бе отзована затова, че дружи с български младежи.

Част от виетнамските студенти стоят на китайски позиции. Считат, че основна помощ получават от Китай, а Съветският съюз има второстепенна роля.

Режимът, разбира се, в по-малка степен важи за виетнамските младежи учещи във Варна, Пловдив и Русе, тъй като контролът от страна на посолството е ~~зигматично~~ по-трудно осъществим.

3
40

Към чуждестранните студенти интерес проявяват и служителите от корейското посолство. Същите установяват контакти главно с африкански студенти, канят ги в посолството, където устройват коктейли. Предлагали са на същите да подписват поздравителна телеграма до Ким Ир Сен. Дават им литература, съветват ги да образуват кръжоци на земяческа основа за да изучават строителството на КНДР и се опитват да им внушат, че Ким Ир Сен е велик марксист на нашата епоха.

Органите на УДБ проявяват особен интерес към дейността и поведението на югославските студенти в нашата страна. При пребиваването си в СФРЮ редица от тях биват разпитвани за своите сънародници, кои стоят на пробългарски позиции, срещу какво са получили стипендии от Славянския комитет и пр. В нашата страна дейността им се контролира от културния аташе Петър Толев, за когото има данни, че е разузнавач от УДБ. Някои от югославските студенти развиват националистическа дейност по тѣй наречения "македонски" въпрос. В резултат на проведените мероприятия Ивчевски, Добрин Дончевски и Добринка Дончевска ~~и други~~ бяха изгонени или принудени да напуснат страната. Други, органите на УДБ използват за събиране на информация и възхваляване на югославския път за построяването на социализма.

От 1971 г. югославските власти вземаха ^{различни} ~~различни~~ мерки за връщане и ограничаване броя на техните студенти учащи у нас, тѣй като отчетоха положителното влияние което нашата страна им оказва, и най-вече ^{и се} произхождащите от Вардарска Македония и Западните покрайнини. Само през 1971 г. те отнеха паспортите на 120 младежи учащи в страната ни по най-груб начин, а разрешиха да се върнат в България само на ония, които стоят на техни позиции.

Капиталистическите разузнавателни служби използват активно намиращите се в западните страни реакционни младежки организации, центрове и пр. за провеждане на разложителна и подстрекателска дейност сред чуждестранните учащи се в социалистическите страни. Служителите от същите главно на религиозна ^{на националистическа} основа ги обработват в антикомунистически ^{и анти-социалистически} дух, убеждават ги в преимуществата на капитализма и западния начин на живот, уреждат им безплатни екскурзии, снабдяват ги с пропагандна литература и пр. Тази дейност

10.
49

провеждат най-вече през летните ваканции, когато значителен брой чуждестранни учащи се по различни поводи посещават тези страни.

Характерна е дейността на религиозната организация "Лабри Фелоушип" в Швейцария. Мисионери на същата установяваха контакт с африкански студенти, убеждаваха ги да участвуват в летните семинари при изгодни за тях условия, като поемаха разходите по пътуването, прехраната и престоя им. В продължение на 2-3 години групи от 8-10 студенти участваха в семинарите им. При изясняване, документиране и пресичане дейността на организацията се проведеха редица агентурно-оперативни мероприятия. Използувана бе и наша агентура, което спомогна за набиране на достатъчно компрометиращ материал и изясняване кои африканци се явяват главни помощници на мисионерите. Бяха публикувани компрометиращи статии, които се посрещнаха с интерес от африканските и други чуждестранни учащи се в нашата страна. Някои от помощниците на мисионерите бяха официално разпитани и предупредени да прекратят дейността си. След проведените мероприятия не е установено "Лабри Фелоушип" да провежда вражеска дейност сред африканските студенти учащи в НРБ.

Подобна е дейността и на организацията "Фоколари" - Мюнхен с филиали в Берн и Истанбул.

^ През лятото на 1972 г. организацията проведе семинар в Корфдорф - ГФР. От участниците се изисквало да спазват строга конспиративност.

По-характерни теми, които са изнасяни ~~на семинара~~ са: Хриянството като наука, Исторически следи за библията, Живот след смъртта и други.

71
42

Подобна е дейността и на институт "Ото Бенеке Штифтунг" в Мюнхен с филиали в Бон, Западен Берлин и други градове в ГФР. Същият работи с младежи от развиващите се страни, учили у нас, но изключени или напуснали. Подпомага при настаняване на работа или при продължаване на образованието, като за компетенцията ги използва за провеждане на антикомунистическа пропаганда срещу СССР и останалите социалистически страни.

"Дружеството за оказване помощ на приятели при нужда" се намира във Франкфурт на Майн – ГФР. Същото организира младежки международни бригадирски лагери, в които участвуват и младежи следващи в социалистическите страни. Срещу безплатна храна и квартира същите работят в името на високохуманната цел за подпомагане на стари, болни, недъгави хора и за ликвидиране последствията от обществени бедствия. Наред с трудовата дейност изнасят се политически беседи по актуални проблеми възхваляващи капитализма, след които се провеждат дискусии и обсъждания, задължителни за всеки участник. В лагера гр. Лахен, са провеждани дискусии по проблеми като: превъзходство на капитализма над социализма; социален антагонизъм между расите на Запад и Изток; помощта оказвана на развиващите се страни от капиталистическите и социалистическите страни; расовата дискриминация в България и други.

Освен това, участниците са длъжни да попълнят формуляр с около 200 въпроса, с биографични данни и такива, засягащи политическия и икономически живот в страната, в която учат. Разполагаме с непроверени данни, че някои от участниците се подлагат на проверка, като им се обяснява, че това се налага с оглед изпълнение на по-отговорни задачи.

С антикомунистическата обработка на чуждестранни учаци се от социалистическите страни се занимава и т.н. "Дом на профсъюзите" в Стокхолм – Швеция. Към същия има специален отдел и за работа с латиноамериканските младежи. Той работи изключително през летните ваканции, когато въпросните младежи

УЗ

посещават Швеция. Ръководителите на същата стремят да събират разузнавателна информация за социалистическите страни.

Съществуващият в гр. Бон - ГФР център "Мюсюлмански студентски съюз" има за задача на религиозна основа да развива антикомунистическа дейност. Наред с провежданите на място мероприятия, центърът изпраща религиозна и друга пропагандна литература до своите привърженици в социалистическите страни за поддържане на антикомунистически дух в тях.

Работата по групово дело на оперативна разработка "Мюсюлмански братя" водена в управлението показва, че сред арабските студенти учещи у нас, бе обособена група, която на религиозна основа развиваше антикомунистическа дейност. Получаваха религиозна и друга пропагандна литература от центъра в БОН - ГФР, за поддържане на антикомунистически дух сред участниците и предпазване разлагането им от социализма.

Бяха проведени мероприятия за компрометиране и изгонване от страната ръководителите на групата, след което останалите членове преустановиха дейността си.

В резултат на идеологическата диверсия на противника през последните години най-масова форма на вражеска дейност от страна на чуждестранните учещи се в НРБ е антикомунистическата и антибългарска пропаганда, преклонение и възхвала на капиталистическата система и западния начин на живот и пр. С подобна дейност се ангажират ^{и деца} младежи ^{и буржоазни семейства} от буржоазни семейства. ~~и преобладаващи от бедни такива.~~

74
45

Бравелките,
чуждестранни учащи се в това отношение идейно деградират, настроени са авантюристично и изостават в учението си.

Самир Багдади от Сирия уреждал различни студентски въпроси срещу заплащане на валута. Помагал предимно на студенти по медицина, като им издава медицински свидетелства за да могат да прекъснат или презапишат по "болест".

Ясин Хайдар сподели, че даването на рушвети, подаръци и валута от арабски студенти на преподаватели от ВМИ било нормално явление. Като посредници в тази дейност се явяваха двамата брата Хайсан и Низар Хусейни. Те са помогнали на много техни младежи да си "купят" изпитите от някои преподаватели. Чрез подкупи урежда студентското си положение и ~~като Ясин от Сирия във ВХТИ~~

~~Случаи на даване подкупи за вземане на изпити са констатиращи и в други институти, но тая дейност трудно се установява и документира, тъй като всичко става на четири очи.~~

През последните две години значително намаляха инцидентите между български граждани и чуждестранни учащи се. През 1970 г. са регистрирани 40, 1971 - 28 и 1972 г. - 20. Анализът на данните показва, че причините за възникване на инцидентите се свеждат главно до създаване на лични отношения, влизане в пререкания, спорове за девойки и обиди от рода на "черни маймуни" и др. Болшинството стават след употреба на алкохол и главно през изпитни сесии, което се обяснява с нервното им напрежение. По националности най-изявените участници в инциденти са суданци, нигерийци, сирийци и алжирци. Установено е, че 40% от инцидентите са по вина на чуждестранните учащи се и 60% български граждани. След разследване на същите към виновниците се вземат административни и съдебни мерки.

Ниската политическа подготовка и навиците придобити от паразитния начин на живот в капиталистическото общество са причина една част от чуждестранните учащи се да извършват антиобществени проявления от стопанско естество: незаконна търговия, контрабанда, Трансфер на валута и др. При посещенията си в западните страни такива младежи закупуват различни стоки, които продават у

#5
46

нас на високи цени. Други поддържат връзки с търговци и транзитници, от които се снабдяват със стоки и ги пласират сред български граждани. С такава дейност се ангажират най-много студенти от арабските страни.

Характерен е случаят с бившия сирийски студент Фараон Камал Азауи, който в продължение на 3-4 години се занимаваше с пласиране на злато и златни монети. При задържането му бе иззето 24 кг. злато, а по време на следствието се установи, че в тази дейност е ангажирал над 100 български граждани. Фараон, заедно с помощниците си Ахмед Шит и Мустафа Абаджи бяха осъдени на различни срокове затвор и глоба.

Жилие Суданските студенти Фарук Хаеен и Атиф Абас внесоха 52 телевизора и ги пласираха в страната, подпомогнати от българи, в това число и от наши студенти. Дватама бяха осъдени и след излежаване на присъдата експулсирани.

Женените чуждестранни учащи се използват активно съпругите си и други близки за пласиране на внесените от тях стоки, трансфер на валута и пр. Това успешно го осъществяват в населените места от където са съпругите им, необезпокоявани от никого.

След закриване на "Кореком" значително намаляха стопанските престъпления сред чуждестранните учащи се. Независимо от това част от тях продължават да се занимават с такава дейност.

Отделни чуждестранни учащи се с поведението си и начин на живот, притежавайки леки коли, магнетофони, капиталистическа валута, пиянствуване, поседване на барове и пр., влияят отрицателно и разлагат някои неукрепнали наши младежи и девойки.

Ученичка на 17 години пише до африкански студент, че е готова да спи с него, ако той ѝ купи ботушки от "~~Кореком~~".

Габровските младежи Станчев и Петров по своя инициатива се запознават с арабски студент и многократно са закупували от него долари, магнетофони, транзистори, дънки и други стоки, които продавали на изгодни цени. По този начин същите са считали да

46
47

живеят охолно без да се занимават с обществено полезен труд.

По време на престоя си някои чуждестранни учаци се сключват граждански брак с български гражданки, включително и дъщери на служители на МВР, МНО, Външно министерство и др. След завършване на образованието си те търсят начини за оставане в страната, като използват връзките на своите близки по линия на съпругите си. Стремят се да бъдат оставяни на работа само в София и по изключение в по-големите окръжни градове. От тези студенти има и такива, които са изпратени да учат в нашата страна по линия на съответните компартии. С цел да останат в България те се отказват от членството си в тях, въпреки настояванията на същите да се завърнат в родината си.

Други, като родезийските студенти, не се завръщат в Африка, заминават на работа в Англия, ГФР и други западни страни, отказват се от своите идеи и се стремят към лично устройване.

В отделни случаи се допускат нарушения на законността и финансовата дисциплина при приемането и обучението на чуждестранните учаци се. Такива са случаите с Благуна Христова Боева, Джорж Димитров Иванов, Василики Каламарас и други, приети по линия на Славянския комитет. За тях са изразходвани значителни средства, но ефектът е отрицателен.

Някои от отстранените чуждестранни студенти от висшите учебни заведения за слаб успех или по други поводи, след принудителното им експулсирано от страната, отново се завръщат като туристи и продължават да живеят в България. Същите се занимават с незаконна търговия и трансфер на валута и със своите действия разлагат сънародниците си. Въпреки подобрението в паспортния режим този въпрос внимателно трябва да се наблюдава от нас за вземане на своевременни мерки към нарушителите.

Другари,

Като посочваме тези факти ние сме далеч от мисълта, че всичко е направено от органите на ДС за разкриване, предотвратяване и пресичане на вражеската дейност сред чуждестранните

77
48

студенти. Ние ще поставим някои принципни въпроси за по-рационално използване на съществуващите възможности за водене на активна контраразузнавателна работа съвместно със заинтересованите по деления на министерството за постигане на по-голяма ефективност в нашата работа.

Ня
За наблюдение и разработка на чуждестранните учаци се, използваме агентура от техните среди. Болшинството произхождат от средната и дребна буржоазия. Има и такива от управляващите кръгове и близки до тях среди. Използуваме и български граждани като осведомители.

Вербовката на агентура се осъществява главно по метода на постепенното привличане на база солидарност за борба срещу империализма, а в отделни случаи се използва и базата на зависимост. Характерна особеност при подготовката за вербовка на чуждестранен студент е, че процесът на изучаването е значително подълъг, отколкото при българските граждани. За целта се използва наличната агентура от техните среди, осведомители български граждани, преподаватели, колеги и чрез установяване на личен контакт. В отделни случаи са използвани и технически мероприятия, чрез които събираме данни за отношението на кандидатите към България и нашата социалистическа действителност. Получавайки увереност, че кандидатът ще се съгласи да работи с нас, използваме естествени поводи за установяване на контакт. В зависимост от качествата и манталитета на кандидата, осъществяваме контакта от името на ДС или ползуваме прикритието на някои ведомства и учреждения, имащи отношение към работата с чуждестранните учаци се. В много случаи те разбират, че работят с органите на ДС, но не питат, а и ние не уточняваме. Практически те знаят с кого работят, но не са заинтересовани гласно да уточняват тия взаимоотношения. Независимо от това успешно изпълняват тук и зад граница поставените им задачи и се стремят да работят изцяло на конспиративни начала. Сами поставят въпроса да ги срещаме на закрито.

78
49

Агентурният апарат из средите на чуждестранните учащи се се използва не само за наблюдение на контингента и обектите протичащи по оперативните дела ~~по оперативните дела~~, а ^и при изучаване кандидатите за вербовка. В отделни случаи се ползват и ^{по} български граждани, изпаднали под влиянието на идеологическата дивесия на противника, такива търсещи начини и средства да напуснат страната или отдали се на безделие за получаване на нетрудови доходи чрез търговия на различни стоки, трансфер на валута и пр.

Характерен е случаят с братята Костови, които използват ^и доверчивостта и наивността на двама чуждестранни студенти, успяват да им откраднат паспортите, да ги фалшифицират и напуснат страната като чужденци.

По данни от агент "Хари" българският младеж Георгиев ^{и неговите съюзници са били} запува чужда валута и търсел да закупи паспорт на чужденец, с който да излезе извън България. След проведените мероприятия се изясни, че данните отговарят на истината. Има и други случаи, когато български граждани се доверяват на чуждестранни учащи се и искат различни услуги за осъществяване на своите користи замисли. Анализът показва, че те се опират на чуждестранните учащи се в своята вражеска дейност, докато последните трудно се доверяват на български младежи.

Най-добрите и проверени агенти из средите на чуждестранните учащи се използват за маршрутиране и внедряване в различни западни реакционни организации и центрове.

Пред нас стои и задачата да създаваме главно агентура из средите на чуждестранните учащи се от страните, с които имаме търговски и държавни взаимоотношения, такива имащи връзки с управляващите среди, добри специалисти, с тенденция да бъдат използвани и в перспектива. Онези от агентите, завършили образованието си и показали предаността си към органите на ДС се ползват от други наши поделения зад граница.

В бъдеще трябва да се обръща по-голямо внимание на личните качества и възможности на новопридобитите агенти, които да са годни да изпълняват контраразузнавателни и разузнавателни задачи.

Наложително е да се извършват още по-системни проверки на наличния агентурен апарат и непрекъснато се подобрява идейно възпитателната работа, за пълното му довеждане на наши позиции,

He - За по-пълното разкриване и наблюдение на вражеските на тронения на чуждестранните учащи се спомага увеличението на агентурния апарат. Вербованата агентура и подобрената работа ни дава възможност да получаваме 80% от сигналите чрез нея. Болшинството от ~~тях~~ ^{сигналите се} за антикомунистическа и антибългарска пропаганда, за идейни отклонения, преклонение пред западния начин на живот, информиране на служителите от дипломатическите представителства и пр. На заслужаващите оперативно **внимание** се откриват различен вид разработки, по които се работи с всички агентурно-оперативни сретства.

Характерна особеност е, че западните дипломатически представителства защитават интересите на редица страни, бивши техни колонии, ~~от които има учащи се в НРБ~~. Те ^{те} посещават тези ~~представителства~~ за консулски и други услуги. Дипломатите се възползват от този факт и при разговорите с тях ги използват "на тъмно" за събиране на информация по интересуващи ги въпроси. С някои от ~~них~~ създават по-олизки контакти и ги обработват за свои цели. В това отношение имаме примери с италиански, американски, английски, френски и други дипломати. Тъй като срещите и разговорите се провеждат в посолствата, срещаме допълнителни затруднения при разработване на обектите.

Учащите се от някои развиващи се страни ~~от които имаме~~ ~~голям брой~~, като Сирия, Ирак, Алжир и др. посещават свободно и закономерно своите дипломатически представителства. Дипломатите имат възможност да ги обработват, да събират информация и да им поставят задачи по техните прогресивни сънародници. На някои от тях заплащат с парични средства, а на други извършват различни услуги.

Някои чуждестранни учащи се установяват престъпни контакти с чужди граждани транзитници, търговци, емисари на западни

21
51

организации и др. Когато български граждани установи контакт с чужденец, това прави впечатление и по-лесно могат да се изяснят причините, характера и същността и да се проведат мероприятия за документация и пресичане на евентуална вражеска дейност. С чуждестранните учащи се този въпрос е по-сложен.

Особеност е и това, че тези младежи като чужди граждани могат свободно да пътуват до западните страни и ние нямаме възможност да ги ограничаваме. За поведението и проявите им зад граница получаваме информация само от наша агентура, ако сме маршрутирали такава с конкретни задачи, а отделни случаи това става и при разговори с чуждестранни учащи се.

В изпълнение на заповед 2960 от 29.VI.1969 г. и решенията на Секретариата на ЦК на БКП от юли 1970 г. за подобряване на работата сред чуждестранните студенти, сред тях се провежда активна профилактична дейност. Практиката на нашите органи показва, че неукрепнали чуждестранни младежи в резултат на нездрава среда, на буржоазното си възпитание и пр. лесно стават плячка на врага. Ние се стремим успешно да прилагаме силата на общественото въздействие и специфичните за нас ^{профилактични} ~~фильтрационни~~ средства за да ги доведем на наши или близки до нашите позиции.

Профилактичната дейност осъществяваме посредством личния агентурен апарат, преподавателския състав от висшите учебни заведения, административните, партийни и комсомолски ръководства, представителите на обществените организации, по линията са пристигнали в страната да учат, преките контакти, които осъществяваме с тях, чрез публикуване на материали в пресата и т.н.

Считаме, че най-резултатна е профилактичната работа, която провеждаме посредством ~~агентурен~~ техни сънародници. Те са не само най-убедителни в своите доводи, но и практически им показват действителността. Тогава чуждестранните младежи най-малко се обиждат, не реагират остро и се приобщават към нашите идеи и порядки.

24
52

За пресичане разложителната дейност на служителите при посолството на САЩ бяха профилактирани няколко чуждестранни студенти. На това наше мероприятие бе дадена известна гласност и стана достояние на редица младежи, в резултат на което бяха прекратени посещенията. Понастоящем само отделни лица по паспортни проблеми пребивават и то за кратко време в посолството на САЩ, което ни улесни по-цялостно да анализираме техните взаимоотношения и се набележат конкретни мерки за изясняване на дейността им.

Използвайки разцеплението в Суданската комунистическа партия, група студенти от Судан бяха създали от 17 младежи комунистическа група на прокитайска основа. Проведените мероприятия не доведоха до положителен резултат. Това наложи да проведем профилактична беседа с "генералния" секретар на групата, да му разясним нашата политика и да му заявим, че съществуването на такава организация в страната е нежелателно. Същият не само че се съобрази с нашето становище, но и разтури групата, след което същата преустанови дейността си.

Проявените в антибългарска и антисоциалистическа дейност се предупреждават *ако резултатът от мероприятията не е положителен* официално да прекратят разложителната си дейност, и ако тази мярка се окаже безрезултатна, се пристъпва към тяхното изгонване.

Съвместно с КИТПВО бяха разработени и се провеждат мероприятия по чуждестранните студенти, за намаление на посещенията им в западните страни. Това спомага за установяване пресъпнатия характер при посещенията на отделни младежи.

При провеждането на разнообразната профилактична дейност трябва да се използват активно органите на Народната милиция и редица от мероприятията да се провеждат от тяхно име и при пълното им съдействие.

С увеличение ороят на чуждестранните учаци се в някои градове, като Пловдив, Варна, Русе и др. се отпочна по-активна работа по тях. За наблюдение на същите до скоро се

22
53

използуваше само агентура от български граждани, а ~~понастоящем~~
~~се създава такава и от техните среди~~. Подобрена се връзката и
 координацията с тези окръжни управления. Взаимно се разменят
 материали представляващи оперативен интерес. Това ще ни позво-
 ли за в бъдеще да маршрутираме агентура, както от центъра до
 окръзите за изпълнение на техни задачи, така и обратното. Тяс-
 но взаимодействие е необходимо не само с окръзите, в които има
 чуждестранни учаци се, но и с всички останали окръжни управле-
 ния. Това е продиктувано от обстоятелството, че някои от горе-
 посочените чужденци търгуват с младежи от всички краища на стра-
 ната и ги разлагат, други не спазват паспортния режим при пъту-
 ването, трети дружат и се женят за девойки от цялата страна,
 като често пъти посещават родните им места за продължително
 време. При тези и други случаи се налага да се набавят аген-
 турно, ~~проучават връзките и интересите им~~. При ~~необходима~~ ^{необходима} ~~не се раз-~~
~~меня~~ информацията и провежда ~~координирани~~ ^{координирани} мероприятия.

Другари,

Тези въпроси ние сметнахме да поставим на нашия се-
 минар. Тях ние преценяваме за най-важни. Считаме, че това са
 проблемите, по които трябва да се реагира най-енергично от нас
 и окръжните управления, където се обучават чуждестранни младе-
 жи.

Основните задачи стоящи за решаване пред нас са:

- провеждане активна и настъпателна контраразузна-
 вателна работа за пресичане дейността на чуждите разузнавания
 и западните реакционни центрове и организации сред чуждестранни-
 те учаци се и по ангажиращите се в провеждане на антиобществе-
 на и вражеска дейност против нашата страна и социалистическата
 система;

- подбор и вербовка на качествена агентура от тези
 среди годна да изпълнява контраразузнавателни и разузнавателни
 задачи тук и зад граница;

Да се изготвят всички необходими документи
 и условия за поддръжка на необходимата информация
 за своите външни връзки и връзки с чужди
 власти български и чужди със специални
 и без специални и свързани им връзки

23
54

- провеждане на ефективни и профилактични мероприятия с проявените и застрашени чуждестранни учасници, с цел предпазването им от разложителната дейност на противника, оказване на политическо влияние за довеждането им на наши или близки до нашите позиции;

- долавяне и изясняване на нездравите тенденции, процеси и явления сред чуждестранните учасници, с цел своевременно информиране на партийните и държавни органи за вземане отношение и мерки.

Да се акотира в
едич. к.з. За ат. ден VII
19 II 1943

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ VI
ПОЛКОВНИК:

НРБ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

СЕКРЕТАРИАТ

№ 5-1984

20 юни 1973 год.

СОФИЯ

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

18
ТЕЛЕГРАМА № 222

ДО ЧОБ 20071830

НАЧАЛНИЦИТЕ

НА ПОДЕЛЕНИЯТА НА МВР

564
Секретно!

Екз. единствен

Напоследък се увеличава броят на гражданите, особено на младежите, които се увличат по някои крайности на модата, несъвместими със здравия вкус и морал на нашия народ. Те носят дълги бради и коси, обличат се екстравагантно и ходят по улиците, парковете и другите общодостъпни места с крайно неприлично облекло; в някои случаи имат неприлично поведение и непристойни прояви. Всичко това основателно възмуцава нашата общественост.

С оглед да се пресичат тези увлечения и прояви и да се съдействува на обществените организации за укрепване на общоприетите за нашия народ морални и етични норми,

П А Р Е Ж Д А М

Органите на Министерството на вътрешните работи най-активно да подпомагат ДКМС, ОФ, БПС и другите обществени и държавни органи в провеждането на агитационно-разяснителна работа срещу допуснатите модни увлечения и извращения от лица, които имат дълги, неприлични бради и коси, както и ходенето с неприлично и плажно облекло по улиците, парковете и другите общодостъпни места.

Опези лица, които не изпълняват направените им предупреждения от обществените организации, административни и стопански ръководители, да се заставят от органите

73

на МВР в срок от 24 часа да се приведат в приличен вид.

По отношение на лицата от престъпния контингент, безделниците, водещите неморален живот и системните нарушители на обществения ред, които имат неприличен външен вид, органите на МВР незабавно да вземат такива мерки.

Началниците на поделенията на МВР да вземат мерки за създаването на необходимата организация по изпълнението на тази задача, която да приключи в срок от 10 дни. Необходимо е да се има предвид обаче, че тези мерки нямат кампаниен и временен характер, а трябва да се провеждат непрекъснато. При това органите на МВР да действуват тактично и културно, но безкомпромисно, като не се демонстрират действия на публични места, особено от униформени служители.

Към лицата, неизпълнили предупрежденията, направени от органите на МВР да се приведат в приличен външен вид, незабавно да се прилагат законосъобразни административно-наказателни мерки.

Да се заведе отчетност за лицата с неприличен външен вид, по отношение на които органите на МВР са вземали предупредителни и други мерки.

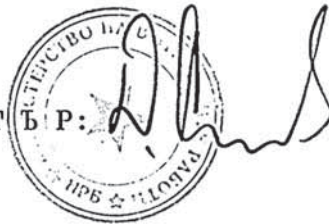
До 1 август т.г. да бъде до 5-то число на всеки месец началниците на Софийското градско и окръжните управления на МВР да докладват в ДНМ за резултатите от извършената работа, срещнатите трудности и правят необходимите предложения.

3

С окръжното да се запознае целият личен състав на Министерството на вътрешните работи и се дадат указания за активното му участие по изпълнение поставените задачи, съобразно характера на работата.

Контрола по изпълнение на окръжното възлагам на директора на Народната милиция.

МИНИСТЪР:

до разплатено в 34 елн.

изплатено по списък
до т.н. разплат. в 1 елн.

31.7.73 г. Я.И.И.

До разплатено в 9 елн.

11-VIII-1973 г. Я.И.И.

До разплатено в 7 елн.

14. 8. 1973 год.

МИНИСТЕРСТВО
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
СЕКРЕТАРИАТ
№ I-2226
25.8 1973.
СОФИЯ

18

Строго секретно!

Екз. № _____

[Signature]

О Б З О Р

ОТНОСНО: Изпълнение решението на Секретариата на ЦК на БКП за правилното естетическо възпитание на народа, за преодоляване на увлеченията на някои млади хора по упадъчната западна мода

В изпълнение решението на Секретариата на ЦК на БКП от 3. VIII. 1973 г., окръжно № 722/1984 от 20. VII. 1973 г. и указанията на др. министър за преодоляване увлеченията по някои крайности в облеклото и прическите, несъвместими с нашия бит морал и естетически схващания, органите на МВР създадоха необходимата организация и под ръководството на окръжните комитети на партията проведоха система от мероприятия.

На 13. VIII. 1973 г. ръководството на министерството разгледа обстойно досегашната дейност и направи съответни констатации и изводи как да продължи изпълнението на задачата.

Извършената широка разяснителна работа всред състава способствува за правилното разбиране на задачите, произтичащи от решението на Секретариата на ЦК на БКП, и за повишаване активността на служителите.

Главните усилия на състава бяха насочени към привеждане в приличен вид на лицата от престъпния контингент, безделниците и системните нарушители на обществения ред.

Оказана бе и помощ на обществените организации в провеждането на енергични мерки спрямо най-отявлените привърженици на извращенията в модата.

В резултат на взетите мерки в градовете и другите населени места значително намаля броят на лицата с неприличен външен вид и със скандално поведение.

Положителни са отзвучите на обществеността по провежданите мероприятия. Редица граждани изразяват своето одобрение и благодарност.

Взети са мерки за подобряване на съвместната работа на нашите органи с обществените организации и административните ръководства на предприятията и учрежденията.

В някои поделения обаче се допуснаха известни грешки и отклонения от дадените указания.

При изпълнението на задачите на отделни места бе подхвърлено кампанийно, взетите мерки бяха недостатъчно съгласувани с обществените организации, допуснаха се и някои грубости от страна на състава. Има случаи на нетактични действия на публични места, на изземване лични паспорти на граждани /Бургас, Пловдив, Варна/ и талони на водачи на моторни превозни средства до привеждането им в приличен вид /Пловдив/, принудително отвеждане в "дежурни" бръснарски салони и др. Младежи с дълги коси след отказ да се подстрижат са отвеждани в поделенията и там са приведени в приличен вид /Карлово, Хисаря/. В столицата излишно е развеждан от милиционер по улиците младеж с дълга коса заедно с майка му. Има редица още примери на неправилни и груби действия.

В противоречие с дадените указания, в отделни случаи за изпълнението на задачите беше заангажирана униформената милиция. Създаваше се впечатление, че провеждането на мерките срещу крайностите в модата е инициатива единствено на органите на МВР.

В резултат на тези неправилни действия на нашите органи, някъде е предизвикана остра реакция на неподчинение и инциденти на публични места.

Създадоха се условия за неблагоприятни настроения към органите на МВР и за вражеска агитация.

Ръководството на министерството своевременно остро реагира на отклоненията от дадените указания, поради което те бяха ограничени.

За по-нататъшното правилно изпълнение на възложените задачи е необходимо да се има пред вид следното:

Отново да се разясни решението на Секретариата на ЦК на БКП от 3. VIII. 1973 г., като се вникне в неговия дълбок смисъл и дух. Също така да се изучи и окръжно № 722/1984 от 20. VII. 1973 г. на др. министър.

Под ръководството на партийните комитети и в тясно взаимодействие с обществените организации и с административните ръководства на учреждения и предприятия да продължи работата по изпълнението на решението.

Препоръчва се на партийните организации в поделенията да набележат и да вземат партийно-политически мерки за изучаване решението на Секретариата на ЦК на БКП и за недопускане грешки и извращения.

Стриктно да се спазват дадените указания за културност и такт към привържениците на извращенията в модата. Преди да се използват мерките за административно-наказателно въздействие, да се изчерпват мерките за обществено-възпитателно въздействие, убеждение и предупреждение.

Да не се възлага на милиционери и на други униформени служители извършването на преки действия по изпълнение на задачите, произтичащи от решението на Секретариата на ЦК на БКП. Те могат само да сигнализират за констатирани от тях случаи.

Работата на органите на МВР против увлеченията по крайностите в модата да се насочи предимно към престъпния контингент, безделниците, нарушителите на обществения ред, към водещите неморален живот, празноскитащите и други антиобществени елементи, включително и укриващите се лица.

Спрямо чужденците да се постъпва съобразно окръжно № I-490 от 28. II. 1972 г. на другаря министър, като при всички случаи към тях да се подхожда внимателно и културно.

Да се оказва съдействие на държавните органи и на обществените организации при отказ на лицата да се приведат в приличен вид.

Началниците на поделенията да сигнализират окръжните и градските комитети на БКП за онези предприятия, учреждения и организации, които не изпълняват задачите, произтичащи от решението на Секретариата на ЦК на БКП.

Служителите от МВР да не се занимават с определяне критерии за размерите и моделите на облеклото, тъй като това е задача на други органи.

5

5

Началниците на Софийско градско, окръжните и районните управления на МВР да възложат на служител от ръководния състав по съвместителство отчетността, информационно-аналитичната работа и разработването на мероприятия за подобряването на тази дейност.

Оперативният състав по ДС и НМ да постави задачи на агентурния апарат за получаване информация за отношението и коментариите на вражеския контингент и на другите слоеве от населението към провежданите мероприятия, както и за пресичане на вражеската дейност в това направление.

Началниците на поделенията системно да следят изпълнението на задачите, произтичащи от решението на Секретариата на ЦК на БКП, като наблюдават, ръководят и вземат своевременно мерки за недопускане на грубости и извращения.

ЗАМ. -МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Генерал-майор М. Минков /

Отп. в 1 екз.

Изп. : Узунов

Размножено в 100 екз.

и изпратено по списък

Н Р Б
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
СЕКРЕТАРИАТ
№ 2348
28. 1974 год.
СОФИЯ

ТЕЛЕГРАМА 38⁹
18

Секретно!
Екз. № Ефиметски

ДО
НАЧАЛНИЦИТЕ НА
ЦЕНТРАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ,
СОФИЙСКОТО ГРАДСКО И
ОКРЪЖНИТЕ УПРАВЛЕНИЯ НА МВР

150 0208 1210

В последно време са отслабени мерките на подразделенията на МВР за изпълнение решението на Секретариата на ЦК на БКП от м.август 1973 г. относно усиляване борбата срещу увлеченията по упадъчната западна мода и ходенето в неприличен външен вид.

Вземете срочни и енергични мерки за точно изпълнение на дадените указания в тази насока с телеграма № 722 от 31.VII.1973 г., ^{и писмо № 1984/20.VII.1973 г.} включително и по увлечението за демонстративно носене на кръстчета, като не се допусне работата по тази задача да има кампания характер.

За подобряване съвместната работа с другите държавни и обществени органи и организации да се предложи на съответните комитети на БКП на основата на опита от 1970/71 година в борбата против антиобществените прояви да се изградят шабове.

Централният комитет на ДСМС е дал указание за засилване мерките в тази насока. За съгласуване на действията свържете се със съответните комитети на комсомола.

10/19

2

До 20.VIII.т.г. а в бъдеще до пето число на всеки месец Софийското градско и окръжните управления на МВР да изпращат в ДНМ информация за резултатите от извършената работа в тази насока.

ДНМ и Групата за контрол и помощ да организират системни проверки за изпълнението на дадените указания.

С телеграмата да се запознае целия личен състав на министерството.

ПЪРВИ ЗАМ.-МИНИСТЪР:

Шандо

Отп. в 1 екз.

Изпълнител: Зурлев

Написала: Исаева

София, 2.VIII.1974 г.

Доу-13-м- в 42-мз на-3-8

*Христов
10/3/1975*

38

Стр. секретно!

Екз. № 3

МВР — УПРАВЛЕНИЕ VI-ДС
1866 - 7 MAR 1975
Ек. № от 19... г.

СПРАВКА

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

за враждобно-престъпната дейност
и антиобществените прояви сред
средношколската младеж в страна-
та през 1973-1974 г.

Под грижите на Българската комунистическа партия, Димитровския комунистически младежки съюз и Министерството на народната просвета в средните специални и политехнически учебни заведения на НРБ се учат и възпитават 402 000 младежи и девойки. В процеса на тяхната общообразователна, морално-политическа и идеологическа подготовка са ангажирани 25 000 преподаватели и възпитатели.

Партийната повеля е в кратък срок да се осъществи образователната реформа, която осигурява условия за всеобщо средно образование, за свързване на обучението и възпитанието на младото поколение с непосредствения общественсполезен труд. Голяма задача е средното училище да се превърне в нетиниска школа за комунистическо възпитание на активни строители и защитници на развитото социалистическо общество в НРБ.

Отчитайки грижите на партията и държавата за подрастващото поколение, мястото, ролята и значението на средните училища у нас, както и специфичните особености на младежката възраст, противникът отдели голямо внимание на младежта и преподавателите в средните училища. От позициите на "обективизма" и "доброжелателство", той си поставя за задача да откъсва средношколската младеж от влиянието на партията и Комсомола и да формира у нея некомунистически убеждения като се стреми да създава у младото поколение

плюзорна представа за капиталистическата действителност.

телност, да разруши формиращите се морално-политически и идеологически устои у младите хора, да разпали у тях авантюризм, бягство от труда, изселнически и изменнически намерения, да насажда неверие и няхилизъм към политиката на БКП, аполитичност, антисъветски настроения, национален и верски фанатизъм.

За постигането на тези цели работят много пропагандно-идеологически центрове и институти, религиозни организации и дипломатически преставителства, като се използва постоянно разширяващия се научен, културен, икономически, туристически, младежки и спортен обмен.

Съществена роля за идеологическото въздействие върху средношколците противникът отрежда на радиопрепагандата. Увлечението на младежта по естрадата музика се използва за умело съчетание на музикалните изпълнения с последните "обективни" новини за международните и вътрешнополитически събития и прояви. Особено широко място се отделя на предаванията за насаждане на неверие у младото поколение към БКП, за дискредитиране на марксистко-ленинските идеи, социалистическото строителство и българо-съветската дружба.

Целепосоочена разложителна пропаганда от националистически позиции водят радиото и телевизията на Турция и Югославия.

Голямо място заема и печатната пропаганда. Само през 1973 г. на ГКПП бяха конфискувани 1 214 списания, 2 300 корана, 158 порнографски филма, над 4 600 грамофонни плочи със съвременна музика и други материали, голяма част от които са предназначени за младежта. За изпращането се използват всевъзможни пътища и средства - пощата, посещенията, даренията, изложбите, базарите, панаирите. Характерна тенденция е, че има стремеж тази "продукция" да се отправя към библиотеки и училища, до които имат достъг по-широк кръг младежи.

Дипломатическите представителства на капиталистическите страни у нас, особено културните секции на британското, френското и западногерманското посолство, се стремят да оказват влияние върху средношколската младеж, учителите и възпитателите. По официален и неофициален път разпространяват сред тях пропагандна литература, учебни пособия, проектират специално подбрани филми и диалогитизи.

Специално внимание заслужава морално-политическата разложителна дейност на някои преподаватели от капиталистическите страни, ангажирани в обучението на средношколската младеж в езиковите средни учебни заведения. Данните показват, че тяхната дейност е целенасочена и се ръководи от посолствата им.

Противникът използва за подривна дейност и международния туризъм. Засилва се стремежът да се изпращат у нас ученически паралелки, сборни групи и отделни туристи, чиито дейност е далече от познавателните и туристическите цели.

Подривна дейност сред учащите се, накар и ограничена, провеждат вражеските емигрантски организации и контрареволуционните елементи у нас.

Интерес към учащата се младеж проявяват Българската православна църква, католическата църква и религиозните секти.

Благодарение на грижите на партията и на цялата наша общественост, на всеотдайния труд на учителите и възпитателите, средношколската младеж се подготвя за активно участие в социалистическото строителство, расте вирна и преданна на партията. Но под въздействието на подривната идеологическа дейност на противника и на някои други фактори – недостатъци във възпитателния процес, вредното влияние на близкото социално обкръжение, конфликтни отношения между родители и деца, лекомислие и авантюризъм,

равнодушие на обществеността, националистически настроения, а понякога и на враждебно отношение към народната власт, отделни средношколци деградират морално и политически. Агитират се във враждебни, нелоялни и антиобществени прояви – замислят, подготвят или осъществяват бягства зад граница, участвуват в нелегални групи, вършат противодържавна агитация и пропаганда, увличат се по извращенията в модата. Общата тенденция, е че тези прояви запазват устойчивост, а някои като бягствата през граница в отделни периоди се увеличават.

Подготовката, опитите и бягствата са едни от най-характерните форми на враждебна дейност сред средношколците. През 1972 г. – 74, през 1973 г. – 151, а през миналата година – 77 средношколци извършиха подготовка за бягства през граница. Броят на опитите е съответно 28, 48, 48, а на бягствата 17, 20, 9. Голяма част от тези прояви са под влияние на мита за "неограничената свобода" на Запад, за "материалното изобилие", до което могат да се доберат без труд, за "по-интересния живот", който ги очаква там. Друга част, предимно в Благоевградски, Разградски, Силистренски, Кърджалийски, Пуменски и Търговищки окръг, са под въздействие на националистически настроения. В повечето случаи бягствата са групови.

Изграждането на нелегални групи на контрареволуционна и националистическа основа не е характерно за средношколската младеж, макар че през разглеждания период са разкрити 10 такива групи. Мнозинството от участниците не са имали определени вражески замисли, но са били авантюристично настроени. В отделни случаи дейността на някои групи придобива вражеска насоченост с големи потенциални опасности.

В София 7 ученика от 38 СПУ сформирали група "Българска национална комунистическа партия" със задача да се

26
5

поставят в услуга на китайското посолство. Опитали се да осъществят контакт като преквърлили линею през оградата на посолството, а друго нуснали в пощенската кутия на агенцията "Сялхуа". Изработили списък с данни за членовете на организацията, обмисляли как да се снабдят с оръжие и как да привлекат нови участници.

През есента на 1973 г. група ученици от Харманли решили да избягат зад граница, където да се поставят на разположение на мафията или на нуждо разузнаване. За да наберат "актив" замислили да взривят районното управление на МВР, да нападат служебни коли, военни складове с оръжие, да убият милиционери. Премисляли в нелегалност и чрез крадби се снабдили с ловно оръжие, боеприпаси и хранителни продукти.

Националистически групи образуват предимно младежи от турски произход и от Иврийския край, с цел да се "борят за свободата и благоденствието на "турекото" и "македонското" население. За подобна дейност в страната са профилактирани 47 средношколци и 4 преподаватели.

Характерни форми на вражеска и нелегална дейност сред учачите се са противодържавната агитация и пропаганда. Отделни средношколци правят антидържавни изказвания, разпространяват анонимни клеветнически материали против партийни и държавни ръководители, отричат успехите на социалистическия строй в НРБ, изопачават действителността в СССР и другите социалистически страни. Ученик от матенатическата гимназия в Ямбел разпространявал вѝцове за ръководители на партията и правителството, записани на магнетофон. В писмо до БИ-БИ-СИ ученици от Сливен споделяли, че истината не била в "щастливия живот" и "трудовия героизъм", а в работниѝка и селяниѝна, измѝчени от грижи и труд, че тази истиѝна те трябвало да кажат на народа, на младежта. Под влияние на маонѝзма ученик от Първомай поставил в пощенските кутии на свои съграждани листовки с остро вражеско съдържание.

Курсиет от Лозаро-винарския техникум в Плевен горбил с неприязни за българо-съветската дружба. Слушал редовно вражеските радиостанции, обичал западната музика, преклонявал се пред младите хора, които носели дълги коси и празели, каквото си пожелали.

Част от средношколската младеж проявява политическа и идеологическа апатия и формално членува в ДМС. Отделни ученици отричат ролята и мястото на комсомола в живота на българската младеж, клеветят и дискредитират бригадирското движение.

Част от средношколската младеж се увлича по упадъчната западна музика, мода и морал. Социологическо изследване показва, че в Хасковски окръг 37 % от средношколците научават най-интересните песни за модата от Франция. За София този процент е 66,4. Значителна част от средношколците – 20,1 % от София, 25 % от Плевен и 26,6 % от Хасково предпочитат английските филми. За 13 % от анкетираните средношколци в София любими песни са английските. Една от причините за това е, че някои средношколци слушат предаванията на враждебните радиостанции и установяват контакти с временно пребиваващи в страната ни чужденци.

Религиозните прояви сред средношколската младеж имат спизодичен характер. Увеличава се обаче броят на учениците, присъетъзували на религиозни великденски ритуали през 1973 г. и 1974 г. Очевидно тези факти не могат да се обясняват само с характерното за младежите любопитство.

Криминалната престъпност и противообществените прояви сред средношколците бележат тенденция на намаление, но с неблагоприятни изменения в структурата. Намаливат кражбите на личното и общественото имущество и се увеличават изнасилванията, грабежите, измамите. Нараства груповата престъпност.

28

Нарастват употребата на алкохол, тютюнопушенето и моралната разпуснатост. Органите на МВР са регистрирали 18 средношколци за проституция.

Тревожен е проблемът с отпадащите от обучение средношколци – 22 000 годишно. Част от тях се отдават на безделие, пианство и разгулен живот и са податливи към извършване на престъпления.

Макар и рядко някои учители и възпитатели от средните учебни заведения се ангажират в антиобществена, нелоялна и вражеска дейност, като противодържавна агитация и пропаганда, възхвала на западния начин на живот, подозрителни връзки с чухденци.

Евгени Йорданов, преподавател по немски език в Лом, системно изтъква предимствата на западната техника, а Делчо Вълчев от механотехникума в Стара Загора си кореспондирал с граждани от капиталистически страни, посредством което си набавял плочи и порнографски списания, които предоставял на ученици в дома си.

Коста Ишиеров от вечерния техникум в Перник злословил, че 49-то постановление на Министерския съвет закрепявало работниците, че хората у нас живеели в мизерия и т.п.

Тодор Бараков от София, учител по математика в Машиностроителния техникум "Цв. Радойнов", анархист, преднамерено и системно писал слаби оценки. Щом поставял веднъж двойка, повече не изпитвал ученика. През 1973 г. 93 учащи се напуснали училището поради слаб успех по този предмет.

Правилно впечатление, че в някои окръзи учителите комунисти са малко – едва 15-20 %. Нецо повече. В Смолян, Благоевград, Стара Загора, Варна, Михайловград, Перник, Кърджали, Сливен и други окръжни центрове за възпитатели и преподаватели в средните училища са назначени някои враждебно

настроени лица.

Причините за вражеските, нелоялните и отрицателните прояви сред част от средношколската младеж са резултат както на засилената идеологическа диверсия на противника, на някои остатъци от досоциалистическите обществени отношения у нас, така и на отделни слабости и пропуски, свързани с обучението и възпитанието на средношколците, с недобрата семейна и обществена среда, с недостатъчния родителски контрол и нездравите отношения, с примитивизма на възпитателския подход на някои учители и педагози, с недооценката на особеностите на юношеската и младежката възраст, с равнодушието на част от обществеността към извършителите и носителите на тези прояви и други.

За своевременното долавяне, предотвратяване и пресичане на враждебните, нелоялни и отрицателни прояви сред учащите се и преподавателите от средните училища, органите на МВР провеждат целенасочени мероприятия. Подобрива се агентурно-оперативната и профилактичната работа. По-системен характер придобива съвместната ни дейност с обществеността и Комсомола.

Не се работи с необходимата настойчивост и последователност от окръжните и районните управления на МВР в страната сред учителите и учениците. На редица места липсва достатъчно агенатура с възможности за оказване на положително въздействие върху подрастващото поколение, недостатъчно ефективна е профилактичната работа, малко се прави за разнообразяването на нейните форми и за използването на възможностите на средствата за масова информация. Координацията и взаимодействието между различните подразделения на МВР, които имат отношение към тези въпроси, не винаги и не навсякъде са най-резултатни.

30

9

С оглед на по-нататъшното подобряване на нашата работа за опазване на средношколската младеж от идеологическите посегателства на противника и пресичане на вражеските, нелоялните и отрицателните прояви на отделни средношколци и преподаватели провеждаме дългосрочни мероприятия по план.

ЗАМ. НАЧАЛНИК У-НИЕ VI ДС

ПОЛКОВНИК : _____

Нап. в 3 окз.
№ 1-УИ управл. МВР
№ 2-II отдел
№ 3-VII отдел
Изп. VII отдел
Нап. ВС/5.III.1975 г.

С о щ и я

II отдел
 за изследване
 на всеки район
 Д-р. Висител
 отговаря за
 изследването
 на материална страна
 на икономията, който има
 в месеци да се даде
 икономически резултат
 в работите по изследването.
 25. IV. 1951.
 [Signature]

59

Стр. секретно!

Екз. № 2

Документът е составен
през април 1951.

МР - ... VS-20
 9670 21 NOV 1975
 19...

За оперативната обстановка в
обслужваните обекти по линия
на отдел II.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Във висшите учебни заведения на страната се учат около
75068 студенти. Обучението им се осъществява от 677 професо-
ри, 1251 доценти, 5423 асистенти и преподаватели. По пар-
тийна принадлежност са:

- Членове на БКП 3647
- Членове на БЗНС 70
- Членове на ДКМС 78
- Безпартийни 3556

Преподавателският състав във ВУЗ, като цяло, работи за осъществяване програмата на партията при подготовката на квали-
фицирани и добре подготвени кадри за обществения и политически
живот на страната. Все още сред този състав има снове и дъще-
ри на бивши индустриалци, висши служители и отвлечени врагове
на народната власт. В един от основните идеологически институ-
ти, какъвто е Икономическият институт "К.Маркс" от тази катего-
рия лица са професорите Атанасов, Цонев, Христофоров, Перек-
лиев, Гурев, Кожухаров и др., които пречат при подбора и назна-
чаването на млади преподаватели - членове на БКП в съответните
кафедри. От целия преподавателски състав на института около
15% са членове на БКП.

- 2 -

Необходимо е по-настъпателно и смело да се прилагат изказванията на класово-партийния подход при подбора на преподавателските кадри, което ще спомогне за повишаване политическата подготовка на студентската младеж.

В резултат на честите и продължителни пребивавания в капиталистическите страни, някои преподаватели изпадат под влияние на идеологическата диверсия на противника и се ангажират в нелоялна дейност против нашата страна. Внасят нецензурна литература и пропагандни материали. Поддържат връзки с дипломатическите и търговски представителства на тези страни, при срещите и разговорите с тях ги улесняват за събиране на информация, представляваща интерес за противника.

Характерен е случаят с Иван Станчев Иванов, преподавател във ВШ, който поддържа връзка с Юрген Йостерхелт – бивш зам. ръководител на търговското представителство на ГФР в София. При пребиваването си на специализация в ГФР, Станчев е установил контакт с братя на Юрген. Характерът на връзката им не е изяснен.

Отрицателно влияние оказва поведението и изказванията на отделни преподаватели, които омаловажават научните постижения на социалистическите страни.

Пред студентите проф. Исак Паси от Софийския университет, в лекциите си системно игнорира постановките на марксистко-ленинската философия за изкуството и възхвалява теориите на Кант и Хегел.

Доцент Дафин Тодоров – преподавател във факултета по Журналистика, член на БКП, в лекции пред студентите застъпвал становището, че театърът на Запад е способен да задоволи културните интереси и търсения на зрител, а не руският театър с неговите "ох" и "ах". Доцент Дафин Тодоров е завършил образованието си в Германия.

- 3 -

Петър Недялков – преподавател във факултета Западни филологии, пред колегите си и студентите заявява, че българският език не му звучи добре, бил изключително беден на изрази и затова той предпочитал да изразява мислите си на френски. Недялков е работил 3 години в Заир като преподавател.

Някои преподаватели, включително и членове на БКП, системно злоупотребяват със служебното си положение, като установяват интимни отношения със студентките, по повод лявяването им на изпит, уреждат си срещи във от института и пр. Такива са случаите с доц. Кольо Йотов – зам.ректор на Софийския университет, проф. Ленко Колчев, Халис Окан и др. от СУ, проф. Васил Чочов, доц. Асен Калинин от Висшия икономически институт и др.

Разполагаме с данни, че някои преподаватели средно заплащане и други облаги "продават" изпитите на студентите. Тези факти са довеждани до знанието на КИГПВО, на партийните и административни ръководства на институтите, но досега не са взети решителни мерки за тяхното ликвидиране.

Особено тревожен е факта, че някои завеждащи катедри с небългарски произход се стремят да привличат в тях като преподаватели свои сънародници. Такъв е случаят с доцент Жана Молхова, която през последните няколко месеца е уредила аспирантурите и привлекла към катедра "Английска филология" четири наскоро завършили студентки от еврейски произход. Повечето от тях нямат необходимите идейно-политически качества. Типичен е случаят с Роза Алкалай, която е приета за аспирант по чл. 20 без конкурс. Същата е поддържала връзки с Роберт Хили, преподавател в СУ, изгонен за вражеска дейност от страната.

В това отношение трябва да се отбележи и стремежа на проф. Благвест Сендов – ректор на Софийския университет да издига на ръководни длъжности във факултетите безпартийни преподаватели, произхождащи от буржоазни семейства или членували в "Легиона" и "Бранник".

В Софийския университет ежесечно се доставя няколко-десетки томове художествена и друга литература от културните аташета при посолствата на САЩ, Франция, Италия, Англия и др., без знанието на Министерството на външните работи. Такава литература се получава и от проф. Георги Михайлов, доц. Жана Молхова, Елена Станкова и др.

Софийският университет често се посещава от чуждестранни граждани, пребиваващи в страната като туристи, които установяват контакт със студентите от филологическите факултети и им оставят различни пропагандни материали и книги.

В последно време се забелязва тенденция западните институти и фондации да сключват договори със СУ за обмяна на информация, размяна на научни работници и преподаватели – характерно за Биологическия, Физически и Западни филологии факултети. Стремешът е да се изпращат повече специалисти на Запад, а сключените договори със съветски институти не се изпълняват.

Чужденците преподаватели в езиковите гимназии и Западни филологии при Софийския университет, под ръководството на културните аташета провеждат системна и целенасочена обработка на обучаваните от тях младежи. Поражението, което нанасят преподавателите-чужденци са далеч по-големи, отколкото ползата от тях. Счита се че имаме подготвени кадри, които могат да ги заменят в гимназиите и ВУЗ.

Културната служба при френското посолство е картотекирала 250 младежи, посещаващи редовно библиотеката им. Такива картотеки се водят от културните служби при посолството на Англия, САЩ, Италия и др.

Някои от преподавателите като Елизабет Самърс, Шейла Робъртс и др. разпространяват литература от рода на "Доктор Живаго", биографии на Мао Цзе Дун, английски, френски вестници, порнографски списания и др.

Културното аташе при френското посолство е изисквал от преподавателите-французи да покажат на учителите и учениците, че макар да принадлежат към един прогнил капиталистически строй, те имат права и свободи и са готови да направят услуга. В лицето на учителите-французи българските младежи трябвало да виждат противното на онова, което се пише и говори у нас, да се печелят приятели и привърженици на Франция.

Под влиянието на чужденците-преподаватели и срещите с чужденци, пребиваващи временно в нашата страна, студентките от западните филологии се стремят да встъпят в брак с чужди граждани и напуснат страната. В повечето случаи тези бракове не са равностойни по възраст и ценз. Това създава предпоставка за изтичане на специалисти от нашата страна и използване на смесените бракове от противника за решаване на свои задачи.

В момента над 100 студентки поддържат връзка с чужди граждани от капиталистическите страни.

Към различните институти на БАИ и във висшите учебни заведения работят като специализанти и аспиранти 432 граждани от капиталистическите и развиващи се страни. Техният престой в страната е от 3 месеца до 1 година. При изготвяне на програмите за специализацията те се стремят да включат въпроси интересувачи противниковите разузнавания или идеологическите центрове провеждащи диверсия срещу нашата страна.

Историците и икономистите, особено тези от САЩ, като Джон Лампе, Томас Майнингер, Марк Пинсън, Фредерик Чери и др. извършват научни изследвания, свързани с историята и дейността на БЗНС, българо-руските отношения, отношенията между балканските страни, дейността на българската буржоазия и нейното икономическо и политическо разслоение. Изучават системата за икономическо моделиране на кооперативното движение /АНК/, банковата и образователна система. Извършват различни демографски проучвания.

- 6 -

Томас Майнингер заявява, че тези изследвания ще се използват от правителството на САЩ за сравняване с някои развиващи се страни, с оглед тяхното развитие да се насочва в желаното от американците направление.

Понастоящем във висшите и средни учебни заведения на НРБ се учат около 3,800 чуждестранни младежи и девойки. Техният престой в страната, грижите, които се полагат за тях, оказват влияние върху съзнанието им и една не малка част стават приятели на социализма.

Сред чуждестранните студенти работим сагентура из техните среди, която използваме както за получаване информация тук в страната за проявите, дейността и поведението на сънародниците им, така и при излизане зад граница. За целта им се разработват задачи съгласувани с ПГУ.

След завършване на образованието си някои от агентите биват предавани на ПГУ за ползуване в съответните страни. Отзивите за тях са положителни. Добросъвестно изпълняват поставените им задачи, но пълна оценка на работата им не можем да дадем. Голяма част от възпитаниците на висшите учебни заведения на НРБ сега заемат отговорни длъжности в обществения и политически живот на някои страни: Иргут – секретар на Суданската комунистическа партия; Гарибала – преподавател в Картумския университет; Хасиб Ибрахим Диб – Сирия – съветник по икономическите въпроси на президента на Сирия и др. Всичко това ни дава основание да считаме, че помощта, която се оказва на тази категория лица не е без значение.

Не са редки случаите на инциденти между чуждестранни и български младежи, причина за които са предимно момичетата и алкохола.

Отделни студенти от Африка и Латинска Америка посещават дипломатическите представителства на посолството на САЩ,

Англия, Франция, Италия и др. които се водят на отчет за изпълняване връзките им с дипломатите от тези посолства.

По време на летните ваканции отделни студенти пътуват в Западна Европа. Там те установяват контакти с различни организации и центрове работещи сред чуждестранните студенти учащи в социалистическите страни. Тези организации обръщат особено внимание на онези младежи, които по различни поводи са отстранени от ВУЗ и ги използват за провеждане на антикомунистическа пропаганда. Представителите на организациите събират информация от тези младежи за образователната система на съответната страна и по въпроси от икономически и военен характер.

Организирант им различни семинари, в програмите на които са включени лекции и мероприятия с антикомунистическо съдържание. Особено активни в тази насока са "Социален отдел на федералния кръг на младежта" в ГФР, институтът "Ото Бенекс Шифтунг" и "Дружество за оказване помощ на приятели при нужда", което ръководи десетки бригадирски лагери в различни градове на ГФР. В тях, наред с трудовата дейност, провеждат и дискусии на религиозна и антикомунистическа тематика.

По различни поводи в капиталистическите страни се учат 734 младежи и девойки. Това са предимно деца на служители в дипломатическите ни представителства, специалисти и работници. Под влиянието на целия комплекс от фактори, действащи в буржоазната държава и общество, някои от тези младежи неоснователно удаляват престоя си на Запад. Установяват контакти с изменници на родината, представители на противниковите разузнавания, извършват незаконна търговия и трансфер на валута, морално и политически деградират и в крайна сметка те стават предатели и врагове на родината. Някои от тези младежи, след завършване на образованието си, отказват да се завърнат в страната.

- 8 -

Необходимо е да се извършва по-добър подбор на кадрите изпращани на задгранична работа и да се отдели по-голямо внимание на политическата им подготовка.

Необходимо е при изготвяне правилника за кандидатстване във ВУЗ да се посочат и политическите качества, на които трябва да отговарят кандидатите, за да не се дава възможност на синовете и дъщерите на репресираните от народната власт лица да учат във ВУЗ и след завършване на образованието си да заемат ключови позиции в обществения, икономическия и политическия живот на страната.

Към 4.IV.1975 г. на оперативен отчет в отдела се водят: ДОР 4, ГДОП 3, ДОП 24, ДОН 5, ОП 43 и 54 сигнала.

По оперативните дела и контингента се ползват 207 агенти, от които 40 чужденци.

ЗАМ.Н-К ОТДЕЛ VI, У-НИЕ VI ДС
Полковник Гургуз

Отпеч. в 2 екз.
№ 1-Н-к у-ние VI
№ 2-отдел II

48

Строго секретно!

Екз. № 1

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н Ф О Р М А Ц И Я

МДР-У. РА. А. VI-ДС
7900 17 ССР. 1975
З. М. от 19 г.

Дж. Димитров
25.09.1975 г.
проверка

ОТНОСНО: подривната дейност срещу младежта на Народна република България през 1973-1974 година.

Българската младеж е предана на делото на партията и вярна на комунистическия идеал; у нея е развито чувството за патриотичен и интернационален дълг. Тя е активен участник в изграждането на развитото социалистическо общество у нас. Младежите съставляват 30 % от работниците в промишлеността и строителството, 20 % от кооператорите, половината от заетите в науката и културата, 17 % от работещите в органите на управлението. Над 350,000 младежи и девойки се учат в средните училища и над 100,000 - във висшите учебни заведения.

Като преценява сегашната и бъдещата роля на младежта в обществено-политическия, икономическия и културния живот на страната, противникът се стреми да откъсне младото поколение /особено младите интелегенти, студентите и средношколците, младежите от небългарски произход/ от влиянието на партията, да разрушава неговото социалистическо обществено съзнание и да формира некомунистическа идеология.

Д. Димитров

Опирайки се нашироко на буржоазните теории, на антисъветизма и национализма, на десния и "левия" ревизионизъм, на религията, противникът, идеологическите подривни

2

- 2 -

центрове, разузнавателните служби, полагат усилия да изградят илюзорна представа за капиталистическата действителност, да предизвикат недоверие към политиката на партията, да разпалват антисъветски настроения, да подклаждат национален и верски фанатизъм, да формират потребителска психология и да подстрекават към бягство от общественно-полезен труд.

Вражеските радиостанции / "Свободна Европа", "Гласът на Америка", "Дойче веле" и др./ излъчват системно предаванията, които рекламират начина на живот в

1 В последно време противникът взема сериозни мерки за повишаване ефективността на своята разложителна дейност, провежда по канала на радиопредаванията, като разнообразява излъчваните материали, разширява информационно-музикалните блокове (рубрики), прилага по-наширокохвати и методи за обхващане на по-голям кръг слушатели, в това число и от средите на младежта.

Наред с това на преден план изпъква стремежът и усилията на противника да оказва прозападно влияние чрез личните, неконтролираните контакти между наши граждани и граждани на капиталистически страни на наша и чужда територия.

нашата страна.

Ежегодно в България се изпраща или внася от капиталистически държави голямо количество общественно-политическа литература, вестници, списания и други пропагандни материали - през 1971-1974 г. - над 4 милиона екземпляра. Различни агенции, издателски къщи и фирми, дипломатическите представителства изпращат безплатно на ведомства и институти, на хотели и библиотеки буржоазни вестници и списания и друга пропагандна литература.

- 3 -

Редица социалдемократически, ревизионистични и екстремистки организации и групи се стремят да засилят своето идейно влияние сред българската младеж.

Подчертан интерес към нашата младеж проявяват дипломатическите представителства на капиталистическите и някои развиващи се страни в България. Културните секции при посолствата на САЩ, Англия, Франция и други страни изпращат пропагандна и учебна литература в езиковите катедри на висшите учебни заведения и гимназиите с преподаване на западни езици, прожектират филми, предлагат стипендии на избрани от тях младежи за обучение и специализация на Запад, предоставят литература от библиотеките си за студенти и средношколци. В тази си дейност те са активно подпомогани от преподавателите-чужденци в езиковите гимназии и факултета "Западни филологии" в Софийския университет.

Под въздействието на идеологическата диверсия на империализма, на пропуски във възпитателната работа и редица други фактори, отделни млади хора, политически и морално неукрепнали, се ангажират във вражеска и нелоялна дейност.

І. ГЛАВНИ ТЕНДЕНЦИИ НА МЛАДЕЖКИТЕ ГРУПИ С АНТИСОЦИАЛИСТИЧЕСКА НАСОЧЕНОСТ. ПРИМЕРИ ЗА ТОВА ЯВЛЕНИЕ. АНТИСОЦИАЛНА ДЕЙНОСТ С ПОЛИТИЧЕСКИ И АНТИСОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ХАРАКТЕР, ИЗВЪРШВАНА ОТ ТЕЗИ ГРУПИ. ОПИТЪТ НА ДС В ТЯХНОТО ЛИКВИДИРАНЕ И НЕУТРАЛИЗИРАНЕ.

Антисоциалистическите младежки групи в нашата страна са рядко явление. Обикновено те се изграждат на основата на национализма, на увлеченията по западната мода, музика и морал, и в изключителни случаи за "усъвършенстване" или промяна в обществения строй.

- 4 -

По характер и размери този вид престъпна дейност показва тенденция на устойчивост. Качественият и количественият състав се влияе силно от целите им, но преобладават по-младите по възраст и учащите се по социално положение участници. Доминираща е групата от 2-5 души. Увеличава се броят на младежите в тези групи, чиито родители са лоялно настроени към народната власт. Отделни членове на групите са криминално проявени.

Нелегалните националистически групи се изграждат на протурска и промакедонска основа. Наред с националистическата пропаганда в отделни случаи има замисляне на терористични действия. Групите на протурска основа са дело предимно на студенти и млади интелегенти, а на промакедонска - на ученици и неработещи младежи.

През миналата година четирима студенти от Висшия педагогически институт в гр. Шумен, български гражданин от турски произход, бяха оформили група на националистическа основа от 29 студенти. На сбирки правили националистически изказвания, пели турския химн, редовно слушали емисии на турски радиостанции, възхвалявали действията на турската армия в Кипър, търсели възможност да се снабдят с турска литература. Участниците бяха профилактирани.

Няколко средношколци от гр. Кърджали, български граждани от турски произход, обособили се в група на националистическа основа, се събирали за чествуване на рождени дни, религиозни празници и по други поводи. Слушали само турска музика, коментирали събитията в Турция и споделяли желанието си да живеят там, хулили социалистическата действителност у нас.

През 1974 г. в София беше разкрита нелегална група, поставила си за цел да предизвика смутове сред населението на Благоевградски окръг /граничещ с Югославия/ и да го

подтиква към борба за "независима Македония". Въвлечени били 23 младежи - 13 от които ученици, а останалите незаети в общественополезен труд. Инициаторите бяха осъдени, а другите профилактирани.

Въз основа на преклонението пред западната музика, мода и морал, формирано под влияние на идеологическата диверсия, групи изграждат главно средношколци от големите градове, част от които добри ученици, членове на Комсомола, синове и дъщери на родители, лоялни към народната власт. В тези групи се правят опити да се организират нездравни развлечения и да се налага буржоазна мода. В някои случаи дейността им придобива политическа насоченост.

В политехническата гимназия в гр. Силистра няколко комсомолци се обединили в група с девиз: "спорт, спирт, секс". На сбирки слушали западна музика, употребявали алкохол, вършели аморални деяния. За проявите е уведомено училищното ръководство, а участниците са разобличени на комсомолско събрание.

Трима средношколци от математическата гимназия в гр. Ямбол заедно слушали предаванията на "Би-Би-Си" и изпращали писма до радиостанцията с молба за музикални изпълнения на нашумели западни естрадни певци и състави. С младежите са проведени профилактични разговори, уведомени са училищните органи.

През миналата година бяха разкрити две групи с по няколко участници-средношколци, замислили да "усъвършенствуват" социалистическия строй в НРБ. В разследването бяха разкрити съществени пропуски в идейното възпитание на тези младежи. Участниците бяха филтрирани.

През 1974 г. в единно средно политехническо училище на столицата беше разкрита нелегална организация "Българска национална комунистическа партия" в състав от няколко

- 6 -

човека. Нейните членове направили опит чрез писмо да установят контакт с китайското посолство и представителите на агенция "Синхуа", да привлекат повече ученици към организацията, а в недалечно бъдеще евентуално да се снабдят и с оръжие.

В гр. Сливен група от 6 средношколци си поставила за цел да работи за установяването на нов обществен строй, "различен от капитализма и социализма, с повече свобода". До него можело да се стигне чрез "революция и терор", но за това не били намерили условията. За настоящия момент преценявали като реално средство пропагандата. Злословили по отношение на икономическата политика на партията и демократичните свободи на народа. Направили опит да се снабдят с оръжие. Към организатора е подхотено оперативно, а останалите са филтрирани.

Някои младежи, обединени в малочислени групи за бягство по нелегален път от България, възхваляват капиталистическия строй и хулят социалистическата действителност, а други извършват грабежи, терористични действия, кражби на оръжие и взривни материали, за да отидат в чужбина с "актив".

През есента на 1973 г. 3 безделника и 2 средношколци от гр. Харманли решили да избягат в чужбина и се поставят на разположение на мафията или на чуждо разузнаване. Преминали в нелегалност, чрез кражби се снабдили с ловно оръжие, боеприпаси и хранителни продукти. Замислили убийство на милиционер, нападение на районното управление на МВР и на военни складове. Групата беше заловена и участниците осъдени.

В края на август 1974 г. беше обезвредена въоръжена група от 7 младежи, работници в металургичния комбинат "Кремиковци" край София, замислили да избягат в чужбина, като отвлечат самолет на ДСО "Българска гражданска авиация" и го принудят да кацне в Турция. Организаторът

- 7 -

се подготвяше за измяна на родината, за да не изтърпи присъда за извършено от него престъпление.

Органите на Държавна сигурност провеждат системни агентурно-оперативни, технически и други мероприятия за своевременното долавяне, разкриване, предотвратяване и пресичане на вражеската и нелоялна дейност на младежките групи. Всеки сигнал за тяхното сформирание или съществуване се проверява срочно и при необходимост се завежда на оперативен отчет. Мероприятията по делата се провеждат с бързи темпове, за да не се допусне дейността на групите да разрастне и да придобие по-голяма обществена опасност. Организаторите и инициаторите в отделни случаи се предават на съд, а към някои от участниците се подхожда оперативно.

Главна мярка на въздействие е профилактиката. С участниците в групите се водят разговори, разясняват им се вредните последици за социалистическия строй и самите тях, предупреждават се с протокол, помага им се да бъдат устроени на работа. Съвместно с административните органи, Комсомола и др. обществени организации се работи за политическото им укрепване.

Органите на ДС продължават да наблюдават поведението на някои участници и след разлагането и неутрализирането на групите.

II. ОПИТЪТ НА ДС ОТНОСНО ОГРАНИЧАВАНЕ И КОНТРОЛИРАНЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖИ С ПОЛУЧАТЕЛИ ОТ КАПИТАЛИСТИЧЕСКИ СТРАНИ

Кореспонденцията на наши младежи с младежи от капиталистически страни не е масово явление. Отделни средношколци откликват на апелите на вражеските радиостанции и се опитват да кореспондират със "Свободна Европа", "Би-Би-Си" и други. Споделят мнението си за музикалните

8

- 8 -

предавания, дават препоръки за тяхното разнообразяване, молят да бъдат изпълнени любими песни, да чуят любими изпълнители, да получат грамофонни плочи, картички.

Сравнително по-голям е броят на младежите, български граждани от турски произход, които водят кореспонденция със свои роднини и близки от Турция, изселили се от България. Това се върши твърде често не по установения законен ред и дава възможност за изнасяне или внасяне на материали с пропагандно клеветническо съдържание.

Кореспонденция от личен характер водят някои девойки с младежи от капиталистически и развиващи се страни.

По отношение на младежите, които си кореспондират с радиостанциите, се прилагат профилактични мерки - разговори, беседи, предупреждения.

III. ФОРМИ, МЕТОДИ И СРЕДСТВА ЗА РЕЛИГИОЗНА ОБРАБОТКА НА МЛАДЕЖТА. ВРЪЗКИ СЪС ЗАДГРАНИЧНИ ЦЕНТРОВЕ И ЧУЖДЕСТРАННИ ГРАЖДАНИ. ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕЛИГИОЗНАТА ДЕЙНОСТ, НАСОЧЕНА КЪМ МЛАДЕЖТА

В Народна република България основна религиозна общност е Българската православна църква. Тя разполага с 3,628 култови сгради, 2,831 служители и над 10,000 души помощен персонал. Издава вестник и списание, ежегодник и календар. Втора по значимост е мюсюлманската религия - 1,650 джамии, 1,083 служители. Католическата църква наброява около 60,000 последователи, има 67 сгради и 162 служители. Съществуват и няколко религиозни протестантски секти със 116 църкви, 176 пастори и проповедници и около 20,000 последователи. Арменската и еврейската религиозни общности са съвсем малочислени.

Когато разглеждаме въпроса за религията сред младежта в настоящия момент, ние се опираме на постановките

на Февруарския пленум на ЦК на БКП от 1974 г., обсъдил идеологическата работа в условията на изграждането на развитото социалистическо общество. Религията и църквата у нас нямат голямо влияние. Подавяващото мнозинство от народа и младежта са чужди на религиозните заблуди и влечения. Църквата е лоялна към социалистическата държава и развива своята дейност в духа на църковния устав и съобразно със законите на страната. В основата си обаче църквата е пречка за комунистическото възпитание на народните маси, държи под свое влияние сравнително не малко хора, отслабва идейната им съзнателност и политическата им активност. През последните години тя прави опити да активизира дейността си.

Главната цел на религиозните общности по отношение на младежта е да привлекат за свои последователи колкото се може повече млади хора. И това е лесно обяснимо. Църквата се стреми да се утвърждава и укрепва като институция, което в близка и далечна перспектива е немислимо без младежта. Отчита се обстоятелството, че младият човек, поради специфични социално-психологически особености, е по-податлив на идейно влияние. Съществен аспект на домогванията на църквата сред младежта е подмладяването на състава на църковните служители.

В обработката на младежта религиозните общности се опират на многовековния си опит и използват целия си арсенал от форми, методи и средства за влияние и въздействие. Трайна тенденция е стремежът за разнообразяване и осъвременяване на традиционните методи и форми, което е характерно преди всичко за католическата църква и протестантските секти. Формите, методите и средствата, както и основните насоки на религиозната дейност, имат някои особености при отделните общности, съобразно с възможностите им, условията за работа и традициите.

- 10 -

Българската православна църква използва за религиозна обработка на младежта традиционни и недиференцирани методи, форми и средства. В големите градове предпочитание се отдава на проповедта на коледните и великденските служби, където присъствуват известна част младежи и девойки. В ритуалите са ангажирани най-отговорните служители. В словата си те не рядко се обръщат пряко към младежите – ласкаят ги, призовават ги да се молят на бога, убеждават ги че религията и науката са съвместими.

Друга форма за религиозно въздействие са ритуалите, свързани с наименованието на детето и венчаването на младоженците, чийто брой в последните години бележи устойчивост. Подготовката и самите ритуали са подходящо средство за прокарване, разширяване и укрепване на религиозното влияние.

Изпитано средство за въздействие върху младежите са и църковните хорове. Техният брой не е голям, но се предприемат мерки за увеличаването им. Църквата се стреми да привлича постоянно в тях младежи. Има тенденция хорозете да гостуват на църкви в други селища.

Българската православна църква настойчиво и системно подготвя нови религиозни кадри. Тя разполага със средно и висше учебно заведение – духовна семинария и духовна академия. За десетина години броят на учащите се нарастна няколкократно и достигна до 300 души. За това споматат и предлаганите условия – църквата поема цялостната издръжка на учащите се. Към кандидатите не се предявяват никакви политически ограничения – свещеници могат да станат и лица, съдени за контрареволуционна дейност, деца на граждани, репресирани от народната власт и пр. Не се изисква и висок успех – достатъчно е кандидатът да е завършил съответно основно или средно образование. В обучението на младежите са ангажирани духовни служители, една не малка

част от които враждебно настроени към социалистическия обществен строй.

Мюсюлманската религия у нас има сериозно влияние сред гражданите от турски произход, както и сред българите-мохамедани. Тази констатация важи с пълна сила и за младежта сред това население. За религиозна обработка се използват традиционните празници и ритуали, разпространяват се корани, муски, медальони, религиозни илюстрирани картички и др. Поради това, че у нас няма училища за подготовка на мюсюлмански духовни служители, в отделни случаи ходжи подготвят незаконно младежи за свои заместници. С цялата си дейност мюсюлманската църква поддържа протурски националистически дух сред това население. Противопоставяйки се на партийните и правителствените мероприятия за пълното приобщаване на турското население у нас към българския народ в борбата за социализъм и комунизъм, мюсюлманската църква се стреми да разширява дейността си.

Католическата църква използва за влияние съвременни форми, методи и средства, близки до нагласата на младите хора - църковни хорове, забави и вечеринки, на които се слушат магнетофонни записи на религиозна музика. Разпространяват се цветни религиозни картини. Отделни духовници, с оглед печелене на религиозно влияние, оказват помощ на студенти и ученици в изучаването на чужди езици. Търсят се възможности да се подмлади свещеническият състав. Почти всички католически духовници са завършили образование на Запад със средствата на Ватикана и продължават да поддържат връзки с него.

Религиозните протестантски секти извършват енергична дейност за привличането на млади хора, преди всичко синове и дъщери на последователите на различните секти.

Водят лична агитация, предоставят им религиозна литература, разнообразяват религиозните ритуали, устройват младежки служби за изучаване на Библията, подготвят пиеси с религиозна тематика, устройват викторини и екскурзии.

Туристическият обмен на НРБ с капиталистическите страни се използва активно от религиозни центрове в ГФР, Швеция, Англия, Швейцария, Финландия и други капиталистически страни за внасяне и разпространение в страната на религиозна литература, кръстчета, албуми и снимки. В подобна дейност през лятото на 1974 г. само по Черноморието бяха заловени 12 мисионери. Евангелистка църква от Западен Берлин със свои средства ежегодно изпраща на летуване във Варна свои млади последователи. Тези "летовници" установяват контакти с български младежи, проявяват интерес към широк кръг въпроси от политическото положение на младежта в България, завоалирано критикуват нашата действителност и възхваляват живота на Запад.

Временно пребиваващи граждани от капиталистически страни се опитват да обработват в религиозен дух български младежи. С такава дейност се занимават дори някои преподаватели-чужденци в езиковите училища.

Българската младеж се възпитава системно в атеистичен дух от учебните заведения, обществените организации, средствата за масова информация. В страната се извършва постоянна, активна и целенасочена работа за утвърждаване напълно на новите граждански ритуали.

Активна дейност в това отношение развиват организациите на Комсомола, Отечествения фронт, "Домовете на атеиста".

С цялата си агентурно-оперативна работа органите на Държавна сигурност се стремят своевременно да долавят опитите на отделните религиозни общности и секти да разширяват влиянието си сред младежта, да ги предотвратят

- 13 -

и пресичат със своите специфични методи и форми, своевременно да информират партийните и държавни органи. Срещу чуждестранните разпространители на религиозна литература и религиозните проповедници се вземат съдебни и административни мерки, включително изгонване от страната и налагане на запрещения за посещение в НРБ.

IV. ПРОЯВИ НА ИДЕОЛОГИЧЕСКА ДИВЕРСИЯ ВЪВ ВУЗ.
ФОРМИ, МЕТОДИ И СРЕДСТВА, ИЗПОЛЗУВАНИ ОТ ПРО-
ТИВНИКА. ОПИТЪТ ОТ РАБОТАТА СРЕЩУ ТЕЗИ ПРОЯВИ.

Понастоящем в Народна република България има 27 висши учебни заведения /без висшите военни училища и духовната академия/. В тях следват редовно над 75,000 студенти и около 25,000 задочно, две трети от които в 13 столични ВУЗ. Над 30,000 от учащите се са стипендианти, а 45 % са настанени в студентски общежития. Огромното мнозинство са членове на Комсомола.

В обучението и възпитанието на студентската младеж са заети 677 професори, 1,251 доценти и 5,423 преподаватели или общо 7,351 души преподавателски състав. /Близо половината от тях са членове на партията, 78 членуват в Комсомола, 70 в БЗНС./ Административно-техническият и помощният персонал надхвърля 9,000 души.

Разложителна дейност сред студентската младеж извършват вражеските радиостанции, дипломатическите представителства на капиталистическите страни у нас, специалистите и преподавателите от западните страни във ВУЗ, временно пребиваващите чужди граждани и други.

Системна идеологическа подривна дейност извършват радиостанциите "Свободна Европа", "Дойче Веле", "Гласът на Америка", "Би-Би-Си", радио Анкара и др.

- 14 -

Голяма част от техните младежки предавания са посветени на студентите. Трайни теми са "грубата намеса" на БКП в живота на студентите, "липсата на самостоятелна студентска организация", "безсъдържателната дейност на ДКМС", "безполезността на бригадирското движение" и други.

През последните години различни организации и институти от капиталистически страни, използвани за прикритие на подривни противникови центрове, изпращат системно до висшите учебни заведения пропагандна или реакционна обществено-политическа литература.

На международни прояви представители на проправителствени студентски организации в капиталистическите страни настойчиво пропагандират концепцията си за "водещата роля" на студентите в съвременното общество, проявяват интерес към студентските проблеми у нас, предлагат разширение на обмена на хора, идеи и информация между висшите учебни заведения.

Културните секции на дипломатическите представителства на натовските страни у нас предоставяха с охота вестници, списания и книги на студенти, предлагаха на Софийския и Великотърновския университети учебна литература и филми. Преподавателите-чужденци изучават талантивите студенти, установяват близки връзки с голям брой младежи, възхваляват западния начин на живот, разпространяват западна литература.

Под влияние на тази подривна идеологическа дейност, на слабости във възпитателния процес и по редица други причини някои студенти извършват противодържавна агитация и пропаганда, застъпват антисъветски позиции, прекланят се пред западната наука и култура, бит и морал.

Противодържавната агитация и пропаганда е в голямата си част повторение на внушенията на вражеската

- 15 -

радиопропаганда. Изразява се клеветнически твърдения за нашия държавен и обществен строй, в разпространение на политически вицове, хулят икономическата политика на партията и мероприятията за повишаване на жизненото равнище на народа.

Антисъветизмът се проявява в злословия против СССР и взаимоотношенията му със социалистическите страни, неговата наука и култура, българо-съветската дружба.

Клевети се разпространяват и за характера и ролята на ДКМС. Чрез него партията държала в подчинение младежта, той бил формална организация, неговата дейност била скучна, комсомолските активисти вършели всичко по карьеристични подбуди. Оспорва се доброволният характер на студентските бригади и тяхната необходимост.

Обикновено клеветническите измислици и твърдения за държавния и обществен строй в НРБ са съпроводени с възхвала на живота и на порядките в капиталистическите страни. Изтъкват се "неограничените възможности и свободи", "високият жизнен стандарт", научния и техническия прогрес, американските успехи в Космоса.

Тези прояви се извършват предимно от младежи, чиито родители, поради своята класова или партийна принадлежност в миналото, са враждебно настроени към народната власт.

С цялата си агентурно-оперативна работа органите на ДС се стремят да не допуснат такива прояви, като ги разкриват и пресичат в зародиша им. При най-острите действия се прибегва до следствие и съд или отстраняване от висшите учебни заведения. Основната форма е профилактиката.

Професорско-преподавателският състав на висшите учебни заведения е важен обект на противниково идеологическо въздействие, защото той е член отряд на българската

педагогическа интелигенция, способен да оказва идейно въздействие върху бъдещите специалисти в различните области на общественно-политическия, стопанския и културния живот на нашата страна. Главната задача на идеологическите подривни центрове, на дипломатическите представителства и на другите институти, използвани за идеологически подривни цели, е да откъснат преподавателите от влиянието на партията и да ги разлагат морално и битово, да ги направят поклонници на западната наука и култура.

За осъществяване на тази задача противникът придава първостепенно значение на личните контакти, установявани по време на специализация или участие в международни научни и културни мероприятия и поддържани впоследствие чрез изпращане на литература и от дипломатическите представителства, чрез коктейли, изложби, прожекции на филми и други прояви. Радиопропагандата, макар и с епизодични предавания, се стреми да внуши на преподавателите, че партията не се вслушва в "техните искания за демократизиране на нашето висше образование", че неоправдано се отделя широко място на идеологическите дисциплини в ущърб на специалните.

Враждебните, нелоялните и отрицателните прояви на отделни лица от професорско-преподавателския състав във висшите учебни заведения се изразяват в противодържавна агитация и пропаганда, клеветнически твърдения срещу перспективите на социалистическото развитие у нас, несъгласие с партийната политика, антисъветизъм, възхвала на западната наука и култура, отклонения от марксистко-ленинската идеология и партийни принципи, подозрителни връзки с граждани от капиталистически страни.

Отделни нелоялно настроени професори, доценти и преподаватели посещават културни мероприятия на западни

- 17 -

посолства, установяват контакти с дипломати и ги информират за процеси и явления в нашия общественно-политически живот.

При посещения в капиталистически страни някои преподаватели влизат в контакти с чужди граждани, с фирми, фондации и институти, за да предадат свои научни трудове за публикации, да си уредят специализация или участие в международни прояви по частен път. Нараства броят на преподавателите, специализирали в капиталистически страни, които възхваляват буржоазната наука и култура пред студентите.

Главната мярка и по отношение на преподавателите, имащи такива прояви, е профилактиката - разговорите и предупреждението. Органите на ДС вземат мерки да се ограничат посещенията на преподаватели и студенти в посолствата на капиталистическите страни. Наблюдаваме поведението на преподаватели, специализирали на Запад. По наши предложения на нелоялно настроените преподаватели се отказва излизане в чужбина.

Вземат се мерки да не се допусне разпространението във висшите учебни заведения на литература с враждебно или буржоазно-пропагандно съдържание.

У. ИДЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ В ХУМАНИТАРНИТЕ,
ИДЕОЛОГИЧЕСКИТЕ И ЕЗИКОВИТЕ ФАКУЛТЕТИ НА
СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ, ХАРАКТЕРИСТИКА НА
ТЕЗИ ПРОБЛЕМИ. МЕТОДИ ЗА РАЗРЕШАВАНЕТО ИМ.

Идеологически проблеми в гуманитарните, идеологическите и езиковите факултети на Софийския университет няма. Могат да се посочат обаче някои неблагоприятни идейно-политически тенденции и явления.

75
08

- 18 -

На първо място това са отклоненията от марксистко-ленинската идеология, които отделни преподаватели допускат в своята педагогическа и научна дейност. Професор от Университета системно игнорира постановките на марксистко-ленинската философия за изкуството и възхвалява прикрито теориите на Кант и Хегел. Доцент във факултета по журналистика изразява преклонение пред западноевропейския театър, като същевременно се отнася почти пренебрежително към съветския. Професор от историческия факултет оценява процеси и явления от нашето историческо минало от нездравни марксистко-ленински позиции.

С всестранната си работа органите на Държавна сигурност се стремят да долавят тези процеси и своевременно да уведомяват партийни и държавни органи за мерки.

На второ място, въпреки предприетите мерки, преподавателите от капиталистическите страни насаждат в една или друга степен прозападен дух в студентите. Възхваляват постиженията на западната наука и култура, "свободите и демокрацията", "високото жизнено равнище", въобще капиталистическата действителност. По различни поводи се опитват да омаловажават нашите постижения. За постигането на тези цели използват пряката си учебна дейност, периодичния печат и литературата, прожекции на филми и други.

На трето място у някои студенти, предимно от езиковите факултети, съществува убеждение, формирано под въздействието на вражеската радиопропаганда, че тяхната учебна програма е претрупана с идеологически дисциплини.

VI. ПОДРИВНА ДЕЙНОСТ, РАЗВИВАНА ОТ ЧУЖДЕСТРАН-
НИТЕ СТУДЕНТИ. ОРГАНИЗАЦИЯ НА КОНТРАРАЗУЗНА-
ВАТЕЛНАТА РАБОТА СРЕД ТЯХ.

Противникът, неговите специални служби и подривни-
те идеологически центрове и организации винаги държат в
своето ползрение студентите от развиващите се страни,
учещи в социалистически държави. В нашата страна понастояще
те са 1,800 души. Подривната дейност на противника спрямо
тях е подчинена на главната стратегическа цел на империа-
лизма по отношение на развиващите се страни – да се спре
икономическият и социалният им прогрес, да се затрудни
тяхното некапиталистическо или социалистическо развитие,
да се задържат те в орбитата на капиталистическата систе-
ма.

Разложителната идеологическа дейност на противни-
ка сред студентите от развиващите се страни е насочена към
възхвала на капитализма и дискредитиране на социализма,
към откъсването на младежите от влиянието на марксизма-
ленинизма и приобщаването им към буржоазната идеология.
Противникът непрекъснато изучава техните политически
мнения и настроения, отношението им към България и социа-
лизма, събира всеобхватна информация за обучението и въз-
питанието им в нашите висши учебни заведения.

Под влияние на тази подривна дейност, поради
социално чуждия си класов произход и поради други причи-
ни, някои студенти от развиващите се страни вършат враж-
дебни и нелоялни действия: посещават посолства на капита-
листически страни, пътуват из капиталистически страни и
установяват подозрителни връзки с техни граждани, вършат
антикомунистическа и антибългарска пропаганда сред чужди
и наши студенти, споделят маоистки възгледи, стремят се
да наложат своите идейни разбирания в земеляческите орга-
низации и други.

- 20 -

Посещенията в дипломатическите представителства на капиталистически държави не са масови. По-голям интерес се проявява към посолството на САЩ от нигерийски, кипърски, сиералеонски, Йордански, етиопски и някои други студенти, където се прожектират филми, предоставят им се вестници, списания, литература.

Пътуванията на студенти от развиващите се страни из капиталистически държави през летните ваканции, въпреки очерталата се тенденция на намаляване, си остават сериозно явление. Истинските цели се прикриват. Такива младежи лесно се поддават на предложенията да продължат образованието си или да започнат работа там.

Отделни студенти вършат антикомунистическа и антибългарска пропаганда - злословят по адрес на социалистическа България, социалистическия строй, нашата образователна система, клеветят, че към тях се проявявала дискриминация от страна на български органи и граждани.

Студенти от арабски страни вършат незаконна търговия и трансфер на валута, предлагат подкупи на преподаватели при явяване на изпит.

Контраразузнавателната работа по чуждестранните студенти се извършва от VI управление ДС във взаимодействие с Първо и Второ главни управления ДС. От няколко години в състава на отдела за младежта работи специализирано отделение. Провеждат се мероприятия за пресичане на идеологическата подривна дейност на противника сред чуждестранните студенти, за разкриване и обезвреждане на агентурата му. С цялостната си работа нашите органи съдействуват за оказване на политическо влияние върху тези младежи. Вербува се агентура из техните среди за работа по контингента и за изпълнение на разузнавателни задачи зад граница след завършване на образованието.

78
21

- 21 -

В окръжните управления на МВР /Пловдив, Варна, Ст.Загора и други/ контраразузнавателната работа се извършва от отделенията по линия на VI управление ДС.

НАЧАЛНИК VI УПРАВЛЕНИЕ ДС:

- ген.майор Гласа

Нап. в 2 екз.

№ 1 - ~~отдел "Сжд. връзки-МВР"~~ ^{отдел "Гочнев"}

№ 2 - VII отдел

изп. VII отдел

нап. Симеонова

София, 26.VIII.1975 г.

*Др. Крушев
да се запознае Д-Т. Свещ
след края - съобщава
необходимо на Др. Радичев за изпращане
на...
10.10.1975*

60

28

Строго секретно!

Екз. № 2

М.Р.—У.РА.Л.Л.Л.Е VI-ДС
Ек. № 8445 от 9 ОКТ. 1975 г.

С П Р А В К А

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

За някои нови моменти в контра-
разузнавателната работа на отдел
II по пресичане вражеската дей-
ност на противника.

313

Контраразузнавателната ни работа в борбата срещу идеологическата диверсия на противника и нейното отражение сред младежта, българските и чуждестранни студенти, аспиранти и специализанти, се осъществява със специфичните за органите на ДС сили и средства, съобразно настъпилите изменения в оперативната обстановка. В това отношение пряката ни агентурно-оперативна дейност сред младежта и студентите в НР България се ръководи и е подчинена на партийните постановления, документи и решения на заповедите и распоредданията на ръководството на Министерството на вътрешните работи.

Основно и решаващо средство в борбата ни срещу идеологическата диверсия на противника и вражеските прояви сред младежта и студентите на настоящият етап е агентурата, която в последно време придобива по-ново качество. В зависимост от измененията на оперативната обстановка свързани с отслабване на международното напрежение и разширяване на международния обмен, агентурният ни апарат непрекъснато се разширява и обогатява.

Подобрява се работата ни по ръководството и вербовката на агентура с позиции, възможности и качества за работа по каналите използвани от противника, за влияние и политическа

29

2.

обработка и оказване помощ на външнополитическата ни пропаганда по време на организирани прояви, състезания и форуми на международните младежки и спортни организации.

Понастоящем още по-конкретно и целенасочено се използват и някои от агентите произхождащи от преподавателските среди на ВУЗ, за придобиване на научно-техническа информация със значима стойност по време на пребиваването им в капиталистическите и развиващите се страни на международни конференции, симпозиуми, специализации и пр.

По ефективно се използва и придобитата агентура от средите на чуждестранните студенти, аспиранти и специализанти за съвременно разкриване и пресичане опитите на противника за провеждане на идеологическа диверсия, за получаване информация и документация относно дейността на реакционните центрове и организации, за проникване в същите и разобличаване на техните планове и намерения.

При вербовката на чужденци в повечето случаи оперативният състав още при първичната беседа или по-късно в процеса и работата със същите лица пред тях официално ^{издава} от името на организациите на ДС, но има и случаи когато отделни агенти, с които работим в страната и зад граница, не желаят да им се потвърждава горният факт, въпреки, че се досещат на чии органи служат. Тези особености обуславят и конкретният подход, който прилагаме при различните случаи на вербовки.

След завършване на образованието ^{така} годни ~~са~~ за задгранична работа агентура се предава на ИГУ - ДС, за по-нататъшно ръководство и използване.

Целенасочената работа с агентурата от средите на българските и чуждестранни студенти, аспиранти, специализанти и преподаватели ни позволява да набираме и предварителна информация за намеренията на противника по време на организирането и провеждането на международни младежки и спортни прояви като: фестивали, Олимпиади, Универсиади, Конгреси, симпозиуми и др. която информация използваме както за съвременно и резултатно

противодействие, така и за *младешки* провокации на наши активни мероприятия. Информацията от агентурата получаваме на наша територия и при маршрутирането ѝ на запад.

Съобразно новите условия непрекъснато се разширява и профилактичната ни дейност, като се търсят нови форми, методи и средства за съвременното предотвратяване и пресичане на вражеските и нелоялни прояви сред младежта, българските и чуждестранни студенти, аспиранти и специализанти, възникнали в резултат на идеологическата диверсия на противника. Провеждат се по конкретни и ефективни мероприятия с морално и политически застрашените младежи и девойки, като се използва индивидуалния подход за довеждането им на наши позиции.

Профилактичната работа по нашите направления се осъществява посредством агентурния апарат, административните и партийни ръководства, комсомолските активисти и преките контакти и беседи от името на органите на ДС. Провежданите мероприятия с другите органи и институти спомагат за повишаване на политическата съзнателност и приобщаване на младежите към нашите или близки до тях идеи.

Активната съвместна работа с обществеността предоставят големи възможности за извършване на широка профилактична дейност. Изготвените и утвърдени мероприятия за съвместна работа на органите на МВР с ЦК на ДКМС и окръжните комсомолски организации показаха много положителни резултати и в бъдеще тази практика ще се разширява и подобрява. Сложи се началото на поредовна информация на комсомолските органи по младежките прояви. Изнасят се повече лекции и беседи, провеждат се срещи с младежта за разкриване на пошлостта и безперспективността на буржоаната идеология, разобличават се млади хора изпаднали под чуждо влияние, търсят се причините за същото, с цел организиране на успешно противодействие, и настъпление срещу идеологическата диверсия на противника. Най-положително е въздействието на профилактичната дейност сред учащата се младеж – средношколци и студенти.

Съвременната международна обстановка показва, че профилактичната работа изисква и по-голямо богатство на форми и средства, съобразени с конкретните особености и изисквания. Направени са положителни стъпки в това отношение по използването на централния печат и някои нагледни средства, които непрекъснато следва да се обогатяват и разнообразяват по качество и съдържание.

Напоследък практиката на нашите органи показва, че някои младежи по-трудно понасят общественото въздействие, лесно стигат до фатална обίδα и предприемат по-сериозни вражески действия. Поради това напоследък все повече нараства ролята на филтрацията и конкретната индивидуална работа с младежта.

На основата на класово-партийния подход нашите органи отделят все по-голямо внимание и при подбора и издигането на кадри във висшите учебни заведения, училищата и другите звена, органи и институти, ангажирани с обучението и възпитанието на младежта в страната.

Профилактичната работа на органите на ДС по линия на чуждестранните студенти, аспиранти и специализанти се изразява в: ограничаване и непозволяване събиране на информация от секретен характер, недопускане до източници, библиотеки и литература извън сферите на научната им дейност, отстраняване на научни ръководители неподходящи в политическо отношение или носители на строго секретна информация, отказване пристигането им в нашата страна да учат или продължат образованието си, а когато се ангажират във вражеска дейност – филтрация или изгонване от страната.

До 1970 г. бяха допуснати масови ексцесни от страна на учащите чуждестранни младежи. В резултат на проведените агентурно-оперативни мероприятия с административните и партийни ръководства, включително и изгонването на подбудителите и организаторите от страната – те бяха преустановени. По същия начин бяха прекратени и посещенията в китайското посолство които вече са изолирано явление в нашата действителност.

32

5.

Резултатите на цялостната или профилактична работа се дължат и на своевременната или информация за негативните прояви процеси и явления които се предоставя своевременно на ЦК на БКП и другите заинтересовани органи и организации за отношение и мерки.

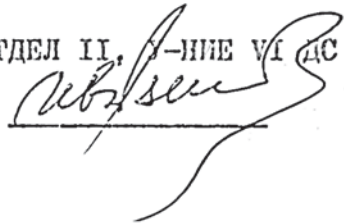
По линията на младежта и студентите съществено място в агентурно-оперативното обслужване заема работата по делата на оперативен отчет и сигналите. Предвид психосоциалните особености на младежта, мероприятията по делата се провеждат с бързи темпове, тъй като за кратък период отделна проява може да придобие висока степен на обществена опасност, значително да разшири мащабите си. Стремех и практика е данните да се изясняват бързо и работата ^{да} приключи още в сферата на сигнала, независимо от факта, че по отделни сигнали се завеждат дела на оперативен отчет.

В последната учебна 1974/75 г. по оперативен път бяха получени данни, че ръководителя на катедра "Английска филология" доцент Мана Якова Молхова се стреми да урежда аспирантури на студентки от еврейски произход и други неподходящи в политическо отношение младежи. Установи се, че Молхова е групирала около себе си преподаватели, произхождащи от бивши семейства, които лансира в научно отношение и с които се консултира по редица кадрови въпроси.

Отчитайки опасността от стремеха на Молхова да цюнизира катедрата своевременно бе уведомен ГК на БКП, в резултат на което бе обследвана, анулирани конкурсите в последната година и ⁷²вменен като ръководителя на катедрата.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ II, У-НИЕ VI ДС

ПОЛКОВНИК:

Нап. в 2 екз.

№ 1 - за отдел II

№ 2 - за отдел VII

- 2 -

4 - на друг отдел от управлението и в 30 - на други подразделения на Министерството. Данните и фактите за 89 лица, явления и процеси имат оперативна стойност, 21 - информационна стойност и 14 без едната или другата стойност.

В 43 сведения фактите се отнасят до едно лице, в 28 за две лица и в 38 - за три и повече лица.

От лицата, за които са получени сведения, 78 се засичат за първи път, а 69 за два и повече пъти. От тези, които се засичат за първи път, 39 са на I отделение, 12 на II и 17 - на III.

Действията и деянията, съдържащи се в получените сведения, се разпределят както следва:

- Отклонение от класово-партийните позиции при изпълнение на служебните задължения - 15
- Противодържавна агитация и пропаганда - 10
- Подозрителни връзки с граждани на капиталистически страни, в това число и с изменници на родината - 8
- Изменнически намерения - 5
- Невъзвръщанство - 3
- Незаконна търговия, трансфер на валута, нанесени щети на икономиката - 12
- Антисоциалистическа пропаганда от чужди граждани - 6
- Контакти на чужденци с наши граждани и оказване на вредно идеологическо въздействие върху тях - 4
- Биографични данни за отделни лица и сведения за техните политически възгледи - 25
- Политическата обстановка в дадена страна /предимно от III отделение/ - 11
- Обстановката сред чуждестранните студенти от дадена страна /изключително от III отделение/ - 11.

- 3 -

- Недоволство на чужди граждани от пребиваването си в нашата страна - 8
- Други - 26

По 36 от засечените лица на агентите не са поставени задачи. На агентите са поставени конкретни, целесъобразни и реално изпълними задачи по 65 лица и обекти. Както може да се разбере от формулировката на задачите в 13 случая агентът трябва да влезе в непосредствен допир с разработвания обект, за да се изясни едно или друго обстоятелство, а в 6 - чрез втори лица. Какви похвати използват агентите не е ясно, доколкото в задачите това не е посочвано. С много малки изключения не се посочва как агентите ще изпълнят поставените задачи, към каква линия на поведение ще се придържат.

Мероприятията, които се предвиждат в сведенията, по характер са:

- Установяване и проучване на обекта - 16
- Изпращане на препис от сведението на друго отделение, отдел или поделение - 36
- Уведомяване на партийни и административни органи за мерки - 5
- Профилактиране - 2
- Уведомяване на братски органи - 2
- Завеждане на сигнал - 1
- Други - 2

По работата с агентурата в отделенията

а/ Първо отделение /обслужва ВУЗ/

Седем оперативни работника са взели 43 сведения от 27 агента: от 17 по едно, от 5 - по две, от 4 - по три и от 1 - четири. Тридесет от лицата, за които са получени

- 4 -

сведения, са обекти на отделението, 4 - обекти на други отделения в отдела, 2 - на други отдели в управлението и 7 - на други поделения.

Голям е броят на сведенията, които се отнасят за две лица - 15, за три и повече лица - 10, срещу 17 за по едно лице. По-голяма част от обектите по получените сведения се засичат за първи път - 39, срещу 24 за два и повече пъти.

От враждебните, нелоялните и отрицателните прояви, за които са придобити данни, най-голямо място заемат: отклонението от класово-партийните позиции при изпълнение на служебните задължения, противодържавната агитация и пропаганда, невъзвръщанството, религиозните увлечения, незаконната търговия и трансфера на валута, подозрителни контакти на наши граждани с чужденци.

По 14 от обектите задачи не са поставени, а поставените по 22 обекта задачи са без указание към каква линия на поведение да се придържат агентите за тяхното изпълнение.

Сред предвидените мероприятия преобладават: установяването и проучването на обектите, изпращането на препис от сведението на други служби, а съвсем малко са профилирането и завеждането на сигнал.

б/ Второ отделение /по спорта, МНП и др./

Трима оперативни работника са получили 11 сведения от 6 агента: от четирима - по едно, от един - три и от един - четири сведения. Сведенията са за лица, обекти на отделението. Имат оперативна или информационна стойност. И тук е голям броят на сведенията, които се отнасят за две и повече лица, както и на тези, които се засичат за първи път.

- 5 -

По съдържание преобладават сведенията за противодържавна агитация и пропаганда, изменнически намерения, политическите платформи на младежки проправителствени съюзи в капиталистически страни за контакти с българската младеж.

По 6 от обектите на агентите не са поставени задачи, а по трима не е отразена линията на поведение на агента.

в/ Трето отделение /чуждестранни студенти/

Шестте оперативни работника на отделението са приели през тримесечието 37 сведения от 22 агенти, от 13 - по едно, от 6 - по две и от 3-ма - по четири.

С оперативна стойност са данните за 25 обекта, а с информативна - за 16. От сведенията 10 се отнасят за едно лице, а 16 за две и повече лица. От обектите 17 се засичат за първи път и 26 за два и повече пъти.

В сведенията преобладават данни за политическата обстановка в дадена страна, за биографията и политическата насоченост на обектите, за обстановката в землячески организации на чуждестранните студенти, за изразено недоволство.

По 10 от обектите, засечени в сведенията, не са поставени задачи, а от 26, по които са поставени задачи, не е посочена линията на поведение или не е конкретизирана.

г/ Четвърто отделение /чуждестранни специализанти и аспиранти/

Четирима оперативни работници са приели през тримесечието 15 сведения от 11 агента: от 8 агента - по едно, от 2 - по две и от 1 - три. С оперативна стойност са данните за 13 обекта.

- 6 -

Обектите, за които са получени сведения, се обслужват от отделението. Преобладават сведенията за две и повече лица - 10, срещу 5 за едно лице. Засечените за два или повече пъти лица са три пъти повече от лицата, попаднали за първи път в полезрението на нашите органи.

От сведенията 12 съдържат данни за биографията и политическата ориентация на отделни лица, предимно участници в летния семинар за чуждестранни българи и слависти.

Както и в другите отделения, в повечето случаи за изпълнение на поставените задачи не е определена линията на поведение на агентите.

В сведенията са отразени всичко 6 мероприятия.

Оценки и изводи за отдела

Независимо от обективните трудности, които създава ваканционният летен период, в отдела са положени усилия да се върши нормална работа с агентурния апарат за своевременното долавяне и пресичане на вражеските действия на антисоциалистическите елементи по съответните линии и направления. Придобити са в значителен обем данни с оперативна и информационна стойност, които са послужили за по-нататъшна успешна разработка на обектите, а така също за информиране на партийни и държавни органи и обществени организации.

С оглед на изискванията към органите на МВР да оказват максимално съдействие за опазването на икономиката от враждебно-престъпни посегателства, положителна тенденция е придобиването на информация за незаконна търговия, трансфер на валута и други щети на народното стопанство, както и сведения, касаещи външната търговия на НРБ.

В полезрението на отдела са били постоянно контактите между наши граждани от обслужваните обекти с чужденци

Д-р. Въртман
22

и опитите на противника да ги използва за оказване на идеологически вредно влияние.

Работата с агентурата през тримесечието по долавянето и пресичането на враждебните, нелоялните и отрицателните прояви на обектите по съответните линии и направления не е била достатъчно целенасочена, за което свидетелствуват редица факти и обстоятелства.

Голям е броят на сведенията за лица, които са обекти на други отдели и поделения - съотношението между обектите на отдела и тези на други отдели и поделения е 7.6 : 4.9. Голям е и броят на лицата, които се засичат за първи път - 78, срещу 69 засичани за два и повече пъти. Значителен е и броят на сведенията, които се отнасят за две и повече лица. В много от сведенията не са отразени поставените задачи и линията на поведение на агентите.

В много от сведенията не се посочва къде са приети в Я/К или на открито.

Малко сигнали се завеждат по сведенията.

х х х

Със справката е запознат др. полковник Иван Дянков. Неговото устно мнение е следното:

1. Разглеждания период не е характерен за работата с агентурата.

2. Данните са непълни. Сведенията, които са получени във VII отдел, са много повече.

Забележка: Справката е изготвена въз основа само на сведенията, постъпили в VII отдел.

И-№ VII ОТДЕЛ, VI УАНИЕ ДС:
- полковник

*Др. Дянков,
Ваше
коментуване
сведенията
с отнася
за VII
- 9. XI - 75 год*

Със
полковник

30.XII.1975

65

40

Строго секретно!
Екз. единствен

С П Р А В К А

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОТНОСНО: подривната дейност на противника сред преподавателите и студентите от висшите учебни заведения и чуждестранните учаци се у нас през 1975 година.

През 1975 г. противникът, неговите разузнавателни служби и идеологическите центрове продължиха с неотслабваща сила подривната си дейност против преподавателите и студентите от висшите учебни заведения, като използваха раднопропагандата, научния обмен, дипломатическия канал и други средства.

Чрез многобройни идеологически предавания вражеските радностанции се опитваха непрестанно да противопоставят преподаватели и студенти на Българската комунистическа партия. Старателни усилия бяха полагани за дискредитиране на системата на висшето образование и нейното преустройство. Отново бяха подхванати такива теми, като приемането във ВУЗ, отпускане на стипендии и общежитие, отбиването на военната служба, студентското самоуправление и други, за да се докаже, че "сериозно са накърнени интересите" на студентите. На остри нападки бяха подложени идейно-политическата работа сред младото поколение, дружба между младежта на НРБ и СССР, бригадирското движение. Апелираше се настойчиво за по-широки контакти на студентите с младежи от капиталистически страни. Трайна

- 2 -

тенденция си остана системната възхвала на "неограничените свободи" и "безкрайните" възможности за материално благополучие" в капиталистическия свят.

В условията на намаляването на международното напрежение противникът упорито търсеше пътища и средства за разширяване на обмена на хора, идеи и информация между висшите учебни заведения у нас и различни организации и институти от капиталистически страни. Отправяха се покани за участие в международни прояви, предоставяше се, подаряваше се или се търсеше литература, изнасяха се лекции, предлагаше се помощ по чуждоезиковото обучение, сключваха се договори за обмен с наши висши учебни заведения. Разширява се кръгът на инициаторите за научен обмен. Освен специализираните органи за размяна, с подобна дейност се занимават висши учебни заведения, научни институти и центрове, агенции и фирми. Представителка на отдела на Американската осведомителска агенция по преподаване на английски език в източноевропейските страни посети през ноември Софийския университет с цел да проучи условията за организиране на курсове за квалификация на преподаватели и студенти, каквито били вече уредени в Полша и Югославия, съвместно с Британският съвет. Националният институт по общественото здравеопазване в Париж помоли с писмо преподаватели от Софийския университет, Висшия икономически институт, Висшия институт за народно стопанство във Варна да разкажат какви са техните интереси, от каква литература се нуждаят, какви предложения биха направили за начина на връзка и обмяна на информация. Екип от гръцката телевизия в интервю със студенти от Софийския университет изясняваше възможностите за разширяване на българо-гръцкото и международното младежко сътрудничество.

- 3 -

42

Разширяват се контактите между наши и чуждестранни висши учебни заведения. Висшият машинно-електротехнически институт поддържа договорни отношения със 7 чуждестранни висши училища, три от които са в Австрия, Гърция и Франция. Този обмен се изразява в разменно гостуване на ректорите, изнасяне на лекции, размяна на научна и учебна литература, участие в научни прояви, организирани от вузовете, намиращи се в договорни отношения, размяна на студенти за учебна практика и други форми.

Научният обмен понякога се използва за открити политически цели, типичен пример за което е гостуването на ъренския преподавател Роберт Форисон в Софийския университет през април. В лекциите си той насочвал студентите към "собствено мнение, бунт и протест". Направил опит да разгледа творчеството на ъренски ъашистки писател, а в личен разговор с преподаватели споделил, че във Франция най-четени били произведенията на Солженицин, трудовете на Хитлер и секе-литературата.

Културните секции на дипломатическите представителства на САЩ, Англия, ФРГ, Франция и Италия се стремят да поддържат контакти с висшите учебни заведения - канят преподаватели и учещи се на коктейли, прожекции на филми, предоставят им научна и обществено-политическа литература, насочват ги към библиотеките си.

Под въздействието на идеологическата диверсия на империализма, поради слабости в идейно-възпитателната работа и други причини преподаватели и студенти от висшите учебни заведения извършиха враждебни, нелоялни и отрицателни прояви.

Сред преподавателите те се изразяват в злословия за демокрацията и свободите у нас, във възхвала на капита-

лизма, в отклонения от марксистко-ленинските позиции в научната и преподавателската дейност, в антисъветски настроения и други.

Най-масова враждебна проява си остана критиката на социалистическата обществена система и възхвалата на капитализма. Извършват я преподаватели от социално чужд класов произход, завършили образование или специализирали на Запад, идейно неустойчиви. През 1975 г., особено след съвещанието в Хелзинки, подобни прояви в известна степен стават по-открити. Професор Петканов от Софийския университет, преподавател по италианска литература, завършил образованието си в Италия, обект на ДОП, в лекции се възмущавал от липсата на "демокрация и елементарни свободи" в страната. Застъпвал становище, че социалистическото общество не осигурявало възможности за индивидуална изява на личността, за творческа работа и "свободна интерпретация" на научните проблеми. Съжалявал, че навремето не е замиснал за Съединените щати, където сега щял да бъде "велик човек". Заплашил, че щял да се оплаче в ООН ако не получи разрешение да замине за Италия, от където някакъв институт го поканил на посещение. Системно втъпявал на студентите, че нищо ново не ще научат по специалността си и ще вземат дипломи без покритие. Поставял ниски оценки на синове и дъщери на отговорни служители, въпреки показани солидни знания.

Подобни прояви имат и преподаватели от други висши учебни заведения. Величко Гагов, асистент от катедра "Генетика и селекция" във Висшия лесотехнически институт, специализирал три месеца в Швеция през 1974 г., споделил със студентите, че там "стандартът на живота бил висок, бедни нямало, а у нас - колкото си щеш."

44

- 5 -

Оплакал се, че възнаграждението му било ниско. Методи Балуцов от Медицинската академия, асистент в катедра "Патофизиология", се отнасял отрицателно към съветската наука и разглеждал само теории на учени от САЩ и западни страни, поради което студентите го нарекли "американец"

Преклонението пред западния начин на живот и заблудението, че при капитализма е възможна свободна творческа изява, поражда у някои преподаватели изменнически намерения и действия, какъвто е случаят с преподавателя от Висшия машинно-електротехнически институт Иван Добровски, преди няколко години стипендиант на Хумболтовата фондация във ФРГ. През май 1975 г. той замина на лечение с дъщеря си във Виена и се объяви за невъзвръщенец.

В единични случаи се наблюдават антисъветски настроения, които се изразяват в нежелание да се специализира в СССР и да се разширява обмена със съветските висши учебни заведения. Проф. Никола Попов, ръководител на катедра в Биологическия факултет на Софийския университет, не се съгласил с размяна на студенти с едноименния факултет на Минския университет, мотивирайки се с неефективността на тази форма и "невъзможността да отговори на съветското гостоприемство у нас".

Някои преподаватели от Висшия машинно-електротехнически институт, Медицинската академия, Софийския университет, Висшия икономически институт критикуваха от нездрави позиции системата на висшето образование, която не била свършена и пораждала инфлация на висшистите.

В педагогическата и научната си дейност отделни преподаватели допуснаха отклонения от идейно-политическо естество. В лекции и упражнения понякога обществени

процеси и явления се обясняваха от непартийни позиции. Преподаватели от Софийския университет се придържат към възгледи на Кант и Хегел, а Славчо Сираков от Висшия икономически институт, обект на ДОН, стои на прокитайски позиции. В подготвяна за печат "Христоматия по нова и съвременна турска литература" Ибрахим Татарлъ от Софийския университет наред с прогресивни писатели включил и буржоазни националисти, фанатици и пантуркисти. В дисертация за творчеството на американски писател Наталия Клисурска, преподавателка от Софийския университет, се опирала единствено върху постановките на американски и английски буржоазни литературоведи, поради което трудът ѝ бил отхвърлен.

При подбора на кадри във висшите учебни заведения в отделни случаи бяха пренебрегвани съществени изисквания за партийно-политическите и деловите качества на кандидатите. В катедра "Английска филология" на Софийския университет бяха привлечени за асистенти и аспиранти неподходящи лица, поради което ръководителката ѝ Жана Молхова беше отстранена от длъжност. Има данни, че във Висшия лесотехнически институт конкурентите изпити за аспиранти и асистенти се провеждат формално, а комисията извършват подбора под натиска и ходатайствата на покровителите на кандидатите.

Някои преподаватели вършат нарушения в пряката си дейност – пишат масово много високи или много ниски оценки, не прилагат системно изискванията за текущ контрол на знанията и други. В отделни случаи злоупотребяват със служебното си положение за установяване на интимни отношения със студентки или някакви други облаги. Във

Висшия институт за физкултура в доста широки размери се нанасят оценки в главната книга, без студентите да са се явили на изпит, като се фалшифицират подписите на съответните преподаватели. За такава дейност е уволнена служителката Магдалена Томова.

Преподаватели от Софийския университет, Висши институт за физкултура и други вузове, въпреки навършени години и трудов стаж за пенсиониране, изляват желание да продължат работа, като по този начин ограничават притока на млади педагози и обричат на продължителен застои обучението по отделни учебни дисциплини.

В някои катедри на Софийския университет, Висшия минно-геоложки институт и други висши учебни заведения липсва творческа атмосфера за научно-педагогическа дейност, отношенията между преподавателите се изграждат на нездрава основа. В такива колективи обикновено работата на отделния член се оценява на базата на лични отношения.

Сред студентите основните вражески прояви си останаха разпространяването на клеветнически твърдения за социалистическата ни действителност, антисъветизма, възхвалата на капитализма, изменническите намерения и действия. Извършват ги предимно младежи от чужд социално-класов произход, роднини или близки на изменници на родината, поддържащи контакти с граждани на капиталистически страни.

Студенти от ВМЕИ, ССА, ВИСИ и други висши учебни заведения не одобряват социализма, в който липсвала "демокрация, заплатите били ниски, а животът - скъп". Не намалява разпространението на политически вицове против партийни и държавни ръководители, против социализма и

комунизма. Учащи се от Висшия лесотехнически институт се обявиха против задължителното участие в първомайската манифестация. В Софийския университет бяха разпространени единични екземпляри от произведения на Солженицин, от списание "Нюзунк", анонимна листовка за "комсомолския активист-кариерист".

Нова тенденция е, че негативното отношение на някои студенти към социалистическата действителност, което се изразяваше досега в злословия пред ограничен кръг хора, е възможно при определени обстоятелства да прерастне в остра подривна идеологическа дейност против страната. Характерен пример за това са делният на студента от Софийския университет Георги Георгиев. През есента той написал труд "В блатото на комунизма", в който разглежда социалистическите порядки у нас през призмата на върлил антикомунизъм. Произведението си от 60 машинописни страници той превел на английски език и възнамерявал да го препрати нелегално на Запад. Георгиев поддържа връзки с граждани на капиталистически страни, приятелите му са враждебно настроени, а един от тях измени на родината.

Не намалиха изменническите намерения. Търсят се легални начини за излизане от страната. Тези прояви се подклаждат от вражеската пропаганда, от връзките с граждани на капиталистически държави и изменници на родината.

Някои студенти са антисъветски настроени. Те преповтарят злословията на враждебната радиопропаганда за СССР по повод награждаването на Сахаров с Нобелова награда, отправят нападки против българо-съветската дружба, която преценяват като погазване на националния ни суверенитет.

x

x

x

48

- 9 -

В подривната си дейност противникът придава все по-съществено значение на изпращането на специалисти и аспиранти като легална възможност за идеологическо проникване. Броят на тези временно пребиваващи в страната ни чужденци се увеличава, като се правят предложения за неговото по-нататъшно разширяване. Съединените щати и Англия изпращат на специализация висококвалифицирани специалисти, убедени антикомунисти, предимно от белоемигрантски и еврейски произход, емигранти от източноевропейските страни и изменници на родината. Голям си остана стремежът към изучаване на руски език.

Голяма част от специалистите събират социална, икономическа и обществено-политическа информация, която впоследствие се използва за целите на идеологическата диверсия против социалистическите страни. Проявява се интерес към непубликувани официално данни, съобразно с което се издирват упорито архивни материали, уреждат се срещи и разговори с ръководители на институти, с изтъкнати учени и специалисти, с общественици, установяват се контакти с обикновени граждани, предприемат се пътувания из страната. Заслужава внимание похватът на американския специалист Халпери, който при отказ да получи непубликувани данни предлагаше настоятелно на наши учени да ги вземат и да направят съвместни публикации в български и американски издания. Продължава практиката да се търси информация по широк кръг от проблеми, често пъти излизащи далеч извън рамките на определените теми.

През годината се откри стремежът към събирането на социално-политическа информация за съвременното българско село, за отражението на социалистическите преобразования върху бита и културата на българския селянин.

В полезрението на американският специализант-етнограф Халперн, който изследваше официално историята на задругата и семейството в българското село, стояха и такива проблеми, като сегашното състояние на някогашните селски обичаи и ритуали, чествването на религиозните празници, разпределението на доходите в семейството. Английският специализант Уитейкър се зае да изучи селския начин на живот, устройството на кооперативното стопанство и религиозността на селяните. Очевидно в резултат на изследванията ще бъдат подложени на анализ измененията в българското село при социализма и вероятно ще се потърси отрицателното въздействие върху социалистическата действителност. За такъв извод дава достатъчно основание трудът на Халперн от 1956 г. "Едно сръбско село", в който доказва "пагубното въздействие" на комунистите върху селяните и "ликвидаторската роля на кооперирането по отношение на богатите задруги и семейства". От друга страна трябва да се има предвид, че научният ръководител на английския специализант е извършил социологически изследвания в същото село преди 40 години.

Бяха продължени усилията за събиране на информация за различни проблеми на социалистическата ни икономика. Както и в предишните години, активност проявяват американски специализанти. Любомир Делин от САЩ, невъзвръщенец, бивш служител в радио "Свободна Европа", с доказано пълно отношение към НРБ, изучаваше външната търговия на НРБ с несоциалистическите страни. Диапазонът на проблемите, към които прояви интерес, беше твърде широк – икономическото сътрудничество Изток-Запад, отношенията СИВ-ЕИО, търговията на НРБ със САЩ, икономическият механизъм в народното стопанство, новата система на заплащане на труда.

насоките в икономическото ни развитие, енергийният проблем у нас, системата на икономическото образование и др.

В края на годината разностранна информация се опита да събере бившата гръцка специализантка Деспина Мавриду, чийто научен ръководител е уличен във връзки с гръцките специални служби. През краткотрайна командировка Мавриду се интересуваше от данни за научните институти и висшите учебни заведения, от разработките на Института по балканистика, засягащи българо-гръцките отношения, за гръцкото духовно влияние преди освобождението на България от османско иго, за изучаването на гръцки език в Софийският университет. Специализантката потърси военен гръцко-български речник и прие дисертация на научен сътрудник с нелоялно отношение към народната власт, за да я предаде в гръцкото посолство.

Поради класовата си принадлежност и политическата си ориентация, специализантите от капиталистическите страни се отнасят отрицателно към социалистическата обществена система, критикуват отделни нейни страни, възхваляват капиталистическия начин на живот, съхраняват у себе си антикомунистическа литература, която разпространяват сред учащи се от развиващите се страни. Други извършиха открита подривна идеологическа дейност. Кипърският специализант от турски произход Ердоган Хасан хулеше политиката на БКП по националния въпрос, поддържаше връзки с албански дипломати и се опита да разпространи пропагандни маонистки материали. Афганистанският специализант Анварзай водеше антикомунистическа пропаганда сред своите сънародници, студенти у нас.

Преподавателите чужденци по езикови дисциплини във висшите учебни заведения продължиха да се опитват

- 12 -

да ~~се~~ разпространяват буржоазни издания, да възхваляват капитализма, да критикуват завоалирано някои страни от нашата социалистическа действителност.

х х
х х

Сред чуждестранните студенти от развиващите се страни продължи да се развива тенденцията за по-нататъшно засилване на дейността на граждански, полицейски и дипломатически служби за ограничаване на марксистко-ленинското влияние върху тези младежи по време на следването им в България.

Иракското правителство издаде закон, според който иракски младежи ще могат да се учат в чужбина само по държавна линия. В съответствие с това всички студенти, които са дошли по други линии, бяха задължени да се явят в посолството, да го информират как са приети, каква специалност изучават, и заплашени, че ако не изпълняват това разпореждане ще бъдат върнати в родината си. Подобна позиция заема и сирийското правителство. Чрез посолството то поиска да бъдат отзовани 6 младежи, приети по линия на баасистката и земеделската партия. Алжирското правителство не разреши на младеж, завършил техникум у нас, да продължи висшето си образование в ИРБ, защото членувал в прогресивна младежка организация, забранена от президента Бумедиен.

Дипломатическите представителства поддържаха постоянни връзки със своите студенти, осведомяваха се за политическата дейност сред тях, като особено внимание обръщаха върху пролвите на комунистически настроените учащи се. Иракското посолство упражни силен натиск върху

52

- 13 -

студентите кюрди, привърженици на Барзани, да се откажат от разбиранията си чрез декларация. Същото посолство се стреми да засилва влиянието на Ирак върху студентите от Близкия Изток, за което свидетелствува даденият през ноември прием за всички арабски студенти-първокурсници.

Колумбийският дипломат Идер Хиралдо, журналист по професия, ренегат от комунистическата партия, поддържа тесни връзки със свои сънародници, учащи се у нас, събира от тях разностранна информация, за да напише книга за България с антисоциалистическо съдържание.

Полицейските органи на Израел, Йордания и Судан засилиха интереса си към политическата обстановка сред арабските студенти. При разпити на много учащи се израелските специални служби се опитаха да изяснят отношението на българските граждани и власти към студентите от Израел, дейността на нашите органи сред тях, положението в земляческите организации на арабските студенти. Обикновено на разпитваните предлагаха сътрудничество. Йорданската полиция се интересувала за поведението на студенти с леви убеждения, предлагала на студент да напише клеветнически материал за България и отношението към арабските студенти. Суданската полиция разпитвала студенти за държането им в България, а двама, които предполагала че са комунисти, малтретирала и им взела дипломите.

Отделни чуждестранни студенти от развиващите се страни водиха антикомунистическа и антисоциалистическа пропаганда, прекланяха се пред западния начин на живот. Фанатизирани привърженици на мюсюлманската религия продължиха да устройват сбирки и да разпространяват религиозна литература. На верска основа судански студенти установиха връзки с български граждани, изповядващи мохамеданска вяра.

53

- 14 -

В земляческите организации на чуждестранните студенти от развиващите се страни продължиха борбите между различните групировки на политическа, национална или етническа основа. Сред афганистанските младежи продължиха идейнополитическите спорове между привържениците и противниците на новия режим. Дейците на партията ЕДЕК на Х.Лисаридис от Кипър разшириха дейността си сред своите сънародници, като се възползваха от бездействието и разединението на ръководството на земляческата организация. Еритрейците от Етиопия се обединиха в отделна група. Сред палестинските студенти се води борба между последователите на различните течения в Организацията за освобождение на Палестина.

Пътуванията на студенти от Африка и Латинска Америка в капиталистически страни през лятната ваканция намаляха. Центровете, които ги приемат, вече не са така щедри финансово, както в предишните години.

Не намаляха извършваните от чуждестранни студенти трансферът на валута, контрабандата и незаконната търговия. Наблюдават се неморални прояви, опити за подпомагане на свои съграждани при сключване на търговски сделки и др.

И-К VII ОТДЕЛ, VI У-НИЕ ДС

- полковник: _____

Нап. в 1 екз.

изп. VII отдел

нап. МС/2.XI.1976 г.

Изготвена на 30.XI.1975 г.
Левин

Др. Тошев

97

Строго секретно

Екз. № 2

Л Е К Ц И Я

МВР—У. РАЗДЕЛЕНИЕ VI-ДС
Вх. № 2246 от 12. V. 1976 г.

ИДЕОЛОГИЧЕСКАТА ДИВЕРСИЯ НА ПРОТИВНИКА,
НАСОЧЕНА СРЕЩУ ИНТЕЛИГЕНЦИЯТА И МЛАДЕЖ-
ТА В НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

В предишната лекция разгледахме идеологическата диверсия, като основна форма на подривна дейност, нейните особености на съвременния етап, задачите и изискванията на органите на ДС в борбата против нея.

Сега ще ви запозная първо, с идеологическата диверсия на противника, насочена срещу интелигенцията и младежта в НР България и второ, с някои по-характерни прояви сред интелигенцията и младежта, като отражение и резултат от тази диверсия.

Отчитайки огромното значение на художествено-творческата и научно-техническата интелигенция, както мястото и ролята на младото поколение в строителството на социализма в нашата страна, противникът им отделя все по-голямо внимание, с цел оказване на отрицателно влияние върху тях.

Противникът активно наблюдава и изучава процесите, явленията и тенденциите сред интелигенцията и младежта като цяло, за да планира и провежда целенасочени мероприятия за въздействие и формиране на буржоазен мироглед.

- 2 -

Той разчита на постепенна "еволюция" на отделни лица и слоеве, за внасяне и насърчаване на антимарксистки тенденции и схващания в средите на научно-техническата интелигенция, че тя като "елит" на обществото в сегашния етап на научно-техническата революция, била призвана да застане начело и ръководи развитието на страната,

Другата главна насока е морално и политическо разложение на младежта, създаване на антиобществени настроения и национален нихилизъм, печелене на привърженици и почитатели на буржоазния строй и идеология, начин на живот, морал и пр.

Защо противникът насочва усилията си при провеждане на идеологическа подривна дейност ^{към} към разрушаване социалистическото съзнание на интелигенцията и младежта?

Не може да се отрече, както вече посочих, че противникът не оценява мястото и ролята на художествено-творческата, научната и техническа интелигенция при изграждане на развито социалистическо общество както за формирането на социалистическото обществено съзнание и изграждането на новия човек - идейно убеден и политически предап строител и защитник на социализма, така и за разгръщане на научно-техническата революция.

Ето защо усилията на противника са насочени към средите на интелигенцията с цел да бъде противопоставена на партията интелектуалният капитал на нацията.

В това отношение особено внимание се отделя на творците на художественото слово, на инженерите на човешката душа, както Максим Горки нарече писателите, които със своите художествени произведения, със своето творчество активно влияят върху чувствата и мислите на хората. Защото поетите, писателите, композиторите, филмовите дейци и художниците имат

- 3 -

решаваща роля за естетическото, за социалистическото, за комунистическото възпитание на нашия народ, особено на нашата младеж.

Противникът без съмнение оценява, че интелигенцията, тази наша могъща духовна сила, е средство за масово въздействие върху народа.

Нарастващото значение на младежта и студентите в цялостния сегашен и бъдещ живот на страната, също е обект на специално внимание от страна на противника.

Като взема предвид някои особености на социално-психологическата характеристика на младежта и опита от подривната си дейност, противникът разработва на първо място въпросите за най-ефикасно въздействие върху всички слоеве на младежта и на първо място върху студентската. Води се планомерна, целенасочена разложителна дейност за формиране на некомунистическо съзнание сред младежта, да бъде насочвана тя към празен живот, аполитичност, национален nihilизъм, авантюризъм и конфликт със старото поколение, да бъде доведена до идейно и духовно опустошение, до физическа и морална деградация, с крайна цел да бъде противопоставена на нашата партия.

За тези свои подривни намерения буржоазните идеолози и апологети на капитализма са разработили система от "теории" за въздействие върху социалистическото обществено съзнание на интелигенцията и младежта, за "надкласово" и "надпартийно" изкуство, наука и култура, "хуманитарно мнзрение", свободата на личността и правата на човека, "за демокрацията и прословутия западен начин на живот", за "хомогенността на младите", за изграждане на "автономни" младежки и студентски организации и съюзи, независими и противостоящи на комунистическата партия и много други.

- 4 -

При провеждане на своята идеологическа подривна дейност освен на буржоазната научна мисъл, противникът твърде много разчита на социал-реформизма, на "левия" и десе ревизионизъм, национализма, религията, на редица вражески емигрантски организации, проправителствени младежки организации, на разни "международни съюзи на писатели в изгнание", "преследвани" творци на словото, а в последно време противникът особено разчита на т.н. "дисиденти" – "другояче мислещи" личности.

Нека сега да посоча някои от проявите сред интелигенцията.

На първо място, това е отричане на ръководната роля на БКП в развитието на научния и културния фронт, отричане на социалистическия реализъм, злословия за липса на свобода на творчеството, клеветническо отношение към социалистическата действителност, несъгласие с провежданата линия на интеграция в областта на науката, отрицателна реакция към прилагането на закона за премахване на частната лекарска практика, ненавиет към постиженията на нашия строй и не на последно място – изяви на антисъветски настроения. Особено важно е също така и стремежа към подмяна на класово-партийния подход при оценката на културните ценности от миналото и тези от нашето социалистическо съвремие.

Обект на разработка обвинявал свой колега затова, че превеждал Маркс и Енгелс и го предупредил, че един ден ще му се държи сметка за това. Отричал постиженията на съвременната съветска литература, хулил, че Шолохов бил литературно "недоразумение", понеже в творчеството му имало твърде много комунизъм. Истински патриоти, според него, били противниците на социалистическия строй. За писател в СССР признавал единствено Солженицин, а за научен деец – Сахаров. Цялата си враждебна дейност обектът прикривал с декларации, че водел борба, за да не се върнат годините към култа на

- 5 -

личността.

Отделни дейци на културния и научен фронт в различни варианти се опитват да повтарят клеветите на Роже Гароди и буржоазната пропаганда, че събитията в Чехословакия през 1968г. не били дело на тихата контрареволуция, а обновителен процес, който щял да измени първоначалните възгледи за комунизма и да го направел по-достъпен и желан за широките народни маси, че в СССР господствувала бюрокрация и помешчически методи.

Млад научен работник от Института по литература при БАН, от добър произход, един от първите ни аспиранти в Съветския съюз, при следствието сам направи анализ на своето падение. Ето какво пише: "... някъде към средата на 1969г. редовно слушах западните радиостанции и следях доколкото можех трудовете на опортюнисти-марксиста, "специалисти" по комунизъм в СССР, но винаги с предубеждение... сега обаче, чрез съобщенията за мислите и трудовете на Арон, Маркузе и Гароди, те сякаш заговориха на молта духовна вълна. И стана това, което за идейно здравите хора не можеше да изглежда неочаквано. Аз все повече и повече напусках почвата на научния социализъм в обяснениелта на световните проблеми, все повече се отклонявах от правата партийна линия за разбиране на нашата действителност. Започнах да пренебрегвам информацията от нашите източници, която ми се струваше тенденциозна, непълна и повърхностна... струваше ми се, че тя не може да се мери по широта, по блясък, по пълнота със западната... и аз я поглъщах на доверие, мислех, че тя е в състояние да ми даде всичко каквото ми е нужно. Така дойде и генералното съмнение във философската и естетическа ценност на марксизма-ленинизма, неверието във възможността от построяването на

- 6 -

комунизма и историческата мисия за комунистическите партии. Най-после дойде и последната фаза в моето идейно ренегатство. Отрицание на главните принципи и насоки на нашето учение и политика. В разговорите с мол микросвят /около него се беше образувала група от 15 души, между които един философ, инженер, журналист, офицер, учител, художник и др./, аз започнах да пригласям на западната пропаганда и на маоистките лозунги! Става дума за реализирания обект Лазар Цветков.

В резултат на бурожазното влияние и други причини през последните няколко години се наблюдават прояви на ревизионизъм сред някои дейци, изключени от партията или случайно промъкнали се в нейните редове. Характерното за тях е, че те се обединяват в приятелски групи и образуват т.н. микроструктури. Някои от тях си бяха поставили задача да се домогнат до ключови позиции в творческите съюзи. Те се събират по различни поводи по домовете си и другаде, обсъждат развитието на партийната политика в областта на културния и научен фронт, като я тълкуват от десни ревизионистични позиции.

Появиха се и някои произведения с антисоциалистическа насоченост. Методът на дегероизацията и самоцелното формотворчество дадоха своя отпечатък върху тях. Особено силно това пролича в пиесата на станалия малко по-късно изменник Георги Марков "Да се провреш под дъгата", в която всички герои са доведени до духовно уродство.

В произведението си наша поетеса създава една преднамерена ситуация, в която нейните герои са в безнадежност и от там всякакви оптимистични нотки са абсурдни. В стихосбирките на някои поети не само е нарушен художествения образ, но е замъглено и съдържанието. Обектът "Семинариста" твърдял, че социалистическия реализъм бил

- 7 -

"изкуство на животните".

Отделни писатели и самозвани творци създават произведения, в които чернят нашия народ и принижават неговата роля в борбата за социализъм. Тук не става дума само за сив поток в литературата, а за тенденциозно-антипартийно пресъздаване на нашата действителност.

В някои периодични литературни издания, като сп. "Септември" и др. се появиха неиздържани в идейно отношение произведения, с открит антисъветски характер. Особено свеж е примерът с излязлите неотдавна две книги, посветени и на поетесата Елисавета Багряна, в които твърде замаскирано, идеализирано бе предадено буржоазното общество у нас преди 9.IX.1944 година. По същество това беше опит да бъде реабилитирана буржоазната литература и изкуство. И на практика се появи липсата на класово-партийния подход при оценката на културното наследство. Тук става дума и за опити за реабилитация на някои от бившите буржоазни естети и литератори, които са обкръжавали списание "Златорог" и особено неговия главен редактор Владимир Василев.

В музикалния живот у нас също има някои нездравни тенденции и прояви. В Съюза на композиторите има дейци, които са поставили в основата на своите музикални произведения естетически и формални принципи на западно-европейския авангард.

Отделни художници и скулптори правят опити да създадат абстрактни, мъгливи свои творби, чужди на проблемите, близки до буржоазното упадъчно изобразително и пластично изкуство.

Реализираният обект на ДОР "Лисица", проф.Йордан Тодоров, роден и възпитан в дребнобуржоазно семейство, завършил немска полукласическа гимназия, а през 1945г. и висшето си медицинско образование, този поклонник и про-

- 8 -

водник на западната култура и начин на живот, останал верен на своя мироглед. За него еталонът за икономическото и културно развитие бил само Западът. При общуването, срещите и разговорите с колеги и познати, той манифестирал отрицателното си отношение към нашия държавен строй. През периода от 1969г. до задържането му през юни 1972г., този сполучливо наименован обект "Лисицата", разпространявал клеветнически твърдения по много прикрит начин, на четири очи, под формата на шега, на увлекателно разказван виц или просто като "критика". При претърсването бяха намерени и иззети големи количества от западногерманските списания "Щерн" и "Шпигел". Воден от предпочитанията си към Запада и в стремежа си за лично облагодетелствуване, "Лисицата" установил и поддържал извънслужебни контакти с представители на капиталистически фирми, които търсили неговите съвети, информация и подкрепа за реализирането на произведените от тях лекарства и медицински съоръжения. Особено интензивни били връзките му с представители на американската външно-търговска фирма "ЕЙМС".

Наред с другите престъпления, професорът системно нарушавал и Закона за сделките с валутните ценности и валутния контрол.

Някои аспекти от влиянието на идеологическата диверсия и обработката на отделни лекари и медицински персонал, които отиват на работа в капиталистически и развиващи се страни, се проявяват в незавръщането на част от тях в страната, или пък в стремежи след завръщане отново да излязат в чужбина.

Забелязва се тенденцията да се възхвалява капиталистическата медицина и особено произведените лекарства на Запад. Това се изразява особено ярко в написването на рецепти за лекарства, които по една или друга причина не се намират у нас.

43

- 9 -

Друг характерен факт представляват и опитите за публикации на научни и литературни произведения в капиталистическите страни.

Не може да се отрече въздействието, което упражняват някои от бившите български граждани, които при посещенията си в нашата страна по различни поводи – симпозиуми, конгреси, панаири, туризъм и пр., подновяват контактите си, изучават обстановката в някои среди на интелигенцията и младежта, правят опити да обработват отделни лица.

Така например Любомир Делин, роден 1920г. в София, сега професор и на работа в САЩ, като "специалист" по икономическите проблеми на НР България и СИВ, при посещението си преди две години успя да открие и издири свои бивши приятели и разговаря с тях. Нещо повече. Възползувайки се от хуманните закони на нашата страна, той дори постави нагло въпроси за закупуване на жилище в София, в което да отсяда и работи при посещенията си в нашата страна.

Този, същият отявлен антикомунист и с антибългарски настроения, сега се занимава с писане на книга за състоянието и живота на хилядите български граждани, икономически емигранти от преди 9.IX.1944 година в САЩ, Канада и др.

Петър Увалиев, живеещ и работещ в Англия като специалист интелектуалец по въпросите на театъра, киното и литературата, при последното си посещение у нас успя да осъществи около 150 контакта от средите на художествено-творческата интелигенция. Стремеше се да долови и открие някои негативни прояви и тенденции сред писателите и филмовите дейци.

Увалиев насочи и покровителствува изменника на родината, бившия член на Съюза на българските писатели Георги Марков, който сега е един от най-активните "специалисти" на

270
44

Би-Би-Си, "Дойче Веле" и не на последно място "Свободна Европа".

Ако противникът разчита и насочва усилията си към интелигенцията, която той правилно оценява като фактор, който може да допринесе за засилване на буржоазното влияние в нашата страна, то на младежта противникът гледа като на перспективен и най-подходящ обект за подривна дейност, с цел поразяване на съзнанието и младежката психика, за откъсване на техните мисли и чувства, за разпалване на низки страсти и насаждане на мироглед, присъщ на буржоазната младеж.

Ето по-характерни прояви в резултат на идеологическата подривна дейност на противника, насочена към подрастващото поколение:

- увлечение към западния начин на живот;
- идейна безпътица, аполитичност, нравствена и естетическа поквара, песимизъм, национален nihilизъм и пр.;
- Подготовка, опити и бягства зад граница;
- религиозни предразсъдъци;
- противодържавна агитация и пропаганда;
- анонимна дейност;
- криминални, стопански престъпления и др.

Ще посоча някои от проявите сред младежта през миналата година, които показват тенденция на относителна устойчивост в сравнение с периода от 1972-1974 година.

Значително намаляват престъпленията за изграждане на нелегални групи, шпионаж, терор и анонимна дейност, за сметка на увеличението на престъпленията с националистически и антиобществен характер.

Будят сериозна тревога престъпленията от политически характер, свързани с приготовленията, опитите, бягствата зад граница и невъзвръщенствата.

45

- 11 -

Какви са цифрите в това отношение? През 1973г. броят на младежите, избягали в чужбина, възлиза на 118, а за 1974 г. – 163. Характерно е, че този вид престъпления се извършва от младежи и девойки незаети с обществено полезен труд и учение, както и от срочно служещи в Строителни войски.

Необходимо е да отбележим, ежегодното увеличаване на броя на смесените бракове, в резултат на които по легален път редица младежи и главно девойки напускат страната. Това явление е тревожно, тъй като в болшинството от случаите партньорите на тези бракове са неравностойни по възраст, възпитание, образование и пр. Кои са мотивите в това отношение? Водещите мотиви тук са грубия материализъм и меркантилността, стремежа към "лекия и охолен" живот и устройване на Запад.

През 1972 г. девойка от Русе, родена през 1946г. направи опит да сключи фиктивен граждански брак с югославски гражданин, с цел да избяга зад граница.

Студент от IV курс в Икономическия институт – Свищов, по повод разпределението на младите специалисти заявил: "За да се издигнеш трябва да имаш дълъг език и да лънеш... досега комунистите до никъде не са стигнали и за в бъдеще няма да има комунизъм..."

Студент от Софийския университет, специалност география на туризма, владеещ английски език, член на ДКМС, произхождащ от наши среди, в продължение на няколко години работил като екскурзовод по линия на Балкантурист, е имал възможност да поддържа връзки със западни граждани. В резултат на обработка, студентът замислил бягство зад граница. Той се запознал с лица, които били осъждани за бягство и отначало е разработил вариант да избяга с помощта на шофьора на автобус по маршрута Мюнхен-Истанбул.

- 12 -

45

Успоредно с това, обектът написал на английски език антикомунистически пасквил с обем 60 страници, под заглавие "В блатото на комунизма", с който възнамерявал да направи "капитал" и да заслужи вниманието на властите в съответната западна страна. При срещата си на наша територия със западно-германски гражданин от американски произход, отседнал в дома на обекта, той го запознал със съдържанието на своето произведение и го помолил да го изнесе нелегално в ГФР. В началото чужденецът дал уклончив отговор, но впоследствие му отказал категорично, като се аргументирал, че на Запад има много подобни творби и че най-добре е, посъветвал го той, да го напише на български език и разпространява в нашата страна, където ефекта щял да бъде по-голям.

В началото на тази година студентът Георги Христо и неговия покровител Пуър бяха задържани от нашите органи. Преди няколко дни този студент беше осъден.

Тук трябва да отбележа, че обектът е поддържал връзки със свой приятел, изменник на родината в ГФР и редовно слушал предаванията на западните радиостанции.

Турист, западногермански гражданин, Ханс Гундлан, наричан "Милионерът от Кьолн", по време на пребиваването си у нас, създал връзки с момичета от София, Варна, Бургас и придружаван от тях, с охота им демонстрирал "неограничените възможности на Запада, плащайки за "веселия" живот по 400-500 лева сметки в ресторанти. Какво се оказа обаче впоследствие? "Милионерът от Кьолн" е бил обикновен работник, който субсидиран целенасочено, имал задача да въздейства и морално да разлага български младежи и девойки, като освен посоченото, той "демонстрирал" богатствата си, возейки се в една кола, а в другата неговата шапка, придружаван от ескорт мотоциклетисти.

Неотдавна органите на ДС по агентурен път доловиха сигнал, че студенти от ВУЗ в столицата са създали движение

47

- 13 -

което да работи под девиза "Непримиримост на дело".

Както подобава при подобни случаи, бяха взети спешни мерки за бързо изясняване на получения сигнал, в резултат на което стана известно, че действително сред определени студентски среди съществува такова "движение", към което са привлечени студенти от различни ВУЗ и Факултети, с тенденция то да се разшири и сред работническата младеж.

Инициаторите на това "движение" изготвили и размножили своеобразен призив, в който те разкриват общия характер, идеите и целите на същото.

Понеже и вие сте млади хора, но служители в *ДС* ~~СА~~, ще ви прочета съдържанието на разпространявания призив, а в края на лекцията бихме могли заедно да направим коментар.

/следва прочитане на "призива"/

Редица реализирани дела показват, че идеологическата подривна дейност на противника, с цел поддържане и разпалване на националистически, антибългарски настроения и верски фанатизъм се проявява особено в средите на българските турци и българите, изповядващи мохамеданска вяра. През 1973 година нашите органи разкриха и обезвредиха нелегални организации на протурска основа в Старозагорски, Благоевградски окръзи. В следващите години бяха разкрити и обезвредени подобни организации в Шумен, Варна, Разград, Кърджали, Смолян, Русе и др.

Девојка от Разградски окръг, курсистка в медицински техникум във Варна, пише на приятелката си следното: "... Тези българи до такава степен са ми врагове, че не може да се опише. Ако имам шанс да завърша, ще им покажа. Достатъчно е да не давам вода на родилките след раждане, а ако им направя и някои други неща, цял живот ще страдат. Три години ще издържа, а после те да му мислят!..."

Ученик, живеещ в средношколско общежитие в Русе. терроризирал съучениците си, за да им докаже, че в миналото

18

- 14 -

българите били роби на турците. Младежи от Кърджалийски окръг унищожили пирамидките и венците, положени в общинските комитети на партията и комсомола при погребение на техни съграждани по новия ритуал.

Студент от Свищов, черпейки "знания" от прокитайска литература на руски език, започнал да твърди, че действителността в Китай не е такава, каквато се съобщавала в нашия печат, радио и телевизия. Той предприел опити за посещение на китайското посолство в София.

Военнослужещ редовно четял книги с прокитайско съдържание или такива, в които се критикува маоизма. Впоследствие взаимствувал цитати на Мао и ги представял за свои мисли в разговори с други войници.

В резултат на чувствителното активизиране дейността на религиозните секти и общности, проявите и увлеченията на част от младежта, свързани с религията и нейните ритуали, бележат известно увеличение. Не става дума само за венчавки и кръщаване на новородени, а за устройване на сбирки и организиране на групи на религиозна основа, четене и разпространяване на религиозна пропаганда литература.

Освен това налице са и отделни случаи, средношколци, дори и студенти, които напускат ^{училището} ~~училище~~ или ВУЗ и се отдават на религиозна дейност в църквите и в различните секти.

Манастира в с.Бистрица, Софийско ежедневно раздава и изнася религиозна литература, предназначена за младежи и девойки, които от своя страна я представят за прочит и разпространение на свои близки и приятели. Служителите от манастира привличат за сътрудници ученици от средните училища, някои от които напускат училище.

Ръководителите на сектата "Тинчевисти" от Русе се

49

- 15 -

гордеят с факта, че са успели да привлекат 26 годишна асистентка от Висшия институт за механизация и електрификация на селското стопанство. В град Шумен инженер, ръководител на сектата "Петдесетници" е организиран младежка група и др.

Нашите наблюдения и анализи показват, че под влиянието на идеологическата диверсия на противника се засилват и някои прояви свързани с криминалната и стопанска престъпност сред младежта и студентите.

В края на декември 1974г. седемнадесетгодишен ученик от София, от прогресивно семейство, под влияние на няколкократно гледане на прословутия американски филм "Кръстникът" и четенето на криминална и порнографска литература, достигна до извършването на жестоко престъпление - убийство на осем студенти и толкова ранени.

През лятото на 1975г. само за три месеца двама младежи от София, неупражняващи обществено-полезен труд, в съучастие извършили 5 взломни кражби на стойност 4500 лева. Други двама млади хора също трудово неангажирани, проследявали излизачи от заведенията девойки и ги нападали в неосветени места. След побой и грабеж, същите са изнасилвали жертвите си.

Сред младежта, особено сред незаетите с обществено полезен труд и учение, бележат тенденция на устойчивост и някои особено опасни, отрицателни прояви и явления, като кражби чрез взлом, отнемане на моторни превозни средства; изнасилвания, проституция, наркомания, пианство опити за убийства и убийства, хулиганства, безделие, контрабанда, трансфер на валута и др.

Тръгнали по пътя на меркантилността, авантюризма, националния нихилизъм и родоотстъпничеството, попаднали под ударите на западната пропаганда и буржоазното влияние,

– 16 –

напоследък, макар и рядко, отделни младежи се подават на обработката, шантажа и провокациите на противника, ангажирайки се с престъпления против НР България, включително и с шпионаж.

В поредицата вражески и нелоялни прояви сред интелигенцията и младежта, явяващи се пряк или косвен резултат от идеологическата диверсия на противника, могат да се посочат и примери от така наречената "социологическа пропаганда"

Става дума не за тази пропаганда, която се занимава с директна реклама на идеи, а за най-привлекателната форма на тяхната реализация във вид на предмети и вещи, новости в техниката и културния живот, модата, обзавеждането на жилищата, възможностите за прекарване на свободно време, някои въпроси свързани с търговията, хобитата, туризма и т.н.

Тази пропаганда се намира в пряк досег с действителността, възприема се с доверие и в не малко случаи представлява добре дозирано съчетание от информация и съвети с удачно замаскиран подтекст, целящ да затвърди илюзията за благополучие и неограничени възможности на човека в буржоазното общество.

Този тактически прием от арсенала на идеологическата диверсия се основава на разбирането, че фактите убеждават по-бързо и резултатно, отколкото теориите, теченията, доктрините и че пътят на индукцията при идеологическото въздействие е много по-ефективен от пътя на дедукцията.

Казаното дотук, съвсем не изчерпва въпроса за отражението на идеологическата диверсия на противника, насочена към младежта и интелигенцията, но то ни дава доста-

51
114

- 17 -

тъчно основание за анализ и размисъл, че тоталната подривна дейност на противника, осъществявана по различните канали, достига до отделни български граждани и оказва разложително ерозиращо влияние.

Всичко това представлява характерен момент в настоящата динамична оперативна обстановка, която налага своевременно реагиране, вземане на срочни мерки за предотвратяване и пресичане на всеки опит на противника, на вражески и нелоялно настроени лица, да смущават и нанасят вреда в изграждането на нашето светло социалистическо общество.

Нап. в 2 екз.

№1- VII отдел - Губинков.

№2- VII отдел - Тошев

Изп. VII отдел

София, 6.VII.76г./нап.ЗС

Екз. единствен

14
192

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген. лейтенант _____
София, _____ 1977 год.

М Е Р О П Р И Я Т И Я

За по-нататъшното подобряване работата по чуждестранните специалисти и аспиранти, учещи в НРБ, в светлината на решенията на XI конгрес на БКП и Елския пленум на партията, съобразени с новата оперативна обстановка, подписания документ в Холзички и дадените указания от др. Министър на Националното съвещание през месец юни т.г., ще бъдат проведени следните агентурно-оперативни мероприятия:

1. Чрез ръководството на МВР да се предложи на Секретариата на ЦК на БКП създаването на единен орган, който да ръководи и координира цялостния процес по приемането, утвърждаването на темите и обучението на чуждестранните специалисти и аспиранти в НР България.

Този център да провежда подходящи мероприятия за оказване положително влияние върху специалистите.

Срок: 30.III.1977 год.

Отг.: И-к у-ше VI ДС

15 2
113

2. За по-нататъшното подобряване на агентурно-оперативната работа по чуждестранните специализанти и аспиранти да се разработи перспективен план, като особено внимание се обърне на вербовъчната работа сред чуждоците, на сигналите, долата и профилактиката, съобразени със съвременната оперативна обстановка.

Мероприятията по вербовъчната работа в тези среди да се съвместят с ИГУ и ВГУ.

Отг.: И-к у-ние VI ДС

3. Да се подобри взаимодействието с ИГУ за събиране предварителна информация по кандидатите за специализации и аспирантура в НР България, която да се използва за разработване и своевременно провеждане целенасочени агентурно-оперативни мероприятия.

Срок: постоянен

Отг.: И-к ИГУ ДС

4. Съвместно с ВГУ да продължи провеждането на активни и целенасочени мероприятия по изясняване взаимоотношенията на специализантите и аспирантите с дипломати от капиталистическите посолства, за установяване задачите, които им поставят за изпълнение в нашата страна и методите, които използват за събиране на разузнавателна и друга информация.

Отг.: И-к ВГУ и

И-к у-ние VI ДС

5. За още по-цялостно наблюдение и разработка на чуждестранните специализанти и аспиранти по време на пребиваването им в НР България да се увеличи с две бройки щата на отделение IV, отдел II, у-ние VI ДС за сметка на наличния щат на управлението.

До май 1977 г. да се изучат и назначат двама пощатни оперативни работници за използването им по тази линия.

Отг.: И-к у-ние VI ДС

114

6. Управление VI ДС, съвместно с ръководствата на окръжните управления Варна и Пловдив да анализират работата на органите на ДС по чуждестранните специализанти и аспиранти, и набележат допълнителни мероприятия за по-нататъшното подобрене на агентурно-оперативната работа в това направление.

Отг.: И-к у-ние VI ДС

7. Да се изучава опита на братските органи по работата им с чуждестранните специализанти и аспиранти и наставничеството на КГБ, а по отделни въпроси своевременно да се информират и координира дейността им със същите за още по-голяма целенасоченост и ефективност в нашата съвместна работа.

С V управление КГБ да се разработят до края на 1976г. съвместни мероприятия.

Отг.: И-к у-ние VI ДС

8. В бъдеще още по-непосредствено органите на ДС да се опират на обществеността, главно от средите на хабилитираните лица във висшите учебни заведения и научните институти за провеждане своевременна профилактична дейност по чуждестранните специализанти и аспиранти.

Отг.: И-к у-ние VI ДС

9. Периодически да се анализират данните за намеренията, плановете и поддривната дейност на противника по канала на чуждестранните специализанти и аспиранти, с цел по-правилното насочване и провеждане агентурно-оперативни мероприятия по същите.

Отг.: И-к у-ние VI ДС

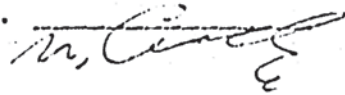
10. Чрез ръководството на министерството периодически да се информира ЦК на БКП и другите заинтересовани

17 4
105

органи за процесите и пленните сред чуждестранните специа-
лизанти и аспиранти за отношение и мерки.

Отг.: И-к у-ние VI ДС

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ VI ДС
Ген. лейт.

София, 2. XII, 1976 год.

Възвръщане на 1000
за VII управление
VI управление

*доц. Младен
15.XII.1976*

116

Секретно!

Екз. № 2

116

МВР — УПРАВЛЕНИЕ VI-ДС
№ 10097 от 14 XII 1976 г.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: противообществените прояви с политически, криминален и друг характер сред младежта в НРБ.

В резултат на засилващата се идеологическа поддривна дейност на специалните служби и пропагандни институти на натовските страни, начело със САЩ, на отделни слабости във възпитателния процес и на влиянието на "малката правда" върху младото поколение, някои неукрепнали в морално и политическо отношение младежи и девойки деградират, ангажират се във вражески, нелоялни, криминални и други антиобществени прояви.

В структурата на политическата престъпност, извършвана от млади хора до 30 годишна възраст, най-характерни са пригответленията, опитите и бягствата зад граница, невъзвръщенствата и проявите на протурски национализъм.

Подготовка за бягство:

1974 г.	-	864 лица
1975 г.	-	907 лица
1976 г.	-	880 лица / по неокончателни данни до 30.XI.1976 г./

Направили опит за бягство:

1974 г. - 182 лица
1975 г. - 244 лица
1976 г. - 163 лица /до 30.XI.1976 г./

Изблгали нелегално през границата:

1974 г. - 151 лица
1975 г. - 104 лица
1976 г. - 75 лица /до 30.XI.1976 г./

Невъзвръщени:

1974 г. - 171 лица
1975 г. 28 лица

Разследвани за такива престъпления:

1974 г. - 303 лица
1975 г. - 204 лица

През двете години по 70 младежи от разследваните са военнослужещи /23 от БНА и 47 от СВ/.

На съд са предавани и осъждани рецидивисти и прилагали особено опасни форми при осъществяване на престъплението. Към останалата подавяваща част млади хора е подхордано със средствата на профилактиката, провеждани са комплекс от мерки за оказване върху тях на положително политическо влияние, за да се оформят като добри граждани на нашата родина.

Характерен момент е, че бягствата се осъществяват главно от младежи с основно образование, неангажирани с обществено-полезен труд и военнослужещи от строителни войски.

През 1974 г. 33.5% от извършилите такива престъпления са били членове на ДКМС, през 1975 г. - 32 %, а за 1976 г. - около 30 %.

Основните причини за този вид престъпление са влиянието на идеологическата диверсия, лекомислие, авантюризъм, националистически подбуди. Сред учениците и военнослужащите влияние за тези прояви оказват и конфликтни отношения с родители, учители и командири, а също така страх от отговорност при извършени дисциплинарни, криминални и стопански престъпления.

Ежегодно се увеличават смесените бракове /в подавящата част – български девойки, някои от които заминават зад граница/. През 1974 г. те са били 200, през 1975 г. 219, а само за първото полугодие на т.г. – 120.

В болшинството от тези бракове партньорите са неравностойни. Водещи мотиви са материално устройване, стремеж към лек и охолан живот и бягство от общественополезен труд.

През последните няколко години сред младежта от турски произход се чувства засилване на враждебно-престъпната дейност, която се изразява в следните насоки:

Изолиране от българската младеж, обособяване на групи на етническа основа, изграждане на нелегални групи, издигане на лозунги за автономия, протурска националистическа пропаганда, писане заплашителни анонимни писма, подаване на изселническа психоза, бягство през граница и др.

Младежи и девойки от тези среди, в това число ученици, студенти и млади интелегенти, слушат редовно турските радиостанции, четат и разпространяват националистическа литература, внесена от турски граждани. Обявяват се срещу мероприятията на БКП за приобщаване на българските турци към нашия народ в процеса на изграждане на разчитото социалистическо общество.

- 4 -

119

Осъдени за участие в нелегални групи и
противодържавна агитация и пропаганда:

1974 г. - 6 лица
 1975 г. - 10 лица
 1976 г. - 3 лица / до 30.XI.1976 г./

Основна причина за извършването на националистически прояви сред младежите на протурска основа е провежданата идеологическа диверсия от страна на специалните и пропагандните органи на Турция, верски фанатизъм и враждебната дейност на туркофилски елементи.

Лицата до 30 години, извършили криминални и уги антиобществени прояви, се разпределят както следва:

Опити за изнасилвания:

1974 г. - 218
 1975 г. - 233
 1976 г. - 150 / до 30.XI.1976 г./

Извършени изнасилвания:

1974 г. - 405
 1975 г. - 427
 1976 г. - 272 / до 30.XI.1976 г./

Извършители на блудство, сводничество и
хомосексуализъм:

1974 г. - 145
 1975 г. - 136
 1976 г. - 114 / до 30.XI.1976 г./

Настанени лица до 18 години в ТВУ:

1974 г. - 1371
 1975 г. - 1401
 1976 г. - 587 /до 30.VII.1976 г./

- 5 -

220

Преминали лица, членове на ДКМС, през
заведенията за отрезвяване.

1974 г. -- 4421
 1975 г. -- 3917
 1976 г. -- 2342 /до 30.VII.1976 г./

София--град:

1974 г. - 841
 1975 г. - 558
 1976 г. - 318 /до 30.VII.1976 г./

Варна:

1974 г. - 562
 1975 г. - 303
 1976 г. - 220 / до 30.VII.1976 г..

Плевен:

1974 г. - 273
 1975 г. - 161
 1976 г. - 98 / до 30.VII.1976 г./

Лица с аморални прояви -- проститутки: - към
 30.XI.1976 г. - 458.

Данните са за служебно ползване.

Нап. в 2 экз.

НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 17065

1-др. Б.Щерянов-ЦК на ДКМС
 2-VII отдел
 изп. VII отдел
 нап. Савова/14.XII.1976 г.

[Handwritten signature]

*Доразпитано в
 1 экз. за ЦИАС
 София, 14.XI.1977 год.*

"ДВИЖЕНИЕ ЗА НЕПРИМИРИМОСТ"

/общ характер и идеи/

I. Движението възниква с цел да създаде АТМОСФЕРА на действена КОМУНИСТИЧЕСКА НЕПРИМИРИМОСТ в средата на младежта и по този начин да съдействува за:

1. Налагане в действителността на новата линия определена от Партията след X-я конгрес-линия на повишена социална възискателност
2. Преодоляване на идейната неустойчивост и аполитичност съществуващи сред не малка част от младежта.

ДН е форма, чрез която по-силно и по-организирано се проявява политическата активност на комсомолците.

II. Нашето движение е:

- САМОДЕЙНО, т.е. възникващо по инициатива отдолу и действа ^{отдолу.}
- НЕ ФОРМАЛНО, т.е. никой не излиза от името на ДН, всеки действа от свое собствено име в качеството си на комсомолец. В секциите на ДН се извършва само предварителното съгласуване и подготовка на тази дейност, с оглед нейната по-висока ефективност. По този начин ДН изпълнява в ДКМС ролята на политически катализатор.

III. В ДН се включват всички комсомолци, които желаят да се борят по-активно срещу отрицателните явления в нашата действителност и притежават следните качества:

1. Комунистическа убеденост и непримиримост.
2. Решителност и действеност.
3. Познаване и разбиране на най-новите партийни и съюзни решения.

IV. Нашата сила е в:

- нашата организираност.
- нашата вяроност към партийната линия.

V. Съдържанието на нашата борба се определя в две насоки:

1. Организирано ограничаване и подтискане на всякакви отрицателни и вредни за социализма прояви/безпринципност, кариеризъм, ходатайство, себеустройването, мързел, рутината, механичното чиновническо безинициативно изпълнителство, мудноста при внедряването на новото, потребителските настроения, "малката правда", подлизурщината/ чрез съвременни средства и форми за създаване на обществена непримиримост.

- 2 -

2. Разпространяване и утвърждаване "кълновете на комунизма" в съзнанието и поведението на младежта/нови ценности, нови отношения

VI. Основни средства и форми на борба:

1. Система от конкретни социално-психологически въздействия /фактори на средата/.

В първата насока: Критика/официална и неофициална/, изобличаване, осмиване, раздвижване общественото мнение, изолация, психологически тормоз, отнемане на инициативата и разрушаване авторитета на носителите на упадъчното и др. - Търсете ги!

Във втората насока: Лично поведение, демонстрация на нови комунистически отношения, нови ценности и др. Комунизмът да се поднася "като пъстър букет цветя", а не като гола идея. И в двете насоки тук се прилага индивидуалният подход. Да се търси единоумислие

2. Акции на събрания, конференции, семинари, оперативки.

Прилага се целевият подход.

3. Акции на други масови мероприятия/празници, забави, лектории, клубове и др.

Прилага се целевият подход.

VII. Най-простите и единствени форми на ДН са политическите групи, клубове и секции, които следват структурата на ДКМС.

Отношенията между участниците са възможно най-малко формализирани.

VIII. Непосредствени задачи:

1. Укрепване и разширяване на ДН чрез:

- създаване на групи, клубове и секции по места

- включване на нови другари в движението, което се извършва строго индивидуално.

2. Запознаване с най-новите партийни и съюзни решения, особено с: Февр. пленум/1974 г./, Януарски пленум/1976 г./, XI конгрес на БКП и XIII конгрес на ДКМС.

3. Уточняване на средствата за създаване на атмосфера на непримиримост към всякаква мудност, чиновнически страх от новото, политическа дилетанщина и други отрицателни прояви по места, които противоречат на духа и линията на тези партийни решения.

Нашия девиз и призив е:

"НЕПРИМИРИМОСТ НА ДЕЛО!"

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

148

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

НА УПРАВЛЕНИЕ ДС

6313 4

281

Строго секретно!

С П Р А В К А

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Таб. № 1
Вх. № 6313 от 24.7.1957г.

За работата по оперативното обслужване на студентите
български турци и мероприятия за подобряването ѝ.

През годините на народната власт и особено след историческия Априлски пленум на ЦК на БКП се извършиха дълбоки качествени изменения в социалната структура на българските турци. В редовете на работническата класа се влиха над 100 000 граждани от това население. Бързо се увеличи и броят на интелигентията. Докато преди 9. IX. 1944 г. само отделни лица завършваха висше образование и то предимно – духовно, то сега кадри с висше образование работят в почти всички сектори на нашия обществено-политически, икономически и културен живот. Данните от последното преброяване показват, че като ръководители на учреждения и предприятия работят – близо 2 000 български турци. На 3 500 са инженерите, агрономите и зоотехниците. В сферата на науката, културата, изкуството и просветата работят 6 634, а като медицински персонал – 1 996 лица. С особено бързи темпо-

2.

ве нараства броят на учителите. Докато през 1973 г. те бяха около 4 000, то сега надминават 5 000.

При създаване на интелигенцията из средите на българските турци съществуват някои особености. През първите години на народната власт във висшите и полувисши учебни заведения посътваха предимно лица произхождащи от заможни и консервативни семейства, което даваше сериозно отражение върху оформянето на мирогледа им. Освен това, те неоснователно се насочваха и приемаха преди всичко ^вхуманитарните специалности, а не ^втези, свързани с материалното производство.

Особено характерно за интелигенцията от тези среди е, че се ползува със значителен авторитет и влияние сред останалото население. Тя формира мнението и отношението сред голяма част от българските турци по основните въпроси на нашия обществено-политически и културен живот. Поради по-високото си интелектуално ниво, с почти същия авторитет се ползват и студентите български турци. Националистическите им настроения и изказвания за "неравноправнето" и "асимиляцията" на българските турци се приемат почти безкритично от останалото население. Именно поради това много от тях стават и лидери на неформални националистически групи в местата където работят, учат или живеят.

След премахването на установените за някои райони на страната привилегии за кандидатстване във ВУЗ се забелязва тенденция на намаляване броя на студентите български турци. Това се дължи преди всичко на тяхната по-слаба общообразователна подготовка.

Сега във висшите учебни заведения на страната се учат 638 български турци, от които в София - 188; Пловдив - 158,

200

3.

Варна - 131, Русе - 49, Плевен - 42, Ст. Загора - 26, В.Търново - 18, Бургас - 13, Свищов - 10 и Габрово - 3. Близо една трета от тях следват медицина - 53 в София, 82 в Пловдив и 63 във Варна. Най-голям е броят на студентите във ВУЗ от Кърджалийски, Разградски, Силистренски и Търговишки окръзи.

В полувисшите учебни заведения се учат 858 български турци. От тях медицински институти следват 544, а останалите в учителски институти. Най-много от тях се учат в Русе - 287 в Кърджали - 199.

Една част от студентите български турци са убедени в правилността на провежданата партийна политика за тяхното класово-партийно, патриотично и интернационално възпитание. Системно и целенасочено работят за изграждането си като добри специалисти - строители на развитото социалистическо общество у нас.

Наред с това безпокоят някои негативни процеси и тенденции сред тези среди. Увеличаването на отделни лица и групи в антикомунистическа и антибългарска дейност на националистическа основа.

Най-широко разпространената форма на подривна дейност сред студентите български турци продължава да бъде противодържавната агитация и пропаганда. Клевети се, че партията провеждала политика на "асимиляция" към това население. Постоянна тема на разговори са въпросите на образователното дело, турски език и култура. От псевдомарксистически позиции се атакува политиката на ВКМ за класово-партийно, патриотично и интернационално възпитание. Поставят се искания за културно-национална автономия.

Във висши и полувисши учебни заведения, където се учат български турци са особено характерни групиранията на

националистическа основа. На провежданите сбирки се поставя задължителното условие присъстващите да говорят само на турски език. Тържествено се чествуват рождени и имени дни, месюл чачеки религиозни празници и пр. Особено масов характер тези сбирки имаха през периода 1974 - 1976 г. в София, Варна, Пловдив и в Шумен.

На някои от тези сбирки националистически настроени студенти коментираха, че трябвало да бъдат дадени автономни права на районите с компактно население от български турци, казаваха се, че трябвало да има паритетност между българи и турци при разпределение на постове в партийния и административен апарат. Изразяваха преклонение пред буржоазната турска култура. По време на агресията на Турция в Кипър се величаеше героизма на турския войник. Отдаваше се почит на загиналите "мехмедчии". Присъстващ на подобна сбирка в Шумен турски гражданин беше вдигнал глас: "За тези, които признават нашия турцизъм! За тези, които носят турски имена!"

Групиранията на националистическа основа са и една от основните предпоставки за изграждането на нелегални групи и организации. Показателна в това отношение е острата вражеска дейност на обектите на делата на оперативна разработка "Сноб" и "Студента", студенти в София. В съучастие с други лица те направиха опит да изградят нелегални протурски организации за "извоюване правата на турското население". Обект "Сноб" се стремеше да изгради ядро от студенти български турци, което да организира и направлява дейността на нелегални групи в различните райони на страната. Възнамеряваше да се извършат крупни диверсионни актове. Заедно със свои съучастници изготви подстрекателски призив към българските турци, предназначен за разпространение в навечерието на XI конгрес на БКП. През 1976 г. и

202

5.

двата обекта бяха задържани и осъдени , а съучастниците им - пробылактирани.

За опит за изграждане на нелегална националистическа организация, също от студент в София, сега в VI управление ДС се води ДОР "Ханелноч".

Изселническите настроения и психози продължават да оказват силно влияние върху значителна част от студентите български турци. Показателен в това отношение е фактът, че много от тях се насочват към висшите и полувисши медицински институти, тъй като смятат, че след завършването им ще могат да се устроят по-бързо и по-добре в Турция. Редица студентки се свързват със турски граждани с цел да сключат брак и получат право на изселване.

Напоследък на базата на исляманската религия се забелязва тенденция на сближаване и с арабски студенти.

Използвайки това емисар на "Асоциацията за култура и солидарност с родопските и дунавските турци" установи контакт с няколко студенти. Възнамерява да подбере двадесетина младежи, да ги изведе в подходящ момент зад граница и там да бъдат подготвени за борба против народната власт.

" " "

Оперативното наблюдение и обслужване на студентите български турци в столицата се извършва от VI управление - ДС, а в окръжните управления на МВР - от съответните VI-ти отделения. След Националното съвещание по турска линия през 1973 г. настъпиха значителни подобрения в контраразузнавателната ни работа

6.

сред тези лица. Не-активно се работи за доустановяването на вражеския контингент. Увеличен е броят на агентурния апарат в София и Кърджали. Своевременно са получени редица сигнали за подготовката и провеждането на остра вражеска дейност. През 1976 г. бяха реализирани две дела на оперативен отчет, водени за опити за създаване на нелегални групи и организации. Проведени бяха редица профилактични мероприятия за осуетяване групиранията на националистическа основа.

Въпреки постигнатото, работата ни сред студентите български турци продължава да не отговаря на новите повишени изисквания. Слаби са агентурните ни позиции в редица висши учебни заведения. Във ВУЗ-овете в Свищов и Габрово няма нито един агент, а в Иловдив и Варна има само 7 агента.

Ръководствата на някои окръжни управления на МВР недостатъчно работят за вербуването на перспективна агентура, която след завършване на образованието си да оказва положително влияние в населените места или трудовите колективи. Незадоволително се работи за придобиването на агенти за влияние.

Подостатъчна е координацията на поделенията на ДС в работата ни срещу протурските националистически прояви на студентите български турци. Не се обмени информация, поради което в някои случаи не се вземат и мерки за наблюдението на лицата засечени в провеждането на националистическа дейност във ВУЗ-овете или в местата където са родени и живеят.

Сред студентите български турци в столицата и в някои други градове на страната, освен по линиите на VI управление ДС, агентура се вербува и от Първо главно управление ДС, Второ главно управление ДС, III управление ДС, Софийско градско управление на МВР и Разузнавателното управление при Министерството на народната отбрана. Поради недостатъчна координация и съгласуваност, а понякога и поради неправилен подход и недоста-

търча компетентност на оперативните работници, на отделни агенти се дава неправилна линия на поведение. Някои от тях вместо да предотвратяват националистическите прояви сами ги стимулират.

В редица райони на страната извън полезрението на органите на Държавна сигурност са учащите се в средните учебни заведения български турци. Не се работи системно за оказване на наше влияние сред тях. Допуска се ученици да се ангажират в провеждането на остра националистическа дейност – писане на вражески лозунги, издигане на турски знамена, кофунета и пр.

Делата на оперативен отчет не съответствуват на оперативната обстановка. Но някои от тях се работи с бавни темпове което създава предпоставки за увличането в остра националистическа дейност на повече лица. Малко и не винаги целенасочени са профилактичните мероприятия за оздравяване на обстановката в тези среди.

Най-малко предвид тенденциите в провеждането на протурска националистическа дейност сред студентите български турци считаме за необходимо да се проведат следните

М Е Р О П Р И Я Т И И:

1. Да се подобри вербовъчната работа сред студентите български турци във висшите и полувисши учебни заведения. Да се работи за изграждането на перспективна агентура, която след завършване на образованието си да може да оказва активно съдействие при провеждането на политиката на БКП за класово-партийно, патриотично и интернационално възпитание.

Да се осигури приемственост при работата с агентурата. Тя своевременно да се предава на подразделенията на ДС на чиято

205

8.

територии или висши или полувисши учебни заведения и обратно завършилите образованието си – на съответните териториални подразделения. Да се работи по-активно за създаване агентура за връзки във висшите и полувисши учебни заведения.

2. Да се подобри координацията на работа сред студентите български турци. Всички въпроси в борбата срещу националистическите прояви да се съгласуват с VI управлене ДС и се обменя редовно информация между подразделенията.

3. Да се активизира работата за своевременното долавяне на сигнали за всякакъв вид враждебна дейност на националистическа основа. Делата на оперативен отчет да се водят с ускорени темпове с цел недопускане ангажирането в антикомунистическа и антибългарска дейност по-широк кръг лица.

4. Да се подобри профилактичната работа. В тази насока да се използват и възможностите на преподавателския състав във висшите и полувисши учебни заведения, на комсомолските дружества и организации.

5. Да се вземат допълнителни мерки за подобряване работата по наблюдението и обелухването на учещите се в среднит учебни заведения български турци. Системно и целенасочено да се работи за изграждането на перспективна агентура от тези среди.

6. Периодически да се информира ЦК на ВКП, КГТНВО, Министерството на народната просвета и окръжните комитети на ВК за негативните процеси, явления и тенденции сред студентите български турци, като се предлагат конкретни и целенасочени мероприятия за борба срещу протурските националистически прояви в тези среди.

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ VI ДС

Генерал-лейтенант: *[Signature]*

от Илчев

142

70
Строго секретно!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. №1 1739 Екз. №2
16 ДС 107719 год.
СОФИЯ

VII отдел
Илчев

О Т Ч Е Т

Др. Стошев
Др. Крушев
23. 11. 1977
Илчев

ОТНОСНО: Контраразузнавателната работа на отделение I, отдел II, управление VI ДС през 1977 година по линия "Висши учебни заведения"

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Обекти на обслужване в отделението са СУ "Климент Охридски" и ВШ "Карл Маркс", в които се учат 10,600 студенти с чието обучение са ангажирани 1160 души професори, доценти, преподаватели и около 780 души административен, помощен и технически персонал. Отделението обслужва и международни научен обмен на висшите учебни заведения с Немската служба за академичен обмен, фондацията "Александър фон Хумболд, "Гьоте институт" и службата "Интернационес".

Усвен висшите учебни заведения обекти на обслужване са Централния студентски дом на културата, редакцията на вестник "Студентска трибуна" и управление "Висше образование" при Министерството на народната просвета. Оперативно се обезпечават и мероприятията на Съвета на студентите и младите научни работници към ЦК на ДКМС.

Отделение I също така методически подпомага и упражнява контрол по линията на окръжните управления на МВР, на чиято територия има висши учебни заведения и на Софийско градско управление МВР.

Анализа на придобитите по оперативен път данни през отчетния период показва, че в болшинството си преподавателите и студентите от обслужваните ВУЗ стоят на правилни марксистко-ленински позиции. Независимо от това отделни преподаватели и студенти, изнаднали главно под влияние на идеологическата диверсия на противника, стават изразители на възгледи и прояви, несъвместими с нашата идеология. В някои от тях се пораждат изменнически намерения, други култ социалистическата ни действителност и политическата линия на БКП, трети посещават капиталистически посолства, провеждат анонимна вражеска дейност, установиват контакти със западни граждани, разпространяват политически видове и слухове.

Характерен е примера с доцента от Биологическия факултет Георги Ангелов, който пребивавайки зад граница с цялото си семейство осъществи невъзвращенство.

Студента от Юридическия факултет Димитър Ситоев заявявал пред компани че у нас липсва свобода на словото и печата, злословил по адрес на партийната ни политика и възхвалявал западната "демокрация". Съдият бе профилактиран.

Студента от VIII "Карл Маркс" Хивко Стоянов отправил злостни хули по адрес на партийни и държавни ръководители, възхищавал се от западни начин на живот. Предстои профилактирането му.

Елемент от оперативната обстановка по линията е и увеличени обмен на преподаватели и студенти с някои центрове в западните страни. През годината не бе осъществена най-результатна дейност по това направление, не са постигнати необходимите резултати по недопускане използването от противника на този канал за проникване на идеологическата диверсия.

22

3

II.

През отчетния период в ръководството на министерството и управлението не са внасяни за разглеждане материали за състоянието на контраразузнавателната дейност по линии на ВУЗ в страната. По отделни проблеми са предоставяни различни материали на ЦК на БКП, ЦК на ДКМС, административните и партийни ръководства на висшите учебни заведения.

През м.март бе проведено съвещание на отделението с оперативния състав на окръжните управления на МВР, работещ по линията, на което бяха поставени и разгледани въпросите за бъдещата ни дейност, координация и проблеми.

Оперативния състав на отделението взе активно участие в проведените през годината световни студентски игри "Универсиада-77" и XII конгрес на Международния студентски съюз.

В отделението са разглеждани въпросите за вербовката на агентура, състоянието на профилактичната дейност и работата по сигналите, което допринесе за активизирането на оперативния състав и подобряването на работата

III. По контингента

В настоящия момент в списъчните отчети на вражеския контингент са включени общо 140 души, от които

преподаватели -- 49

студенти -- 81

административен и технически персонал -- 10

По своята социална характеристика това са предимно лица, произхождащи от бивши вражески семейства, завършили образованието си в капиталистически страни, лица от бело-емигрантски или еврейски произход, авантюристично настроени младежи и девойки, ангажирали се в замислиле или провеждане

на вражеска дейност.

Необходимо е да се отбележи, че вражеският контингент (в първите курсове все още не е доустановен.

За наблюдение проявите на лицата, включени в контингента се използват 31 агента, 18 доверени лица, членове на БКП и комсомолски активисти. Налице са обаче случаи, когато отделни лица не се наблюдават и контролират активно, материалите за други не се изпращат своевременно по предназначение след тяхното завършване и разпределение.

Анализа на данните за вражеския контингент показва, че тази категория лица се ангажират предимно в противодържавна агитация и пропаганда, антипартийни и антисъветски изказвания. Данни за групиране на лицата от вражеския контингент за провеждане на организирани действия не са получавани през отчетния период.

IV. По агентурния апарат

В началото на годината отделението е разполагало със 78 агента. Поради структурни реорганизации на СГУ бяха предадени 42 агента и 4 агента на други подразделения на МВР. Бяха получени за по-нататъшно ръководство 2 агенти, а 1 изключен от агентурния апарат.

През отчетния период бяха придобити 12 агенти и в настоящия момент на ръководство в отделение I са 45 агенти, от които преподаватели - 19, студенти - 24, технически и административен персонал - 2.

Чувствително бе завишен брой на агентурата в Софийския университет в изпълнение разпорежданията на ръководството на министерството.

74

5

Нововербуваните агенти притежават добри оперативни възможности, някои от тях владеят чужди езици, пътуват по различни поводи в капиталистически страни. Вербовките са извършвани на идейна база и въз основа на оперативна целесъобразност. Не са допуснати случаи на несполучливи вербовки.

В работата на оперативния състав по подбора, вербовката, ръководството и обучението на агентурния апарат през годината бяха постигнати положителни резултати. Подобри се регулярността на срещите, повиши се ефективността в работата с агентурата.

Все още обаче се допускат слабости в работата с отделни агенти, не се поставят целенасочени и конкретни задачи, не винаги информацията има висока оперативна стойност. Все още е недостатъчен брой на агентите в някои факултети на СУ като "историческия, Юридическия и Славянски филологии. Има някои непокрити факултети и във ВШ "Карл Маркс".

През 1977 година е извършена проверка на 17 агенти предимно чрез паралелна агентура, съпоставка на данните от проведени профилактични мероприятия или изяснени сигнали. При тези проверки не бе установена предателска или разшифрована агентура.

Маршрутирани са зад граница агентите "Снежана", "Симеонов", "Павел", "Пенев", "Соколов" и "Урлин", които добре изпълниха поставените им задачи.

През годината в СУ "Климент Охридски" бе организирана резидентурна група, която не постигна сериозни резултати, главно поради недостатъчния брой на агентурата. Необходимо е в тази връзка да се увеличи резидентурната група и активизира дейността на нещатния работник "Попов".

От началото на годината са проведени общо _____ срещи, с агентурата, от които _____ със сведения и _____ без сведения. От началника на отделението са проведени 45 срещи с агентурата на лично ръководство. Контролни срещи не са провеждани поради липса на оперативна необходимост.

V. По делата на оперативен отчет и сигналите

През 1977 г. на отчет в отделението се водеха 5 ДОН и 1 ДОН /ДОН "Ренегат", "Алигатор", "Дърдорко", "Питон", "Драскач" и ДОН "Скорпион"/, от които новозаведен ДОН "Драскач".

По окраска същите се разпределят както следва:

Шпионаж – 1 ДОН

Идеологическа диверсия – 1 доп

Противодържавна агитация и пропаганда – 3 ДОН

Отклонения от марксистко-ленинската идеология – 1 ДОН.

По-важни от тях са:

1. ДОН "Питон" – заведено на преподавателя от СУ Дафин Тодоров с окраска "Идеологическа диверсия". По делото се провеждат все още оперативно-технически мероприятия за изясняване цялостната дейност на обекта.

2. ДОН "Драскач" – заведено на студента от СУ Тодор Димитров въз основа на данни за анонимна вражеска агитация и пропаганда. Делото е новооткрито и в момента се работи по него.

През 1977 г. бяха реализирани 3 дела за оперативна проверка:

1. ДОН "Ренегат" – водено на професора от ВИН "Карл Маркс" Тодор Ангелов с окраска "шпионаж". По делото бяха проведени комплексни мероприятия, но не бяха получени данни

76

7

за шпионаж, а за административни нарушения при боравене с поверителни материали. За целта бе уведомен ЦК на БКП със справка.

2. ДОН "Агитатор" – водено на студента от ВИИ Николай Маев с окраска "Вражеска агитация и пропаганда". Дейността на обекта бе документирана, а същия профилактиран.

3. ДОН "Дърдорко" – водено на професора от СУ Николай Генчев с окраска "Вражеска агитация и пропаганда". Делото бе прекратено по оперативни съображения, поради несъществуваща дейност на обекта.

В настоящия момент в отделението се водят 2 ДОН /"Нитон" и "Драскач"/ и 1 ДОН "Скорпион".

През отчетния период сравнително активно бе работено по ДОН "Ренегат" и ДОН "Нитон". Недостатъчна активност бе проявена в работата по ДОН "Дърдорко", вина за което има оперативния работник и началника на отделението.

През годината няма просрочени дела, а в окръзите са взети на отчет недостатъчен брой дела. Но някои от тях е оказвана методическа помощ за своевременното им приключване.

През 1977 г. са получени 40 сигнала, от които 22 регистрирани. Работено е и по някои сигнали от миналата година.

По окраска регистрираните сигнали се разпределят както следва:

- Противодържавна агитация и пропаганда – 10
- Изменнически намерения – 3
- Подозрителни контакти с чужденци – 2
- Групи и организации – 2
- Незаконно притежаване на оръжие – 3
- Националистически настроения – 2

72

8

През периода са изяснени 19 от регистрираните сигнали, а 3 са в процес на изясняване. Голям брой от нерегистрираните сигнали са изяснени, а някои от тях са изпратени на други подразделения. Засичаните по сигналите лица са профилактирани, а спрямо някои са взети административни мерки. Единсигнал е прерастнал в дело за оперативна проверка.

Получените през годината сигнали за вражеска дейност се разпределят по източници както следва:

От агентура - 17

От доверени лица - 3

От други подразделения на МВР - 2

Необходимо е да се отбележи, че в работата по сигналите през отчетния период бяха постигнати резултати в по-бързото им изясняване, регистриране и документация.

Независимо от това все още тази наша дейност не отговаря напълно на изискванията на ръководните документи и активността на противника.

VI. По профилактиката

През отчетната година е извършена профилактика на 81 лица, протичащи по оперативния отчет, контингента и сигналите, като са прилагани следните форми на профилактична дейност:

Разпити - 9

Беседи с излизаци зад граница - 58

Беседи с ангажирали се във вражеска дейност - 11

Разколебаване чрез агентура - 3

Проведени са мероприятия по недопускането на неподходящи в политическо отношение лица за преподаватели във ВУЗ, създадени са добри контакти с партийните, комсомолски и

28
9

административни ръководства в обслужваните обекти, получава се интересна информация.

По различни поводи, прояви на лица и тенденции във висшите учебни заведения са изготвени 4 справки за ЦК на БКП и 3 справки за ръководствата на институтите.

Провежданите профилактични мероприятия дават добри резултати – болшинството от профилактираните лица преустановяват своята дейност. По-голямо внимание следва да се обърне на агентурния апарат като средство за политическо влияние и разколебаващо въздействие.

VII. Взаимодействие с отделите в управлението,
централиите, окръжни управления на МВР и
братските органи за сигурност

В изпълнение на ръководните документи за дейността на ДС през отчетния период отделението непрекъснато е координирало работата си по отделни дела и сигнали с отделите в управлението, ВГУ, СГУ и ИГУ. Предадени са 3 агенти на ИГУ за работа зад граница или за решаване отделни задачи.

Недостатъчна през отчетния период е била помощта ни за окръжните управления на МВР, на чиято територия има висши учебни заведения. Някои от окръзите /Варна, Бургас, Пловдив, Стара Загора, Благоевград/ са посетени по отделни проблемни въпроси. Координира се дейността по празниците 1 май, 24 май; 2 юни и студентския празник. Взети са на контрол 3 дела и 2 регистрирани сигнала, което е крайно недостатъчно. Необходимо е да се засили работата ни с окръжните управления на МВР

Взаимодействувано е с братските органи за сигурност по организацията и провеждането на "Универсиада-77", XII конгрес на Международния студентски съюз, изпращани са

79

10

оперативни материали на КГБ и органите на сигурност на Полша и ЧССР. Използвани са възможностите на агент "Юстас" за решаване задачи на КГБ. Взаимодействувало е с органите на ГДР по ДОН "Питон". По редица искания на КГБ са провеждани оперативни мероприятия и са им предоставени 4 справки за отделни лица или по сигнали.

VIII. Изводи и бъдещи задачи

Отчитайки извършената през 1977 г. работа, постигнатите резултати и допуснати слабости в отделението, с цел подобряване дейността ни през следващата година е необходимо:

1. Да се увеличи броя на агентурния апарат в Софийския университет и ВШ "Карл Маркс", особено сред преподавателския състав.

2. През 1978 г. да се работи активно по научния обмен на ВУЗ със западните институти и вербова агентура сред излизачите за установяване на оперативен контакт с противника.

3. Да се засили помощта и координацията с окръжните управления на МВР, СГУ и вземат на контрол всички дела на оперативен отчет и по-важните сигнали.

4. И за в бъдеще да се провежда ефективна и своевременна профилактична дейност в обслужваните обекти с цел недопускане вражеска дейност на отделни лица или групи.

5. Да се засили координацията с братските органи за сигурност и главно с КГБ по предстоящия XI световен младежки фестивал, който ще се състои в Куба през 1978 г.

6. Периодически да се информира ръководството на МВР и управлението за пораждащи се нездрави процеси и тенденции във ВУЗ и се засили информационната функция за ЦК на БКП.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ I

Капитан *Илиев*

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

55

Строго секретно!

ОКРБ
Рег. № 248
307
1000-СОФИЯ

Д. Уайт

МЕР-У НА МЛ МЕ VI-ДС
813 2 II 1978

И Н Ф О Р М А Ц И Я

за вражеските прояви сред младежта в Софийски окръг през
1977 - 1978 година

В Софийски окръг има около 50,000 младежи и девойки от 14 до 30 годишна възраст. 14,616 от тях учат в техникумите, политехническите и други средни училища и висши учебни заведения. В материалното производство са заети 31,432. Не работещи са общо 480.

Окръжната комсомолска организация наброява 35,580 члена, от които 1,485 са и членове на БКП.

Общественото развитие на съвременния етап превърна идеологическата област в един от най-важните фронтове на историческия двубой между социализма и капитализма.

Една от главните насоки на идеологическата атака на противника е младото поколение на социалистическите страни. В зависимост от това, как се възпитава младежта, как се формира нейния мироглед и идеал, чии традиции продължава, зависи и утрешният ден на класата, на нацията на обществото.

За идейното обръкване на младежта империалистическите кръгове разчитат и на буржоазната "научна мисъл", която пусна в обръщение известни теории за дейдеологизация, конвергенцията, = единното индустриално общество=, за конфликт между поколенията и др.

За постигане на своите цели противникът създаде огромна идеологическа машина, всевъзможни идеологически центрове, институти и ведомства.

Срещу нашата младеж най-активно действат редица западни радиостанции. Противникът използва всички възможни канали за идеологическо проникване и разложение на нашата младеж: международния обмен в областта на икономиката, науката, културата, спорта и туризма, пощата, радиопредаванията и пр.

Младешта от Софийски окръг е подложена на атаките на всички форми на идеологическата машина на противника, поради икономическото и стратегическо положение на окръга.

Независимо от масирания идеологически натиск организиран и проведен от противника за оказване отрицателно въздействие, младешта в окръга, организирана от своя Димитровски комсомол, под ръководството на БКП, стои на здрави идейни позиции.

Успоредно с това, главно в резултат на идеологическата диверсия и на някои наши пропуски, макар и много-малка част, политически неукрепнали младежи и девойки се ангажират във вражеска и нелоялна дейност, допускат противообществени прояви.

Какво е характерно за политическата престъпност и противообществени прояви сред младешта в окръга през периода 1977-1978 година.

Броя на политическите престъпления като цяло бележи тенденция на намаление.

Сред престъпленията от политически характер, извършени от младежи хора преобладават подготовката и опит за бягство през границата. Така през 1977 г. органите на ДС в окръга са работили и приключили 15 сигнала за подготовка за бягство, 5 опита за бягство и 2 невъзвръщания, както и 1 ДОР и 1 ДОП за подготовка за бягство. Болшинството от обектите са филтрирани, една част разложени, а рецидивистите в това отношение осъдени.

През 1978 г. е работено по изясняването и са приключени 4 сигнала за подготовка за бягство и 1-опит за бягство.

По характерен е следният случай на подготовка и опити за бягство.

- През м.април 1977 г. е освободен от затвора Чавдар Димитров Дубински, роден на 8.X.1949 г. в гр.Костинброд, живущ в същия град, осъден три пъти за бягство зад граница. Същият имал намерение след излизане от затвора да се снабди с оръжие, да отмъсти на набелязани от него хора и да избяга през граница. На 29.VI.1977 г. с още две лица осъществиха бягство в СФРЮ, но бяха върнати по официален път и осъдени от нашите власти.

мг. Основните причини за подготовката и опити за бягство, както и невъзвръщенствата, са лекомислието и авантюризма, стремежът към лек и охолан живот, конфликтните отношения с родители и съпруги и в много малка част враждебно отношение към народната власт и националистически настроения.

Около 75 % от извършителите на политически престъпления са младежи с криминални наклонности, с ниска обща и политическа култура, без изградени трудови навици, без определена професия, които под влиянието на чуждата пропаганда, контактите с чужденци и враждебно настроени лица, са си изградили превратна представа за живота в капиталистическия свят, повярвали са в мита за охолния живот на Запад.

През 1977-1978 г. се наблюдава намаление на участието на младежи в противодържавна агитация и пропаганда /в т.ч. изготвяне и разпространение на анонимни материали и инкриминирана литература/.

През 1977 г. бяха изяснени 3, а през 1978 - 2 сигнала за противодържавна агитация, и младежите филтрирани. Разкрити бяха през 1978 г. тримата автори на ДОИ "Негодяй" написали позив с вражеско съдържание, намерен в Научно производствения комплекс по полу-проводникова техника в Ботевград и филтрирани.

Участието на младежи в замисляне и осъществяване на остра подривна дейност, шпионаж, терор, диверсия и други в окръга е значително през 1977, а през 1978 г. няма такъв случай.

- 4 -

Така през 1977 г. са водени 1 ДОР за терор – обекта е реализиран и осъден и 1 ДОИ за диверсия в икономиката – обекта предаден на I отдел ДС.

Религията няма влияние сред младежта в окръга. За отбелязване е обаче, че по време на по-големи религиозни празници църквите се посещават от голям брой млади хора. По особен интерес към църковните обряди се проявява от учащата се младеж.

Интересът обаче на младите хора към религиозните прояви в повечето случаи е мимолетен, продиктуван от любопитство или модно увлечение.

За младежа Петър Христов Кирилов, роден на 23.I.1952г. в с.Габарево, Ст.Загорски окръг, живущ в с.Челопеч, Софийски окръг през 1978 г. се получи сигнал, че ръководи секта съботяни и агитира членовете и да не се подчиняват на ръководителите си и да не работят в събота. Раздавал им е и литература за четене. Дейността на Кирилов е пресечена, същият е филтриран.

Анализът на подозрителните връзки на младежи с чужденци и дипломати показва, че в болшинството те се осъществяват на интимна основа и с цел материално облагодетелстване.

Така през 1977 г. е работено по 11 сигнала за връзки с чужденци и по 2 за посещение на легации. През 1978 г. сигналите за връзки са 7 и 1 за посещение на легация, който е взет на ДОП и се работи по него.

Съществуването на националистически настроения и прояви не са характерни за нашият окръг още по-малко сред младежта. Единичните прояви в тази насока са от български турци временно работещи в окръга.

Незаконното притежаване на оръжие и боеприпаси от младежи също не е характерно за окръга. През 1977 г. е работено по 6 сигнала за оръжие и 1 за боеприпаси, а през 1978 по 1 за оръжие и 2 за боеприпаси.

Известна част от ученици и други младежи се увличат по новите течения в изкуството и по упадъчната музика и мода.

- 5 -

Те системно слушат естрадните предавания на чуждите радиостанции, правят магнетофонни записи, снабдяват се с грамофонни плочи.

Такава е в общи линии характеристиката на политическата престъпност, отрицателните явления и тенденции с политически характер сред младежта на Софийски окръг и причините и предпоставките за формирането им.

Какво е състоянието на агентурно-оперативната работа на органите на ДС в окръга по линия "Младехи".

- По работата с агентурата

В началото на 1977 г. по линия "Младехи" работеха общо в окръга 31 агента. Трябва да се отбележи обаче, че и голям процент от останалата агентура регистрирана по други линии получава задачи и работи и по младежта.

През годината са вербовани нови 5 агента, предадени са на други поделения на МВР 3 и в началото на 1978 г. наличността на агенти по линия "Младехи" е 33.

През 1978 г. са вербовани 12 агента и в момента по тази линия работят 44, тъй като на 1 е променена линията на ползване.

Въпреки, че с тази агентура са обхванати всички слоеве от младежта в окръга то може да се каже, че тя все още не е достатъчна.

- Работата по сигналите и делата

През 1977/78 г. в окръга е работено по изясняването и са приключили следните сигнали чийто обекти са младежи:

	<u>1977 г.</u>	<u>1978 г.</u>
- Подготовка за бягство	15 сигнала	4 сигнал
- Противодържавна агитация	3 сигнала	4 сигнал
- Опит за бягство	5 сигнала	1 сигнал
- Невъзвръщанство	2 сигнала	-

- 6 -

	<u>1977 г.</u>	<u>1978 г.</u>
- Незаконно притежаване оръжие	7 сигнала	3 сигнала
- Религиозни настроения и секти	1 сигнал	3 сигнала
- Националистически настрое- ния и прояви	1 сигнал	-
- Връзки с чужденци и дипломати	13 сигнала	8 сигнала

Всички тези сигнали са изяснени и приключени с изключение на 1 за посещение на легация, който е взет на ДОП и работата по него продължава.

През 1977 г. на отдел I ДС за даване под съд са предадени 5 обекта, а именно: - двама за кражба на оръжие, двама за опит за бягство и един за икономическа диверсия. Пет младежи заловени при опит за бягство през граница са предадени на ГВ и по отношение на останалите е проведена профилактика, а за някои са взети и административни мерки.

През 1978 г. са дадени под съд 1 за опит за бягство и 1 за вражеска агитация. Останалите сигнали в голямото си болшинство са приключили с филтрация на обектите.

По характерен от дадените на съд през 1978 г. е случая с Ангел Георгиев Грънчаров, роден на 5.XI.1959 г. в с.Литаково, Софийско. Жител и живущ в гр.Ботевград, който беше написал и подготвил за разпространение из Ботевград листовки с вражеско съдържание .

Ангел произхожда от семейство на учители, членове на БКП. Домашното му възпитание е лошо. Родителите му проявяват нетърпимост към него. Затова и Ангел е бил настанен като послушник в Троянския манастир, а след това за кратко време в семинарията в Черепиш, от където е напуснал. Има незавършено средно образование. Не упражнява общественно-полезен труд. Неколкократно

61

- 7 -

е предупреждаван от органите на ДС за разпространение на политически вичове.

През 1977/78 г. са водени и приключени следните дела:

Вид на делото	Б р о й		О к р а с к а		Отношение към обекта	
	1977	1978	1977	1978	1977	1978
ДОР	1	-	терор	-	осъден	
ДОР	1	-	идеол- диверсия	-	осъден по НМ	
ДОР	1	1	-	бягство	филтриран I отд. ДС	профил
ДОП	-	1	-	бягство	-	профилактикт.
ДОП	1	-	канал- джийство	-	профилактикт.	-
ДОИ	1	-	диверсия	-	на I отдел ДС	-
ДОИ		1/3	-	анал. дейност		профилактикт.

Проведените профилактични мероприятия на лицата извършители на различните вражески прояви през 1977 и 78 г. оказаха положително влияние върху обектите. В различните срокове на наблюдение, а и след това няма констатиран случай профилактирано лице да повтори престъпното си деяние.

За предпазване на младежите от вредното влияние на идеологическата диверсия на противника по различни поводи и случаи в училищата, по месторабота, спортни организации и др. през двугодишния период само от служителите на ДС, в окръга са изнесени 109 профилактични беседи.

В резултат на положените усилия и координираните действия на партийните и държавни органи и обществени организации ДКМС и органите на МВР, в окръгабяха постигнати значителни резултати в предотвратяването, разкриването и намаляването на извършените от млади хора политически престъпления.

- 8 -

Необходимо е това взаимодействие да стане постоянно и всеобхватно за да се води успешна борба за недопускане нито един младеж или девойка да попадне под пагубното идеологическо и буржоазно влияние на противника.

Служителите на ДС още по-упорито и убедително ще провеждат индивидуална и обща профилактика за спечелване сърцата на всички младежи от окръга за делото на социализма и благого на нашия народ.

В това отношение огромна роля играе и ще продължи да играе писмото на др.Т.Живков до ЦК на ДКМС, което предизвика сериозна размисъл сред младежта и раздвижи нашата общественост.

За своевременно пресичане действията на онези които са дръзнали да предприемат вражески и нелоялни прояви, е необходимо чрез агентурния апарат и ДЛ да имаме поглед във всички слоеве на младежта в окръга. Това ни задължава и ще активизираще нашите усилия в борбата ни по ръководството, възпитанието и обучението на секретния апарат за получаване максимална ефективност от работата му.

Приложение: Таблица 3 листа, рег.№ 11272/11.XI.1978 г.

Отп. в 3 екз.
1-УІ у-ние ДС
2-ЛД 3556
3-КД
Изп. Стамболиев
Нап. Станева-283
30.І.1979 г.
С о ф и я

ЗА НАЧАЛНИК СОФИЙСКО
ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ НА МВР

Полковник

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 1248. Екз. № 1
- 6 018 19739 год.
СОФИЯ

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Оперативната обстановка и вражеските прояви сред студентската младеж във ВУЗ-те по изкуствата през 1977-78 година.

Решенията на 11 конгрес на БКП и Националната партийна конференция очертаха новите пътища за духовното развитие на нашия народ в условията на развитото социалистическо общество. В писмото на др. Т. Живков до Комсомола бяха поставени с особена сила на вниманието на цялата наша общественост ония решаващи фактори, които дават възможност за всестранно развитие и пълноценна изява и реализация на българската младеж в условията на развитото социалистическо общество в НРБ. Отчетено бе, че единството и сплотеността на младежта се дължи главно на правилната партийна политика и системните грижи към творците на изкуството и културата.

Отчитайки ролята и значението на младото попълнение в средите на художествено-творческата интелигенция, противникът се стреми да осъществява целенасочена подривна дейност за ерозирание съзнанието на младежите във ВУЗ-те по изкуствата.

Анализът на обстановката показва, че в резултат на идеологическото въздействие, оказвано от външния противник и от някои враждебно настроени елементи у нас, а така също и под

227
1978
2

влияние на други фактори, в отделни лица от средите на студентите в специализираните висши учебни заведения по изкуствата се наблюдават негативни процеси и тенденции.

През 1977–78 година по линия на ВУЗ-те по изкуствата характерни форми на вражеска дейност са били: идеологическата диверсия, противодържавната агитация и пропаганда, подготовката и опити за бягство и подозрителни контакти с чужденци.

Анализът на вражеските прояви показва, че най-често срещани са подозрителните контакти с чужденци. Това се обяснява със засилилия се в последните години международен културен обмен, което дава възможност на отделни младежи да изпаднат под чуждо вражеско влияние. Обикновено това са лица с неукрепнали марксистически мироглед, такива от вражески произход или изпаднали под влияние на буржоазната масова култура.

Не малко са и случаите за подготовка и опити за бягства зад граница. Тези прояви са характерни за младежи с авантюристични наклонности или изпаднали под влиянието на западната пропаганда.

В отделни случаи вражески прояви се извършват от студенти осъществили по един или друг повод контакти със западни дипломати. Обикновено това са девойки с леко морално поведение които поради материална заинтересованост, авантюризъм и преклонение пред западния начин на живот, изпаднат под тяхно влияние и застават на вражески позиции.

Състоянието на агентурно-оперативната работа срещу вражеските прояви сред студентската младеж от ВУЗ-те по изкуствата е следната:

През отчетния период сме разполагали със 7 агенти и 25 доверени лица. Новонабавени през 1977/78 г. са 4 агента.

228
188

3

В количествено отношение броя на агентите на отговаря на повишените изисквания за работата ни в тези среди, Причините за това състояние са главно от субективен характер - ОР-ци са с недостатъчен опит в агентурно-оперативната работа.

В качествено отношение агентурния апарат е в унисон с предявените към нас изисквания. В по-голямата си част това са нововербувани агенти и по-специални планове се работи за тяхното пълноценно ръководство и правилно възпитание и обучение. Провеждат се регулярни срещи и се поставят конкретни задачи за наблюдение проявите и поведението на вражеския контингент.

По линията се води 1 дело за оперативна проверка "Хулиган" с окраска "шпионаж". Обектът е студент в Българска държавна консерватория, който като войник е посетил английското и югославско посолства. От проведените по делото мероприятия не се оказа след това да е посещавал чуждо представителство. Наблюдава се един агент, който му влияе за предпазване от подобни действия. Все още не са установени причините, поради които е посетил посочените по-горе посолства. ДОП "Хулиган" е предадено в отделението през 1978 г. от управление 03 ДС.

През 1977-78 година е работено общо по 26 сигнала както следва:

- идеологическа диверсия - 4
- противодържавна агитация и пропаганда - 4
- подготовка и опит за бягства - 8
- подозрителни контакти с чужденци - 10

Изяснени са 23 сигнала и остават за доизясняване 3 през 1979 година.

По-характерни са следните случаи:

229
169
4

Ивета Петрова Петрова – родена 1955 г. студентка в Българска държавна консерватория, член на ДКМС, произхожда от семейство на служаци, поддържала интимни връзки с гръцки дипломат. В процеса на изясняване на сигнала данните се потвърждават, лицето е разпитано, предупредено с протокол и е поставено запрещение за излизане зад граница за срок от 3 години. Уведомено е окръжно управление на МВР Русе за по-нататъшното ѝ наблюдение, където пребивава по разпределение.

Владимир Цонев Илиев, роден 1951 г. студент в БДК, член на ДКМС, произхожда от семейство на служаци, имал намерение при отиване на запад със състава в който участва да не се завърне в страната. Данните са се потвърдили, лицето е профилактирано и му е поставено запрещение за излизане зад граница за срок от 3 години. Наблюдава се с агентура и ДЛ.

Денчо Ненчев Плашински, роден 1952 г. студент в Художествената академия, член на ДКМС, произхожда от семейство на служаци, системно пред свои колеги е правил вражески изказвания по адрес на партийната политика в областта на изкуството и културата. Данните са се потвърдили, Чрез агентура и доверени лица е оказано положително влияние на обекта, който е застанал на правилни позиции.

През разглеждания период е провеждана системна и целенасочена профилактична дейност. Разпитани са и предупредени устно или с протокол 7 души. Проведени са 25 беседи с излизащи зад граница отделни изпълнители и младежки състави.

В резултат на тази дейност не е допуснато студентите от ВУЗ-те по изкуствата да изменят на родината. Лицата поддържали подозрителни връзки с чужденци след разпитите или беседите са преустановявали тази си дейност. Профилактираните лица

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРЕГО СЕКРЕТНО!

231
191

М.В.Р.
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 1280. Екз. № 1
- 6 от 8 1979 19 год.
СОФИЯ

*Д-р. Георгиев
Рибичанг*

Шангу

Д-р. В. Димов

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Религиозните настроения и прояви
сред младежта.

През 1977/78 г. религиозността сред българската младеж бележи процес на устойчивост с тенденции към слабо завишаване. В сравнение с предишните години е увеличен броят на кръщавките и венчавките извършвани в страната. По време на големите религиозни празници - Великден, Цветница и други се забелязва, че младежите не само присъствуват на тях но все по-голяма част от тях участвуват в ритуалите. Кандидатите за студенти в Духовната академия продължава да са около 100-110 души / преди 10 години те са били около 30-40 души/. Прави впечатление, че нараства броят на младежите, които се съгласяват и стават монаси или свещеници. В последните две години около 15 студенти станаха свещеници. От 41 задочни студенти през тази година 26 са свещеници и монаси.

Семинарията в Черепиш също привлича и формира нови курсове от 40-50 деца всяка година. В последните години се забелязва стремеж в младежите завършили семинария и академия да

232 1991

2

остават на работа в системата на църквата.

Броят на младежите - сектанти в София бележи също
устойчивост / около 150-200 души/, повечето от които са деца
на вярващи.

Тази устойчивост на религиозните прояви сред младежта се дължи преди всичко на упоритата дейност на духовенството в нашата страна за привличане на младежите към религията. Те търсят нови форми, методи и средства за тяхното обвързване с религията. Организируют младежки хорове, музикални състави, литературно-музикални програми, екскурзии, прожекции на диафилми. Протестантите предоставят за ползуване магнетофонни записи с проповеди и църковна музика и голямо количество религиозна пропагандна литература. В църквата на адвентистите от седмия ден се провеждат съботни уроци с младежи, на които се изучава библията. Но особено внимание те обръщат на индивидуалната обработка на младежи. Установено е, че голяма част от младежите постъпват в семинарията и академията, стават свещеници и монаси или посещават църкви и молитвени домове в резултат на обработката на отделни духовници.

Доброто материално състояние на църквите също е причина за забелязаната устойчивост на религиозното влияние сред младежта. Материалната осигуреност кара някои младежи да станат монаси и свещеници. Установено е, че католическите свещеници раздават на младежи безвъзмездно големи парични суми / вкл. и във валута/, чрез което ги обвързват с църквата.

Някои от младежите ги съблазнява мисълта да следват богословие в чужбина. В това отношение активно действуват

233 195

3

някои задгранични религиозни организации, които уреждат специализации на млади православни богослови на Запад и се стремят да уредят изпращането на католици и сектанти на обучение в чужбина.

Част от младежите слушат религиозните предавания на български език на радиостанциите "Ватикана", "Монте Карло", "Ибра" и др.

Не на последно място трябва да споменем и някои слабости в антирелигиозната пропаганда провеждана сред младежта. Забелязания повишен интерес към религията е характерен за отделни младежи и не може да се говори, че това е явление характерно за нашата младеж.

През 1977/78 г. не са установени остри вражески прояви на младежи от религиозните среди. Дейността на младежите се изразява предимно в провеждане на активна религиозна дейност: размножаване и разпространяване на религиозна литература, организиране и участие в забранени секти, провеждане незаконни сбирки в частни домове, привличане на нови последователи, връзки с емисари на задгранични религиозни организации и пр.

Такива прояви в София са следните:

- Кръстю Цветков Пентов, 28 годишен, работник, адвентист-реформатор, поддържа близки връзки с фанатизирани пастори и вярващи емисари на задгранични религиозни централи. Същият е организирал група вярващи, които отпечатват на циклостил и разпространяват месечно религиозно списание "Пазител на истината". Разполагат с пишуща машина и циклостилен апарат, внесени от задграница. Пентов е взет на ДОП.

234 194

4

- Милчо Иванов Тотев, 30 годишен, с полувисше образование, активен петдесятник, поддържа връзки с фанатизирани пастори и вярващи. Организира многобройни религиозни сбирки по частни домове и привлича нови членове на сектата. Води се на ДОИ.

- Недко Николов Георгиев, 34 годишен, работник, религиозен фанатик, адвентист, по време на почивка в гр. Варна, в почивната станция разпространявал религиозна литература и обработвал почиващи в религиозен дух. Профилактиран и предупреден с протокол да преустанови тази си дейност.

- Александър Николов Милчев, 25 годишен, работник, адвентист реформатор, провежда религиозна пропаганда по месторабота и посещава сбирки по частни домове. Профилактиран и предупреден с протокол да преустанови тази си дейност.

- Корнелия Стефанова Танева, 20 годишна, член на ДСМ, детска учителка, участва активно в живота на брѝйстката църква, посещава религиозни сбирки по частни домове, привлича нови членове и провежда религиозна пропаганда по месторабота. Профилактирана и предупредена с протокол.

- Антон Димитров Стамболджиев, 30 годишен, религиозен фанатик, член на конгрешанската църква, установил връзка в СФРЮ с ИР Стела Иванова, на работа в "Славянска религиозна мисия", Швеция и уточнили организирането и изграждането на канал за внасяне в страната на религиозна литература и изнасяне на ръкописи и религиозно съдържание за отпечатването им на Запад. Профилактиран и предупреден с протокол да преустанови тази си дейност.

235 193

5

В гр. Силистра Тодорка Накева Тасева, секретар на ЗК на ДКМС във фабрика "Д. Дончев" е изпратила анонимно писмо със заплашително религиозно съдържание. Същата е профилирана.

За предотвратяване и пресичане на религиозни прояви извършвани от младежи, органите на ДС използват преди всичко профилактиката, като най-ефективно средство за тази цел. Наред с това се уведомяват съответните партийни и обществени органи за религиозни прояви и действия на младежи. Предприемат се съвместни мерки с обществени организации за отклоняване на младежи от следване в академията.

Нап. в 2 екз.

№ 1 -02 отдел

№ 2 -л.д. 70/64

изп. Б. Асенов

нап. М. Милева-м. № 1312

София, 6.02.1979 г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ОЗ, У-НИЕ ОБ ДС

Полковник:

/ Т. Тодоров /

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО!

157-163
11

М В Р
СОФ. ГРАДСКО УЧИЩЕ
Рег. № 2206 Екз № 1
1980 СОФИЯ

МВР-У РАДИОТЕЛЕВИДНО
№ 988
1. II. 1980 г.

Зв. Ф. Сергеев

Зв. Ф. Сергеев

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Вражески прояви сред учащите се в столицата през периода 1978-1979 година.

На територията на столицата към настоящия момент има 216 училища с общо 127 080 ученици. Броят на средните училища е 84 с 41 342 ученици:

вид училище	брой
ЕСПУ	30
гимназии	8
техникуми и у-ща по изкуствата	25
СПТУ	21
общо:	84

Освен това в София има 20 ученически общежития, 9 интерната и едно ТВУ - "Максим Горки".

Общата оценка е, че оперативната обстановка в средните, професионално-техническите и полувисшите учебни заведения е спокойна и съдейства за нормално протичане на учебно-възпитателния процес.

257 164

2

Независимо от това през периода 1978–79 г. са налице някои вражески прояви, основна причина за които се явява западното идеологическо влияние. Характерно е това, че при някои от проявите извършителите, ученици, не са в състояние правилно и обективно да оценят своите действия и несъвместимостта им с нормите на социалистическото общество. В някои случаи постъпките или изказванията на отделни ученици отразяват настроенята и отношението на семейството към мероприятията на Партията и правителството.

През 1978 г. ученикът от 35 гимназия с преподаване на руски език, Владимир Илиев Христов, разработвайки класната си работа по литература, беше написал следното: "Октомврийската революция извърши прелом в развитието на света, отвори нова страница в историята. Това е голямото, известно, с което ни надуха главите тази година".

Бащата на Христов работи като сценарист в Театъра на въоръжените сили, безпартиен, а майката е член на БКП. Заслужава внимание фактът, че през 1977 г. същият ученик заедно със свой приятел беше изготвил и окачил стен-вестник с извадки от диалога между Радой Ралин и Борис Димовски, поместен преди това във в. "Народна младеж". Освен това авторите на стен-вестника бяха написали статия, в която посочваха, че нашата преса помества само ония материали, които не засягат правителството. По-нататък в статията се обещавахе в следващите броеве да се поместват творби на наши писатели, отличаващи се с "по-особено виждане". Беше установено, че семейството на Владимир Христов поддържа приятелски връзки с Борис Димовски.

През 1978 г. ученичката от у-ще "Васил Априлов", Сабина Гетова разпространяваше сред своите съученици политически вицове. Освен това в училище обсъждаше въпроса колко дни ваканция ще им дадат когато почине нашият или съветският

155
165

партиен и държавен ръководител. В случая е налице типично недооценяване политическата страна на постъпката, поради особеностите на възрастта /14 годишна/.

Заслужава внимание постъпката на ученика от 121 училище Людмил Стоянов Керезов, който рисуваше по своите учебници и тетрадки Фашистката свастика и други знаци, подбуждаше съучениците си да въведат хитлеристкия поздрав. Освен това често правеше изказвания, насочени срещу партийното и държавно ръководство.

Подготовката и опитите за бягство от страната не са характерни за учащите се, макар че има отделни изолирани прояви. Така например през 1978 г. при турне във Франция осъществи невъзвръщанство Георги Тодоров Савов, ученик в 03 курс на Художествената гимназия. Оказа се, че деянието е извършил под влияние на западната пропаганда. Преди да осъществи невъзвръщанството Савов е агитирал двама съученици да го последват.

Интерес представлява постъпката на Красимир Николов Нанчев и Александър Кръстев Данаилов, които през 1978 г. напуснаха училище и възнамеряваха да избягат през граница. За да си набавят средствата, необходими за бягството, планираха да отвлекат детето на някой от видните писатели и да искат откуп. Данаилов е регистриран няколко пъти за хулигански прояви и кражди. Намеренията на двамата явно говорят за западно влияние.

Характерен е опитът за бягство от страната, който извършиха в края на 1979 г. учениците от 10 клас на 130 ЕСПУ, Стоян Петров Петков и Здравомир Голубинов Господинов. За да се снабдят с необходимите им за бягството пари, двамата бяха решили да извършат въоръжен грабеж в някой от пощенските клонове. На 26 срещу 27.12.1979 г. те извършиха взломна кражба в

156 166
4

стрелбището на ДКМС, ул. "Хан Омуртаг" № 1 като взеха 5 малокалибрени пистолета и 400 патрона. Двата бяха заловени преди да извършат въоръжения грабеж. При следствието се установи че са извършили и други престъпления.

През 1979 г. беше регистриран един случай на създадена група в 31 у-ще "Дим. Полянов". След като гледали италианския игрален филм "Площад Сан Бабила - 20 часа" няколко ученици от 9 клас започнали да подражават на италианските неофашисти. Венцислав Иванов Караджов и Ивайло Стефанов Ангелов няколко пъти през междучасията заставяли целия клас да се строява и да скандира хитлеристкия поздрав "Зиг хайл". Провеждали сбирки в дома на някои от учениците, където пеели "Шуми Марица", поздравявали се по хитлеристки, един от учениците нарисувал на куртката си знака на "44" войски.

При изясняване на сигнала беше установено, че бащата на Караджов е член на БКП, специалист в ДСО "Водно стопанство" а майката е преподавател в същото училище. Бащата на другия инициатор, Ангелов, също е член на БКП, геолог.

При проведената профилактична беседа двамата инициатори обясниха постъпката си с желанието да подражават на героите от филма, без да влагат политическо съдържание.

В навечерието на изборите през м. март 1979 г. в пет жилищни блока, ж.к. "Младост" върху предизборна украса и по стените бяха изписани с плакатна боя свастики и цинични рисунки. В един от блоковете беше написано: " VIVA CHINA " /"Да живее Китай"/ и "Мръсни комунисти". Извършители на действието се оказаха двама ученици от 10 клас на 8 училище:

Васил Кимов Петров, жив. ж.к. "Младост". Баща му е съветски гражданин, инженер, на работа в Министерство на външната търговия. Майката, бълкарка, лекарка в "Пирогов". Нейният баща, Васил Петров е един от комунистите, избягали на времето от остров "Болшевик".

5

157
167

Ивайло Иванов Дерменджиев, жив. ул. "Леонардо да Винчи" № 2. Баща му е професор по административно право, преподава и във ВСШ "Г. Димитров". Майката е адвокат.

Двамата ученици обясниха постъпката си с желание да подражават на героите^В посочения по-горе филм.

През последните две години се наблюдава известно увеличаване на контактите на учащи се с чужди граждани главно с цел набавяне на валута или западни стоки. В тази връзка има увеличение и на измамите, извършени от ученици – през 1978 г. са регистрирани 3 случая, а през 1979 – 19. През миналата година са отбелязани 49 валутни престъпления, извършени от ученици.

В ОЗ секция – СГУ е регистрирана следната агентура по линия на учащи: 1978 г. 8 агенти, 1979 г. – 4.

През 1978 г. са профилактирани 7 ученици, а през 1979 г. – четирима.

Софийско градско у-ние на МВР обръща особено внимание на гимназиите с изучаване на френски и английски език, тъй като някои обстоятелства улесняват проникването на западно идеологическо влияние – владее на съответния чужд език, присъствието на френски и английски граждани като преподаватели, връзки с културните центрове на съответните посолства.

Към настоящия момент във френската гимназия /№ 9/ работи като преподавател само един френски гражданин.

Заслужават внимание проявите на френския преподавател Марк Монен, който работеше в гимназията от 1970 г. до 1979 г. През 1978 г. се получиха сигнали, че Монен посещава домовете на някои от учениците си под предлог да се запознае с условията, при които живеят. Освен това канеше ученици в своята квартира и в разговорите ги подтикваше да посещават френския културен център, който разполагал с много литература. Тъй като съгласно договора подобна дейност не влиза в служебните задължения на преподавателя, СГУ информира ръководството

на гимназията, което забрани на Монен да посещава домовете на учениците и проведе разяснителна работа.

Не бяха редки случаите, когато френският културен център изпращаше различни учебни материали директно на гимназията. Взеха се мерки това да става по установения законен ред – чрез М-во на народната просвета. По предложение на СГУ, съгласувано с ръководството на гимназията, договорът на Монен за учебната 1979–80 г. беше прекратен и той напусна страната.

Във френската гимназия СГУ разполага с 3 агенти и 2 ДЛ.

В 114 гимназия с преподаване на английски език няма прояви, заслужаващи внимание. Агентурно гимназията е обезпечена с 1 агент и 4 ДЛ. Работят двама английски преподаватели – Луиза Бартлет и Мерсия Макдермот. Бартлет се води на ОП, но проведените мероприятия и сведенията от ДЛ показаха категорично, че не провежда вражеска дейност.

През м. април 1979 г. ученическият оркестър на гимназията посети Англия. По време на турнето не са отбелязани вражески прояви. Учениците са се държали много добре и не са се поддавали на провокации, въпреки подчертано високомерното и тенденциозно отношение към тях.

Английският културен център в София също изпраща материали на гимназията, които нямат вражеско съдържание, но рекламират "постиженията" на Англия.

СГУ поддържа връзки с административните партийни и комсомолски ръководства на двете гимназии и взема необходимите мерки за недопускане на вражески прояви сред учащите и преподавателите.

Проявите сред чужди граждани, които се учат в наши средни учебни заведения се свеждат предимно до нарушения на обществения ред в жилищните блокове. Най-често това се дължи на отделни неуредици. Така например през м. юли 1978 г. група

7

159
169

от около 100 нигерийски учащи се нахлу в бл. № 5 /04 км./, където се намира Съветът за висше образование. Нигерийците предявиха искане да им се разреши да учат в наши полувисши и висши учебни заведения. Държата се грубо, опитваха се да малтретират служителите. След намесата на наши органи, напусна сградата, като се заканваха, че "ще палят и ще убиват". По-късно се установи, че съгласно договора, сключен с нашето правителство, у нас са изпратени 110 нигерийски младежи да следват във висши учебни заведения и 90 - в техникуми. Последните се чувствали обидени и в продължение на около 20 дни не посещавали занятията, като настоявали и те да учат във ВУЗ

През м. август 1979 г. анголския гражданин, Доминго Лоренс, ученик в Строителния техникум "Хр. Ботев" в нетрезво състояние, заедно със свой съгражданин, се държата непристойно, строшиха стъклена витрина, заплашваха униформен офицер от НМ.

Анализът на проявите сред учащите се за последните две години показва, че причините най-често се свеждат до:

- влияние на буржоазната култура и свързания с това стремеж да се подражава на западни образци. Отделни, неиздържани в идейно отношение филми, телевизионни програми и др. оказват силно влияние върху неукрепналите младежи. Посоченият италиански филм предизвика две сериозни прояви. Заслужава да се припомни, че извършеното през 1974 г. убийство на осем студенти беше до известна степен обусловено от филма "Кръстни кърт".

- недостатъчна възпитателна работа в училищата и в семейството. При някои от случаите извършителите произхождат от добри семейства, рядко родителите са членове на БКП. Причините трябва да се търсят именно в недостатъчната възпитателна работа.

160
170
8

В своята по-нататъшна дейност по вражеските прояви СГУ ще се стреми към неутрализиране на основните причини. В момента се изготвя двегодишна програма на СГУ и ГК на ДКМС за борба срещу идеологическата подривна дейност, престъпността и останалите отрицателни прояви сред столичната младеж.

410

Нап. в 2 екз.
№ 1 - 06 у-ние ДС
№ 2 - "ИА"-Анастасов
Изп. Анастасов
Нап. Иваникова - 2096
31.01.1980 г.

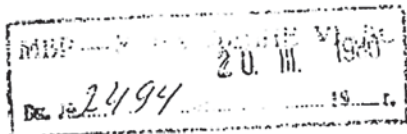
ЗАМ. НАЧАЛНИК
Ген. майор:
/Л. Варадинов/

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Др. Александър

СТРОГО СЕКРЕТНО!

У. 502 2
20.03 80

С П Р А В К А

за състоянието на престъпността сред учащите се през 1978 и 1979 година

Последните две години бяха за нашата страна години на интензивно народостопанско развитие, на отговорни политико-икономически решения. Постигнатите успехи са ярко потвърждение на правилността на линията на партията. Те са внушителна изява на курса за висока ефективност и високо качество утвърден от XI конгрес на БКП, на плодотворността на решенията на Националната партийна конференция.

Прилагайки в своята ръководна дейност комплексния и мултипликационния подход, БКП и правителството приеха редица документи за усъвършенствуване дейността на органите на МВР, за отстраняване на причините и условията благоприятстващи отрицателните прояви в нашето общество. Извършеното в това направление създаде още по-благоприятни условия за по-нататъшно ускорено изпълнение Решението на Политбюро на ЦК на БКП от 9.12.1974 г. за усъвършенствуване дейността на Народната милиция.

Българската комунистическа партия винаги е отделяла първостепенно значение на комунистическото възпитание на младежта. В резултат на тези грижи, в това направление през последните години бяха постигнати безспорни успехи. В писмото си до ЦК на ДКМС др. Т. Живков отбеляза, че младото по-

коление в нашата страна е оная част от народа, в която характерните черти на социалистическото възпитание са най-пряко изразени.

"Безспорните постижения във възпитанието на младото поколение, посочва др. Т. Живков, не бива да ни пречат да видим слабостите и недостатъците, нерешените стари и възникналите нови проблеми в работата с младежта ...". Един от сериозните проблеми при осъществяване на комунистическото възпитание на младото поколение е борбата срещу престъпленията и другите противообществени прояви извършвани от младежта. Структуроопределящото място, което заемат учащите се сред младото поколение определя и важноста на състоянието на борбата срещу отрицателните прояви на тази категория лица.

През 1979 г. 1471 учащи се са извършили криминални престъпления, срещу 1646 за 1978 г. Намалението от 10,6 на сто е положително явление, но съпоставянето на тези данни за петгодишния период показва, че след едно тригодишно нарастване (1976, 1977 и 1978 г.) едва през 1979 г. броя на учащите се, извършители на криминални престъпления, се изравнява с тези за 1975 г. (1487 извършители). Тази нестабилност в показателя още повече се подчертава като се има предвид, че за същия този период общият брой на извършителите на криминални престъпления показва равномерен темп на снижение (от 26 616 за 1975 г. на 26 005 за 1979 г.).

От общия брой на извършителите на криминални престъпления за 1979 г., делът на учащите се е 5,7 на сто, срещу 6,2 на сто за 1978 г. По този показател девет териториални поделения са над средния резултат за страната, като най-значителен е той в окръжното управление на МВР - Габрово -

8,7 на сто, Софийското градско управление на МВР – 8,3 на сто и окръжните управления на МВР във В. Търново – 8,1 на сто и Враца – 7,8 на сто.

Анализът на териториалното разпределение на учащите се извършители на криминални престъпления показва известно съсредоточаване в по-основни райони на страната. Така например за 1979 г. в Бургаски, Варненски, Великотърновски, Врачански, Плевенски, Пловдивски, Софийски, Старозагорски окръзи и София-град са съсредоточени 59,5 на сто от всички учащи се извършили криминални престъпления. За 1978 г. този резултат е 59,7 на сто. Тази констатация има обективни основи свързани с голямата маса учащи се в посочените райони. Само в гр. София са 18,3 на сто от всички учащи се извършители на престъпления.

Анализът на разпределението на учащите се извършители по видове престъпления показва значителната им съсредоточеност в крахбите на обществено и лично имущество и противозаконно отнемане на моторно-превозни средства. През 1978 г. в тези три вида престъпления са участвували 82,0 на сто от учащите се извършители на престъпления, а през 1979 г. – 78,6 на сто. Степента на съсредоточаване особено ясно се откроява като се сравнят тези резултати със същите за всички извършители на криминални престъпления. През 1978 г. в трите вида престъпления са участвували 42,2 на сто от всички извършители, а през 1979 г. – 41,7 на сто. Положително явление в структурата на учащите се извършители по видове престъпления е малкият им дял в извършването на най-тежките криминални престъпления – убийства и опити за убийства, изнасилвания и опити за изнасилвания, грабежи и др.

През 1979 г. 65 учащи се извършители на криминални престъпления са рецидивисти, докато през 1978 г. те са само

33. Увеличението идва преди всичко от нарастване броя на рецидивистите извършили кражби на обществено и лично имущество. През 1978 г. в кражби са участвували 28, а през 1979 г. – 54 рецидивисти. Териториално увеличението е вследствие на нарастване рецидивистите учащи се във Великотърновски, Пловдивски, Врачански, Варненски и Софийски окръзи.

От установените през 1979 г. учащи се извършители на криминални престъпления 56, или 4,0 на сто, са водени на оперативен отчет и са били под наблюдението на органите на Народната милиция. За 1978 г. те са 61, или 3,7 на сто. На списъчен отчет през 1979 г. са били 13 извършители, всички в СГУ, а на оперативни разработки – 46 извършители. През 1978 г. на списъчен отчет са били 24 извършители, също само в СГУ, а на оперативни разработки – 37 извършители.

От анализа на посочените данни могат да се направят следните изводи:

1. В последните години, въпреки някои отделни снижения, престъпността и другите противообществени прояви сред учащите се не показват ясна тенденция на намаление.

2. Тежката престъпност сред учащите се е изключение. Основната маса престъпления са кражби на обществено и лично имущество и противозаконно отнемане на МПС.

3. Структуроопределящи състоянието на престъпността сред учащите се са девет окръзи на страната, в които са съсредоточени повече от половината извършители на криминални престъпления.

4. Рецидивистите учащи се извършили престъпления са минимален дял от извършителите, но тревожи тенденцията на тяхното увеличение през 1979 г.

5. Недостатъчен е броя на водените на ~~отчет~~ отчет и ~~И~~звън наблюдението на органите на Народната милиция

206
5 216

са били определящата част от учащите се извършили криминални престъпления.

Причините и условията способстващи извършването на престъпления и други противообществени прояви от учащи се имат комплексен характер. Те са свързани с недостатъчно ефективните интегрирани действия на държавни, масово-политически и обществени органи и организации, с влиянието на западната пропаганда, с еснафския, потребителски подход в някои от членовете на младото поколение, с незадоволително възпитателно въздействие на семейството.

Като специализиран орган за борба срещу отрицателните явления органите на Министерството на вътрешните работи имат определено място в ограничаването на престъпленията и другите отрицателни прояви извършвани от учащите се.

В духа на завишените партийни изисквания, на писмото на др. Т. Ливков до ЦК на ДМС, на проведените форуми по образованието, извършеното до настоящия момент не задоволява. Все още недостатъчно ефективна е оперативно-издирвателната работа за своевременно установяване, оперативното и явното наблюдение и контрол над склонните към отрицателни прояви учащи се. Не задоволява общата и индивидуална профилактична дейност осъществявана с тази категория лица от органите на Народната милиция. Не са на нужната висота съвместните действия с органите на народната просвета, преподавателския състав, комсомолските и пионерски организации. Все още недостатъчно ефективно действуват звената от системата за социална профилактика и специализираните комисии за борба с престъпленията и противообществените прояви сред непълнолетни и малолетни. Пропуски има в работата с негласния апарат сред учащите се, в професионалното умение на оперативния състав,

207

6

на инспекторите от ДПС и районните инспектори.

Оценявайки необходимостта от решителен прелом в борбата срещу криминалната престъпност, важна част от която е престъпността сред учащите се, Колегиумът на МВР на свое заседание на 19 ноември 1979 г. разгледа аналитично изследване извършено от Дирекцията на Народната милиция за състоянието на работата в това направление и прие съответни решения. В настоящия момент, под ръководството на отговорни служители от МВР и ДМ, квалифицирани групи от ДМ и други централни подразделения в министерството извършват проверки и оказват конкретна помощ на териториалните подразделения в страната. Основната задача на тези проверки е да се извърши обективна оценка за състоянието на работата в борбата срещу криминалната престъпност, на място да се отстранят субективните пропуски и да се разкрият нерешените проблеми.

Ръководството на Дирекцията на Народната милиция счита, че извършващите се под личния контрол на др. министър проверки, изцяло ще обхванат състоянието на работата в борбата срещу престъпността сред учащите се, поради което предлага с настоящата справка да се запознаят работните групи за вземане под внимание.

ДИРЕКТОР

Генерал-майор (К. Илиев)

Написано в 2 екз.

№ 1-ЦОУ - МВР
№ 2-у-ние 06-МВР
№ 3-ОЖ-ДМ

Изпълнил; Раличков
Написала: Бръмбарова 111
Рег. № 218/14.03.1980 г.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

208

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Reg. № 6462 Екз. № 2
28 V 1980 год
СОФИЯ

И Н Ф О Р М А Ц И Я

*Др. Битинев
за срещане
на 6.6.1980г.
в София*

За вражеските и претивообществени прояви сред учащите и преподавателите в средните и полувисшите учебни заведения през периода 1978 и 1979 година

В стратегията на империалистическите държави за провеждане на разузнавателно подривна дейност срещу нашата страна специално внимание се отделя на младежта, в т.ч. и на учащите се. Под непосредственото ръководство на държавните институции специалните служби и идеологическите центрове и централи полагат системни усилия за ерозиране съзнанието на младите хора, за формиране на социално-политическа инертност, потребителска психика, nihilизъм и чуждопоклонничество, за разнавяне и раздухване на националистически настроения, за инспириране на недоволство и "вътрешна съпротива" срещу политиката на БКП.

За постигането на тези цели противникът все по-активно използва радиопропаганда. Радиостанциите "Свободна Европа", "Дойче веле", "Би-Би-Си", "Гласът на Америка" и други увеличават времетраенето на "българските" емисии, разнообразяват и актуализират своите програми предназначени за младежта. Като рекламират западния начин

на живот и "неограничените" възможности за изява и преуспяване, все по-често от позициите на "обективизъм и доброжелателство" те изразяват "загриженост" за ролята и перспективите на младежта в социално-политическата структура и развитие на страната. Съедновременно съветват младото поколение да предприеме решителни действия за създаване на "независими" от партията младежки организации, за "демократизиране" на образователната система, като се отмени задължителното изучаване на идеологическите дисциплини, военно-патриотичното възпитание и "милитаризираното" бригадирско движение. Засилват атаките и клеветите срещу реалния социализъм, СССР и КНСС, против ръководната роля на БКП и политиката на всеостранно сближение със Съветския съюз.

Турската радиопропаганда засилва своята активност за формиране и разпалване националистически настроения, верски фанатизъм и изселническа психоза сред младото поколение български турци.

Спекулирайки с т.н. "македонски въпрос" югославските средства за масова информация системно осъществяват клеветническо-провокационни предавания с антибългарска насоченост.

Разложително влияние оказват и вражеските емигрантски организации, ръководени и финансирани от специалните противникови служби. Към т.н. "българско освободително движение" /БООД/ я изградена "Организация на българската емигрантска младеж зад граница". В разработените "програмни документи" за нейната дейност се предвижда установяване на контакти с

209
()

3

български граждани в чужбина за събиране на разузнавателна информация и обработка за измисля на родната, разпространяване на клеветническо-подстрекателски материали, бойкотирание на комсомолски събрания и други мероприятия, създаване на нелегални групи и организации.

Противникът активизира дейността и разширява ролята на своите дипломатически представителства. Те изучават явленията и процесите сред отделните слоеве на младежта, мероприятията на нашата власт за нейното идейно-политическо възпитание, социалната ѝ реализация и пр. Стремят се още по-целенасочено да разкриват нашите слабости и недостатъци, да оказват над определени младежки среди вредно идеологическо въздействие. Водеща роля в това отношение имат представителствата на САЩ, ГФР, Англия, Франция, Италия. Особено внимание те отделят на чуждестранните учаци от развиващите се страни – обработват ги в буржоазен дух, използват ги активно за провеждане идеологическа диверсия сред нашата младеж, осъществяват вербовки сред тях.

Все по-активна идеологическа, психологическа и разузнавателна дейност провеждат турските дипломати предимно сред младежите и интелигенцията от турски произход. Основната им цел е да се утвърждават и задълбочават националистическите настроения, да се раздухва изселническата психоза, да се развива стремежът към етническо обособяване и противопоставяне на политиката на БКП за приобщаване на българските турци.

Гръцките власти и официални представителства се стремят да провеждат целенасочени системни мероприятия за разлагане предимно на младежките среди на политическата емиграция в нашата страна.

Засилва своята подривна дейност и югославското посолство, към което е създаден клуб за "работа" сред югославските студенти и младежта в нашата страна.

Вредно влияние сред учащите се оказват чуждестранните преподаватели, специалисти, аспиранти, специализанти и учащи.

Възползувайки се от Хелзинските споразумения за "свободен обмен на хора, идеи и информации" противниковите служби и центрове за идеологическа диверсия засилват своята подривно разложителна дейност сред младежта, в т.ч. и сред учащите се по канала на международния обмен.

Обикновено в състава на културните, спортни, туристически и др. групи се включват кадрови разузнавачи, агенти или подготвени лица, които на различна основа установяват контакти с наши граждани, предимно младежи, обработват ги и ги подтикват да извършват нелоялни и вражески прояви, демонстрират "предимствата и възможностите" на "свободния свят".

Ежегодно до различни учреждения, ведомства, институти и отделни лица без тяхното знание и желание се изпращат голямо количество подривно-пропагандна и порнографска литература, "рекламни" материали, грамофонни плочи, записи и др. подобни, предназначени преди всичко за младежта.

От придобитите данни е видно, че противникът ще продължи да използва активно центрове и каналите за идеологическа диверсия за по-нататъшно засилване и разгръщане на разузнавателно-организационно и подривно-пропагандна дейност и оказване на разложително влияние върху младежта, в т.ч. и върху учащите се.

216
3

5

х
х х

Сега в средните и полувисши учебни заведения у нас се обучават повече от 400 000 младежи и девойки и работят около 100 000 учители и възпитатели. Огромното болшинство от учащата се младеж, организирана и възпитавана от ДКМС, е идейно убедена и сплотена около политиката на БКП, подготвя се и участва активно в социалистическото строителство, работи всеотдайно за претворяване в дела на постановките, съдържащи се в Писмото на др. Т.Живков до ЦК на Комсомола.

Под влияние главно на идеологическата диверсия на противника, както и поради съществуващи слабости в превантивно-възпитателната работа и паличието на някои обективни трудности в социално-икономическото развитие на страната ни, незначителна част от учащите се и преподавателите замислят и осъществяват вражески и противообществени прояви.

Анализът на получените данни показва, че за тази категория младежи най-характерни са слушането и тенденциозното коментирание на чуждестранните радио и телевизионни емисии, чувствителното увеличаване броя на установяваните контакти с чужденци, противодържавна агитация и пропаганда, националистическите и религиозни настроения и прояви и др.

Все още голям е броят на приготовленията, опитите, блгствата и невъзвращенствата, независимо, че бележат тенденция на известна устойчивост. През последните две години са регистрирани 66 опити, от които 10 успешни. Прави впечатление, че при учащите се преобладават групите

опити и бягства – около 50% от общия брой.

Обезпокоителен е факта, че в редица случаи при подготовката за бягство се замислят и осъществяват кражди, грабежи, терористични актове.

Група от 12 ученици във Варна, по инициатива на свой бивш съученик – изключен, решили да осъществят бягство, като с помощта на оръжие отвлечат "Комета".

При подготовката си за бягство двама ученици от София решили да осъществят въоръжен грабеж, в някой пощенски клоп, за да се снабдят с необходимите средства. Междувременно те извършили взломна кражба в стрелбището на ДКМС на ул. "Хан Омуртаг" № 1, откъдето взели 5 малокалибрени пистолета и 400 патрона. Преди това извършили и други престъпления.

Обикновено извършителите на тези престъпления са авантюристично настроени, криминално излюбени или морално разложени младежи и девойки, изпаднали под влияние на вражеската радио и телевизионна пропаганда или старателно обработени при контакти с чужденци. Чрез кореспонденция с близки и приятели влияние в това отношение оказва и вражеската емиграция. Значителна част от опитите и бягствата се осъществяват от български турци по националистически подбуди.

Макар и рядко, някои ученици осъществяват невъзвращенства обикновено с родителите си. Противникът активно обработва пътуващите зад граница наши граждани, включително и ученици, с цел склоняването им за измяна на родината. Танцовите състави на

читалище "Митко Палаузов" и Окръжния пионерски дом – Габрово осъществили турне в САЩ, организирано от фондацията "Иратеници на дружбата". Домакините уредили многобройни посещения в частни домове с цел тактично да внушават "големите възможности за благополучие" и да покажат високия жизнен стандарт на своите сънародници. Освен това директорката на фондацията Вартън споделила, че от гостувалите преди това полски групи имало случаи на невъзвращенство и изразила "съмнение", че всички танцьори ще се завърнат в България.

Нараства броят на преподавателите и учачите се, които се ангажират с провеждането на противодържавна агитация и пропаганда. Те изразяват несъгласие с някои аспекти на икономическата и социалната политика на БКП, злословят по адрес на партийни и държавни ръководители, разказват системно вицове с политическо съдържание, разпространяват вражески слухове, рекламират буржоазния начин на живот.

Отделни младежи и девойки проявяват интерес към политическите коментари на сем. Костови и групата изменици в радио "Свободна Европа". Те правят записи на техните предавания, коментират ги тенденциозно, разпространяват ги сред приятели и съученици. Подобни прояви са регистрирани и сред преподавателите. По време на есенна бригада преподавател по френски език от Ботевград слушал пред учениците Радио Лондон, Париж и др. чуждестранни станции, като коментирал тенденциозно "обективността" на техните политически емисии.

Учител в ТМТ – Плевен коментирал пред учениците си, че нашата страна е зле финансово и се налагат генерал-

ни промени в държавното ръководство. Същият използвал учебните си часове за свободни разговори, като преднамерено изтъквал "превъзходството" на западната наука и техника.

Отделни младежи и девойки правят злостни антисъветски изказвания и изразяват несъгласие с политиката на всестранино сближение между нашите братски народи и партии.

Особена тревога предизвиква изливата на профашистки настроения и прояви сред учащата младеж. Те се изразяват преди всичко в рисуване по тетрадки, учебници и на обществени места на пречупени кръстове и друга свастика, изказвания в профашистки дух, организиране на групи по фашистки образец и др.

В гр. Лом група ученици поставили пред Клуба на борците против фашизма и капитализма макети на пречупен и обикновен кръст, изработени от дъски и инсценирали разпъване на кръст на активните борци, които им били "омръзнали и им пречели да се развиват".

Във Видински окръг е получен сигнал за профашистки изказвания и организирано чествуване на рождения ден на Хитлер. Прояви от подобен характер са регистрирани още в Толбухински, Варненски, Русенски, Кюстендилски и други окръзи.

Обезпокоителен е фактът, че сред учащите се нарастват опитите за организиране на различни групи. Най-често те имат неформален характер или се организират на националистическа основа. Макар и в изолирани случаи, участниците в тях се ангажират с провеждане и на вражеска дейност /организиране на блгство, писане

и разпространение на анонимни, религиозни или порнографски материали, грабежи, кошуство и т.н./ Във Варна е разкрита група ученици, които създали нелегална "Организация за борба за справедливост". Организацията е имала и свой устав, а участниците са събирали членски внос. Профилактирани са в присъствието на родителите им.

Чувствително нараства броят на младежите и девойките, които установяват и поддържат подозрителни връзки с граждани от капиталистическите и развиващи се страни, включително и със сътрудниците на техните дипломатически и други официални представителства. Най-често те възникват на интимна основа или като резултат от желанието на определена част от младите хора да придобиват по незаконен начин чуждестранна валута, вещи и предмети. При това те се ангажират с незаконна търговия, трансфер на валута и аморални прояви, изпадат под разложителното влияние на противника, стават източник на разузнавателна информация.

Под влияние на вражеската пропаганда учителят по английски език в ЕСПУ – Шумен установил контакти с английски граждани, от които се снабдил с голямо количество валута за закупуване на вещи от Кореком. Заинмавал се и с порнография. При разпита му се установило, че англичаните проявили интерес по редица интересни въпроси, като отношението на българската младеж по "дисидентството", събитията в Чехословакия, стандартът на живота у нас и на Запад, демокрацията и нейното проявление в нашата действителност и пр.

В някои окръзи като Шуменски, Варненски, София и др. се получават сигнали за засилване на проституцията с чужденци, като основен "мотив" отново е стремежа за

снабдяване с валута или други вносни стоки.

Придобитите данни показват, че независимо от провежданите ограничителни мероприятия чуждестранните преподаватели в езиковите гимназии оказват сериозно разложително влияние сред учениците и дори сред българските си колеги. Преди изпращането им^в нашата страна большинството от тях се обучават в "специални курсове".

Преподаватели-французи в Стара Загора разпространяват реакционни издания и инкриминирана литература, насочват своите ученици и колеги да посещават френската културна служба, организират и насърчават кореспондентски връзки с французи. Някои от тях поддържат връзки с установен разузнавач от френското посолство, установяват контакти в културните среди, и сред учащите, чийто родители са военнослужащи, поддържат връзки с колегите си в Сливен и Велико Търново.

В Бургас са регистрирани контакти на ученици от гимназията за изучаване на английски език с гостувачи у нас бивши преподаватели, някои от които са водени на оперативен отчет за провеждане на разузнавателна и разложителна дейност.

Характерно за разглеждания период е засилването на националистическите настроения и прояви преди всичко сред учащите и преподавателите български турци. Те се изразяват в слушане и коментиране на предаванията на турското радио и телевизия, изразяване на несъгласие с партийната политика за приобщаване на това население, стремеж към етническо

213
6

11

обособяване, раздухване на изселническа психоза и насаждане на верски фанатизъм и др.

Обектите по ГДОП "Хлапацци" в ОУ Разград поддържали връзки с бивши обекти, изселени в Турция. Същите замисляли създаване на нелегална организация с участие на младежи от съседните окръзи, с цел провеждане на просветителска дейност сред българските турци и създаване на автономна република.

Показателен пример за въздействието на турската националистическа пропаганда са проявите на обекта и съучениците му по ДОР "Смок", реализиран в ОУ Шумен. Водени от националистически подбуди, четирима ученици български турци извършили кражба на оръжие и боеприпаси, дръзки палежи на училища и селскостопанска продукция, кражба на знамена и др. престъпления.

Освен това задестяват проявите на кошуство, извършвани от националистически настроени младежи български турци.

В с. Сваленик, Русенско, под влияние на родителите си двама ученици проникнали в училищната сграда и унищожили портрети на български революционери, исторически карти на България и политически лозунги.

Четирима ученици — български турци, разрушили в гр. Попово руски паметник, а в общежитието на техникума по строителство в гр. Кърджали е унищожена фотонизложба, посветена на 60-годишнината от създаването на съветската армия.

Получените данни от окръзите с компактно население български турци показват, че под влияние предимно на родителите, учениците отказват да постъпят в СпТУ и

техникумите, които са на държавна издръжка, за да не връщат средства за обучение при евентуално изселване. Същевременно те се насочват към професии, които ще спомогнат за устройването им на добра работа в Турция.

Така например, през м. януари 1978 г. по настояване на родителите си 28 ученички напуснали СІТУ по тютюна в Харманли.

В резултат на подривната дейност на СФРЮ отделни младежи от пограничните окръзи се ангажират с промакедонска националистическа дейност. Някои от тях слушат и разпространяват антибългарските "версии" на Радио Скопие, пускат слухове за възможен въоръжен конфликт с Югославия, разпространяват инкриминирани материали и др.

Особено впечатление прави факта, че през последните години различните религиозни секти и мюсюлманското духовенство значително активизират своята дейност предимно сред учащите се. Чрез организиране на младежки секции и сбирки, абитуриентски празници, съботи, излети и др. те се стремят да разширяват своите позиции и влияние, да набират нови активисти. На основата на верския фанатизъм мюсюлманското духовенство полага усилия за подмядане на имамския състав, за утвърждаване на спазване на мюсюлманските религиозни обреди и ритуали в бита на българските турци.

Напоследък адвентистите и евангелистите-петдесетници въвличат в сектите си преди всичко деца на вярващи родители. С тяхна помощ те разширяват кръга на влияние, като привличат нови членове:

Девојка от Стара Загора провеждала активна религиозна пропаганда сред съучениците си, стремейки се да привлече и други лица в сектата. При проведената беседа съвместно с директорката на училището тя категорично декларира својта привързаност към религијата и отказала да биде приета в ДКМС. Същата продолжава да посещава петдесатната црква заедно с родителите си.

Към сектата на евангелската петдесатна црква в Стара Загора е имало изградена младежка група, която водела редовен организационен живот, но след активна намеса на ОУ на МВР групата преустановила дейноста. Ежегодно в различни градове на страната евангелистите-петдесатници организират "традиционен" младежки събор с участието на привърженици от цялата страна.

x

x

x

Докато през последните години общиот број на извршителите на криминални престъпления в страната равномерно намалава, то при учаците се този показател показва определена нестабилност. След тригодишно последователно нарастване едва през 1979 г. техниот број намалива с 10,6%.

Анализът на данните показва, че относителниот дял на учаците се извршители на криминални престъпления за 1978 г. е 6,2% срещу 5,7 на сто през 1979 г. В девет териториални поделенија този показател е по-висок от средниот за страната, като нај-значителен е в окрџно управление на МВН - Габрово - 8,7%, Софийско градско управление - 8,3%, окрџните управления В.Търново-8,1% и Враца - 7,8%.

Характерно за териториалното разпределение на извършителите на криминални престъпления сред учащите се е тяхното съсредоточаване в определени райони на страната. Така например през 1979 г. 59,5 на сто от тях са регистрирани в Бургаски, Варненски, Великотърновски, Врачански, Плевенски, Софийски, Старозагорски окръзи и София-град, а за 1978 г. този резултат е 59,7%. Това обстоятелство се обяснява с голямата маса учащи се в посочените райони.

Разпределението на извършителите на криминални престъпления сред учащите се по видове престъпления показва, че тежките форми – убийства, изнасилвания, грабежи и др. са изключение, докато най-характерни за тях са кражбите на обществено и лично имущество и незаконното отнемане на моторни превозни средства. През 1978 г. в тези три вида престъпления са участвували 82 на сто от учащите се извършители, а през 1979 г. – 78,6%. Тази характерна особеност ясно се откроява, като се има предвид, че посочените престъпления са били ангажирани само 42,2% от всички извършители на криминални престъпления за 1978 г. и 41,7% през 1979 г. Заслужава внимание факта, че през 1979 г. броят на учащите – рецидивисти е пораснал от 33 на 65, т.е. два пъти. Това увеличение се дължи изцяло на нарастване броя на рецидивистите – учащи, извършители на кражби на обществено и лично имущество. В териториален аспект то е резултат от увеличаване броя на учащите се – рецидивисти в Пловдивски, Великотърновски, Врачански, Варненски и Софийски окръзи.

245
8

15

Прави впечатление, че определящата част от учащите извършители на криминални престъпления са били извън наблюдението на органите на ИМ. Така например от установените 1 471 извършители сред учащите се през 1979 г. само 56, т.е. 4% са водени на оперативен отчет и са били под наблюдение. За 1978 г. техният брой е съответно 61 или 3,7%.

По данни на някои окръжни управления зачестяват кражбите и грабежите от църкви, параклиси и манастири на религиозни книги, икони, монети и др. ценности и незаконната търговия с тях.

x
x x

В изпълнение решенията на 11 конгрес на БКП и последвалите ги партийни форуми, в условията на изменилата се оперативна обстановка, органите на МВР провеждат целенасочени мероприятия срещу идеологическата диверсия на противника и нейното вредно влияние сред учащата се младеж.

Установени са редица организации и институти, използвани от специалните противникови служби за провеждане на идеологическа подривна дейност, насочена срещу младежта, в т.ч. и срещу учащите се. Придобита е оперативна информация за кадрите, формите и методите, използвани от тях.

Осъществяване по-ефективно агентурно-оперативно противодействие срещу опитите на противника да използва чуждестранните студенти, аспиранти, специализанти и преподаватели за целите на идеологическата диверсия.

Реализираме по-результатни мерки срещу подривно-пропагандната и разузнавателно-организационна дейност на дипломатическите представителства на страните от НАТО, Китай, СФРЮ и някои развиващи се страни. Установен е режим, който ограничава неконтролираните им контакти с учебните заведения и младежките среди, които са обект на тяхното внимание.

Извършва се системен контрол и анализ на изпращаната по пощенския канал от чужбина инкриминирана литература и пропагандни материали до учебни заведения, библиотеки, младежки организации и отделни лица.

В тясно взаимодействие с КГБ и братските органи за сигурност работим активно за осуетяване плановете, замислите и опитите на противника за дискредитиране и злопоставяне на НРБ, СССР и другите социалистически страни.

В борбата срещу вражеските и противообществените прояви сред учащите се осъществява координирана контраразузнавателна дейност от всички централни подразделения на ДС, СГУ; окръжните управления и органите на Народната милиция.

Наред с положителните резултати в работата по каналите на идеологическата диверсия все още съществуват и някои нерешени проблеми по тяхното ефективно контраразузнавателно прикритие.

В условията на динамично усложняващата се оперативна обстановка още по-важно значение придобива работата ни с агентурата. През разглеждания период са постигнати положителни количествени и качествени промени в агентурния апарат по линия на учащата младеж.

216
9

В това отношение се използва част от агентурата по другите линии и обекти. За тази цел се използват и голям брой доверени лица с възможности за своевременно изясняване на оперативните данни и оказване положително влияние сред морално и политически застрашените младежи и девойки. Същевременно получените данни показват, че не се използват пълноценно и целенасочено и възможностите на наличната агентура. Нейната разстановка не е напълно съобразена с динамиката на вражеските и противообществени прояви сред учащите се и преподавателите. В редица окръзи като Толбухински, Пазарджишки, Смолянски, Разградски, Търговишки, Русенски, Габровски, Врачански, Великотърновски и др. агентурата е недостатъчна по количество. Това налага да се провежда още по-целенасочена и планомерна работа за придобиване на нова агентура сред преподавателите, националистически настроените елементи, в специализираните училища за изучаване на западни езици и в полувисшите учебни заведения. Необходимо е да се полагат системни грижи и усилия за увеличаване броя на ДЛ сред учащите се от горните курсове и класове. Работата с тях трябва да се организира на конспиративна основа с оглед постепеното им извеждане на агентурни позиции. В това отношение особено внимание заслужават учащите се от турски, еврейски, арменски и т.н. произход. Още по-настъпателно следва да се организира и работата за оказване на положително въздействие, за печелена приятели на социализма и създаване благоприятно отношение към политиката на БКП, СССР и братските страни сред учащите се и преподавателите от капиталистическите и развиващите се страни.

През изминалия период е извършена резултатна

работа по изпълняване и приключване на делата на оперативен отчет и сигналите за вражеска и притово-обществена дейност сред учащите и преподавателите в средните училища и ПВУЗ. Водените дела са преди всичко за провеждане на разложителна дейност от отделни преподаватели от вражески произход, националистически настроени, както и чужденци. Болшинството от заведените сигнали са изяснявани и приключени своевременно. Тази тенденция е положителна и следва да се утвърждава. Мероприятията по сигналите за учащите се трябва да се провеждат с ускорени темпове, а дейността на обектите да се пресича още във фазата на замисъла, като същевременно се реализират и ефективни мерки за довеждане на ангажираните младежи и техните връзки на наши позиции. Осъждането на младежи по политически причини може да се допуска само при крайна необходимост и следва да се счита като сериозен недостатък в нашата работа.

Целенасочено е организирана и проведена профилактичната дейност. Болшинството от водените сигнали и дела са приключвани с филктиране или разколебаване на обектите. Успешно се изпълняват и дават положителни резултати мероприятията за съвместна дейност на МВР и ДКМС. Динамиката на измененията в оперативната обстановка обаче налагат непрекъснато да се обогатяват формите, средствата и подхода при провеждане на профилактика. В това отношение не са използвани напълно възможностите на обществеността и средствата за масова информация. Още по-конкретно и целенасочено следва да се използва индивидуалната профилактика за морално политическото укрепване на отделни лица, ангажирани в

217

16

19

остри форми на вражеска дейност.

Значителна част от застрашените младежи и девойки са извън обсега и възпитателното въздействие на профилактичната дейност.

В съответствие с класово-партийния подход, органите на МВР трябва да отделят по-голямо внимание при подбора и издигането на кадри в учебните заведения и другите институти и организации, имащи отношение към възпитанието на младежта. Необходимо е оперативния състав, работещ сред учащите се да изучава по-задълбочено психологическите им особености, проблемите и интересите на тази категория младежи.

В изпълнение задачите, произтичащи от Писмото на др. Т. Живков до ЦК на ДКМС е необходимо решително да се подобри координацията и взаимодействието на всички нива и звена в системата на МВР с Комсомола, Министерството на народната просвета и другите ведомства, органи и организации за успешна борба срещу идеологическата диверсия и нейното влияние върху учащата се младеж. Наложително е органите на МВР своевременно да информират ЦК на БКП и другите заинтересовани органи и организации, да оказват още по-конкретна и действена помощ в съвместната работа по възпитанието на младото поколение. По-активно и планомерно трябва да се използват възможностите на ЦК на ДКМС и МВР за съвместни изследвания на пролвите, процесите и явленията сред учащите с цел организиране и провеждане на целенасочени превантивно-профилактични мероприятия сред морално, криминално и политически застрашените младежи и девойки.

В нашата страна липсват идеологически, политически

и социални причини за извършване на вражеска дейност и противообществени прояви. Получените данни категорично показват, че сред учащите се у нас има организирана политическа престъпна дейност, а само прояви на отделни лица, изнаднали под разложителното влияние на противника. Ето защо основната задача на органите на МВР е и напред да провеждат още по-настъпателна, повсеместна и резултатна борба срещу идеологическата диверсия. Това ще бъде нашият принос за изпълнение повелята на партията за формиране на идейно убедени, политически зрели, морално чисти и духовно богати личности, за създаване условия за пълноценна реализация на младежта като активен строител и защитник на социалистическото общество в НР България.

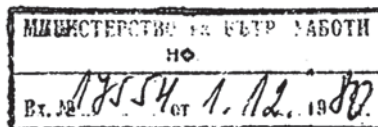
Нап. в 2 екз.
№ 1 - ЛД 553
№ 2 - отдел 08
Изп. Г.Христов
Нап. Цветанска-6610
27.05.80 г.

Идеи погледни на връщане! 34
Секретно

208
19 XI

85

ПРОГРАМА

на Партийния комитет при МВР за идеологическа кампания във връзка с Дванадесетия партиен конгрес и юбилейните годишнини на партията, държавата и на видни партийни ръководители през 1981-1982 година

През следващите две години предстои чествуването на редица забележителни събития и юбилейни годишнини в нашия обществено-политически живот. Особено място сред тях ще заемат 90-годишнината от основаването на Българската комунистическа партия, 1300-годишнината на българската държава, 25-годишнината на историческия Априлски /1956 г./ пленум на ЦК на БКП. Голям идейно-възпитателен заряд съдържа чествуването на 125-годишнината от рождението на Димитър Благоев, 100-годишнината от рождението на Георги Димитров и 70-годишнината на др. Тодор Живков.

Чествуването на посочените юбилеи ще съвпадне с провеждането на XII конгрес на БКП, XXV конгрес на КПСС и на редица други годишнини и събития. Всички те се намират в пряка и непосредствена връзка и зависимост и не следва да се разглеждат и свеждат до еднократно тържествено отпразнуване.

Всичко това не само създава благоприятни предпоставки, но се явява и обществена необходимост за провеждане-

85

то на целенасочена идейно-възпитателна работа сред комунистите и всички служители за мобилизирането им за още по-успешно изпълнение на служебните и обществено-политическите задачи.

1. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ:

1. Главна цел – издигане на по-високо равнище мироведното, класово-партийното, нравственото, патриотичното и интернационалното съзнание и социалната активност на комунистите и служителите в борбата за претворяване на партийните решения.

Основни задачи:

1. Да се обогатят знанията на служителите и особено на новопостъпващите и на членовете на ДКМС за историята и борбите на Българската комунистическа партия. Още по-пълно да се разкрие, осмисли и усвои приносът на нейните първи ръководители Д. Благоев, Г. Димитров и др. Т. Живков в развитието на партията, страната и международното работническо и комунистическо движение, в творческото приложение и обогатяване на марксистко-ленинското учение.

2. Да се издигне на по-високо равнище социалистическата съзнателност и чувството на съпричастност на всеки служител и на тази основа да се повишава тяхната служебна и обществено-политическа активност и изява в осъществяването на ленинската априлска линия на партията.

3. Да се повиши качеството и ефективността на идейно-възпитателната дейност, като се осигури необходимото единство и целенасоченост в нейното съдържание, организация и управление.

3 Зб

II. ОСНОВНИ ТЕМАТИЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ

1. 1300 години България

Дейността в това направление трябва да утвърди и издигне на по-високо равнище в съзнанието на състава ролята на България като:

- една от най-древните държави в Европа, възникнала върху наследството на антична цивилизация, превърнала се в един от нейните мостове към следващите епохи;
- наследници на народ с богати революционни, културни и социални постижения;
- съвременна социалистическа държава, с исторически и съвременни основания за равноправно членство сред най-утвърдените нации и държави в света.

а/ Поглед през вековете

- да се изучават и осмислят националните корени на българина, да се гради и развива националното самочувствие и патриотична гордост на служителите като наследници и творци на българската държава.

б/ Българския народ в борба за социализъм

- да се осмисли отново героичните борби на българския народ срещу властта на различните експлоататорски класи, срещу чуждите завоеватели и за социална справедливост.

в/ Социалистически принос 1300

- достойното посрещане на юбилеите изисква пълна мобилизация на силите на всички служители, изисква конкретни дела и резултати, изисква "личен принос 1300" в борбата за високо качество и ефективност във всичко и навсякъде.

г/ Признателна България помни

– съхраняване, обогатяване и развитие на любовта и признателността на нашия народ пред подвига на руските и съветски братя. Уважението на българите към синовете и дъщерите на други народи протегнали ръка за приятелство и закрила в трудни моменти от българската история.

д/ Достойни синове и дъщери на своя народ

– да се разкрива, осмисля и популяризира ролята на онези, които с мисли и дела беззаветно изпълняваха свещената си мисия да служат на народ и Родина, които извоюваха днешния ден на социалистическа България.

2. Героичен път на борби и съзидание

а/ Възникване и развитие на БКП като политическа организация и член отряд на работническата класа в борбата против капитализма и фашизма, за победата на социализма – обективна закономерност.

Да се разкрие аргументирано и трайно да се усвои, че Партията на българските комунисти е законен наследник и продължител на революционните традиции на народа, истинският изразител и защитник на трайните жизнени интереси на работническата класа, на всички трудещи се.

б/ Творческия подход на Партията и нейните първи ръководители към марксистко-ленинското учение

Да се разкрие твърдата и непоколебима вярност на партията към идеите на научния социализъм, към марксизма-ленинизма и последователния творчески подход при тяхното приложение съобразно конкретните условия на страната; непримиримата

28

ба срещу проявите на опортюнизма, догматизма и сектантството; творчеството и историческата далновидност проявени от нейния създател и първоучител Димитър Благоев, неговите съмишленици и ученици.

Да се разбере огромното значение на личния принос на Г. Димитров за конкретното приложение на марксизма-ленинизма в борбата против капитализма и фашизма, в изграждането на новия обществен строй и в развитието на партията. Задълбочено да се осмисли същността и значението на априлската линия на партията на личния принос на нейния архитект др. Т. Живков.

в/ Грижите на партията и нейните първи ръководители за решаване на социално икономическите проблеми на развитието на обществото, за непрекъснато повишаване на материалното благосъстояние и духовно израстване на трудещите се, за възпитанието и формирането на социалистическата личност.

г/ Ръководната роля на БКП за развитието на политическата система на социалистическото общество, за разширяване на социалистическата демокрация.

д/ БКП – партия на комунисти-интернационалисти.

Аргументирано да се разгледа последователния и неотклонен курс на партията за осъществяване на принципа на пролетарския интернационализъм, като "част от всеобщата социална демокрация" както се определи партията още при съзването ѝ.

е/ Курса на БКП за развитието на българо-съветската дружба, за всестранното сближаване и сътрудничество между БКП и КПСС, между НРБ и СССР.

ж/ Органите на МВР – рожба на БКП, надежден страж на сигурността, реда, законността и социалистическия възход на Родината

3. Априлската линия на БКП – марксизъм-ленинизъм в действие.

а/ Ленинската същност на априлската линия на партията.

б/ Нов етап в развитието на партията и страната.

в/ Политика на неспирен икономически възход, за благото на човека.

г/ Априлската линия на партията и развитието и усъвършенствуването на политическата организация на социалистическото общество и разширяване на социалистическата демокрация.

д/ Тържеството на априлската линия във външнополитическата дейност на БКП и НРБ.

е/ Априлската линия – мощен ускорител на развитието и обогатяване дейността на МВР.

III. ОСНОВНИ МЕРОПРИЯТИЯ

A. Развитие и акценти на плана във времето

Основните тематични направления и проблеми се намират в пряка връзка и зависимост, взаимно се допълват и предлагат единство и непрекъснатост в осъществяването им. Плана обхваща, обаче сравнително голям период през който ще се чувствуват и относително самостоятелни по конкретно-историческото си съдържание събития, дати и годишнини. Това изисква правилно и оптимално определяне на интензивността на идейно-възпитателните мероприятия по време. С оглед на тяхната подготовка и провеждане периода би могъл да се раздели на 4 основни етапа.

~~_____~~

Първия етап /януари-април 1981 год./

Главна насока на въздействие е открояване и разкриване ленинската същност и съдържание на априлската линия на БКП – 25 години от Априлския /1956 г./ пленум на ЦК на БКП, като продължение на делото на Д. Благоев и Г. Димитров. Аргументирано и задълбочено се разкрива ролята и значението на Априлския пленум за развитието и обогатяване дейността на органите на МВР.

Основни мероприятия за етапа:

✓ а/ Тържествено заседание на Колегиума и ОК на МВР на тема: "Априлската линия на БКП – марксизъм-ленинизъм в действие".

б/ Научно-практически конференции:

- "Априлски измерения на дейността на МВР".

Организира се от ВСШ "Г. Димитров"
10-25. IV. 1981 г.

- "Априлския пленум на ЦК на БКП за социалистическата законност"

Организира се от ГСУ *разделното*
10-30. IV. 1981 г.

Втори етап /края на м. май – началото на м. август/

Главна насока на въздействие – разкриване марксистко-ленинската същност на БКП; Историческите заслуги и принос на Д. Благоев и неговите съмишленици и последователи за развитието на партията.

Кулминационни върха – 10-15 юни – 125 години от рождението на Д. Благоев и 28.VII.-3.VIII. – 90 години основаването на БКП.

Основни мероприятия:

а/ тържествено събрание посветено на 125 годишнина от рождението на Д. Благоев.

Организирант – ПК при МВР, Комитета на АБПФК, РК на ДКМС

б/ Участие във всенародния митинг-събор на 1 август на връх Бузлуджа на представителни групи от централните подразделения и РК на ДКМС.

През третия етап в тясна връзка с предшестващите два вниманието се съсредоточава върху разкриване социалистическия възход на родината за 37 години народна власт и историческия принос на др. Т. Живков за развитието на партията, държавата и органите, особено през последните 25 години.

Основно мероприятие – Тържествено събрание посветено на 37-та годишнина от социалистическата революция, 70 годишнината на др. Т. Живков и Деня на органите на МВР.

Тема: "Героичен път на борби и съзидания".

По подходящ начин се разкрива непосредствената връзка между забележителните годишнини – 90 годишнината на БКП, 1300-годишнината на българската държава, 25-годишнината на Априлския пленум, 37 години социалистическа България и органи на МВР, като се акцентува на историческия принос на др. Т. Живков за развитието на партията, държавата и органите.

Четвъртия етап обхваща сравнително най-голям период от време и включва всестранната подготовка за чествването и самото чествуване на 100-годишнината от рождението на Г. Димитров/.

За 1982 г.

9 42

Съдържанието на разнообразната идейно-възпитателна работа сред служителите се определя от Решението на Политбюро на ЦК на БКП от март 1979 г. за чествуване 100-годишния юбилей на Г. Димитров, на последвалите го решения и чествуване на забележителни годишнини. Фактически всички предшествуващи мероприятия трябва да се разглеждат като съставки на юбилея, до колкото те са неразривно свързани по определен начин с живота и делото на Г. Димитров.

Основно мероприятие - Тържествено заседание на Колегиума и ПК на МВР с участието на служебно-партийния актив от централните поделения на МВР.

Тема: "Велик син на партията и народа - пламенен патриот и интернационалист".

Б. Ръководство и контрол по изпълнение на плана

1. На основата на настоящия план, ПК-ти, ППО и служебните ръководства до 1.1.1981 г. да разработят или допълнят и актуализират своите планове за чествуване на забележителните годишнини. Главното внимание да се насочи към специфичните проблеми и аспекти произтичащи за дейността на съответните организации и поделения, а така също и на помощта, която ще се окаже на териториалните поделения.

2. ВСШ "Г. Димитров", отдел "Пропаганда" - ЦИОУ, УПВ-ДНМ и музея на революционната бдителност да съдействуват на ПК-ти и ППО чрез издаване на материали за теоретическото изясняване и популяризиране грижите на БКП и нейните първи ръководители за създаване и развитие на органите на МВР, приноса на органите в социалистическия възход на Родината и пр.

3. Под ръководството на партийните комитети Централния дом на културата, ДФС "Левски-Спартак" и туристическо дружество "Мургаш" да подготвят и осъществят разнообразна културно-масова, просветна и спортно-туристическа дейност. За целта да разработят свои планове.

4. Отдел "Пропаганда" – ЦИОУ и УПВ-ДНМ да подготвят представителни фотодокументални изложби посветени на грижите на партията за органите, които да бъдат показани в София и окръзите.

5. За да не се допусне многословност, декларативност и пренатоварване с голяма по обем и еднообразно по съдържание идеологическа информация, които би довело до сериозен отрицателен ефект в съзнанието и поведението на служителите е необходимо:

а/ Особено внимание да се отдели на добрата предварителна подготовка; съгласуване, координация и единодействие.

б/ За всяко мероприятие точно и ясно да се определят целите, средствата и формите на провеждане, времето, мястото и участниците в него.

в/ Поради очакваното активизиране на антибългарската и антикомунистическата пропаганда е необходимо аргументираното и задълбоченото им разобличаване.

6. През м. септември 1982 година отдел "Пропаганда и агитация" на Партийния комитет при КСР да направи цялостна

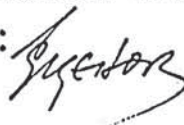
11 44

проценка за изпълнение на поставените с настоящия план цели и задачи.

ПРИЛОЖЕНИЕ: календарен план

Отп. в 1 екз.
за ПК-МВР
Размножено в 25 екз.
за членовете на ПК-МВР
Изпълнил: Хр. Павлов
Написала: Тричкова
маш. № 180
19. XI. 1980 год.
София

ПАРТИЕН КОМИТЕТ ПРИ МВР
СЕКРЕТАР:

УНИВЕРСИТЕТ
971/11/30-507
СЕКРЕТНО!

М В Р
СОФ. ГРАДСКО У.НИЕ
Рег. № 12934 Екз № 1
5.0 19.87
1080-СОФИЯ

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

448

03
I-17
II-3
III-15

АНАЛИТИЧНА СПРАВКА

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ИЗДАНИЕ 72009
Вх. № 7798 от 6.5.1987

ОТНОСНО: Неофашистки младежки групи на територията на София.

През последните две години органите на Софийско градско управление на МВР разкриха няколко младежки групи с неофашистка насоченост.

През м.март 1979 г. беше изяснен сигнал за съществуването на група в 31 училище "Димитър Полянов", наброяваща трима души, ученици от 9 клас. Групата организира сбирки в частни домове, където пеели "Шуми Марица", поздравявали се по хитлеристки и т.н. Единият от младежите носел на куртката си знака на есесовските войски изписан с химикал. В процеса на изясняване на сигнала се установи, че решаващо значение за оформянето на групата е имал прожектираният у нас филм "Площад Сан Бабила - 20 часа", под влияние на който у младежите се породило желание да подражават на италианските неофашисти; без да влагат в действията си политическа умисъл.

През м.ноември-декември 1980 г. беше разобличена подобна група в техникума "В.Пик", наброяваща 4 души,

ученици от трети курс. Тази група имаше значително по-организиран характер от първата. Инициаторът за създаването ѝ Роберт Христов Атанасов се оформя като водач на групата, с прозвище "Фюрера" или "Адолф". Най-близкият му "съратник" се наричаше "първи съветник на Фюрера", а друг член на групата носеше прозвището "Химлер".

Идеята за създаване на такава група се породила у Роберт Атанасов, след като гледал филма "Великата Отечествена". Бил възхитен от дисциплината и стегнатостта на немската армия. Тази идея се затвърдила от филма "Площад Сан Бабила – 20 часа", чиито герои били на негова възраст и правели "каквото си искат".

Членовете на групата водели помежду си разговори за Хитлер, проявявали интерес към неговата книга "Майн Кампф", започнали да се поздравяват по хитлеристки, организирани изписването на пречупени кръстове по чантите на учениците, наричали един свой съученик "евреин" и заявявали, че трябва да бъде изгорен, Еврейския дом да се взриви и т.н.

През м. февруари 1981 г. при опит да извършат кражба от чуждестранен автомобил, бяха задържани трима младежи. У единия от тях беше намерен бележник с изписани в него пречупени кръстове и текстове: "Германия ще победи", "Смърт на полицията, свобода на народа" и надпис: *VatS T.g.* По този начин бе установено съществуването на младежката група "Вайс", наброяваща около единадесет младежи: две девойки – едната ученичка, а другата незаета с обществено-полезен труд, един монтьор в Геоложки проучвания и няколко младежи, отбиващи военната си служба в различни градове на страната.

Установи се, че надписите в бележника са дело на едната от девойките – Емилия Спасова Димитрова, 17

годишна, неработеща, с разведени родители. Димитрова съставила емблемата на групата " *Vais T.g.* " изработила няколко ленти със същата емблема, но без пречупения кръст, като една такава лента изпратила на член на групата, войник в Балчик.

Характерен за групата е изключително niskият интелектуален уровень на членовете. Сбирките се провеждали преди всичко за консумиране на алкохол и цигари, разглеждане на западни списания ифт.и. Пречупените кръстове Димитрова видяла в едно списание и ги изписала в бележника, без да влага политически умисъл. Поради niskото интелектуално равнище младежите почти не са водили политически разговори. В отделни случаи на сбирките ставало дума за фашисти и неофашисти от гледна точка на това кои от тях биха въвели по-добър ред у нас. Изразявали се известни предпочитания към фашистите, при които имало по-голяма свобода.

Пито едни от младежите, "вайсовци", както те се наричаха, не можа да обясни смисъла на названието "Vais". Инициалите "T.g." означавали "терористична група" и имали за цел да повишат "авторитета" на групата пред другите младежки компании.

Най-сериозен беше сигналът за организираната през м. януари 1981 г. младежка група "Пънк", наброяваща около 10 души. Групата провеждаше ежедневни сбирки, най-често на открито, в някоя градинка.

В сравнение с другите групи "Пънк" имаше по-силно изразен неофашистки характер. Младежите се стремяха да подражават на съществуващите на запад групи "Пънк", от които прояви живо се интересуваха.

В разговори помежду си членове на групата заявяваха че "Пънк" се стреми да постигне свобода като разруши всичко,

7

4

като се бунтува, като използва насилието. Свободата трябва да се постигне по пътя на тероризма, както правели "Червените бригади" на Запад. Мечтаеха един ден да завземат София и да започнат да убиват. Един от ръководителите на групата дори заявяваше, че е готов да разстрелва всички, които носят военна или милиционерна униформа. Социалистическото общество младежите оценяваха като "гадно и отвратително, еснафско общество".

Трябва да се подчертае, че групата "Пънк" нямаше единна, изяснена идеология, нито пък някакви ясно очертани цели. Идеите схващания на младежите представляваха смесица от възгледи на Ницше, чинто произведения групата притежаваше и четеше, известно преклонение пред Хитлер, подражателство на западните младежки екстремистки движения. Един от младежите изразяваше недоволство от факта, че всеки член на групата имал различни от другите схващания. Въпреки тези "идейни" различия, общото, което обединяваше всички членове на разобличената група "Пънк", стремежът да се изразява протест срещу социалистическото общество, срещу социалистическите норми на поведение. Тези схващания в отделни случаи намираха реален израз – на обществени места младежите се държаха грубо и предизвикателно, обиждаха отделни граждани, правеха скандали. Външният им вид също в известен смисъл провокираше общественото мнение – младежите носеха по дрехите си безопасни игли и различни верижки. Коментирайки идеологията и същността на "хипитата" младежите изразяваха несъгласие с техните благодушни методи на действие, но заявяваха, че ги уважават, "като протестно движение".

Въпреки своите "анархотерористични" възгледи члено-

вете на групата не бяха предприели никакви конкретни стъпки за организиране и провеждане на терористична дейност. Помежду си разговаряха за евентуално набавяне на оръжие и експлозив, за взривяване на сграда, в която живеят отговорни ръководители и т.н., но в това отношение не отиваха подалече от разговорите.

През м. декември 1980 г. на различни обществени места в района на Банкя бяха изписани хитлеристки кръстове. В процеса на изясняване на сигнала органите на СГУ се насочиха към младеж, родом от Банкя, със средно образование, неработещ. Установи се, че същият е организатор на група младежи, които имали за цел да нанасят побой над невинни граждани, да изписват на различни места хитлеристки знаци; обсъждали помежду си въпроса за евентуално отвлечане на деца на партийни и държавни ръководители с цел получаване на откуп. Групата възнамерявала през лятото на тази година да опожари къщи на циганското малцинство в кв. Филиповци и да проведе акции за прочистване на районите около кината "София" и "Севастопол" от иветнокожи посетители, а така също да хвърлят "окървавени свински глави" в еврейската синагога и в джамията, както постъпвали членовете на английската неофашистка група "Бръснатите глави".

Според "устава" на групата, членовете трябва да отговарят на няколко условия: да са от бялата раса, християни, да произхождат от семейства с високо обществено положение, да са интелигентни, с образование и по възможност "големи побойници".

Ръководителят на групата много внимателно проучваше младежите, набелязани от него за членове, като вземаше мерки да не се познават помежду си с оглед при евентуален

провал да се запази организацията. Освен това възпамеряваше да привлече "пипки-наркомани", които да вършат "черната" работа и при провал именно те да попаднат в МВР.

За снабдяване на групата с оръжие се проектираха нападения над млади милиционери и евентуално закупуване на автоматични ножове от "пипцата" пред ЦУН.

Характерно е обстоятелството, че ръководителят, по негови думи, имал намерение да осъществи контакти с гръцка неофашистка организация, от която се надявал да получи оръжие.

Сравнителният анализ на всички данни, с които разполагаме, за неофашистките младежки групи, разкрити и разобличени в София, дава възможност да се открият някои характерни особености както и да се направят изводи за обстоятелствата и причините, породили тези явления.

С малки изключения младежите участвували в споменатите групи произхождат от нездрави семейства. Така например родителите на учениците от техникум "В. Пик" имат следната характеристика: бащата и майката на организатора на групата са осъждани за кражби, бащата на другия младеж е офицер от строителни войски, уличаван във вземане на рушвети и пари от войниците, родителите на третия младеж са разведени, бащата е известен, като алчен, готов на всичко човек, а майката е известна с разпуснатия си живот.

Младежът, ръководител на групата в Банкя, произхожда от семейство на бивш царски офицер, който след 09.09.1944г. е осъждан на 20 години лишаване от свобода за престъпления, извършени на територията на Югославия.

Самите младежи също имат недобра характеристика - мързеливи, с общо взето нисък успех, бягства от училище, някои от тях са с намалено поведение.

Подобно е положението и с членовете на групата "Вайс" – част от тях не учат и не работят, произхождат от семейства на разведени родители, употребяват наркотици.

Болшинството от членовете на групата "Пънк" са наркомани, безделници, някои са с разведени родители. Ръководителят на групата, например, е известен с хулиганските си прояви, с грубото си и арогантно отношение към хората. Участвал е в младежка група с криминални прояви. Родителите му са разведени. Живее с майка си, неколккратно развеждана, уличавана в кражба.

Друг от младежите, 18 годишен, наркоман, безделник, произхожда от семейство на оперен певец, разработван от органите на ДС за подозрителни връзки с чужденци, осъждан за трансфер на валута. Дядо му е бивш царски офицер, вражески настроен, който знаел за съществуването на групата и одобрявал този факт. Самият младеж се гордееше с миналото на дядо си, говореше, че бил шеф на "специален отдел" в полицията, личен приятел на Кочо Стоянов, познавал се лично с нар Борис и принц Кирил.

Сред останалите младежи има криминално проявени, регистрирани и осъждани за кражба, наркомани и др.

По този начин се очертава основната предпоставка за сформиранието на посочените младежки групи: нездравите семейства и отрицателното влияние на семейната среда и приятелското обкръжение.

На второ място, очевидна е ролята на западното идеологическо влияние, проникващо у нас по различни пътища. Посоченият италиански филм определено е подтикнал младежите от техникума "Р.Пик" и училище "Димитър Полянов" да подражават на младежките неофашистки групи. Дейността на групата в Банкя също беше повлияна в значителна степен от западни

филми, прожектирани у нас. В своите обяснения някои от членовете на групата "Пънк" сочат, че за съществуването на такива групи на Запад са научили от публикациите в някои наши списания и от предаванията на телевизията. Явно е, че поради недостатъци в идейно-политическото им възпитание, младежите са възприемали тази информация неправилно, оценявали са я едностранчиво, от свои позиции, виждали са анархистичното в тези движения на Запад, допадала им е тезата "всеки да върши каквото си иска". Разговаряйки за характерните особености на хитлеризма и неофашизма членовете на "Пънк" ги пренежават именно от тази гледна точка.

Дори в един изключително патриотичен и хуманен филм, какъвто е "Великата отечествена" някои от младежите са видели не масовия героизъм на съветските народи и отвратителното лице на хитлеризма, а "стегнатостта на хитлеристките войнши" и свободата да правят "каквото си искат".

И на трето място, някои от младежите са търсили във въпросните групи средство за изява на собствената си личност. Характерни са обясненията на един от младежите, който в разговор с другарите си заявява, че в живота е "едно абсолютно нищо" и това обстоятелство го накарало да стане "пънкар". В тази група нямало водачи, всички били равни и той се надявал, че в подобна среда няма да се чувства така незначителен.

Разкритите и разобличени от СГУ младежки групи могат да се разглеждат като тревожен симптом.

Палне е очертаваща се тенденция за обособяване на младежки групи, които макар и да не са истински организации, до известна степен носят организиран характер: относително определен брой членове, наличие на общи или еднопосочни схващания – най-често изразяващи неосъзнат и

политически неизбистрен "протест", наличие и използване на символи, означаващи принадлежност към съответната група.

Особено тревожно е стремжът да се подражава на неофашистките групи на Запад, от които се заема не само символиката, но и отделни елементи от идеологията им.

Въпреки, че посочените младежки групи не са развивали дейност, насочена срещу общественно-политическия строй у нас, но своите схващания, разбирания за живота и обществото и в стремежа си да подражават на някои западни образци, младежите лесно биха стигнали до противодържавна или: противообществена дейност.

Тези съображения категорично налагат да се вземат комплексни мерки за пресичане на подобни прояви сред столичната младеж.

Мерките трябва да се проведат в няколко основни насоки:

На първо място СГУ трябва да разшири обхвата и да засили интензивността на своята превантивно-профилактична дейност сред младежите. Това предполага навреме да се долавят сигналите за оформянето на подобни групи още в ранния стадий, преди младежите да са започнали евентуална престъпна дейност.

На второ място, необходимо е да се засили сигналната и аналитична информация до комсомолските органи, училищните ръководства, както и до обществените органи и организации, които осъществяват политико-възпитателна работа сред столичната младеж.

На трето място, необходимо е ГК и РК на ДКМС да засилят своята организаторска и възпитателна дейност в комсомолските дружества, особено в средношколските. Отделите "Народна просвета" към СИС и РИС и училищните ръководства

10

също трябва да засилят своята идеологическа и възпитателна работа сред учащите.

Сериозни мерки трябва да вземат ръководствата на Вългарска телевизия и ДП "Разпространение на филми" – необходима е по-голяма прецизност при подбора на филмите и подготовката на някои програми на телевизията. Задължения в тази област има и отдел "Пропаганда – МВР".

Констатираните в последните няколко години тревожни тенденции сред столичната младеж могат да се преодолеят само с обединените усилия на Комсомола, обществените организации, училищните ръководства и специализираните органи.

Нап. в 2 екз.

№ 1 - *ISUCY*

№ 2 - *IA*

Изп. Анастасов

Нап. Иваникова-1508 б

22.04.1981 г.

НАЧАЛНИК

Ген. лейтенант:

G. Minchev
/Г. Минчев/

М В Р
СОФ. ГРАДСКО УЧИЛИЩЕ
Рег. № 29480 Екз № 4
25 II 1989
1080 - СОФИЯ

*УЧ. Д. П. П. П.
22.11.89
да се разговаря с
придошлите ученици
С П Р А В К А*

39
33-409

СТРОГО СЕКРЕТНО!

ИЗДАВАЩОТО НА ДЪРЖАВНОТО
УЧЕБНО ПОСОБИЕ
№ 19456 от 27-11-89

ОТНОСНО: Опит за провеждане на младежка демонстрация
в центъра на София.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

0-3
5-1-3

На 22.11.т.г. в центъра на София бяха разлепени плакати написани на английски и български език, в защита на мира, в защита на Кубинския народ, за разоръжаване. В същите се съобщаваше, че на 22.11. неделя от 17.00 ч. ще се проведе демонстрация - шествие, със сборен пункт пред Националния академичен театър "Иван Вазов".

Към 16.30 ч. в градинката зад паметника "Патриарх Евтимий" започна да се събира група младежи, на възраст от 15 до 21 години. Към 16.45 ч. пред театър "Иван Вазов" започнаха да приждат младежи, носейки плакати с гореспоменатото съдържание. В 17 часа групата от паметника "Патриарх Евтимий" също потегли към театъра. Събраха се общо около 35-40 човека.

От проведените разговори с тях, се установи, че болшинството са ученици от Художествената гимназия и Средното музикално училище. Според тях причината за тази демонстрация е, че те чувствуват нужда да издигнат своя глас в защита на мира и по конкретно - в защита на Кубинския народ от посегателствата на империализма. Най-ефектна шма да бъде публичната демонстрация.

Бе направен опит да им се обясни, че мероприятия от подобен род се организират от обществените организации и Комсомола. Всички бяха единодушни, че комсомолските организации не се занимават с подобна дейност, че единственото, което

вършат е да организират дискотеки и забави. Би трябвало да се намерят форми и за политическа изява на младите хора.

При проведения разговор със студент от СУ "Климент Охридски", същият заяви, че е повдиган многократно въпрос пред организацията на ДЖМС в института да се организира демонстрация в защита на Кубинския народ, на което комсомолското ръководство не е реагирало. Подобни изявления направи и работник от Централен машиностроителен институт и студент от ВИАС.

Друга студентка от ВИАС заяви, че след като по инициатива на група младежи от института бил поставен лозунг в защита на мира, от комсомолския актив върху него било залепено съобщение за дискотека.

Большинството от младежите считаха, че в подобна демонстрация няма нищо нередно, че такива ставали в СССР, Румъния и други соц. страни.

След като бяха подканени, младежите напуснаха площада пред театър "Иван Вазов" и се отправиха отново към паметника "Патриарх Евтимий". Около 18.30 ч. започнаха постепенно да се разотиват. Инциденти и екцесий не бяха допуснати. Насилие не е прилагано. Униформена милиция не е ползувана.

Отп. в 4 екз.

№ 1 - ГК на БКП

№ 2 - У-ние 06 ДС

№ 3 - Соф.гр.у-ние МВР
06-02

№ 4 - ЦИАС

Изп. Марков

Нап. Тороманова - 69 В

23.11.81 г.

НАЧАЛНИК

СОФИЙСКО ГРАДСКО У-НИЕ МВР

Генерал-майор

/Иотов/

Др. Д. Давидов
М В Р
ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ
Рег. № 1942 Екз. № 1
25.02.1982 г.
2700 - Благоевград

СЕКРЕТНО!

02/19
МВР — УПРАВЛЕНИЕ VI-ДС
1995
от - 4 III 1982г.

Д О
НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ 06-ДС
С О Ф И Я

На № 826/20.I.1982 год.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПРАВКА

ОТНОСНО: Броят принадлежността на дискотеките,увеселителните за-
ведения в Благоевградски окръг и проблемите свързани с
тях.

На територията на окръга по инициатива на ДКМС, Централ-
ния кооперативен съюз, Министерството на вътрешната търговия и
услугите и Държавния комитет по туризма са създадени дискотеки и
увеселителни заведения в които се провеждат разнообразни младежки
прояви.

През последните години те станаха едни от най-посещаеми-
те от учащата се и останала младеж.

В 38 заведения и младежки клубове на окръга има уредби
за механична музика. ОбК по места в 20 села и градове притежават
също такива уредби. Организирант се и подвижни дискотеки по села-

13

2

та най-малко един път в месеца по съответен разработен план.

Районните потребителни кооперации на ЦКС имат 9 заведения които се използват за дискотеки и увеселителни заведения.

Стопанска дирекция и обществено хранене обслужва 4 младежки дома, "Балкантурист" - 4 нощни бара и Почивно дело - 1 дискотека.

Само към младежките домове в Благоевград, Г. Делчев, Сандански и с. Сатовча има назначени платени диско-жокери. Те сами в повечето случаи правят записите и поддържат технически изправна техниката. В тези заведения е забранено да се продават спиртни напитки, но търговските организации се стремят и нарушават това правило.

Посещават се в зависимост от това, за коя категория младежи е предназначено провеждащото се мероприятие. Режим на работа също е съобразен с това като за учащата се младеж е от 14 до 19 ч., а за работническата от 19 до 22 часа.

През летният сезон по време на ученическите бригади се организират по-често младежки увеселения. Като правило е за организирани мероприятия да не се вземат пари за вход, а при свободно посещение в някои от дискотеките вземат по 0,30 лв.

Младежките увеселителни зали и младежките клубове към ОБК на ДКС се използват предимно от комсомола. Към тях са назначени лица с хонорар - за поддържане и съхранение на инвентара.

Баровете на "Балкантурист" са снабдени със стерео уредби. Те работят от 19 до 23 часа. Само в една от тях е нает диско-водител със собствена уредба, а в останалите е предоставена на отговарящите за заведенията. Тези заведения се посещават от

различни категории млади хора в това число и незаети в обществено-полезен труд. Съществуващия "Авто-грил" предоставен на частни лица в гр.Сандански работи от 09 до 23 часа. Заведението се посещава от наши младежи и от преминаващите чуждестранни туристи. Тук преобладават изпълненията на западна музика.

В съществуващите заведения на РПК в окръга няма специализирани дискотеки, но имат магнетофонни уредби.

За увеселителни заведения младежите използват техни ресторанти и кафе-сладкарници.

Работното време им е до 22 часа, но при отделни случаи те работят до по-късно. Те се посещават предимно от селската младеж, но и от по-възрастни хора. Характерно е, че в тези заведения навсякъде се продава алкохол, което довежда до чести нарушения на обществения ред.

Програмите на дискотеките и увеселителните заведения са съставени изключително от естрадна музика, като преобладават изпълненията на западни състави. При организираните мероприятия по линия на ОБК на ДКМС има стремеж от дисководителите да ограничават тази тенденция.

Пътуващите дискотеки и дисководители от вътрешността на страната също не спазват регламентите в това отношение.

Освен това има лица които частно се занимават с този проблем. Те идват по покана на отделни секретари на ДКМС, или се предлагат на ресторанти и други заведения за обзавеждане с диско уредби.

Една от съществените причини за незадоволителните резултати и обстановка в увеселителните заведения се дължи на слабата квалификация и умение на дисководителите и отговорниците на такива заведения.

135

4

В повечето случай тези лица са без професионална подготовка и не се провеждат курсове за повишаване знанията и уменията им да изпълняват тези функции.

Негативните прояви сред младежите, които посещават тези заведения са главно от криминален, аморален, хулигански и друг характер. В повечето случай тези престъпления се извършват от криминалния контингент и младежи неупражняващи общественно полезен труд.

Престъпления от политически характер не са констатирани от органите на ДС.

Отп. в 2 екз.

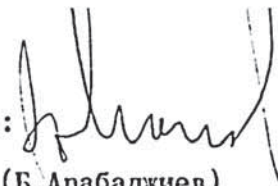
№ 1 - адресата

№ 2 - към дело

Изп. - Френгийски

Нап. - Филчева-438

25.2.1982 г.

НАЧАЛНИК
Ген. майор:
(Б. Арабаджиев)

ТЕЛЕГРАМА № 22/1555

СЕКРЕТНО

ЗА Н-К ПОД. 72400-03 МВР СОФИЯ

ОКР. У-НИ МВР В ТЪРНОВО.

230 0403 1130 - БЪБЗА

МВР — У. РАВЛЕНИЕ VI-ДС
2183
В. К. от - 4 III, 1982

ВАСЕКРЕТЕНА

*Д-р. Свещелъ
Да се провери
всичко за клуб
4.1.82*

*Д-р. Свещелъ
за О. 552
свещелъ*

ОТ ИЗВЪРШНАТА ПРОВЕРКА В ОБЩИНСКИЯ КОМИТЕТ НА ДКМС В В.ТЪРНОВО
Е УСТАНОВИ, ЧЕ: „СОКРАТОВИЯ КЛУБ“ Е ОСНОВАН ПРЕДИ ЕДНА ГОДИНА И
ПОЛОВИНА ПО ИНИЦИАТИВА НА ОКРЪЖНИЯ МЛАДЕЖКИ ДОМ ИЗПОЛЗУВАЙКИ ОПИТА
НА ЦЕНТРАЛНИЯ МЛАДЕЖКИ ДОМ В ГР.СОФИЯ И ПОДОБНИЯ КЛУБ В ГР.ПЕРНИК.
ПО СВОЯТА СЪЩНОСТ КЛУБА Е ЗА РАЗГОВОР И ДИСКУСИИ, ЗА СВОБОДНА ИЗЯВА
НА МИСЛИ, МНЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ ПО ВЪПРОСИТЕ НА ФИЛОСОФИЯТА, ЕТИКАТА,
ЕСТЕТИКАТА ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЯ НАЧИН НА ЖИВОТ КАКТО
И НА СОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО СТРОИТЕЛСТВО И РАЗВИЖ РАВИТИЕ.

ВСИЧКИ ТЕЗИ ТЕМИ СА РАЗРАБОТЕНИ В СПЕЦИАЛЕН ТЕМАТИЧЕН ПЛАН УТ-
ВЪРДЕН ОТ ОБЩИНСКИЯ КОМИТЕТ НА ДКМС.

РЪКОВОДИЕЛ НА КЛУБА Е РАЙЧО РАДЕВ-ЗАВЪРШИЛ ФИЛОСОФИЯ В
СУ, „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ЩАТЕН РАБОТНИК НА ОБЩИНСКИЯ КОМИТЕТ НА ДКМС.
ПОНАСТОЯЩЕМ Е СЛУЖИТЕЛ В ОРГАНИТЕ НА МВР.

КЛУБЪТ ИМА ОСНОВНО ЯДРО ОТ 7-10 ДУШИ ПРЕДИМНО УЧЕНИЦИ ОТ ЕЗИ-
КОВАТА ГИМНАЗИЯ КАКТО И РАБОТНИЧЕСКА МЛАДЕЖ.СБИРКИТЕ СЕ ПРОВЕЖДАТ
ДВА ПЪТИ СЕДМИЧНО В СРЯДА И ПЪТЪЖ ПЕТЪК.

ЗА ПО ПРАВИЛЕН КОНТРОЛ НА ЗБИРКИТЕ СЪЩИТЕ СА ПОСЕЩАВАНИ ОТ
ДИРЕКТОРКАТА НА ЕЗИКОВАТА ГИМНАЗИЯ, ПРЕПОДАВАТЕЛИ И ЩАТНИ РАБОТНИЦИ
НА ОБЩИНСКИЯ КОМИТЕТ НА ДКМС.

ВСИЧКИ РАЗГОВОРИ ОТ ЗБИРКИТЕ СА ЗАПИСАНИ НА МАГНЕТОФОННИ
ЛЕНТИ И МОГАТ ДА СЕ ПРОВЕРЯТ.

ОКРЪЖНИЯТ И ОБЩИНСКИЯТ КОМИТЕТИ НА ДКМС СЧИТАТ, ЧЕ, „СОКРАТОВИЯ
КЛУБ“ Е ПОЛЕЗНА ИНИЦИАТИВА И ФОРМА ЗА ПОПУЛЯВИЗИРАНЕ СРЕД
МЛАДЕЖТА ИДЕИТЕ И МАРКСИСТКИТЕ ПОСТАНОВКИ ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА
ФИЛОСОФИЯТА, ЕТИКАТА, ЕСТЕТИКАТА, КАКТО И НА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЯ
НАЧИН НА ЖИВОТ И СТРОИТЕЛСТВО.

ПРЕЗ 1981 Г. В УЧЕСТНИКА ОТ „СОКРАТОВИЯ КЛУБ“ СА НАПРАВИЛИ
ПОХОД „ПО СЪТЪПКИТЕ НА В.ЛЕВСКИ“ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС ЧЕСТВУВАНЕТО НА
1300 ГОДИШНИНАТА ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА.

ИЗП. ~~Д~~ Н. ДИМИТРОВ ЗА Н-К ОУ МВР
ПРЕАЛ: ВЛАДЕВ М-Р РАДОСЛАВОВ
ПРИЕ Л: КАЛОЯНОВА

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 16073 Екз. № 1
10. XII 1982 19 год.
СОФИЯ

УТВЪРЖДАВАМ:

За НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ 06 ДС
Ген. лейтенант П. Стоянов
София, 1983 г.

П Л А Н

За основните агентурно-оперативни мероприятия, които ще се проведат от отдел 02, управление 06 ДС през 1983 година.

В изпълнение на задачите, произтичащи от решенията на 12 конгрес на БКП, указанията на др. Живков на Националното съвещание /1.7.1981 г./ и разпорежданията на ръководството на МВР и 06 управление ДС, отчитайки динамичните изменения на оперативната обстановка по линия на младежта, българските и чуждестранни учащи се, усилията на оперативния състав ще бъдат насочени към:

- Провеждане на целенасочени, настъпателни действия срещу идеологическите посегателства на

противника, за разкриване, предотвратяване и пресичане каналите на проникване сред младежта, българските студенти, аспиранти, специализанти и преподаватели.

– Своевременно разкриване, предотвратяване и пресичане намеренията, плановете и дейността на специалните служби на противника сред чуждестранните учащи се в НРБ и недопускане идеологическото им разлагане, както и за системна работа по приобщаването им към реалния социализъм и марксистко-ленинската теория.

– Пресичане опитите на реакционни, екстремистки, религиозни и други идейно-поддривни центрове и организации да внесат разкол в прогресивното международно младежко движение, както и срещу разложителната им дейност в НРБ. Подобряване на контраразузнавателното обезпечаване на международния младежки обмен при постоянно взаимодействие и съгласуване с КГБ и другите братски органи за сигурност.

– Издигане равнището и ефективността от работата с агентурния апарат, за проникване в центрите на противника, за недопускане негативни процеси и явления сред младежта и учащите се в НРБ, за придобиване на политическа, военна и научно-техническа информация.

3

– Доуточняване, изучаване и поставяне под надежден агентурно–оперативен контрол вражеският контингент в обектите и по линиите на обслужване.

– Провеждане на широка, своевременна и ефикасна профилактична работа сред младежта, българските и чуждестранни учащи се, за пресичане на вражески и нелоялни прояви и довеждането на ангажираните се в нелоялна дейност до наши позиции.

– Усъвършенствуване организацията на контра-разузнавателната работа по линия на младежта, българските и чуждестранни студенти, аспиранти и специализанти. Подобряване на информационно–аналитичната дейност и прогнозирането в съответствие с особеностите на съвременната оперативна обстановка.

– Оказване на постоянна помощ и контрол на окръжните управления по работата им сред младежта, българските и чуждестранни учащи се. Подобряване на координацията и взаимодействието с централните подразделения на ДС и НМ, с братските органи за сигурност и най–вече с КГБ, изучаване и прилагане опыта им в работата по проблемите на младежта.

– Използване възможностите на обществеността, държавните органи и организации, както и средствата за масова информация при решаване на стоящите пред отдела проблеми.

1. Въпроси за разработване и решаване от ръководството на Министерството и управление 06 ДС

1. Доклад за нелоялните и вражески прояви сред младежта и мероприятия за по-нататъшното подобряване работата на ДС за своевременното им разкриване, предотвратяване и пресичане.

Докладът и мероприятията да се изпратят на централните и окръжни поделения на МВР за сведение и изпълнение.

Срок: 30.03.1983 г.

Отг.: Н-к отделение 02

2. Предложение за цялостното подобряване организацията на контраразузнавателната работа на ДС сред младежта.

Срок: м. 04.1983 г.

Отг.: Н-к отделение 02

3. Информация за изпълнение на перспективния план по чуждестранните учащи се от м. 02.1981 г. с предложения за по-нататъшното подобряване на агентурно оперативната работа.

Срок: м.06.1983 г.

Отг.: Н-к отделение 02

4. Информация за нелоялните и вражески прояви сред българските студенти и преподаватели.

Срок: м.12.1983 г.

Отг.: Н-к отделение 01

5. Да се анализира политическата и оперативна обстановка в сирийския, израелския, йорданския и южен екваториален ^{екватор} землячески организации и се набележат мерки за по-нататъшно подобряване на работата.

Срок м.4 и б 83 г.

Отг. Н-к отделение 03

6. Да се разработят и внесат в ръководството на управлението планове с конкретни агентурно-оперативни мероприятия по обезпечаването на 12 световен фестивал на младежта и студентите, семинара по български език и литература и други крупни младежки и научни прояви. При необходимост плановете ще се съгласуват с КГБ и братските органи за сигурност.

Отг. Н-ците на отделения

11. По центрове, организациите и каналите, използвани за идеологическа и друга подривна дейност сред младежта.

1. Чрез системни, целенасочени агентурно-оперативни мероприятия ще се изучават и наблюдават реакционните, екстремистки, прокитайски и други групи и организации за недопускане осъществяването на разложителна дейност срещу СФДМ, МСС, ВЛКСМ и ДКМС. Специално внимание ще се отделя за пресичане разложителната дейност на Европейския съюз на студентите демократи /ЕСД/, Международния съюз на младите социалисти /МСМС/, Асоциацията на американските студенти,

Европейския съюз на студентите евреи, както и на националните младежки съюзи в Англия, ГФР, Франция, Италия, Гърция, Турция, СФРЮ и Скандинавските страни.

За тази цел през 1983 г. ще се разработят конкретни задачи и линия на поведение на агентите "Ивайло", "Михаил", "Здравец", "Асен", "Петър", "Стоя", "Борил" и други, както и на ДЛ "Атанас", "Веселин", "Рожен", "Николай" и др.

Отг. Н-к отдел 02

2. Съвместно с ПГУ и ВГУ ще се работи целенасочено по научноизследователските институти и центрове, използвани от противника като "ДААД", "Гьоте", "Хумболт", Великобритания-Източна Европа и други за недопускане разлагането на нашите специалисти; за изучаване кадрите и насочеността на подривната им дейност спрямо НРБ; СССР и другите социалистически страни.

Съгласувано с ПГУ през 1983 г. ще се разработят задачи и предложения за маршрутиране на агентите "Любомиров", "Иванов", "Драганов", "Радков", "Гошо", "Омикрон", "Сергей", "Мartiнов", "Лиан" и други.

Отг. Н-к отделение 01

3. За разкриване, документиране и пресичане дейността на реакционните центрове "Мюсюлмански братя" и "Отто Бенекс Щифгунг", работещи по чуждестранните учащи се ще се провеждат заплануваните

7

мероприятия по съвместния план с КГБ.

Отг. Н-к отделение 03

4. Целенасочени агентурно-оперативни мероприятия ще се провеждат и по Дома на профсъюзите в Швеция, Генералния съюз на афганистанските студенти в чужбина, ДЖЕШОТ и други центрове, работещи по чуждестранните учащи се, с цел разкриване и пресичане на вражеската им дейност. В тази насока ще се използват през 1983 г. "Едуардо", "Надир", "Димо", "Гаро", "Кемал", "Захов", "Емил" и други.

Срок м.3 до м.12.83 г.

Отг. Н-ците на 03 и 04 отдел

5. Ще се установяват лицата от обслужваните обекти, които под влияние на западните пропагандни центрове; от вражески позиции или тенденциозно коментират международните събития, провеждат антидържавна пропаганда и агитация и ще се вземат своевременно мерки за пресичане на дейността им. Особено внимание ще се отделя на случаите свързани със събитията в Полша, Афганистан и Близкия изток.

Отг. Н-ците на отделения

III. По делата на оперативен отчет и сигналите.

1. ДОР "Таралеш" - заведено на иракския кадрови разузнавач Хюсеин Таликурдани. Ще се работи активно за документиране и пресичане дейността му в

НРБ и по съвместния план с КГБ и ВГУ.

Отг. Н-к отделение 04

С такава насоченост ще се работи и по ДОП "Носорог" Наджи Юсеф; студент от Ирак, ДОП "Шефа" Шауфик Джедиев - аспирант от Ирак, ДОП "Двуличник" Хусейн Али Хусейн - аспирант от Ирак; ДОП "Предател" Шармедин Амин и ДОП "Муле" Махамед Шариф Ел Аин - студент от Ирак.

Отг. Н-ците на 03 и 04
отделения

2. За разкриване, документиране и пресичане дейността на религиозната организация "Мюсюлмански братя" в НРБ, недопускане разпространяването на техни пропагандни материали и привличането на нови съмишленици сред чуждестранните студенти активно ще се работи по ДОП "Емир" - заведено на Омар Халаф Ал Дий от Йордания, студент във ВИАС, ДОП "Мюсюлманин" Хасан Фабхала Силуард - студент в МА, ДОП "Имам" Махамед Халил Абул Лабид - студент във ВИАС; ДОП "Малкия" Малек Халил Бабайе и ДОП "Молла" Ел Амин Махмуд Осман - специализант от Судан.

Отг. Началниците на 03
и 04 отделение

3. За своевременно разкриване, документиране и пресичане опитите за провеждане на идеологическа диверсия в нашата страна ще се работи по:

9

ДОП "Проповедник" - Джузеппе Филарозо,
специализант от Италия

ДОП "Нахалния" - Джон Стийф Ивков, граж-
данин на САЩ, студент МА

ДОП "Измамник" - Тарек Раки Махрз от Еги-
пет, гражданин на САЩ, студент в МА.

Срок м.1 до м.12.83 г.

Отг. Н-ците на отделения

4. До 30.1.1983 г. ще се анализират получените данни за новопристигналите чуждестранни преподаватели, специализанти и студенти в нашата страна и ще се открият дела за оперативна проверка на Андрию Бласко от САЩ, Драган Перович от СФРЮ, Джон Д. Стоянов от Нова Зеландия, Асен Ангелов от Австрия, Тарек Ел Шейх Калами от Судан, Али Ибрахим от Сирия и др. за изясняване на характера на връзките им с дипломати от капиталистическите страни; с членове на организацията "Мюсюлмански братя", както и за недопускане провеждането от тяхна страна на идеологическа и друга подривна дейност сред българските и чуждестранни учащи се.

Отг. Н-ците на отделения

IV. По вражеския контингент

1. В изпълнение на Инstrukция 1-20 от 20.1.1978 г. ще продължи дейността ни за по-пълното установяване и наблюдение на контингента в обслужваните

обекти, като особено внимание ще се обръща на преподавателите от висшите и средни училища, поддържащи подозрителни връзки с граждани от западните страни, както и на студенти и ученици изпаднали под влияние на западната пропаганда.

Всяко 6-месечие ще се прави анализ на извършеното по отделения, а при необходимост ще се разработват допълнителни мерки.

Отг. Н-ците на 01 и 02
отделения

2. Съвместно със Софийско градско и окръжните управления на МВР ще се изучават и проверяват ново приетите студенти във ВУЗ, като представляващите оперативен интерес ще се включват в контингента и наблюдават агентурно.

Срок 30.1.83 г.
Отг. Н-к 01 отделение

3. По отделения периодично ще се анализира и оценя работата на оперативните работници по доустановяването и наблюдението на вражеския контингент. Особено внимание ще се отделя на роднините и близките връзки на изменници на родината, репресирани или деца на бивши хора, като представляващите оперативен интерес ще се включват в контингента за наблюдение и недопускане ангажирането им в подривна дейност срещу НРБ.

Отг. Н-ците на 01 и 02
отделения

4. Съвместно със СГУ и съответните окръжни управления на МВР ще се осъществява постоянно агентурно наблюдение над водачите и инициаторите на антиобществени прояви и инциденти сред чуждестранните учащи се за недопускане на прояви увреждащи интересите на партията и страната.

Отг. Н-ците на 03 и 04
отделения

. V. По сигналите за вражеска дейност

1. За своевременното получаване и бързото изясняване на сигналите ще се усъвършенствува използването на агентурните и оперативно-технически средства, като първостепенно внимание се отделя на сигналите за терор, незаконно притежаване на оръжие, диверсия, подготовка за измяна на родината и др.

Отг. Н-к отдел 02

2. Новополучените сигнали своевременно ще се регистрират съгласно МЗ 1-88, задълбочено ще се изясняват, като се изучават и отстраняват причините и условията способстващи за ангажирането на млади хора в престъпна дейност.

Отг. Н-ците на отделения

3. За своевременното изясняване на получаваните сигнали в окръзите ще се оказва своевременна помощ и контрол на СГУ и ОУ на МВР по линия на младежта, българските и чуждестранни студенти, специалист

и аспиранти.

Отг. Н-к отдел 02

VI. По работата с агентурата

1. За изпълнение на задачите, произтичащи за отдела от 12 конгрес на БКП и Националното съвещание по ДС ще се вземат решителни мерки за изграждане и използване на агентурен апарат с качества и възможности за реализиране на настъпателни агентурно-оперативни и профилактични мероприятия в борбата срещу идеологическата диверсия на противника сред младежта, българските и чуждестранни учаци се:

През 1983 г. ще се работи за придобиването на нови 35 агенти:

01 отделение - 8

02 отделение - 7

03 отделение - 10

04 отделение - 10

Срок м.1 до м.12.83 г.

Отг. Н-ците на отделения

2. За повишаване ефективността от работата с наличния агентурен апарат, за обучението и възпитанието му и за спазване на необходимата конспирация ще се извършва задълбочен анализ и изискателност за издигане личната отговорност на ръководния и оперативен състав в работата им с агентурата. За целта:

а/ По отделения ще се придобият нови явочни квартири, както следва:

01 отделение - 4

02 отделение - 4

03 отделение - 6

04 отделение - 6

Всичко 20

Срок м.1 до м.12.83 г.

Отг. Н-ците на отделения

б/ Изграждане на две нови резидентурни групи в Софийския университет "Кл.Охридски" и в бл.19 по чуждестранните специализанти и аспиранти в НРБ.

Срок м.май 83 г.

Отг. Н-ците на 01 и 04 отдел

в/ Системно да се работи с агентурата за повишаване възможностите ѝ за положително влияние сред младежта и студентите, като се използват най-пълно маршрутните възможности на всички агенти.

По конкретни планове в отделенията ще се извърши цялостна проверка на 55 агенти:

01 отделение - 15

02 отделение - 10

03 отделение - 16

04 отделение - 12

3. По реакционните центрове и организации работещи срещу българската младеж и чуждестранните

учащи се ще се използват по конкретни задачи и линия на поведение агентите "Здравец", "Михаил", "Ивайло", "Бобров", "Тони", "Димов", "Едоардо", "Карлос", "Надир", "Емил", "Димо", "Жоро", "Игнат", "Кемал", "Раймонда", "Захов", "Борис", "Гаро" и др.

За всеки конкретен случай ще се изготвят предложения за утвърждаване от ръководството на управлението, като някои от тях ще се съгласуват с ПГУ и V управление на КГБ.

Отг. "Н-к отдел 02

4. За разкриване и пресичане опитите на дипломати и преподаватели от капиталистическите и развиващите се страни да провеждат идеологическа и друга подривна дейност сред българските и чуждестранни учащи се ще се използват възможностите на аг. аг. "Камен", "Данчев", "Симеонов", "Радков", "Снежана", "Борил", "Демирев", "Страхил", "Наско", "Джон", "Колев", "Антон", "Митко", "Самуил", "Тони", "Омир" и др.

Отг. Началник отдел 02

5. За недопускане на терористични прояви, организирани демонстрации, саморазправи и други негативни процеси и явления от чуждестранните учащи се ще се разработят задачи и линия на поведение на агентите: "Христофор", "Богомил", "Камо", "Юлия", "Димо", "Генади", "Наско", "Алек", "Луис", "Надир", "Ангел", "Христо", "Марин", "Румен", "Жоро", "Младен

15

"Моксен" и др.

Отг. Н-ците на 03 и 04
отделения

6. Да се разработят конкретни задачи и подходяща линия на поведение на аг. аг. "Тодоров", "Данчо", "Аспарух", "Драго" и др. за разкриване замислите на югославските специални служби и пресичане пропагандата и друга подривна дейност, провеждана чрез техните учащи се в НРБ.

Отг. Н-к отдел 02

7. За подпомагане ОУ на МВР и повишаване на ефективността при агентурно-оперативното наблюдение на чуждестранните учащи се ще се маршрутират от центъра до окръзите следните агенти: "Роберто", "Ернесто", "Сана", "Лато", "Джон", "Дино", "Ивайло", "Христо", "Асен", "Райчо", "Тони", "Иванов", "Драго", "Зафир", "Симов", "Гаро", "Джахи" и "Джасер".

Срок м. 1 до м. 12.83 г.

Отг. Н-ците на 03 и 04
отделение

8. Съобразено с оперативната обстановка и в изпълнение на МЗ I-3910 ще се подбират нови ДЛ с възможности за решаване задачи на органите на ДС и за оказване на положително политическо влияние сред младежта, българските и чуждестранни учащи както следва:

01 отделение	- 20
02 отделение	- 25
03 отделение	- 20
04 отделение	- 20
Общо:	<u>85</u>

Срок м.1. до м.12.1983 г.
Отг. Н-ците на отделения

9. При подбора и вербовката на необходимата качествена агентура от служебното ръководство и партийното бюро ще се оказва системна помощ и контрол на оперативния състав.

В ръководството на отдела два пъти през годината ще се направи анализ и оценка на вербовъчната работа, разстановката и използването на секретните сътрудници, като при необходимост ще се предприемат допълнителни мерки.

Срок м.5 и м.9.83 г.
Отг. Н-к отдел 02

VI. По профилактиката

1. През 1983 г. ще се работи целенасочена за разширяване и разнообразяване на общо и частнопрофилактичните мероприятия в средите на младежта, българските и чуждестранни учащи се за недопускане идеологическа обработка от противника и ангажирането на млади хора във враждебна дейност.

17

а/ С рецидивиращите чуждестранни учащи се ще се провеждат профилактични беседи, предупреждаване с протокол, а при целесъобразност и изгонване от страната.

б/ Ще се подобри съвместната работа с държавните и обществено-политически органи и организации и с агентите за влияние, с оглед недопускане деградирането на млади хора и извършването на антиобществени прояви с висока степен на обществена опасност.

Отг. Н-к отдел 02

2. За своевременното разкриване, предотвратяване и пресичане подозрителните връзки и контакти на български младежи, студенти и преподаватели с граждани на капиталистически страни, емисари на противника и изменници на родината ще се провеждат ефективни профилактични мероприятия и недопускане изпадането им под влияние на западната култура, изкуство, бит и начин на живот, както и използването им от западните подривни центрове.

Отг. Н-ците на 01 и 02
отделения

3. Съвместно със СГУ и ОУ на МВР ще се вземат конкретни мерки за изучаването на участниците в големи международни и вътрешни младежки, културни и други прояви, с цел недопускане на спонтанни или организирани действия и инциденти, които могат да

придобият политическа насоченост, както и за предотвратяване осъществяването измяна на родината, контрабандна търговия или друга нелоялна дейност.

Срок м.1 до м.12.83 г.

Отг. Н-ците на отделения

4. За недопускане неподходящи в политическо и морално отношение български младежи и девойки да се обучават зад граница, ще се извършва цялостна проверка на всички кандидати, като се правят наводки и за оперативните групи на МВР в социалистическите страни.

Срок м.8.83 г.

Отг. Н-к отделение 01

5. Съвместно с ръководството на Съвета за висше образование при МНП ще се контролира движението на чуждестранните специализанти и аспиранти в страната, като не се допуска да работят по засекретени теми и въпроси, самоволна смяна на темите и ръководителите с които работят.

Срок м.1-12.83 г.

Отг. Н-к 04 отделение

6. За недопускане на терористични и други остри прояви от чуждестранните учащи се, съвместно с ВГУ и СГУ ще се контролира поведението и действията на иракските баасисти, членовете на "Мюсюлмански братя" и други лица, склонни към такива действия.

Отг. Н-к отдел 02

7. През 1983 г. ще продължи работата за укрепване и поддържане на близки връзки с партийните, административни и комсомолски ръководства от обслужваните обекти за недопускане назначаването на неподходящи в политическо отношение лица, като особено внимание се отделя на преподавателите във висшите и средни учебни заведения.

Срок постоянен

Отг. Н-ците на 01 и 02
отделения

8. Съвместно с 12 РУ на МВР ще се предприема конкретни мерки за осигуряването на добър обществен ред и недопускане хулигански и други негативни прояви в студентския град "Хр.Ботев".

Срок

Отг. Н-к отдел 02

9. Своевременно ще се информират ЦК на БКП, ЦК на ДКМС и другите заинтересовани органи и организации за всички негативни прояви, процеси и явления сред българската младеж и чуждестранните учащи се за отношение и мерки.

Срок м.1 – м.12.83 г.

Отг. Н-к отдел 02

По взаимодействието с КГБ, централните и окръжни управления на МВР

1. Да се задълбочава и конкретизира сътрудничеството с КГБ и другите братски органи за

сигурност по линия на младежта, българските и чуждестранните учащи се в борбата срещу идеологическата диверсия на противника:

а/ Ще се съгласуват агентурно-оперативните мероприятия по най-важните международни прояви през 1983 г. и обезпечаването сигурността на нашите участници в тях.

б/ Ще продължи съвместната ни работа по реакционните центрове и организации "Мюсюлмански братя", "Отто Бенике Щифтунг", "Айрекс", "Международна амнистия", "Генералната организация на афганистанските студенти в Европа" и др.

в/ Системно ще се изучава и прилага богатият опит на съветските чекисти, като се анализират, популяризират и внедряват положителните резултати в собствената ни дейност.

Срок м.1 до м.12.83 г.

Отг. Н-к отдел 02

2. За повишаване квалификацията и подобряване на взаимодействието и координацията на оперативния състав в окръжните управления, работещ по проблемите на младежта, българските и чуждестранни учащи се да се проведе двудневен семинар в София.

Срок м.април 1983 г.

Отг. Н-к отдел 02

3. За осъществяване на целенасочена вербовъчна работа по чуждестранните учащи се и недопускан

21

на вражески и други противообществени прояви от тяхна страна ще се оказва системна помощ и контрол на СГУ и ОУ на МВР по изпълнение на утвърдените мероприятия, като особено внимание се отделя на Варна, Пловдив, Бургас, Русе, В.Търново, Плевен и Ст.Загора.

Срок м.1 – м.12.83 г.

Отг. Н-ците на 03 и 04
отделения

Други мероприятия

1. Обучението на оперативния състав да се извършва по утвърдените планове за:

- а/ агентурно-оперативна подготовка
- б/ правно-юридически въпроси
- в/ физическа и огнева подготовка.

В занятията да се използва и прилага опитът от успешно приключили дела и сигнали, както и актуална информация по международната, политическа и оперативна обстановка.

Отг. Н-к отдел 02

2. Периодически в ръководството на отдела да се обсъжда и оценява изпълнението на мероприятията в годишния план, като се отделя специално внимание на вербовъчната дейност и своевременното изясняване дейността на обектите протичащи по делата на оперативен отчет и сигналите.

Отг. Н-к отдел 02

22

3. Целенасочено ще се изучава оперативната обстановка в обслужваните обекти и своевременно се взимат мерки за недопускане на негативни процеси и явления.

Срок: постоянен

Отг.: Н-к отдел 02

ПРЕДЛАГА:

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 02

Полковник

Ив. Дянков
Ив. Дянков/

Нап. в 2 екз.

№ 1 - 02 отдел

№ 2 - 08 отдел

Изп.-Шапчев

Нап.-Тодорова - 16373

10.12.1982 г.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Reg. № 16304 Екз. № 2
1 А 1 X 1983 19 год.
СОФИЯ

409

ф 67

СПРАВКА

ОТНОСНО: Придобитите оперативни данни във връзка с IX международен конгрес по славистика

*Др. Венета
за Бюро на ДС
с Др. Георгиев
Др. Георгиев
17.10.83
и др.*

От 06. до 14.09.1983г. в Киев, СССР се проведе IX международен конгрес по славистика. Българската делегация беше в състав от 91 човека, учени от БАН, СУ "Климент Охридски" и Великотърновския университет. По различни причини акад. Пантелей Зарев, зам. председател на БАН, акад. Владимир Георгиев, директор на Единния център за език и литература и проф. Ефрем Карамфилов не заминаха за Киев.

По данни на наши източници в работата на конгреса са се открили следните тенденции с антисъветска и антибългарска насоченост:

- Да се дискредитират мирните инициативи на СССР и другите социалистически страни поставяйки зн: за равенство между милитаризацията на САЩ и мерките за отбрана на Съветския съюз;
- Да се инспирират противоречия между съветските и български учени, чрез тенденциозно тълкуване

на научни факти в областта на историческото езикознание;

- Да се внушават и формират антибългарски настроения сред международната научна общественост от страна на югославските слависти, чрез псевдонаучно тълкуване на проблеми, свързани с т.н. "македонски въпрос".

На заседание на Международния комитет на славистите, проведено по време на конгреса, Санта Грачоти, италиански гражданин, професор в Университета в Рим в Католическия университет в Милано, засичани за изказвания с антисоциалистическа насоченост, и Олеш, западногермански гражданин, бивш директор на Славянския институт в Кьолн, се обявили против предложената проекто декларация за мир, тъй като войните се причинявали от конкретни и реални поводи. Настоявали в декларацията да се включи текст, не само против войната, а и против всяко насилие. Пред наш източник Грачоти заявил, че отношенията между Италия и България ще се подобрят само след като италианците осъдят поне един български гражданин, като компенсация за двамата италианци, намиращи се в български затвор.

В доклада си "Второто южнославянско влияние в руския литературен език", Дийнс Уорт, професор в Университета в Лос Анжелос, се противопоставил на общоприетата от съвременната наука теза на съветския акед. Дмитрий Лихачов за старобългарската книжнина върху

руската литература и култура през XV в. Тази негова позиция била изненадващо за нашите делегати подкрепена от Л.П. Жуковски, Н.И.Толстой и Б.А.Успенски, които в своите доклади и изказвания се стремели да омаловажат българското влияние през този период.

Изнесените по време на конгреса доклади на славистите от САЩ, бяха предварително отпечатани. Непосредствено след завършването на конгреса те бяха изпратени на някои български учени и Центъра по българистика при БАН.

Югославската делегация на конгреса наброявала 49 души, от които 12 са били лансирани от организаторите за председатели на секции, като между тях 7 са били от СР Македония. Активна роля в това отношение са играли съветските учени проф. Никита Толетов и проф. Самуил Бернщайн, известни с проюгославските си позиции по т.н. македонски въпрос. Като председател на секция Бернщайн тенденциозно ограничавал времето за изказване на българските учени. Наш източник случайно бил свидетел на личното му инструктиране и насърчване от проф. Ацо Младенович от СФРЮ.

За първи път югославската делегация била монолитна в официалната си подкрепа на представителите от СР Македония. В повечето от изнесените от тях доклади, за разлика от докладите на нашите учени, се "разяснявали" основни проблеми свързани с т.н. "македонски въпрос". По този начин инициативата за тяхното псевдонаучно тълкуване била в ръцете на югославските слависти. Особено активно в това отношение се

проявили Блаже Ристовски, Блаже Коневски и В. Пандевски. Българските учени били принудени да се задоволят с пасивната позиция, да се опитват "аргументирано" да оборват техните антибългарски концепции в рамките на няколкото минути предоставени им от председателстващите заседанията. С цел да предразположат домакините, югославските езиковеди по време на конгреса спекулирали и с някои съществуващи противоречия между руските и украинските учени относно формирането на украинския език. На тази база в частни разговори те лансирали идеята за откриване на лекторат по македонски език в Киев.

Някои предварително подготвени от наши историци доклади, разглеждащи основни проблеми от т.н. "македонски въпрос" били отклонени в последния момент от проф. Мито Исусов, директор на Единния център по история.

Х. Кайперт, западногермански гражданин, професор в Университета в Бон, се изказал по отношение на българските научни списания и нашите доклади, изнесени на конгреса, които не били достатъчно задълбочени и отделяли голямо внимание на проблемите на българистиката.

По данни на наши източници, ръководството на българската делегация се отнело формално към чествването на 9-ти септември, което направило неприятно впечатление на българските и някои съветски делегати.

68

5

Предвид горното предлагаме с някои от данните от справка в подходящ вид да бъде запознато ръководството на БАН.

Нап. в 2 екз.

1 - ЛД 862

2 - 8 отдел

Изп.-Лозанов

Нап.-Атанасова *13448*

13.10.1983 г.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

17

М. Б. П.
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 332
год.
София

О Т Ч Е Т

За работата на отдел 02, управление 06 ДС
през 1984 година

1. По дейността на противника

В противовес на последователната мирна политика на страните от социалистическата общност и на конструктивните им усилия за предотвратяване на ядрената заплаха през 1984 година американската администрация и нейните съюзници от НАТО форсираха надпреварата във въоръжаването, засилиха конфронтацията и опитите за подриване на реалния социализъм, утвърдиха тероризма и бандитизма като норма на поведение в международните отношения. Засилиха се опитите и усилията на подривните служби, центрове и организации за оказване на идеологическо влияние и обработка на младежта в НРБ и чуждестранните учащи се в нашата страна, за насаждане на антисъветски настроения, социална инертност и потребителска психика, за пренасяне на пацифисткото движение на наша територия и изпълването му с антикомунистическо съдържание. Противника разработи и провежда широкомащабни и дълготрайни пропаганднодиверсионни операции като "Истина", "Демокра-

18

2

ция и публична дипломация" с цел засилване на американското влияние в международното младежко движение, за дискредитиране и разцепление на Световната федерация на демократичната младеж /СФДМ/, и Международния студентски съюз /МСС/, за проваляне на фестивалното движение, създаване на реакционни международни и регионални младежки организации, изграждане на паралелни структури и дискредитиране на НРБ и ДКМС. Правят се настойчиви опити за инспириране на различни групи и организации, действащи извън контрола на държавните органи и обществени организации. Особеност на международната политическа и оперативна обстановка е и рязкото нарастване на агресивността на империализма и все по-откритото използване на тероризма като средство за реализиране на хегемонистичните му цели и интереси. Увеличиха се опитите на противника и по използването на чуждестранните учаци се и опазването им от влиянието на социалистическите идеи и марксистко-ленинска идеология.

Вражеската радиопропаганда тенденциозно интерпретираше "проблемите" за социалната реализация на младежта, "възможностите" за преуспяване в капиталистическите страни, злословеше за "партийно опекунство" над Комсомола, за "недостатъци" в образователната система, пропагандираше се "пацифизма" като средство за "демократизиране" на социалистическото общество.

През 1984 година продължи да нараства количеството на изпращаната от капиталистическите страни литера-

тура, магнетофонни и видеозаписи с разложително съдържание, материали с религиозен и антисоциалистически характер. Чрез изпращане на голям брой писма до училища, ВУЗ, институти и други ведомства бяха направени опити за инспириране на пацифистки прояви и настроения в младежки среди.

Сериозна подривна дейност противника осъществяваше и по линия на международния младежки и научен обмен. Наред с опитите за шантажиране и обработка на отделни младежи и научни кадри от ВУЗ към невъзвращенство под ръководството на специалните служби се работи за обединяване на вражеската емиграция от младото поколение и за събиране на информация по проблемите на младежта в НРБ.

Дипломатическите представителства на капиталистическите и някои развиващи се страни и през 1984 година се изяха като центрове за провеждане на идеологическа диверсия срещу различните отряди на младежта. Посолствата на някои арабски държави предприеха действия за засилване влиянието на ислямската религия сред младежите-български турци. Подойвно-пропагандните органи и специалните служби на Турция и СФРЮ засилиха дейността си за поддържане на националистически настроения сред част от българската младеж.

По-активно бяха използвани от противника и възможностите на чуждестранните лектори във ВУЗ и езиковите гимназии за провеждане на идеологическа диверсия, събиране на информация за младежта, изучаване на отделни

20

4

преподаватели от ВУЗ и други лица, представляващи оперативен интерес.

През 1984 година настъпиха сериозни изменения в оперативната обстановка и по линия на чуждестранните учащи се. Увеличи се броя на приетите на собствени разноски, /Йордания, Ирак, Гърция и др./ произхождащи от управляващите среди, членуващи в реакционни, националистически, религиозни партии, движения и организации и имащи отрицателно отношение към социализма. В условията на усложнената международна обстановка противника отделя сериозно внимание на чуждестранните учащи се.

Разузнавачите от дипломатическите представителства на САЩ, Англия, ФРГ, Франция, Ирац, Сирия, Либия и други наблюдават живота и дейността на земляческите организации, противоречията и инцидентите между тях, възгарят националистически и религиозни настроения, засилват опитите си за събиране на разузнавателна информация, инспирират негативни процеси и остри враждебно-демонстративни действия. Системно следят поведението и проявите на прогресивните младежи и при възможност прилагат репресивни мерки спрямо тях. В изпълнение официалната политика на своите правителства вербуват агентура съещу заплащане, чрез принуда, шантаж и зависимост.

Резидентурата в посолството на Ирак работи активно за разлагане и компроментиране на комунистите и кюрдите. За реализация на политическите си цели иракските баасисти обработват и вербуват не само свои сънародници, но и учащи се от други арабски държави.

Разузнавачите от сирийското посолство чрез своя агентура събират информация за привържениците на "Мюсюпмански братя", сирийските комунисти и кърди. Сериозна дейност развиха и след палестинските учащи се привърженици на отцепилите се от ООП политически групировки.

Значителна дейност развиха и дипломатите от Либийското бюро в София след арабските учащи се за приобщаването им към идеите на Кадафи, за възстановяване на Федерацията на арабските студенти и увеличиха няколкократно отпусканите от либийската страна стипендии и парични помощи. Особен интерес проявиха към разцеплението в ООП и спрямо привържениците на отцепилите се политически групировки.

Резидентурата в посолството на СФРЮ осъществи по-значима контраразузнавателна работа по югославските учащи се в НРБ и чрез някои от тях се опитваше да пропагандира югославския "модел" на социализма и да провежда антибългарска пропаганда по т.нар. "македонски въпрос".

Разузнавателните органи на Израел, Ирак, СФРЮ, Йордания, Сирия, Гърция и др. разпитват на своя територия отделни студенти и събират информация за дейността и поведението на комунистите и прогресивните арабски учащи се, както и за българи, работещи в институти, имащи отношение към чуждестранните младежи. Придобити бяха данни и за вербовки на някои от тях за изпълнение на разузнавателни и контраразузнавателни задачи в НРБ.

22

6

Специалните служби на противника активно използваха някои реакционни центрове и организации за провеждане на разложителна дейност сред чуждестранните младежи в НРБ, особено през летния период, когато значителен брой от тях пребиваваха по различни поводи в западните страни. Центровете в Западна Европа на религиозната терористична организация "Мюсюлмански братя", "Ото Бенекс Цифтунг" ФРГ, "Федерацията на студентите от Черна Африка" /"FEANF" /, "Федерацията на афганистанските студенти" /"GUAFS" / и др. активизираха политическата си и организационна дейност, системно изпращаха пропагандна антикомунистическа и религиозна литература и отделни свои емисари в НРБ.

За реализиране на своите подривни цели срещу нашата страна, противника използва и някои научни институти и организации като Съвета за международен научноизследователски обмен /АЙРЕКС/ – САЩ, Британския съвет и центъра "Великобритания – Източна Европа", Института по балканистика – Гърция и др.

II. Отражението на идеологическата диверсия.

Получената в отдела през 1984 година информацията дава основание да се направи извода, че в болшинството си българската младеж, студентите и преподавателите от ВУЗ стоят на здрави идейни позиции. Независимо от това главно в резултат на засилената идеологическа атака на противника и усложнената международна обстановка от-

23

7

делни студенти и преподаватели стават изразители на възгледи и прояви, несъвместими с нашата идеология.

Основна и най-характерна форма на вражеска дейност сред младежта, студентите, преподавателския и учителски състав беше и си остава противодържавната агитация и пропаганда. Очертава се тенденция на увеличение случаите на ПАП, осъществявана от учители от средните училища и младежи наупражняващи общественно-полезен труд.

Известно увеличение бележат и проявите на идеологическа диверсия във ВУЗ и средните учебни заведения. Фиксирани са случаи, когато ученици, студенти и преподаватели системно слушат вражеските радиостанции, възхваляват западния начин на живот, бит, култура и наука, разпространяват политически вицове и хулят социалистическата ни действителност.

Тревожна тенденция на устойчивост, бележат формиращите се в младежките среди различни групи, организации и паралелни структури. През 1983 година техния брой беше 108 с 608 участници, а през 1984 година 132 с 604 младежи. Болшинството от тях се формираха под влияние на различни течения на Запад – "хипи", "пънк", "рокери" и други, а някои на религиозна основа. Безпокойство будят създадените 19 групи с 91 младежи с неофашистка насоченост.

При някои от групите се замисляха групови бягства, стремеж към снабдяване с оръжие и боеприпаси и други противообществени прояви.

2/1

8

Независимо от предприетите от държавните органи комплексни мерки т.н. "видеобизнес" разшири своите мащаби и периметъра на своето разложителна влияние. Не са преодолени и основните слабости в дейността на значителна част от дискотеките.

Не е малък и бооя на установените подозрителни контакти с чужденци, в резултат на което се пораждават изменнически намерения, посещават се западни посолства, а отделни лица стават носители на националистически настроения.

Националистическите настроения и прояви са характерни предимно за младежите-български турци и запазиха тенденция на устойчивост. Констатирани са и отделни националистически прояви на промакедонска основа.

Устойчивост запазиха през 1984 година ~~са~~ подготовката, опитите, бягствата зад граница и невъзвращенствата. Не малка част от тези прояви е свързана със замисляне и осъществяване на други тежки престъпления.

Сред част от младежта се проявява интерес към религиозните ритуали, обреди и символи, нараства броя на кръщавките, венчавките и др. Забелязва се тенденция към активизиране дейността на сектите и разнообразяване формите за привличане на повече младежи и деца. Известно увличение се забелязва и към йогизма ~~и~~ мистични отклонения.

В резултат на засилената идеологическа диверсия, на буржоазния си произход, мироглед и морал, не малка част от чуждестранните учащи се ангажират във враж-

дебни и нелоялни прояви срещу НР България.

Анализа на придобитата през 1984 година показва, че най-масовата и характерна форма на вражеска дейност продължава да бъде идеологическата диверсия. Студенти, аспиранти и специализанти от капиталистическите и развиващи се страни клеветят социалистическата ни действителност, възхваляват Запада, разпространяват литература с антисъветско, антисоциалистическо и ралигиозно съдържание, популяризират емисиите на вражеските радиоцентрали, проявяват стремеж към изучаване проблемите на малцинствата в НРБ и влияят разложително върху отделни български младежи и девойки.

Чуждестранни учаци се от САЩ, Англия, Япония, Италия, Гърция, ФРГ, Ирак и други събират всестранна информация от политически, икономически, социален и военен характер, проявяват подчертан интерес към състоянието и перспективите на икономическото ни развитие и интеграция в рамките на СИВ.

Други от развиващите се страни поддържат официални връзки със служители от техните посолства и някои от тях се използват за наблюдение и водене на контра-разузнавателна работа сред техните колонии и най-вече за контролиране проявите на комунистите и прогресивните младежи. Чуждестранни учаци се от развиващите се страни посещават някои капиталистически посолства, където към тях се проявява интерес и на някои се възлагат задачи за събиране на необходимата информация и внасяне разкол

26

10

в техните среди.

През 1984 година се засили политическата и организационна дейност на привържениците на терористичната религиозна организация "Мюсюлмански боатя". От установените 510 силно религиозни арабски учащи се 74 са уличени в принадлежност към тази организация. Нараства техния брой от средите на вярващите йордански, палестински, судански и нигерийски студенти, специализанти и аспиранти, като се създадоха групи в София, Пловдив, Варна и Русе. Техните ръководители поддържат регулярни връзки с центрове зад граница, откъдето получаваха литература и финансови средства. На сбирки се разглеждат мюсюлмански произведения и такива с антисоциалистическа насоченост. Периодично изпращат делегати за участие във форуми на организацията зад граница, откъдето получават указания. Придобити са данни и за стремеж към установяване контакти с български турци. Особена активност през годината разви групата на суданските учащи се.

През годината бяха установени и се наблюдават арабски учащи се уличени като членове и привърженици на терористичната организация "Прогресивен съюз" на Абу Нидал. Придобити бяха данни и за арабски студенти - членове и привърженици на ливанската религиозна организация "Хизб Аллах" /"Партия на Аллаха"/, която замисля провеждането на терористични акции срещу официалните представителства на социалистическите страни.

В резултат на настъпилото разцепление в ООП сред палестинските учащи се и през 1984 година продължиха

противоречията между оформилите се две враждуващи групировки. Предотвратени бяха назряващи конфликтни ситуации. Напоследък обстановката сред тях продължава да се изостря поради активната подстрекателска дейност на посолствата на Сирия и Либия.

Африкански учащи се, особено от Судан, Нигерия и Етиопия, спекулират с проблема за съществуването на "расова дискриминация" у нас, болезнено реагират и предприемат протестно-демонстративни действия.

Голяма част от чуждестранните учащи се занимават активно с контрабандна търговия, тоансфер на валута, пласиране на наркотици и аморална дейност, с което влияят отрицателно върху отделни български младежи и девойки. Други системно нарушават нормативните документи по адресната регистрация и паспортния режим, нарушават общественения ред в студентските общежития, стават инициатори на скандали и остри инциденти.

III. По агентурния апарат.

В съответствие с произтичащите задачи, указанията на ръководството на МВР и изискванията на усложнената международна и оперативна обстановка през 1984 година усилията на оперативния състав бяха насочени към укрепване и разширяване на агентурните позиции в обслужваните обекти и особено сред чуждестранните учащи се.

Към 01.01.1984 година отдела е разполагал с 257 агенти. През 1984 година са придобити 65 агенти /53 нововербовани/, а снети от отчет 46 агенти. Снетите от

12

отчет са изключени от агентурния апарат главно поради завършване на образованието си и заминаването им, а в някои случаи поради изчерпани възможности. Извършените през 1984 година 53 нови вербовки бяха съобразени с изискванията на оперативната обстановка и политическия подход. Изхождано е от необходимостта за правилна разстановка. Болшинството от нововербованите агенти са чужденци и имат добри оперативни възможности. Известни агентурни позиции бяха завоювани по "Мюсюлмански братя", иракските баасисти и т.н.

В работата си по подбора, изучаването, вербовката и използването на агентурата оперативния състав показва порастнало майсторство. Агентурата е срещана ритмично, получена е интересна оперативна информация. През 1984 година са проведени 2974 срещи, от които 2825 със сведения и 149 без сведения. В бюлетина на управлението са поместени 105 материала.

През периода зад граница бяха маршрутирани 22 агенти, а по естествени поводи в различни страни пребиваваха 14 агенти и 38 доверени лица, на които бяха разработени конкретни задачи. Придобита бе интересна информация за ядгранични центрове и мероприятия на организацията "Мюсюлмански братя", "Роза-Кръст", направени бяха опити за събиране на такава относно взривовете и отзвука сред вражеската емиграция. До окръжните управления на МВР бяха маршрутирани 29 агенти, които решаваха задачи по техни обекти.

Извършени са през годината проверки на 52

агенти, като по-особено внимание бе отделяно на агентурата от средите на чуждестранните учащи се. Не бяха получени данни за разшифровка или нечестност спрямо органите на ДС. Успешно се развиват контактите на някои наши агенти-чужденци с противника, придобива се интересна информация за интересите му.

През отчетния период бяха вербувани и 18 явочни квартири. Придобити бяха 47 нови доверени лица, завоювани са по-сериозни позиции в обслужваните обекти.

Независимо от постигнатите положителни резултати количеството и качеството на агентурния апарат все още не отговаря на изискванията на оперативната обстановка. Недостатъчни са агентурните ни позиции в някои факултети на ВУЗ, сред иракските баасисти и по "Мюсюлмански братя", по земляческите организации на Гърция, СФРЮ, по международния научен обмен, в сякои младежки издателства и др.

Допускат се слабости с отделни агенти, не винаги се поставят конкретни задачи, особено на агентурата работеща по делата на оперативен отчет. Не се маневрира умело в агентурата, недостатъчно се използва подставата особено по чуждестранните аспиранти и специализанти. Непълноценно се използват възможностите на някои агенти за оказване на положително влияние.

Понастоящем, към 01.01.1985 година, на ръководство в отдела са 276 агенти.

30

14

IV. По делата и сигналите

В началото на отчетния период /01.01.1984год./ в отдела са се водили 53 дела на оперативен отчет, от които ДОР -2, ДОП - 49, и ДОН - 2. През 1984 година са открити 15 ДОП, и са приключени 18 ДОП.

Към 01.01.1985 година в отдела се водят общо 50 дела, които се разпределят както следва: ДОР - 2, ДОП - 45 и ДОН - 3.

По окраска:

Идеологическа диверсия - 35

Шпионаж - 9

Подготовка и опити за бягство - 2

Противодържавна агитация и пропаганда - 1

Приключените през 1984 година 18 дела на оперативен отчет предимно с окраска "Идеологическа диверсия" са водени на чуждестранни учащи се, чието пребиваване в страната ни е прекратено по оперативен път под благовидни предлози и след проведена профилактика.

През 1984 година е работено по следните по-важни дела:

1. ДОР "Земеделец" - заведено на американския специализант Фредерик Чери с окраска "Идеологическа диверсия". След документиране дейността на обекта бяха проведени мероприятия за прекратяване престоя му в НРБ като лектор в СУ "Кл.Охридски".

2. ДОР "Двуличник" - водено на иракския аспирант Али Хусеин Али с окраска "Шпионаж". Установено бе,

че обекта събира информация за дейността на Кинтекс. Проведени са мероприятия за ускоряване завършването на аспирантурата му.

3. ДОП "Аспирант" – водено на югославския лектор в СУ Драган Перович с окраска "Идеологическа диверсия". В резултат на проведените мероприятия бе разкрита и документирана дейността му и договора прекратен.

4. ДОП "Парвеню" – заведено на проф. Иван Боянов от СУ с окраска "Идеологическа диверсия". Обекта е настроен враждебно към нашата действителност и поддържа многобройни контакти с чужденци. Работата по делото продължава съвместно с ОУ на МВР гр. Шумен.

5. ДОП "Лицемер" – водено на нигерийския студент Нуху Джафару с окраска "Идеологическа диверсия". В процеса на водене на делото се установи, че обекта посещава американското посолство, а през м. 08. 1984 година бе задържан от органите на МВР за фотографиране на секретен обект и бе предаден на следствие. След изясняване на дейността му и профилактика в ГСУ бе изгонен от страната.

6. ДОП "Предател" – заведено на иракския студент Таджедин Мушир Амиръ с окраска "Шпионаж" в полза на иракското разузнаване. Установено бе, че по указание на резидентурата събира информация за поведението и проявите на комунистите и кюрдите. Проведени бяха мероприятия за изключването му от ВУЗ и прекратяване престоя му в НРБ.

7. ДОП "Резидент" – заведено на сирийския аспирант Али Ибрахим с окраска "Идеологическа диверсия". Установено е, че обекта поддържа връзки с установени разуз-

навачи и събира сведения за прогресивните сирийски студенти. По делото са набелязани активни мероприятия за изгонването му.

8. ДОП "Наглия" – водено на Стойко Врачев с окраска "Идеологическа диверсия" въз основа на данни за създаване паралелна на ДКМС структура. Проведени бяха мероприятия за пресичане дейността му, а обекта и връзките му профилактирани и предупредени с протокол.

9. ДОП "Факира" – водено на д-р Георги Лозанов с окраска "ПАП" и изменнически намерения". По делото бяха проведени активни оперативно-технически мероприятия и бе документирана дейността му, след което бе уволнен от института.

През годината е работено и по 131 сигнала за вражеска дейност, които по окраска се разпределят:

Идеологическа диверсия и ПАП – 79

Подозрителни контакти с чужденци – 28

Терор – 6

Шпионаж – 3

Валутно-контрабандни престъпления – 5

Изменнически намерения – 5

Корупция и разложение – 1

Други – 4

От анализа е видно, че преобладават сигналите за идеологическа диверсия и ПАП и, че тези прояви запазват своя приоритет и устойчивост. Известно намаление бележат сигналите за изменнически намерения, националистически настроения и т.н.

От регистрираните сигнали ^в № 07 и 08. отдели 93 са изяснени и 38 в процес на изясняване. От изяснените 4 са преминали в ДОП и 33 в оперативни преписки. Над 70% от източниците на изяснените сигнали са агенти, а над 50% от сигналите за идеологическа диверсия и ПАП сред чуждестранните учащи се са на религиозна основа.

По делата и сигналите са постигнати положителни резултати, но недостатъчно активно се работи по документирането и легализирането на оперативните данни. Провеждани са сложни оперативно-технически мероприятия, плановете се изпълняват в срок. Отделни оперативни работници не водят дела на оперативен отчет, което не отговаря на усложнената оперативна обстановка и активността на противника.

V. По профилактиката.

През отчетния период профилактичната дейност бе в съответствие с изискванията на заповед 1-100/1980г. Прилагани бяха разнообразни форми на профилактика.

Сериозна дейност бе реализирана по някои международни младежки прояви тук и зад граница като II международен подготвителен комитет на XII фестивал. Срещата на младите творци от балканските страни и Кипър, Седмица на дружбата между българската и румънска младеж, 14-тия конгрес на МСС, Летния семинар за чужденци - слависти, по приема на чуждестранните учащи се, международния научен и младежки обмен и т.н.. През годината са проведени 25 общопрофилактични мероприятия с участието на

745 лица, частна профилактика е проведена на 127 лица.

Съвместно с Районно управление МВР –Студентски град е проведена дейност по недопускане възникването на инциденти, скандали и конфликтни ситуации сред чуждестранните учащи се. Значителна по обем и ефективна профилактика бе извършена по палестинските учащи се за недопускане в инциденти между враждуващите групировки. Инициаторите на подобни прояви своевременно бяха разколебавани, други съдени по УБДХ, а други изгонени от страната.

Провеждаха се и мероприятия за предотвратяване изтичането на поверителна информация и ограничаване достъпа на чуждестранните аспиранти и специализанти до източниците на такава информация.

Подобрени бяха контактите с партийните, комсомолски и административни ръководства в обслужваните обекти. Засилена бе и сигналната функция. По проблемни или конкретни въпроси са внесени над 50 справки в ЦК на БКП, ЦК на ДКМС, МНП и други органи.

Независимо, че оперативния състав работи с по-растнало майсторство все още нивото на профилактичната дейност не отговаря на изискванията. Незадоволително се използва агентурния апарат за оказване положително влияние. На лице са и случаи на незадоволително подготвени профилактични действия.

VI. По вражеския контингент.

Към 01.01.1984 година във вражеския контингент

са се водили 349 души. Понастоящем техният брой е 435, от които в отдел 03 ДС – 3, на списъчен отчет – 108, други – 60 и на оперативни преписки – 264 чуждестранни учащи се.

За наблюдение на проявите на вражеския контингент се използват 214 агенти и над 270 доверени лица. 85% от лицата включени в контингента са обезпечени с агентурно и други наблюдение.

Сериозни трудности се срещат по установяването на контингента от I и II курсове на ВУЗ, по йорданските, гръцките, иракските и ливански студенти, сред членовете на "Мюсюлмански братя", "Прогресивен съюз" и др. религиозни организации и партии.

VII. По взаимодействието и координацията с братските органи, централните, окръжните управления на МВР и отделите в управлението.

През 1984 година бяха постигнати по-добри резултати във взаимодействието с братските органи и главно с КГБ, изпълняват се в срокове съвместните мероприятия. Предоставени бяха 72 справки и информации по отделни лица и проблеми, представляващи оперативен интерес, 51 от които на КГБ. В система СОУД бяха въведени данни за около 45 лица. Успешно се координира със КГБ по II Международен подготвителен комитет на XII световен фестивал, по подготовката на фестивала и по отделни проблеми на чуж-

дестранните учащи се.

На по-високо ниво бе координацията и с централните и окръжни управления на МВР. Посетени бяха всички окръжни управления по линия "Младечи" и "Чуждестранни учащи се". Оказана бе конкретна помощ по някои дела на оперативен отчет, на място се взе участие във вербовъчни мероприятия. Все още е недостатъчна работата с окръзите по линия на ВУЗ и младежта.

Взаимодействието с отделите в управлението е на добро ниво.

VIII. По организацията на КРД.

През 1984 година Колегиума на МВР разгледа на свое заседание информация за вражеските и нелоялни прояви сред младежта и утвърди мероприятия за подобряване дейността на МВР по опазване на младежта от посегателствата на противника. Приети бяха и съвместни мероприятия с ЦК на ДКМС.

В изпълнение на решенията на Колегиума бяха посетени всички окръжни управления на МВР с цел регулиране на линия "Младечи" и оказване на непосредствена помощ в организацията на работата. Оперативния състав бе детайлно запознат с указанията на ръководството на МВР за работа по линията.

В ръководството на Министерството са внесени информация за състоянието на контрпараузнавателната работа на органите на ДС по линия на арабските учащи се в

НРБ и перспективен план за понататъшно подобряване на агентурно-оперативната работа по линия на чуждестранните учащи се.

Утвърдено е предложение за реорганизация в контроларазузнавателното обезпечаване на чуждестранните учащи се на регионален принцип.

IX. Предложения за подобряване на работата.

Отчитайки извършената през 1984 година работа, постигнатите резултати и нерешени въпроси, с цел понататъшно подобряване на контроларазузнавателната ни работа е необходимо:

1. Да се активизира работата по увеличаване агентурния апарат сред неупоажняващите общественно-полезен труд младежи, средношколската младеж, чуждестранните учащи се от Гърция, Ирак, Судан, членовете и привържениците на "Мюсюлмански братя" и "Прогресивен съюз" на Абу Нидал.

2. Да се окаже по-съществена и конкретна помощ на окръжните управления на МВР особено по линия "Младежи" и "Чуждестранни учащи се".

3. Да се задълбочава координацията с братските органи за сигурност и главно с КГБ по линиите и направленията на отдела.

4. Да се извършва системна аналитична работа по линиите на отдела и се повишава нивото на сигналната дейност.

38

22

5. Да се внесе в ръководството на управлението мотивирано предложение за снабдяване на отдела с необходимата техническа апаратура.

, Н-К ОТДЕЛ 02, 06 ДС
Подполковник: *Ив. Дянков*
/Ив. Дянков/

Нап. в 2 екз.

№1 - отдел 02

№2 - отдел 08

Изп. Т. Танев

Нап. Л. Колева

09.01.1985год.

София

м. 335

ПО-ЧЕСТО СРЕЩАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

Аг.	Агент
А. Е.	Архивна единица
АКРДОПБГДСРСБНА	Архив на комисията за разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия
АР	Активна разработка
БАН	Българска академия на науките
БЗНС	Български земеделски народен съюз
БКМС	Български комунистически младежки съюз
БКП	Българска комунистическа партия
БНА	Българска народна армия
БОНСС	Български общ народен студентски съюз
БРП (к)	Българска работническа партия (комунисти)
БРСДП	Българска работническа социалдемократическа партия
ВГУ	Второ главно управление
ВИАС	Висш институт за архитектура и строителство
ВИИ	Висш икономически институт
ВИСИ	Висш инженерно-строителен институт
ВМЕИ	Висш машинно-електротехнически институт
ВМИ	Висш медицински институт
ВМРО	Вътрешна македонска революционна организация
ВССИ	Висш селскостопански институт
ВХТИ	Висш химико-технологичен институт
ВУЗ	Висше учебно заведение
ГАР	Групова активна разработка
ГДОР	Групово дело за оперативна разработка
ГДР	Германска демократична република
ГК	Градски комитет
ГФР	Германска федерална република
ДВ	Доверителна връзка
ДДС	Дирекция държавна сигурност
ДЗ	Доброволен заявител
ДЗС	Държавно-земеделско стопанство
ДКМС	Димитровски комунистически младежки съюз
ДНМ	Дирекция на народната милиция
ДОН	Дело за оперативно наблюдение
ДОП	Дело за оперативна проверка
ДОР	Дело за оперативна разработка
Др.	Другар
ДС	Държавна сигурност
ДСНМ	Димитровски съюз на народната младеж
ДСО	Държавно стопанско обединение
ЕМОС	Единен младежки общ съюз
ЕСПУ	Единно средно политехническо училище
ЗМС	Земеделски младежки съюз
Инф.	Информатор
КГБ	Комитет за държавна сигурност към Министерския съвет на СССР

КДС	Комитет за Държавна сигурност
КПСС	Комунистическа партия на Съветския съюз
КРДОПБГДСРСБНА	Комисия за разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия
Л.	Лист
ЛАР	Лична активна разработка
ЛР	Лична разработка
М.	Месец
М-во	Министерство
МВР	Министерство на вътрешните работи
МВнР	Министерство на външните работи
МГУ	Минно-геоложки университет
МНО	Министерство на народната отбрана
МНП	Министерство на народната просвета
МС	Министерски съвет
МТС	Машинно-тракторна станция
НАТО	Организация на Северно-атлантическия договор
Н-к	Началник
НМ	Народна милиция
НРБ	Народна Република България
ОВ	Оперативна връзка
ОД	Отчетно дело
ОНД	Оперативно-наблюдателно дело
ООН	Организация на обединените нации
Оп.	Опис
ОР	Оперативен работник
ОФ	Отечествен фронт
ПБ	Политбюро
ПГУ	Първо главно управление
ПП	Постоянно присъствие
Н-к	Началник
РК	Районен комитет
Р-ка	Разработка
РМС	Работнически младежки съюз
САЩ	Съединени американски щати
СГУ	Софийско градско управление
СДУ	Софийски държавен университет
СНМ	Съюз на народната младеж
СПТУ	Средно професионално техническо училище
С. С.	Секретен сътрудник
СССР	Съюз на съветските социалистически републики
СУ	Софийски университет
СФРЮ	Федеративен съюз на югославските републики
ТВО (ТВУ)	Трудово-възпитателно общежитие
ТКЗС	Трудово-кооперативно земеделско стопанство
У-е	Управление
У-ще	Училище
Ф.	Фонд
Ф-т	Факултет
ЦК	Централен комитет

FREQUENTLY USED ABBREVIATIONS

Ag. (Ar.)	Agent
A.U. (A.E.)	Archive unit
ACDDAABCSSISBNA (AKPДOПБГДCPCБHA)	Archive of the Committee for Disclosing of the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian People's Army
ADC (AR)	Active Development Case
BAS (BAH)	Bulgarian Academy of Sciences
BANU (БЗHC)	Bulgarian Agrarian National Union
BCYU (BKMC)	Bulgarian Communist Youth Union
BCP (BKП)	Bulgarian Communist Party
BPA (БHA)	Bulgarian People's Army
BGSY (BOHCC)	Bulgarian General Student's Union
BWP(с) (БП)	Bulgarian Workers' Party (communists)
BSDWP (БPCДП)	Bulgarian Social Democratic Workers' Party
SMD (BГУ)	Second Main Directorate
HIAC (BИAC)	Higher Institute of Architecture and Construction
HIE (BИИ)	Higher Institute of Economics
HICE (BИCИ)	Higher Institute of Civil Engineering
HIME (BMEИ)	Higher Institute of Mechanics and Electrics
HMI (BМИ)	Higher Medical Institute
IMRO (BMPO)	Internal Macedonian Revolutionary Organization
HIA (BCCИ)	Higher Institute of Agriculture
HICT (BXTИ)	Higher Institute of Chemical Technology
HEI (BYЗ)	Higher Education Institution
GAD (ГAP)	Group Active Development
GCOD (ГДOP)	Group case of operational development
GDR (ГДP)	German Democratic Republic
CC (ГK)	City Committee
FRG (ФPГ)	German Federal Republic / Federal Republic of Germany
TR (ДB)	Trust relationship
DSS (ДC)	Directorate of State Security
VA (ДЗ)	Voluntary applicant
SF (ДЗC)	State farm
DYCL (ДKMC)	Dimitrov Young Communist League
DPM (ДHM)	People's Militia Directorate
COM (ДOH)	Case for operational monitoring
COI (ДOП)	Case for operational inspection
COD (ДOP)	Case for operational development
Comr. (Дp.)	Comrade
SS (ДC)	State Security
DNYU (ДCHM)	Dimitrov National Youth Union
CEA (ДCO)	State Economic Association
UGYU (EMOC)	Unified General Youth Union
USPS (ECПY)	Unified Secondary Polytechnic School
UAY (ЗMC)	Union of Agrarian Youth
Inf. (Инф.)	Informant
KGB (KГБ)	Committee for State Security at the Council of Ministers of the USSR

CSS (КДС)	Committee for State Security
CPSU (КПСС)	Communist Party of the Soviet Union
CDDAABCSSISBNA (КРДОПБГДСРСБНА)	Committee for Disclosing of the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian People's Army
L. (Л)	List
PAD (ЛАР)	Personal Active Development
PD (ЛР)	Personal Development
M (М.)	Month
Min. (М-во)	Ministry
MI (МВР)	Ministry of Interior
MFA (МВНР)	Ministry of Foreign Affairs
MGI (МГУ)	Mining and Geology Institute
MND (МНО)	Ministry of National Defense
MO (МНП)	Ministry of Education
CM (МС)	Council of Ministers
MTS (МТС)	Machine-Tractor Stations
NATO (НАТО)	North Atlantic Treaty Organization
Hd. (H-к)	Head
PM (HM)	People's Militia
PRB (НРБ)	People's Republic of Bulgaria
OL (OB)	Operational link
RC (OD)	Reporting Case
OOC (OHД)	Operative Observational Case
UN (OOH)	United Nations
Inv. (On)	Inventory
OW	Operational Worker
FF (OF)	Fatherland Front
PB (ПБ)	Politburo
FMD (ПГУ)	First Main Directorate
PP (ПП)	Permanent Presence
Hd. (H-к)	Head
RC (PK)	Regional Committee
D (P-ка)	Development
UWU (PMС)	Youth Workers Union
USA (CAИ)	United States of America
SCD (CGY)	Sofia City Directorate
SSU (CDY)	Sofia State University
UNY (CHM)	Union of the National Youth
VTC (CITY)	Vocational Technical School
S.A. (C.C.)	Secret Assistant
USSR (CCCP)	Union of Soviet Socialist Republics
SU (CY)	Sofia University
SFRY (CΦPЮ)	Socialist Federal Republic of Yugoslavia
ID (TBO/TBY)	Instructive Dormitory
CF (TK3C)	Cooperative Farms
Dir. (Y-e)	Directorate
Sch. (Y-ше)	School
IF. (Φ)	Institutions files
Fc (Φ-те)	Faculty
CC (ЦК)	Central Committee

ИМЕНЕН ПОКАЗАЛЕЦ

Абаджиев, Иван – Първи секретар на ЦК на ДКМС в периода 1958–1964 г. Член на ЦК на БКП от 1962 г., кандидат-член на Политбюро на ЦК на БКП от 1966 до 1971 г., кандидат-член на Политбюро на ЦК на БКП и секретар на ЦК от 1971 г.

Ганев, Димитър – Министър на външната търговия в периода 1948–1952 г., завеждащ отдел в ЦК на БКП, главен редактор на в. „Работническо дело“ и член на НК на ОФ. От 1958 до 1964 г. е председател на Президиума на Народното събрание, което се равнява на държавен глава.

Григоров, Григор – Генерал и ръководител на Второ главно управление на Комитета за държавна сигурност на НРБ в периода 1965–1971 г.

Димитров, Георги – Ръководен деец на Българската работническа партия (комунисти), инициатор на идеята за създаването на ОФ в България през 1942 г. и министър-председател от 22 ноември 1946 до 2 юли 1949 г. В периода между 1946 и 1949 г. е генерален секретар на БРП (к).

Димитров, Георги Михов (Гемето) – Главен секретар на БЗНС от септември 1944 до началото на 1945 г., когато е принуден от ЦК на БРП (к) и от НК на ОФ да подаде оставка. През септември 1945 г. напуска тайно страната заради конфликтите си с представителите на ОФ и се установява в САЩ.

Диков, Дико – Заместник-министър на народната отбрана от 1957 до 1959 г., завеждащ отдел „Административни органи“ при ЦК на БКП от 1959 до 1962 г. Генерал-полковник, министър на вътрешните работи в периода 1962–1968 г.

Дичев, Димо – Началник на отдел Държавна сигурност, създаден към Народната милиция от 1945 до 1946 г. и член на БРП (к)/ БКП (1945–1982 г.). Между 1947 и

1949 г. завежда отдел „Кадри“ към ЦК на БРП (к)/ БКП.

Живков, Тодор – Член на Политбюро на ЦК на БКП от 1951 г. и първи секретар на ЦК на БКП от 1954 до 1981 г. Министър-председател на НРБ в периода между 27 ноември 1962 и 9 юли 1971 г. и народен представител в 1–9 НС (1945–1990 г.). Председател на Държавния съвет на НРБ от 1971 до 1989 г.

Костов, Трайчо – Първи секретар на ЦК на БРП (к)/ БКП в периода 1945–1946 г. Заместник министър-председател по време на управлението на Кимон Георгиев и Георги Димитров (1946–1949 г.), министър на електрификацията, водите и природните богатства (31 март 1946–22 ноември 1946 г.), министър без портфейл (22 ноември 1946–11 декември 1947 г.) и председател на правителствения Комитет за стопански и финансови въпроси (11 декември 1947–31 март 1949 г.).

Лулчев, Коста – Главен секретар на БРСДП (1944–1945 г.). Участва в Националния комитет на ОФ от 12 март 1945 г. Отстранен е от ръководството на своята партия през май 1945 г. заради критичното си отношение към комунистите, но е сред организаторите на новосъздадената БРСДП (о) до ликвидирането на опозиционните партии в страната.

Петков, Никола – Министър без портфейл в първия кабинет на Кимон Георгиев между 9 септември 1944 и 31 юли 1945 г. и главен секретар на Постоянното присъствие на БЗНС, който от март 1945 г. влиза в Националния комитет на ОФ. На 30 юли 1945 г. напуска правителството и създава БЗНС „Никола Петков“, като заради своята опозиционна дейност получава смъртна присъда и е екзекутиран на 23 септември 1947 г.

Солаков, Ангел – Член на ЦК на БКП (1962–1971 г.). Ръководи Комитета за

държавна сигурност на НРБ в периода 1965–1968 г. От 1968 до 1971 г. оглавява Министерството на вътрешните работи и държавната сигурност.

Спасов, Мирчо – Първи заместник-министър на вътрешните работи между 1965 и 1973 г., член на Централната контролно-ревизионна комисия и на ЦК на БКП (1966–1982 г.) и народен представител в 4–8 НС от 1962 до 1985 г. Първи заместник-началник на Комитета за държавна сигурност на НРБ от 1965 г.

Стамболийски, Асен – Член на Постоянното присъствие на БЗНС от началото на 1945 г. В края на юни 1945 г. се включва в новосформирания опозиционен БЗНС „Никола Петков” и защитава лидера на партията по време на проведения срещу него процес.

Стоянов, Димитър – Член на ЦК на БКП от 1976 до ноември 1989 г., кандидат-член на Политбюро на ЦК на БКП от януари 1984 до 1988 г. и член на Политбюро и секретар на ЦК на БКП от декември 1988 до ноември 1989 г. Генерал, министър на вътрешните работи в периода 1973–1988 г.

Стоянов, П. – Генерал-лейтенант, началник на управление VI – ДС през 1983 г.

Христозов, Руси – Главен директор на ад-

министрацията на Министерството на вътрешните работи в София, първи секретар на Софийския областен комитет на БРП (к)/ БКП и член на ЦК на партията (1945–1962 г.). В периода между 1944 и 1947 г. е директор на Народната милиция.

Цанков, Георги – Член на Президиума на НС от 1947 до 1950 г., на ЦК на БКП от 1948 до 1962 г. и на Политбюро на ЦК на БКП от 1954 до 1962 г. Министър на вътрешните работи в периода 1951–1962 г.

Шопов, Григор – Генерал-полковник и член на ЦК на БКП в периода 1966–1989 г. От 1960 до 1973 г. е заместник-министър на вътрешните работи. През 1965 г. е назначен за заместник-председател на Комитета за държавна сигурност на НРБ.

Югов, Антон – Член на Политбюро на ЦК на БРП (к)/ БКП (1944–1962 г.) и народен представител в 6 ВНС (1946–1949 г.) и в 26 ОНС (1945–1946 г.). От 9 септември 1944 до 6 август 1949 г. е министър на вътрешните работи в правителствата на Кимон Георгиев и Георги Димитров. Министър-председател в периода април 1956 – ноември 1962 г.

LIST OF NAMES

Abadjiev, Ivan - First Secretary of the Central Committee of the Dimitrov Young Communist League in the period 1958-1964, a member of the Central Committee of the Bulgarian Socialist Party since 1962, candidate member of the Politburo of the Communist Party from 1966 to 1971, a candidate member of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Socialist Party and Secretary of the Central Committee since 1971.

Ganev, Dimitar - Minister for Foreign Trade in the period 1948-1952, Head of Department to the BCP Central Committee of the Bulgarian Communist Party, the Chief Editor of the newspaper "Rabatnechesko Delo" and a member of the National Committee of the Fatherland Front. From 1958 to 1964 he was a Chairman of the Presidium of the National Assembly, which is equal to Head of State.

Grigorov, Grigor - General and Head of the Second Main Directorate of the Committee for State Security of the People's Republic of Bulgaria in the period 1965 - 1971.

Dimitrov, Georgi - Leading figure of the Bulgarian Workers' Party (communists), initiated the idea of creating the Fatherland Front in Bulgaria in 1942 and a Prime Minister from November 22nd, 1946 to July 2nd, 1949. In the period 1946-1949 he was the Secretary General of the Bulgarian Workers' Party.

Dimitrov, Georgi Mihov (Gemeto) - Secretary of Bulgarian Agrarian National Union from September 1944 until early 1945, when he was forced to resign by the Central Committee of the Bulgarian Workers' Party (communists) and the National Committee of Fatherland Front. In September 1945 he secretly left the country because of conflict

with the representatives of the Fatherland Front and settled in the USA.

Dikov, Diko - Deputy Minister of National Defense from 1957 to 1959, Head of Administrative Authority Department at the BCP Central Committee from 1959 to 1962. Colonel General, Minister of Interior in the period 1962-1968

Dichev, Dimo - Head of State Security Department established to the People's Militia from 1945 to 1946 and member of the Bulgarian Workers' Party (communists) / Bulgarian Communist Party (1945 - 1982). In the period 1947-1949 he was the Head of Personnel Department at the Central Committee of Bulgarian Workers' Party (communists)/ Bulgarian Communist Party.

Zhivkov, Todor - Member of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party in 1951 and First Secretary of the BCP Central Committee from 1954 to 1981. Prime Minister of the People's Republic of Bulgaria in the period between November 27th, 1962 and July 9th, 1971 and member of the Ninth National Assembly (1945 - 1990). Chairman of the State Council of the People's Republic of Bulgaria from 1971 to 1989.

Kostov, Traicho - First Secretary of Central Committee of the Bulgarian Workers' Party (communists)/ Bulgarian Communist Party in the period from 1945 to 1946. Deputy Prime Minister during the reign of Kimon Georgiev and Georgi Dimitrov (1946-1949), Minister of Electrification, Water and Natural Resources (March 31st, 1946 - November 22nd, 1946), Minister without portfolio (November 22nd, 1946 - December 11th, 1947) and Chairman of the Governmental Committee for Economic

and Financial Affairs (December 11th, 1947 - March 31st, 1949).

Lulchev, Kosta - Secretary General of the Bulgarian Social Democratic Workers' Party (1944 - 1945). Participated in the National Fatherland Front Committee on March 12th, 1945. He was removed from the leadership of his party in May 1945 because of his critical attitude towards the communists, but is among the organizers of the new Social Democratic Workers' Party (o) until the liquidation of the opposition parties in the country.

Petkov, Nikola - Minister without portfolio in the First Cabinet of Kimon Georgiev between September 9th, 1944 and July 31st, 1945 and Secretary General of the Constant Presence of the Bulgarian Agrarian National Union, who in March 1945 entered the National Committee of the Fatherland Front. On July 30th, 1945 he left the government and created Bulgarian the Nikola Petkov Agrarian National Union, therefore due to his opposition activities he was sentenced to death and was executed on September 23rd, 1947

Solakov, Angel - A member of the BCP Central Committee (1962 - 1971) Head of the Committee for State Security of the People's Republic of Bulgaria in the period 1965-1968. From 1968 to 1971 he was responsible for the Ministry of Interior and the State Security.

Spasov, Mircho - First Deputy Minister of the Interior between 1965 and 1973, member of the Central Control and Audit Committee, the BCP Central Committee (1966-1982) and member of the 4-8 National Assembly from 1962 to 1985. First Deputy Head of the Committee for State Security of the People's Republic of Bulgaria since 1965.

Stamboliiski, Asen - Member of the Constant

Presence of the Bulgarian Agrarian National Union from the beginning of 1945. At the end of June 1945 he joined the newly formed opposition - the Nikola Petkov Bulgarian Agrarian National Union and defended the party leader during the trial held against him.

Stoyanov, Dimitar - Member of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party from 1976 to November 1989, a candidate member of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party from January 1984 to 1988 and member of the Politburo and Secretary of the BCP Central Committee from December 1988 to November 1989. General, Minister of Interior in the period 1973-1988.

Stoyanov, P. - Lieutenant General, Head of 6th Directorate of the State Security in 1983.

Hristozov, Rusi - Chief Head of the administration of the Ministry of Interior in Sofia, First Secretary of the Sofia Regional Committee of the Bulgarian Workers' Party (communists) / Bulgarian Communist Party and a member of the Central Committee of the Party (1945 - 1962). In the period from 1944 and 1947 he was the Head of the People's Militia.

Tsankov, Georgi - Member of the Presidium of the National Assembly from 1947 to 1950, the Central Committee of the Bulgarian Communist Party from 1948 to 1962 and member of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party from 1954 to 1962 Minister of Interior in in the period from 1951 to 1962.

Shopov, Grigor - Colonel General and member of the BCP Central Committee in the period from 1966 to 1989. From 1960 to

1973 he was the Deputy Minister of Interior. In 1965 he was appointed Deputy Chairman of the Committee for State Security of the People's Republic of Bulgaria.

Yougov, Anton - Member of the Politburo of the Bulgarian Workers' Party (communists) / Bulgarian Communist Party

(1944-1962) and member of the 6th Grand National Assembly (1946-1949) and the 26th National Assembly (1945-1946). From September 9th until August 6th, 1944 he was the Minister of Interior in the government of Kimon Georgiev and Georgi Dimitrov. Prime Minister in the period April 1956 - November 1962.

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ С АНОТАЦИЯ

Документ № 1. Отчет за работата на отделение „А“ при ДНМ по разузнаването в основните, средните и висшите училища. Документът е от 1946 г. и съдържа сведения за мрежата от информатори и секретни сътрудници на отдела в средите на учащите и преподавателите в страната.

Документ № 2. Два броя информационни доклади на отделение „В“, I отдел ДС за прояви на младежта в София във връзка с мероприятията по отбелязването на деня на Христо Ботев. Документът е от 1947 г. и съдържа конкретни примери за вражески изказвания на опозиционно настроени учаци се.

Документ № 3. Доклад от отделение „В“ на ДС до директора на Народната милиция за периода от 1 април до 1 юли 1947 г. Докладът анализира политическото състояние и ориентация на опозиционните партии, както и настроенятия сред средношколската и университетската младеж и интелигенцията.

Документ № 4. Годишен доклад на отделение „В“ при I отдел ДС за организационното и политическото състояние на обектите за 1947 г. Документът дава сведения за политическото състояние на младежта, за някои опозиционни прояви, за работата на младежките бригади и за процента на учащите се младежи, обхванати в казионните младежки организации.

Документ № 5. Доклад до началника на отделение „В“ при IV отдел ДС относно вражески прояви сред студентите. Документът е от 1948 г. и с него се предлагат за изключване от университетите студенти, членове на ВМРО. За въпросните студенти се твърди, че развиват опасна дейност, пропагандират за война и настройват обществото срещу отечественофронтовската власт.

Документ № 6. Справка на ДС относно вражеските прояви сред учениците и студентите в периода 1949–1950 г. Документът дава сведения за конкретни лица – ученици или студенти, които са организатори или членове на нелегални вражески групи. За тях се твърди, че развиват антиотечественофронтовска дейност, разпространяват позиви или правят вражески изказвания.

Документ № 7. Справка на началник група „Студенти“ при ДС относно агентурно-оперативната работа по линия на учащата се младеж – студенти към 1 октомври 1950 г. Документът съдържа сведения за броя на средните, полувисшите и висшите учебни заведения в страната; за промени

LIST OF THE DOCUMENTS WITH ANNOTATION

Document 1. Report on the work of Division “A” to the People’s Militia Directorate in relation to the intelligence in institutions of primary, secondary and higher education. The document is from 1946 and contains information about the network of secret informers and collaborators of the division among students and teachers in the country.

Document 2. Two information reports of Division “B”, 1st Directorate of the State Security on the youth events in Sofia in connection with the celebration of the day of Hristo Botev. The document is from 1947 and contains specific examples of hostile statements by dissenting students.

Document 3. Report of Division “B” of the State Security to the Director of the People’s Militia for the period April 1st- July 1947. The report analyzes the political situation and orientation of the opposition parties as well as attitudes among secondary school and university youth and intellectuals.

Document 4. Annual Report of Division “B” to the 1st Directorate of the State Security on the organizational and political condition of the objects in 1947. This document provides information on the political status of youth opposition, certain events, the work of the youth brigades and the percentage of young learners covered in formal youth organizations.

Document 5. Report to the Head of Division “B” to the 4th Directorate of the State Security on enemy activities among students. The document is from 1948 and it proposes for exclusion of students – members of IMRO from the university. It is stated about the students in questions that they develop a dangerous activity, advocate for war and set the public against the power of the Fatherland Front.

Document 6. Information of the State Security on enemy activities among students in the period 1949–1950. The document provides information about specific individuals – school students or university students who are members or organizers of illegal enemy groups. For these people is stated that they develop anti-Fatherland Front activity, distribute leaflets or make hostile statements.

Document 7. Information of the Head of group “Students” to the State Security on the work of the agents in relation to the youth in the universities until October 1st, 1950. The document contains information on the number of secondary schools, colleges and universities in the country; the change in education in occurring after September 9th, 1944;

те в образователното дело, настъпили след 9 септември 1944 г.; за социалния състав на учащите се, както и за характера на вражеската дейност, развивана в младежките среди.

Документ № 8. Годишен отчет за работата на отделение „Интелигенция и младежи“ към ДС за времето от 1 януари до 31 декември 1950 г. Документът констатира активизиране на вражеските елементи. Вследствие на взетите от ДС мерки, опозиционните прояви вече са станали по-прикрити, конспиративни и разпокъсани. Те се изразяват най-вече в коментари, изказвания, закани и разпространение на слухове срещу властта.

Документ № 9. Отчетен доклад на отделение III при II отдел на ДС за агентурно-оперативната работа по линия „Младежи“ през 1954 г. Докладът анализира вражеския контингент във висшите учебни заведения, като той е по-пълно установен сред средите на професорите, отколкото сред студентите. Посочени са основните методи на действие на този контингент и са представени разкритите нелегални групи и организации. Съдържат се сведения и за агентурно-информационния апарат на ДС в тези среди.

Документ № 10. Справка на отделение III при II отдел на ДС относно вражеските прояви по линия „Младежи“ за времето от 9 септември 1944 г. до края на 1954 г. Документът констатира, че основният вражески контингент в младежките среди се състои главно от синове и дъщери на репресирани и засегнати от мероприятията на отечественофронттовската власт, както и от членове на бивши фашистки организации. Анализирани са насоките на извършваната от тези младежи вражеска дейност.

Документ № 11. Справка на ДС за констатирани и извършени различни престъпления, хулигански прояви и нарушения от младежи-ученици за 1955 г. Документът съдържа информация за разкрити нелегални групи сред учащите се, за развиваната от тях вражеска дейност, както и за нарастващите хулигански прояви.

Документ № 12. Заповед на министъра на вътрешните работи относно повишаване общото образование на служителите от МВР. Заповедта е от 1955 г. В нея се констатира необходимостта от повишаване на общата култура и образование на служителите в МВР и се нарежда всички офицери от поделенията на МВР, които нямат завършено средно образование, а сержантите и милиционерите – прогимназиално, да го завър-

the social composition of students, and the nature of enemy activity developed in the youth circles.

Document 8. Annual report on the work of the department “Intellectuals and Young People” to the State Security for the period from January 1st to December 31st 1950. The documents provides information about activation of the enemy elements. As result of the measures undertaken by the State Security, the opposition events became more covert, conspiracy and fragmented.

Document 9. Report of Division III to the 2nd Directorate of the State Security on the work of the in relation to the “Youth” in 1954. The report analyzes the enemy contingent in the universities, as it is more fully established among the ranks of professors than among students. The main methods of operation of this contingent were specified and the illegal groups and organizations were discovered. It contains information about the system of agents of the State Security within these circles.

Document 10. Information of Division III to the 2nd Directorate of the State Security on the enemy activities in relation to the “Youth” for the period September 9th, 1944 – end of 1954. The document notes that the main enemy contingent in the youth community consists mainly of sons and daughters of repressed and people affected by the actions of the Fatherland Front government, as well as members of the former fascist organizations. It provides analysis of the guidelines of the exercised hostile activity by these young people.

Document 11. Information of the State Security on various crimes, hooliganism and disorder committed by young people – school students in 1955. December 1955. The documents contains information about established illegal groups among the students, their enemy activity as well as the increasing hooliganism.

Document 12. Order issued by the Minister of Interior on increasing the general level of education of the Ministry of Interior officials. It identifies the need to increase the general culture and education of the Ministry’s officials as it is instructed all officers from the divisions of the Ministry who have not completed their secondary education, while sergeants and militiamen - junior high, to graduate by the end of the academic year 1962/1963.

Document 13. Report by the Minister of Interior to the President of the Council of Ministers The document is from 1956 and contains proposal to the

шат до края на учебната 1962/1963 г.

Документ № 13. Доклад от министъра на вътрешните работи до председателя на МС. Документът е от 1956 г. и предлага на правителството да приеме постановление, с което на базата на Висшата двугодишна школа „Г. Димитров“ – МВР да се създаде Висш институт при МВР с тригодишен срок на обучение и правен профил.

Документ № 14. Отчетен доклад на отделение III при II отдел на ДС за агентурно-оперативната работа и някои вражески прояви сред младежта през 1956 г. Документът съдържа информация за вражеския контингент сред младежта, наблюдаван от ДС, като само в столицата отделът обслужва над 22 000 студенти и над 2700 преподаватели. Съдържат се сведения и за агентурния апарат, действащ в тези среди.

Документ № 15. Доклад от началник отделение III ДС за състоянието на агентурно-оперативната работа по враждебната младеж към 30 юни 1957 г. Докладът прави анализ на броя, социалния състав, политическата ориентация и принадлежността към казионните младежки организации на младежите. Посочени са различни примери за вражески прояви сред учащите се.

Документ № 16. Справка от началника на Софийското окръжно управление – МВР относно разкрита младежка организация сред учащите се в гр. Радомир. Документът е от 1957 г. и дава сведения за разкриването на младежката организация „ЕМ“, която се състои от 16 членове, ученици от VIII и IX клас на прогимназията и техникума в града. Целта на учениците била да напуснат училище, да преминат границата и да избягат в чужбина.

Документ № 17. Отчетен доклад на отделение III при II отдел на ДС за агентурно-оперативната работа сред младежта през 1957 г. Документът анализира оперативната обстановка в страната по линия на младежта. Съдържа сведения за вражески прояви, разкриване на нелегални групи, опити за бягства зад граница. Само за 1957 г. от 798 уличени във вражеска дейност младежи, 106 са предадени на съд, а останалите 692 са филтрирани, предупреждени, разобличени, а някои от тях вербовани.

Документ № 18. Препис от протокол № 155 на ПБ на ЦК на БКП от 4 юли 1956 г., изпратен до министъра на вътрешните работи. Документът е заведен в ДС през 1958 г. и се отнася до решение на ЦК на БКП да разреши на български младежи да следват на собствена издръжка в

government to adopt a decree on the establishment of a Higher Institute to the Ministry of Interior with three year program and a legal profile by using the base of the Georgi Dimitrov High School.

Document 14. Report of Division III to the 2nd Directorate of the State Security of State on the work of the agents and some hostile activities among the youth in 1956. The document contains information about the enemy contingent among youth, supervised by State Security, as only in the capital this division supervises over 22,000 students and 2,700 teachers. It also contains information about the agents operating in these circles.

Document 15. Report of the Head of Division III of the State Security on state of work of the agents in relation to the hostile youth until June 30th, 1957. The report analyzes the number, social composition, political orientation and membership in the formal youth organizations. It specifies different examples of hostile activities among students.

Document 16. Information from the Head of the Sofia District Directorate of the Ministry of Interior – on about organization formed among the students in Radomir. April 16th, 1957. The document is from 1957 and provides information on the formation of the youth organization “EM”, which consists of 16 members, students of class VIII and IX of the junior high schools in the city. The aim of the students was to leave school, cross the border and escape abroad.

Document 17. Report of Division III to the 2nd Directorate of the State Security on the work of agents among the youth in 1957. The document analyzes the operational situation in the country in terms of youth. Contains information about enemy activities, detection of illegal groups trying to escape abroad. Only in 1957, from the total of 798 young people alleged in enemy activity, only 106 were brought to justice, while the remaining 692 were filtered, warned, exposed and some of them recruited.

Document 18. Copy of Protocol № 155 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of July 4th, 1956 which was sent to the Minister of Interior. March 25th, 1958. The document was filed in the State Security in 1958 and refers to the decision of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party to allow the Bulgarian young people to study abroad at their own expenses and foreign students to study in Bulgarian universities at their own expense.

чужбина, както и на чуждестранни студенти да следват на собствена издръжка в български висши учебни заведения.

Документ № 19. Отчетен доклад на ДС по обслужването на Инженерно-строителния институт, Минно-геоложкия институт и студентите от ВИИИ „Н. Павлович“ за 1958 г. Докладът констатира, че вражеската дейност в тези институти се изразява предимно в коментирание на международното положение, злословене по адрес на правителствените мероприятия, възхвала на западната култура, техника, начин на живот и подготовка за измяна на Родината.

Документ № 20. Докладна записка от началник отделение III ДС относно агентурно-оперативната работа по „Враждебна младеж“ в светлината на решението на ПБ на ЦК на БКП от 18 май 1957 г. Документът е от 1959 г. и прави оценка на изпълнението на поставените от ЦК на БКП задачи: да се установи действителния вражески контингент, да се осигури постоянното му агентурно наблюдение, да се повиши активността и самоинициативата на всеки оперативен работник, да се усили координацията и взаимодействието между различните поделения в ДС.

Документ № 21. Информация № 3 от министъра на вътрешните работи до секретаря на ЦК на ДКМС. Документът е от 1960 г. и съдържа препоръки до участниците в младежките световни фестивали как да противодействат на капиталистическата пропаганда и да сведат до минимум нейното значение.

Документ № 22. Справка на ДС за работата по обекта на обслужване Софийски държавен университет. Документът е от 1960 г. и дава сведения за броя и политическата ориентация на преподавателите и студентите в Софийския държавен университет, както и за агентурния апарат, сътрудниците и доверителните връзки на ДС във висшето учебно заведение.

Документ № 23. Информация № 4 на МВР до секретаря на ЦК на ДКМС. Документът е от 1960 г. и съдържа сведения за разкрита младежка група в София, наречена „Кафене Латино“. Членовете на групата са членове също и на ДКМС, но се отдавали на хулигански и неморални прояви.

Документ № 24. Справка на ДС относно разбирането за идеологическа диверсия. Документът е от 1961 г. и дава разяснения относно същността на вражеската пропаганда, ревизионизма, и ре-

Document 19. Report of the State Security on assisting the of the Higher Institute of Civil Engineering, the Mining and Geology Institute and students from Higher Institute of Economics “N. Pavlovich”. The report found that the enemy activity in these institutes is expressed mainly in commenting on the international situation, backbiting at government events, glorification of the Western culture, technology, lifestyle and preparing for the betrayal of the motherland.

Document 20. Memorandum from the Head of Division III of the State Security on the work of agents on the “Hostile Youth” in the light of the decision of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of May 18th, 1957. The document is from 1959 and assesses the performance of the tasks set by the Central Committee of the Bulgarian Communist Party: to establish the true enemy contingent, to provide its permanent monitoring by the agents; to enhance the activity and initiative of every operational worker, to strengthen coordination and cooperation between different units within the State Security.

Document 21. Information № 3 from the Minister of Interior to the Secretary of the Central Committee of the Dimitrov Young Communist League. The document is from 1960 and contains recommendations to participants in international youth festivals how to counteract capitalist propaganda and to minimize its importance.

Document 22. Information of the State Security on the assistance for the Sofia State University. The document is from 1960 and provides information about the number and political orientation of teachers and students at the Sofia State University, as well as about the system of agents, collaborators and the trust relationships of the State Security in the university.

Document 23. Information № 4 of the Ministry of Interior to the Secretary of the Central Committee of the Dimitrov Young Communist League. The document is from 1960 and contains information about a group established in Sofia under the name “Café Latino”. The group members are also members of Dimitrov Young Communist League, but indulged in hooliganism and immoral acts.

Document 24. Information of the State Security on understanding the ideological subversion. The document is from 1961 and provides clarification on the nature of enemy propaganda, revisionism, and religious-sectarian fanaticism. These phenomena

лигиозно-сектантския фанатизъм. Тези явления са определени като основни оръдия за борба на идеологическите противници от капиталистическите страни.

Документ № 25. Предложение от началник на управление III ДС до зам.-министъра на вътрешните работи относно мерките за ограничаване на западното влияние в страната. Документът е от 1961 г. и констатира, че подривната пропагандна дейност на противника се засилва, а заедно с това и западното влияние и увлечения по западния начин на живот. Препоръчва се на различните поделения на ДС да вземат мерки за пресичане на тази процесия.

Документ № 26. Предложение от министъра на вътрешните работи до Секретариата на ЦК на БКП относно необходимостта от вербовка на агентура из средите на чуждестранните студенти, учащи се в НРБ. Документът е от 1964 г. и констатира, че в НРБ се обучават 950 студенти и ученици от капиталистически и слаборазвити страни. Познанията на тези учащи се по английски и френски език, както и връзките им с чужди държави, при евентуална вербовка биха ги превърнали в ценни сътрудници на българските служби.

Документ № 27. Оценка в МВР по въпросите за изпълнение на Тезисите на ЦК на БКП за работа с младежта и Комсомола и решението на Политбюро от 23 март 1971 г. Документът дава положителна оценка на работата по задачите, поставени от партията, а именно: участието на младежта в труда и повишаването на образованието; идеологическо и естетическо възпитание, подчинено на съвременни критерии; участие на Комсомола в организацията на всенародното социалистическо съревнование.

Документ № 28. Мероприятия на МВР за изпълнение Разпореждане № 631 на МС от 28 декември 1971 г. за професионалната подготовка и настаняване на работа на младежите, които не учат и не работят и за подобряване дейността по училищното и професионално ориентиране на младежта. Документът е от 1972 г. и съдържа конкретни указания за мерки срещу незаетите с труд или учение младежи.

Документ № 29. Справка от началника на Софийско градско управление на МВР и директора на Народната милиция относно хулигански прояви и нарушения на реда в някои училища на територията на София. Документът е от 1972 г. и съ-

are identified as the main tools to combat the ideological opponents of the capitalist countries.

Document 25. Proposal by the Head Division III of the State Security to the Minister of Interior on the measures to limit the Western influence in the country. The document is from 1961 and states that the subversive propaganda of the enemy increases, along with Western influence and passion for the Western lifestyle. It is recommended that the various divisions of the State Security to take measures to suppress this process.

Document 26. Proposal by the Minister of Interior to the Secretariat of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party on the need of recruitment of agents from the community of foreign students who study in the People's Republic of Bulgaria. The document is from 1964 and states that in People's Republic of Bulgaria study 950 students from capitalist and underdeveloped countries. The knowledge of these students in English and French as well as their links with foreign countries, after recruiting them, would become valuable contributors to the Bulgarian secret services.

Document 27. Evaluation of the tasks to be completed by the Ministry of Interior in relation to the theses of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party to work with youth and the Komsomol and a decision of the Politburo of March 23rd, 1971. The document gives a positive assessment of the work on the tasks set by the Party, namely: youth participation in the labor market and improving education and the ideological and esthetic education which is subject to modern criteria, participation of the Komsomol in the organization of the nationwide socialist competition.

Document 28. Actions of the Ministry of Interior to implement Order № 631 issued by the Council of Ministers on December 28th, 1971 for vocational training and job placement of young people who do not study and work in order to improve the performance of school and vocational guidance of youth. The document is from 1972 and contains specific instructions on the measures against the young people who are not studying or working.

Document 29. Information from the Head of the Sofia City Directorate of the Ministry of Interior and the Director of People's Militia on hooliganism and cases of disorder in some schools in Sofia. The document is from 1972 and contains information about the hooligan acts committed in or around the schools in the capital.

държа данни за хулигански прояви в столицата, извършени в или около училищата.

Документ № 30. Докладна записка до VI управление ДС относно допускането на някои слабости при подбора и изпращането на студенти, аспиранти и специализанти във висшите учебни заведения и институти на Съветския съюз. Документът е от 1972 г. и съобщава, че във висши учебни заведения в Съветския съюз ежегодно се обучават към 3000 български студенти и аспиранти. Като основна слабост се констатира, че понякога се допуска да бъдат изпратени политически неукрепнали младежи или такива с лош произход.

Документ № 31. Доклад от началник отдел II ДС за състоянието на контраразузнавателната работа на органите на ДС сред чуждестранните студенти, учащи се в НРБ. Документът е от 1973 г. и дава сведения за броя, произхода и политическата ориентация на чуждестранните студенти в страната, както и за връзките на някои от тези студенти с чужди служби и разузнавания.

Документ № 32. Телеграма № 722 от министъра на вътрешните работи до началниците на подразделенията на МВР относно увлечения на младежите по западната мода. Документът е от 1973 г. и съдържа нареждане на министъра на вътрешните работи органите на МВР най-активно да подпомагат ДКМС, ОФ и други държавни и обществени организации в провеждането на агитационно-разяснителна работа срещу увлеченията на младежта по западната мода.

Документ № 33. Обзор на МВР относно изпълнение решението на Секретариата на ЦК на БКП за правилното естетическо възпитание на народа, за преодоляване на увлеченията на някои млади хора по упадъчната западна мода. Документът е от 1973 г. и дава отчет за мерките, предприети от МВР в изпълнение на поставените от БКП задачи в тази посока.

Документ № 34. Телеграма от първия зам.-министър на вътрешните работи до началниците на централните подразделения, Софийското градско и окръжните управления на МВР относно усилване борбата срещу увлеченията по западната мода. Документът е от 1974 г. и констатира, че МВР е отслабило мерките в тази посока и трябва незабавно да ги засили отново.

Документ № 35. Справка от зам.-началника на управление VI ДС относно враждебно-престъпната дейност и антиобществените прояви сред средношколската младеж в страната през 1973–

Document 30. Memorandum to the 6th Directorate of the State Security on some weaknesses in the selection and transfer of students, graduate and postgraduate students in universities and institutes of the Soviet Union. The document is from 1972 and provides information that in the Soviet Union institutions of higher education study 3000 Bulgarian students and postgraduates every year. As a major weakness is found that sometimes it is allowed to be sent abroad fragile political young people or children with poor backgrounds.

Document 31. Report by the Head of Division II of the State Security on the condition of the counterintelligence work of the organs of the State Security among foreign students who study in the People's Republic of Bulgaria. The document is from 1973 and provides information about the number, origin and political orientation of foreign students in the country, as well as links to some of those students with foreign services and intelligence.

Document 32. Telegram № 722 from the Minister of Interior to the heads of the divisions at the Ministry of Interior on the passions of youth in Western fashion. The document is from 1973 and contains orders issued by the Minister of Interior that the Ministry of Interior should most actively support the Dimitrov Young Communist League, the Fatherland Front and other state and public organizations in conducting agitation and persuasion against the passions of youth in Western fashion.

Document 33. Overview of the Ministry of Interior on implementation of decision issued by the Secretariat of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party for the proper esthetic education of the people to overcome the passions of some young people in the decadent Western fashion. The document is from 1973. It reports on the measures undertaken by the Ministry of Interior to complete the tasks set by the Bulgarian Communist Party in this direction.

Document 34. Telegram from the first Deputy Minister of the Interior to the heads of the central divisions, Sofia City and the District Directorates of the Ministry of Interior on strengthening the fight against passions in Western fashion. The document is from 1974 and states that the Ministry of Interior has weakened the measures in this direction and it shall strengthen them immediately.

Document 35. Information from the Deputy Head of the 6th Directorate of the State Security on the

1974 г. Документът визира конкретни прояви на младежите и дефинира като основна причина за тях идеологическите посегателства на противника и вражеската пропаганда.

Документ № 36. Справка от зам.-началник отдел II, управление VI ДС относно оперативната обстановка във висшите учебни заведения. Документът е от 1975 г. и обхваща наблюденията на ДС върху 75 068 студенти, 677 професори, 1251 доценти и 5423 асистенти и преподаватели. Посочени са конкретни примери за вражески прояви и изказвания в академичните среди.

Документ № 37. Информация от началника на VI управление ДС относно подривната дейност срещу младежта на НРБ през 1973–1974 г. Документът анализира главните тенденции в младежките групи с антисоциална насоченост; формите, методите и средствата за религиозна обработка на младежта; проявите на идеологическа диверсия във ВУЗ; подривната дейност, развивана от някои чуждестранни студенти.

Документ № 38. Справка от началник отдел II, управление VI ДС относно някои нови моменти в контраразузнавателната работа на отдела по пресичане вражеската дейност на противника. Документът е от 1975 г. и определя агентурата като основно и решаващо средство в борбата срещу идеологическата диверсия.

Документ № 39. Справка от началник VII отдел, VI управление ДС относно използването на агентурния апарат по линиите и направленията на II-ри отдел в периода юни – август 1975 г. Документът съдържа информация за броя и вида на агентурния апарат в отдела, за броя и вида на получените сведения, както и за поставените задачи и разработените мероприятия.

Документ № 40. Справка от началника на VII отдел, VI управление ДС относно подривната дейност на противника сред преподавателите и студентите от ВУЗ и чуждестранните учащи се в НРБ през 1975 г. Документът анализира пропагандната дейност на капиталистическите страни, извършвана чрез радиопропагандата, научния обмен, дипломатическите канали и други средства.

Документ № 41. Лекция за идеологическата диверсия на противника, насочена срещу интелигенцията и младежта в НРБ – VI управление ДС. Документът е от 1976 г. и запознава служителите на ДС с методите и средствата за идеологическа диверсия, както и с някои по-характерни прояви на интелигенцията и младежта, като от-

hostile criminal activity and anti-social activities among secondary school youth in the country in the period 1973–1974. The document specifies the concrete acts of the youth and defines as a main reason for these acts the ideological attacks and the enemy propaganda.

Document 36. Information from the Deputy Head of Division II to the 6th Directorate of the State Security on the operational situation in the institutions of higher education. The document is from 1975 and covers the observations of State Security over 75 068 students, 677 professors, 1251 associate professors and 5423 assistant professors and lecturers. It specifies examples of hostile acts and statements in the academia.

Document 37. Information from the Head of 6th Directorate of the State Security on the subversion activity against the youth in the People's Republic of Bulgaria for the period 1973–1974. The document analyzes the main trends in the youth groups with antisocial attitude; the forms, methods and means of religious work on the youth; the acts of ideological diversion in the Institutions of Higher Education; subversive activity developed by some foreign students.

Document 38. Information from the Head of Division II to the 6th Directorate of the State Security on some new points in the work of counterintelligence departments in preventing hostile enemy activity. The document is from 1975 and defines the agents as a main and decisive mean to combat the ideological diversion.

Document 39. Information from the Head of Division VII to the 6th Directorate of the State Security on the use of the agents in relation to the directions of the 2nd Directorate in the period June - August 1975. The document contains information on the number and type of agents in the division, the number and type of information received, as well as the tasks and events carried out.

Document 40. Information from the Head of Division VII to the 6th Directorate of the State Security on the enemy's subversive activity among teachers and students from universities and foreign students in the People's Republic of Bulgaria in 1975. The document analyzes the propaganda activity of the capitalist countries carried out by radio propaganda, the scientific exchange of information, the diplomatic channels and other means.

Document 41. Lecture on the ideological subversion of the enemy against the intelligentsia and youth

ражение и резултат от тази диверсия.

Документ № 42. Мероприятия за подобряване на работата по чуждестранните специализанти и аспиранти, учащи се в НРБ, утвърдени от министъра на вътрешните работи. Документът е от 1976 г. и съдържа конкретни мерки за работата на ДС с чуждестранните студенти и срокове за тяхното изпълнение.

Документ № 43. Справка от началник-поделение 17065 до VI управление ДС относно противообществените прояви с политически, криминален и друг характер сред младежта в НРБ. Документът е от 1976 г. и съдържа сведения за структурата на политическата престъпност, извършвана от младежи до 30-годишна възраст. Като най-често срещани прояви на такава престъпност са посочени приготовленията, опитите и бягствата зад граница, невъзвръщанствата и проявите на протурски национализъм.

Документ № 44. Документ на VI управление на ДС от 1976 г. Представява преглед на общия характер и идеите на движение „Непримиримост“ – за създаване на атмосфера на действена комунистическа непримиримост в средите на младежта. Движението си поставя за цел да провежда линията на повишена социална възискателност, поставена от X конгрес на ЦК на БКП и за преодоляване на идейната неустойчивост и аполитичност сред младежта.

Документ № 45. Справка от началник-управление VI ДС за работата по оперативното обслужване на студентите български турци и мероприятия за подобряването ѝ. Документът е от 1977 г. и съдържа сведения, че във висшите учебни заведения в страната се обучават 638 български турци, а в полувисшите – 858. Констатирани са някои негативни процеси и тенденции сред тези студенти, като увлечения в антикомунистическа и антибългарска дейност на националистическа основа.

Документ № 46. Отчет от началник-отделение I, отдел II, управление VI ДС относно контраразведателната работа по линия „Висши учебни заведения“ през 1977 г. Документът обхваща работата по висшите учебни заведения, международния научен обмен, Централния студентски дом на културата, редакцията на в. „Студентска трибуна“ и управление „Висше образование“ при Министерството на народната просвета.

Документ № 47. Информация от началника на Со-

in the People's Republic of Bulgaria – 6th Directorate of the State Security. The document is from 1976 and informs the State Security with information about the methods and means of ideological subversion as well as some more typical manifestations of the intelligentsia and youth, as a reflection and result of this diversion.

Document 42. Activities to improve the performance of foreign students and postgraduates, students who study in the People's Republic of Bulgaria approved by the Minister of Interior. The document is from 1976 and contains specific measures of the work of the State Security with foreign students and the deadline for their execution.

Document 43. Information from the Head of Division 17065 VI-17065 to the 6th Directorate of the State Security on the nuisances with political, criminal and other aspects amount the youth in the People's Republic of Bulgaria. The document is from 1976 and contains information about the structure of political crimes committed by youth under the age of 30. The most common manifestations of such crime are referred to the preparations, attempts and escape and manifestations of pro-Turkish nationalism.

Document 44. Document of the 6th Directorate of the State Security from 1976. It represents an overview of the general character and ideas of a movement called “Intolerance” – a movement to establish atmosphere of active communist irreconcilability in the youth circles. The movement aims to hold the line on increased social rigor set by the X Congress of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party and to overcome the ideological instability and disaffection among youth.

Document 45. Information from the Head of 6th Directorate of the State Security about the operational work on the students - Bulgarian Turks and activities for improving it. The document is from 1977 and contains information that in universities in the country study 638 Bulgarian Turks, and in colleges - 858. There have been specified some negative processes and trends among these students as passions in the anti-communist and anti-Bulgarian activities on nationalist basis.

Document 46. Report by the Head of Division I to the 2nd Directorate of the State Security Division on counterintelligence work in relation to the

фийско окръжно управление на МВР относно вражеските прояви сред младежта в Софийски окръг през 1977–1978 г. Документът констатира намаление на политическите престъпления и вражеските прояви и дава отчет за свършената работа по конкретните сигнали и дела, както и за работата с агентурата.

Документ № 48. Справка до VI управление ДС относно оперативната обстановка и вражеските прояви сред студентската младеж във висшите учебни заведения по изкуствата през 1977–1978 г. Документът акцентира върху негативното влияние, което засиленият международен културен обмен и контактите с чужденци, оказват върху идеологическия мироглед на студентите. Съдържат се данни и за състоянието на агентурно-оперативната работа на ДС в тези среди.

Документ № 49. Справка от началник-отдел III, управление VI ДС относно религиозните настроения и прояви сред младежта. Документът е от 1979 г. и констатира, че религиозността сред българската младеж бележи процес на устойчивост и слабо завишаване. Остри вражески прояви на младежи от религиозните среди не са констатирани.

Документ № 50. Информация от Софийско градско управление на МВР до управление VI ДС относно вражески прояви сред учащите се в столицата през периода 1978–1979 г. Документът обхваща информация за всичките 216 училища и 127 080 ученици на територията на столицата, както и за 20 ученически общежития, 9 интерната и едно ТВУ – „Максим Горки“. Общата оценка е, че оперативната обстановка в тези обекти е спокойна и съдейства за нормалното протичане на учебния процес.

Документ № 51. Справка на VI управление ДС за състоянието на престъпността сред учащите се през 1978–1979 г. Документът съдържа сведения и статистически данни, включително и по региони. Общата оценка, че престъпността и противообществените прояви сред учащите се не показват ясна тенденция към намаление, но тежката престъпност е изключение.

Документ № 52. Информация на VI управление ДС за вражеските и противообществените прояви сред учащите и преподавателите в средните и полувисшите учебни заведения през периода 1978–1979 г. Документът акцентира върху западната идеологическа диверсия, разпростра-

Institutions of Higher Education in 1977. It covers the work on the universities, international scientific exchanges, the Central Student House of Culture, the redaction of newspaper “Student Tribune”, the Higher Education Directorate at the Ministry of Education.

Document 47. Information from the Head of the Sofia District Directorate to the Ministry of Interior on the enemy activities among youth in the Sofia District in the period 1977–1978. The document notes a reduction of political crimes and enemy activities and provides a report on the work done on specific signals and actions and work with the agents.

Document 48. Information to the 6th Directorate of the State Security on the operational situation and enemy activities among the young students in art institutions of higher education in the period 1977–1978. The document focuses on the negative impact which the increased cultural exchanges and contacts with foreigners have on the ideological worldview of students. Contains data about the work of the State Security in these circles.

Document 49. Information from the Head of Division III to the 6th Directorate of the State Security on the religious attitudes and activities among youth. The document is from 1979 and found that religiosity among Bulgarian youth marks a process of resistance and increases slightly. Acute manifestations of hostile youths from the religious community are not detected.

Document 50. Information from the Sofia City Directorate to the Ministry of Interior to the 6th Directorate of the State Security on enemy activities among students in the capital during the period 1978–1979. The document includes information on all 216 schools and 127 080 students within the capital, and 20 students' dormitories, 9 boarding and Maxim Gorki Instructive Dormitory, The overall assessment is that the operating environment in these sites is calm and assists for the smooth conduct of the educational process.

Document 51. Information of 6th Directorate of the State Security on the state of crime among students in the period 1978–1979. The document contains information and statistics, including data per regions. The total estimation is that the crime and delinquency among students did not show a clear downward trend, but serious crime is rare.

Document 52. Information of 6th Directorate of

нявана чрез определени радиостанции и чрез чужди дипломати. В тях ДС вижда основния подбудител за увличане на някои младежи и преподаватели по западния модел на живот и по провеждането на противодържавна агитация и пропаганда.

Документ № 53. Програма на партийния комитет при МВР за идеологическа кампания във връзка с XII партиен конгрес и юбилейните годишнини на партията, държавата и на видни партийни ръководители през 1981–1982 г. Основната цел и задача на тази програма е издигането на по-високо равнище на мироведното, класово-партийното, нравственото, патриотичното и интернационалното съзнание и социалната активност на комунистите и служителите в борбата за претворяване на партийните решения.

Документ № 54. Аналитична справка на Софийско градско управление на МВР относно неофашистки младежки групи на територията на София. Документът е от 1981 г. и съдържа сведения за няколко подобни групи, разкрити в столицата. Най-сериозни са сигналите за групата „Пънк“, наброяваща около 10 души и имаща по-силно изразен неофашистки характер.

Документ № 55. Справка от началника на Софийско градско управление на МВР относно опит за провеждане на младежка демонстрация в центъра на София. Документът съдържа сведения за опита на група младежи да организират шествие на 22 ноември 1981 г. в защита на мира, на кубинския народ и разоръжаването. Опитът е осуетен от ДС с мотива, че подобни мероприятия се организират само от обществените организации и Комсомола.

Документ № 56. Справка от окръжно управление на МВР – гр. Благоевград до VI управление ДС относно броя на дискотеките, увеселителните заведения в Благоевградски окръг и проблемите, свързани с тях. Документът е от 1982 г. и свидетелства за силния интерес към посещение на такива заведения от страна на младежите в региона. Констатира се, че музикалните програми са съставени изключително от естрадна музика, като преобладават изпълненията на западни състави.

Документ № 57. Телеграма от окръжното управление на МВР – гр. Велико Търново до VI управление ДС относно основаването на младежки „Сократов клуб“. Документът е от 1982 г. и дава сведения за създаден преди година и

the State Security on the enemy and antisocial behavior among students and teachers in secondary schools and universities in the period 1978–1979. The document focuses on the Western ideological subversion spread by certain radio stations and by foreign diplomats. State Security sees in them the main instigator for the entrainment of some young men and teachers of the Western model of life and conduct of anti-state agitation and propaganda.

Document 53. Program of the party committee at the Ministry of Interior for ideological campaign in relation to XII Party Congress and anniversaries of the party, state and prominent party leaders in 1981 – 1982. The main aim and objective of this program is the elevation of the level of worldview class-party, moral, patriotic and internationalist consciousness and social activity of communists and officials in the struggle for the transformation of party decisions.

Document 54. Analytical report of the Sofia City Directorate to the Ministry of Interior on the neo-fascist youth groups on the territory of Sofia. The document is from 1981 and contains information about several similar groups formed in the capital. The most serious are the signals about a group called “Punk” which consists of 10 people and having a stronger neo-fascist character.

Document 55. Information from the Head of the Sofia City Directorate of the Ministry of Interior on the attempt to conduct a youth rally in downtown Sofia. The document contains information about a group of youths who tried to organize a march on November 22nd, 1981 in defense of peace, disarmament and the Cuban people. The attempt is spoiled by the State Security on the grounds that such events could be organized by public organizations and the Komsomol only.

Document 56. Information from the provincial directorate of the Ministry of Interior - Blagoevgrad to the 6th Directorate of the State Security on the number of nightclubs and places of amusement in the Blagoevgrad District and the problems associated with them. The document is from 1982 and evidence of strong interest to visit such facilities by young people in the region. It was established that the musical programs are composed exclusively of pop music dominated by the performance of Western music bands

Document 57. Telegram from the Veliko Tynovo District Directorate of the Ministry of Interior

половина младежки клуб за разговори и дискусии по проблемите на философията, етиката, естетиката и проблемите на социалистическия начин на живот. Тематичният план на дискусиите е утвърден от общинския комитет на ДКМС.

Документ № 58. План за основните агентурно-оперативни мероприятия, които ще се проведат от отдел II на VI управление ДС през 1983 г. Основните акценти в плана са: провеждането на настъпателни действия срещу идеологическите посегателства на противника и пресичане на проникването им сред младежта, студентите и преподавателите; разкриване и предотвратяване на дейността на чуждите служби на противника сред чуждестранните студенти в НРБ; издигане равнището и ефективността на работата с агентурния апарат.

Документ № 59. Справка до VI управление ДС относно придобитите оперативни данни във връзка с IX международен конгрес по славистика. Документът е от 1983 г. и обобщава данните, получени от източниците на ДС. Отбелязани са основните тенденции с антибългарска и антисъветска насоченост, открили се в работата на конгреса и се заключава, че българската делегация се отнесла формално към тези проблеми.

Документ № 60. Отчет за работата на отдел II при управление VI ДС през 1984 г. Документът акцентира върху няколко основни теми: дейността на противника сред студентите, преподавателите и по линия на международния обмен; отражението на идеологическата диверсия и тревожни тенденции в оформящите се младежки групи от различни среди; състоянието и работата на агентурния апарат; конкретна работа по сигналите и делата; взаимодействието и координацията с братските органи и централи.

to the 6th Directorate of the State Security on the establishment of youth "Socrates Club." The document is from 1982 and provides information about a youth club set up a year and a half ago for conversation and discussions on the problems of philosophy, ethics, aesthetics, and the problems of the socialist way of life. The thematic plan of discussions is approved by the Municipal Committee of the Dimitrov Young Communist League.

Document 58. Plan of the main agents' events to be held by Division II to the 6th Directorate of the State Security in 1983. The main emphasis in the plan are: conducting offensive operations against the ideological attacks of the enemy and crossing their penetration among youth, students and teachers, to detect and prevent the activities of foreign services of the enemy among foreign students in the People's Republic of Bulgaria, raising the level and effectiveness of the agents' work.

Document 59. Information to the 6th Directorate of the State Security on the operational data obtained in connection with the IX International Congress of Slavic Studies. The document is from 1983 and summarizes the data received from sources of the State Security. There have been some major trends with anti-Bulgarian and anti-Soviet orientation, revealed in the work of the congress and concluded that the Bulgarian delegation did not pay serious attention to these problems.

Document 60. Reports on the work of Division II to the 6th Directorate of the State Security in 1984. The document focuses on several key issues: the enemy activity among students, teachers and through international exchange, the impact of ideological subversion and disturbing trends in the emerging youth groups from different backgrounds; the state and work of the agents; the specific work on cases and signals; interaction and coordination with fraternal bodies and centrals.

Държавна сигурност и образованието 1944–1989

Документален сборник

Първо издание

Формат 60×90/8

Обем 67 п.к.

Тираж 500

Печат „Военно издателство“ ЕООД

ISBN 978-954-2986-02-7

